

Европейска служба за подкрепа
в областта на убежището

Доклад на ЕСПОУ за Информация за страната на произход Афганистан

Ключови социално-икономически
показатели, държавна закрила и
мобилност в градовете Кабул, Мазари
Шариф и Херат

Август 2017 г.

ПОДКРЕПАТА Е НАШАТА МИСИЯ

Европейска служба за подкрепа в
областта на убежището

Доклад на ЕСПОУ за Информация за страната на произход Афганистан

Ключови социално-икономически
показатели, държавна закрила и
мобилност в градовете Кабул,
Мазари Шариф и Херат

Август 2017 г.

ПОДКРЕПАТА Е НАШАТА МИСИЯ

***Европа Директно [Europe Direct] е служба,
която да Ви помогне да намерите отговори
на Вашите въпроси за Европейския съюз.***

Номер на безплатен телефон (*):

00 800 6 7 8 9 10 11

(*) Някои мобилни оператори не предоставят достъп до номера, започващи с 00800, или

Люксембург: Служба за публикации на Европейския съюз, 2017 г.

Още информация за Европейския съюз е налична в интернет (<http://europa.eu>).

Разпечатване ISBN 978-92-9494-610-2 doi:10.2847/106463 BZ-02-17-757-EN-C

PDF ISBN 978-92-9494-611-9 doi:10.2847/270432 BZ-02-17-757-EN-N

© Европейска служба за подкрепа в областта на убежището, 2017 г.

Снимка на корицата: © ILO ([Flickr](#)) Наемни работници в Афганистан. Група млади афганистанци търсят работа в Кабул.

Нито ЕСПОУ, нито друго лице, действащо от нейно име, не могат да бъдат държани отговорни за използването на информацията, която се съдържа тук.

Благодарности

ЕСПОУ би искала да изкаже благодарности на Полската служба за чужденци, Отдел за процедурите за бежанци (Отдел за информация за страната на произход) като съавтор на този доклад.

Докладът беше прегледан от следните организации:

Белгия, Служба на генералния комисар за бежанците и лицата без гражданство, Седока [Cedoca] (Център за документация и изследвания)

Финландска служба за имиграция - звено за правна служба и информация за страните

Нидерландия, Служба по имиграция и натурализация - Служба за информация за страната и езиков анализ, Шведска агенция за миграцията, „Лифос“ - Център за информация и анализ на страната на произход

Върховен комисар на ООН за бежанците (ВКБООН), секция определяне на бежански статут.

Освен това съдържанието на този доклад беше прегледано от:

Антонио Джустоци - независим изследовател, гостуващ професор в „Кингс Колидж Лондон“ и автор на няколко статии, доклади и книги за Афганистан.

„Самюъл Хол Кънсълтинг“ [Samuel Hall Consulting] - независим мозъчен тръст, предоставящ изследователски и стратегически услуги, експертен анализ, персонализирани консултации и достъп до местни знания за разнообразен набор от участници, работещи в най-сложните среди в света.

„Асайлъм Рисърч Кънсълтънси“ [Asylum Research Consultancy] - консултантска група, която предоставя специфични и тематични изследвания за информация за страната на произход за ВКБООН, публикува коментари по докладите на информация за страната на произход и извършва консултации, управление на проекти и обучение на сектора на убежището, имиграцията и правата на човека както във Великобритания, така и в международен план.

Трябва да бъде отбелязано, че прегледът, извършен от горепосочените отдели, експерти или организации, допринася за цялостното качество на доклада, но не означава задължително тяхното официално одобрение на окончателния доклад, за който пълна отговорност носи ЕСПОУ.

Съдържание

Благодарности	3
Отказ от отговорност	9
Речник и съкращения	11
Въведение	15
Карта на Афганистан	16
1. Справочна информация за град Кабул, град Херат и Мазари Шариф	17
1.1. Град Кабул	17
1.2. Град Херат	17
1.3. Мазари Шариф	18
2. Основни социално-икономически показатели	19
2.1. Икономически растеж	19
2.1.1. Помощ за развитие	20
2.1.2. Бизнес климат	20
2.2. Заетост	21
2.2.1. Безработица	21
2.2.2. Заетост в определени сектори	22
2.2.3. Вътрешно разселени лица и завръщащи се	24
2.2.4. Заетост за жените в градовете	25
2.2.5. Кабул	28
2.2.6. Херат	28
2.2.7. Мазари Шариф	30
2.3. Бедност	31
2.3.1. Общи тенденции	31
2.3.2. Градска бедност	32
2.3.3. Причини за разрастване на бедността	33
2.3.4. Домакинства, оглавявани от жени	34
2.3.5. Последиците от разселването	38
2.3.6. Кабул	40
2.3.7. Херат	41
2.3.8. Мазари Шариф	42
2.4. Сигурност на прехраната	42
2.4.1. ВРЛ и завръщащи се	43
2.4.2. Кабул	43
2.4.3. Херат	44
2.4.4. Мазари Шариф	44
2.5. Образование	44
2.5.1. ВРЛ и завръщащи се	46
2.5.2. Кабул	46
2.5.3. Мазари Шариф	47
2.5.4. Херат	48
2.6. Здравни грижи	49
2.6.1. Основни данни()	49
2.6.2. Афганистански здравен статус	49

2.6.3. Достъп	51
2.6.4. Последици от разселването	52
2.6.5. Достъп до грижи за психичното здраве	53
2.6.6. Достъп до майчино здравеопазване	54
2.6.7. Наличност на лекарства	55
2.6.8. Кабул	56
2.6.9. Херат	57
2.6.10. Мазари Шариф	58
2.7. Жилища и условия на живот	58
2.7.1. Урбанизация	58
2.7.2. Законодателство за земята, собствеността и наследството	59
2.7.3. Условия на живот	60
2.7.4. Кабул	61
2.7.5. Херат	63
2.7.6. Мазари Шариф	64
2.8. Стратегии за справяне и мрежа за подкрепа	65
2.8.1. Мрежата като социална защита	65
2.8.2. Мрежата като ключ към пазара на труда	67
2.8.3. Социални мрежи и жени: защита и потисничество	69
3. Действащи лица в защитата	71
3.1. Контекст на сигурността	71
3.1.1. Намалване на числеността на международните сили	71
3.1.2. Страх у населението за личната безопасност	72
3.2. Афганистанска национална армия	72
3.3. Национална дирекция по сигурността	74
3.3.1. Правомощия, структура и капацитет	74
3.3.2. Ефективност	75
3.3.3. Професионална етика	75
3.4. Национална полиция на Афганистан	76
3.4.1. Правомощия и структура	76
3.4.2. Капацитет	77
3.4.3. Достъпност и ефективност	78
3.4.4. Професионална етика	79
3.4.5. Афганистанска национална полиция в град Кабул	82
3.4.6. Афганистанска национална полиция в град Херат	85
3.4.7. Афганистанска национална полиция в Мазари Шариф	89
3.5. Официална правосъдна система	91
3.5.1. Структура	91
3.5.2. Капацитет	92
3.5.3. Достъпност и ефективност	93
3.5.4. Професионална етика	95
3.5.5. Проблеми със сигурността на правосъдния сектор	95
3.5.6. Пресичане с обичайното правосъдие и неформалното разрешаване на спорове	96
3.5.7. Град Кабул	97
3.5.8. Град Херат	98
3.5.9. Мазари Шариф	99

3.6.	Усилията за борба с корупцията и механизмите за докладване на неправомерно поведение	100
3.6.1.	Докладване на корупция и неправомерно поведение от длъжностни лица и полиция	100
3.6.2.	„Център за антикорупционно правосъдие“ (ACJC) и „Работна група за борба с особено тежки престъпления“ (MCTF)	102
3.7.	Опит на разселени и завръщащи се лица.....	103
3.7.1.	Мрежи за защита	103
3.7.2.	Принудително изселване	103
3.7.3.	Реакция на полицията при проблеми в зоните за разселени лица	105
3.8.	Достъп на жените до правосъдие и защита	106
3.8.1.	Правна рамка.....	106
3.8.2.	Съдебна система	107
3.8.3.	Участие на жени в Афганистанската национална армия и Афганистанската национална полиция	109
3.8.4.	Доверие на жените към полицията и съдебната система	109
3.8.5.	Звена за реакция по семейни въпроси на Министерството на вътрешните работи / ANP (FRU).....	111
3.8.6.	Центрове за защита на жените	112
3.8.7.	Центрове за закрила на семейството	113
3.8.8.	Центрове за семейно ориентиране	113
3.9.	Опитът на етническите малцинства	113
4	Деца.....	115
4.1.	Общи положения.....	115
4.2.	ВРЛ и завръщащи се деца.....	116
4.3.	Деца - държавна защита	116
4.3.1.	Сираци и други уязвими деца - социална подкрепа	118
4.3.2.	Детски труд	118
4.3.3.	Деца - други въпроси	119
4.4.	Деца - ежедневие в големите градове	121
4.4.4.	Кабул	121
4.4.5.	Херат.....	121
4.4.6.	Мазари Шариф	121
5.	Пътуване в градовете	123
5.1.	Ограничения за вътрешно пътуване до град Кабул, град Херат и Мазари Шариф	123
5.2.	Документи, необходими за пътуване и влизане в град Херат, Мазар, град Кабул	124
5.2.1.	Получаване на гражданска документация за жени	125
5.3.	Международни и вътрешни полети	125
5.3.1.	Кабул	126
5.3.2.	Херат (HEA).....	127
5.3.3.	Мазари Шариф (MZR).....	128
5.4.	Охрана на пътя от летищата до центъра на града	129
5.5.	Свобода на движение на жените	130
5.6.	Афганистански жени, пътуващи сами по въздух	131
	Библиография.....	132
	Цели 157	

Отказ от отговорност

Този доклад е написан в съответствие с Методологията за доклади за ИСП на ЕСПОУ (2012 г.)⁽¹⁾. Докладът се основава на внимателно подбрани източници на информация. Всички използвани източници са упоменати. До колкото това е било възможно, както и освен ако не е посочено друго, цялата представена информация, освен при неоспорими или очевидни факти, е била проверена повече от веднъж.

Информацията, която се съдържа в този доклад, е била проучена, оценена и анализирана с най-голямо внимание. Въпреки това този документ не претендира да бъде всеобхватен. Ако конкретно събитие, лице или организация не са споменати в този доклад, това не означава, че събитието не се е случило или че лицето или организацията не съществуват.

Освен това този доклад не е окончателен по отношение на определянето или обосноваването на всяка конкретна молба за статут на бежанец или убежище. Използваната терминология не следва да се разглежда като показателна за конкретна правна позиция.

„Бежанец“, „риск“ и подобна терминология се използват като генерична терминология, а не по начина, по който са дефинирани в законодателството на Европейски съюз в областта на убежището и в Женевската конвенция.

Нито ЕСПОУ, нито друго лице, което действа от нейно име, не могат да бъдат държани отговорни за използването по какъвто и било начин на информацията в този доклад.

Потребителите, към които е насочен този доклад, са работещите в областта на убежището, изследователите на ИСП, създателите на политики и властите, които вземат решения.

Изготвянето на този доклад беше завършено през май 2017 г. Всяко събитие, което се случва след тази дата, не е включено в този доклад. Повече информация за периода, включен в този доклад, може да бъде открита в раздела с методологията във въведението.

⁽¹⁾ Методологията на ЕСПОУ се основава до голяма степен на Общите насоки на ЕС за обработка на информация за страната на произход (ИСП), 2008 г. и може да бъде изтеглена от уебсайта на ЕСПОУ: https://coi.easo.europa.eu/administration/easo/PLib/EASO_COI_Report_Methodology.pdf.

Речник и съкращения

AAN	„Мрежа на афганистанските анализатори“
АПС	Антиправителствени сили
СГП	Служба на Главния прокурор
НКПЧА	Независима комисия за правата на човека на Афганистан
AISA	Афганистанска агенция за подкрепа на инвестициите
AJCI	„Център за антикорупционно правосъдие“; специален съд за наказателно преследване на случаи на корупция от високопоставени лица, основан през 2016 г.
ALCS	Проучване на условията на живот в Афганистан; дългогодишно проучване на афганистанското население, проведено от Централната статистическа служба
Местна полиция в Афганистан	Афганистанска местна полиция; инициатива за сигурност за включване на въоръжени милиции в полицията под егидата на Министерството на вътрешните работи, финансирана от САЩ.
ANSF	Афганистански национални сили за сигурност (включително Афганистанската национална армия, Афганистанската национална полиция и Националната дирекция по сигурността)
APPRO	„Афганистанска организация за изследване на обществената политика“
AREU	Отдел за изследвания и оценка в Афганистан
Бача Бази	Танцуващи момчета: млади момчета, които танцуват и често са сексуално малтретирани. Тази практика често е свързвана с влиятелни мъже.
ВPHS	Основен пакет от здравни услуги
CID	Отдел „Криминални разследвания“
CPAN	„Мрежа за действие за защита на децата“, мрежа от правителствени и неправителствени организации, която има мандат да наблюдава въпросите по защита на децата и предоставя услуги на децата, които се нуждаят от подкрепа
CPUs	Отделения за закрила на детето в центровете за набиране на хора на Афганистанската национална полиция и Местната полиция в Афганистан, имащи за цел предотвратяване на наемането на деца
Централната статистическа служба (ЦСС)	Централна статистическа служба; правителствена организация, отговорна за проучване и поддържане на статистически данни за афганистанското общество и правителство
ENPS	Основен пакет от болнични услуги
ЗЕНЖ	Закон за елиминиране на насилието спрямо жени; издаден с президентски указ през 2009 г.
ЦСН [FGC]	Центрове за семейно насочване; подкрепяни от неправителствената организация „Жени за афганистанските жени“ и предлагат безплатни консултации, посредничество и правни съвети
ЦЗС [FPC]	Центрове за защита на семейството; подкрепяни от ООН и Министерството на здравето, достъпни чрез препращане към тях, ЦЗС подкрепят оцелелите от насилие, базирано на пола, чрез здравна, медицинска и психосоциална помощ и правни съвети
Звена за реакция по семейни въпроси	Звена за семейна реакция; служби в рамките на Националната полиция на Афганистан, които се занимават с престъпления, свързани с деца и жени, включително домашно насилие
Фиктивни войници / фиктивна полиция	Войници или полицейски служители, които са посочени като част от официалните разчети за Афганистанските национални сили за сигурност и за които се изплащат заплати, но които действително са дезертирали, отсъстват или които не съществуват

Фиктивни училища / фиктивни ученици Мрежа „Хакани“	Училища и ученици, посочени като част от официалните разчети, за които са отпуснати средства, но изглежда не съществуват Въоръжено бунтовническо движение под ръководството на Сираджудин Хакани със седалище в югоизточен Афганистан и Северен Вазиристан (Пакистан)
Хезб-е Ислами/Гилбудин (ХИГ [HIG]) НООАС Отдел Хукоок [Huqooq]	Афганистанско опозиционно движение, чиято основна фракция се ръководи от Гулбудин Хекматяр Върховна служба за надзор и корупция Отдел, който се опитва да разрешава семейни въпроси или граждански дела чрез посредничество съгласно Гражданския процесуален кодекс, преди да ги прехвърли към съда; провинциални отдели съществуват във всички 34 провинции „Интегрити Уоч Афганистан“ Център за наблюдение на вътрешното разселване
IWA „Център за наблюдение на вътрешното разселване“ (ЦМВР [IDMC]) ВРЛ МОТ Ислямско емирство Афганистан	Вътрешно разселени лица „Международна организация по труда“ Ислямското емирство Афганистан е държавата в Афганистан от 1996 г. до 2001 г. при режима на талибаните. Талибаните все още използват това име.
ИДПХ или ИДХ [ISK or ISKP] Джихадист	„Ислямска държава в провинция Хорасан“; подразделение на „Ислямска държава в Ирак и Леванта“ (ИДИЛ), базирана в Пакистан и Афганистан Бунтът срещу комунистическия режим и съветската окупация беше наречен джихад, а борците от този период (1979-89 г.) все още се наричат джихадисти.
Джирга [Jirga] кандак	Събиране на племенни старейшини Военно или полицейско подразделение от 800 военни и основното звено на Афганистанската национална армия
канкур НСК LWJ Медресе Махр [mahr]	Университетски приеман изпит Неофициални селища в Кабул, построени в покрайнините на града „Лонг Уор Джърнъл“ Ислямско религиозно училище
„Работна група за борба с особено тежки престъпления“ MTCLMI [MoLSAMD] МБЗ [MoRR] Молла	Сума пари, обещана от младоженеца на съпругата му обикновено като застраховка за жената в случай на развод със съпруга или на негова смърт „Работна група за борба с особено тежки престъпления“; специализирано полицейско отделение за случаи на корупция при високопоставени лица Министерство на труда, социалните въпроси, мъчениците и инвалидите Министерство на бежанците и завръщащите се Ислямски духовник (учител и проповедник), който е учил в медресе. В Афганистан те са преимуществено извън градовете и обикновено са единствената религиозна власт в селото. Често могат да четат на арабски, а също и Корана
Нахиа ПНЕ [NUG]	Градски квартал Правителство на националното единство; коалиционно правителство, сформирано след изборите през 2014 г. с Ашраф Гани като президент и Абдула Абдула като премиер
Пушунвали [Pashtunwali]	Неписани кодекси на племенната етика, традиции и обичаи, спазвани от пушуните
Пурда [purdah]	Социалните и религиозни практики на разделение на половете, спазвани в някои мюсюлмански култури

Завръщащо се лице	Лице, което се завръща след отсъствие от страната, което е било принудително или доброволно
Сафариш/Сифариш [Safarish/Sifarish]	Препоръчвано от някого / препоръка
Шанакт [Shanakht]	Означава както „идентичност“, така и „познаване на някого“
Шариат	Ислямското право, използвано и тълкувано от училищата по юриспруденция (Ханафи, Ханбали, Малики, Шафии и Джафари)
Шура [Shura]	Общностен съвет
Шура-е-гозара [shura-e-gozara]	Шура в кварталите в градските райони
СИРА	Специален генерален инспектор за възстановяване в Афганистан; независим надзорен орган по програмите за възстановяване, финансирани от САЩ.
Талибани	Въоръжено ислямско въстаническо движение в Афганистан под ръководството на Мула Ахтар Мохамед Мансур и Рахбари Шура. Движението произхожда от афганистанските бежански общности в Пакистан и Кандахар в ерата на муджахидините (през 80-те и 90-те години на 20-и век), то пое контрол над Кабул през 1996 г. и до 2001 г. Контролираше по-голямата част от страната. Вж. също: Ислямско емирство Афганистан
Тазкира	Национален документ за самоличност.
МООНСА	Мисия на ООН за съдействие в Афганистан.
ВКБООН	Върховен комисар на ООН за бежанците.
СООНКХВ	Служба на ООН за координация на хуманитарните въпроси
ИМСАЩ	Институт за мир на САЩ
СВУПА	Самоделно взривно устройство, поставено в автомобил.
Уахабизъм	Ултраконсервативно сунитско ислямско движение, основано на теологията на салафитите и характеризиращо се със стриктното спазване на Корана. Произходът и центърът му са в Саудитска Арабия.
Военачалник	Харизматичен военен лидер с автономия и способност да монополизира широкомащабно насилие на дадена територия.
Уакил	Селски или общински водач, често голям собственик на земя; обикновено се назначават от представители на централното правителство, за да служи за връзка между селото и централната власт
Уакил-е-гозара [Wakil-e-gozara]	Представител на квартал или местен лидер в градските райони.
Уасита [Wasita]	Лични връзки или взаимна връзка с някой с влияние или сила; използвани в контекста на <i>шанакт</i> (познаване на някого), или <i>сафариш/сифариш</i> (препоръка).
Зина [Zina]	Сексуални отношения извън брака в ислямското право.
Зорабад [Zorabad]	Буквално се превежда като „земя, отнета насилно“. Отнася се за районите, където хората са взели правителствена и обществена земя и са я продали на други или са построили свои собствени къщи, без да потърсят официално разрешение

Въведение

Този доклад е изготвен съвместно от национален специалист по ИСП, както е посочено в раздела [Благодарности](#) и ЕСПОУ.

Цели

Този доклад има за цел да предостави информация, свързана с оценката за определяне на защитен статут (ОЗС), включително бежански статут и субсидиарна закрила).

Целите на този доклад са определени от ЕСПОУ въз основа на проведените дискусии и приноса, получени от експерти по политиките в страните от ЕС+ и ВКБООН в рамките на пилотно учение на Мрежата за указания за държави за разработване на указания за държава за Афганистан. Докладът беше изготвен с цел разработване на глава относно алтернативите за вътрешна защита.

Целите на този доклад могат да бъдат открити в [Цели](#).

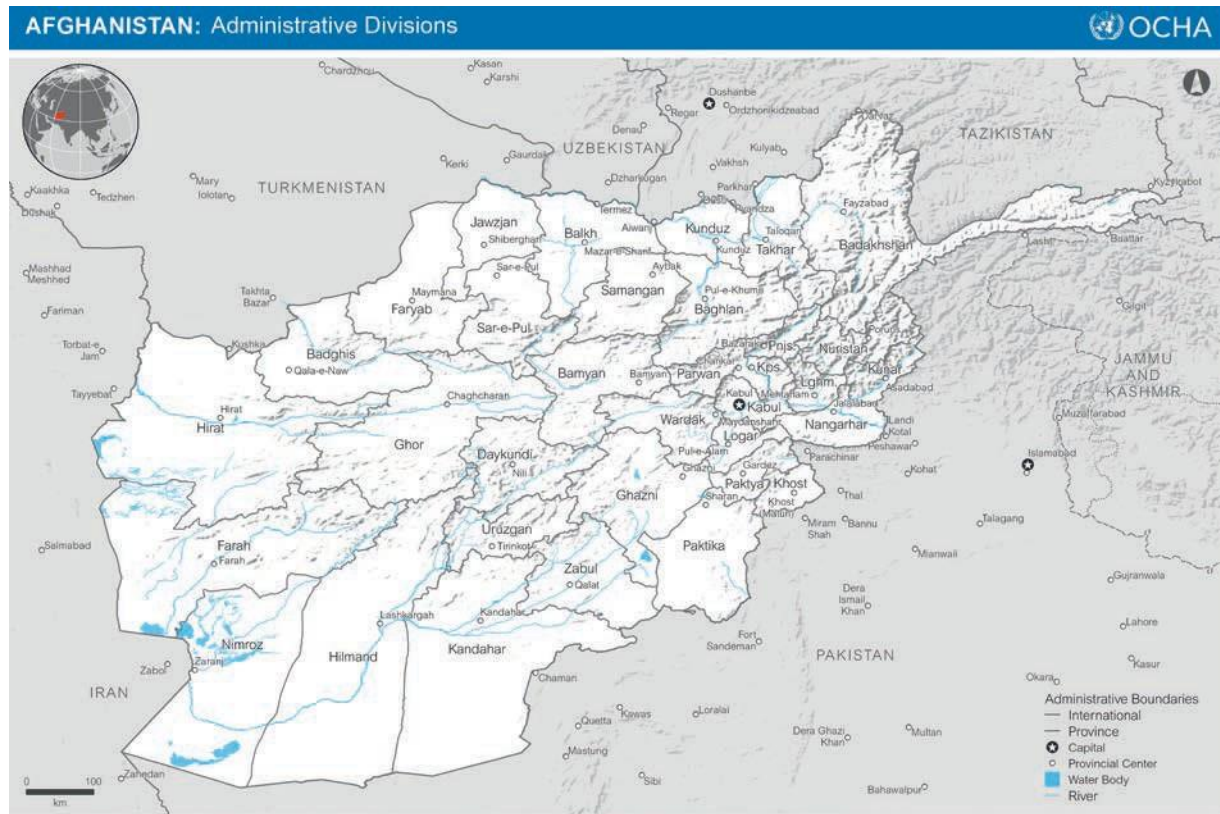
Методология

Информацията е резултат от настолни изследвания на публични, специализирани хартиени и електронни източници до 23 март 2017 г. Освен това изследователите на ЕСПОУ проведоха обширни интервюта със следните експерти:

- **Западен чиновник**, Интервю по „Скайп“, 7 февруари 2017 г. ; допълнителен имейл на 10 и 13 февруари 2017 г. Длъжностното лице е със седалище в Кабул и работи за международна организация с офиси на място в цялата страна. Длъжностното лице, което се намира в страната повече от десетилетие, редовно провежда полеви посещения в Мазари Шариф, Херат и Кабул по политически въпроси, права на човека, сигурност и управление. Източникът пожела да остане анонимен.
- **Директор на изследователска организация**, Интервю по „Скайп“, 6 февруари 2017 г. Изследователската организация е със седалище в Кабул и провежда изследвания по въпросите на правата на човека и управлението. Лицето, с което контактувахме, пожела да остане анонимно от съображения за сигурност.
- **Представител на организация на гражданското общество в Афганистан**, електронна поща, 28 януари 2017 г. Организацията на гражданското общество е независима организация с нестопанска цел, която извършва проучвания по въпросите на публичната политика и управление в многобройни офиси в страната. Лицето за контакт поиска да остане анонимно.
- **Изследовател** от независима изследователска организация в Афганистан, Интервю по „Скайп“, 30 януари 2017 г. Изследователската организация е базирана в Кабул и се фокусира върху политическите и икономическите проблеми и проблемите на сигурността в страната. Лицето за контакт пожела да остане анонимно.
- **Ерве Никол, съосновател и съ-директор на независимия мозъчен тръст Самюъл Хол [Samuel Hall]**, 7 февруари 2017 г. ;
- **Неамат Ноджуми**, учен, специалист по въпросите на Централна и Югозападна Азия и **старши политически анализатор за Афганистан**, 8 и 16 февруари 2017 г. ;
- **Западен служител по сигурността** който поиска да остане анонимен, специализиран в областта на сигурността в Афганистан, със седалище в Кабул, ел. поща на 5 април 2017 г. ;
- **Местен журналист** който поиска да остане анонимен, репортер в Херат за национален вестник, ел. поща на 6 април 2017 г.

За се да гарантира, че авторите са следвали Методологията за доклади за ИСП на ЕСПОУ, беше извършена проверка от специалисти по ИСП от отделите, посочени като рецензенти в раздела с [Благодарности](#) . В допълнение, прегледът на доклада беше извършен от Антонио Джустоци, „Самюъл Хол Кънсълтинг“ и „Асайлъм Рисърч Кънсълтънзи“. Всички коментари, направени от рецензенти, бяха взети под внимание и повечето от тях бяха включени в окончателния вариант на този доклад. ЕСПОУ извърши окончателния преглед на качеството и редактирането на текста. Този качествен процес доведе до включване на допълнителна информация в отговор на обратна връзка, получена по време на съответните прегледи, до 24 май 2017 г.

Карта на Афганистан

Creation date: 06 November 2014 Data Sources: AGCHO, GAUL Feedback: ocha.imu.afg@un.org Website: <https://afg.humanitarianresponse.info> <http://www.unocha.org/afghanistan>
The designations employed and the presentation of material on this map do not imply the expression of any opinion whatsoever on the part of the Secretariat of the United Nations concerning the legal status of any country, territory, city or area or of its authorities, or concerning the delimitation of its frontiers or boundaries.

Карта 1: Афганистан - административно деление, източник: UN OCHA © Организация на обединените нации

1. Справочна информация за град Кабул, град Херат и Мазари Шариф

1.1. Град Кабул

Град Кабул е столицата на провинция Кабул и столицата на Афганистан, разположен в Централния регион на страната ⁽¹⁾. Според Върховния комисар на ООН за бежанците (ВКБООН) в Афганистан,

населението на Кабул, изчислено от Централната статистическа служба, е около 3 милиона, докато неофициалните оценки сочат, че над 7 милиона живеят в града. Тенденцията на бърза урбанизация, изострена с връщането на афганистански бежанци от Пакистан и Иран, както и вътрешно разселени лица в резултат от конфликта, които се придвижват към Кабул в търсене на по-добра сигурност, очаквания за по-добри възможности за препитание и по-добрият достъп до основни услуги натоварва силно пазара на работни места, капацитета за усвояване на основните услуги и дори сигурността по отношение на организирани престъпления ⁽²⁾.

Кабул е град, построен първоначално за 500 000 души, като в момента 75% от него са неформални селища ⁽³⁾. Според проучване на разселените младежи в Кабул от 2014 г.

Само за шест години град Кабул е претърпял трикратно нарастване на населението от 1,5 милиона през 2001 г. до 4,5 милиона през 2007 г., нараствайки до приблизително 5 милиона души днес. Той е наречен „един от най-бързо разрастващите се градове в региона“. [...] Над 40% от населението е на възраст под 15 години и почти две трети под 25 години, което води до балон от младежи - ситуация, при която делът на младите хора е значително по-голям от по-възрастните възрастови групи ⁽⁴⁾.

Кабул е етнически разнообразен град с общности от почти всички етноси. Там живеят пушунци, таджики, хазари, узбеки, туркмени, белуджистанци, сикхи и индуси ⁽⁵⁾ без категорично доминираща група. Тъй като хората са склонни да се местят в райони, където вече имат семейство, или в определени области като част от по-голяма група с една и съща етническа принадлежност, различните квартали се свързват с различни етнически групи ⁽⁶⁾.

1.2. Град Херат

Град Херат е провинциалната столица на провинция Херат, която се намира в западната част на Афганистан ⁽⁷⁾. Изчислява се, че Херат приютава между 477 452 ⁽⁸⁾ и 730 000 жители и, като се има предвид „силната и относително диверсифицирана икономика, включваща стабилен сектор на строителството, производството и услугите“, е „под значителен натиск заради урбанизацията“ ⁽⁹⁾.

В исторически план град Херат е бил анклав, доминиран от таджики, в провинция с мнозинство от пушунци, която включва значителни малцинства хазари и аймаки ⁽¹⁰⁾. Тъй като много завръщащи се от Иран се установяват в Херат от 2002 г., шиитите хазари сега съставляват една четвърт от населението на града ⁽¹¹⁾. Това число може да включва и шиити таджики ⁽¹²⁾. В някои случаи етническите групи са склонни да обитават определени квартали за по-лесно социално взаимодействие и заради това, че те предлагат взаимна защита ⁽¹³⁾. Според анализатора Джолион Лесли степента на етническа сегрегация в Херат е „ясно изразена“ ⁽¹⁴⁾. Освен завръщащите се, Херат все още

⁽¹⁾ ЕСПОУ, Доклад за информацията за страната на произход: Афганистан - Ситуация по сигурността, ноември 2016 г. ([url](#)), стр. 17.

⁽²⁾ ВКБООН Афганистан, електронна поща, 3 март 2017 г. ВКБООН направи това допълнение по време на прегледа на този доклад.

⁽³⁾ „Самюъл Хол“, имейл, 12 март 2017 г.

⁽⁴⁾ „Самюъл Хол“, „Разселена градска младеж в Кабул - Част 1. Психичното здраве също има значение“, 2016 г. ([url](#)), стр. 7.

⁽⁵⁾ „Паджук афган нюз“, Основна информация за провинция Кабул, без дата ([url](#)).

⁽⁶⁾ „Афганистанска организация за изследване на обществената политика“, „Миграция и градско развитие в Кабул: Класификация или настаняване?“, октомври 2012 г. ([url](#)), стр. 8.

⁽⁷⁾ ЕСПОУ, Доклад за информацията за страната на произход: Афганистан - Ситуация по сигурността, ноември 2016 г. ([url](#)), стр. 160.

⁽⁸⁾ Служба на ООН за координация на хуманитарните въпроси, „АФГАНИСТАН: Прогноза за населението за 2015 г.“, 26 август 2015 г. ([url](#)).

⁽⁹⁾ Правителство на Ислямска република Афганистан, „Състояние на афганистанските градове 2015 г. Том първи“, 2015 г. ([url](#)), стр. 12, 8.

⁽¹⁰⁾ Лесли, Дж., „Политическа и икономическа динамика на Херат“, 2 април 2015 г. ([url](#)), стр. 8, 13.

⁽¹¹⁾ Лесли, Дж., „Политическа и икономическа динамика на Херат“, 2 април 2015 г. ([url](#)), стр. 8, 13.

⁽¹²⁾ Джустици, А., имейл от 27 февруари 2017 г. Професор Антонио Джустици е независим изследовател и анализатор и автор на много книги и публикации за Афганистан. Той направи това допълнение по време на прегледа на този доклад.

⁽¹³⁾ Лесли, Дж., „Политическа и икономическа динамика на Херат“, 2 април 2015 г. ([url](#)), стр. 8, 13.

⁽¹⁴⁾ Лесли, Дж., „Политическа и икономическа динамика на Херат“, 2 април 2015 г. ([url](#)), стр. 8, 13.

има многобройна база от местни жители, хора, които никога не са мигрирали и в сравнение с други големи градове, сравнително малък дял на вътрешно разселени лица. Това отчасти се дължи на факта, че най-големите селище за разселени лица са извън границите на града⁽¹⁵⁾. ВКБООН регистрира 1958 вътрешно разселени лица в Херат за 2015 г.⁽¹⁶⁾. Според проучване от 2016 г. за провинция Херат „Младежкото население (на възраст от 15 до 24 години) съставлява 22,1% от общото население“⁽¹⁷⁾.

1.3. Мазари Шариф

Мазари Шариф е провинциалната столица на провинция Балх, която се намира в северната част на Афганистан⁽¹⁸⁾. Населението на Балх е разнородно, като таджики и пушунци образуват най-големите групи, следвани от узбеки, хазари, туркмени, араби и белуджи. Балх също е дом на значителна популация от джати, известни също като джоги и чори Форус⁽¹⁹⁾. Тези общности живеят частично смесени в града⁽²⁰⁾. Населението на Мазари Шариф се изчислява на между 368 000 и 693 000 души и се характеризира с етническо и езиково разнообразие⁽²¹⁾. Централната статистическа организация изчислява населението на 402 806 жители⁽²²⁾.

Според проучване от януари 2015 г. около 38% от населението на Мазари Шариф са мигранти. Повечето от тях произхождат от други афганистански провинции. Само 17% от мигрантите са завръщащи се от чужбина⁽²³⁾. Според ВКБООН

Провинция в провинция Балх са пристигнали 19 764 ВРЛ в резултат на конфликт от началото на 2015 г.: 5009 души през 2015 г. и 17 227 души през 2016 г., повечето от които идентифицирани в градската и полуградската зона на Мазари Шариф. Нарастващият брой на вътрешно разселените лица, регистрирани в провинция Балх, е показател за влошаващата се ситуация по сигурността в голям брой провинции в Северната и Североизточната част на страната [...] Ако се сумира движението на разселени в резултат на конфликти с броя на завръщащите се, провинция Балх, предимно Мазари Шариф, е приела приблизително 26 000 души през последните две години⁽²⁴⁾.

⁽¹⁵⁾ Самюъл Хол, „Доклад за бедността в градовете“, 2014 г. ([url](#)), стр. 31-32.

⁽¹⁶⁾ „Афганистанска организация за изследване на обществената политика“, „Наблюдател на правата в Афганистан: основен доклад“, април 2016 г. ([url](#)), стр. 47.

⁽¹⁷⁾ ФОООН, „Начало на акцентите от социално-демографското и икономическото проучване на Херат 2016 г.“, 20 декември 2016 г. ([url](#)), стр. 5.

⁽¹⁸⁾ „Афганистанска организация за изследване на обществената политика“, „Наблюдател на правата в Афганистан: основен доклад“, април 2016 г. ([url](#)), стр. 22.

⁽¹⁹⁾ „Афганистанска организация за изследване на обществената политика“, „Наблюдател на правата в Афганистан: основен доклад“, април 2016 г. ([url](#)), стр. 22.

⁽²⁰⁾ Фишстайн, П. и колектив, „Икономиката на Балх в преход“, август 2013 г. ([url](#)), стр. 22.

⁽²¹⁾ „Афганистанска организация за изследване на обществената политика“, „Наблюдател на правата в Афганистан: основен доклад“, април 2016 г. ([url](#)), стр. 22-23.

⁽²²⁾ Служба на ООН за координация на хуманитарните въпроси, „АФГАНИСТАН: Прогноза за населението за 2015 г.“, 26 август 2015 г. ([url](#)).

⁽²³⁾ Централната статистическа служба (ЦСС), „Балх. Социално-демографско и икономическо проучване в Балх“, 5 януари 2015 г. ([url](#)), стр. 28-32.

⁽²⁴⁾ ВКБООН Афганистан, електронна поща, 3 март 2017 г. ВКБООН направи това допълнение по време на прегледа на този доклад.

2. Ключови социално-икономически показатели

2.1. Икономически растеж

От 2003 г. до 2012 г. икономическият растеж е средно 9,4% ⁽²⁵⁾, но темпът на растеж на БВП започва да намалява: той спада рязко от 14,4% през 2012 г. до 2% (2013 г.) и остава под 2% до 2016 г. ⁽²⁶⁾. Според икономиста Ерве Никол от „Самюъл Хол“, той вероятно ще намалее допълнително поради забавянето на бизнес активността поради липса на сигурност и политическа несигурност ⁽²⁷⁾.

Като се вземе предвид средногодишният прираст на населението, изчислен около 2,8% за 2015 г. (последните налични данни) ⁽²⁸⁾, Служба на ООН за координация на хуманитарните въпроси твърди, че растежът по същество спада до нула ⁽²⁹⁾, или дори, както твърдят анализатори от „Мрежа на афганистанските анализатори“, има продължаващ спад на средния доход на глава от населението ⁽³⁰⁾. Ако приносът на незаконната икономика е пропуснат, официалната икономика сама по себе си показва отрицателен растеж ⁽³¹⁾.

От контекстуална гледна точка икономическият растеж значително се забави поради големите предизвикателства пред сигурността и по-ниските нива на разходи с военно или хуманитарно финансиране ⁽³²⁾. Военната помощ и помощта за развитие намалява като дял от БВП от 98% през 2010 г. до 59% през 2013 г. и се очаква да намалее до 44% през 2018 г. и 39% през 2020 г. ⁽³³⁾.

Световната банка посочва възможността за бавно възстановяване през следващите три години, като прогнозира възможния сценарий, при който растежът постепенно отново се увеличава до 3,6% през 2018 г., ако политическата ситуация се стабилизира и планираните реформи бъдат успешно приложени ⁽³⁴⁾. Световната банка обаче предупреждава, че всяко влошаване на обстановката от гледна точка на сигурността може да отслаби перспективите за растеж ⁽³⁵⁾. Анализаторите не са оптимисти за перспективите за политическа стабилност, подобряване на ситуацията по сигурността ⁽³⁶⁾ или подобрения в афганистанската икономика през 2017 г. ⁽³⁷⁾. „Международна кризисна група“ (ICG) предупреждава, че бързо влошаващата се икономика рискува да се комбинира с ескалиращата хуманитарна криза в това, което ICG нарича „опасна критична маса“ ⁽³⁸⁾. Анализаторът Шоаиб Ахмад Рахим нарича ситуацията в началото на 2017 г. „много тревожна“, която ще бъде „допълнително влошена, тъй като завръщането на афганистански бежанци от Пакистан се възобнови през пролетта на 2017 г.“ ⁽³⁹⁾.

2.1.1. Помощ за развитие

Международната общност се ангажира да дари над 15 милиарда долара за приоритетите за развитие до 2020 г. на донорската конференция в Брюксел от октомври 2016 г. Обещаните 3,8 милиарда долара помощ за развитие годишно ⁽⁴⁰⁾ е само малко по-малко от обещаните в Токио през 2012 г. 3,9 милиарда долара на година ⁽⁴¹⁾. Четири години преди това, в Париж през 2008 г., международната общност обеща да дари 21 млрд. долара ⁽⁴²⁾.

⁽²⁵⁾ Според проф. А. Джустоци, „всички данни за БВП се базират изключително на проучвания и следователно са с ограничена надеждност“. Ерве Никол добави, че „трябва да се отбележи, че някои доклади изчисляват, че 80-90% от БВП на Афганистан се основава на неформалната икономика, включително 35%, произтичащи от търговията с опиум. Официалните икономически показатели обикновено са приближение на реалността, но в случая с Афганистан може би повече от обикновено“. И двамата направиха тези коментари по време на прегледа на този доклад.

⁽²⁶⁾ Световната банка, *Афганистан - Данни*, без дата ([url](#)).

⁽²⁷⁾ „Самюъл Хол“, имейл, 12 март 2017 г.

⁽²⁸⁾ Световната банка, Световни показатели за развитие, без дата ([url](#)). Тези данни за нарастване на населението не включват завръщащите се, които допринасят за още 2% ръст на населението през 2016 г., според проф. Джустоци. Джустоци, А., имейл от 27 февруари 2017 г. Професор Антонио Джустоци е независим изследовател и анализатор и автор на много книги и публикации за Афганистан. Той направи това допълнение по време на прегледа на този доклад.

⁽²⁹⁾ Служба на ООН за координация на хуманитарните въпроси, „Общ преглед на хуманитарните нужди за 2017 г.“, 31 декември 2016 г. ([url](#)), стр. 8.

⁽³⁰⁾ Бърд, Б., и колектив, „Приходи на правителството на Афганистан: Продължаващ силен растеж в условията на икономическата слабост“, 1 септември 2016 г. ([url](#)).

⁽³¹⁾ Служба на ООН за координация на хуманитарните въпроси, „Общ преглед на хуманитарните нужди за 2017 г.“, 31 декември 2016 г. ([url](#)), стр. 8.

⁽³²⁾ Световната банка, „Актуализирана информация за развитието на Афганистан: Афганистан е изправен пред препятствията на по-ниската помощ“, 20 април 2016 г. ([url](#)).

⁽³³⁾ Световната банка, „Ислямска република Афганистан. Преглед на селскостопанския сектор“, юни 2014 г. ([url](#)), стр. 4; Световната банка, „Подкрепа за растеж и стабилност в Афганистан“, 1 януари 2017 г. ([url](#)), стр. 6, 8.

⁽³⁴⁾ Световната банка, „Актуализирана информация за развитието на Афганистан: Афганистан е изправен пред препятствията на по-ниската помощ“, 20 април 2016 г. ([url](#)).

⁽³⁵⁾ Световната банка, „Актуализирана информация за развитието на Афганистан: Афганистан е изправен пред препятствията на по-ниската помощ“, 20 април 2016 г. ([url](#)).

⁽³⁶⁾ „Мрежа на афганистанските анализатори“, „Какво да бъде проследено? Ключови въпроси, които трябва да се проследят в Афганистан през 2017 г.“, 27 януари 2017 г. ([url](#)).

⁽³⁷⁾ Рахим, С. А., „Може ли икономиката на Афганистан да се възстанови през 2017 г.“, 25 януари 2017 г. ([url](#)).

⁽³⁸⁾ МКГ, „Икономическото бедствие зад нарастващата човешка криза в Афганистан“, 3 октомври 2016 г. ([url](#)).

⁽³⁹⁾ Рахим, С. А., „Може ли икономиката на Афганистан да се възстанови през 2017 г.“, 25 януари 2017 г. ([url](#)).

⁽⁴⁰⁾ Рахим, С. А., „Може ли икономиката на Афганистан да се възстанови през 2017 г.“, 25 януари 2017 г. ([url](#)).

⁽⁴¹⁾ „БиБиСи“, „Помощ за Афганистан: Донори обещават 15,2 млрд. долара в Брюксел“, 5 октомври 2016 г. ([url](#)).

⁽⁴²⁾ „Вашингтон пост“, „Международни донори обещават допълнителни 21 млрд. долара за Афганистан“, 13 юни 2008 г. ([url](#)).

И все пак, дори с обявена подкрепа за над 15 милиарда долара, генералният секретар на ООН очаква икономическият растеж да остане бавен ⁽⁴³⁾.

Международната общност е дарила около 130 милиарда долара на Афганистан от 2002 г. насам ⁽⁴⁴⁾. Най-големият дял, 115 млрд. долара от 2002 г. до 30 юни 2016 г., е дошъл от САЩ. Въпреки това, над 72,5 млрд. долара - или над 63% от общата сума, дарена от САЩ - са отишли за инициативи за сигурност и борба с наркотиците ⁽⁴⁵⁾. Ефективността за помощ на останалите милиарди, похарчени за управление, развитие, граждански операции и хуманитарна помощ, е имала, според „Мрежа на афганистанските анализатори“, „много скромни постижения“ на място, „като се има предвид постоянното недоразходване на бюджета и разрастващата се корупция в страната“ ⁽⁴⁶⁾. СГИРА, докладвайки за насищането и преразхода на помощта, заявява, че „преливането от повече от 100 милиарда долара в помощ за възстановяване е допринесло за всеобхватна корупция, незаконна дейност и други неблагоприятни ефекти, които са изкривили икономическите норми и са подкопали легитимността на държавата“ ⁽⁴⁷⁾.

2.1.2. Бизнес климат

Бизнес климатът е постоянно отрицателен от втората половина на 2015 г., като Кабул систематично има по-лош резултат от средния за страната ⁽⁴⁸⁾. През първата половина на 2016 г. икономиката допълнително се свива и инвестициите намаляват значително, като вътрешните инвестиции намаляват с 47,42%, а преките чуждестранни инвестиции намаляват с 55,68

% ⁽⁴⁹⁾. Този спад на инвестициите според ООН се дължи на „влошените условия на сигурността, политическата нестабилност и натиска върху икономиката след притока на завръщащи се и несигурността относно краткосрочните темпове на икономически растеж“ ⁽⁵⁰⁾. Според данни на Афганистанска агенция за подкрепа на инвестициите (AISA) през първите две години на Правителство на националното единство (2014-2016 г.) е имало 26% спад в регистрацията на нови компании и инвестициите са спаднали до 1 милиард долара, от 2,2 милиарда долара през същия период при предишното правителство ⁽⁵¹⁾. Минната индустрия отбеляза 77% по-малко инвестиции, строителството 57% по-малко, а водният и енергийният сектор 54% по-малко инвестиции, като причините, посочени от директора на Афганистанска агенция за подкрепа на инвестициите (AISA), цитиран в статията от „Толо Нюз“, са липсата на политически и икономическа стабилност и несигурност ⁽⁵²⁾. Бюрократичната неефективност и широко разпространената корупция са допълнителна тежест, която възпрепятства инвестициите за частните предприятия, според афганистанско-американския автор Масуда Султан ⁽⁵³⁾. Според Световната банка „Корупцията е всеобхватна, [...] укрепва мрежите за протекции, финансира въоръжени групировки и изостря оплакванията. Мащабът и всеобхватността на корупцията в Афганистан през последните години са поразителни“ ⁽⁵⁴⁾. Според проучване от 2011 г. корупцията е под формата на произволни данъци, нивото на които често зависи от връзки и/или преговори ⁽⁵⁵⁾. Негативно влияние върху бизнес средата оказва липсата на квалифицирани работници, въпреки значителните подобрения в образователния сектор, и продължаващото изтичане на мозъци, при което голям брой от най-образованите и квалифицирани младежи емигрират ⁽⁵⁶⁾.

Според частната изследователска институция „Самюъл Хол“ националната икономика е станала обект на центробежни сили: поради нарастващата несигурност по пътищата, икономиките на трите града, проучени в този доклад, стават все по-фокусирани върху икономиките на съответните им съседни страни: Кабул е фокусиран върху търговията с Пакистан, Мазари Шариф е фокусиран върху Таджикистан, а Херат - върху Иран, докато други по-малки градове (Маймана, Файзабад и др.) са все по-икономически изолирани. Икономиката на всеки град става все по-изолирана, с много малко ниво на интеграция ⁽⁵⁷⁾. Развитието на инфраструктурата в последно време - връзки с международни железопътни мрежи в Централна Азия и пристанището Чабахар в Иран - допълнително доведе до ограничения в контактите на икономиките на тези градове с техните

⁽⁴³⁾ Генерален секретар на ООН, „Ситуацията в Афганистан и нейните последици за международния мир и сигурност“, 13 декември 2016 г. ([url](#)), стр. 15 (параграф 64), стр. 16 (параграф 68).

⁽⁴⁴⁾ „БиБиСи“, „Помощ за Афганистан: Донори обещаваат 15,2 млрд. долара в Брюксел“, 5 октомври 2016 г. ([url](#)).

⁽⁴⁵⁾ СГИРА, „Тримесечен доклад до Конгреса на САЩ“, 30 юли 2016 г. ([url](#)), стр. 65.

⁽⁴⁶⁾ „Мрежа на афганистанските анализатори“, „Брюкселската конференция за Афганистан: Между помощта и миграцията“, 30 септември 2016 г. ([url](#)).

⁽⁴⁷⁾ СГИРА, „Корупцията в атмосферата на конфликта: уроци от американската практика в Афганистан“, септември 2016 г. ([url](#)), стр. 51-52.

⁽⁴⁸⁾ Камара на търговията и инвестициите на Афганистан, „Доклад от проучване на бизнес тенденциите - октомври 2016 г.“, октомври 2016 г. ([url](#)), стр. 3.

⁽⁴⁹⁾ Генерален секретар на ООН, „Ситуацията в Афганистан и нейните последици за международния мир и сигурност“, 13 декември 2016 г. ([url](#)), стр. 10-11.

⁽⁵⁰⁾ Генерален секретар на ООН, „Ситуацията в Афганистан и нейните последици за международния мир и сигурност“, 13 декември 2016 г. ([url](#)), стр. 10-11.

⁽⁵¹⁾ „Толо Нюз“, „Инвестициите падат, докато Афганистан се подготвя за срещата на върха в Брюксел“, 16 август 2016 г. ([url](#)).

⁽⁵²⁾ „Толо Нюз“, „Инвестициите падат, докато Афганистан се подготвя за срещата на върха в Брюксел“, 16 август 2016 г. ([url](#)).

⁽⁵³⁾ Масуда, С., „Спасяване на частните предприятия в Афганистан“, 2 януари 2017 г. ([url](#)).

⁽⁵⁴⁾ Световната банка, „Подкрепа за растеж и стабилност в Афганистан“, 1 януари 2017 г. ([url](#)), стр. 5.

⁽⁵⁵⁾ „Мърси Кор“ и „Самюъл Хол“, „Афганистан: Икономическа оценка и проучване на пазара на труда в Мазари Шариф, Пули Хумри, Кандахар и Кундуз“, 2011 г. ([url](#)), стр. 22.

⁽⁵⁶⁾ Правителство на Ислямска република Афганистан, „Състояние на афганистанските градове 2015 г. Том първи“, 2015 г. ([url](#)), стр. 58.

⁽⁵⁷⁾ „Самюъл Хол“, Интервю по „Скайп“, 7 февруари 2017 г.

съседни⁽⁵⁸⁾. Въпреки огромния си потенциал, тези общински икономики са се фокусирали предимно върху масивен внос, подхранван от пари на донори⁽⁵⁹⁾. Вносът обаче намалява от 2014 г. поради забавянето на икономическата активност и през първата половина на 2016 г. е на най-ниско ниво от 2013 г.⁽⁶⁰⁾

„Клъстерът за сигурност на прехраната в Афганистан“ установи в своята оценка, обхващаща периода април-юни 2016 г., че „настоящото забавяне на икономиката води до засилване както на икономическото неравенство - чрез по-остро влошаване на икономическото състояние на най-бедните домакинства, така и до несигурност на храните“⁽⁶¹⁾. Освен това източникът отбелязва, че „градската миграция вече не носи по-добър поминък, но все пак няма устойчива алтернатива [в] селските райони, тъй като нарастването на населението увеличава натиска върху земята, която и без това е недостатъчна за селското население“⁽⁶²⁾.

2.2. Наемане на работа

2.2.1. Безработица

Според „Международната организация на труда“ „данните за безработицата в Афганистан са толкова недостатъчни, колкото и противоречиви“⁽⁶³⁾. Данните на Световната банка, базирани на оценки на „Международната организация на труда“ (МОТ), определят равнището на безработица през 2014 г. на 9,1%⁽⁶⁴⁾. Според Проучване на условията на живот в Афганистан (ПУЖА [ALCS]) безработицата вече е нараснала до 24% през 2014 г. Като се вземат предвид 15,3% от хората, които са безработни, ПУЖА определя броя на хората, които са „без трудова заетост“, като почти 40% през 2014 г.⁽⁶⁵⁾. Няма по-скорошни данни, но МКГ заявява, че към 2016 г. „единични доказателства ясно показват, че тези тенденции се влошават“⁽⁶⁶⁾. Очакванията за заетост от бизнес мениджърите във всички сектори са постоянно отрицателни от втората половина на 2015 г.⁽⁶⁷⁾. Според онлайн изданието „Трейд икономикс“, обикновената безработица се оценява на 40% в края на 2016 г. и перспективите са много мрачни⁽⁶⁸⁾.

Централното и най-важно предизвикателство за градските домакинства е осигуряването на заетост, според консултантската компания „Самюъл Хол“⁽⁶⁹⁾. Достъпът до заетост и поминък - особено стабилна заетост - е ключовият фактор за продоволствената сигурност и намаляване на уязвимостта⁽⁷⁰⁾.

Тъй като темповете на растеж на населението са близо 3%, най-новите темпове на икономически растеж и краткосрочните прогнози според Световната банка са „много под нивата, необходими за създаване на работни места за големия брой хора, влизаци в работната сила и за намаляване на бедността“⁽⁷¹⁾. Поради вътрешната миграция нарастването на населението в градовете е още по-бързо, със скорост от 5,4% годишно⁽⁷²⁾. Въпреки чуждестранната помощ като основен двигател на икономиката през първото десетилетие след свалянето на режима на талибаните в края на 2001 г., имаше малко инвестиции за създаване на трайна заетост⁽⁷³⁾.

Според „Самюъл Хол“ показателите за заетост трябва да се разглеждат в съотношение, като се има предвид, че:

- 1) Жени: Индикаторите не отчитат факта, че по-голямата част от жените не фигурират сред работната сила на първо място - както и почти 50% от афганистанското население на възраст 14 години или по-малко. Приблизително 20% от работниците на пълен работен ден в Херат и Кабул са жени според данните на Световната банка за 2014 г. (Проучване на предприятията). Тази цифра е само 5% за Мазари Шариф⁽⁷⁴⁾.

⁽⁵⁸⁾ Рахим, С. А., „Може ли икономиката на Афганистан да се възстанови през 2017 г.“, 25 януари 2017 г. ([url](#)).

⁽⁵⁹⁾ „Самюъл Хол“, Интервю по „Скайп“, 7 февруари 2017 г.

⁽⁶⁰⁾ Рахим, С. А., „Може ли икономиката на Афганистан да се възстанови през 2017 г.“, 25 януари 2017 г. ([url](#)).

⁽⁶¹⁾ „Клъстер за сигурност на прехраната и земеделие“, „Сезонна оценка на сигурността на прехраната“, април-юни 2016 г. ([url](#)), стр. 5.

⁽⁶²⁾ „Клъстер за сигурност на прехраната и земеделие“, „Сезонна оценка на сигурността на прехраната“, април-юни 2016 г. ([url](#)), стр. 7.

⁽⁶³⁾ „Международна организация на труда“, „Афганистан: Време е да преминем към устойчиви работни места“, май 2012 г. ([url](#)), стр. 28.

⁽⁶⁴⁾ Световна банка, „Безработица, обща (% от общата работна сила) (модел за оценка на „Международна организация на труда“)“, без дата ([url](#)).

⁽⁶⁵⁾ „Централна статистическа служба“ и ICONINSTITUT, „Проучване на условията на живот в Афганистан за 2014 г. Средносрочни резултати (предварителни данни)“, декември 2014 г. ([url](#)), стр. 6.

⁽⁶⁶⁾ МКГ, „Икономическото бедствие зад нарастващата човешка криза в Афганистан“, 3 октомври 2016 г. ([url](#)).

⁽⁶⁷⁾ Камара на търговията и инвестициите на Афганистан, „Доклад от проучване на бизнес тенденциите - октомври 2016 г.“, октомври 2016 г. ([url](#)), стр. 7.

⁽⁶⁸⁾ Икономика на търговията, равнище на безработица в Афганистан. Прогноза 2016-2020, последна актуализация 17 февруари 2017 г. ([url](#)).

⁽⁶⁹⁾ „Самюъл Хол“, „Доклад за бедността в градовете“, 2014 г. ([url](#)), стр. 66.

⁽⁷⁰⁾ „Самюъл Хол“, „Доклад за бедността в градовете“, 2014 г. ([url](#)), стр. 66.

⁽⁷¹⁾ Световната банка, „Подкрепа за растеж и стабилност в Афганистан“, 1 януари 2017 г. ([url](#)), стр. 6.

⁽⁷²⁾ „Самюъл Хол“, „Разселена градска младеж в Кабул - Част 1. Психичното здраве също има значение“, 2016 г. ([url](#)), стр. 7.

⁽⁷³⁾ „Национален център за политически изследвания, Университет в Кабул“, „Безработица: Причини и нейните икономически резултати през последните години в Афганистан“, 2013 г. ([url](#)), стр. 2.

⁽⁷⁴⁾ „Самюъл Хол“, имейл, 12 март 2017 г.

- 2) Уязвимост: Повече от 90% от работните места трябва да бъдат класифицирани като „уязвима заетост“, тъй като те не предлагат сигурна стабилна заетост и доходи. Тези работни места включват работници за собствена сметка, неплатени семейни работници и дневни работници ⁽⁷⁵⁾.
- 3) Младеж: Младежката безработица е много по-висока от общата безработица - 23% за младите жени и 16% за младите мъже, според данните от Световната банка за 2014 г. ⁽⁷⁶⁾, където Световната банка изчислява безработицата на 9,1% през тази година ⁽⁷⁷⁾. Според доклад на афганистанското правителство за състоянието на афганистанските градове „Афганистан има едно от най-младите населения в света [...] Градовете са дом на непропорционален брой младежи (на възраст между 15 и 24), които съставляват близо една четвърт от градското население (23,6%), което е значително по-висок процент, отколкото в селските райони (17,8%)“ ⁽⁷⁸⁾. Градската безработица сред младите хора е особено висока в градовете, където младежката безработица е с 50% по-висока от общата градска безработица ⁽⁷⁹⁾.

2.2.2. Заетост в определени сектори

Афганистан остава предимно селско общество с икономика, която е базирана основно на селското стопанство ⁽⁸⁰⁾. Над 50% от работната сила е заета в селското стопанство, а 96% от производството всъщност е преработка на храни, сектор, който също е силно зависим от селското стопанство ⁽⁸¹⁾. През 2015 г. правителството на Афганистан прогнозира, че „селското стопанство, особено крайградското земеделие, вероятно ще бъде важен „амортизатор“ през следващите години, тъй като международните фондове намаляват значението си за икономиката на Афганистан и секторът на услугите може да не успее да поддържа относително високите нива на растеж от последните години“ ⁽⁸²⁾.

Според проучване на „Мърси Кор“ и „Самюъл Хол“ от 2011 г. в афганистанските градове има две категории работни места: официална заетост и нискоквалифицирана неформална работна ръка. В рамките на официалния сектор заетостта може да включва официални работни места в правителството, неправителствени организации, международни организации и ограничен брой работни места в рамките на официалната икономика ⁽⁸³⁾. „Проект за оценка на капацитета“ установи, че „официалният пазар на труда е много ограничен и доминиран от публичния сектор“, като 9,4% от работните места в цялата страна съставят официалния пазар на труда ⁽⁸⁴⁾. В градовете официалната заетост представлява 20% от наличните работни места, главно в публичния сектор ⁽⁸⁵⁾.

Втората категория на заетост в градовете са нискоквалифицирани работни места в базарите, наемни работници в строителната индустрия или сезонни селскостопански работници. Често чрез семейни мрежи работниците от втората категория имат достъп до чиракуване в семейния бизнес в областта на хлебопроизводството, строителството, зидарията, механиката и металообработването ⁽⁸⁶⁾. Тези хора вероятно имат поне временно малко по-стабилен доход. Това важи в много по-малка степен за наемните работници. Според Ерве Никол от „Самюъл Хол“, има два сектора, които използват наемни работници: строителство и селско стопанство. Поради описаните по-горе промени, включително изтеглянето на международни военни войски, намаляването на международната помощ и драматичния спад на инвестициите, през последните няколко години строителният сектор се срива, докато в селското стопанство положението повече или по-малко се запази в този период от време. Възможностите за работа в селското стопанство обаче са по дефиниция сезонни и заплатите са намалели поради засилената конкуренция на пазара на труда, но и поради това, че търсенето на селскостопанска продукция е спаднало. Търсенето на селскостопанска продукция намалява, наред с други причини, поради нестабилността и несигурността по пътищата. Селскостопанската продукция не се транспортира толкова свободно и някои плодове или зеленчуци вече не могат да бъдат намерени в определени градове ⁽⁸⁷⁾. Когато са изправени пред загуба на работа, много жители на градовете се опитват да се впуснат в улични продажби, но по този начин се сблъскват с тормоз от полицията ⁽⁸⁸⁾.

⁽⁷⁵⁾ „Самюъл Хол“, имейл, 12 март 2017 г.

⁽⁷⁶⁾ Световна банка, „Афганистан. Данни“, без дата ([url](#)).

⁽⁷⁷⁾ Световна банка, „Безработица, обща (% от общата работна сила) (модел за оценка на „Международна организация на труда“),“ без дата ([url](#)).

⁽⁷⁸⁾ Правителство на Ислямска република Афганистан, „Състояние на афганистанските градове 2015 г. Том първи“, 2015 г. ([url](#)), стр. 3.

⁽⁷⁹⁾ Световна банка, „Актуализирана информация за състоянието на бедността“, октомври 2015 г. ([url](#)), стр. 33-34.

⁽⁸⁰⁾ Световна банка, „Ислямска република Афганистан. Преглед на селскостопанския сектор“, юни 2014 г. ([url](#)), стр. 5.

⁽⁸¹⁾ Световната банка, „Подкрепа за растеж и стабилност в Афганистан“, 1 януари 2017 г. ([url](#)), стр. 7.

⁽⁸²⁾ Правителство на Ислямска република Афганистан, „Състояние на афганистанските градове 2015 г. Том първи“, 2015 г. ([url](#)), стр. 56.

⁽⁸³⁾ „Мърси Кор“ и „Самюъл Хол“, „Афганистан: Икономическа оценка и проучване на пазара на труда в Мазари Шариф, Пули Хумри, Кандахар и Кундуз“, 2011 г. ([url](#)), стр. 19.

⁽⁸⁴⁾ „Проект за оценка на капацитета“ [ACAPS], „Предизвикателство пред работата в Афганистан“, 1 декември 2014 г. ([url](#)), стр. 7.

⁽⁸⁵⁾ „Проект за оценка на капацитета“ [ACAPS], „Предизвикателство пред работата в Афганистан“, 1 декември 2014 г. ([url](#)), стр. 7.

⁽⁸⁶⁾ „Мърси Кор“ и „Самюъл Хол“, „Афганистан: Икономическа оценка и проучване на пазара на труда в Мазари Шариф, Пули Хумри, Кандахар и Кундуз“, 2011 г. ([url](#)), стр. 19.

⁽⁸⁷⁾ „Самюъл Хол“, Интервю по „Скайп“, 7 февруари 2017 г.

⁽⁸⁸⁾ „Самюъл Хол“, „Доклад за бедността в градовете“, 2014 г. ([url](#)), стр. 67.

Възстановяването след конфликта увеличи дела на сектора на услугите, въпреки че услугите остават до голяма степен прости, доминирани от услугите на едро и дребно, транспорта и държавните услуги⁽⁸⁹⁾. Много работни места в сектора на услугите, включително тези, генерирани в резултат на международна помощ, бяха предимно временни и неустойчиви поради зависимост от потоците на помощта⁽⁹⁰⁾. Според Световната банка 80% от новите работни места, създадени през 2007/2008 - 2011/2012 г., са били неформални, а повече от половината са договорености за наемен труд⁽⁹¹⁾. Ръстът на тези работни места, воден от разходи за военни и външни помощи между 2002-2012 г., беше концентриран главно в градовете⁽⁹²⁾. Това доведе до бърз градски растеж⁽⁹³⁾. В допълнение към това, нарастващ брой ВРЛ младежи и завръщащи се лица се преместват в градските центрове, създавайки големи общности с миграционен произход, независимо дали са икономически мигранти, ВРЛ или завръщащи се и, най-често, комбинирайки характеристики на два или три от тези набори от характеристики⁽⁹⁴⁾.

Малкият частен сектор, който се разрасна в резултат на външна помощ - само 10 до 12% от официалния БВП на страната⁽⁹⁵⁾ - е засегнат силно от 2014 г. насам от намаляването на помощта и международните договори и затварянето на около 800 военни бази в цялата страна, което кара десетки хиляди афганистанци да загубят работата си, особено в сферата на услугите и строителството⁽⁹⁶⁾. Според една оценка, цитирана от „Международната кризисна група“ през 2016 г., 200 000 работни места са загубени в логистиката от 2014 г., както и в сигурността и други сектори на икономиката, движена от войната, в резултат само на намаляване на числеността на военните сили⁽⁹⁷⁾. В един момент Централното командване на САЩ изчисли, че 60% от всички договори за строителство са поръчани от военни агенции и агенции за развитие⁽⁹⁸⁾. Според Ерве Никол от „Самюъл Хол“, секторът на услугите се разпада. Той обясни, че много сектори като IT-услуги, консултантски услуги и адвокатски кантори затварят. В резултат на това се извършва мащабно изтичане на мозъци, което допълнително пречи на възможността за икономическо възстановяване. Той добави, че „сривът в строителния сектор също се отрази върху заетостта в сектори, косвено свързани и със строителните дейности. Например се установява, че в тухлените пещи в северен Кабул хората работят на практика без заплащане“⁽⁹⁹⁾.

Другите сектори, които са генерирали много нови работни места през последното десетилетие, са публичният сектор и заетостта в здравни и образователни услуги, предимно за висококвалифицирани работници⁽¹⁰⁰⁾. Въпреки високия процент на безработица и лошите перспективи за заетост, дори и за висококвалифицирани младежи, хиляди налични държавни работни места не са запълнени⁽¹⁰¹⁾.

Директорът на изследователска организация в Кабул, която провежда изследвания по въпросите на правата на човека и управлението, отбеляза по време на интервюто си с автора на този доклад през февруари 2017 г., че „има много малък и силно конкурентен сегмент на пазара на труда, достъпен за висококвалифицирани лица при международни организации като агенции на ООН, които публикуват свободните си работни места онлайн. Въпреки това, дори при попълването на тези свободни работни места, остава неясно до каква степен е необходимо да се разчита на неформални препоръки“⁽¹⁰²⁾.

Тези, които са загубили работата си и са успели да натрупат някакъв паричен и социален капитал и притежават предприемачески умения, могат да започнат бизнес, като например магазин или бизнес за внос на автомобили⁽¹⁰³⁾.

От другата страна на спектъра, все по-голям брой хора стават социално маргинализирани, тъй като са безработни, нямат мрежа за подкрепа и прибягват до престъпност. В градовете нарастват дребните престъпления, кражбите, кражбите на автомобили, грабежите, търговията с наркотици и по-тежките престъпления⁽¹⁰⁴⁾.

Според данните, представени в годишния доклад на Държавния департамент на САЩ, който обхваща 2016 г., „законната минимална заплата за постоянните държавни служители е 6 000 афгана (103 долара) на месец. Няма минимална заплата за

⁽⁸⁹⁾ Световна банка, „Ислямска република Афганистан. Преглед на селскостопанския сектор“, юни 2014 г. ([url](#)), стр. 6.

⁽⁹⁰⁾ „Международна организация на труда“, „Афганистан: Време е да преинемем към устойчиви работни места“, май 2012 г. ([url](#)), стр. 27.

⁽⁹¹⁾ Световна банка, „Актуализирана информация за състоянието на бедността“, октомври 2015 г. ([url](#)), стр. 38.

⁽⁹²⁾ Световна банка, „Ислямска република Афганистан. Преглед на селскостопанския сектор“, юни 2014 г. ([url](#)), стр. 4; Световна банка, „Актуализирана информация за състоянието на бедността“, октомври 2015 г. ([url](#)), стр. 34-36.

⁽⁹³⁾ „Самюъл Хол“, „Разселена градска младеж в Кабул - Част 1. Психичното здраве също има значение“, 2016 г. ([url](#)), стр. 7.

⁽⁹⁴⁾ „Самюъл Хол“, „Семинар за препоръки на 28 октомври 2014 г. Градско разселени младежи в град Кабул“, 28 октомври 2014 г. ([url](#)), стр. 8; „Самюъл Хол“, „Доклад за бедността в градовете“, 2014 г. ([url](#)), стр. 30-32.

⁽⁹⁵⁾ Шаран, Т., „Защо европейският план за връщане на афганистански бежанци няма да проработи“, 23 септември 2016 г. ([url](#)).

⁽⁹⁶⁾ „Национален център за политически изследвания, Университет в Кабул“, „Безработица: Причини и нейните икономически резултати през последните години в Афганистан“, 2013 г. ([url](#)),

стр. 2; МКГ, „Икономическото бедствие зад нарастващата човешка криза в Афганистан“, 3 октомври 2016 г. ([url](#)).

⁽⁹⁷⁾ МКГ, „Икономическото бедствие зад нарастващата човешка криза в Афганистан“, 3 октомври 2016 г. ([url](#)).

⁽⁹⁸⁾ Фишшайн, П. и колектив, „Икономиката на Балх в преход“, август 2013 г. ([url](#)), стр. 11.

⁽⁹⁹⁾ „Самюъл Хол“, Интервю по „Скайп“, 7 февруари 2017 г.

⁽¹⁰⁰⁾ Световна банка, „Актуализирана информация за състоянието на бедността“, октомври 2015 г. ([url](#)), стр. 33.

⁽¹⁰¹⁾ „Толо Нюз“, „Длъжностни лица, призовани в Парламента заради вакантни държавни работни места“, 1 октомври 2016 г. ([url](#)).

⁽¹⁰²⁾ Директор на изследователска организация, Интервю по „Скайп“, 6 февруари 2017 г.

⁽¹⁰³⁾ Директор на изследователска организация, Интервю по „Скайп“, 6 февруари 2017 г.

⁽¹⁰⁴⁾ Директор на изследователска организация, Интервю по „Скайп“, 6 февруари 2017 г.; Лесли, Дж., „Политическа и икономическа динамика на Херат“, 2 април 2015 г. ([url](#)), стр. 20; Правительство на Ислямска република Афганистан, „Състояние на афганистанските градове 2015 г. Том първи“, 2015 г. ([url](#)), стр. 14.

постоянните работници в частния сектор; но минималната заплата за работниците в непостоянния частен сектор е била 5500 афгана (95 долара) на месец. Според Централната статистическа служба 36% от населението е получавало заплати под прага на бедността от 1150 афгана (20 долара) на месец⁽¹⁰⁵⁾. Според същия източник „работодателите често избират да не спазват закона или да наемат работници неофициално. Повечето служители работят по-дълго от 40 часа седмично, получават ниско заплащане и работят в лоши условия, особено в неформалния сектор. Обикновено работниците не са наясно с пълния обхват на техните трудови права съгласно закона“⁽¹⁰⁶⁾. Според доклад на Международната организация на труда (МОТ) в Афганистан „повечето трудови договори са устни договори, основани единствено на морално споразумение, което затруднява разграничаването на платени от неплатени работни места или дългосрочни от временни работни места“⁽¹⁰⁷⁾.

2.2.3. Вътрешно разселени лица и завръщащи се

Обзорът на Службата на ООН за координация на хуманитарните въпроси на хуманитарните нужди за 2017 г. съобщава, че „вътрешно разселените лица имат ограничен достъп до възможности за труд - не могат да си намерят работа поради набора от умения от селските райони и ниския процент на грамотност - и най-вече разчитат на случаен труд. Особено жените се затрудняват или нямат право да работят за допълване на доходите на домакинството си или за издръжка на семействата си в случаите на домакинства, оглавявани от жени“⁽¹⁰⁸⁾.

Проучване на „Амнести интернешънъл“ относно положението на вътрешно разселените лица въз основа на посещения в Афганистан през ноември 2015 г. и февруари 2016 г. установи, че разселените лица са изправени пред специфични предизвикателства, откъснати от средствата за поминък и подкрепа. Много от неформалните селища в Кабул не разполагат с основни умения като грамотност, умения за смятане или професионални умения, което затруднява достъпа им до пазарите на труда⁽¹⁰⁹⁾. „Амнести интернешънъл“ установи, че „повечето семейства разчитат на един човек, който да изкарва прехраната - обикновено мъжът глава на домакинството - който е ангажиран с неформална работа на непълно работно време, често с физически труд като хамалин на местен пазар или помощ на строителни работи. В няколко случая деца са били принудени да дават приоритет на работата пред училището, за да помогнат за изхранването на семействата си и са били ангажирани с труд, подходящ за мъже“⁽¹¹⁰⁾. „Амнести интернешънъл“ също установи, че нарастващият брой на разселените лица в Кабул е повишил конкуренцията по отношение на намаляващите възможности за работа като нает работник или хамалин на пазарите⁽¹¹¹⁾.

В своя специален доклад за положението на завърналите се през 2015 г./началото на 2016 г. Независимата комисия за правата на човека на Афганистан (AIHRC) установява, че „ограниченият достъп до работа е едно от основните предизвикателства в страната. Въз основа на констатациите на МОМ, около 77% от завръщащите се нямат сигурност на работата в Афганистан. ВКБООН потвърждава, че някои от завърналите се мигрират отново поради липса на работа в страната“⁽¹¹²⁾.

В градовете завръщащите се лица създават допълнителна конкуренция за работни места, оказвайки силен натиск върху пазарите на труда, което води до малко възможности и, според Службата на ООН за координация на хуманитарните въпроси, „значително по-ниски заплати“⁽¹¹³⁾ (вж. 2.3.5. *Последици от разселването*). Докато някои изследвания предполагат, че завръщащите се лица са се възползвали от тяхната миграционна история в смисъл, че са увеличили своята пригодност за заетост на силно конкурентния пазар на труда и по този начин са си осигурили относително по-високи доходи⁽¹¹⁴⁾, други изследвания показват, че придобитите умения често не отговарят на търсенето в афганистанския контекст⁽¹¹⁵⁾. По отношение на афганистанските младежи, които се завръщат, но не са в състояние да превърнат миграционния си опит в актив след завръщането си в Афганистан, „Самюъл Хол Кънсълтънзи“ говори за „изгубено поколение в чужбина“⁽¹¹⁶⁾.

2.2.4. Заетост за жените в градовете

Конституцията и Конвенцията за премахване на всички форми на дискриминация към жените забраняват дискриминацията, но на практика жените често имат ограничен достъп до пазара на труда поради традиционни обичаи, липса на подходящо образование, проблеми със сигурността и висока безработица⁽¹¹⁷⁾. Жените

⁽¹⁰⁵⁾ Държавен департамент на САЩ, „Доклад за държава за практиките по въпросите на правата на човека 2016 г.“, 6 март 2017 г. ([url](#)), раздел 7. д.

⁽¹⁰⁶⁾ Държавен департамент на САЩ, „Доклад за държава за практиките по въпросите на правата на човека 2016 г.“, 6 март 2017 г. ([url](#)), раздел 7. д.

⁽¹⁰⁷⁾ „Международна организация на труда“, „Афганистан: Време е да преминем към устойчиви работни места“, май 2012 г. ([url](#)), стр. 28.

⁽¹⁰⁸⁾ Служба на ООН за координация на хуманитарните въпроси, „Общ преглед на хуманитарните нужди за 2017 г.“, 31 декември 2016 г. ([url](#)), стр. 14.

⁽¹⁰⁹⁾ „Амнести интернешънъл“, „Децата ми ще умрат тази зима“. Неспазеното обещание на Афганистан към разселените лица“, 31 май 2016 г. ([url](#)), стр. 40-41.

⁽¹¹⁰⁾ „Амнести интернешънъл“, „Децата ми ще умрат тази зима“ Неспазеното обещание на Афганистан към разселените лица“, 31 май 2016 г. ([url](#)), стр. 40-41.

⁽¹¹¹⁾ „Амнести интернешънъл“, „Децата ми ще умрат тази зима“ Неспазеното обещание на Афганистан към разселените лица“, 31 май 2016 г. ([url](#)), стр. 40-41.

⁽¹¹²⁾ НКПЧА, „Завръщащите се лица - общ преглед на положението на завръщащите се в Афганистан“, 2015 г., 22 юни 2016 г. ([url](#)), стр. 9.

⁽¹¹³⁾ Служба на ООН за координация на хуманитарните въпроси, „Общ преглед на хуманитарните нужди за 2017 г.“, 31 декември 2016 г. ([url](#)), стр. 26.

⁽¹¹⁴⁾ „Афганистанска организация за изследване на обществената политика“, „Център за връзка за миграция и развитие“, април 2014 г. ([url](#)), стр. 14.

⁽¹¹⁵⁾ Ахмади, Б. и Лахани, С., „Принудителното завръщане на афганистански бежанци и последици за стабилността“, януари 2016 г., ([url](#)); „Самюъл Хол“, „Семинар за препоръки на 28 октомври 2014 г. Градско разселени младежи в град Кабул“, 28 октомври 2014 г. ([url](#)), стр. 18.

⁽¹¹⁶⁾ „Самюъл Хол“, „Семинар за препоръки на 28 октомври 2014 г. Градско разселени младежи в град Кабул“, 28 октомври 2014 г. ([url](#)), стр. 18.

⁽¹¹⁷⁾ Държавен департамент на САЩ, „Доклад за държава за практиките по въпросите на правата на човека 2016 г.“, 6 март 2017 г. ([url](#)), стр. 50-51; „Афганистанска организация за изследване на обществената политика“, „Спокойствие и сигурност за жените в Афганистан“, февруари 2016 г. ([url](#)), стр. 17-19; „Нидерландска агенция за предприятията“, „Справяне с пречките пред афганистанските малки и средни предприятия да наемат жени и да подкрепят предоставянето им на икономически права“, 25 октомври 2016 г. ([url](#)), стр. 4-7.

продължават да се сблъскват с дискриминация на работното място и практики за наемане на работа в полза на мъжете (118). СГИРА интервюира 40 жени в Кабул, които също определят липсата на сигурност и корупцията като основна бариера, блокираща напредъка на жените в политическия и икономическия живот, затруднявайки жените да получат достъп до тези системи, които се контролират до голяма степен от властимащи мъже (119). По подобен начин „Афганистанската организация за изследване на обществената политика“ установи, че непотизмът и подкупите затрудняват достъпа до работа за жените, особено за намиране на работа при неправителствени организации или правителството (120).

Както съобщава „Хюман Райтс Уоч“, сексуалният тормоз на работното място, включително в правителството, е основен проблем и няма закони, които специално да го забраняват или защитават жертвите (121). В град Кабул работещите жени съобщават, че са изправени пред тормоз на и извън работните си места, като редица жени, анкетирани от „Афганистанска организация за изследване на обществената политика“, са говорили за неподходящи или сексуални искания от някои колеги и ръководители от мъжки пол (122).

Като цяло, културните и обичайни ограничения на движението на жените не позволяват на много жени да работят извън дома и жените, особено в селските райони, се занимават предимно с домашни дейности, генериращи доходи като тъкане, шиене и селско стопанство (123). Някои афганистански жени, занимаващи се с бизнес, предприемат дейности в областта на земеделието и занаятите, но разчитат на външна подкрепа от международни и национални неправителствени организации и схеми за микрокредитиране. Жените производители в сектора на овощарството за сушени плодове са успели да сформират кооперации, за да получат по-добър достъп до пазарите (124). Една от неправителствените организации, предлагащи обучение, финансова и организационна подкрепа, е „Пазари на бродерия „зардози“ за афганистанските занаятчици“. Действа в Мазари Шариф, Джалалабад, Херат и Кабул. От 2010 г. до 2015 г. тя е помогнала на над 4000 жени да усъвършенстват производствените си умения, да получат основно бизнес обучение и ги е подкрепила с менторство. През 2015 г. организацията събщи, че 2775 от техните бенефициери все още работят (125).

Проучване на Нидерландия от 2016 г. относно пола и малките и средни предприятия установи, че заетостта в Афганистан се основава до голяма степен на неформални мрежови връзки, а не на заслуги, а маргинализираните групи, включително жените, изпитват трудности пред това да участват, въпреки че все повече се включват в бизнес секторите (126). Изследването обяснява, че „потенциалните служители жени често са се опитвали да получат първоначално разрешение от съпруга или родителите си да работят и участието на жените в официалната икономика остава слабо“ (127). Според националната статистика нивото на участие на жените на пазара на труда е по-ниско в градовете, отколкото в селските райони и е по-ниско от средното за страната (128). Централната статистическа служба установи, че 13% от жените в градовете са на работа, в сравнение с 19% в селските райони и 19% за страната (129).

Жените в градовете, които работят, са предимно заети на прислужнически и ниско платени работни места (130). В доклада за състоянието на афганистанските градове за 2015 г. се посочва, че 62% от жените в градовете са неграмотни, а „в градовете необразованите жени са до голяма степен изключени от работната сила“ (131). Освен това по-голямата част от жените в градовете са заети на нискоквалифицирани, нередовни и нискодоходни работни места като почистване на къщи или шиене или домакински труд (132). Жените с висше образование, често получено в чужбина, са по-склонни да си намерят работа в града, въпреки че тези жени са малцинството и „са изправени пред значителни структурни ограничения“ пред икономическото си участие, поради ниско ниво на безопасност в градовете за жените и момичетата, културни и социални бариери и липса на достъп до земя, жилища и собственост (133). Допълнителни бариери може да представлява липсата на налични и подходящи работни места, ограниченията за мобилност, свързани със сигурността, и отвореността и нагласите на семейството на жената по отношение на нейната заетост (134). Жените в градовете оглавяват домакинствата, особено

(118) Държавен департамент на САЩ, „Доклад за държава за практиките по въпросите на правата на човека 2016 г.“, 6 март 2017 г. ([url](#)), стр. 53.

(119) СГИРА, „Тримесечен доклад до Конгреса на САЩ“, 30 октомври 2016 г. ([url](#)), стр. 12.

(120) „Афганистанска организация за изследване на обществената политика“, „Наблюдател на правата в Афганистан: основен доклад“, април 2016 г. ([url](#)), стр. 63.

(121) „Хюман Райтс Уоч“, „Афганистан: Борба с широко разпространения сексуален тормоз“, 14 октомври 2014 г. ([url](#))

(122) „Афганистанска организация за изследване на обществената политика“, „Наблюдател на правата в Афганистан: основен доклад“, април 2016 г. ([url](#)), стр. 62-63.

(123) „Международна организация на труда“, „Афганистан: Време е да преиницием към устойчиви работни места“, май 2012 г. ([url](#)), стр. 4.

(124) Ганеш, Л., „Предоставяне на икономически права на жените в Афганистан 2002-2012 г.“, ноември 2013 г. ([url](#)), стр. 26.

(125) „Зардози“ - годишен доклад 2015 г. ([url](#)), стр. 8.

(126) „Нидерландска агенция за предприятията“, „Справяне с пречките пред афганистанските малки и средни предприятия да наемат жени и да подкрепят предоставянето им на икономически права“, 25 октомври 2016 г. ([url](#)), разглеждано на: 9 март 2017 г., стр. 4.

(127) „Нидерландска агенция за предприятията“, „Справяне с пречките пред афганистанските малки и средни предприятия да наемат жени и да подкрепят предоставянето им на икономически права“, 25 октомври 2016 г. ([url](#)), разглеждано на: 9 март 2017 г., стр. 4, 8, 21.

(128) Правителство на Ислямска република Афганистан, „Състояние на афганистанските градове. Том 1“, 2015 г., ([url](#)), стр. 20; „Централна статистическа служба“, „Жени и мъже в Афганистан“, 2014 г., ([url](#)), стр. 15.

(129) „Централна статистическа служба“, „Жени и мъже в Афганистан“, 2014 г., ([url](#)), стр. 15.

(130) Правителство на Ислямска република Афганистан, „Състояние на афганистанските градове. Том 1“, 2015 г., ([url](#)), стр. 20.

(131) Правителство на Ислямска република Афганистан, „Състояние на афганистанските градове. Том 1“, 2015 г. ([url](#)), стр. 58; „Централна статистическа служба“, „Национална оценка на риска и уязвимостта 2011-2012 г.“, 2014 г. ([url](#)), стр. 30.

(132) Правителство на Ислямска република Афганистан, „Състояние на афганистанските градове. Том 1“, 2015 г., ([url](#)), стр. 20.

(133) Правителство на Ислямска република Афганистан, „Състояние на афганистанските градове. Том 1“, 2015 г., ([url](#)), стр. 20.

(134) „Нидерландска агенция за предприятията“, „Справяне с пречките пред афганистанските малки и средни предприятия да наемат жени и да подкрепят предоставянето им на икономически права“, 25 октомври 2016 г. ([url](#)), стр. 5, 24.

ако са овдовели или инвалиди, се сблъскват с особена уязвимост поради бедност, липса на земя, която да е тяхна собственост, и ограничен социален капитал ⁽¹³⁵⁾. Омъжените и възрастните жени заявяват, че им е по-трудно да си намерят работа, отколкото по-младите самотни жени ⁽¹³⁶⁾. Въпреки това младите омъжени жени, особено пущуните, също са принуждавани да си остават вкъщи ⁽¹³⁷⁾.

Обществените предпочитания са жените, които работят, да бъдат заети в професии като преподаване и домашни дейности ⁽¹³⁸⁾. В статия на ИВМР за провинция Лагман се установява, че е налице „огромен дисбаланс между половете“ в заетостта в публичния сектор и че в рамките на местното правителство образованите жени се ограничават до работа в области на образованието и здравеопазването ⁽¹³⁹⁾. Според националните статистически данни за работната сила за 2013 г., от 13% от градските жени, които са били наети на работа, видове заетост са: наети на публична длъжност със заплата (40%), самостоятелно заети лица („за собствена сметка“) (28%) или неплатени семейни работници (14%), частни работници или работници на ден; 1% от заетите жени са определени като „работодатели“. „Уязвимата“ заетост представлява 49% от заетостта при жените ⁽¹⁴⁰⁾. Данните показват, че в големите градове жените печелят една пета от средния доход за мъжете или около 50 афгана (0,9 долара) в сравнение с 250 афгана (4,3 долара), изплащани на служителите от мъжки пол ⁽¹⁴¹⁾. Източници съобщават, че жените, които работят на обществени длъжности като адвокати, журналисти, политици, хуманитарни работници, полицаи, са заплашвани и тормозени ⁽¹⁴²⁾. Когато даден бизнес, управляван от жени, е успешен, жените са изправени пред риска да им го превземат или да бъдат принудени да го споделят с членове на семейството от мъжки пол ⁽¹⁴³⁾.

Много жени, заети на държавна служба, не отговарят на минималните квалификационни стандарти - да имат бакалавърска степен ⁽¹⁴⁴⁾. Според „Афганистанска организация за изследване на обществената политика“, в провинция Балх е един от най-високите проценти на участие на жените в държавните служби (43% от държавните служители са жени), но колегите мъже са се отнасяли дискриминационно и като цяло са приемали, че колегите жени нямат способността да изпълняват задачите си ⁽¹⁴⁵⁾. В Херат жените съставляват 40% от държавните служби, а в Кабул - 34%; въпреки това отново дискриминацията на пазара на труда и на работното място възпрепятства пълното им участие ⁽¹⁴⁶⁾. Отношението към работещите жени се променя бавно, тъй като идеите за участието на жените в обществения и икономическия живот се развиват през последните 15 години на международна помощ. Въпреки че все още има силни предпочитания към публичния сектор и традиционно женските професии в образованието или у дома, жените започват да присъстват в частния сектор, като например индустрията на услугите, медиите, телекомуникациите, електрониката, финансите или строителството. Например в компанията за мобилни телефони „Рошан“ жените съставляват 19% от персонала и 17% от ръководството. В големи градове като Кабул, Мазари Шариф или Херат има примери за жени, работещи във фабрики, особено в малки работилници. Някои жени от висша и средна класа управляват собствен бизнес в градските райони. Въпреки това те все още се сблъскват с културни ограничения и ограничения на свободата си на движение ⁽¹⁴⁷⁾.

Проучване от 2012 г. посочва, че близо 75% от учителите в общообразователните училища в град Кабул са жени ⁽¹⁴⁸⁾. Изследването добавя: „Това обаче не е непременно положително, тъй като високият процент на учителките в град Кабул може също да е индикация, че преподаването е една от малкото икономически възможности, достъпни за добре образованите жени и че други възможности с по-високо заплащане са на разположение за мъже“ ⁽¹⁴⁹⁾.

Според проучване на Фонда на ООН за населението през 2013 г. в град Кабул само 5,7% от жените на възраст над 15 години работят, в сравнение с 63,9% от мъжете ⁽¹⁵⁰⁾. От жените, които работят, 69,8% са заети в обществени и лични служби, следвани от производството (18,1%), с нисък процент участие във всички останали сектори ⁽¹⁵¹⁾. Работещите жени обикновено

⁽¹³⁵⁾ Правителство на Ислямска република Афганистан, „Състояние на афганистанските градове. Том 1“, 2015 г., ([url](#)), стр. 20.

⁽¹³⁶⁾ Държавен департамент на САЩ, „Доклад за държава за практиките по въпросите на правата на човека за 2015 г. - Афганистан“, 13 април 2016 г. ([url](#)), стр. 53.

⁽¹³⁷⁾ „Нидерландска агенция за предприятията“, „Справяне с пречките пред афганистанските малки и средни предприятия да наемат жени и да подкрепят предоставянето им на икономически права“, 25 октомври 2016 г. ([url](#)), стр. 24.

⁽¹³⁸⁾ „Нидерландска агенция за предприятията“, „Справяне с пречките пред афганистанските малки и средни предприятия да наемат жени и да подкрепят предоставянето им на икономически права“, 25 октомври 2016 г. ([url](#)), стр. 5, 24-25.

⁽¹³⁹⁾ ИВМР, „Афганистанските жени са ограничени до работа в сферата на образованието и здравните грижи“, 14 ноември 2016 г. ([url](#)).

⁽¹⁴⁰⁾ „Централна статистическа служба“, „Национална оценка на риска и уязвимостта 2011-2012 г.“, 2014 г. ([url](#)), стр. 35.

⁽¹⁴¹⁾ Правителство на Ислямска република Афганистан, „Състояние на афганистанските градове. Том 1“, 2015 г., ([url](#)), стр. 20.

⁽¹⁴²⁾ Държавен департамент на САЩ, „Доклад за държава за практиките по въпросите на правата на човека 2016 г.“, 6 март 2017 г. ([url](#)), стр. 51; „Хюман Райтс Уоч“, „Афганистан: Борба с широко разпространения сексуален тормоз“, 14 октомври 2014 г. ([url](#)).

⁽¹⁴³⁾ „Нидерландска агенция за предприятията“, „Справяне с пречките пред афганистанските малки и средни предприятия да наемат жени и да подкрепят предоставянето им на икономически права“, 25 октомври 2016 г. ([url](#)), стр. 21.

⁽¹⁴⁴⁾ Държавен департамент на САЩ, „Доклад за държава за практиките по въпросите на правата на човека 2016 г.“, 6 март 2017 г. ([url](#)), стр. 40.

⁽¹⁴⁵⁾ „Афганистанска организация за изследване на обществената политика“, „Спокойствие и сигурност за жените в Афганистан“, февруари 2016 г. ([url](#)), стр. 17-18.

⁽¹⁴⁶⁾ „Афганистанска организация за изследване на обществената политика“, „Спокойствие и сигурност за жените в Афганистан“, февруари 2016 г. ([url](#)), стр. 36, 40.

⁽¹⁴⁷⁾ „Нидерландска агенция за предприятията“, „Справяне с пречките пред афганистанските малки и средни предприятия да наемат жени и да подкрепят предоставянето им на икономически права“, 25 октомври 2016 г. ([url](#)), стр. 19-20.

⁽¹⁴⁸⁾ Ислямска република Афганистан, Общ преглед на сектора на образованието, юни 2012 г. ([url](#)), стр. 17-31.

⁽¹⁴⁹⁾ Ислямска република Афганистан, Общ преглед на сектора на образованието, юни 2012 г. ([url](#)), стр. 31.

⁽¹⁵⁰⁾ „Централна статистическа служба“, „Социално-икономическо проучване - Кабул“, 2013 г. ([url](#)), стр. 43.

⁽¹⁵¹⁾ „Централна статистическа служба“, „Социално-икономическо проучване - Кабул“, 2013 г. ([url](#)), стр. 49, 52.

са достигнали професионално или по-високо ниво на образование ⁽¹⁵²⁾. Според „Афганистанска организация за изследване на обществената политика“, която е анкетирали жени от град Кабул, както и областите Хаки Джабар и Исталиф, „жените, занимаващи се с домашни дейности като шивачество, бродерия и създаване на изделия от кожа, са забелязали значително намаляване на търсенето за техните продукти“, а отвъд частния сектор - много държавни длъжности са замразени и има малко възможности за работа за нови завършили университет ⁽¹⁵³⁾. Съобщава се, че жените трябва да платят подкупни от 10 000 афгана, за да получат учителска позиция ⁽¹⁵⁴⁾. Според проучване на Нидерландия, ситуацията се усложнява от оттеглянето на международните сили, като се отбележи, че:

В резултат на влошената сигурност за жените, които имат работа или дори собствен бизнес, влошаването на ситуацията по отношение на физическа сигурност, политическата несигурност и намаляването на проектите за жени (и инерцията на „либералните права“) доведе до повишени нива на консерватизъм от техните семейства, с по-строги ограничения за работа (особено в Кабул), включително както разрешение за работа (извън къщата), така и условия за участие в работа (местоположение на работа, вид работа и продължителност на престоя извън къщата) ⁽¹⁵⁵⁾.

ВКБООН коментира, че по-голямата част от бедното население не може да се справи в града и трябва да се премести в покрайнините, където има по-голям социален натиск и рискове пред защитата ⁽¹⁵⁶⁾. Доходите на жените са били много ниски, например „Дойче веле“ съобщава, че жена, останала вдовица, с работа като чистачка е печелила около 1200 афгана (17 евро) на месец ⁽¹⁵⁷⁾.

Според проучване, проведено от Фонда на ООН за населението през 2016 г., в провинция Херат работят 11,4% от жените на възраст над 15 години ⁽¹⁵⁸⁾. От онези жени, които са ангажирани с икономически дейности, 40% са достигнали висше или професионално ниво на образование ⁽¹⁵⁹⁾. Според френската неправителствена организация „Груп ЮЕрДе“ ограничената мобилност и стриктното прилагане на *пурда* за жените ограничават достъпа им до работа ⁽¹⁶⁰⁾. Основните икономически дейности на хронично бедни и неквалифицирани жени в града са да помагат на съседите с домакинска работа или дейности като печене на хляб, почистване на дрехи или къщи, одиране на животни ⁽¹⁶¹⁾. Възможностите за бедните жени са ограничени и някои домакинства силно зависят от благотворителността. Домакинствата в по-добро положение в Херат, в които има достатъчно мъжки труд, може да имат и жени, занимаващи се с тъкане на килими, печене или шивачество ⁽¹⁶²⁾. Домакинствата, в които жена е глава на семейството, бяха рядкост в град Херат. Много високата цена на наема в града означава, че онези, които нямат роднини, когато пристигат в града, се местят от къща на къща и трябва да напуснат, когато вече не могат да плащат наем. Други семейства можеха да живеят с роднините си ⁽¹⁶³⁾.

Пример за женско предприемачество в Херат е пазарът Хадиджа-тул Кубра, специализиран пазар за бизнеси, управлявани от жени. Собствениците на бизнеси обаче се оплакват, че той се намира далеч от областния център и търговските центрове, а една жена предприемач се сблъска с трудности при наемането на пространство за управление на бизнеса си в центъра на града, заради което ѝ остана единствено възможност да се премести на пазара Хадиджа-тул Кубра. Според статията на ИВМР основните пречки пред развитието на бизнеса на жените са консервативните социални предразсъдъци, които пречат на жените да работят заедно с мъжете, и липсата на достъп до финансов капитал за подкрепа на женския бизнес ⁽¹⁶⁴⁾.

Според проучване, проведено от Фонда на ООН за населението през 2015 г., в Мазари Шариф 10,4% от женското население на възраст над 15 години работи ⁽¹⁶⁵⁾. От тези 10,4%, които работят, почти 40% от жените, занимаващи се с икономически дейности в провинция Балх, са имали професионално или висше образование ⁽¹⁶⁶⁾. Работещите жени в Балх са били наети като занаятчийски и търговски работници (39,6%) или като оператори на машини и монтажници (28,8%), а 17,4% са били наети като мениджъри, професионалисти, техници или чиновници ⁽¹⁶⁷⁾.

⁽¹⁵²⁾ „Централна статистическа служба“, „Социално-икономическо проучване - Кабул“, 2013 г. ([url](#)), стр. 47.

⁽¹⁵³⁾ „Афганистанска организация за изследване на обществената политика“, „Наблюдател на правата в Афганистан: основен доклад“, април 2016 г. ([url](#)), стр. 63.

⁽¹⁵⁴⁾ „Афганистанска организация за изследване на обществената политика“, „Наблюдател на правата в Афганистан: основен доклад“, април 2016 г. ([url](#)), стр. 63.

⁽¹⁵⁵⁾ „Нидерландска агенция за предприятията“, „Справяне с пречките пред афганистанските малки и средни предприятия да наемат жени и да подкрепят предоставянето им на икономически права“, 25 октомври 2016 г. ([url](#)), стр. 22-23.

⁽¹⁵⁶⁾ ВКБООН, 3 март 2017 г. ВКБООН в Афганистан направи това допълнение по време на прегледа на този доклад.

⁽¹⁵⁷⁾ „Дойче веле“, „Афганистанските вдовици „по-скоро биха умрели“, 30 януари 2013 г. ([url](#)).

⁽¹⁵⁸⁾ „Централна статистическа служба“, „Социално-демографско и икономическо проучване - Херат“, 7 март 2017 г. ([url](#)), стр. 36.

⁽¹⁵⁹⁾ „Централна статистическа служба“, „Социално-демографско и икономическо проучване - Херат“, 7 март 2017 г. ([url](#)), стр. 41.

⁽¹⁶⁰⁾ „Груп ЮЕрДе“, „Изследване на хронично бедните жени в Афганистан - окончателен доклад“, май 2008 г. ([url](#)), стр. 108.

⁽¹⁶¹⁾ „Груп ЮЕрДе“, „Изследване на хронично бедните жени в Афганистан - окончателен доклад“, май 2008 г. ([url](#)), стр. 107.

⁽¹⁶²⁾ „Груп ЮЕрДе“, „Изследване на хронично бедните жени в Афганистан - окончателен доклад“, май 2008 г. ([url](#)), стр. 108.

⁽¹⁶³⁾ „Груп ЮЕрДе“, „Изследване на хронично бедните жени в Афганистан - окончателен доклад“, май 2008 г. ([url](#)), стр. 107-108.

⁽¹⁶⁴⁾ ИВМР, „Жените, занимаващи се с бизнес от Херат искат подкрепа от държавата“, 15 ноември 2016 г. ([url](#)).

⁽¹⁶⁵⁾ Централна статистическа служба, „Балх. Социално-демографско и икономическо проучване в Балх“, 5 януари 2015 г. ([url](#)), стр. 35.

⁽¹⁶⁶⁾ Централната статистическа служба (ЦСС), „Балх. Социално-демографско и икономическо проучване в Балх“, 5 януари 2015 г. ([url](#)), стр. 35.

⁽¹⁶⁷⁾ Централна статистическа служба, „Балх. Социално-демографско и икономическо проучване в Балх“, 5 януари 2015 г. ([url](#)), стр. 41.

2.2.5. Кабул

Според афганистанското правителство „в 34-те провинциални столици живеят над осем милиона афганистанци, приблизително една трета от общото население [...] Кабул доминира с около 41% от градското население“, което води до „значителен натиск за растеж на градовете поради миграция и разширяване на градовете“⁽¹⁶⁸⁾.

Като столица Кабул е финансовият и политически център и най-големият град в страната и е дом на повечето международни агенции. Той има по-високо ниво на индустриализация от другите градове⁽¹⁶⁹⁾. Въпреки това, според генералния план на град Кабул структурата на заетостта на провинция Кабул е 79,4% селско стопанство, 5,7% промишленост и 14,9

% услуги. Макар че населението на провинция Кабул е 80% градско, повечето жители зависят от селското стопанство, пряко или косвено. Тъй като продавачите на селскостопанска продукция също се броят сред заетите в селскостопанския сектор, секторът на услугите е до голяма степен подценен⁽¹⁷⁰⁾.

Както беше посочено по-горе, бизнес климатът е постоянно отрицателен от втората половина на 2015 г., като Кабул систематично има по-лош резултат от средния за страната⁽¹⁷¹⁾. Според „Наблюдател на правата в Афганистан: основен доклад“ от април 2016 г. цялостната икономическа активност в цялата страна, и по-специално в Кабул, е била засегната от големи предизвикателства пред сигурността, водещи до липса на доверие на инвеститорите и по-ниски нива на помощ за развитие, влизаща в страната, в резултат на което се наблюдават големи загуби на зависими от помощта работни места на професионални и помощни позиции“⁽¹⁷²⁾. Няколко статии в пресата съобщават, че (наемните) работници се оплакват, че в Кабул едва ли има работа за тях, като броят на търсещите работа далеч надхвърля наличните работни места и през повечето дни от месеца работниците остават без работа⁽¹⁷³⁾.

Според правителството през 2015 г. в Кабул обикновено има по-добри възможности за заетост отколкото в повечето градове поради по-голям брой предприятия и административни офиси и „делът на работещите на заплата в градската работна сила е най-висок в Кабул“⁽¹⁷⁴⁾. Въпреки това, според „Наблюдател на правата в Афганистан: основен доклад“ от април 2016 г.

много правителствени ведомства са замразили позициите на входно ниво, предлагайки малко възможности за заетост за групата на новоквалифицирани висшисти. Непотизмът и подкупите допълнително затрудняват достъпа до заетост, особено за жените. Без посредници е трудно да се намери работа в правителството или неправителствени организации [...] Няма надеждни статистически данни за работещото население в град Кабул [...] Липсата на икономическа стабилност и безработицата многократно се споменаваха като едно от най-важните предизвикателства, пред които са изправени възрастните във всичките три целеви области [Кабул, Исталиф и Хаки Джабар], което предизвиква миграция на млади мъже⁽¹⁷⁵⁾.

2.2.6. Херат

Херат е един от основните търговски центрове в Афганистан и има силни исторически търговски връзки с Иран и Туркменистан⁽¹⁷⁶⁾. Тъй като националната икономика е в стагнация, обемът на търговията се очаква да намалее значително, с негативно отражение върху заетостта и услугите в Херат⁽¹⁷⁷⁾.

Индустрията на малките и средни предприятия е добре развита в Херат, особено в занаятите, килимите и коприната⁽¹⁷⁸⁾. В провинцията има индустрия, включваща фабрики за обувки, за мобилни телефони и за хладилници - в които работещите са изцяло мъже⁽¹⁷⁹⁾. Износът на тези стоки и селскостопански продукти от провинцията се е променил значително през последните години⁽¹⁸⁰⁾. Въпреки че никой друг афганистански град не е привлякъл толкова частни инвестиции от 2001 г. насам, колкото Херат, първоначалният оптимизъм отслабва, тъй като местно произвежданите продукти са подбивани от продукти от Иран⁽¹⁸¹⁾.

⁽¹⁶⁸⁾ Правителство на Ислямска република Афганистан, „Състояние на афганистанските градове 2015 г. Том първи“, 2015 г. ([url](#)), стр. vii и 8.

⁽¹⁶⁹⁾ Правителство на Ислямска република Афганистан, „Състояние на афганистанските градове 2015 г. Том първи“, 2015 г. ([url](#)), стр. 3 и 62.

⁽¹⁷⁰⁾ РЕКС Интернешънъл Инк. [RECS International Inc.] Ячйио Енджиниъринг Ко. [Yachiyo Engineering Co.], Проект на генерален план за град Кабул, юни 2011 г. ([url](#)), стр. 2-21.

⁽¹⁷¹⁾ Камара на търговията и инвестициите на Афганистан, „Доклад от проучване на бизнес тенденциите - октомври 2016 г.“, октомври 2016 г. ([url](#)), стр. 3.

⁽¹⁷²⁾ „Афганистанска организация за изследване на обществената политика“, „Наблюдател на правата в Афганистан: основен доклад“, април 2016 г. ([url](#)), стр. 62-63.

⁽¹⁷³⁾ „Паджук афган нюз“, „Според работници, безработицата нараства при правителството на единството“, 4 август 2016 г. ([url](#)); „Аутлук Афганистан“ [Outlook Afghanistan], „Справяне с безработицата в Афганистан“, 8 юли 2015 г. ([url](#)); „Паджук афган нюз“, „В търсене на работа, младежите в Кабул предупреждават за умножаване на броя на бунтовниците“, 7 септември 2015 г. ([url](#)); „Кабул таймс“, „Обикновените афганистанци страдат от свиваща се икономика и несигурност“, 14 юли 2015 г. ([url](#)).

⁽¹⁷⁴⁾ Правителство на Ислямска република Афганистан, „Състояние на афганистанските градове 2015 г. Том първи“, 2015 г. ([url](#)), стр. 62-63.

⁽¹⁷⁵⁾ „Афганистанска организация за изследване на обществената политика“, „Наблюдател на правата в Афганистан: основен доклад“, април 2016 г. ([url](#)), стр. 62-63.

⁽¹⁷⁶⁾ Правителство на Ислямска република Афганистан, „Състояние на афганистанските градове 2015 г. Том първи“, 2015 г. ([url](#)), стр. 62.

⁽¹⁷⁷⁾ Лесли, Дж., „Политическа и икономическа динамика на Херат“, 2 април 2015 г. ([url](#)), стр. 14-16.

⁽¹⁷⁸⁾ Правителство на Ислямска република Афганистан, „Състояние на афганистанските градове 2015 г. Том първи“, 2015 г. ([url](#)), стр. 63.

⁽¹⁷⁹⁾ „Афганистанска организация за изследване на обществената политика“, „Наблюдател на правата в Афганистан: основен доклад“, април 2016 г. ([url](#)), стр. 52-53.

⁽¹⁸⁰⁾ Лесли, Дж., „Политическа и икономическа динамика на Херат“, 2 април 2015 г. ([url](#)), стр. 13.

⁽¹⁸¹⁾ Лесли, Дж., „Политическа и икономическа динамика на Херат“, 2 април 2015 г. ([url](#)), стр. 17.

Заетостта в малките и средни предприятия през 2015 г. беше или чрез дневен труд, или като самонаети малки предприемачи. Тези две категории представляват абсолютното мнозинство от сегментите на пазара на труда, докато работниците на заплата са малко малцинство от него ⁽¹⁸²⁾. Според анализатора Джолион Лесли половината от работещото население на Херат са наемни работници, чиито доходи са особено уязвими към капризите на пазара на труда ⁽¹⁸³⁾. Всъщност, по-специално в Херат, домакинствата отчитат икономическо влошаване в резултат на намаляването на числеността на икономическите участници ⁽¹⁸⁴⁾. Когато в един момент 20% от продажбите са отивали за клиенти - международни НПО, тази цифра е спаднала до 2% през 2014 г. ⁽¹⁸⁵⁾. През 2011-2012 г. НПО (афганистански и международни) са похарчили над 73 милиона долара в Херат, но през следващата година са похарчили само 20,6 милиона долара ⁽¹⁸⁶⁾.

Икономиката на Херат също е засегната от липса на сигурност и политическа несигурност, според анализатора Джолион Лесли ⁽¹⁸⁷⁾. Частните инвестиции в града значително са намалели, което е най-очевидно в строителния сектор, където много обекти остават nedovършени ⁽¹⁸⁸⁾. Бизнес климатът в Херат е до голяма степен отрицателен от втората половина на 2015 г., с малък ръст през второто тримесечие на 2016 г., но през следващото тримесечие отново намалява ⁽¹⁸⁹⁾. Според „Наблюдател на правата в Афганистан: основен доклад“ от април 2016 г. „достъпът до работа е ограничен поради несигурност и наличието на „властова мафия“, която обезкуражава инвестициите в провинцията“ ⁽¹⁹⁰⁾.

Според „Наблюдател на правата в Афганистан: основен доклад“ от април 2016 г., „общото настроение е, че има дискриминация и непотизъм при достъпа до платена заетост в Херат. Правителствените позиции обикновено се „продават“ на високи цени на тези, които могат да си ги позволят“ ⁽¹⁹¹⁾. Частични данни сочат, че безработицата и недостатъчната заетост в Херат се увеличават и нетърпението сред младите хора нараства ⁽¹⁹²⁾. Изследване в Херат установи, че 58,6% от населението на града на 15 и повече години е безработно през 2015 г. ⁽¹⁹³⁾. Анализаторът Джолион Лесли изчисли през 2015 г., че около 30 000 души може да се нуждаят от работа в Херат ⁽¹⁹⁴⁾.

Жителите на Херат приписва нарастващото ниво на престъпност, особено дребни кражби, отвлечения и по-тежки престъпления, на нарастващото ниво на безработица ⁽¹⁹⁵⁾.

Достъп до заетост за вътрешно разселени лица и завръщащи се в Херат

В проучване от 2014 г. на „Самюъл Хол Кънсълтънс“ относно миграционните профили в петте големи градове на Афганистан, Херат е класиран на второ място след Джалалабад по отношение на приемане на най-големия дял на завърналите се (33%) ⁽¹⁹⁶⁾.

По отношение на седем продължително съществуващи селища на вътрешно разселени лица в град Херат през 2016 г., ВКБООН стигна до сходни заключения по отношение на ситуацията в Кабул. Повечето семейства на вътрешно разселени лица са зависими от един доход от работа на дневно заплащане (строителство, труд, товарене и разтоварване на стоки на пазара) или от други несигурни и сезонни форми на заетост. Някои жени работят като чистачки в местни къщи или като продавачки. „Значителен брой деца също участват в събирането на боклука, почистването на превозни средства и улична търговия със стоки на кръстовищата, за да допълнят семейните доходи. Семействата печелят средно 1000-3000 афгана (45 долара) на месец, което според тях е недостатъчно за управление на домакинството“ ⁽¹⁹⁷⁾.

Оценка на вътрешно разселените лица в Херат през 2015 г. стигна до подобно заключение: „Понастоящем нередовната заетост е основният, ако не и единственият източник на доходи, заедно с други източници на доходи, като просия или предене на вълна. В резултат на това домакинствата на разселените лица осигуряват основните си нужди чрез неустойчиви източници на доходи, които увеличават тяхната уязвимост“ ⁽¹⁹⁸⁾.

⁽¹⁸²⁾ Правителство на Ислямска република Афганистан, „Състояние на афганистанските градове 2015 г. Том първи“, 2015 г. ([url](#)), разглеждано на: 30 януари 2017 г., стр. 62.

⁽¹⁸³⁾ Лесли, Дж., „Политическа и икономическа динамика на Херат“, 2 април 2015 г. ([url](#)), стр. 19.

⁽¹⁸⁴⁾ „Самюъл Хол“, „Доклад за бедността в градовете“, 2014 г. ([url](#)), стр. 9.

⁽¹⁸⁵⁾ Правителство на Ислямска република Афганистан, „Състояние на афганистанските градове 2015 г. Том първи“, 2015 г. ([url](#)), стр. 62-63.

⁽¹⁸⁶⁾ Лесли, Дж., „Политическа и икономическа динамика на Херат“, 2 април 2015 г. ([url](#)), стр. 33.

⁽¹⁸⁷⁾ Лесли, Дж., „Политическа и икономическа динамика на Херат“, 2 април 2015 г. ([url](#)), стр. 3.

⁽¹⁸⁸⁾ Лесли, Дж., „Политическа и икономическа динамика на Херат“, 2 април 2015 г. ([url](#)), стр. 13.

⁽¹⁸⁹⁾ Камара на търговията и инвестициите на Афганистан, „Доклад от проучване на бизнес тенденции - октомври 2016 г.“, октомври 2016 г. ([url](#)), стр. 4, 7.

⁽¹⁹⁰⁾ „Афганистанска организация за изследване на обществената политика“, „Наблюдател на правата в Афганистан: основен доклад“, април 2016 г. ([url](#)), стр. 52-53.

⁽¹⁹¹⁾ „Афганистанска организация за изследване на обществената политика“, „Наблюдател на правата в Афганистан: основен доклад“, април 2016 г. ([url](#)), стр. 52-53.

⁽¹⁹²⁾ „Паджук афган нюз“, „Нарастваща безработица: младите хора в Херат се противопоставят на правителството“, 9 май 2016 г. ([url](#)).

⁽¹⁹³⁾ ФОООН, „Начало на акцентите от социално-демографското и икономическото проучване на Херат 2016 г.“, 20 декември 2016 г. ([url](#)), стр. 16.

⁽¹⁹⁴⁾ Лесли, Дж., „Политическа и икономическа динамика на Херат“, 2 април 2015 г. ([url](#)), стр. 20; Каземи, С. Р., „Битката между закона и силата: разпръснатата политическа власт и влошаваща се сигурност подлагат на тест динамиката на Херат“, 11 януари 2017 г. ([url](#)).

⁽¹⁹⁵⁾ Лесли, Дж., „Политическа и икономическа динамика на Херат“, 2 април 2015 г. ([url](#)), стр. 20, 34; Каземи, С. Р., „Битката между закона и силата: разпръснатата политическа власт и влошаваща се сигурност подлагат на тест динамиката на Херат“, 11 януари 2017 г. ([url](#)).

⁽¹⁹⁶⁾ „Самюъл Хол“, „Доклад за бедността в градовете“, 2014 г. ([url](#)), стр. 31.

⁽¹⁹⁷⁾ ВКБООН, „Характеристики и план за реакция на продължително съществуващите селища за вътрешно разселени лица в Херат“, октомври 2016 г. ([url](#)), стр. 6.

⁽¹⁹⁸⁾ REACH, „Бърза оценка на вътрешно разселените лица в Херат“, април 2015 г. ([url](#)), стр. 6.

Достъп до заетост за жените в Херат

Анализаторът Джолион Лесли установи, че през 2015 г. делът на жените на платен труд в Херат е бил по-висок, отколкото във всяка друга градска общност в Афганистан ⁽¹⁹⁹⁾. Големият брой жени и деца от уязвими семейства, ангажирани в неформална заетост в Херат, посочва, че семействата се борят да оцелеят, според Лесли ⁽²⁰⁰⁾.

Според „Наблюдател на правата в Афганистан: основен доклад“ от април 2016 г.

Заетостта на жените е [...] възпрепятствана от семейната съпротива срещу жени, работещи извън дома [...] Има различни мнения относно достъпа на жените до платена заетост. Някои мъже се възмущават от положителна дискриминация и квоти за наемане на жени. Други смятат, че жените са подложени на рутинна дискриминация заради патриархат [...] Жените имат достъп до работа в шивашката промишленост, селскостопанските кооперации, бродирането и козметичните салони. Има съобщения за тормоз над жени по време на работа, особено в град Херат [...] Жените страдат най-много заради неадекватни условия на труд. Санитарните помещения на много държавни и неправителствени работни места са недостатъчни и неадекватни за жените ⁽²⁰¹⁾.

2.2.7. Мазари Шариф

Населението на Мазари Шариф е около 590 000 души и предвид неговите „силни и относително диверсифицирани икономически отрасли, включително стабилни сектори на строителството, производството и услугите“ е „под значителен урбанизационен натиск“ ⁽²⁰²⁾.

Сравнително мирната ситуация в провинция Балх през първото десетилетие след прехода позволи нарастване на икономическото развитие и „икономически бум“ след 2004 г. ⁽²⁰³⁾. Икономическите резултати на Мазари Шариф привличат много работници от провинцията, от съседни области, провинции и дори по-далеч ⁽²⁰⁴⁾. Проучване от 2014 г. за градската бедност от „Самюъл Хол“ установи, че градът има най-големия дял на икономически мигранти от всичките пет големи града в Афганистан ⁽²⁰⁵⁾.

Поради връзката си с Централна Азия и носещата предимства централна позиция в северната част на Афганистан, Мазари Шариф е важен център за внос/износ, както и регионален търговски център за Северен Афганистан ⁽²⁰⁶⁾. Според ВКБООН в Афганистан, „В края на 2016 г. някои ключови райони, свързващи Мазари Шариф с границата с Хайратан, Калдара и Шортепа, стават свидетели на нарастващ брой антиправителствени сили и инциденти със сигурността по магистралата. Нападенията са насочени предимно към търговски конвои и са ръководени с цел нарушаване на търговските връзки на провинцията с Узбекистан и Китай“ ⁽²⁰⁷⁾.

Мазари Шариф е и индустриален център с голям брой малки и средни предприятия и няколко големи производствени предприятия. В сравнение с други големи градове, Мазари Шариф има най-голям дял на самонаети хора, следвани от наети работници и временни работници ⁽²⁰⁸⁾. Според афганистанското правителство „промишлеността от малки и средни предприятия в Мазари Шариф е добре развита, като предлага кожи на овце Каракул, занаяти, черги и килими. Миннодобивът, текстилът и продуктите на основата на селскостопански стоки също имат все по-голямо значение“ ⁽²⁰⁹⁾.

Процъфтяващата градска икономика на Мазари Шариф е осигурила източник на неземеделски доход за много домакинства, но има видим спад от около 2013 г. Това се дължи на комбинация от фактори, главно намаляването на международните финансови потоци, което е ограничило заетостта във военни бази и в строителството. Например, приблизително 7000 души са загубили работата си поради затварянето на две военни бази и в около Мазари Шариф. И тук несигурността поради политическата нестабилност в правителството на националното единство се отрази върху икономиката на Мазари Шариф. Бизнесмените възприеха подход на изчакване ⁽²¹⁰⁾. Бизнес климатът в провинция Балх

⁽¹⁹⁹⁾ Лесли, Дж., „Политическа и икономическа динамика на Херат“, 2 април 2015 г. ([url](#)), стр. 19.

⁽²⁰⁰⁾ Лесли, Дж., „Политическа и икономическа динамика на Херат“, 2 април 2015 г. ([url](#)), стр. 19.

⁽²⁰¹⁾ „Афганистанска организация за изследване на обществената политика“, „Наблюдател на правата в Афганистан: основен доклад“, април 2016 г. ([url](#)), стр. 52-53.

⁽²⁰²⁾ Правителство на Ислямска република Афганистан, „Състояние на афганистанските градове 2015 г. Том първи“, 2015 г. ([url](#)), стр. 3, 8.

⁽²⁰³⁾ Фишстайн, П. и колектив, „Икономиката на Балх в преход“, август 2013 г. ([url](#)), стр. 1.

⁽²⁰⁴⁾ Фишстайн, П. и колектив, „Икономиката на Балх в преход“, август 2013 г. ([url](#)), стр. 44.

⁽²⁰⁵⁾ „Самюъл Хол“, „Доклад за бедността в градовете“, 2014 г. ([url](#)), стр. 31.

⁽²⁰⁶⁾ Правителство на Ислямска република Афганистан, „Състояние на афганистанските градове 2015 г. Том първи“, 2015 г. ([url](#)), стр. 7.

⁽²⁰⁷⁾ ВКБООН Афганистан, електронна поща, 3 март 2017 г. ВКБООН направи това допълнение по време на прегледа на този доклад.

⁽²⁰⁸⁾ Правителство на Ислямска република Афганистан, „Състояние на афганистанските градове 2015 г. Том първи“, 2015 г. ([url](#)), стр. 63.

⁽²⁰⁹⁾ Правителство на Ислямска република Афганистан, „Състояние на афганистанските градове 2015 г. Том първи“, 2015 г. ([url](#)), стр. 63.

⁽²¹⁰⁾ Фишстайн, П., „Кратка бележка за работа на терен в провинция Балх, май 2015 г.“, октомври 2015 г. ([url](#)), стр. 5.

е бил до голяма степен негативен от втората половина на 2015 г., главно поради фактори във връзка със „сигурността“⁽²¹¹⁾. До 2012-2013 г. строителният сектор процъфтява с пик през 2009-2010 г. Повишаването на заплатите се отрази на постоянно търсене на работа. Между 2010 и 2012 г. обаче се наблюдава намаление в строителната активност с 50%. В резултат на това много компании станаха неактивни и преминаха в режим на „изчакване“. От 2012-2013 г. заплатите намаляват, отразявайки спад в търсенето на строителни работници⁽²¹²⁾.

Въпреки че няма официална икономическа статистика, според анализатора Пол Фишстайн имаше ясни индикатори, че строителството, инвестициите и търговията са намалели в Мазари Шариф, като случайните работници намират по-малко работа и стагниращи или по-ниски заплати⁽²¹³⁾. Тези, които пристигат за случаен труд в Мазари Шариф, са в неравностойно положение спрямо тези, които са по-познати и използват по-добре своите мрежи, за да си намерят работа⁽²¹⁴⁾.

През 2013 г. равнището на безработица в провинцията е над средното за страната, докато нивото на заетост е под него⁽²¹⁵⁾. Според проучване на „Мърси Кор“ и „Самюъл Хол“ от 2011 г. основният канал за набиране на персонал в Мазари Шариф е, както и в други градове, социалната мрежа: 85% от работниците съобщават, че са били наети чрез приятели или член на семейството, които са работодател или служител. Само 7% от служителите съобщиха, че имат официален трудов договор. Това подчертава неофициалния характер на трудовите отношения в Афганистан. Това също така засилва предположението, че повечето предприятия са семейни, където договори не се считат за необходими. Заплатите в Мазари Шариф са близки до средните в другите северни градове⁽²¹⁶⁾.

Според „Наблюдател на правата в Афганистан: основен доклад“ от април 2016 г. „има единно разбиране, че достъпът до заетост е сериозно компрометиран от корупцията и непотизма. Подкупите са предварително условие за наемане на работа, дори ако кандидатът има необходимата квалификация. Има твърдения, че обикновени държавни длъжности се продават за до 60 000 афгана“⁽²¹⁷⁾.

Достъп до заетост за вътрешно разселените лица и завръщащите се в Мазари Шариф

ВКБООН заяви през 2017 г., че както вътрешно разселените лица, така и завръщащите се са изправени пред значителни предизвикателства при достъпа до значими възможности за заетост и поминък. Вътрешно разселени лица, които са предимно бивши фермери и хора, загубили добитъка и реколтата си на мястото на произход, често разчитат на работа с дневно заплащане. Тези работни места са по-ограничени през есенния и зимния сезон. Завръщащите се също разчитат най-вече на работа с дневно заплащане. Средният дневен доход за завръщащи се и семейства на вътрешно разселени лица е между 50 и 100 афгана⁽²¹⁸⁾.

2.3. Бедност

2.3.1. Общи тенденции

С намаляващата икономика и намаляващите възможности за заетост доходите на глава от населението са намалели в продължение на четири поредни години в периода 2011-2015 г. и се очаква да продължат да намаляват през 2016 г.⁽²¹⁹⁾. Според официалната статистика броят на хората, живеещи в бедност, е нараснал от 36% през 2007/2008 г. на 39% през 2013/2014 г.⁽²²⁰⁾. Животът в бедност се определя като получаване на заплата под прага на бедността от 1150 афгана (20 долара) на месец⁽²²¹⁾. Афганистан има най-висок процент на бедни хора от всички азиатски страни [45 страни] според сравнение, направено от Азиатската банка за развитие⁽²²²⁾. Според Службата на ООН за координация на хуманитарните въпроси броят на хората, нуждаещи се от хуманитарна помощ, се е увеличил с 13% през 2016 г. до 9,3 милиона в началото на 2017 г.⁽²²³⁾. Според Световната банка неравенството също се е увеличило⁽²²⁴⁾.

⁽²¹¹⁾ Камера на търговията и инвестициите на Афганистан, „Доклад от проучване на бизнес тенденциите - октомври 2016 г.“, октомври 2016 г. ([url](#)), стр. 4, 7.

⁽²¹²⁾ Фишстайн, П. и колектив, „Икономиката на Балх в преход“, август 2013 г. ([url](#)), стр. 41, 46; Фишстайн, П., „Кратка бележка за работа на терен в провинция Балх, май 2015 г.“, октомври 2015 г. ([url](#)), стр. 5.

⁽²¹³⁾ Фишстайн, П., „Кратка бележка за работа на терен в провинция Балх, май 2015 г.“, октомври 2015 г. ([url](#)), стр. 5.

⁽²¹⁴⁾ Фишстайн, П., „Кратка бележка за работа на терен в провинция Балх, май 2015 г.“, октомври 2015 г. ([url](#)), стр. 5.

⁽²¹⁵⁾ Фишстайн, П. и колектив, „Икономиката на Балх в преход“, август 2013 г. ([url](#)), стр. 23.

⁽²¹⁶⁾ „Мърси Кор“ и „Самюъл Хол“, „Афганистан: Икономическа оценка и проучване на пазара на труда в Мазари Шариф, Пули Хумри, Кандахар и Кундуз“, 2011 г. ([url](#)), стр. 49-50.

⁽²¹⁷⁾ „Афганистанска организация за изследване на обществената политика“, „Наблюдател на правата в Афганистан: основен доклад“, април 2016 г. ([url](#)), стр. 29.

⁽²¹⁸⁾ ВКБООН Афганистан, електронна поща, 3 март 2017 г. ВКБООН направи това допълнение по време на прегледа на този доклад.

⁽²¹⁹⁾ „Блумбърг“, „Ипотеките ще навлязат за първи път на афганистанския жилищен пазар, засегнат от талибаните“, 29 ноември 2016 г. ([url](#)).

⁽²²⁰⁾ „Централна статистическа служба“, Проучване на условията на живот в Афганистан 2013-2014 г. - Ключови показатели, 3 май 2016 г. ([url](#)).

⁽²²¹⁾ Държавен департамент на САЩ, „Доклад за страна за практиките в областта на човешките права 2015 г.“, 13 април 2016 г. ([url](#)).

⁽²²²⁾ Азиатска банка за развитие, Основна статистика 2016 г., април 2016 г. ([url](#)).

⁽²²³⁾ Служба на ООН за координация на хуманитарните въпроси, „Общ преглед на хуманитарните нужди за 2017 г.“, 31 декември 2016 г. ([url](#)), стр. 16.

⁽²²⁴⁾ Световната банка, „Подкрепа за растеж и стабилност в Афганистан“, 2016 г. ([url](#)), стр. 7.

На национално ниво съществуват значителни регионални разлики между нивата на бедност, като най-голяма е бедността в североизточния, западно централния и източния райони на Афганистан. Нивата на бедност варират от 27,7% на югозапад до 49,7% на североизток ⁽²²⁵⁾. Парадоксално е, че изоставащите региони не са тези, които са имали най-сериозен конфликт. Конфликтът има превратен ефект от увеличаване на икономическата интеграция и заетостта в по-засегнатите от конфликти региони, докато по-отдалеченият Североизток, зависим от земеделието и уязвим от природни бедствия, получи относително по-малко внимание от страна на правителството и донорите“ ⁽²²⁶⁾.

2.3.2. Градска бедност

През 2011-2012 г. селските райони представляват 76% от населението и 81% от бедните хора, но урбанизацията доведе до увеличаване на броя на бедните, живеещи в градските райони ⁽²²⁷⁾. „Самюъл Хол“ отбеляза, че освен разделението в селските райони, бедността е широко разпространена в градовете и не се ограничава само до неформалните селища. Няма реално разслояване между подгрупите на уязвимите хора, въпреки че домакинствата на вътрешно разселените лица са определени като особено уязвими ⁽²²⁸⁾. Според „Самюъл Хол“ „неуспехът да се намали разликата между нивата на бедност в градските и селските райони през последните пет години показва, че афганистанското икономическо развитие може да не е било толкова приобщаващо, колкото е било желано“ ⁽²²⁹⁾.

Според доклад на правителството на Афганистан за 2015 г., базиран на данни на Световната банка от 2014 г., 29% от цялото градско население в Афганистан живее под прага на бедността ⁽²³⁰⁾. Налични онлайн данни на Световната банка определят 28,9% бедни в градовете през 2007 г. и 27,6% бедни в градовете през 2011 г. ⁽²³¹⁾.

В доклад на „Самюъл Хол“ от 2014 г. обаче се посочва, че 78,2% от градските домакинства в петте големи града са паднали под прага на бедността и че този брой се увеличава ⁽²³²⁾. „Самюъл Хол“ сравнява тази цифра от 78,2% с данните от „Националната оценка на риска и уязвимостта“, която е определила градската бедност съответно на 29,1% и 28,9% през 2007/2008 г. и 2011/2012 г. ⁽²³³⁾. „Самюъл Хол“ търси обяснение на голямата разлика между 29% и 78% бедни в градовете към момента на събиране на данни: Данните от „Национална оценка на риска и уязвимостта“ са от 2011 г., когато икономиката все още процъфтява благодарение на международните разходи, докато собствената му цифра е от 2014 г., когато по-голямата част от международните войски са се оттеглили и напрежението около спорните президентски избори беше довело до спиране на инвестициите. И двамата имаха непропорционално въздействие върху градовете, където бяха повечето от работните места, осигурени от международното присъствие, а временните работници, работещи в строителството, бяха пряко зависими от инвестициите в инфраструктура или недвижими имоти. „Самюъл Хол“ също заяви, че проучването на „Национална оценка на риска и уязвимостта“ обхваща по-малки градове, докато тяхното проучване се фокусира върху петте големи града ⁽²³⁴⁾. Ерве Никол от „Самюъл Хол“ добави: „Погледът към линията на бедност от 1710 афгана на човек на месец разкрива мрачна за всички обща картина, като приблизително всяко пето домакинство в Кабул (22% ± 4%) е над границата, в Херат, Кандахар и Мазари Шариф са около 15%, а Джалалабад е в катастрофално положение с 3% (± 1,5%). Нивото на бедност е много по-високо в Джалалабад, много по-ниско в Кабул и неразлично от средното в Херат, Кандахар и Мазар“ ⁽²³⁵⁾.

Ерве Никол от „Самюъл Хол“ отбеляза, че „освен чистият показател за „бедността“, бедните градски домакинства са по-малко устойчиви от селските по отношение на продоволствената сигурност, тъй като те рядко могат да отглеждат продукти, за да допълнят диетата си“ ⁽²³⁶⁾. Освен това жилищата, храната, горивата и транспортът са по-големи разходни пера в градска среда ⁽²³⁷⁾. По-голямата част от градските домакинства, изследвани от „Самюъл Хол“, съобщават за влошаване на икономическото си състояние поради намаляването на числеността на военни сили, особено в Херат и Мазари Шариф ⁽²³⁸⁾.

В тази връзка, според доклад на афганистанското правителство за 2015 г. за състоянието на афганистанските градове,

⁽²²⁵⁾ Световната банка, „Подкрепа за растеж и стабилност в Афганистан“, 2016 г. ([url](#)), стр. 8.

⁽²²⁶⁾ Световната банка, „Подкрепа за растеж и стабилност в Афганистан“, 2016 г. ([url](#)), стр. 8.

⁽²²⁷⁾ Световната банка, „Подкрепа за растеж и стабилност в Афганистан“, 2016 г. ([url](#)), стр. 7.

⁽²²⁸⁾ „Самюъл Хол“, „Доклад за бедността в градовете“, 2014 г. ([url](#)), стр. 10-11.

⁽²²⁹⁾ „Самюъл Хол“, имейл, 12 март 2017 г.

⁽²³⁰⁾ Правителство на Ислямска република Афганистан, „Състояние на афганистанските градове 2015 г. Том първи“, 2015 г. ([url](#)), стр. 19.

⁽²³¹⁾ Световна банка, „Съотношение на броя на бедните в градовете по националните линии на бедност (% от градското население)“, без дата ([url](#)), разглеждано на: 23 март 2017 г.

⁽²³²⁾ „Самюъл Хол“, „Доклад за бедността в градовете“, 2014 г. ([url](#)), стр. 36.

⁽²³³⁾ „Централна статистическа служба“, „Национална оценка на риска и уязвимостта 2011-2012 г.“ „Изследване на условията на живот в Афганистан“, 2014 г. ([url](#)), стр. 52.

⁽²³⁴⁾ „Самюъл Хол“, „Доклад за бедността в градовете“, 2014 г. ([url](#)), стр. 36.

⁽²³⁵⁾ „Самюъл Хол“, имейл, 12 март 2017 г.

⁽²³⁶⁾ „Самюъл Хол“, имейл, 12 март 2017 г.

⁽²³⁷⁾ „Самюъл Хол“, „Доклад за бедността в градовете“, 2014 г. ([url](#)), стр. 38, 43.

⁽²³⁸⁾ „Самюъл Хол“, „Доклад за бедността в градовете“, 2014 г. ([url](#)), стр. 9.

бедността и неравенството са сериозни проблеми в градовете на Афганистан. Близко една трета от градското население живее под официалната линия на бедността. Освен това градовете представят уникален набор от динамики, които често комбинират уязвимостта на бедните градски домакинства, които често страдат от по-слаби механизми за справяне, по-често срещана несигурност на прехраната и по-малко социален капитал и мрежи за подкрепа в сравнение със селските домакинства ⁽²³⁹⁾.

В проучване сред бедни жители на градовете „Самюъл Хол“ установява през 2014 г., че „повечето градски общности вече имат достъп до основни услуги - дори тяхната надеждност и качеството на предоставяните услуги не винаги да са гарантирани“ ⁽²⁴⁰⁾.

Според афганистанското правителство, бедните жители на градовете, особено жените и децата, са най-уязвими от въздействието на лошата градска среда. Тези групи често живеят на най-опасната земя; изпитват най-голяма несигурност на прехраната (34% от градското население); пият от най-замърсените водоизточници; използват най-неадекватните санитарни съоръжения; страдат най-много от невъзможни за плащане и нередовни доставки на енергия; и са най-уязвими към последиците от природни бедствия“ ⁽²⁴¹⁾. Като цяло проучването установи, че „достъпът до подобрени санитарни условия е нисък, като само 29% от градските жители имат подобрени санитарни съоръжения [...] Достъпът до подобрени водоизточници е по-добър - 71%, но тази цифра прикрива тежки проблеми с качеството на водата поради замърсени кладенци и замърсяване на подземните води. Само 14% от жилищата имат водопровод. Докато достъпът до електроенергия е сравнително висок в градовете (85%), тя е нередовна и ненадеждна. Почти всички афганистанци, живеещи в градове (99%) все още разчитат на твърдо гориво за отопление и готвене през зимата, което води до значителни здравословни проблеми, особено за жените и децата“ ⁽²⁴²⁾.

2.3.3. Причини за разрастване на бедността

Афганистанското правителство в своя доклад за 2015 г. за състоянието на градовете отбеляза, че „Към 2014 г. бедността в градовете се задълбочава, отчасти поради намаляването на международното присъствие в Афганистан и съответното забавяне на икономиката. Бедните домакинства, вътрешно разселените лица, завръщащите се лица и домакинствата, в които жени са глави на семейството в градовете, са и ще продължат да бъдат най-засегнати от тези макроикономически промени“ ⁽²⁴³⁾. Освен бавния икономически растеж, влошената ситуация по сигурността също доведе до увеличаване на бедността, което се отразява и в ограничения брой на възможности за заетост, твърди Световната банка ⁽²⁴⁴⁾.

Според проучването на условията на живот в Афганистан през 2013-2014 г. „характеристиките на бедните хора разкрива, че домакинства с определени характеристики, като домакинства с по-голям брой по-малки деца, домакинства, разчитащи на детски труд, домакинства с неграмотна глава на семейството и такива, в които главата на семейството е работи с неформални трудови договорености - особено в селското стопанство или строителния сектор - са по-уязвими от бедността от другите“ ⁽²⁴⁵⁾.

Афганистанският пазар на труда се характеризира с висок дял на неформалните трудови договорености - в градовете над едно на всеки две работни места са неформални. Около един от всеки трима души в градовете е без работа или е с недостатъчна работа. Въпреки че, според Световната банка, безработицата намалява през периода 2007/2008 - 2011/2012 г. в градовете, заетостта е нараснала през същия период. Това представлява относително голям дял на работниците, които са изложени на риск от бедност ⁽²⁴⁶⁾.

Дори ако едно домакинство може да осигури стабилен доход за един месец, през 2014 г. заплатите от временна заетост са били толкова ниски, че домакинство с двама души с доходи, работещи 20 дни на месец, не може да осигури 7,4-членно домакинство (средният размер на домакинствата) ⁽²⁴⁷⁾.

Загубите на работа, безработицата и разселването често водят до негативни механизми за справяне със ситуацията, като детски бракове, детски труд в тухлени пещи или фабрики за тъкане на килими, просене по улиците и продажба на предмети на улицата и в уличното движение или изпращане (често на непълнолетни) членове на семейството да мигрират за възможности за труд за печелене на пари ⁽²⁴⁸⁾.

⁽²³⁹⁾ Правителство на Ислямска република Афганистан, „Състояние на афганистанските градове 2015 г. Том първи“, 2015 г. ([url](#)), стр. 3.

⁽²⁴⁰⁾ „Самюъл Хол“, „Доклад за бедността в градовете“, 2014 г. ([url](#)), стр. 47.

⁽²⁴¹⁾ Правителство на Ислямска република Афганистан, „Състояние на афганистанските градове 2015 г. Том първи“, 2015 г. ([url](#)), стр. 97.

⁽²⁴²⁾ Правителство на Ислямска република Афганистан, „Състояние на афганистанските градове 2015 г. Том първи“, 2015 г. ([url](#)), стр. 97.

⁽²⁴³⁾ Правителство на Ислямска република Афганистан, „Състояние на афганистанските градове 2015 г. Том първи“, 2015 г. ([url](#)), стр. viii.

⁽²⁴⁴⁾ Световната банка, „Актуализирана информация за развитието на Афганистан: Афганистан е изправен пред препятствията на по-ниската помощ“, 20 април 2016 г. ([url](#)).

⁽²⁴⁵⁾ „Централна статистическа служба“, Проучване на условията на живот в Афганистан 2013-2014 г. - Ключови показатели, 3 май 2016 г. ([url](#)).

⁽²⁴⁶⁾ Световна банка, „Актуализирана информация за състоянието на бедността“, октомври 2015 г. ([url](#)), стр. 35-36.

⁽²⁴⁷⁾ „Самюъл Хол“, „Доклад за бедността в градовете“, 2014 г. ([url](#)), стр. 36-37.

⁽²⁴⁸⁾ „Мърси Кор“ и „Самюъл Хол“, „Афганистан: Икономическа оценка и проучване на пазара на труда в Мазари Шариф, Пули Хумри, Кандахар и Кундуз“, 2011 г. ([url](#)), стр. 20; Правителство на Ислямска република Афганистан, „Състояние на афганистанските градове 2015 г. Том първи“, 2015 г. ([url](#)), стр. 14; „Самюъл Хол“, Интервю по „Скайп“, 7 февруари 2017 г.

2.3.4. Домакинства, ръководени от жени

Според МООНСА, жените, живеещи сами, изпитват обществена стигма, а ВКБООН обясни, че жените, които прекратяват брак с насилие, са изложени на риск от съдебно преследване за *зина*. Освен малък брой високопоставени афганистански жени, за тях да живеят сами е „социално и културно невъзможно“ в Афганистан ⁽²⁴⁹⁾. Непридружените жени, бягащи от насилие, като тези, които не могат да бъдат обединени със семейството си или които са неомъжени, не са общоприети от обществото ⁽²⁵⁰⁾.

Според официалната статистика за 2012 г. само 0,4% от афганистанските домакинства се ръководят от жени; 54,7% от тези домакинства обаче са бедни в сравнение с 36% от домакинствата, ръководени от мъже ⁽²⁵¹⁾. Според изследване върху хронично бедни жени, проведено през 2008 г., домакинствата, ръководени от жени, определени като основните печелещи прехрана и взимащи решения, се срещат рядко, особено в районите на пушуните, тъй като през повечето време вдовиците и неомъжените жени са били под закрила на мъже като част от друго домакинство. Домакинствата, ръководени от жени, са повече на брой в големите градове, отколкото в селските райони, където социалната мрежа е по-плотна ⁽²⁵²⁾. „Норвежки съвет за бежанците“ подчертава, че сред вътрешно разселените лица има голям брой вдовици и жени - глави на домакинства ⁽²⁵³⁾. Градските домакинства, оглавявани от жени, са уязвими поради по-висока бедност, пониски доходи, по-високи нива на липса на земя, ограничени социални и семейни мрежи и уязвимост към злоупотреба и експлоатация ⁽²⁵⁴⁾. Често в домакинствата, оглавявани от жени, децата, особено момчетата, започват да работят в млада възраст (обикновено на 12-13 години), вместо да получат образование. За деца, чиито майки са овдовели, често това е така, защото момчетата трябва да поемат ролята на глава на семейството ⁽²⁵⁵⁾. Повечето жени, които ръководят домакинство, разчитат основно на своите социални мрежи или на - често нередовна - благотворителност. Роднини или съседни им осигуряват храна, дрехи или лекарства. Жени, глави на домакинства в градските райони заявяват в проучване от 2008 г., че жилищата и високите разходи за наем са ключови проблеми, с които се сблъскват поради невъзможността редовно да плащат наем и трудностите да намерят място за живеене, ако наемодателите поискат от тях да напуснат ⁽²⁵⁶⁾.

Махр, плащане, извършено за булката от семейството на младоженеца, се счита за подарък, макар и „задължително в ислямските култури“; според проучването на „Фондация за правни изследвания за жени и деца“ от 2011 г. обаче липсата на информация, културните обичаи и съпрузите пречат на жените да имат достъп до *махр* ⁽²⁵⁷⁾. Според проучването, независимо от градския или селския статус, 35% от жените са получили своя *махр* и 21% от анкетираните жени не са знаели за определението или значението на *махр* ⁽²⁵⁸⁾.

Същото проучване на „Фондация за правни изследвания за жени и деца“ установи, че способността на една жена да притежава собственост зависи от нейното местожителство, ниво на образование, статус на заетост и месечни доходи. От анкетираните жени, които са притежавали имущество, 51% са го наследили, докато 39% от жените, които са притежавали имущество, са го закупили сами с доходи, получени чрез заетост, свързвайки положително собствеността със статута на заетост ⁽²⁵⁹⁾.

Според ВКБООН непридружените жени, вдовици, разведени жени и жени, чиито съпрузи са изчезнали, са изложени на по-голям риск да станат жертви на изнасилване ⁽²⁶⁰⁾.

⁽²⁴⁹⁾ МООНСА и Службата на Върховния комисар по правата на човека, „Правосъдие през очите на афганистанските жени“, април 2015 г. ([url](#)), стр. 29; „Гардиън“, „Афганистанската жена политик, която се укрива“, 14 януари 2014 г. ([url](#)).

⁽²⁵⁰⁾ Държавен департамент на САЩ, „Доклад за държавата за практиките по въпросите на правата на човека 2016 г.“, 6 март 2017 г. ([url](#)), стр. 36.

⁽²⁵¹⁾ „Централна статистическа служба“, „Жени и мъже в Афганистан“, 2014 г., ([url](#)), стр. 5.

⁽²⁵²⁾ „Груп ЮерДе“, „Изследване на хронично бедните жени в Афганистан - окончателен доклад“, май 2008 г. ([url](#)), стр. 65.

⁽²⁵³⁾ „Норвежки съвет за бежанците“, „Укрепване на жилищните, поземлените и имуществените права на разселените жени в Афганистан“, ноември 2014 г. ([url](#)), стр. 28.

⁽²⁵⁴⁾ Правительство на Ислямска република Афганистан, „Състояние на афганистанските градове 2015 г. Том първи“, 2015 г. ([url](#)), стр. 20.

⁽²⁵⁵⁾ „Груп ЮерДе“, „Изследване на хронично бедните жени в Афганистан - окончателен доклад“, май 2008 г. ([url](#)), стр. 55; „Уол Стрийт Джърнъл“, „След десетилетия на конфликт много жени в Афганистан изпитват трудности да оцеляват сами“, 23 ноември 2017 г. ([url](#)).

⁽²⁵⁶⁾ „Груп ЮерДе“, „Изследване на хронично бедните жени в Афганистан - окончателен доклад“, май 2008 г. ([url](#)), стр. 66.

⁽²⁵⁷⁾ „Фондация за правни изследвания за жени и деца“, „Право на жените на наследство и собственост“, 2011 г. ([url](#)), стр. 18.

⁽²⁵⁸⁾ „Фондация за правни изследвания за жени и деца“, „Право на жените на наследство и собственост“, 2011 г. ([url](#)), стр. 17.

⁽²⁵⁹⁾ „Фондация за правни изследвания за жени и деца“, „Право на жените на наследство и собственост“, 2011 г. ([url](#)), стр. 23.

⁽²⁶⁰⁾ ВКБООН, 3 март 2017 г. ВКБООН в Афганистан направи това допълнение по време на прегледа на този доклад.

Жени, които никога не са се омъжвали

В афганистанското общество, доминирано от мъже, положението на самотните жени е много трудно, тъй като непридружените жени не са общоприети от обществото ⁽²⁶¹⁾. Официалната статистика показва, че 92% от жените са се омъжили докато достигнат 25-годишна възраст ⁽²⁶²⁾. Ранният брак е често срещан в Афганистан, като момичетата и жените остават в принудителни бракове, изложени на здравните последици от ранната бременност като фистули, и рисковете от домашно насилие ⁽²⁶³⁾.

Момичетата и жените, които се опитват да избягат от принудителен брак, често биват отхвърляни от семействата си и няма къде да отидат поради стигмата срещу това да са избягали. Жените и момичетата може дори да бъдат убити заради посрамване на честта на семейството. Тези, които нямат никаква семейна подкрепа, често са принудени да станат просякини или проститутки, за да издържат себе си и семействата си ⁽²⁶⁴⁾.

Вдовици

Според различни оценки в Афганистан има между 1,5 и 2,5 милиона вдовици, въпреки че не съществуват официални статистически данни ⁽²⁶⁵⁾. Афганистан има една от най-високите проценти на вдовици в света ⁽²⁶⁶⁾. В продължение на десетилетия война жените са губили съпрузи и роднини от мъжки пол, които са загинали в конфликти, или са овдовели, когато по-възрастните им съпрузи са починали ⁽²⁶⁷⁾. Средната възраст на афганистанските вдовици е 35 години, повечето са неграмотни и отглеждат повече от четири деца ⁽²⁶⁸⁾.

Според „Мрежа на афганистанските анализатори“ в град Кабул може да има около 50 000 до 70 000 вдовици, въпреки че няма официални данни ⁽²⁶⁹⁾. В град Кабул статистиката за 2013 г. установява, че повечето вдовици са на възраст над 24 години, като 19% са на възраст между 50 и 59 години ⁽²⁷⁰⁾. В провинция Балх вдовиците са предимно на възраст над 40 години, като 54% от жените на възраст 60 и повече са вдовици ⁽²⁷¹⁾. Провинция Херат демонстрира подобни характеристики на семейното положение като Балх ⁽²⁷²⁾. Жените вдовици са съставлявали 10,7% (Кабул)⁽²⁷³⁾, 11,8% (Балх)⁽²⁷⁴⁾ и 23,9% (Херат)⁽²⁷⁵⁾ от процента на населението с функционални затруднения (зрение, слух, ходене, запомняне/когнитивни затруднения, комуникационни или затруднения в самообслужването) в социално-демографските проучвания. В Херат вдовиците бяха групата с най-високо ниво на функционални затруднения ⁽²⁷⁶⁾.

Положението на вдовиците се различава в зависимост от редица фактори - богатството на семейството, броя и възрастта на децата, местоживеенето (градска или селска зона), етническия произход, подкрепата на общността, както и отношенията в семейството на съпруга и в нейното собствено семейство ⁽²⁷⁷⁾.

Съгласно ислямското и шариатското законодателство жените имат право на наследство ⁽²⁷⁸⁾, независимо дали са дъщери или вдовици. Разведените жени нямат това право ⁽²⁷⁹⁾. В тези закони обаче се посочва, че жените, които наследяват, получават една осма от имуществото, ако имат деца, и една четвърт, ако нямат, докато дъщерите наследяват половината от сумата, давана

⁽²⁶¹⁾ Държавен департамент на САЩ, „Доклад за държава за практиките по въпросите на правата на човека 2016 г.“, 6 март 2017 г. ([url](#)), стр. 36.

⁽²⁶²⁾ Ислямска република Афганистан - Министерство на общественото здраве и Централна статистическа служба, Афганистан - Проучване на смъртността 2010 г. ([url](#)), стр. 51.

⁽²⁶³⁾ „Хюман Райтс Уоч“, „Афганистан: Слагане на край на браковете с деца и на домашното насилие“, 4 септември 2013 г. ([url](#)), стр. 6, 11.

⁽²⁶⁴⁾ „Жени за афганистанските жени“, „Половинчата къща“, без дата ([url](#)).

⁽²⁶⁵⁾ „Мрежа на афганистанските анализатори“, „Прикриване един на друг в Занабад: Непокорните вдовици на хълма“, 7 май 2015 г. ([url](#)); „Дойче веле“, „Афганистанските вдовици „по-скоро биха умрели“, 30 януари 2013 г. ([url](#)); Агенция на ООН за равенство между половете и увеличаване на правата и възможностите на жените, „Центровете за жени в Афганистан“, без дата ([url](#)); Отвъд 11^{та}, Нашата работа ([url](#)).

⁽²⁶⁶⁾ „Мрежа на афганистанските анализатори“, „Прикриване един на друг в Занабад: Непокорните вдовици на хълма“, 7 май 2015 г. ([url](#)); ИРИМ, „Мрачни перспективи за 1,5 милиона вдовици в страната“, 30 януари 2008 г. ([url](#)).

⁽²⁶⁷⁾ „Дойче веле“, „Афганистанските вдовици „по-скоро биха умрели“, 30 януари 2013 г. ([url](#)).

⁽²⁶⁸⁾ ИРИМ, „Мрачни перспективи за 1,5 милиона вдовици в страната“, 30 януари 2008 г. ([url](#)).

⁽²⁶⁹⁾ „Мрежа на афганистанските анализатори“, „Прикриване един на друг в Занабад: Непокорните вдовици на хълма“, 7 май 2015 г. ([url](#)).

⁽²⁷⁰⁾ Централна статистическа служба, „Социално-икономическо проучване - Кабул“, 2013 г. ([url](#)), стр. 26.

⁽²⁷¹⁾ Централна статистическа служба, „Балх. Социално-демографско и икономическо проучване в Балх“, 5 януари 2015 г. ([url](#)), стр. 14.

⁽²⁷²⁾ Централна статистическа служба, „Социално-демографско и икономическо проучване - Херат“, 7 март 2017 г. ([url](#)), стр. 16.

⁽²⁷³⁾ Централна статистическа служба, „Социално-икономическо проучване - Кабул“, 2013 г. ([url](#)), стр. 61.

⁽²⁷⁴⁾ Централна статистическа служба, „Балх. Социално-демографско и икономическо проучване в Балх“, 5 януари 2015 г. ([url](#)), стр. 54.

⁽²⁷⁵⁾ Централна статистическа служба, „Социално-демографско и икономическо проучване - Херат“, 7 март 2017 г. ([url](#)), стр. 56.

⁽²⁷⁶⁾ Централна статистическа служба, „Социално-демографско и икономическо проучване - Херат“, 7 март 2017 г. ([url](#)), стр. 56.

⁽²⁷⁷⁾ Грейс, Дж., „Кой притежава фермата? Достъп на жените в селските райони до земя и добитък“, февруари 2005 г. ([url](#)), стр. 19-26; „Груп ЮЕрДе“, „Изследване на хронично бедните жени в Афганистан - окончателен доклад“, май 2008 г. ([url](#)), стр. 58.

⁽²⁷⁸⁾ „Норвежки съвет за бежанците“, „Укрепване на жилищните, поземлените и имуществените права на разселените жени в Афганистан“, ноември 2014 г. ([url](#)), стр. 9.

⁽²⁷⁹⁾ Фондация за правни изследвания за жени и деца, „Право на жените на наследство и собственост“, 2011 г. ([url](#)), стр. 7-8.

на синовете (280). Проучване от 2011 г. на „Фондация за правни изследвания за жени и деца“ (WCLRF) относно правата на афганистанските жени върху собствеността установи, че патриархалните нагласи в обществото са сред причините, поради които жените не могат да получат достъп до наследствените си права; 55% от анкетираните мъже и 45% от жените смятат, че жените нямат право на наследство (281).

Дори ако наследят официално земята, жените често я прехвърлят на своите роднини мъже, синове или братя. Ако родителите на съпруга са живи, когато той умре, активите на съпруга ще преминат при родителите му и съпругата му няма да получи нищо. Традиционно вдовицата трябва да се омъжи за девер, за да поиска богатството на съпруга си (282). Съобщава се, че жените са подложени на натиск от членове на семейството или съпрузи, ако се опитват да искат наследството си. Ако жената реши да поиска правата си за наследяване на земя (например по законния път) против волята на семейството си, тя ще загуби лична и икономическа подкрепа и безопасността, гарантирана от нейните близки и далечни роднини, и рискува да предизвика допълнителен домашен натиск и насилие (283).

Вдовиците са сред най-уязвимите групи в Афганистан, защото са заклеймени, възприемани като морално съмнителни, тъй като нямат мъжки настойник и са податливи на насилие (284). Вдовиците нямат семейната защита от мъжки настойници, която бащите, братята или съпрузите осигуряват (285).

Според „Отдел за изследвания и оценка в Афганистан“ младите вдовици често се омъжват повторно, ако са твърде млади, за да се издържат или ако просто искат да се оженят повторно, докато други вдовици може да се наложи да се оженят повторно, за да се издържат, особено ако не наследят земя (286). Обичайно е жените, станали вдовици, да сключват втори брак с някой от семейството на съпруга, обикновено с неговия брат, за да получат подкрепа, но това не винаги е възможно. Също така някои жени не винаги са съгласни с подобно решение (287). Вдовиците и дъщерите им често не получават издръжка, особено ако новият съпруг/девер е вече беден (288). ООН регистрира насилието над вдовици, защото те са възприемани като икономическа тежест за роднините (289).

Вдовиците рядко работят извън дома и малко от тях имат каквито и да е перспективи за работа (290). В големите градове вдовиците също работят като чистачки, тъкачки или шивачки и като просякини или проститутки. Ако имат пораснали деца, те могат да бъдат подкрепени от тях (291).

Няма обща схема за държавна подкрепа за вдовиците. Министерството на труда, социалните въпроси, мъчениците и инвалидите обаче казва, че изплаща обезщетения на около 80 000 регистрирани вдовици, чиито починали съпрузи са били войници или полицаи, убити по време на дежурство, и които имат право да получават обезщетения от държавата, равни на доходите на съпруга им. Вдовиците на цивилни граждани, убити при нападения, имат право да получават 5000 афгана на месец. Източниците обаче съобщават, че по-голямата част от вдовиците на цивилни граждани са получили малък еднократен пакет компенсации, а не редовна пенсия. Вдовиците понякога не знаят, че имат право на такава помощ. Имало е и случаи, в които са били измамани от посредници. Според „Уол Стрийт Джърнъл“, съществува общоприетото схващане, че компенсациите са достъпни само за избран елит (292). Според статия на „Дойче веле“, дори ако държавата плаща обезщетение за смъртта на войник, парите отиват за бащата на починалия, а не за съпругата и децата му (293).

В Кабул общност от приблизително 1000 овдовели жени, които бяха изгонени от собствените си общности, се самоорганизираха и построиха незаконно селище в град Кабул, наречено Занабад („женски град“), за да се подкрепят взаимно (294). Първите сгради там са създадени в началото на 90-те години на миналия век и до 2011 г. около 500 вдовици са си построили собствени къщи, някои са станали грамотни, а някои са намерили работа или са започнали малък бизнес, а други са просякини или улични продавачки. В началото на съществуването на населеното място полицията е оказвала тормоз над жителите, въпреки че един жител казва, че

(280) „Фондация за правни изследвания за жени и деца“, „Право на жените на наследство и собственост“, 2011 г. ([url](#)), стр. 7-8.

(281) „Фондация за правни изследвания за жени и деца“, „Право на жените на наследство и собственост“, 2011 г. ([url](#)), стр. 11.

(282) „Груп ЮЕрДе“, „Изследване на хронично бедните жени в Афганистан - окончателен доклад“, май 2008 г. ([url](#)), стр. 58, 62.

(283) „Норвежки съвет за бежанците“, „Укрепване на жилищните, поземлените и имуществените права на разселените жени в Афганистан“, ноември 2014 г. ([url](#)), стр. 56-58.

(284) МООНСА, „Годишен доклад 2014 г. - Защита на цивилните във въоръжения конфликт“, февруари 2015 г. ([url](#)), стр. 3; „Уол Стрийт Джърнъл“, „След десетилетия на конфликт много жени в Афганистан изпитват трудности да оцеляват сами“, 23 ноември 2017 г. ([url](#)).

(285) „Лакуна“, „Вдовство в Афганистан“, юли 2015 г. ([url](#)).

(286) Грейс, Дж., „Кой притежава фермата? Достъп на жените в селските райони до земя и добитък“, февруари 2005 г. ([url](#)), стр. 23.

(287) „Лакуна“, „Вдовство в Афганистан“, юли 2015 г. ([url](#)).

(288) „Лакуна“, „Вдовство в Афганистан“, юли 2015 г. ([url](#)).

(289) МООНСА, „Годишен доклад 2014 г. - Защита на цивилните във въоръжения конфликт“, февруари 2015 г. ([url](#)), стр. 15.

(290) „Уол Стрийт Джърнъл“, „След десетилетия на конфликт много жени в Афганистан изпитват трудности да оцеляват сами“, 23 ноември 2017 г. ([url](#)).

(291) „Норвежки съвет за бежанците“, „Изслушване на жени и момичета, разселени в градските части на Афганистан“, януари 2015 г. ([url](#)), стр. 14; „Мрежа на афганистанските анализатори“, „Прикриване един на друг в Занабад: Непокорните вдовици на хълма“, 7 май 2015 г. ([url](#)).

(292) „Уол Стрийт Джърнъл“, „След десетилетия на конфликт много жени в Афганистан изпитват трудности да оцеляват сами“, 23 ноември 2017 г. ([url](#)).

(293) „Дойче веле“, „Афганистанските вдовици „по-скоро биха умрели“, 30 януари 2013 г. ([url](#)).

(294) „Вашингтон пост“, „Афганистански вдовици изградиха общност на хълм в Кабул“, 14 август 2011 г. ([url](#)).

полицията вече редовно патрулира и осигурява нощни патрули. Вдовиците получават и хранителна помощ от неправителствени организации като брашно, олио или боб, а жените организират и обучения за ограмотяване и срещи, за да се подкрепят взаимно. От 2014 г. правителството осигурява електричество и вода, а вдовиците, въпреки че все още не притежават законно земята, са в процес на опит да убедят правителството да им издаде удостоверения за земя (295).

„Афганистанска организация за изследване на обществената политика“ съобщава, че в Херат няма специални разпоредби за вдовици, разведени жени или жени инвалиди и правителството признава, че вдовиците са уязвими. ВКБООН и „Световна продоволствена програма“ са единствените организации, които подкрепят уязвимите вътрешно разселени жени в провинцията (296).

В провинция Балх правителството не предвижда специални разпоредби за вдовици, освен ако починалият съпруг няма право на пенсия (297). ВКБООН в Афганистан коментира, че в Мазари Шариф хуманитарните организации, предоставящи парична помощ за спешна защита, съобщават, че почти половината от подпомогнатите случаи са самотни домакинства, оглавявани от жени, които не могат да осигурят семействата си. Разселените жени често изкарват и единствената издръжка в семейството, като най-често намират възможности за временна работа като домашни прислужници и получават заплащане само в натура (храна или дрехи) (298).

Разведени жени

Афганистанското законодателство, в съответствие с ислямското законодателство, позволява развод, въпреки че за мъжете е много по-лесно да го получат (299). Жените могат да получат развод само при определени условия и, според LandInfo, поради културните обичаи и ограничената способност на жените да действат независимо, „прилагането на съдебна практика при разводи е произволно“ (300). ИВМР също съобщава, че законът за разводите остава ограничителен и се прилага неравномерно (301). Според група на гражданското общество, интервюирана от „Гардиън“, мъжете имат право да се разведат по всяко време без причина, докато жените не могат да се разведат, освен ако не могат да докажат, че той не е осигурил храна или дрехи, например. Ако я бият, тя се нуждае от двама свидетели и процесът за развод може да отнеме повече от година (302). В афганистанското общество разводът е заклеймяван и свързан със загуба на уважение (303). Налице са малко НПО и ресурси за подпомагане на жени, търсещи развод (304).

Махр е зестра, която трябва да бъде платена от семейството на младоженеца и се счита за застраховка за жената, в случай че съпругът ѝ се разведе с нея или умре (305). Съгласно шариатското право, когато съпругът се разведе със съпругата си, тя има право да получи *махр* (306). Тя също така трябва да бъде платена при смъртта на съпруга на жената (307). Според ислямския закон съпругата може да реши как да използва *махр*; тя обаче може да го върне на съпруга си или на близките и далечни роднини и той се счита за нейна собственост. На практика обаче *махр* почти никога не се заплаща и прилага, както е предвидено в ислямското законодателство (308). Според „Мрежа на афганистанските анализатори“ има и обичай да се плаща „цена на булката“ (известна като *валвар [walwar]* на пушу или *тояна/шербаха [toyana/sherbaha]* на дари), който няма основа в ислямското право и е различен от *махр*. Обичайно е да бъдат взимани пари от семейството, бащата или брат на булката като цена на булката, които се наричат *махр* (309). Има случаи на спорове за *махр*, които могат „понякога да доведат до домашно насилие“ (310).

В случай на развод, попечителството над деца често се предоставя на семейството на съпруга поради културни норми и защото майките не са в състояние да се грижат икономически за своите деца (311). Независимо дали една жена е била изправена

(295) „Мрежа на афганистанските анализатори“, „Прикриване един на друг в Занабад: Непокорните вдовици на хълма“, 7 май 2015 г. ([url](#)).

(296) „Афганистанска организация за изследване на обществената политика“, „Спокойствие и сигурност за жените в Афганистан“, февруари 2016 г. ([url](#)), стр. 37.

(297) „Афганистанска организация за изследване на обществената политика“, „Спокойствие и сигурност за жените в Афганистан“, февруари 2016 г. ([url](#)), стр. 19.

(298) ВКБООН Афганистан, електронна поща, 3 март 2017 г. ВКБООН направи това допълнение по време на прегледа на този доклад.

(299) ИВМР, „Правата за развод все още са неизползваеми за афганистанските жени“, 15 септември 2015 г. ([url](#)); „Ландинфо“, „Афганистан: Брак“, 19 май 2011 г. ([url](#)), стр. 20.

(300) „Ландинфо“, „Афганистан: Брак“, 19 май 2011 г. ([url](#)), стр. 20.

(301) ИВМР, „Правата за развод все още са неизползваеми за афганистанските жени“, 15 септември 2015 г. ([url](#)).

(302) „Гардиън“, „Афганистан, домашно насилие и развод“, 5 май 2015 г. ([url](#)).

(303) „Ландинфо“, „Афганистан: Брак“, 19 май 2011 г. ([url](#)), стр. 20.

(304) „Гардиън“, „Афганистан, домашно насилие и развод“, 5 май 2015 г. ([url](#)).

(305) Емади Х., „Култура и обичаи в Афганистан“, „Грийнууд прес“, Уестпорт, 2005, стр. 165-166; Музхари, Ф., „Цената за булка: афганистанската традиция да се заплаща за съпруги“, 25 октомври 2016 г. ([url](#)); „Ландинфо“, „Афганистан: Брак“, 19 май 2011 г. ([url](#)), стр. 7.

(306) „Норвежки съвет за бежанците“, „Укрепване на жилищните, поземлените и имуществените права на разселените жени в Афганистан“, ноември 2014 г. ([url](#)), стр. 52.

(307) Музхари, Ф., „Цената за булка: афганистанската традиция да се заплаща за съпруги“, 25 октомври 2016 г. ([url](#)).

(308) Музхари, Ф., „Цената за булка: афганистанската традиция да се заплаща за съпруги“, 25 октомври 2016 г. ([url](#)).

(309) Музхари, Ф., „Цената за булка: афганистанската традиция да се заплаща за съпруги“, 25 октомври 2016 г. ([url](#)); Растин-Техрани, К., и Ясари, Н. „Наръчник на Макс Планк по семейно право в Афганистан“, юли 2012 г. ([url](#)), стр. 19, 56.

(310) „Афганистанска организация за изследване на обществената политика“, „Наблюдател на правата в Афганистан: основен доклад“, април 2016 г. ([url](#)), стр. 62.

(311) МООНСА и Службата на Върховния комисар по правата на човека, „Правосъдие през очите на афганистанските жени“, април 2015 г. ([url](#)), стр. 12, 27.

пред насилие, момчета до 7-годишна възраст и момичета до 9 години могат да останат с майката, въпреки че често бащата получава родителски права и повечето жени не оспорват това в съда. В закона няма ясна разпоредба, която да задължава бащата да осигурява финансово децата, докато са на попечителство от майка си ⁽³¹²⁾. За да се разведат, жените изискват *тазкера* ⁽³¹³⁾.

Наличните статистически данни за провинции Кабул, Херат и Балх показват, че по-малко от 1% от анкетираното население са записани като разведени ⁽³¹⁴⁾. В статия на ИВМР се посочва, че разводът все още се възприема като „дълбоко срамен“, въпреки това, според служител на НКПЧА, интервюиран за доклада, броят на регистрираните дела за развод се увеличава и отношението се променя бавно, особено в градските райони ⁽³¹⁵⁾. В Балх, макар че разводите стават все по-често срещани, подобни случаи се решават много трудно. Повечето дела за развод се правят чрез НКПЧА, но „провеждането им в официалната правораздавателна система е трудно и резултатите са податливи на влияние поради корупция ⁽³¹⁶⁾.“

Изоставени жени

Има още една категория жени, чийто статус е по-малко видим от вдовиците - жени, чийто съпруг е изчезнал или просто ги е напуснал, без да се развежда с тях. Тези жени не могат да се омъжат повторно в продължение на 6 до 10 години и изглежда не могат да претендират за собственост, ако не знаят дали съпругът им е починал ⁽³¹⁷⁾.

Домакинства начело с женени жени

Има някои домакинства, в които една жена е единственият човек, печелещ прехраната, докато е омъжена, често защото съпругът ѝ е възрастен, болен, зависим от наркотици или инвалид. Според френската неправителствена организация „Груп ЮЕрДе“ такива жени също са в много трудна ситуация, ако нямат подкрепа или нямат деца от мъжки пол, които да поемат ролята на глава на домакинството ⁽³¹⁸⁾.

2.3.5. Последници от разселването

От средата на юли 2016 г. броят на афганистанците, които се връщат от чужбина, както регистрирани бежанци, така и недокументирани мигранти, внезапно рязко се повиши. През 2016 г. почти 620 000 души - недокументирани завръщащи се (249 832 души) и регистрирани бежанци (370 102 души) се завърнаха в Афганистан от Пакистан. Преобладаващото мнозинство - 93% (577 454) - се завърнаха след месец юли. Тези лица се завърнаха от Пакистан през 2016 г. след продължителен натиск от пакистанските власти чрез нови изисквания за визи, по-кратко удължаване на карти за доказателство за регистрация, увеличен брой полицейски набези, задържания и депортации, ограничен достъп до поминък, здравеопазване и образование, както и липса на възможности за работа ⁽³¹⁹⁾. Службата на ООН за координация на хуманитарните въпроси очаква още 1,1 милиона завръщащи се през 2017 г. ⁽³²⁰⁾. За да се представи това в перспектива, Международният валутен фонд приравни този брой завръщащи се в Афганистан в периода 2016-2017 г. на „50 милиона мигранти, влизачи в Европейския съюз за период от две години“ ⁽³²¹⁾.

През първите два месеца на 2017 г. високите количества връщания, регистриран през втората половина на 2016 г., продължава, според генералния секретар на ООН ⁽³²²⁾. Освен многобройните връщания от Пакистан, има и значителен брой връщания от Иран ⁽³²³⁾ (около 450 000) и Европа (около 10 000, според говорителя на Министерството на репатрирането и бежанците) ⁽³²⁴⁾. Изчислено е, че до 1,6 милиона афганистанци са били вътрешно разселени или нововъзвръщащи се до края на 2016 г. Според генералния секретар на ООН те ще се нуждаят от помощ, както и тези, които се връщат в родината си от Европа. Генералният секретар на ООН предупреди, че „без разработването на конкретни планове за управление на процеса на интеграция, продоволствената несигурност и бедността ще продължат“ ⁽³²⁵⁾. ВКБООН в Афганистан добави,

⁽³¹²⁾ МООНСА и Службата на Върховния комисар по правата на човека, „Правосъдие през очите на афганистанските жени“, април 2015 г. ([url](#)), стр. 12, 27.

⁽³¹³⁾ „Гардиън“, „Афганистан, домашно насилие и развод“, 5 май 2015 г. ([url](#)).

⁽³¹⁴⁾ „Централна статистическа служба“, „Социално-демографско и икономическо проучване - Херат“, 7 март 2017 г. ([url](#)), стр. 16; „Централна статистическа служба“, „Социално-демографско и икономическо проучване - Балх“, 5 януари 2015 г. ([url](#)), стр. 14; „Централна статистическа служба“, Най-важни моменти от „Социално-демографско и икономическо проучване - Балх“, 5 януари 2015 г. ([url](#)); „Централна статистическа служба“, „Социално-икономическо проучване - Кабул“, 2013 г. ([url](#)), стр. 24.

⁽³¹⁵⁾ ИВМР, „Правата за развод все още са неизползваеми за афганистанските жени“, 15 септември 2015 г. ([url](#)).

⁽³¹⁶⁾ „Афганистанска организация за изследване на обществената политика“, „Наблюдател на правата в Афганистан: основен доклад“, април 2016 г. ([url](#)), стр. 29.

⁽³¹⁷⁾ Грейс, Дж., „Кой притежава фермата? Достъп на жените в селските райони до земя и добитък“, февруари 2005 г. ([url](#)), стр. 23.

⁽³¹⁸⁾ „Груп ЮЕрДе“, „Изследване на хронично бедните жени в Афганистан - окончателен доклад“, май 2008 г. ([url](#)), стр. 63-64.

⁽³¹⁹⁾ Служба на ООН за координация на хуманитарните въпроси, „Афганистан: Доклад за кризисна ситуация на завръщащите се № 5“, 12 януари 2017 г. ([url](#)), стр. 7.

⁽³²⁰⁾ Служба на ООН за координация на хуманитарните въпроси, „Афганистан: Доклад за кризисна ситуация на завръщащите се № 5“, 12 януари 2017 г. ([url](#)), стр. 5.

⁽³²¹⁾ МВФ, „Връщанията на афганистанските бежанци в Афганистан отбелязва скок докато страната се справя с възстановяването си“, 26 януари 2017 г. ([url](#)).

⁽³²²⁾ Генерален секретар на ООН, „Ситуацията в Афганистан и нейните последици за международния мир и сигурност“, 3 март 2017 г. ([url](#)), стр. 9-10 (параграф 41).

⁽³²³⁾ Обединените нации в Афганистан, Бюлетин за движението на населението, брой 8, 26 януари 2017 г. ([url](#)), стр. 2.

⁽³²⁴⁾ „Ройтерс“, „Търсещите убежище от Афганистан, изпратени у дома, се боят, че депортациите ще увеличат хаоса“, 16 декември 2016 г. ([url](#)).

⁽³²⁵⁾ Генерален секретар на ООН, „Ситуацията в Афганистан и нейните последици за международния мир и сигурност“, 13 декември 2016 г. ([url](#)), стр. 17.

че „констатациите от наблюдението на ВКБООН за бежанците ясно показват, че един или повече членове на семейството на скорошните завърнали се в родината и разселени лица трябва да пътуват до друг голям град или до Пакистан или до страните от Персийския залив в търсене на работа и изпращане на пари на членовете на техните семейства, живеещи в Кабул“⁽³²⁶⁾.

Светкавичният призив на Службата на ООН за координация на хуманитарните въпроси от септември 2016 г. подчерта, че „общата уязвимост на населението се е увеличила в резултат на непредвидените им напускания от страната, предоставила убежище; в съчетание с и без това твърде разтегнатия капацитет за усвояване в Афганистан и липсата на ресурси, се порожда опасения за хуманитарна криза и вторично разселване с приближаването на зимата“⁽³²⁷⁾.

През март 2017 г. генералният секретар на ООН заяви: „Въпреки че големите градски центрове Джалалабад и Кабул се превърнаха в дестинация на избор, по-специално сред бежанците без документи, капацитетът за поглъщане в градските условия, по-специално по отношение на достъпа до земя, здравеопазването и образование, беше ограничен“⁽³²⁸⁾.

Усложнявайки бедността в градовете, вътрешно разселените лица бягат от провинцията и се преместват в градски райони, където съставляват голяма част от бедните⁽³²⁹⁾. Броят на вътрешно разселените лица е бил 1,18 милиона през 2016 г.⁽³³⁰⁾. Според „Самюъл Хол“ миграцията е социална бомба със закъснител в страна, в която комбинацията от принудителна и доброволна, вътрешна и международна миграция, входяща и изходяща миграция, поставя на изпитание капацитета за усвояване на градските центрове. Градските центрове имат растеж от 5,4% годишно и се очаква удвояване на населението през следващите 7 години⁽³³¹⁾.

С потенциално голям брой завръщащи се бежанци или вътрешно разселени лица, които са загубили поминъка си, ресурсите на правителството и приемащите общности според Световната банка са във все по-голяма степен „разтегнати до краен предел“⁽³³²⁾. Поради градския характер на разселването, хуманитарната общност в Афганистан е изправена пред допълнителни предизвикателства при идентифициране на хуманитарните нужди и най-уязвимите семейства⁽³³³⁾.

Основен проблем за вътрешно разселените лица често е липсата на граждански документи. Това може да попречи на достъпа до широк спектър от основни права, включително жилища, здравеопазване, образование, хуманитарна помощ, обществени услуги и др. Въпреки това, според резултатите от проучване на Норвежкия съвет за бежанците (NRC), „макар че разселването не играе съществена роля в процента на притежаване на документи за самоличност, полът беше разкрит като основен показател за разделяне. Жените, особено жените вътрешно разселени лица, са значително по-малко склонни да притежават *тазкера* - националният документ за самоличност, както и други форми на документи - 58% от жените изобщо нямат документи“⁽³³⁴⁾. „Норвежки съвет за бежанците“ също така отбелязва, че има поколенчески аспект на притежаването на документи и ефектът, който има върху бедността:

Тъй като достъпът до документацията е силно зависим от *тазкера*, а достъпът до *тазкера* е силно зависим от роднините, които имат *тазкера*, деца на лица без *тазкера* вероятно ще се окажат изправени пред трудности при достъпа до документи. Както бе отбелязано по-горе, липсата на гражданска документация ограничава възможностите за образование, заетост и финансови възможности. И накрая, липсата на образователни, трудови и финансови възможности прави по-вероятно тези, които нямат документация, да се окажат в капан в цикъл на бедност, от едно поколение на друго⁽³³⁵⁾.

Според Доклада за градската бедност за 2014 г. „новопристигналите са сред най-уязвимите групи, тъй като новопристигналите вътрешно разселени лица се справят значително по-зле от обичайните градски бедни“⁽³³⁶⁾.

Вътрешно разселени жени

Както съобщава специалният докладчик за насилието над жени, пренаселената жизнена ситуация в неформалните селища на разселените лица в покрайнините на градовете увеличава риска от насилие, основано на пола над жени⁽³³⁷⁾. Според

⁽³²⁶⁾ ВКБООН Афганистан, електронна поща, 3 март 2017 г. ВКБООН направи това допълнение по време на прегледа на този доклад.

⁽³²⁷⁾ Служба на ООН за координация на хуманитарните въпроси, „Афганистан - спешен призив 2016 г. Един милион души в движение“, 7 септември 2016 г. ([url](#)), стр. 12.

⁽³²⁸⁾ Генерален секретар на ООН, „Ситуацията в Афганистан и нейните последици за международния мир и сигурност“, 3 март 2017 г. ([url](#)), стр. 10 (параграф 42).

⁽³²⁹⁾ Световната банка, „Подкрепа за растеж и стабилност в Афганистан“, 2016 г. ([url](#)), стр. 8.

⁽³³⁰⁾ ВКБООН Афганистан, електронна поща, 3 март 2017 г. ВКБООН направи това допълнение по време на прегледа на този доклад.

⁽³³¹⁾ „Самюъл Хол“, имейл, 12 март 2017 г.

⁽³³²⁾ Световната банка, „Подкрепа за растеж и стабилност в Афганистан“, 2016 г. ([url](#)), стр. 8.

⁽³³³⁾ Служба на ООН за координация на хуманитарните въпроси, Хуманитарен бюлетин Афганистан, брой 59. 01 - 31 декември 2016 г., 15 януари 2017 г. ([url](#)), стр. 2.

⁽³³⁴⁾ „Норвежки съвет за бежанците“, „Достъп до тазкера и други граждански документи в Афганистан“, 8 ноември 2016 г. ([url](#)), стр. 23, 35-39.

⁽³³⁵⁾ „Норвежки съвет за бежанците“, „Достъп до тазкера и други граждански документи в Афганистан“, 8 ноември 2016 г. ([url](#)), стр. 39.

⁽³³⁶⁾ „Самюъл Хол“, „Доклад за бедността в градовете“, 2014 г. ([url](#)), стр. 59.

⁽³³⁷⁾ Съвет на ООН по правата на човека, „Доклад на специалния докладчик за насилието спрямо жени, неговите причини и последици, Приложение: Мисия в Афганистан“, 12 май 2015 г. ([url](#)), стр. 8.

МООНСА, „вътрешно разселените жени и деца са изправени пред особени рискове от злоупотреба с техните основни права, по-специално по отношение на достъпа до подходящ подслон, храна и здравни услуги“⁽³³⁸⁾. „Норвежки съвет за бежанците“ обяснява, че разселването поставя жените и децата в „непропорционално висок риск“ там, където живеят с по-малко възможности, отколкото в района на произход, включително по отношение на достъпа до образование, здравеопазване и пазар на труда и по-малко свобода, социален капитал и социални мрежи⁽³³⁹⁾. Разселените жени имат по-малко свобода, тъй като им липсват социалните и общностни мрежи, които предоставят възможности да напуснат домовете си⁽³⁴⁰⁾.

Жените, които са разселени от селски в градски райони, се сблъскват с особени затруднения при достъпа до пазара на труда, като се има предвид, че селското стопанство обикновено е единствената област, където биха получили разрешение за работа от съпрузите си. Ограниченото образование също усложнява липсата на използвани на новото място умения у жените⁽³⁴¹⁾. Жените, особено разселените жени, е много по-малко вероятно от мъжете да имат тазкера или други форми на документи за самоличност или в сравнение с завръщащите се жени⁽³⁴²⁾.

Освен това разселените жени се борят да създадат нови мрежи поради ограничения на мобилността⁽³⁴³⁾. Освен това „Норвежки съвет за бежанците“ обяснява, че „вътрешно разселените жени е по-вероятно останалото население да са безработни и страдат от липса на достъп до основни нужди, като храна, вода и подслон. Установено е, че наетите вътрешно разселени жени печелят 4,3 пъти по-малко от мъжете от същия тип, т.е. като цяло вътрешно разселените жени печелят 23-47 пъти по-малко от мъжете, ако се вземе предвид общото им участие в икономически дейности“⁽³⁴⁴⁾.

Според проучване за разселените жени в Афганистан от Насим Маджиди и Камил Хенион, основаващо се на данни за 2012-2013 г. и публикувано в *Списание за вътрешно разселване*, икономическата изолация, почувствана от вътрешно разселените жени, беше най-забележима в градските райони. В градовете жените вече не могат да работят в селското стопанство, който е единственият сектор, в който жените имат позволение на мъже членове на семейството да работят. На тях им е отказана работа в доминираните от мъже сектори на временната заетост, принуждавайки вътрешно разселените жени да работят на несигурни и нередовни работни места, като шиене или просия. С много висок процент на неграмотност (97,6% от респондентите в проучването), вътрешно разселените жени нямат основните умения да навлязат в градския пазар на труда, доминиран от услугите, и са слабо подготвени за адаптиране⁽³⁴⁵⁾.

2.3.6. Кабул

Проучване от 2014 г. на „Самюъл Хол“ установи малки разлики между няколко афганистански града - бедността в градовете е широко разпространена - домакинствата в Кабул се справят едва малко по-добре, като 77,6% от домакинствата попадат под прага на бедността при средно 78,2% в пет основни града⁽³⁴⁶⁾. Малко над всяко пето домакинство в Кабул живее над прага на бедността⁽³⁴⁷⁾.

През януари 2017 г. „Толо нюз“ съобщи за голям брой просяци в Кабул и другите големи градове, които нямат достъп до подслон, храна или зимни дрехи⁽³⁴⁸⁾. Докато УНИЦЕФ изчислява, че само по улиците на Кабул работят около 60 000 деца, Независимата комисия по правата на човека в Афганистан смята, че броят им надхвърля 100 000⁽³⁴⁹⁾.

Вътрешно разселени лица и завръщащи се

Кабул е поел непропорционален дял от домакинствата с миграционна история⁽³⁵⁰⁾. Всички подкатегории на мигрантите - вътрешно разселени лица, завръщащи се и икономически мигранти - имат значителен недостатък по отношение на устойчивостта⁽³⁵¹⁾. Особено през първата година вътрешно разселените лица са много уязвими. Често им липсват документи за самоличност, което затруднява достъпа им до основни права като правосъдие, образование, официална заетост или официален пазар на жилища. Следователно, много от тях

⁽³³⁸⁾ МООНСА, „Афганистан - Защита на гражданите лица във въоръжен конфликт. Годишен доклад 2016“, 6 февруари 2017 г. ([url](#)), стр. 44.

⁽³³⁹⁾ „Норвежки съвет за бежанците“, „Изслушване на жени и момичета, разселени в градските части на Афганистан“, януари 2015 г. ([url](#)), стр. 8, 16.

⁽³⁴⁰⁾ Правителство на Ислямска република Афганистан, „Състояние на афганистанските градове 2015 г. Том първи“, 2015 г. ([url](#)), стр. 20.

⁽³⁴¹⁾ „Амнести интернешънъл“, „Децата ми ще умрат тази зима“. Неспазеното обещание на Афганистан към разселените лица“, 31 май 2016 г. ([url](#)), стр. 40.

⁽³⁴²⁾ „Норвежки съвет за бежанците“ и „Самюъл Хол“, „Достъп до тазкера и други граждански документи в Афганистан“, 8 ноември 2016 г. ([url](#)), стр. 23-25.

⁽³⁴³⁾ „Норвежки съвет за бежанците“, „Изслушване на жени и момичета, разселени в градските части на Афганистан“, януари 2015 г. ([url](#)), стр. 8, 16.

⁽³⁴⁴⁾ „Норвежки съвет за бежанците“, „Укрепване на жилищните, поземлените и имуществените права на разселените жени в Афганистан“, ноември 2014 г. ([url](#)), стр. 25.

⁽³⁴⁵⁾ Маджиди, Н., Хенион, К., „Устойчивост при разселване?“ януари 2014 г. ([url](#)), стр. 81-82.

⁽³⁴⁶⁾ „Самюъл Хол“, „Доклад за бедността в градовете“, 2014 г. ([url](#)), стр. 36.

⁽³⁴⁷⁾ Правителство на Ислямска република Афганистан, „Състояние на афганистанските градове 2015 г. Том първи“, 2015 г. ([url](#)), стр. 21.

⁽³⁴⁸⁾ „Толо Нюз“, „Обсъждане на тенденцията на просия в афганистанските градове“, 1 януари 2017 г. ([url](#)).

⁽³⁴⁹⁾ ИВМР, „Няма отдиш за децата по улиците на Кабул“, 9 декември 2016 г. ([url](#)).

⁽³⁵⁰⁾ Правителство на Ислямска република Афганистан, „Състояние на афганистанските градове 2015 г. Том първи“, 2015 г. ([url](#)), стр. 16-17.

⁽³⁵¹⁾ „Самюъл Хол“, „Доклад за бедността в градовете“, 2014 г. ([url](#)), стр. 58.

се озовават в пренаселени и недостатъчно обслужвани неформални селища ⁽³⁵²⁾. Ситуацията в селищата на вътрешно разселените лица в Кабул е тежка, особено през зимата. През 2012 г. десетки вътрешно разселени лица са починали от хипотермия ⁽³⁵³⁾. През 2017 г. отново в статии в пресата се съобщава за деца и възрастни хора, умрели при измръзване ⁽³⁵⁴⁾.

В доклад на афганистанското правителство от 2015 г. обаче се посочва, че „по-голямата част от завърналите се и разселените лица, които могат да се интегрират на местно ниво в подходящи места, обикновено достигат стандарт на живот и достъп до услуги, равни с местното население след три години“ ⁽³⁵⁵⁾.

По-голямата част от завръщащите се от Пакистан през 2016 г., приблизително 275 000 души, се озоваха в провинция Нангархар, главно в и около Джалалабад. Втората по големина група завръщащи се, приблизително 110 000 души, отиде в Кабул ⁽³⁵⁶⁾. Почти половината от главите на домакинствата на завръщащите се от Пакистан, изследвани от МОМ между ноември 2016 г. и февруари 2017 г., посочват подслона като основна своя нужда ⁽³⁵⁷⁾.

Службата на ООН за координация на хуманитарните въпроси предупреди през септември 2016 г., че „по-голямата част от завръщащите се [...] съобщават, че отиват предимно в Кабул“, като оказват

значителен натиск върху местните ресурси и услуги, изчерпвайки механизмите за справяне в обществата с недостатъчно обслужване, които в много случаи вече са дом и на голям брой нови и продължителни вътрешно разселени лица в резултат на конфликти. Концентрацията на завръщащите се в градските центрове и полуградските райони, по-специално [...] Кабул, наред с липсата на капацитет за усвояване и други фактори като дисфункционална система за разпределение на земята и липса на капацитет за подслон, ще увеличи настоящите тенденции на вторично разселване и ще доведе до остри хуманитарни нужди, особено през зимните месеци ⁽³⁵⁸⁾.

2.3.7. Херат

От всичките пет големи афганистански града, изследвани от „Самюъл Хол“ през 2014 г., домакинствата в Херат се справят по-зле от средното, като над 82% от тях живеят под прага на бедността ⁽³⁵⁹⁾. В доклад от 2017 г. се споменава за експлоатацията на деца от улични просяци и банди -практика, която активисти в Херат, цитирани в доклада, наричат „ширеца се“ ⁽³⁶⁰⁾.

Вътрешно разселени лица и завръщащи се

Завръщащите се в Херат, главно от Иран, се представят много по-добре от завръщащите се в други големи градове на Афганистан. Въпреки това, вътрешно разселените лица са забележително по-уязвими и по-малко издръжливи на шокове, отколкото вътрешно разселените лица в други големи градове. В рамките на групата на вътрешно разселените лица, наскоро разселените се справят значително по-зле ⁽³⁶¹⁾. Оценка на разселените лица от април 2015 г. в три неформални населени места в Херат установи, че повечето вътрешно разселени лица са разселени за първи път, имат селскостопански произход и идват в Херат заради възможности за поминък и хуманитарна помощ. Въпреки това мнозинството отчита, че няма достатъчно средства и средства за закупуване на храна и други основни предмети от домакинството. Разселените лица са изправени пред трудности при достъпа до основни нужди като подслон, вода, канализация и образование. Всички разселени лица в тези обекти са изправени пред несигурни условия на живот ⁽³⁶²⁾. Последните боеве в съседните провинции и в Кундуз доведоха до разселване на още десетки хиляди хора към Херат. Беше установено, че много хора се нуждаят от хуманитарна помощ от благотворителни организации през зимата на 2017 г. Някои от тях живеят на палатки, близо до сметище ⁽³⁶³⁾.

Все пак, в сравнение със селищата на вътрешно разселени лица в Мазари Шариф и Кабул, вътрешно разселени лица живеят, според „Амнести интернешънъл“, в незначително по-добри условия в лагерите Шайдайи и Маслах в Херат. Все пак условията продължаваха да не са подходящи. Правителството на провинцията започна да разпределя земя на продължително разселени лица, но се сблъска с много препятствия, особено липсата на документи сред разселените лица ⁽³⁶⁴⁾.

⁽³⁵²⁾ Правителство на Ислямска република Афганистан, „Състояние на афганистанските градове 2015 г. Том първи“, 2015 г. ([url](#)), стр. 16-17.

⁽³⁵³⁾ „Ню Йорк таймс“, „Прогонени от война, сега преследвани от зимния студ“, 3 февруари 2012 г. ([url](#)).

⁽³⁵⁴⁾ „Толо Нюз“, „12 деца загинаха в студено време в Кабул за седмица“, 7 февруари 2017 г. ([url](#)); „Паджук афган нюз“, „В суровата зима живеещите в палатки в Кабул се борят да оцелеят“, 24 януари 2017 г. ([url](#)).

⁽³⁵⁵⁾ Правителство на Ислямска република Афганистан, „Състояние на афганистанските градове 2015 г. Том първи“, 2015 г. ([url](#)), стр. 17-18.

⁽³⁵⁶⁾ Служба на ООН за координация на хуманитарните въпроси, „Афганистан: Доклад за кризисна ситуация на завръщащите се № 5“, 12 януари 2017 г. ([url](#)), стр. 2.

⁽³⁵⁷⁾ МОМ, „Социално-икономическо проучване на завърнали се бежанци без документи“, 7 февруари 2017 г. ([url](#)), стр. 6.

⁽³⁵⁸⁾ Служба на ООН за координация на хуманитарните въпроси, „Афганистан - спешен призив 2016 г. Един милион души в движение“, 7 септември 2016 г. ([url](#)), стр. 4.

⁽³⁵⁹⁾ „Самюъл Хол“, „Доклад за бедността в градовете“, 2014 г. ([url](#)), стр. 36.

⁽³⁶⁰⁾ ИВМР, „Деца просяци в Афганистан“, 27 февруари 2017 г. ([url](#)).

⁽³⁶¹⁾ „Самюъл Хол“, „Доклад за бедността в градовете“, 2014 г. ([url](#)), стр. 57-59.

⁽³⁶²⁾ REACH, „Бърза оценка на вътрешно разселените лица в Херат“, април 2015 г. ([url](#)), стр. 1.

⁽³⁶³⁾ „Паджук афган нюз“, „Вътрешно разселени лица от Кундуз, силно нуждаещи се от спешна помощ в Херат“, 24 януари 2017 г. ([url](#)).

⁽³⁶⁴⁾ „Амнести интернешънъл“, „Децата ми ще умрат тази зима“ Неспазеното обещание на Афганистан към разселените лица“, 31 май 2016 г. ([url](#)), стр. 31.

2.3.8. Мазари Шариф

Само около 15% от жителите на Мазари Шариф живеят над прага на бедността⁽³⁶⁵⁾. Според проучване от 2015 г. Мазари Шариф има най-големия дял на хора, които изкарват доходи, които получават единствено нередовно заплащане от всичките пет големи града⁽³⁶⁶⁾. Когато определя бедността като дял на домакинствата, които харчат повече от 60% от доходите си за храна, Мазари Шариф се откроява, като над половината от населението харчи над 60% от доходите си за храна, вероятно защото тя е по-скъпа в Мазари Шариф⁽³⁶⁷⁾. Домакинствата в Мазари Шариф също отчитат най-ниско разнообразие на диетата⁽³⁶⁸⁾. Основният проблем за жителите на Мазари Шариф не е наличността на храна, а достъпността на разнообразие от хранителни продукти⁽³⁶⁹⁾. Следователно Балх е изключение от тенденцията, според която по-урбанизираните провинции обикновено имат по-нисък официален процент на бедност от селските провинции⁽³⁷⁰⁾.

Вътрешно разселени лица и завръщащи се

ВКБООН заяви през 2017 г., че

в провинция Балх, предимно в град Мазари Шариф, са дошли приблизително 26 000 лица [вътрешно разселени лица и завръщащи се] през последните две години. Въпреки предоставянето на по-широк спектър от основни услуги в сравнение с други провинции, капацитетът за усвояване на Балх остава далеч разтегнат пропорционално на ресурсите, с които разполагат общинските власти и действащите лица в хуманитарната дейност и в областта на развитието. Нестабилните социални услуги и тежката икономика дават малко възможности за вътрешно разселени лица и завръщащи се да се (ре-)интегрират в градския контекст на Мазари Шариф. [...] Някои разселени лица бяха принудени да се върнат в мястото си на произход, защото вече не можеха да си позволят наема и разходите за живот в Мазар [въпреки че] повечето от тях идват от несигурни райони⁽³⁷¹⁾.

2.4. Сигурност на прехраната

През 2016 г. 1,6 милиона или 6% от всички афганистанци са изпитвали силна несигурност по отношение на прехраната, а 9,7 милиона или 34% - умерена несигурност на прехраната, според оценка, цитирана от Службата на ООН за координация на хуманитарните въпроси⁽³⁷²⁾. Прегледът на хуманитарните нужди на Службата на ООН за координация на хуманитарните въпроси за 2017 г. отбелязва в допълнение, че

Бедните в града, особено дребните търговци и ежедневните работници (занимаващи се със селскостопански или извън фермерски труд) са най-уязвими, тъй като доходите им намаляват със 17% „Сезонна оценка на сигурността на прехраната“ за 2016 г. Освен това най-уязвимите групи са идентифицирани като: домакинства, ръководени от жени (59% несигурни по отношение на прехраната); Домакинства с увреждания (39%, от които 25% тежко); домакинства, живеещи на палатки (74%); тези, които заемат стаи при роднини (62%); живеещите в планини и пустини (48%); и тези с по-висок коефициент на зависимост⁽³⁷³⁾.

„Клъстерът за сигурност на прехраната в Афганистан“ установи в своята оценка, която обхваща периода април-юни 2016 г., че „40% от населението в Афганистан е несигурно от гледна точка както на консумацията на храна, така и на капацитета за справяне“ и че „досега селските райони се считаха за по-несигурни по отношение на прехраната, отколкото градските райони [...]“. През 2016 г. за първи път градските райони изглеждат са по-несигурни по отношение на прехраната, отколкото селските райони“⁽³⁷⁴⁾. В доклада се казва, че в резултат на това градските домакинства са по-склонни да прибегват до аварийни стратегии за справяне, като просия, продажба на къща или земя или миграция⁽³⁷⁵⁾. Причината за тази промяна се дължи на „нарастващата безработица и нивата на заетост в градските райони, както и продължаващите миграционни потоци от селски към градски райони, частично подхранвани от нарастването на вътрешно разселените лица и градската миграция“⁽³⁷⁶⁾.

И все пак в реалните градове на Афганистан няма действителен недостиг на храна, но цените на храните са се увеличили през последните 5 години (преди 2014 г.)⁽³⁷⁷⁾. Основната променлива в достъпа до храна е доходът⁽³⁷⁸⁾. Според „Доклад за бедността в градовете“ за 2014 г.

⁽³⁶⁵⁾ Правителство на Ислямска република Афганистан, „Състояние на афганистанските градове 2015 г. Том първи“, 2015 г. ([url](#)), стр. 21.

⁽³⁶⁶⁾ Правителство на Ислямска република Афганистан, „Състояние на афганистанските градове 2015 г. Том първи“, 2015 г. ([url](#)), стр. 21.

⁽³⁶⁷⁾ „Самюъл Хол“, „Доклад за бедността в градовете“, 2014 г. ([url](#)), стр. 37-38, 43-45.

⁽³⁶⁸⁾ „Самюъл Хол“, „Доклад за бедността в градовете“, 2014 г. ([url](#)), стр. 41-42.

⁽³⁶⁹⁾ „Самюъл Хол“, „Доклад за бедността в градовете“, 2014 г. ([url](#)), стр. 44-45.

⁽³⁷⁰⁾ Правителство на Ислямска република Афганистан, „Състояние на афганистанските градове 2015 г. Том първи“, 2015 г. ([url](#)), стр. 19.

⁽³⁷¹⁾ ВКБООН Афганистан, електронна поща, 3 март 2017 г. ВКБООН направи това допълнение по време на прегледа на този доклад.

⁽³⁷²⁾ Служба на ООН за координация на хуманитарните въпроси, „Общ преглед на хуманитарните нужди за 2017 г.“, 31 декември 2016 г. ([url](#)), стр. 26.

⁽³⁷³⁾ Служба на ООН за координация на хуманитарните въпроси, „Общ преглед на хуманитарните нужди за 2017 г.“, 31 декември 2016 г. ([url](#)), стр. 26.

⁽³⁷⁴⁾ „Клъстер за сигурност на прехраната и земеделие“, „Сезонна оценка на сигурността на прехраната“, април-юни 2016 г. ([url](#)), стр. 4, 29.

⁽³⁷⁵⁾ „Клъстер за сигурност на прехраната и земеделие“, „Сезонна оценка на сигурността на прехраната“, април-юни 2016 г. ([url](#)), стр. 29.

⁽³⁷⁶⁾ „Клъстер за сигурност на прехраната и земеделие“, „Сезонна оценка на сигурността на прехраната“, април-юни 2016 г. ([url](#)), стр. 29.

⁽³⁷⁷⁾ „Самюъл Хол“, „Доклад за бедността в градовете“, 2014 г. ([url](#)), стр. 8.

⁽³⁷⁸⁾ „Самюъл Хол“, „Доклад за бедността в градовете“, 2014 г. ([url](#)), стр. 8, 73.

„20% от афганистанците в градовете страдат от лоша консумация на храна, докато друга една трета показва гранична консумация на храна, оставяйки по-малко от половината с приемливи нива на консумация, въпреки факта, че проучването е проведено след прибиране на реколтата“⁽³⁷⁹⁾. В доклада се стига до заключението, че „има разлика между доходите, достъпни за по-голямата част от градското население, и нивото на ресурсите, от които се нуждаят, за да гарантират адекватни нива на продоволствена сигурност. Сравненията между градовете показват само слаби тенденции, тъй като бедността и несигурността на прехраната са широко разпространени, с изключение на Кабул, който е в малко по-добро положение“⁽³⁸⁰⁾.

Според Службата на ООН за координация на хуманитарните въпроси градската несигурност на прехраната се увеличава „поради силен натиск върху пазарите на труда, водещ до по-оскъдни възможности за работа и ниски заплати“ и нарастващи пазарни цени⁽³⁸¹⁾. Голям брой завърнали се остават силно зависими от правителствените и хуманитарните организации за своите доставки на храна⁽³⁸²⁾.

2.4.1. Вътрешно разселени лица и завърнали се

В „Преглед на хуманитарните нужди“ на Службата на ООН за координация на хуманитарните въпроси за 2017 г. беше отбелязано, че „докато несигурността на прехраната е хронична в Афганистан, засегнатите от скорешни/внезапни шокове се считат за най-нуждаещи се от незабавна продоволствена помощ, включително неотдавна завърнали се, бежанци, новозаселени вътрешно разселени лица, вътрешно разселени лица за продължителен период с ограничени или липсващи възможности за препитание и хора, засегнати от природно бедствие“⁽³⁸³⁾. Същият източник освен това отбелязва, че е установено, че процентът на тежка продоволствена несигурност е изключително висок сред вътрешно разселените лица⁽³⁸⁴⁾.

Проучване на „Амнести интернешънъл“ относно положението на вътрешно разселените лица, основано на посещения в Афганистан през ноември 2015 г. и февруари 2016 г., установи, че „осигуряването на дори едно ежедневие хранене често се сблъсква с трудности. Тъй като дневният доход за повечето от разселените лица идва от нередовна работа в неформалния сектор, способността на семействата да купуват храна често се променя от ден на ден“⁽³⁸⁵⁾.

Според Генералния секретар на ООН през март 2017 г. повишаването на цените на суровините, съчетано с недостиг на услуги и работни места в райони със селища с голям брой завръщащи се, поддържа вътрешно разселените лица и завръщащите се в много уязвима ситуация⁽³⁸⁶⁾.

2.4.2. Кабул

Според „Доклад за бедността в градовете“ от 2014 г. „Сравненията между градовете показват само слаби тенденции, тъй като бедността и несигурността на прехраната са широко разпространени, с изключение на Кабул, който е в малко по-добро положение“⁽³⁸⁷⁾. Количеството пшенично брашно, което един временно нает работник може да закупи с еднократно заплащане на времена заетост, през октомври 2016 г. е било най-високо в Кабул в сравнение с други градове и по-високо от средното за пет години⁽³⁸⁸⁾.

В своята оценка, обхващаща април-юни 2016 г., „Клъстер за сигурност на прехраната в Афганистан“ установява, че „като се има предвид както граничното количество на консумирани храни, така и консумацията на некачествена храна, Кабул е втората по несигурност провинция – тенденция, която показва влошаването на хранителния режим и покупателната способност в градовете“⁽³⁸⁹⁾.

Според „Наблюдател на правата в Афганистан: основен доклад“ от април 2016 г. „бедните хора често получават помощ от съседите си, които даряват храна и дрехи. В някои квартали представителите на квартала (*wakil-e-gozar* [*wakil-e gozar*]) идентифицират семействата, които нямат сигурна прехрана, и ги насочват към благотворителни организации за съдействие. [...] Няма правителствена помощ за хората, които нямат сигурна прехрана. Освен това джамиите не предоставят помощ за прехрана“⁽³⁹⁰⁾.

В своя „Наблюдател на правата в Афганистан: доклад от цикъл на наблюдение 2“ от октомври 2016 г. „Афганистанска организация за изследване на обществената политика“ установява, че в провинция Кабул „достъпът до храна се е влошил, според съобщения поради липса на работа, обща бедност и пристрастяване към вещества“⁽³⁹¹⁾.

⁽³⁷⁹⁾ „Самюъл Хол“, „Доклад за бедността в градовете“, 2014 г. ([url](#)), стр. 30.

⁽³⁸⁰⁾ „Самюъл Хол“, „Доклад за бедността в градовете“, 2014 г. ([url](#)), стр. 46.

⁽³⁸¹⁾ Служба на ООН за координация на хуманитарните въпроси, „Афганистан – спешен призив 2016 г. Един милион души в движение“, 7 септември 2016 г. ([url](#)), стр. 7.

⁽³⁸²⁾ „Системи за ранно предупреждение за глад“, „Актуализация на Общ поглед на сигурността на прехраната в Афганистан“, декември 201 ([url](#)).

⁽³⁸³⁾ Служба на ООН за координация на хуманитарните въпроси, „Общ преглед на хуманитарните нужди за 2017 г.“, 31 декември 2016 г. ([url](#)), стр. 26.

⁽³⁸⁴⁾ Служба на ООН за координация на хуманитарните въпроси, „Общ преглед на хуманитарните нужди за 2017 г.“, 31 декември 2016 г. ([url](#)), стр. 14.

⁽³⁸⁵⁾ „Амнести интернешънъл“, „Децата ми ще умрат тази зима“ Неспазеното обещание на Афганистан към разселените лица“, 31 май 2016 г. ([url](#)), стр. 38.

⁽³⁸⁶⁾ Генерален секретар на ООН, „Ситуацията в Афганистан и нейните последици за международния мир и сигурност“, 3 март 2017 г. ([url](#)), стр. 10 (параграф 42).

⁽³⁸⁷⁾ „Самюъл Хол“, „Доклад за бедността в градовете“, 2014 г. ([url](#)), стр. 46.

⁽³⁸⁸⁾ „Системи за ранно предупреждение за глад“, „Актуализация на Общ поглед на сигурността на прехраната в Афганистан“, декември 2016 г. ([url](#)).

⁽³⁸⁹⁾ „Клъстер за сигурност на прехраната и земеделие“, „Сезонна оценка на сигурността на прехраната“, април-юни 2016 г. ([url](#)), стр. 66.

⁽³⁹⁰⁾ „Афганистанска организация за изследване на обществената политика“, „Наблюдател на правата в Афганистан: основен доклад“, април 2016 г. ([url](#)), стр. 60.

⁽³⁹¹⁾ „Афганистанска организация за изследване на обществената политика“, „Наблюдател на правата в Афганистан: цикъл на наблюдение 2“, 2 октомври 2016 г. ([url](#)), стр. 18.

2.4.3. Херат

Според „Доклад за бедността в градовете“ за 2014 г. „Херат и Мазари Шариф показват най-лошите нива на консумация на храна“ в сравнение с другите големи градове Кабул, Кандахар и Джалалабад⁽³⁹²⁾. И двата града са били постоянно в лошо положение по различни показатели за сигурност на прехраната, което предполага, че „високото ниво на бедност в Херат не се компенсира от по-евтини хранителни продукти, които биха могли да помогнат на бедните жители на градовете при достъпа до храна“⁽³⁹³⁾. Докладът установява, че в Херат и Мазари Шариф са намалели качеството и количеството на консумираната храна, доказвайки, че като цяло положението не е добро въпреки предишния им икономически динамизъм⁽³⁹⁴⁾. Въпреки това количеството пшенично брашно на ден, което един работник може да закупи с един ден нередовен труд, беше през октомври 2016 г. относително високо в сравнение с други градове и над средното за пет години⁽³⁹⁵⁾. И все пак, според карта, създадена от „Мрежа Системи за ранно предупреждение за глад“, от декември 2016 г. до май 2017 г. Херат остава в категорията „Криза“ по отношение на достъпа до храна⁽³⁹⁶⁾.

Според „Наблюдател на правата в Афганистан: основен доклад“ от април 2016 г., „приблизително 30% от населението в провинция Херат в последно време изпитва несигурност за прехраната. Бедните се насочват към просия или събиране на боклук за скрап. Съществува обаче значителен благоразположение сред членовете на общността към оказване на помощ на хората, които са в несигурно положение за прехраната или са в нужда. Няма съобщения за случаи на смърт поради глад и „помощта за прехрана и други програми намаляват през последните 2-3 години. В резултат на това броят на хората, които не са сигурни за прехраната си, се увеличава през последните няколко години. Джамииите не предоставят хранителна помощ на нуждаещите се, освен при специални случаи“⁽³⁹⁷⁾.

Вътрешно разселени лица и връщащи се

По отношение на седем продължително съществуващи населени места в границите на община Херат, ВКБООН установи, че „преобладаващото мнозинство от разселените лица изпитват несигурност за прехраната си“, а при някои това важи в сериозна степен⁽³⁹⁸⁾.

2.4.4. Мазари Шариф

Според „Доклад за бедността в градовете“ от 2014 г. „Херат и Мазари Шариф показват най-лошите нива на консумация на храна“ в сравнение с останалите 5 големи града, а Мазари Шариф също „е в лошо положение по отношение на редица показатели за продоволствена сигурност“⁽³⁹⁹⁾. Докладът установява, че домакинствата в Херат и Мазари Шариф са намалели качеството и количеството на консумираната храна, доказвайки, че като цяло „положението не е добро въпреки предишния им икономически динамизъм“⁽⁴⁰⁰⁾. През октомври 2016 г. количеството пшенично брашно, което можеше да се купи за един ден нередовен труд, беше относително ниско в сравнение с други градове и по-ниско от средното за пет години⁽⁴⁰¹⁾.

Според „Наблюдател на правата в Афганистан: основен доклад“ от април 2016 г. правителствената помощ е достъпна само за жертви на природни бедствия и конфликти. Бедните трябва да живеят от просия и милостиня⁽⁴⁰²⁾.

2.5. Образование

Световната банка смята образованието за „един от успехите на Афганистан“⁽⁴⁰³⁾. През 2001 г. нетният брой на записаните се оценява на 43% за момчета и 3% за момичета. Световната банка заявява, че е имало само около 21 000 учители (до голяма степен недостатъчно образовани) за населението в училищна възраст, оценено на повече от 5 милиона - или около 240 ученици за всеки обучен учител. От 2002 г. записването в училище се е увеличило от 1 милион на 8,7 милиона. През 2015 г. в държавните и частните висши училища имаше близо 300 000 студенти, спрямо по-малко от 10 000 студенти в края на 2001 г. Участието на момичета в училище нарасна до 36%, а броят на учителите се увеличи до над 185 000⁽⁴⁰⁴⁾.

⁽³⁹²⁾ „Самюъл Хол“, „Доклад за бедността в градовете“, 2014 г. ([url](#)), стр. 30.

⁽³⁹³⁾ „Самюъл Хол“, „Доклад за бедността в градовете“, 2014 г. ([url](#)), стр. 30, 45.

⁽³⁹⁴⁾ „Самюъл Хол“, „Доклад за бедността в градовете“, 2014 г. ([url](#)), стр. 87.

⁽³⁹⁵⁾ „Системи за ранно предупреждение за глад“, „Актуализация на Общ поглед на сигурността на прехраната в Афганистан“, декември 2016 г. ([url](#)).

⁽³⁹⁶⁾ „Системи за ранно предупреждение за глад“, „Актуализация на Общ поглед на сигурността на прехраната в Афганистан“, декември 2016 г. ([url](#)).

⁽³⁹⁷⁾ „Афганистанска организация за изследване на обществената политика“, „Наблюдател на правата в Афганистан: основен доклад“, април 2016 г. ([url](#)), стр. 50-51.

⁽³⁹⁸⁾ ВКБООН, „Характеристики и план за реакция на продължително съществуващите селища за вътрешно разселени лица в Херат“, октомври 2016 г. ([url](#)), стр. 6.

⁽³⁹⁹⁾ „Самюъл Хол“, „Доклад за бедността в градовете“, 2014 г. ([url](#)), стр. 30, 100.

⁽⁴⁰⁰⁾ „Самюъл Хол“, „Доклад за бедността в градовете“, 2014 г. ([url](#)), стр. 87.

⁽⁴⁰¹⁾ „Системи за ранно предупреждение за глад“, „Актуализация на Общ поглед на сигурността на прехраната в Афганистан“, декември 2016 г. ([url](#)).

⁽⁴⁰²⁾ „Афганистанска организация за изследване на обществената политика“, „Наблюдател на правата в Афганистан: основен доклад“, април 2016 г. ([url](#)), стр. 27.

⁽⁴⁰³⁾ Световна банка, „Афганистан. Преглед, Последна актуализация: 2 ноември 2016 г. ([url](#)); УНИЦЕФ, „Афганистан. „Основно образование и равенство между половете“, без дата ([url](#)).

⁽⁴⁰⁴⁾ Световна банка, „Афганистан. Преглед“, Последна актуализация: 2 ноември 2016 г. ([url](#)).

Големите успехи сега се оспорват, като дори министърът на образованието в края на 2016 г. каза, че само малко над шест милиона ученици всъщност посещават уроци, почти половината от броя, даден от предшественика му: 11,5 милиона ученици ⁽⁴⁰⁵⁾. „Клъстерът за сигурност на прехраната в Афганистан“ отбеляза, че „като цяло момичетата остават до голяма степен дискриминирани в достъпа си до образование, с нисък процент на посещаемост (45% срещу 62% от момчетата в началните училища и 27% срещу 47% в средните училища) според „Проучване на условията на живот в Афганистан“ 2014 г. ⁽⁴⁰⁶⁾.

Въпреки това „само около половината от всички регистрирани училища имат подходящи сгради, докато останалите работят в палатки, къщи и под дърветата. Само 55% от учителите отговарят на минималните изисквания, докато останалите се обучават по време на работа за повишаване на квалификацията си. Националните оценявания за наученото от учениците тепърва предстои да бъдат интегрирани и качеството на образованието и администрацията остава относително ниско“, отчита Световната банка ⁽⁴⁰⁷⁾.

„Клъстерът за сигурност на прехраната в Афганистан“ отбеляза през 2014 г. „55% от децата в начално училище посещават училище, което е спад с 2 процентни пункта от 2011-2012 г. „Проучване на условията на живот в Афганистан“ установи, че основните причини за непосещаването на училище са икономически - децата трябва да допринасят за доходите на домакинството и има опасения за сигурността и културата относно момичетата, които посещават училище“ ⁽⁴⁰⁸⁾.

Грандиозният прираст на населението в страната през последните 15 години доведе до най-високия прираст на младежкото население от всички други страни в региона и третия най-висок в света. Като се има предвид това, ВКБООН и Световната банка заявяват, че „Афганистан ще трябва да увеличава инвестициите в човешки капитал в образованието с 12% годишно, за да поддържа текущите (недостатъчни) образователни резултати“ ⁽⁴⁰⁹⁾. Ръстът на младежта е още по-изразен в градовете, където почти една четвърт от населението е на възраст между 15 и 24 години (в сравнение с почти 18% в селските райони). Според афганистанското правителство „в афганистанските градове просто няма достатъчно възможности за образование“, за да се отговори на търсенето, което води до висока младежка безработица и недостатъчна заетост ⁽⁴¹⁰⁾.

Степента на записване в училища в Афганистан се увеличава от 2001 г. насам, по-специално при регистрирането на момичетата и особено сред младите жени в градовете. И все пак бариерите остават, особено за завръщащите се, включително бедността, социално-културните ограничения за момичетата, лошата инфраструктура и липсата на квалифициран учителски персонал, особено учителки ⁽⁴¹¹⁾. Има склонност наличните квалифицирани учителки да са концентрирани в градските центрове. През 2011/2012 г. Министерството на образованието изчислява, че 90% от квалифицираните учителки се намират в деветте големи градски центъра Кабул, Херат, Нангархар, Мазари Шариф, Бадахшан, Тахар, Баглан, Джаузджан и Фаряб ⁽⁴¹²⁾. ВКБООН отбелязва, че повечето от квалифицираните учители, завършили Института за обучение на учители, предпочитат да работят в градовете, а по-специално жените учителки не са склонни да работят в областите. Рисковете за сигурността от нападения срещу училища или учители, които се разглеждат като прилагащи правителствени политики на засилено образование, по-специално на момичетата, са повлияли на качеството на образованието и желанието на учителите да работят в областите ⁽⁴¹³⁾.

Само 14,5% от анкетираните жени в проучване на „Самюъл Хол“ през 2016 г. за градска младеж съобщават, че посещават някаква форма на краткосрочно обучение, като 5,3% са посещавали шивашки курс. Въпреки този малък брой, се говори, че обучението, особено за жените, има двойно положително въздействие. То е подобрило възможностите за препитание и е оказало положително въздействие върху психичното здраве на момичетата, предлагайки шанс за разбиване на изолацията и среща с връстници ⁽⁴¹⁴⁾.

Намаленото присъствие на неправителствени и международни организации се е отразило на наличието на образование в отдалечени райони, но според Директор на изследователска организация в Кабул досега този ефект не се усеща в градовете. Според този източник няма „несъществуващи училища“ ⁽⁴¹⁵⁾ в градовете. Образованието е много по-достъпно, отколкото в селските райони и е много по-използвано ⁽⁴¹⁶⁾.

⁽⁴⁰⁵⁾ СГИРА, „Доклад за тримесечие до Конгреса на САЩ“, 30 януари 2017 г. ([url](#)), стр. 177; Адили, А. Й., „История на успеха, помрачена от измислени цифри: непоследователната статистика за образованието в Афганистан“, 13 март 2017 г. ([url](#)).

⁽⁴⁰⁶⁾ „Клъстер за сигурност на прехраната и земеделие“, „Сезонна оценка на сигурността на прехраната“, април-юни 2016 г. ([url](#)), стр. 27.

⁽⁴⁰⁷⁾ Световна банка, „Афганистан. Преглед“, Последна актуализация: 2 ноември 2016 г. ([url](#)).

⁽⁴⁰⁸⁾ „Клъстер за сигурност на прехраната и земеделие“, „Сезонна оценка на сигурността на прехраната“, април-юни 2016 г. ([url](#)), стр. 18.

⁽⁴⁰⁹⁾ ВКБООН и Световната банка, „Неустойчивост и движение на населението в Афганистан“, 3 октомври 2016 г. ([url](#)), стр. 3-4.

⁽⁴¹⁰⁾ Правителство на Ислямска република Афганистан, „Състояние на афганистанските градове 2015 г. Том първи“, 2015 г. ([url](#)), стр. 14.

⁽⁴¹¹⁾ Маджиди, Н., „Разселени младежи в Афганистан“, без дата ([url](#)), стр. 6.

⁽⁴¹²⁾ Ислямска република Афганистан, Общ преглед на сектора на образованието, юни 2012 г. ([url](#)), стр. 33.

⁽⁴¹³⁾ ВКБООН Афганистан, електронна поща, 3 март 2017 г. ВКБООН направи това допълнение по време на прегледа на този доклад.

⁽⁴¹⁴⁾ „Самюъл Хол“, „Разселена градска младеж в Кабул - Част 1. Психичното здраве също има значение“, 2016 г. ([url](#)), стр. 20.

⁽⁴¹⁵⁾ Хан, А., „Несъществуващи ученици, несъществуващи учители, несъществуващи училища“, 29 юли 2015 г. ([url](#)).

⁽⁴¹⁶⁾ Директор на изследователска организация, Интервю по „Скайп“, 6 февруари 2017 г. Изследователската организация е със седалище в Кабул и провежда изследвания по въпросите на правата на човека и управлението. Лицето, с което контактувахме, пожела да остане анонимно от съображения за сигурност.

Достъпът до висше образование е труден, тъй като има само 55 000 места в университетите годишно за 300 000 кандидати. Тези места се разпределят чрез публичен изпит - *канкур*. Но този изпит е помрачен от проблеми като претъпкани локации на изпитите, намеси от местни посредници, лошо управление на организаторите и обща несигурност⁽⁴¹⁷⁾.

2.5.1. Вътрешно разселени лица и завръщащи се

Според Службата на ООН за координация на хуманитарните въпроси през 2017 г. 600 000 вътрешно разселени и завръщащи се деца се нуждаят от образование. Нейните констатации показват, че вътрешно разселените и завръщащи се деца не посещават училище по три основни причини: i) липса на капацитет на училищата да приемат допълнително деца; ii) липса на необходима документация за улесняване на записването (въпреки че училищата са инструктирани незабавно да запишат завръщащи се без документи) и iii) разходи, свързани с образованието. Освен това училищните системи са силно претоварени. Наред с други проблеми, недостигът на учители, учебни материали, учебници, палатки, изграждане и рехабилитация на санитарни съоръжения в официалните училища, осигуряване на езикови и наваквасщи часове са някои от непосредствените нужди⁽⁴¹⁸⁾. Проучване от 2015 г. установи, че „образователните документи на много бежанци, които са учили в училища и медресета в Пакистан, не са приемани от афганистанските образователни институции. Някои не се опитват да получат заверки на документите си поради дългия процес и търсенето на подкупи. Онези, които са учили в по-малките села в Пакистан, не са запознати с образователните изисквания в афганистанските училища и са останали разочаровани. Тези, които са учили в медресета в Пакистан, са изправени пред допълнителното предизвикателство да бъдат възприемани като агенти на талибаните и други бунтовнически/терористични групировки“⁽⁴¹⁹⁾.

Вече претоварени, училищата в градовете се борят да приемат разселени, вътрешно разселени и завръщащи се деца, заключи проучване в началото на 2016 г.⁽⁴²⁰⁾. Почти половината от завръщащите се деца не са записани в училище, въпреки факта, че провинциалните образователни отдели във всички провинции, според Службата на ООН за координация на хуманитарните въпроси, са ангажирани с регистрацията на завръщащите се и разселените лица и поради това се очаква всички завръщащи се и вътрешно разселени деца да имат достъп до възможности за обучение⁽⁴²¹⁾.

Проучване на „Амнести интернешънъл“ относно положението на разселените лица, основано на посещения в Афганистан през ноември 2015 г. и февруари 2016 г., установи, че „въпреки политиката за вътрешно разселените лица, в която конкретно се посочва, че не трябва да им се забранява образование в резултат на това, че те не могат да си позволят материали като книги, училищни униформи и химикалки, много семейства заявяват, че все още не могат да изпращат децата си на училище именно защото нямат средства за такива материали“⁽⁴²²⁾. Тези констатации свързват достъпа до образование директно с доходите на семейството. Също така: „често има и финансов натиск да не се допускат децата на училище, за да подпомагат финансово семейството, като работят, или се налага да остават у дома, за да гледат по-малки братя и сестри“⁽⁴²³⁾. Едно от решенията е да изпратят децата в местна джамия, която предлага някои часове по религиозно обучение⁽⁴²⁴⁾.

В своя специален доклад за положението на завръщащите се през 2015 / началото на 2016 г. „Независима комисия за правата на човека на Афганистан“ спомена допълнително предизвикателство, пред което са изправени завръщащите се деца да получат образование: „завръщащите се изправят пред други образователни предизвикателства, включително различия в езика и системата на образованието. Децата на бежанци в Пакистан обикновено са посещавали училища, където учебният език и материал са били на урду или на английски език, но след завръщането в Афганистан обучението и материалите за преподаване са били на дари или пущу. Те се сблъскаха с езикови проблеми“⁽⁴²⁵⁾.

2.5.2. Кабул

През 2013 г. общият процент на грамотност в град Кабул е 64,8%; при мъжете тя е 77,9%, а при жените - 50,6%. В сравнение със средното за страната, това е доста висок процент: общият процент на грамотност в страната е 31,4% (45,4% за мъже и 17% за жени). 6,1% от населението над 18 години е посещавало висше образование. Град Кабул е имал най-високия нетен процент на посещаемост на основно, средно и средно училище (съответно 73,1%, 48,9% и 39,1%)⁽⁴²⁶⁾.

⁽⁴¹⁷⁾ Али, О., „Бойно поле канкур: Трудният път на афганистанските ученици към висшето образование“, 23 януари 2015 г. ([url](#)).

⁽⁴¹⁸⁾ Служба на ООН за координация на хуманитарните въпроси, „Афганистан: Доклад за кризисна ситуация на завръщащите се № 5“, 12 януари 2017 г. ([url](#)), стр. 6.

⁽⁴¹⁹⁾ Ахмади, Б. и Лахани, С., „Принудителното завръщане на афганистански бежанци и последици за стабилността“, януари 2016 г. ([url](#)).

⁽⁴²⁰⁾ Ахмади, Б. и Лахани, С., „Принудителното завръщане на афганистански бежанци и последици за стабилността“, януари 2016 г. ([url](#)).

⁽⁴²¹⁾ Служба на ООН за координация на хуманитарните въпроси, „Афганистан: Доклад за кризисна ситуация на завръщащите се № 5“, 12 януари 2017 г. ([url](#)), стр. 6.

⁽⁴²²⁾ „Амнести интернешънъл“, „Децата ми ще умрат тази зима“ Неспазеното обещание на Афганистан към разселените лица“, 31 май 2016 г. ([url](#)), стр. 42-43.

⁽⁴²³⁾ „Амнести интернешънъл“, „Децата ми ще умрат тази зима“ Неспазеното обещание на Афганистан към разселените лица“, 31 май 2016 г. ([url](#)), стр. 42-43.

⁽⁴²⁴⁾ „Амнести интернешънъл“, „Децата ми ще умрат тази зима“ Неспазеното обещание на Афганистан към разселените лица“, 31 май 2016 г. ([url](#)), стр. 42-43.

⁽⁴²⁵⁾ НКПЧА, „Завръщащите се лица - общ преглед на положението на завръщащите се в Афганистан“, 2015 г., 22 юни 2016 г. ([url](#)), стр. 46.

⁽⁴²⁶⁾ „Централна статистическа служба“, „Социално-икономическо проучване - Кабул“, 2013 г. ([url](#)), стр. 6-8.

В проучване от 2014 г. сред градските бедни, „Самюъл Хол“ установи, че 59% от анкетираните не получават никакво официално образование, което е най-ниската цифра от всички проучени пет големи града. Делът на завършилите средно образование и колеж е най-висок в Кабул ⁽⁴²⁷⁾.

Броят на квалифицираните жени учителки може да варира значително между районите в Афганистан: проучване от 2011/2012 г. не открива почти никакви квалифицирани учителки в някои селски провинции и около 70% в град Кабул. В град Кабул почти 75% от учителите в общото образование са жени ⁽⁴²⁸⁾. Изследването добавя: „Това обаче не е непременно положително, тъй като високият процент на учителките в град Кабул може също да е индикация, че преподаването е една от малкото икономически възможности, достъпни за добре образованите жени и че други възможности с по-високо заплащане са на разположение за мъже“ ⁽⁴²⁹⁾. ВКБООН добави, че големият брой учителки е ограничен дори до определени райони в Кабул, без да се включват частите на града, които бързо са се разраснали през последните години ⁽⁴³⁰⁾. Не всички младежи са в състояние да посещават часове в училище в райони на града, където има налични жени учители. През 2014 г. „Самюъл Хол“ установява, че градската география на града е белязана от географски и икономически граници, които много младежи, обвързани с обекти в непосредствена близост, не могат да преминават сами ⁽⁴³¹⁾.

Според „Наблюдател на правата в Афганистан: основен доклад“ от април 2016 г. „в трите области [град Кабул, Хаки Джабар и Исталиф] младежите и децата (предимно мъже) имат достъп до образователни услуги, въпреки че качеството на образованието е ниско. Като цяло липсват достатъчно учебници, учебни материали, оборудване и учители, особено жени учители. Числа от Министерството на образованието показват, че [...] съотношението на мъже към жени учители е 4 към 1“ ⁽⁴³²⁾. Що се отнася до учителите, същият източник също установява, че „налице е и лошо представяне или отсъствие сред учителите, които не се явяват редовно на работа или не покриват цялата учебна програма“ ⁽⁴³³⁾.

2.5.3. Мазари Шариф

Достъпът до образование беше по-добър в Балх, отколкото в други провинции. Има много образователни институции и центрове за технически обучения ⁽⁴³⁴⁾. През 2014 г. имаше един държавен университет и шест частни университета ⁽⁴³⁵⁾.

В Мазари Шариф и Кабул е най-висок процентът на домакинствата, изпращащи всичките си деца на училище. Общата степен на грамотност е по-висока от националната: 67,1% (75,5% за мъже и 58,4% за жени) за област Мазари Шариф. Нетният процент посещаемост на Мазари Шариф е 54,4%, нетната посещаемост на гимназии е 39,5%, а нетният процент посещаемост във висшето образование е 21% ⁽⁴³⁶⁾.

В обратната посока, проучване сред градските бедни от „Самюъл Хол“ през 2014 г. установи, че Мазари Шариф е втори по височина по дял от анкетираните, които не получават никакво официално образование, в сравнение с останалите четири големи града в Афганистан. Делът на респондентите, завършили гимназия или колеж е също вторият най-нисък сред петте града, избрани за проучването ⁽⁴³⁷⁾.

Според „Наблюдател на правата в Афганистан: основен доклад“ от април 2016 г. „правата на образование се считат за изпълнени в по-висока степен в центъра, отколкото в областите в Балх“ ⁽⁴³⁸⁾. И „се смята, че обучението в центъра е с по-високо качество“ ⁽⁴³⁹⁾. Докладът установява, че достъпът на „момичетата до образование“ е компрометиран от бедността и необходимостта момичетата да допринасят за доходите на семейството (чрез бродерия и други занаяти), както и усещаната оскъдност на жени

⁽⁴²⁷⁾ „Самюъл Хол“, „Доклад за бедността в градовете“, 2014 г. ([url](#)), стр. 71.

⁽⁴²⁸⁾ Ислямска република Афганистан, Общ преглед на сектора на образованието, юни 2012 г. ([url](#)), стр. 17-31.

⁽⁴²⁹⁾ Ислямска република Афганистан, Общ преглед на сектора на образованието, юни 2012 г. ([url](#)), стр. 31.

⁽⁴³⁰⁾ ВКБООН Афганистан, електронна поща, 3 март 2017 г. ВКБООН направи това допълнение по време на прегледа на този доклад.

⁽⁴³¹⁾ „Самюъл Хол“, „Семинар за препоръки на 28 октомври 2014 г. Градско разселени младежи в град Кабул“, 28 октомври 2014 г. ([url](#)), стр. 17.

⁽⁴³²⁾ „Афганистанска организация за изследване на обществената политика“, „Наблюдател на правата в Афганистан: основен доклад“, април 2016 г. ([url](#)), стр. 61-62.

⁽⁴³³⁾ „Афганистанска организация за изследване на обществената политика“, „Наблюдател на правата в Афганистан: основен доклад“, април 2016 г. ([url](#)), стр. 61-62.

⁽⁴³⁴⁾ Фишстайн, П. и колектив, „Икономиката на Балх в преход“, август 2013 г. ([url](#)), стр. 23. „Мърси Кор“ и „Самюъл Хол“, „Афганистан: Икономическа оценка и проучване на пазара на труда в Мазари Шариф, Пули Хумри, Кандахар и Кундуз“, 2011 г. ([url](#)), стр. 44.

⁽⁴³⁵⁾ Ибрахими, Н., „Бюрократични политики и политика на патронаж. Перспективи и предизвикателства пред частното висше образование в Афганистан“, 1 юни 2014 г. ([url](#)), стр. 21-23.

⁽⁴³⁶⁾ „Централна статистическа служба“, „Социално-демографско и икономическо проучване на провинция Балх. Акценти“, октомври 2016 г. ([url](#)), стр. 9-12.

⁽⁴³⁷⁾ „Самюъл Хол“, „Доклад за бедността в градовете“, 2014 г. ([url](#)), стр. 71.

⁽⁴³⁸⁾ „Афганистанска организация за изследване на обществената политика“, „Наблюдател на правата в Афганистан: основен доклад“, април 2016 г. ([url](#)), стр. 28.

⁽⁴³⁹⁾ „Афганистанска организация за изследване на обществената политика“, „Наблюдател на правата в Афганистан: основен доклад“, април 2016 г. ([url](#)), стр. 28.

учители, смятани за необходими за момичета след 6-ти клас“⁽⁴⁴⁰⁾. Докладът констатира, че „корупцията допълнително допринася за подкопаване на правата на образование. Някои учители се назначават чрез връзки и не са квалифицирани или дори напълно грамотни, като по този начин затвърждават популярните опасения относно качеството на образованието“⁽⁴⁴¹⁾.

ВКБООН добави към това през 2017 г.:

Трябва да се отбележи, че има значителна разлика между нивото на достъп до образование в градския център Мазари Шариф и в другите области на провинцията. В градския център Мазари Шариф има висока степен на посещаемост и Министерството на образованието спазва административните инструкции, изискващи незабавен достъп за разселени и завръщащи се деца. В други области на провинцията нивото на записване остава ниско. Липсата на учителки, липсата на транспорт и разстоянието до училищата, както и наличие на антиправителствени сили са сред някои от основните предизвикателства, които осуетяват безпрепятствения достъп на децата до училище⁽⁴⁴²⁾.

2.5.4. Херат

Общият процент на грамотност за град Херат е бил 62,8% (70,1% за мъже и 55,4% за жени), а в град Херат е отбелязан и най-високият нетен процент на посещаемост на възраст за начално училище (78%), нетен процент на посещаемост на средни училища (42%), нетен процент на посещаемост на гимназия (28,8%) и нетен процент на посещаемост във висшето образование (12,9%)⁽⁴⁴³⁾. В проучване сред бедните градски жители, „Самюъл Хол“ установява през 2014 г., че вторият най-малък брой респонденти, които не получават официално образование, са тези в Херат⁽⁴⁴⁴⁾. И грамотността и степента на записване са по-високи в Херат от националните нива. Това може да се дължи на големия брой семейства на завръщащи се лица от Иран, според анализатора Джолион Лесли⁽⁴⁴⁵⁾. Съществуват опасения относно качеството на преподаване и липсата на квалифицирани учители. Те се засилват заради увеличението брой на учениците и недостига на хиляди учители⁽⁴⁴⁶⁾.

Според анализатор Лесли през 2015 г. растежът на частното образование в Херат е значителен, като се съобщава, че 30 000 ученици, записани в около 70 частни училища, които могат да начислят до 1500 долара като такси за обучение годишно. Според Лесли тези частни училища обслужват на първо място богатите и привличат все повече ученици заради лошите стандарти на обучение в държавните училища. Квалифицираните учители са привлечени от по-високите заплати и по-добрите условия на труд. През 2015 г. 30 000 ученици, от които 5000 жени, са посещавали медресе в Херат⁽⁴⁴⁷⁾.

Херат има един държавен университет и седем частни университета⁽⁴⁴⁸⁾. Държавният университет е обвинен в корупция и политическа намеса, свързана с изпита *канкур* (изпит за кандидатстване в университет)⁽⁴⁴⁹⁾.

Според „Наблюдател на правата в Афганистан: основен доклад“ от април 2016 г.: „Провинция Херат има 939 начални, основни и средни училища, инфраструктура за висше образование и осем професионални училища. Има над 15 000 учители, над половината от които са жени. В град Херат е широко приемливо момичетата да получават образование, дори до 12 клас. Достъпът до образование в град Херат е сравнително добър [...] Има проблеми с качеството на образованието, включително липсата на професионални учители и учебни материали“⁽⁴⁵⁰⁾.

Вътрешно разселени лица и достъп до образование

По отношение на седем продължително съществуващи селища за разселени лица в границите на община Херат, ВКБООН установи, че: „притежаването на граждански документи е смесено; в населените места, които са получили помощ от хуманитарни организации, нивата на притежаване на граждански документи като *тазкера* са много по-високи. Въпреки това, в много случаи това обикновено е само главата на домакинствата, липсата на *тазкера* (и изискването разселените лица да се върнат в своята провинция, откъдето произхождат, за да получат такава) е основна пречка пред децата да се запишат в местните училища и по този начин да имат достъп до образование“⁽⁴⁵¹⁾.

⁽⁴⁴⁰⁾ „Афганистанска организация за изследване на обществената политика“, „Наблюдател на правата в Афганистан: основен доклад“, април 2016 г. ([url](#)), стр. 28.

⁽⁴⁴¹⁾ „Афганистанска организация за изследване на обществената политика“, „Наблюдател на правата в Афганистан: основен доклад“, април 2016 г. ([url](#)), стр. 28.

⁽⁴⁴²⁾ ВКБООН Афганистан, електронна поща, 3 март 2017 г. ВКБООН направи това допълнение по време на прегледа на този доклад.

⁽⁴⁴³⁾ ФОНН, „Начало на акцентите от социално-демографското и икономическото проучване на Херат 2016 г.“, 20 декември 2016 г. ([url](#)), стр. 8, 10.

⁽⁴⁴⁴⁾ „Самюъл Хол“, „Доклад за бедността в градовете“, 2014 г. ([url](#)), стр. 71.

⁽⁴⁴⁵⁾ Лесли, Дж., „Политическа и икономическа динамика на Херат“, 2 април 2015 г. ([url](#)), стр. 28.

⁽⁴⁴⁶⁾ Лесли, Дж., „Политическа и икономическа динамика на Херат“, 2 април 2015 г. ([url](#)), стр. 28.

⁽⁴⁴⁷⁾ Лесли, Дж., „Политическа и икономическа динамика на Херат“, 2 април 2015 г. ([url](#)), стр. 28, 41.

⁽⁴⁴⁸⁾ Лесли, Дж., „Политическа и икономическа динамика на Херат“, 2 април 2015 г. ([url](#)), стр. 28; Ибрахими, Н., „Бюрократични политики и политика на патронаж. Перспективи и предизвикателства пред частното висше образование в Афганистан“, 1 юни 2014 г. ([url](#)), стр. 23-24.

⁽⁴⁴⁹⁾ Али, О., „Измама и по-лошо: Изпитите за кандидатстване в университет (канкур) като пречка пред висшето образование“, 26 февруари 2014 г. ([url](#))

⁽⁴⁵⁰⁾ „Афганистанска организация за изследване на обществената политика“, „Наблюдател на правата в Афганистан: основен доклад“, април 2016 г. ([url](#)), стр. 50-51.

⁽⁴⁵¹⁾ ВКБООН, „Характеристики и план за реакция на продължително съществуващите селища за вътрешно разселени лица в Херат“, октомври 2016 г. ([url](#)), стр. 6.

2.6. Здравеопазване

2.6.1. Основни данни

Продължителност на живота при раждане	51,3 години (приблизителни данни към 2016 г., Световната банка изчислява, че продължителността на живота при раждане е 60,4 години през 2014 г. ⁽⁴⁵²⁾)
Смъртност	13,7 смъртни случая / 1000 души население (приблизителни данни към 2016 г.)
Майчина смъртност	396 смъртни случая / 100 000 живородени (приблизителни данни към 2015 г.)
Смъртност при новородени (възраст под 1 година)	112,8 смъртни случая / 1000 живородени (най-лошата ситуация в света) (приблизителни данни към 2016 г.)
Разходи за здраве	8,2% от БВП (2014 г.)
Плътност на разпространение на лекарите	0,27 / 1000 население (2013 г.)
Плътност на болничните легла	0,5 легла/1000 население (2012 г.)
Неподобрени водоизточници в градска зона	21,8% население (приблизителни данни към 2015 г.)
Неподобрени санитарни съоръжения в градските райони	54,9% от населението (приблизителни данни към 2015 г.)
ХИВ/СПИН - честота на разпространение при възрастни	0,04% от населението (приблизителни данни към 2015 г.)

Основни здравни и санитарни показатели ⁽⁴⁵³⁾

„Лекари без граници“ (MSF) предупреди, че „Здравната статистика от Афганистан е известна със своята ненадеждност. Ограниченията в мониторинга - причинени по-специално от дистанционна подкрепа за здравните заведения - означават, че данните от най-несигурните райони често се изключват от статистиката. Това въвежда трайно пристрастие, което вероятно ще допринесе за прекалено положителните средни стойности за страната“ ⁽⁴⁵⁴⁾. По подобен начин, през януари 2017 г. Специалният генерален инспектор за реконструкция на Афганистан (СГИРА) установи, че „Американската агенция за международно развитие“ е задължила близо 1,5 милиарда долара помощ за развитие на сектора на здравеопазването в Афганистан и публично цитира множество постижения, постигнати в очакваната продължителност на живота, детската и бебешката смъртност и майчината смъртност. Въпреки това, Американската агенция за международно развитие не разкри ограничения за качеството на данните“, което „представя предизвикателствата при оценка на изпълнението на програмата и степента на напредък“ ⁽⁴⁵⁵⁾.

2.6.2. Здравен статус в Афганистан

През януари 2017 г. Специалният генерален инспектор за реконструкция на Афганистан (СГИРА) установи, че „Афганистан е изправен пред няколко предизвикателства пред развитието на силен, устойчив сектор на здравеопазването. На афганистанското правителство липсват средства за експлоатация и поддържане на здравните заведения; болниците не са в състояние да осигурят адекватна грижа; в здравните заведения липсва квалифициран персонал; и корупцията в цялата система остава проблем. Поради тези предизвикателства много афганистанци търсят здравни услуги в чужбина“ ⁽⁴⁵⁶⁾.

Афганистан постигна напредък в предоставянето на здравни грижи на своите граждани, но сериозните пречки остават ⁽⁴⁵⁷⁾. През 2014 г. „Лекари без граници“ (MSF) установи, че „въпреки че броят на здравните заведения в Афганистан се е увеличил значително през последното десетилетие, хората разкриват, че все още има твърде малко достъпни или правилно функциониращи здравни заведения, на които имат доверие в близост до тях“ ⁽⁴⁵⁸⁾.

През 2003 г. беше въведена системата Основен пакет от здравни услуги (ОПЗУ) с цел осигуряване на минимални основни здравни услуги във всички първични здравни заведения. Очаква се всички НПО и доставчици на здравни грижи да базират изпълнението на своите здравни програми на ОПЗУ. ОПЗУ е създаден за справяне с проблемите в приоритетните области на здравето на майките и новородените, здравето на децата, общественото хранене и заразните заболявания.

⁽⁴⁵²⁾ Световна банка, „Световни показатели за развитие. Афганистан“, без дата ([url](#)).

⁽⁴⁵³⁾ ЦРУ, „Световен справочник, Хора и общество.“, 12 януари 2017 г. ([url](#)).

⁽⁴⁵⁴⁾ „Лекари без граници“, „Между реториката и реалността“, февруари 2014 г. ([url](#)), стр. 18.

⁽⁴⁵⁵⁾ СГИРА, „Сектор на здравеопазването в Афганистан“, януари 2017 г. ([url](#)), стр. 2.

⁽⁴⁵⁶⁾ СГИРА, „Сектор на здравеопазването в Афганистан“, януари 2017 г. ([url](#)), стр. 3.

⁽⁴⁵⁷⁾ Световна банка, „Афганистан изгражда капацитет за посрещане на предизвикателствата в здравеопазването“, 22 декември 2015 г. ([url](#)); Ким, К. и колектив, „Анализ на справедливостта на използването на здравни услуги в Афганистан с помощта на национално проучване сред домакинствата“, 5 декември 2016 г. ([url](#)); Световна банка, „Общ преглед на Афганистан“, 2 ноември 2016 г. ([url](#)).

⁽⁴⁵⁸⁾ „Лекари без граници“, „Между реториката и реалността: продължаващата борба за достъп до здравеопазване в Афганистан“, февруари 2014 г. ([url](#)), стр. 8.

Следващата стъпка, Основният пакет от болнични услуги (ОПБУ), беше създаден през 2005 г. ОПБУ идентифицира стандартизиран пакет от болнични услуги за всяко болнично ниво: област, провинция, регион и специалност. Системата се поддържа от международни донори (Американска агенция за международно развитие, ЕС, Световна банка и други). ОПЗУ и ОПБУ се доставят, използвайки модел за сключване на договори със съществения принос на местни и международни НПО ⁽⁴⁵⁹⁾. ОПЗУ се предоставя от неправителствени организации в 31 от 34 провинции и от Министерството на общественото здраве в останалите три ⁽⁴⁶⁰⁾.

Оценка на ОПЗУ през 2016 г. установи, че той е успял да увеличи наличността на здравни грижи в Афганистан. Въпреки това все още има големи неравенства в достъпа до здравни грижи в цялата страна и оценката може да бъде обобщена, както следва:

- Въпреки цялостното нарастване на броя на специалистите по женско здраве след въвеждането на ОПЗУ, все още има недостиг. Това е една от основните причини жените да нямат достъп до услуги;
- Разходите на домакинствата за здравеопазване представляват основна бариера пред достъпа до здравеопазване;
- Друга основна причина за финансовите бариери пред достъпа до здравеопазване е доминирането на нерегламентиран частен здравен сектор. Разходите могат да бъдат наказателно високи, а качеството е непредвидимо поради недостатъчно регулиране;
- Наличността на здравни услуги може да бъде обобщена според „разделението между село и град“. Реалността обаче е по-сложна и степента на предлаганите услуги се различава в зависимост от местоположението в зависимост от редица различни фактори [...] Според данни от 2013 г. в градските райони има 36 здравни работници на 10 000 души, а в селските райони - 16,7 на 10 000 души. Най-добрите и най-квалифицираните специалисти също работят в градовете;
- Много фактори, които ограничават достъпа до здравни грижи, като корупция, „мними работници“ и отсъствия от работа са предизвикателство за измерване;
- Ясно е, че неравенството между половете, нарастващата несигурност, лошото регулиране на разходите за достъп до здравни грижи и неравенството в предоставянето на услуги между селските и градските райони са основните пречки пред достъпа до здравни грижи в Афганистан ⁽⁴⁶¹⁾.

Според Плана HEALTH за клъстери за стратегическо реагиране от 2017 г.,

Афганистанската здравна система е зле оборудвана да се справи с масовите жертви и да осигури основно лечение на жертви на война с наранявания, нуждаещи се от спешна стабилизация с първа помощ, насочване и хирургична помощ; и силно разчита на хуманитарна помощ за ресурси и медицински експертен опит. Освен това, лошото покритие на здравните услуги и ограниченият капацитет на съществуващите здравни заведения не биха могли да поемат допълнителните натоварвания, породени от големи движения на вътрешно разселени лица и концентрации на бежанци и завръщащи се, често в градски центрове. Ограниченият достъп до здравни услуги влошава положението на семействата, чиито условия на живот, снабдяване с и консумация на храна са недостатъчни, като по този начин бързо намалява устойчивостта към инфекции, увеличава се рискът от недохранване и се поражда заплахата от бързо разпространение на често срещаните ендемични заболявания ⁽⁴⁶²⁾.

Според американското посолство в Кабул „медицинските услуги в Афганистан са изключително неразвити. В здравните заведения често липсва елементарна чистота, оборудване за диагностика и лечение и дори най-често срещаните лекарства“ ⁽⁴⁶³⁾.

Освен публичните здравни заведения, има и частен сектор, който се използва още по-широко. Повечето посещения в здравеопазването се случват в частни заведения ⁽⁴⁶⁴⁾. Тези институции като цяло са много скъпи. Според посолството на САЩ в Кабул тези частни институции често се създават от хора без никакво медицинско образование или правителствен лиценз ⁽⁴⁶⁵⁾.

По-богатите хора пътуват в чужбина за лечение, главно до Пакистан или Индия ⁽⁴⁶⁶⁾.

⁽⁴⁵⁹⁾ Фрост, А. и колектив, „Оценка на бариерите пред достъпа до ОПЗУ в Афганистан“, 15 ноември 2016 г. ([url](#)); Бослоу, С. Е., „Системи на здравеопазване по света: Сравнително ръководство“, 2013 г., стр. 1-2.

⁽⁴⁶⁰⁾ Фрост, А. и колектив, „Оценка на бариерите пред достъпа до ОПЗУ в Афганистан“, 15 ноември 2016 г. ([url](#)); Бослоу, С. Е., „Системи на здравеопазване по света: Сравнително ръководство“, 2013 г., стр. 2.

⁽⁴⁶¹⁾ Фрост, А. и колектив, „Оценка на бариерите пред достъпа до ОПЗУ в Афганистан“, 15 ноември 2016 г. ([url](#)).

⁽⁴⁶²⁾ СЗО, Плана HEALTH за клъстери за стратегическо реагиране, 2 февруари 2017 г. ([url](#)).

⁽⁴⁶³⁾ Посолство на САЩ в Афганистан, „Списък на осигуряващите медицински грижи в Афганистан“, без дата ([url](#)).

⁽⁴⁶⁴⁾ Фрост, А. и колектив, „Оценка на бариерите пред достъпа до ОПЗУ в Афганистан“, 15 ноември 2016 г. ([url](#)).

⁽⁴⁶⁵⁾ Посолство на САЩ в Афганистан, Списък на медицинските доставчици в Афганистан, без дата ([url](#)).

⁽⁴⁶⁶⁾ Фрост, А. и колектив, „Оценка на бариерите пред достъпа до ОПЗУ в Афганистан“, 15 ноември 2016 г. ([url](#)); BAMF, MOM и ZIRF, „Информационен лист 2014 г.“ ([url](#)), стр. 16; „Старс енд страйпс“, „Здравеопазването в Афганистан е изложено на риск заради намаляването на размера на международната помощ“, 5 януари 2015 г. ([url](#)); „Кабул таймс“, „Оптимизмът относно стандартното лечение“, 15 юни 2016 г. ([url](#)); „Самюъл Хол“, „Доклад за бедността в градовете“, 2014 г. ([url](#)), стр. 85.

2.6.3. Достъп

Най-съществените пречки пред достъпа до здравни грижи в Афганистан са: високи разходи за лечение, липса на жени лекари, голямо разстояние до здравни заведения и недостатъчен брой медицински персонал в селските райони, корупция и отсъствия от работа на здравни служители и съображения за сигурност ⁽⁴⁶⁷⁾. В цялата страна достъпът до здравни грижи и имунизация е допълнително ограничен от продължаващите конфликти, особено в източната и североизточната част на страната ⁽⁴⁶⁸⁾.

Според информационен лист на Германската федерална служба за миграция и бежанци, MOM и Централна служба за информационно посредничество за подпомагане на връщанията консултиране от 2016 г. „всеки, който притежава афганистански национален документ за самоличност (*тазкера*) може да получи достъп до здравната система в Афганистан“, но „хора с физически и психически увреждания, както и жертви на малтретиране трябва да осигурят силна подкрепа от семейството и общността. Медицинската помощ е широко недостъпна за лечение на множество разнообразни заболявания и страдания. Хирургическите операции могат да се провеждат само на избрани места, които по принцип нямат достатъчно оборудване и персонал. Диагностично оборудване като сканиране с компютърна томография (едно в Кабул) или ядрено-магнитен резонанс също не е на разположение“ ⁽⁴⁶⁹⁾.

Според доклада на „Лекари без граници“, публичните съоръжения, дори ако са достъпни, понякога са избягвани поради липсата на квалифициран персонал, медикаменти или определени услуги. В много области здравните заведения имат лоша репутация ⁽⁴⁷⁰⁾.

Лечебните заведения също са обект на военни нападения ⁽⁴⁷¹⁾, дори в Кабул ⁽⁴⁷²⁾. Тези нападения нарастват като брой. През 2016 г. МООНСА регистрира 119 инцидента, при които мишена са били здравните заведения. Повечето от тях бяха приписани на бойци, но някои бяха причинени от Афганистанските национални сили за сигурност. Повечето са се отнасяли до сплашване и тормоз на медицински персонал, но има случаи на плячкосване, унищожаване или окупиране на медицински заведения за военни цели ⁽⁴⁷³⁾.

2.6.3.1. Разходи за лечение

Според информационен лист на Германската федерална служба за миграция и бежанци (BAMF), IOM и Централна служба за информационно посредничество за подпомагане на връщанията (ZIRF) от 2016 г. „в Афганистан няма обществено здравно осигуряване [...]. Правителствените обществени болници предлагат безплатни лечебни услуги, но понякога може да липсват лекарства, пациентите се насочват към частни магазини за медицински стоки за закупуване на лекарства. Контролните прегледи, прегледите и лабораторните услуги са безплатни в тези болници. В Афганистан има ограничен брой държавни болници, които предоставят медицински услуги безплатно“ ⁽⁴⁷⁴⁾. Според експерта по Афганистан Антонио Джустоци, често се случва лекарите в обществени заведения да искат пари, когато преглеждат пациент ⁽⁴⁷⁵⁾. Смята се, че корупцията „увеличава скритите разходи за пациентите и осигурява основна бариера за достъп до здравни грижи за онези, които не могат да си позволят плащания под масата, често необходими за заплащане на здравни услуги“ ⁽⁴⁷⁶⁾.

Въпреки че основните услуги се предоставят безплатно, общата цена на лечението остава висока и това е основната причина за избягване на лечение. Най-големите разходи са свързани със закупуване на лекарства, лабораторни изследвания, стационарни грижи, транспорт, такси за консултации и корупция ⁽⁴⁷⁷⁾.

Достъпът до здравни грижи зависи от финансовото състояние на пациентите. Според информаторите на Проект „Медицинска информация за страна на произход“: „По-богатите афганистанци имат достъп до частни здравни заведения в Афганистан и понякога в чужбина, както и до системите ОПБУ

⁽⁴⁶⁷⁾ Фрост, А. и колектив, „Оценка на бариерите пред достъпа до ОПЗУ в Афганистан“, 15 ноември 2016 г. ([url](#)); Бослоу, С. Е., „Системи на здравеопазване по света: Сравнително ръководство“, 2013 г., стр. 2-3.

⁽⁴⁶⁸⁾ Служба на ООН за координация на хуманитарните въпроси, „Общ преглед на хуманитарните нужди за 2017 г.“, 31 декември 2016 г. ([url](#)), стр. 13.

⁽⁴⁶⁹⁾ Германската федерална служба за миграция и бежанци (BAMF), MOM и Централна служба за информационно посредничество за подпомагане на връщанията (ZIRF), „Информационен лист за страната: Афганистан“ 2016 г., 10 януари 2017 г. ([url](#)), стр. 1-2.

⁽⁴⁷⁰⁾ „Лекари без граници“, „Между реториката и реалността: продължаващата борба за достъп до здравеопазване в Афганистан“, февруари 2014 г. ([url](#)), стр. 28.

⁽⁴⁷¹⁾ МООНСА, „Афганистан - Защита на гражданите лица във въоръжен конфликт. Годишен отчет 2016 г.“, 6 февруари 2017 г. ([url](#)), стр. 27; „Уч лист“, „Всяка клиника в момента е на фронтната линия“, 6 март 2017 г. ([url](#)), стр. 5.

⁽⁴⁷²⁾ „БиБиСи“, „Въоръжени лица от „Ислямска държава“, облечени като медици, убили 30 души във военната болница в Кабул“, 8 март 2017 г. ([url](#)).

⁽⁴⁷³⁾ МООНСА, „Афганистан - Защита на гражданите лица във въоръжен конфликт. Годишен отчет 2016 г.“, 6 февруари 2017 г. ([url](#)), стр. 34-35.

⁽⁴⁷⁴⁾ Германската федерална служба за миграция и бежанци (BAMF), MOM и Централна служба за информационно посредничество за подпомагане на връщанията (ZIRF), „Информационен лист за страната: Афганистан“ 2016 г., 10 януари 2017 г. ([url](#)), стр. 1.

⁽⁴⁷⁵⁾ Джустоци, А., имейл от 27 февруари 2017 г. Професор Антонио Джустоци е независим изследовател и анализатор и автор на много книги и публикации за Афганистан. Той направи това допълнение по време на прегледа на този доклад.

⁽⁴⁷⁶⁾ Фрост, А. и колектив, „Оценка на бариерите пред достъпа до ОПЗУ в Афганистан“, 15 ноември 2016 г. ([url](#)); Бослоу, С. Е., „Системи на здравеопазване по света: Сравнително ръководство“, 2013 г., стр. 5.

⁽⁴⁷⁷⁾ Фрост, А. и колектив, „Оценка на бариерите пред достъпа до ОПЗУ в Афганистан“, 15 ноември 2016 г. ([url](#)); „Лекари без граници“, „Между реториката и реалността: продължаващата борба за достъп до здравеопазване в Афганистан“, февруари 2014 г. ([url](#)), стр. 8.

и ОПЗУ. Лицата с по-малка способност да плащат имат достъп само до системите ОПЗУ и ОПБУ. Най-бедните и отдалечени сегменти от населението нямат достъп до официално здравеопазване.“ Една обикновена консултация в частно заведение струва поне 40 щатски долара ⁽⁴⁷⁸⁾.

Тъй като бедността е широко разпространена и поне 60% от населението живее с по-малко от 1 долар на ден, хората често не могат да плащат медицински разходи. Според проучване на „Лекари без граници“ от 2014 г. хората плащат около 44 долара само за лекарства. Разходите бяха много по-високи за тези, които пътуваха до Пакистан за лечение. За да плащат за лечение, много хора взимат на заем пари или продават стоки и активи. Разходите за лечение тласнаха много хора към обедняване и дълг. Когато лекарствата бяха налични в здравното заведение, пациентите често не можеха да си ги позволят. 60% от хората в Кабул са пропуснали лечението поради високите разходи за лекарства ⁽⁴⁷⁹⁾.

В проучване сред бедни градски жители, изследователска и консултантска организация „Самюъл Хол“ установява през 2014 г., че „дори при достъп до обществени здравни заведения цената на лекарствата често е твърде висока за градските домакинства, за да изпълняват лечението, предписано от лекарите. При сериозни заболявания много градски домакинства предпочитат да пътуват в чужбина, за да се лекуват, по-специално до Пакистан или Индия, увеличавайки общите разходи за лечение на домакинствата“ ⁽⁴⁸⁰⁾.

2.6.4. Последници от разселването

Спешният призив на Службата на ООН за координация на хуманитарните въпроси от септември 2016 г. отбеляза, че „се очакват сериозни последици за здравето при масовите движения на населението, особено предвид трансграничния характер на връщанията. [...] Съществуващите здравни заведения трябва да бъдат укрепени, за да се справят със значително увеличаване на нуждите от услуги, за да се отговори на индивидуалните здравни нужди и да се предотвратят сериозни заболявания. Първоначалната бърза оценка потвърждава, че големият приток на бежанци е оказал огромен натиск върху здравните заведения на областно и провинциално ниво, с рекорди от до 40% при пациентите в последните седмици“ ⁽⁴⁸¹⁾.

През ноември 2016 г. СЗО съобщи, че „големият приток е довел до претоварване на здравните услуги, особено за репродуктивните услуги, майчиното здравеопазване и здравеопазване за новородените, както и за лечение на проблеми с психичното здраве и заразни и незаразни болести. Огнищата на предотвратими с ваксини болести като полиомиелит, морбили и коклюш, както и зоонозни заболявания като кримско-конгоската хеморагична треска (СCHF) представляват големи заплахи“ ⁽⁴⁸²⁾.

Прегледът на Служба на ООН за координация на хуманитарните въпроси за хуманитарните нужди за 2017 г. заяви, че „притокът на вътрешно разселени лица и завръщането на бежанците в областните центрове и градове затруднява съществуващите услуги и разширява условията на живот, при които инфекциите и болестите се изострят, допринасяйки за извънредни нива на недохранване сред разселените деца“ ⁽⁴⁸³⁾. Същият източник отбелязва, че „екстензивното движение на населението в страната изостря обстоятелствата заради значителен брой вътрешно разселени лица, завръщащи се и бежанци, които се събират в градските центрове и покрайнините, където предоставянето на основни услуги и инфраструктура не могат да поемат допълнителната тежест, а службите са претоварени или просто не са на разположение, за да отговорят на увеличаващите се нужди“ ⁽⁴⁸⁴⁾. В доклада се заключава, че „съществуващите услуги не са адекватни за задоволяване на основните животоспасяващи нужди от здравни грижи на вътрешно разселените лица и завръщащите се“ ⁽⁴⁸⁵⁾.

Проучване на „Амнести интернешънъл“ относно положението на разселените лица, основано на посещения в Афганистан през ноември 2015 г. и февруари 2016 г., установява, че „повечето общности, които „Амнести интернешънъл“ посещават, нямат специално здравно заведение, въпреки че някои се обслужват няколко дни в седмицата от мобилни клиники от неправителствени организации или правителството. Две населени места, в Мазари Шариф и Херат, имаха свои специализирани клиники, една, управлявана от Министерството на здравеопазването и една от Световната здравна организация, но жителите заявиха, че те имат малко ресурси и нямат специализирани лекари“ ⁽⁴⁸⁶⁾.

⁽⁴⁷⁸⁾ Проект „Медицинска информация за страна на произход“, „Информация за достъпност в Афганистан“ BDA-6460, 9 февруари 2017 г. ([url](#)). Проект „Медицинска информация за страна на произход“ е създаден с цел подобряване на достъпа до медицинска информация за страната на произход (ИСП) за националните органи за миграция и убежище в Европа. Чрез Проект „Медицинска информация за страна на произход“ държавите-членки и асоциираните страни си сътрудничат с цел подобряване на събирането на медицинска информация за страната на произход и споделяне на компетенции, знания и информация.

⁽⁴⁷⁹⁾ „Лекари без граници“, „Между реториката и реалността: продължаващата борба за достъп до здравеопазване в Афганистан“, февруари 2014 г. ([url](#)), стр. 34-35.

⁽⁴⁸⁰⁾ „Самюъл Хол“, „Доклад за бедността в градовете“, 2014 г. ([url](#)), стр. 85.

⁽⁴⁸¹⁾ Служба на ООН за координация на хуманитарните въпроси, „Афганистан - спешен призив 2016 г. Един милион души в движение“, 7 септември 2016 г. ([url](#)), стр. 8.

⁽⁴⁸²⁾ СЗО, „СЗО подкрепя претоварените здравни служби, докато броят на завръщащи се в Афганистан нараства“, 20 ноември 2016 г. ([url](#)).

⁽⁴⁸³⁾ Служба на ООН за координация на хуманитарните въпроси, „Общ преглед на хуманитарните нужди за 2017 г.“, 31 декември 2016 г. ([url](#)), стр. 7.

⁽⁴⁸⁴⁾ Служба на ООН за координация на хуманитарните въпроси, „Общ преглед на хуманитарните нужди за 2017 г.“, 31 декември 2016 г. ([url](#)), стр. 28.

⁽⁴⁸⁵⁾ Служба на ООН за координация на хуманитарните въпроси, „Общ преглед на хуманитарните нужди за 2017 г.“, 31 декември 2016 г. ([url](#)), стр. 28.

⁽⁴⁸⁶⁾ „Амнести интернешънъл“, „Децата ми ще умрат тази зима“ Неспазеното обещание на Афганистан към разселените лица“, 31 май 2016 г. ([url](#)), стр. 36-37.

Същото проучване установи, че

Частните медицински клиники са най-вече недостъпни за разселените семейства, въпреки че мнозина казват, че предлагат по-качествена грижа и по-кратко време на чакане от управляваните от правителството. В резултат на това повечето разселени лица разчитат на обществените болници, които често са силно пренаселени и, доколкото „Амнести Интернешънъл“ е наясно, в големите градски центрове не са положени усилия за разширяване на здравните заведения специално за задоволяване нуждите на разселените лица [...] Освен това държавните болници предоставят безплатно ваксинации и контрацептиви, докато други лекарства трябва да се купуват от частни клиники или аптеки. Докато да си позволят лекарства е свързано с трудности за много афганистанци, това може да бъде особено трудно за разселените лица, които нямат редовни доходи и често са икономически в по-лошо състояние от останалите бедни градски жители [...] Някои разселени лица съобщават, че имат дългове от няколко хиляди афгана към частни болници или аптеки за купуване лекарства, които не могат да си позволят да върнат [...] Други казаха, че често просто не могат да намерят парите, за да закупят нужните лекарства и трябва да се откажат изцяло от лечението. Това предизвиква голямо безпокойство, тъй като разселените често живеят в нехигиенични лагери, обхванати от болести и се сблъскват със значителни здравни проблеми [...] Липсата на здравни грижи за жени и момичета е особен проблем, особено за акушерството, по-специално при въпросите за раждане и гинекологичните проблеми. Повечето жени заявиха пред „Амнести интернешънъл“, че не могат да си позволят да посещават болници, когато са бременни, а раждат у дома в често нехигиенични условия и без квалифицирана помощ ⁽⁴⁸⁷⁾.

2.6.5. Достъп до грижи за психичното здраве

Според статия на „Институт за военни и мирновременни репортажи“ (ИВМР), „проблемите на психичното здраве са широко разпространени в Афганистан, подхранвани от наследството на повече от три десетилетия конфликт“, като жените поемат основната тежест на проблема ⁽⁴⁸⁸⁾. Последното цялостно проучване, цитирано в друга статия на ИВМР, „беше проведено през 2004 г. и установи, че 68% от анкетирания са страдали от депресия, 72% от тревожност и 42% от посттравматични стресови разстройства“ ⁽⁴⁸⁹⁾. Директорът на отдела за психично здраве в Министерството на общественото здраве, цитиран в същата статия, заяви, че „въз основа на непълни доказателства той вярва, че процентите на психологични заболявания сред жените нарастват всяка година“ ⁽⁴⁹⁰⁾. Освен това ИВМР отбелязва, че „експертите в северната провинция Херат казват, че процентът на депресия нараства сред жените, подхранван от фактори, включително насилие, свързано с пола, бедност и свързани с нея социални проблеми“ ⁽⁴⁹¹⁾. Директорът на единствената болница за психично здраве в Афганистан, цитиран от ИВМР, заяви, че „войната, домашното насилие и консервативните традиции, които дискриминират жените, са фактори, които допринасят за лошото психично здраве в Афганистан“ ⁽⁴⁹²⁾.

Според съобщенията министърът на общественото здравеопазване отбелязва, че „психологическите услуги са били на разположение в около 1500 здравни центъра в страната [...] с 300 специализирани клиники за психично здраве. Правителството планира да създаде още 200 специализирани центъра“, но „други твърдят, че въздействието на консервативните традиции в Афганистан и свързаното с тях неравенство между половете са от централно значение за въпроса за психичното здраве на жените. Малък напредък беше възможен с фундаментална промяна в нагласите“ ⁽⁴⁹³⁾.

Изследването на „Самюъл Хол“ за разселените младежи в Кабул съобщава, че:

Макар потребностите да са значителни - в страна, в която симптомите, свързани с посттравматични стресови разстройства, засягат мнозинството от хората след десетилетия конфликт, страната все още страда от липсата на обучени специалисти (психиатри, социални работници, психолози) и адекватна инфраструктура и информираност за състояния на психичното здраве. Едно бързо сравнение между Афганистан и неговите съседи [...] представя особено мрачна картина на страната, като само едно здравно заведение за третични грижи (болница за психично здраве в Кабул), приблизително трима обучени психиатри и десет психолози, „обхващат“ население от над 30 милиона хора ⁽⁴⁹⁴⁾.

Според ИВМР „министерството е създадо клиники в 34 провинции на страната за лечение на психологически проблеми“, но „има само една специализирана болница за психично здраве в Кабул. Там имаше 60 легла за жени, страдащи от

⁽⁴⁸⁷⁾ „Амнести интернешънъл“, „Децата ми ще умрат тази зима“ Неспазеното обещание на Афганистан към разселените лица“, 31 май 2016 г. ([url](#)), стр. 36-37.

⁽⁴⁸⁸⁾ ИВМР, „Депресията е широко разпространена сред афганистанските жени“, 12 февруари 2017 г. ([url](#)).

⁽⁴⁸⁹⁾ ИВМР, „Афганистанските жени са засегнати от криза с психичното здраве“, 12 май 2016 г. ([url](#)).

⁽⁴⁹⁰⁾ ИВМР, „Афганистанските жени са засегнати от криза с психичното здраве“, 12 май 2016 г. ([url](#)).

⁽⁴⁹¹⁾ ИВМР, „Депресията е широко разпространена сред афганистанските жени“, 12 февруари 2017 г. ([url](#)).

⁽⁴⁹²⁾ ИВМР, „Афганистанските жени са засегнати от криза с психичното здраве“, 12 май 2016 г. ([url](#)).

⁽⁴⁹³⁾ ИВМР, „Депресията е широко разпространена сред афганистанските жени“, 12 февруари 2017 г. ([url](#)).

⁽⁴⁹⁴⁾ „Самюъл Хол“, „Разселена градска младеж в Кабул - Част 1. Психичното здраве също има значение“, 2016 г. ([url](#)), стр. 12.

психични заболявания и още 40 легла за наркозависими жени, подложени на лечение“⁽⁴⁹⁵⁾. Центровете за закрила на семейството работят в големите градове и предоставят медицинска и психологическа помощ на жертвите на сексуален тормоз⁽⁴⁹⁶⁾. [вж. Глава

3.8.7 Центрове за закрила на семейството]

Според проучването от 2016 г. на „Самюъл Хол“ „тревожната ситуация на психичното здраве на афганистанската младеж не трябва да се разглежда повече като вторичен индивидуален здравен проблем, а като действителна заплаха за всяко възможно социално, икономическо и политическо развитие в страната“⁽⁴⁹⁷⁾. Проучването установи, че

младежите без предистория, включваща миграция, са с профил с много по-добро здраве, докато завръщащите се мигранти и по-специално вътрешно разселените лица се оказват най-уязвими. Голямо мнозинство (70%) от младите жители на Кабул са преживели травматични преживявания (един или много шокови ситуации, които включват не само лични травми, но и криминални или свързани с тероризма проблеми). Според здравния индекс, разработен в това проучване, за разселените лица остава повече от една трета по-вероятно в сравнение с младежите без миграционен произход да бъдат лишени от основен достъп до здравни грижи, а при депортираните има над 50% по-голяма вероятност. Депортираните са далеч в най-лошото положение⁽⁴⁹⁸⁾.

2.6.6. Достъп до майчино здравеопазване

Едно от най-големите предизвикателства пред афганистанската система за здравеопазване е подобряването на грижите за майките, тъй като майчината смъртност и смъртността на деца под 5-годишна възраст все още е една от най-високите в света⁽⁴⁹⁹⁾.

Жените и децата са най-големият бенефициент на ОПЗУ и ОПБУ⁽⁵⁰⁰⁾. През 2013 г. 39% от бебетата са били родени с помощта на квалифициран служител⁽⁵⁰¹⁾ в сравнение с 14% през 2010 г.⁽⁵⁰²⁾. Процентът обаче е много по-висок в градските райони, където 74% от доставките през 2013 г. са подпомогнати от квалифицирани здравни работници, в сравнение с 31% в селските райони⁽⁵⁰³⁾.

Най-сериозните пречки за достъпа на жените до здравни услуги са: липсата на квалифициран персонал от жени, културни или религиозни ценности, регионални различия в разпределението на здравеопазването и липса на документи за самоличност⁽⁵⁰⁴⁾.

Обзорът на хуманитарните нужди на Служба на ООН за координация на хуманитарните въпроси за 2017 г. посочва, че: „Около 6,25 милиона души - над 20% от общото население се нуждаят от основни здравни услуги. Преценява се, че до 53% от тях са жени, а приблизително 18% са на възраст под пет години [...] Жените и децата са непропорционално засегнати от сериозното намаляване на предоставянето на здравни услуги. С общ коефициент на раждаемост от 4,9%, компрометираният достъп до предродилни грижи, следродилни грижи, безопасни раждания и нарушен достъп до ваксинации за деца засягат особено бременните и кърмещи жени и деца под пет години“⁽⁵⁰⁵⁾.

„Гардиън“ през януари 2017 г. съобщава, че:

От години намаляващата смъртност сред бременните жени се счита за една от големите положителни резултати от чуждестранната помощ в Афганистан. В действителност обаче афганистанските жени, които умират по време на бременност или раждане, може да са повече от два пъти повече от броя, предоставен от донорите. От 2010 г. публикуваните данни показват, че майчината смъртност е 327 на всеки 100 000 живородени деца, което е значителен спад от 1600 през 2002 г. И все пак последните проучвания дават различна картина. В едно непубликувано проучване афганистанското правителство разкри средно ниво на смъртта на майките между 800 и 1200 за всеки 100 000 живородени деца, според хуманитарни работници в Кабул, които са видели проучването. Ако е точно, то би означавало, че жените в Афганистан - въпреки над 15 години международна помощ, насочена към намаляване на цифрите при майчината смъртност - може би умират от майчини усложнения в количества, подобни на тези в Сомалия и Чад, и надминати само от Южен Судан⁽⁵⁰⁶⁾.

⁽⁴⁹⁵⁾ ИВМР, „Афганистанските жени са засегнати от криза с психичното здраве“, 12 май 2016 г. ([url](#)).

⁽⁴⁹⁶⁾ Фонд на ООН за населението Афганистан, „Повторно изграждане на живота“, 7 декември 2014 г. ([url](#)); Фонд на ООН за населението Афганистан, „Стартира ново сътрудничество за предоставяне на така необходимата подкрепа на жените и момичетата“, 9 декември 2015 г. ([url](#)).

⁽⁴⁹⁷⁾ „Самюъл Хол“, „Разселена градска младеж в Кабул - Част 1. Психичното здраве също има значение“, 2016 г. ([url](#)), стр. 11.

⁽⁴⁹⁸⁾ „Самюъл Хол“, „Разселена градска младеж в Кабул - Част 1. Психичното здраве също има значение“, 2016 г. ([url](#)), стр. 11.

⁽⁴⁹⁹⁾ Фрост, А. и колектив, „Оценка на бариерите пред достъпа до ОПЗУ в Афганистан“, 15 ноември 2016 г. ([url](#)).

⁽⁵⁰⁰⁾ Фрост, А. и колектив, „Оценка на бариерите пред достъпа до ОПЗУ в Афганистан“, 15 ноември 2016 г. ([url](#)).

⁽⁵⁰¹⁾ УНИЦЕФ, „Преосмисляне на бъдещето“, 2015 г. ([url](#)), стр. 78.

⁽⁵⁰²⁾ Американска агенция за международно развитие Афганистан, „Здраве“. юли 2016 г. ([url](#)), стр. 1.

⁽⁵⁰³⁾ УНИЦЕФ, „Преосмисляне на бъдещето“, 2015 г. ([url](#)), стр. 102.

⁽⁵⁰⁴⁾ Фрост, А. и колектив, „Оценка на бариерите пред достъпа до ОПЗУ в Афганистан“, 15 ноември 2016 г. ([url](#)).

⁽⁵⁰⁵⁾ Служба на ООН за координация на хуманитарните въпроси, „Общ преглед на хуманитарните нужди за 2017 г.“, 31 декември 2016 г. ([url](#)), стр. 28-29.

⁽⁵⁰⁶⁾ „Гардиън“, „Майчината смъртност в Афганистан може да е по-висока, отколкото се смяташе досега“, 30 януари 2017 г. ([url](#)).

Според Служба на ООН за координация на хуманитарните въпроси има „ограничено приемане на мъжете като доставчици на здравни услуги за жени“, което означава, че липсата на жени акушерки, медицински сестри и лекари създава явна пречка за много жени и техните деца“⁽⁵⁰⁷⁾, следователно обучението на медицински персонал от жени се е превърнало в един от приоритетите в Афганистан, но много от тях са отказали от професионалните си стремежи⁽⁵⁰⁸⁾. Недостигът на жени здравни работници е по-видим в селските райони, отколкото в градовете⁽⁵⁰⁹⁾. За цялото население са налични само 7000 жени медицински персонал и все още в 11 области в страната няма персонал от жени⁽⁵¹⁰⁾. Министерството на общественото здравеопазване, с подкрепата на международни донори, осигурява обучение на лекари жени, медицински сестри, акушерки и здравни работници в общността⁽⁵¹¹⁾. Международни организации като „Лекари без граници“ или фондация „Ага Хан“ участват в обучение на афганистански акушерки и предоставят услуги за безплатни раждания⁽⁵¹²⁾.

2.6.7. Наличност на лекарства

Според информационен лист на Германска федерална служба за миграция и бежанци (BAMF), MOM и Централна служба за информационно посредничество за подпомагане на връщанията (ZIRF) от 2016 г. „всякакъв вид лекарства се предлагат на пазарите в Афганистан сега, но разходите варират в зависимост от качеството, имената на компаниите и производителите“.⁽⁵¹³⁾ Повечето лекарства се продават в частни аптеки⁽⁵¹⁴⁾.

Министерството на общественото здраве подготви Национален списък на основни лекарства на Афганистан. Той съдържа всички лекарства, препоръчани за употреба в ОПЗУ и ОПБУ. Дори и да са налични, качеството им често е лошо: те са остарели, транспортирани в неадекватни условия или просто с ниско качество⁽⁵¹⁵⁾.

Наличието на лекарства и медицинско оборудване е ограничено поради несигурност, пътна достъпност, прекъсване на електричеството или системата на доставки. Често няма животоспасяващи лекарства, дори в болниците за насочване⁽⁵¹⁶⁾.

Според докладите, повечето от основните лекарства се внасят от съседни страни, половината от тях нелегално без контрол. Властите нямат подходящо оборудване за тестване на лекарства. Тестването е възможно само в Кабул, така че законният внос отнема много време. Целият сектор е склонен към корупция. Съществуват сериозни нередности при регистрацията на фирмите, отговорни за вноса. Счита се, че повечето от тях произвеждат само за износ на продукти в Афганистан. Те не са регистрирани или нямат право да ги продават на вътрешния пазар. Ако лекарството не действа, обикновено бива обвинен лекарят⁽⁵¹⁷⁾. Според статия в „Гардиън“, пазарите са наводнени с нискокачествени и фалшиви лекарства. Цитиран в статията лекар и член на провинциалния съвет на Нангархар поясни: „Незаконните лекарства се предлагат в два вида [...]. Първият са напълно фалшивите. Вторият съдържа малка доза, да речем 20% от посоченото лекарство и този вид може да бъде най-вреден. Твърде малкото количество антибиотик, например, не само няма да успее да лекува ефективно инфекция, но рискува да направи бактериите устойчиви на лекарства“⁽⁵¹⁸⁾.

Болниците, включително обществените заведения в Кабул, понякога страдат от временен недостиг на лекарства. Необходимото лекарство може да не бъде доставено навреме до болниците. В такива случаи лекарствата се използват само в спешни случаи. Останалите пациенти трябва да ги купят от частни аптеки⁽⁵¹⁹⁾.

Много хора използват традиционни лекарства за здравословни проблеми, тъй като са по-евтини и лесно достъпни. Те обаче могат да бъдат токсични⁽⁵²⁰⁾.

⁽⁵⁰⁷⁾ Служба на ООН за координация на хуманитарните въпроси, „Общ преглед на хуманитарните нужди за 2017 г.“, 31 декември 2016 г. ([url](#)), стр. 13.

⁽⁵⁰⁸⁾ Фонд на ООН за населението, „Доклад за акушерството“ 2014, 2014 г. ([url](#)), стр. 23.

⁽⁵⁰⁹⁾ „Глобализейшън енд Хелт“, „Оценка на бариерите пред достъпа до ОПЗУ в Афганистан“, 15 ноември 2016 г. ([url](#)).

⁽⁵¹⁰⁾ Служба на ООН за координация на хуманитарните въпроси, „Общ преглед на хуманитарните нужди за 2017 г.“, 31 декември 2016 г. ([url](#)), стр. 13.

⁽⁵¹¹⁾ Американска агенция за международно развитие, „Афганистан - Здравеопазване“, юли 2016 г. ([url](#)).

⁽⁵¹²⁾ „Лекари без граници“, „Международен ден на жената: Грижа за безопасните раждания в Афганистан“, 1 март 2017 г. ([url](#)); ИВМР, „Афганистанските акушерки имат свой принос“, 9 февруари 2017 г. ([url](#)).

⁽⁵¹³⁾ Германската федерална служба за миграция и бежанци (BAMF), MOM и Централна служба за информационно посредничество за подпомагане на връщанията (ZIRF), „Информационен лист за страната: Афганистан“ 2016 г., 10 януари 2017 г. ([url](#)), стр. 1, 2.

⁽⁵¹⁴⁾ Фрост, А. и колектив, „Оценка на бариерите пред достъпа до ОПЗУ в Афганистан“, 15 ноември 2016 г. ([url](#)); „Гардиън“, „Убийство, а не лечение: смъртоносен бум на фалшиви лекарства в Афганистан“, 7 януари 2015 г. ([url](#)).

⁽⁵¹⁵⁾ СЗО, „Основни лекарствени и фармацевтични политики“, без дата ([url](#)).

⁽⁵¹⁶⁾ СЗО, Плана HEALTH за клъстър за стратегическо реагиране, 2 февруари 2017 г. ([url](#)).

⁽⁵¹⁷⁾ СЗО, „Основни лекарствени и фармацевтични политики“, без дата ([url](#)); „Аутлук Афганистан“, „Нискокачествени лекарства“, 19 октомври 2016 г. ([url](#)); ИВМР, „Афганистанците се оплакват от лекарства, които не покриват стандартите“, 11 юли 2014 г. ([url](#)); „Гардиън“, „Убийство, а не лечение: смъртоносен бум на фалшиви лекарства в Афганистан“, 7 януари 2015 г. ([url](#)).

⁽⁵¹⁸⁾ „Гардиън“, „Убийство, а не лечение: смъртоносен бум на фалшиви лекарства в Афганистан“, 7 януари 2015 г. ([url](#)).

⁽⁵¹⁹⁾ „Паджук Афган Нюз“, „Държавните болници в Кабул са изправени пред недостиг на лекарства“, 12 август 2015 г. ([url](#)).

⁽⁵²⁰⁾ СЗО, „Основни лекарствени и фармацевтични политики“, без дата ([url](#)).

2.6.8. Кабул

В Кабул и други големи градове достъпът до здравеопазване е по-добър, отколкото в провинцията и там работи най-квалифицираният персонал, въпреки че все още има много място за подобрене⁽⁵²¹⁾. В проучване сред бедни градски жители „Самюъл Хол“ установява през 2014 г., че Кабул е извлякъл полза от по-лесен достъп до здравни заведения в сравнение с други градове⁽⁵²²⁾.

В Кабул пренаталните грижи покриват 64% от населението, а достъпът до методи за семейно планиране включва 25%. Повечето хора (60%) имат достъп до транспорт от дома си до спешна клиника⁽⁵²³⁾.

В Кабул са разположени редица клиники и болници, специализирани в (наред с други неща): педиатрия и неонатология, семейна и вътрешна медицина, обща и реконструктивна хирургия, хистопатология, ортопедия, гинекология, психиатрия, диабетология, дерматология⁽⁵²⁴⁾. През юли 2016 г. в Кабул беше създадена Фондация за борба с рака в Афганистан. Оттогава пациентите с рак, които е трябвало да ходят в съседни страни за химиотерапия, могат да се лекуват в Афганистан⁽⁵²⁵⁾. Освен това Спешната помощ в Кабул е оборудвана и обучена от норвежка неправителствена организация⁽⁵²⁶⁾.

Доклад от болницата „Уазир Акбар Хан“, една от най-натоварените в страната, установи, че някои от мониторите за сърдечен ритъм разкриват, че не работят. Нещо повече, рентгеновата технология тук е остаряла, има недостиг на кислородни резервоари и лекарства и лекарите трябва да работят часове, за да се справят с постоянния поток от пациенти⁽⁵²⁷⁾. През 2015 и 2016 г. СГИРА контролира 55 местни съоръжения в провинции Херат и Кабул. Три съоръжения в Кабул нямаха достъп до електричество, осем нямаха подходящи доставки, а пет нямаха течаща вода⁽⁵²⁸⁾.

Според „Наблюдател на правата в Афганистан: основен доклад“ от април 2016 г. „въпреки че хората имат достъп до публични и частни здравни услуги в град Кабул, лошото качество мотивира онези, които могат, да потърсят лечение в Индия и Пакистан [...] Съобщава се за известна корупция - под формата на изискване на плащания за обслужване в обществени заведения и лекари, получаващи отчисления от аптеките - и има широко разпространени оплаквания относно необходимостта да се купуват лекарства на пазара, вместо да се получават безплатно в клиниката“⁽⁵²⁹⁾.

Според „Лекари без граници“ през 2014 г. в Кабул повече от 20% от пациентите са пътували в чужбина поради сериозно заболяване, главно до Пакистан и Индия⁽⁵³⁰⁾. След сблъсъците в граничния град Торкхам през юни 2016 г. обаче, за гражданите на Афганистан беше по-трудно да влязат в Пакистан. Пакистанските власти бяха въвели ограничения за пътуване и сега за афганистанците са необходими валидни паспорти и визи. Периодично границата бива напълно затворена. Оттогава, пакистанската преса съобщава, че броят на афганистанците, посещаващи частни медицински заведения в Пакистан, е намалал значително, оставяйки много афганистанци без лечение⁽⁵³¹⁾.

Почти половината от жителите на Кабул не могат да си позволят лечение, тъй като са бедни или изключително бедни⁽⁵³²⁾. Достъпът до здравеопазване не е еднакъв във всички части на града. Според ВКБООН по отношение на създаването на основни услуги, включително здравни клиники, има голяма пропаст в отговор на новопостроените райони на града. Има много малко доставчици на мобилни здравни услуги, главно хуманитарни действащи лица, които отиват в покрайнините на града⁽⁵³³⁾.

Прегледът на хуманитарните нужди на Службата на ООН за координация на хуманитарните въпроси за 2017 г. прогнозира, че „капацитетът на здравните служби в райони, в които се приютяват разселени лица и тези с очаквани високи концентрации на завръщащи се бежанци, особено Кабул и Нангархар, ще бъде силно претоварен от бързо нарастващите изисквания“⁽⁵³⁴⁾. По време на дискусии с фокус-групи със завръщащи се и вътрешно разселени жени, организирани от ВКБООН в Кабул, бяха изразени сериозни опасения относно дискриминацията въз основа на етническа принадлежност в определени части на града⁽⁵³⁵⁾.

⁽⁵²¹⁾ „Самюъл Хол“, „Доклад за бедността в градовете“, 2014 г. ([url](#)), стр. 48; Фрост, А. и колектив, „Оценка на бариерите пред достъпа до ОПЗУ в Афганистан“, 15 ноември 2016 г. ([url](#)); „Лекари без граници“, „Между реториката и реалността: продължаващата борба за достъп до здравеопазване в Афганистан“, февруари 2014 г. ([url](#)), стр. 46.

⁽⁵²²⁾ „Самюъл Хол“, „Доклад за бедността в градовете“, 2014 г. ([url](#)), стр. 48.

⁽⁵²³⁾ Фрост, А. и колектив, „Оценка на бариерите пред достъпа до ОПЗУ в Афганистан“, 15 ноември 2016 г. ([url](#)).

⁽⁵²⁴⁾ Посолство на САЩ в Афганистан, Списък на медицинските доставчици в Афганистан, без дата ([url](#)).

⁽⁵²⁵⁾ „Паджук афган нюз“, „Фондация за борба с рака в Афганистан беше открита в Кабул“, 28 юли 2016 г. ([url](#)).

⁽⁵²⁶⁾ Посолство на САЩ в Афганистан, „Списък на осигуряващите медицински грижи в Афганистан“, без дата ([url](#)).

⁽⁵²⁷⁾ „Старс енд страйпс“, „Здравеопазването в Афганистан е изложено на риск заради намаляването на размера на международната помощ“, 5 януари 2015 г. ([url](#)).

⁽⁵²⁸⁾ СГИРА, „Сектор на здравеопазването в Афганистан“, януари 2017 г. ([url](#)), стр. 13.

⁽⁵²⁹⁾ „Афганистанска организация за изследване на обществената политика“, „Наблюдател на правата в Афганистан: основен доклад“, април 2016 г. ([url](#)), стр. 59-60.

⁽⁵³⁰⁾ СГИРА, „Сектор на здравеопазването в Афганистан“, януари 2017 г. ([url](#)), стр. 14, 18; „Лекари без граници“, „Между реториката и реалността“, февруари 2014 г. ([url](#)), стр. 29.

⁽⁵³¹⁾ „Нюз“, „Силен спад на пациентите от Афганистан, търсещи лечение в Пакистан“, 11 юли 2016 г. ([url](#)); „Нюз ленс - Пакистан“, „Здравеопазването в Белуджистан е под натиск“, 9 септември 2016 г. ([url](#)); „Паджук афган нюз“, „Преминаването на границата при Торкам ще е отново отворено скоро“, 12 март 2017 г. ([url](#)).

⁽⁵³²⁾ „Лекари без граници“, „Между реториката и реалността“, февруари 2014 г. ([url](#)), стр. 33-35; „Афганистанска организация за изследване на обществената политика“, „Наблюдател на правата в Афганистан: основен доклад“, април 2016 г. ([url](#)), стр. 59-60.

⁽⁵³³⁾ ВКБООН Афганистан, електронна поща, 3 март 2017 г. ВКБООН направи това допълнение по време на прегледа на този доклад.

⁽⁵³⁴⁾ Служба на ООН за координация на хуманитарните въпроси, „Общ преглед на хуманитарните нужди за 2017 г.“, 31 декември 2016 г. ([url](#)), стр. 28.

⁽⁵³⁵⁾ ВКБООН Афганистан, електронна поща, 3 март 2017 г. ВКБООН направи това допълнение по време на прегледа на този доклад.

Пациентите трябва да купуват необходимите лекарства в частна аптека, понякога в здравното заведение или на пазара. В клиниките за обществено здраве и болниците липсват лекарства. Вместо това болните трябва да отидат в частни аптеки, за да си купят лекарства, които може да са извън техните възможности. Хора умират, защото не могат да си позволят лечението или изпадат в дългове⁽⁵³⁶⁾. През 2015 г. в Кабул имаше повече от 5000 аптеки, но те бяха лошо оборудвани: например, нито една нямаше хладилник за съхранение на чувствителни към температурата лекарства като инсулин⁽⁵³⁷⁾. Нискокачествените лекарства са често срещани в Кабул⁽⁵³⁸⁾.

Здравните заведения са все по-често обект на нападения на терористи⁽⁵³⁹⁾, дори в Кабул. На 8 март 2017 г. терористи от ИДПХ, преоблечени като лекари, взривиха експлозив в военната болница Сардар Дауд в Кабул и започнаха да стрелят по лекари и пациенти. Повече от 30 души бяха убити и 50 ранени⁽⁵⁴⁰⁾. Военната болница в Кабул лекува болни и ранени войници и техните семейства⁽⁵⁴¹⁾.

2.6.9. Херат

В Мазари Шариф и Херат има мрежа от здравни заведения, клиники, болници и мобилни клиники. Мрежата все още се развива. През януари 2017 г. Министерството на здравеопазването започна строителни работи на 14 нови здравни проекта в Херат, включително работилница за изкуствени крайници, помощни средства за регионалната болница на Херат, регионална банка за кръв на Херат и болница за майчино здравеопазване⁽⁵⁴²⁾.

В проучване сред бедни градски жители „Самюъл Хол“ установява през 2014 г., че Херат е извлякъл полза от по-лесен достъп до здравни заведения в сравнение с други градове⁽⁵⁴³⁾.

По отношение на лечението на психичното здраве, ръководителят на отдела за обществено здраве на Херат, цитиран от „Институт за военни и мирновременни репортажи“ (ИВМР) през февруари 2017 г., заяви, че „психотерапия и лекарства са били на разположение във всички здравни центрове на провинцията“⁽⁵⁴⁴⁾.

Според „Наблюдател на правата в Афганистан: основен доклад“ от април 2016 г. „достъпът до здравни услуги е относително добър, особено в град Херат“ [...] В обществените здравни центрове няма услуги за жертви на сексуално посегателство или диагностика и пренасяне на заболявания, предавани по полов път. Някои частни болници предлагат тези услуги“⁽⁵⁴⁵⁾.

Вътрешно разселени лица

По отношение на седем продължително съществуващи населени места на вътрешно разселени лица в общинските граници на Херат, ВКБООН установи, че „умствените и физическите увреждания са широко разпространени сред населението на вътрешно разселените лица, уязвимостта се усложнява допълнително от лошия достъп до здравни заведения - дори в случаите, когато съоръженията са в близост, те често не се покриват от средствата за достъп на вътрешно разселените лица“⁽⁵⁴⁶⁾.

ВКБООН в Афганистан добави, че „вътрешно разселените лица от Херат обикновено имат достъп до здравни услуги безплатно, но не могат да си позволят да купуват лекарства. Посещението на пациента е безплатно в правителствените клиники само за незначителни медицински проблеми. Но ако е налице сериозен медицински проблем или се нуждае от специализирана помощ, тогава вътрешно разселените лица ще трябва да се обърнат към частни клиники“⁽⁵⁴⁷⁾. В лагерите за вътрешно разселени лица на Минарет ВКБООН установява, че „въпреки че в близост има две държавни здравни клиники, проблемите с достъпността, пренаселеността и липсата на лекарства са значителни пречки пред достъпа на вътрешно разселените лица до адекватни здравни грижи. Преобладават болести, пренасяни с вода като хепатит А и В, кожни обриви и очни инфекции. Въпросите за общественото здраве се усложняват от неадекватни съоръжения за вода и канализация“⁽⁵⁴⁸⁾.

⁽⁵³⁶⁾ „Лекари без граници“, „Между реториката и реалността“, февруари 2014 г. ([url](#)), стр. 33-35; ВКБООН в Афганистан, електронна поща, 3 март 2017 г. ВКБООН направи това допълнение по време на прегледа на този доклад.

⁽⁵³⁷⁾ Проект „Медицинска информация за страна на произход“, „Информация за достъпност в Афганистан“ BDA-6460, 9 февруари 2017 г. ([url](#)).

⁽⁵³⁸⁾ „Афганистанска организация за изследване на обществената политика“, „Наблюдател на правата в Афганистан май-август 2016 г.“, септември 2016 г. ([url](#)), стр. 18.

⁽⁵³⁹⁾ МООНСА, „Афганистан - Защита на гражданите лица във въоръжен конфликт. Годишен отчет 2016 г.“, 6 февруари 2017 г. ([url](#)), стр. 27-30.

⁽⁵⁴⁰⁾ „БиБиСи“, „Въоръжени лица от „Ислямска държава“, облечени като медици, убили 30 души във военната болница в Кабул“, 8 март 2017 г. ([url](#)).

⁽⁵⁴¹⁾ Служба за новини на ООН, „Афганистан: Мисията на ООН осъжда терористичното нападение срещу военната болница в Кабул“, 8 март 2017 г. ([url](#)).

⁽⁵⁴²⁾ „Бактар нюз“, „Започнаха строителни работи по 14 проекта в здравеопазването“, 15 януари 2017 г. ([url](#)).

⁽⁵⁴³⁾ „Самюъл Хол“, „Доклад за бедността в градовете“, 2014 г. ([url](#)), стр. 48.

⁽⁵⁴⁴⁾ ИВМР, „Депресията е широко разпространена сред афганистанските жени“, 12 февруари 2017 г. ([url](#)).

⁽⁵⁴⁵⁾ „Афганистанска организация за изследване на обществената политика“, „Наблюдател на правата в Афганистан: основен доклад“, април 2016 г. ([url](#)), стр. 50.

⁽⁵⁴⁶⁾ ВКБООН, „Характеристики и план за реакция на продължително съществуващите селища за вътрешно разселени лица в Херат“, октомври 2016 г. ([url](#)), стр. 6.

⁽⁵⁴⁷⁾ ВКБООН Афганистан, електронна поща, 3 март 2017 г. ВКБООН направи това допълнение по време на прегледа на този доклад.

⁽⁵⁴⁸⁾ ВКБООН, „Характеристики и план за реакция на продължително съществуващите селища за вътрешно разселени лица в Херат“, октомври 2016 г. ([url](#)), стр. 34, 65.

ВКБООН добави, че „неправителствената организация „Уърлд вижън“ [World Vision] разполага с мобилни екипи, които отиват в някои населени места на вътрешно разселени лица и предоставят здравни услуги, но това не е достатъчно за адекватното решаване на всички проблеми. Въз основа на наблюденияето на ВКБООН на вътрешно разселените лица в селищата на вътрешно разселени лица в Маслах, беше установено, че въпреки че „Уърлд вижън“ предоставя мобилни здравни услуги, е необходимо да има клиника, по-специално за обслужване на спешните случаи“⁽⁵⁴⁹⁾.

2.6.10. Мазари Шариф

Основната болница за Северен Афганистан е Болница Балх в Мазари Шариф, с 50-70 болнични пациенти и 400 до 500 амбулаторни пациенти на ден. Това е и учебно звено за Медицинския университет Мазари Шариф⁽⁵⁵⁰⁾. Болницата все още се развива - през 2016 г. започна изграждането на Здравен център за майки и деца⁽⁵⁵¹⁾.

Според „Наблюдател на правата в Афганистан: основен доклад“ от април 2016 г.:

Като цяло анкетираните жени в централната част - Мазари Шариф - са по-малко доволни от състоянието на здравеопазването, отколкото анкетираните мъже. Жените твърдят, че няма достатъчно контрол върху публичните клиники и болници и че това е довело до корупция. Например пациентите твърдят, че началникът на една от болниците е корумпиран. Смята се, че е откраднал оборудване от публичната болница за използване в една от трите частни клиники, които притежава. По-специално, корупцията в здравеопазването изглежда по-проблематична в центъра, отколкото в районите, където интервюираните са по-доволни от качеството на услугите, въпреки недостига им. Предлагат се услуги за майчино здравеопазване и репродуктивното здраве за жените, като сходни разграничения се правят и сред интервюираните от Балх, които оценяват качеството на тези услуги по-високо в областите, отколкото в центъра, където частните клиники са за предпочитане за тези, които могат да си ги позволят⁽⁵⁵²⁾.

Според ВКБООН:

Качеството на държавната болница и наличните лекарства в Мазари Шариф е неадекватно. Спешното лечение се предоставя безплатно в публичната провинциална болница, но разходите за закупуване на основни лекарства трябва да бъдат покрити от пациентите и често са извън техните средства. Хуманитарните агенции, предоставящи спешна помощ на завръщащите се и уязвими вътрешно разселени лица със специфични нужди, съобщават, че почти една трета от случаите, в които е оказана помощ, са лица със сериозни или хронични заболявания, които нямат финансов капацитет за закупуване на лекарства или предоставяне на специализирано лечение. Мониторингът на ВКБООН върху вътрешно разселените лица в Мазари Шариф и други области на провинцията показва, че вътрешно разселените лица от други провинции са изправени пред дискриминация при достъп до медицинска помощ, особено жени, които често не притежават документ за самоличност⁽⁵⁵³⁾.

2.7. Жилищни и битови условия

2.7.1. Урбанизация

Градското население на Афганистан нараства с 4,5% годишно между 2001 и 2010 г.⁽⁵⁵⁴⁾. Някои изчисляват нарастването на градовете на 5,4% годишно⁽⁵⁵⁵⁾. Процентът на урбанизация между 2010 и 2015 г. се оценява на малко под 4%⁽⁵⁵⁶⁾. Някои публикации изчисляват растежа на градовете на 5,7% годишно от 2001 г. насам⁽⁵⁵⁷⁾. Градското население се оценява на между 26% и 30% от цялото население, 50% от които се смята, че живеят в Кабул⁽⁵⁵⁸⁾.

Докато Световната банка отдава голяма част от нарастването на градското население в Афганистан на естествения прираст, а не на миграцията между селските и градските райони⁽⁵⁵⁹⁾ - средният размер на градското семейство в Кабул, Мазари Шариф и Херат е 7,1 члена⁽⁵⁶⁰⁾

⁽⁵⁴⁹⁾ ВКБООН Афганистан, електронна поща, 3 март 2017 г. ВКБООН направи това допълнение по време на прегледа на този доклад.

⁽⁵⁵⁰⁾ „ЕПОС Хелт мениджмънт“, „Рехабилитация на провинциална болница Балх в Мазари Шариф“, без дата ([url](#)).

⁽⁵⁵¹⁾ „Ем фор хелт“, „Проект за изграждане на здравен център майка и дете“, 28 ноември 2016 г. ([url](#)).

⁽⁵⁵²⁾ „Афганистанска организация за изследване на обществената политика“, „Наблюдател на правата в Афганистан: основен доклад“, април 2016 г. ([url](#)), стр. 26.

⁽⁵⁵³⁾ ВКБООН Афганистан, електронна поща, 3 март 2017 г. ВКБООН направи това допълнение по време на прегледа на този доклад.

⁽⁵⁵⁴⁾ Световна банка, „Ефективно използване на урбанизацията в Афганистан“, 2016 г. ([url](#)).

⁽⁵⁵⁵⁾ Маджиди, Н., „Завръщащи се в градовете и вътрешно разселени лица в Афганистан“, 25 януари 2011 г. ([url](#)), стр. 2.

⁽⁵⁵⁶⁾ ЦРУ, „Справочник, Афганистан, Хора и общество“, 12 януари 2017 г. ([url](#)).

⁽⁵⁵⁷⁾ „Самюъл Хол“, „Доклад за бедността в градовете“, 2014 г. ([url](#)), стр. 15.

⁽⁵⁵⁸⁾ ЦРУ, „Справочник, Афганистан, Хора и общество“, 12 януари 2017 г. ([url](#)); „Самюъл Хол“, „Доклад за бедността в градовете“, 2014 г. ([url](#)), стр. 15.

⁽⁵⁵⁹⁾ Световна банка, „Ефективно използване на урбанизацията в Афганистан“, 2016 г. ([url](#)).

⁽⁵⁶⁰⁾ „Самюъл Хол“, „Доклад за бедността в градовете“, 2014 г. ([url](#)), стр. 69.

- други публикации посочват вътрешната миграция, разселването и завръщането от съседните страни като основен фактор за урбанизацията⁽⁵⁶¹⁾. Според Насим Маджиди има три типа приток на разселени лица в градовете (които могат да бъдат групирани под по-широкия термин на „градско разселване“):

- 1) завръщащи се, дошли да се установят директно в градовете след завръщането си;
- 2) завръщащи се, които са отишли в своите райони на произход и след това са били принудени да се преместят отново, по модел на вторично разселване, в градовете;
- 3) вътрешно разселени лица, включително предизвикано от конфликти, предизвикано от природни бедствия разселване и предизвикано от бедност разселване⁽⁵⁶²⁾.

Световната банка установи, че между 1999 и 2010 г. „градските зони нарастват по-бързо от градското население, причинявайки ниска плътност и разхвърляно градско разрастване. Съществуването на разрастване, бедност и гета отразява разхвърляната урбанизация“⁽⁵⁶³⁾. Повечето жилища в Афганистан се състоят от неправилни, обособени или двуфамилни къщи или редовни самостоятелни къщи. Голяма част се състои от жилища на склонове. Има жилищни блокове или апартаменти, но само в Кабул. 86% от градските къщи в Афганистан могат да бъдат класифицирани като бедняшки квартали, според дефиницията на ООН-Хабитат⁽⁵⁶⁴⁾. Същият доклад установява, че „достъпът до адекватни жилища е голямо предизвикателство за повечето афганистанци в градовете [...] бедността и неравенството са суровата реалност за приблизително една трета от всички градски домакинства. Това в съчетание с липсата на достъпни жилищни възможности и свръхпредлагането в горния край на официалния пазар на жилища води до трудна жилищна ситуация за афганистанците с ниски и дори много средни доходи“⁽⁵⁶⁵⁾.

Проучване от 2014 г. относно бедните градски условия в Афганистан установява, че „неформалните селища се считат за основните места на заселване на бедните в градовете, които страдат по-специално от липсата на достъп до основни услуги, както и от липсата на сигурност на владението“⁽⁵⁶⁶⁾.

2.7.2. Законодателство за земята, собствеността и наследството

Според МООНСА „конституцията на Афганистан, приета през 2004 г., разрешава лична собственост върху земята и защитава земята от държавно отнемане, освен ако отнемането не е с цел задоволяване на обществен интерес и собственикът получи предварително и справедливо обезщетение“⁽⁵⁶⁷⁾. Проблемът с владението на земята в Афганистан обаче е много сложен: земята и имотите са заграбени от военни командири, етнически лидери, заможни хора с нелегални приходи, държавни служители и служители на Афганистанската национална полиция. Има много конфликти, свързани с наследяването. Много законни собственици нямат официални документи. Други искат правото на собственост въз основа на подправени документи. Много хора държат земята си на база обичай или в резултат на устно споразумение. Повечето завръщащи се не могат да претендират за своите права върху имоти, тъй като те са заети от други⁽⁵⁶⁸⁾. Според МООНСА над 70% от всички тежки престъпления в Афганистан имат корени в спорове за собственост на земя. Повечето случаи, както в официалната, така и в неформалната правосъдна система, също са свързани с имуществени спорове⁽⁵⁶⁹⁾. Официалните механизми включват: съдилища, комисии за уреждане на спорове, създадени от местните власти, или отдели хукук. Повечето случаи обаче се решават от неформалната система на местни *шури* или *джирги*⁽⁵⁷⁰⁾. Изпълнението на техните решения обикновено е ефективно, но е неофициално по своя характер и не може да бъде регистрирано в официална система. Следователно повечето собственици на земя са без земя съгласно закона⁽⁵⁷¹⁾. Държавните институции нямат капацитет да осигурят контрол и да осигурят управление на земята⁽⁵⁷²⁾.

Според проучване от 2015 г. на афганистанското правителство, повечето градски домакинства нямат законни права върху земята и са заплашени от изгонване. Освен това правните процедури относно собствеността върху земята са неефективни, нееднозначни и скъпи, а корупцията е широко разпространена. Процедурите по регистрация на земя, получаване на право на собственост и официално одобрение

⁽⁵⁶¹⁾ „Афганистанска организация за изследване на обществената политика“, „Миграция между селските и градските райони: случаят на Кабул“, 1 октомври 2012 г. ([url](#)), стр. 8.

⁽⁵⁶²⁾ Маджиди, Н., „Завръщащи се в градовете и вътрешно разселени лица в Афганистан“, 25 януари 2011 г. ([url](#)), стр. 2.

⁽⁵⁶³⁾ Световна банка, „Ефективно използване на урбанизацията в Афганистан“, 2016 г. ([url](#)).

⁽⁵⁶⁴⁾ Правителство на Ислямска република Афганистан, „Състояние на афганистанските градове 2015 г. Том първи“, 2015 г. ([url](#)), стр. 86.

⁽⁵⁶⁵⁾ Правителство на Ислямска република Афганистан, „Състояние на афганистанските градове 2015 г. Том първи“, 2015 г. ([url](#)), стр. 86.

⁽⁵⁶⁶⁾ „Самюъл Хол“, „Доклад за бедността в градовете“, 2014 г. ([url](#)), стр. 47.

⁽⁵⁶⁷⁾ МООНСА, „Откраднатите земи на Афганистан и неговите хора“, август 2014 г. ([url](#)), стр. 11.

⁽⁵⁶⁸⁾ „Мрежа на афганистанските анализатори“, „Завръщащите се бежанци в Афганистан“, 29 март 2016 г. ([url](#)); Гастон, Е. и Данг, Л., „Разрешаване на сухопътния конфликт в Афганистан“, юни 2015 г. ([url](#)), стр. 2.

⁽⁵⁶⁹⁾ МООНСА, „Откраднатите земи на Афганистан и неговите хора“, август 2014 г. ([url](#)), стр. 10.

⁽⁵⁷⁰⁾ За повече информация относно джиргата или шурата и нейната роля в разрешаването на конфликти, моля, обърнете се към: Изследователски център за ФАПР, „Пашунавли: анализ на пушунския начин на живот“, в „Принципи на племенната и клановата структура в Афганистан и Пакистан, публикувано от: Австрия, Федерална служба за имиграция и убежище“, отдел ИСП, 5 април 2017 г. ([url](#)), стр. 36-40.

⁽⁵⁷¹⁾ МООНСА, „Откраднатите земи на Афганистан и неговите хора“, август 2014 г. ([url](#)), стр. 36.

⁽⁵⁷²⁾ МООНСА, „Откраднатите земи на Афганистан и неговите хора“, август 2014 г. ([url](#)), стр. 10.

за разрешение за планиране и строителство са сложни, отнемат време и скъпи. Няма публично достъпни копия на генералните планове. Изчислено е, че само 10% от сделките със земя се извършват в съответствие с официалната правна процедура⁽⁵⁷³⁾.

2.7.3. Условия на живот

2.7.3.1. Достъп до вода, канализация и електричество

Според проучване от 2015 г. на афганистанското правителство достъпът до подобрена питейна вода е сравнително висок в градовете на Афганистан. Подобрените водоизточници се определят като тези, които адекватно защитават водата от външно замърсяване. В градовете на Афганистан подобрените източници на вода включват: частни и обществени помпи, частни и обществени кладенци или тръбна вода. Неподобрените водоизточници в афганистанските градове включват незащитени кладенци, резервоари за вода и повърхностни води⁽⁵⁷⁴⁾. Същото проучване обаче установи, че дори идвайки от подобрен водоизточник, водата не е лишена от болести, пренасяни по вода, химикали и други замърсители⁽⁵⁷⁵⁾. През февруари 2017 г. Ройтерс съобщи, че „нарастващото население напруга водоснабдяването в столицата на Афганистан, принуждавайки онези, които могат да си го позволят, да копаят нерегламентирани кладенци все по-дълбоко, за да капират падаща водна маса. Намирането на вода в сухия Афганистан е почти винаги предизвикателство, но спадът в нивото на подпочвените води в Кабул, причинен от прекомерна употреба и суша, затруднява още повече жителите, особено бедните“⁽⁵⁷⁶⁾. Междинните суши, липсата на канализация, правилното управление на отпадъците и нарастването на населението силно засегнаха водоснабдяването в повечето големи градове, но особено в Кабул. Това засяга както плитките, така и подземните води. Повечето от общите водни точки и кладенци са замърсени и водните болести са често срещани (диария, дизентерия, холера). Сред децата те са с епидемични пропорции⁽⁵⁷⁷⁾. Според проучване от 2015 г. на афганистанското правителство „достъпът до подобрена канализация в градовете на Афганистан е значително по-ограничен от достъпа до подобрени водоизточници [...] Подобрената канализация се определя като съоръжения, които хигиенно отделят човешките екскременти от човешки контакт. Подобрените санитарни съоръжения включват всички тоалетни с водно почистване (независимо дали към канализационна система или септична яма), вентилирани тоалетни и тоалетни с бетонна плоча или под“⁽⁵⁷⁸⁾.

Вътрешно разселени лица

Проучване на „Амнести интернешънъл“ относно положението на вътрешно разселените лица, основано на посещения в Афганистан през ноември 2015 г. и февруари 2016 г., установи, че

източник на питейна вода, достатъчен за покриване на нуждите на жителите в лагера или населените места, е рядкост. [...] Хората често бяха принуждавани да правят дълги, ежедневни пътувания, за да събират вода от кладенци, разположени далеч от домовете им [...] В Чаман-е-Бабрак [Chaman-e-Babrak] водна помпа, инсталирана от международна неправителствена организация, спря да работи преди две години и общността нямаше пари или опит, за да я поправи. Вместо това жителите купуваха вода от камион, който идваше три пъти седмично и продаваше вода за 20 афгана (0,30 долара) за галон (4,5 литра). ООН-Хабитат изчислява, че на даден човек са необходими минимум 20 литра на ден. Само на тази основа това е много скъпо за много семейства, тъй като разходите за вода могат да достигнат до няколкократния афгана на седмица (100 афгана са приблизително еквивалентни на 1,5 щатски долара към май 2016 г.). Много семейства в населените места без специални водни помпи казаха, че просто не могат да си позволят да купят достатъчно вода за ежедневните си нужди. В някои от лагерите и селищата - като Чарахи-Камбар в Кабул или Минарец в Херат - жителите могат да имат достъп до вода от помпи наблизо, които са били инсталирани специално за лагерите от хуманитарни агенции, които са частна собственост на съседни или са принадлежали на близка джамия. Въпреки това, в повечето случаи достъпът до водата е спорадичен и не е достатъчен, за да задоволи нуждите на всички жители, като понякога няколко десетки семейства са зависими от една и съща водна помпа⁽⁵⁷⁹⁾.

2.7.3.2. Електричество

Почти всички домакинства разчитат на дърва, дървени въглища или отпадъци за отопление през зимата. Това е много нездравословно, особено за бедните жени и деца, които са отговорни за готвенето. Според проучване от 2015 г. на афганистанското правителство достъпът до електрическа енергия е сравнително висок в градските райони, като „Национална оценка на риска и уязвимостта“ от 2011/12 г. отчита, че 95% от градските домакинства

⁽⁵⁷³⁾ Правителство на Ислямска република Афганистан, „Състояние на афганистанските градове 2015 г. Том първи“, 2015 г. ([url](#)), стр. 86-87.

⁽⁵⁷⁴⁾ Правителство на Ислямска република Афганистан, „Състояние на афганистанските градове 2015 г. Том първи“, 2015 г. ([url](#)), стр. 98.

⁽⁵⁷⁵⁾ Правителство на Ислямска република Афганистан, „Състояние на афганистанските градове 2015 г. Том първи“, 2015 г. ([url](#)), стр. 98.

⁽⁵⁷⁶⁾ „Ройтерс“, „Жадните жители на афганистанската столица копаят дълбоко, за да се борят със сушата и прекалената употреба“, 28 февруари 2017 г. ([url](#)).

⁽⁵⁷⁷⁾ „Дейли аутлук“, „Кабул в Афганистан е изправен пред тежка водна криза“, 10 юли 2016 г. ([url](#)).

⁽⁵⁷⁸⁾ Правителство на Ислямска република Афганистан, „Състояние на афганистанските градове 2015 г. Том първи“, 2015 г. ([url](#)), стр. 98-100.

⁽⁵⁷⁹⁾ „Амнести интернешънъл“, „Децата ми ще умрат тази зима“ Неспазеното обещание на Афганистан към разселените лица“, 31 май 2016 г. ([url](#)), стр. 34.

имат достъп до някакъв източник на електричество. Тази цифра обаче прикрива тежката нередност на повечето достъпи⁽⁵⁸⁰⁾. Хората често използват своите частни генератори и малки устройства за слънчева енергия за осветление и зареждане на мобилни телефони. Устройствата за слънчева енергия обаче са по-популярни в селските райони⁽⁵⁸¹⁾. Електрическата мрежа е предимно градски източник и е нараснала от 44 % покритие през 2007/8 г. до 85% през 2011/12 г.⁽⁵⁸²⁾.

2.7.3.3. Достъп до инфраструктура и транспорт

Повечето пътища в градовете са прашни, кални и необработени. Това ограничава мобилността, особено по стръмните склонове на хълмовете, които могат да бъдат наводнени по време на дъждовете. Повечето афганистанци използват немоторни превозни средства като транспортно средство, а голяма част от жителите на градовете просто ходят (33% в Кабул и 60% в Херат). Броят на автомобилите обаче нараства, което води до проблем със задръстванията по съществуващите пътища. Системата на автобуси, микробуси и таксите е недостатъчна⁽⁵⁸³⁾.

2.7.4. Кабул

Американската инвазия през 2001 г. в Афганистан засили икономиката на Кабул. Според статия в „Гардиън“: „това, което в миналото беше град-призрак, опустошен от гражданската война, сега е занемарен, но оживен мегаполис. Многоетажни жилищни блокове и лъскави, многоетажни сватбени зали стърчат над ширналите се традиционни едноетажни сгради“⁽⁵⁸⁴⁾. От една страна, притокът на огромни суми пари за помощ стимулира строителния бум в Кабул, обслужващ хората с работни места в сектора на услугите, които процъфтяват от свързаните с хуманитарната помощ и военните разходи⁽⁵⁸⁵⁾. С изтеглянето на чуждестранните войски и големите съкращения на разходите за хуманитарна помощ този сегмент на пазара се срива. Докато западните компании за хуманитарна помощ и възстановяване често са плащали (дъл от) наемната цена за своите служители, някои от вилите и апартаментите, построени за тези клиенти, сега са изоставени⁽⁵⁸⁶⁾. Според проучване от 2015 г. на афганистанското правителство „има над 12 000 апартамента в момента в процес на изграждане (към януари 2015 г.), което се равнява на над 50% от сега заетия апартаментен фонд (22 900 единици). Произтичащото свръхпредлагане, когато строящите се обекти излизат на пазара, може да окаже натиск за намаляване на цените, но жилищният фонд все още е твърде скъп за повечето граждани на Кабул“⁽⁵⁸⁷⁾. Според информационен лист на Германската федерална служба за миграция и бежанци (BAMF), ИОМ и Централна служба за информационно посредничество за подпомагане на връщанията (ZIRF) от 2016 г. „наемът на един апартамент варира от 400 до 600 долара. Разходите за живот месечно могат да стигнат до 500 долара. Комунални услуги като ток и вода струват не повече от 40 долара на месец, но в зависимост от потреблението, разходите може да са по-високи [...] Има голям брой апартаменти и къщи под наем в град Кабул и околностите, както и в други провинции. Разходите за наем в град Кабул обаче са по-високи от другите провинции“⁽⁵⁸⁸⁾.

От другата страна на спектъра, 71,5% от жилищната зона район в Кабул е „кулминация на непланирани жилищни зони, жилищно строителство от хълмовете, селища за вътрешно разселени лица и лагери Кучи“⁽⁵⁸⁹⁾. Според статия на Радио Свободна Европа/Радио Свобода „много от новите квартали са започнали като лагери на вътрешно разселени лица (ВРЛ), които са се заселили на свободна земя, обикновено в покрайнините на града или по склоновете на хълмовете, които позволяват. С течение на времето жителите са построили прости къщи от тухли и кал, но селищата им остават несвързани с градското водоснабдяване, канализационна система или автобусни линии“⁽⁵⁹⁰⁾. В град Кабул неформалните селища са посочени като *Зорабад*, което буквално се превежда като „земя, взета със сила“. Отнася се за районите, където хората са взели правителствена и обществена земя и са я продали на други или са построили свои собствени къщи, без да потърсят официално разрешение. Официалните критерии са, че къщите нарушават генералния план на Кабул и не отговарят на формалните изисквания за достъп до земя⁽⁵⁹¹⁾. Доклад за 2012 г. предоставя следните определения на селища в Кабул:

⁽⁵⁸⁰⁾ Правителство на Ислямска република Афганистан, „Състояние на афганистанските градове 2015 г. Том първи“, 2015 г. ([url](#)), стр. 101.

⁽⁵⁸¹⁾ Световна банка, „Общ преглед на Афганистан“, 2 ноември 2016 г. ([url](#)).

⁽⁵⁸²⁾ Правителство на Ислямска република Афганистан, „Състояние на афганистанските градове 2015 г. Том първи“, 2015 г. ([url](#)), стр. 101.

⁽⁵⁸³⁾ Правителство на Ислямска република Афганистан, „Състояние на афганистанските градове 2015 г. Том първи“, 2015 г. ([url](#)), стр. 100-101.

⁽⁵⁸⁴⁾ „Гардиън“, „Кабул - петият най-бързо развиващ се град в света - се пръска по шевевете“, 11 декември 2014 г. ([url](#)).

⁽⁵⁸⁵⁾ РСЕ/РС, „Променящото се лице на Кабул“, 13 юни 2016 г. ([url](#)), разглеждано на: 01 март 2017 г.

⁽⁵⁸⁶⁾ РСЕ/РС, „Променящото се лице на Кабул“, 13 юни 2016 г. ([url](#)), разглеждано на: 01 март 2017 г. ; „Старс енд страйпс“; „Отпътуването на чужденците срути жилищния пазар за мега-имения в Кабул“, 15 март 2015 г. ([url](#)).

⁽⁵⁸⁷⁾ Правителство на Ислямска република Афганистан, „Състояние на афганистанските градове 2015 г. Том първи“, 2015 г. ([url](#)), стр. 87.

⁽⁵⁸⁸⁾ Германската федерална служба за миграция и бежанци (BAMF), ИОМ и Централна служба за информационно посредничество за подпомагане на връщанията (ZIRF), „Информационен лист за страната: Афганистан“ 2016 г., 10 януари 2017 г. ([url](#)), стр. 1-2.

⁽⁵⁸⁹⁾ Правителство на Ислямска република Афганистан, „Състояние на афганистанските градове 2015 г. Том първи“, 2015 г. ([url](#)), стр. 76.

⁽⁵⁹⁰⁾ РСЕ/РС, „Променящото се лице на Кабул“, 13 юни 2016 г. ([url](#)); „Дейли мейл“, „Живот в предградията в стила на Кабул“, 10 октомври 2012 г. ([url](#)).

⁽⁵⁹¹⁾ Назире, Х. и колектив, „Ефектите на подобряването на неформалните селища в град Кабул“, 28 декември 2016 г. ([url](#)), стр. 480.

- Официални зони: класифицирани като жилищна земя съгласно Генералния план от 1978 г. и официално продадена от община Кабул за развитие.
- Неформални зони: намират се извън жилищните райони, обхванати от Генералния план от 1978 г. Тези площи, които включват публична и частна собственост, са уредени и разработени с действителното разрешение на собственика на земята, обикновено чрез прехвърляне на обичайно право на собственост.
- Незаконни зони: неформални селища, които са уредени без разрешение на собственика на земята или прехвърляне на обичайно право на собственост. Повечето от тези селища са на публична земя, собственост на държавен орган на склонове на хълмове в и около Кабул ⁽⁵⁹²⁾.

Нередовните жилищни зони често заемат райони, неподходящи за обитаване от хора, като много стръмни склонове и райони, податливи на наводнения, свлачища или други рискове ⁽⁵⁹³⁾. Населените места покриват високопланински склонове и районът става недостъпен през дъждовния сезон, когато пътеките и пътищата са наводнени, докато повечето съоръжения като училища, болници са разположени извън неформалните селища ⁽⁵⁹⁴⁾.

Най-лошата ситуация е в неофициалните селища в Кабул. Съществуват около 50 такива лагера, в които се намират около 40 000 души (най-големите, които приютяват повече от 400 до 1400 семейства, са: Чарахи Камбер, Продже Хюсеин Кил, Шахраке Полис, Пули Кампани, Пули Шина) ⁽⁵⁹⁵⁾. Половината от тях живеят в населените места, създадени от 2002 г. до 2009 г., а другата половина са се заселили след 2010 г. Те са вътрешно разселени лица, завръщащи се лица, икономически мигранти и етнически малцинства - Кучи или Джоги ⁽⁵⁹⁶⁾. Оценка на условията в неофициалните селища в Кабул през януари 2016 г. установи, че „повечето жители на неофициалните селища в Кабул живеят в условия, подобни на квартали-гета. Заслоните им не осигуряват достатъчна защита срещу студените и влажни зимни месеци, пренаселени са и не осигуряват достатъчно поверителност. На много места огромен брой семейства споделят малък брой ръчни помпи за достъп до чиста вода. Населението живее под постоянна заплаха от изгонвания. Достъпът до основни услуги и публична инфраструктура е много ограничен“ ⁽⁵⁹⁷⁾. През 2017 г. статии в пресата съобщават, че деца и възрастни хора умират от хипотермия ⁽⁵⁹⁸⁾. Проучване на „Амнести интернешънъл“ относно положението на вътрешно разселените лица, основано на посещения в Афганистан през ноември 2015 г. и февруари 2016 г., установява, че „разселените хора в лагерите и селищата, които посетихме в Кабул, Херат и Мазари Шариф неизменно живеяха в изключително лоши жилищни условия. В лагера Чаман-е-Бабрак в Кабул ефектите от няколко дни проливен дъжд бяха ясно видими, а пътеките между къщите бяха толкова кални, че бяха едва проходими и много от хижите бяха наводнени. Дори тези, които могат да си позволят собствени къщи от кал и не живеят в брезентови палатки, са страдали от течове и щети от вода в къщите си“ ⁽⁵⁹⁹⁾.

Покупките на имоти в Кабул е ограничена до най-богатия сегмент на обществото. Апартамент, построен от правителството или частния сектор, струва около 60 000 долара и е твърде скъп за 90-95% от населението ⁽⁶⁰⁰⁾. В момента на пазара няма налични ипотечни продукти, но някои афганистански банки обмислят да предложат ипотечни заеми съгласно шариатския закон, който забранява начисляването на лихва ⁽⁶⁰¹⁾. Афганистанската ипотечна и възстановителна банка, единствената ипотечна банка в Афганистан, беше разпусната през 2003 г. ⁽⁶⁰²⁾. Поради липсата на официални дългосрочни програми за заеми, хората прибягват до неформалния сектор за заеми ⁽⁶⁰³⁾.

Според официалните данни, събрани от Фонд на ООН за населението през 2013 г., около 95% от домакинствата в Кабул са имали достъп до електричество; 87

% до телевизор; 97% до мобилен телефон; 50% от домакинствата са имали подобрени съоръжения за канализация; 43% са имали хладилник; 33% компютър; 26% кола; 10% са имали достъп до интернет ⁽⁶⁰⁴⁾. Според ВКБООН обаче по-скоро пристигналите в града вътрешно разселени лица и завръщащи се вероятно няма да имат такива съоръжения и процентите за населението като цяло може да са по-ниски днес ⁽⁶⁰⁵⁾.

⁽⁵⁹²⁾ Меткалф, В. и колектив, „Убежище в града? Разселване в градовете и уязвимост в Кабул“, юни 2012 г. ([url](#)), стр. 3.

⁽⁵⁹³⁾ Правительство на Ислямска република Афганистан, „Състояние на афганистанските градове 2015 г. Том първи“, 2015 г. ([url](#)), стр. 76.

⁽⁵⁹⁴⁾ Назире, Х. и колектив, „Ефектите на подобряването на неформалните селища в град Кабул“, 28 декември 2016 г. ([url](#)), стр. 487.

⁽⁵⁹⁵⁾ Работна група за неофициалните селища в Кабул, „Помощ през зимата в неофициалните селища в Кабул“, януари 2016 г. ([url](#)), стр. 5-6.

⁽⁵⁹⁶⁾ Работна група за неофициалните селища в Кабул, „Помощ през зимата в неофициалните селища в Кабул“, януари 2016 г. ([url](#)), стр. 9.

⁽⁵⁹⁷⁾ Работна група за неофициалните селища в Кабул, „Помощ през зимата в неофициалните селища в Кабул“, януари 2016 г. ([url](#)), стр. 9.

⁽⁵⁹⁸⁾ „Толо Нюз“, „12 деца загинаха в студеното време в Кабул за седмица“, 7 февруари 2017 г. ([url](#)); „Паджук афган нюз“, „В суровата зима живеещите в палатки в Кабул се борят да оцелеят“, 24 януари 2017 г. ([url](#)).

⁽⁵⁹⁹⁾ „Амнести интернешънъл“, „Децата ми ще умрат тази зима“ Неспазеното обещание на Афганистан към разселените лица“, 31 май 2016 г. ([url](#)), стр. 30-31.

⁽⁶⁰⁰⁾ Правительство на Ислямска република Афганистан, „Състояние на афганистанските градове 2015 г. Том първи“, 2015 г. ([url](#)), стр. 92.

⁽⁶⁰¹⁾ „Блумбърг“, „Ипотеките ще навлязат за първи път на афганистанския жилищен пазар, засегнат от талибаните“, 29 ноември 2016 г. ([url](#)).

⁽⁶⁰²⁾ Харакат - Организация за инвестиционен климат на Афганистан, „Оценка на ипотечния пазар в 5 големи града на Афганистан“, април 2014 г. ([url](#)), стр. 11.

⁽⁶⁰³⁾ Харакат - Организация за инвестиционен климат на Афганистан, „Оценка на ипотечния пазар в 5 големи града на Афганистан“, април 2014 г. ([url](#)), стр. 11;

„Блумбърг“, „Ипотеките ще навлязат за първи път на афганистанския жилищен пазар, засегнат от талибаните“, 29 ноември 2016 г. ([url](#)).

⁽⁶⁰⁴⁾ „Централна статистическа служба“, „Балх. Социално-демографско и икономическо проучване в Балх“, 5 януари 2015 г. ([url](#)), стр. 79-80.

⁽⁶⁰⁵⁾ ВКБООН Афганистан, електронна поща, 3 март 2017 г. ВКБООН направи това допълнение по време на прегледа на този доклад.

Според „Амнести интернешънъл“: „бързата урбанизация е поставила огромни натоварвания върху водните ресурси на Кабул и почти половината от жителите на столицата не са имали редовен достъп до вода“. Жителите на някои неформални селища са купували вода от камион (20 афгана/0,30 щатски долара на 4,5 литра) ⁽⁶⁰⁶⁾. По-богати хора започнаха да копят нерегламентирани кладенци, за да достигнат намаляващите по ниво подземни води ⁽⁶⁰⁷⁾.

2.7.5. Херат

Според анализатора Лесли площта на Херат се разширява. Редица жилищни анклави (*шахрак* [*shahrak*]) се появяват около Херат през последните години. Повечето сгради в Херат са построени след 2001 г. Цените на имотите се увеличаваха до 2011 г., с което се ускори бумът на имотите. Бумът на имотите бе подхранван и от пари от търговията с наркотици. След 2014 г. цените паднаха с около 20-30%. Градската плътност е много висока, а моделите на селищата са доста подредени, въпреки че повечето сгради не отговарят на генералния план. Имаше случаи на заграбване на земя в град Херат от длъжностни лица и други влиятелни личности и това беше извършено безнаказано ⁽⁶⁰⁸⁾.

61,3% от анкетираните в проучване през 2016 г. за Херат съобщиха, че притежават собствена къща. Според съобщенията 23,4% от домакинствата наемат жилищната си единица. 92,1% от домакинствата в Херат са подобрили канализационните съоръжения, а 42,8% са отседнали в къщи с покриви от цимент ⁽⁶⁰⁹⁾. В град Херат около 5% от населението живее в меки конструкции или палатки ⁽⁶¹⁰⁾.

От градското население в Херат 81,2% имат достъп до подобрени водоизточници, 90,7% са използвали електричество като източник за осветление и 92,1% имат подобро канализационно съоръжение ⁽⁶¹¹⁾. Според „Наблюдател на правата в Афганистан: основен доклад“ от април 2016 г. 80% от жителите в град Херат имат достъп до електропреносната мрежа, 70% до вода и 30% до канализационни служби ⁽⁶¹²⁾. Около 91% от домакинствата в Херат имат достъп до мобилни телефони, 85% имат телевизор, 63% имат хладилник, 22% притежават компютър, 16% имат кола, 10% генератор и 16% имат достъп до интернет ⁽⁶¹³⁾. През 2016 г. беше открит проектът за хидроенергия Салма. Смята се, че новият язовир подобрява достъпа до електричество и вода в Херат и околностите ⁽⁶¹⁴⁾. Повечето домакинства използват втечен природен газ за готвене ⁽⁶¹⁵⁾.

Вътрешно разселени лица

Според ВКБООН „Провинция Херат и по-специално град Херат и съседният район Инджил исторически са били значителна дестинация за вътрешно разселените лица (ВРЛ). В края на 2015 г. Херат беше сред провинциите, приютили най-високи брой ВРЛ в Афганистан, които съставляваха приблизително 10% или 120 000 от общия брой на вътрешно разселените лица, съставено от значителен продължителен обем на вътрешно разселените лица, някои от които живеят в Херат от две десетилетия“ ⁽⁶¹⁶⁾.

ВКБООН установи по отношение на седем продължително съществуващи селища за вътрешно разселени лица в общинските граници на Херат, че:

По-голямата част от жилищата са едностайни, изградени от кал и тухли, предлагащи недостатъчна защита от стихииите, особено от изключителния зимен студ. Значителен брой семейства живеят в импровизирани жилища и палатки, които предлагат още по-малка защита от стихииите и са силно уязвими от метеорологични събития. Земята и сигурността на владението бяха важен въпрос. Мнозинството от семействата нямат официални договорености за владение и разчитат най-вече на устни споразумения. Статутът на собственост върху земята за повечето земи е неясен, тъй като огромна част от нея се оспорва от местните жители на Херат. Семейства в Минарет, Нау Абад, Полис Стейшън и Шайдаи са получили множество заплахи за изгонване. Освен това правителството им е забранило да строят нови приюти или да ремонтират съществуващите, което им е попречило да инвестират и подобряват жилищното си положение/положението на живот ⁽⁶¹⁷⁾.

⁽⁶⁰⁶⁾ „Амнести интернешънъл“, „Децата ми ще умрат тази зима“ Неспазеното обещание на Афганистан към разселените лица“, 31 май 2016 г. ([url](#)), стр. 34.

⁽⁶⁰⁷⁾ „Ройтерс“, „Жадните жители на афганистанската столица копят дълбоко, за да се борят със сушата и прекалената употреба“, 28 февруари 2017 г. ([url](#)).

⁽⁶⁰⁸⁾ Лесли, Дж., „Политическа и икономическа динамика на Херат“, ИМСАЩ, 2015 г. ([url](#)), разглеждано на: 9 март 2017 г., стр. 8-10.

⁽⁶⁰⁹⁾ „Централна статистическа служба“, „Социално-демографско и икономическо проучване - Херат“, 7 март 2017 г. ([url](#)), стр. 83, 86-87.

⁽⁶¹⁰⁾ „Афганистанска организация за изследване на обществената политика“, „Наблюдател на правата в Афганистан: основен доклад“, април 2016 г. ([url](#)), стр. 50-51.

⁽⁶¹¹⁾ „Централна статистическа служба“, „Социално-демографско и икономическо проучване - Херат“, 7 март 2017 г. ([url](#)), стр. 74, 76, 88.

⁽⁶¹²⁾ „Афганистанска организация за изследване на обществената политика“, „Наблюдател на правата в Афганистан: основен доклад“, април 2016 г. ([url](#)), стр. 50.

⁽⁶¹³⁾ „Централна статистическа служба“, „Социално-демографско и икономическо проучване - Херат“, 7 март 2017 г. ([url](#)), разглеждано на: 20 март 2017 г., стр. 74, 76, 88.

⁽⁶¹⁴⁾ „Афганистан таймс“, „Моди и Гани откриха дълго чакания проект за язовира Салма“, 4 юни 2016 г. ([url](#)).

⁽⁶¹⁵⁾ „Централна статистическа служба“, „Социално-демографско и икономическо проучване - Херат“, 7 март 2017 г. ([url](#)), стр. 72.

⁽⁶¹⁶⁾ ВКБООН, „Характеристики и план за реакция на продължително съществуващите селища за вътрешно разселени лица в Херат“, октомври 2016 г. ([url](#)), стр. 12.

⁽⁶¹⁷⁾ ВКБООН, „Характеристики и план за реакция на продължително съществуващите селища за вътрешно разселени лица в Херат“, октомври 2016 г. ([url](#)), стр. 6.

Освен това, в доклада се посочва, че:

Водата и канализацията бяха сериозен проблем във всички проучени населени места. В много случаи вътрешно разселените лица разчитат на общински водни пунктове с проблеми, свързани със задръствания и качеството на водата. Често се случва и вътрешно разселените да разчитат на изградени от общността общи тоалетни със септични ями, с неадекватната защита от протичане на ямите, което води до проблеми за общественото здраве и удобствата. Освен това значителен брой семейства все още нямат достъп до обществени тоалетни и трябва да прибегват до дефекация на открито. В много случаи водно-канализационните съоръжения са изброени от вътрешно разселените лица като техен приоритет за развитие номер едно ⁽⁶¹⁸⁾.

Проучване на „Амнести интернешънъл“ относно положението на вътрешно разселените лица, основано на посещения в Афганистан през ноември 2015 г. и февруари 2016 г., установи, че:

Разселените хора в лагерите и селищата, които посетихме в Кабул, Херат и Мазари Шариф неизменно живеяха в изключително лоши жилищни условия [...] Разселените хора живеяха в незначително по-добри условия в лагерите Шайдаи и Маслах в Херат, но условията все още не бяха адекватни. Почти всички, които интервюирахме в тези населени места, казаха, че живеят в колиби, които предлагат много слаба защита от горещо или студено време. В лагера Шайдаи бяха положени някои усилия за справяне със собствеността върху земята, както е посочено в Политиката за вътрешно разселените лица. Правителството от 2012 г. започва да разпределя земя за продължително вътрешно разселени лица, главно на разселени хора, регистрирани като вътрешно разселени лица от правителството или ВКБОУОН. Правителството е продало на разселените семейства 300m² земя за 20 000 афгана (290 щатски долара), което е цената на таксата за поземлен регистър според местната власт. Въпреки че тази инициатива е похвална, много от тези семейства, които са имали възможност да си позволят земята, не са успели да финансират изграждането на собствени къщи. Някои казват, че е трябвало да продадат земята, след като изпаднали във финансови проблеми. Служител на местната власт в Херат заяви, че една от пречките пред схемата за разпределение на земята в Шайдаи е също това, че на много разселени хора липсва тазкера (национална лична карта), което означава, че тяхната собственост върху земята не може да бъде регистрирана и по този начин ги прави неприемливи за схемата за разпределение на земята. Разселените хора могат да се сблъскат със значителни бариери при получаването на национални лични карти, които често са недостъпни или могат да бъдат получени само в нечия родна провинция, която често е твърде несигурна, за да може лицето да се върне. Други, по-специално от лагера Маслах, заявиха, че служители от МБР (Министерство на бежанците и завръщащите се) са им обещали земя през 2015 г., но оттогава нищо не се е случило, тъй като идентифицирането на разселените все още продължава. Служител на местното правителство заяви пред „Амнести интернешънъл“, че освен това усилията за разпределяне на земя на разселени хора в лагера Маслах са възпрепятствани от спорове относно собствеността върху предложената за разпределение земя ⁽⁶¹⁹⁾.

Според ВКБОУОН в никое от населените места за вътрешно разселени лица няма електричество (в рамките на града или предградията) и бедните семейства, живеещи във временни приюти, нямат достъп до него ⁽⁶²⁰⁾.

2.7.6. Мазари Шариф

Според проучване от 2015 г. преобладаващите жители в Мазари Шариф притежават къщите си (66,5%), докато 24,5% наемат жилищата си ⁽⁶²¹⁾. Повече от половината от къщите в града са изградени от кал или почва с дървени трупи, останалите от вар с тухли и метал, цимент или други материали. Повечето имат подове от пръст (70%) или цимент (26%) ⁽⁶²²⁾. Домакинствата в Мазари Шариф се отопляват с дърва, дървени въглища или въглища. Като цяло електричеството е достъпно в града (93% домакинство има достъп). Повечето хора имат достъп до подобрени източници на питейна вода (76%), обикновено чрез тръби или от кладенците. 92% от домакинствата имат подобрени санитарни съоръжения ⁽⁶²³⁾.

Според МОМ, размерът на наемите Мазари Шариф през 2014 г. варира от 150 до 250 щатски долара за тристаен апартамент в безопасна зона. Цената на подобен апартамент беше 40 000 щатски долара ⁽⁶²⁴⁾.

Според проучване от 2015 г. около 94% от домакинствата имат достъп до мобилен телефон, 91% имат телевизор, 51% хладилник, 28% компютър, 20% имат кола, 20% имат достъп до интернет ⁽⁶²⁵⁾.

⁽⁶¹⁸⁾ ВКБОУОН, „Характеристики и план за реакция на продължително съществуващите селища за вътрешно разселени лица в Херат“, октомври 2016 г. ([url](#)), стр. 6.

⁽⁶¹⁹⁾ „Амнести интернешънъл“, „Деца ми ще умрат тази зима“ Неспазеното обещание на Афганистан към разселените лица“, 31 май 2016 г. ([url](#)), стр. 30-31.

⁽⁶²⁰⁾ ВКБОУОН Афганистан, електронна поща, 3 март 2017 г. ВКБОУОН направи това допълнение по време на прегледа на този доклад.

⁽⁶²¹⁾ Централна статистическа служба, „Балх. Социално-демографско и икономическо проучване в Балх“, 5 януари 2015 г. ([url](#)), стр. 83.

⁽⁶²²⁾ „Централна статистическа служба“, „Балх. Социално-демографско и икономическо проучване в Балх“, 5 януари 2015 г. ([url](#)), стр. 79-82.

⁽⁶²³⁾ „Централна статистическа служба“, „Балх. Социално-демографско и икономическо проучване в Балх“, 5 януари 2015 г. ([url](#)), стр. 68-70, 84.

⁽⁶²⁴⁾ Германската федерална служба за миграция и бежанци (BAMF), МОМ и Централна служба за информационно посредничество за подпомагане на връщанията (ZIRF), „Информационен лист за страната: Афганистан“ 2016 г., 10 януари 2017 г. ([url](#)), стр. 14-15.

⁽⁶²⁵⁾ „Централна статистическа служба“, „Балх. Социално-демографско и икономическо проучване в Балх“, 5 януари 2015 г. ([url](#)), стр. 79-80.

Вътрешно разселени лица и връщащи се

Проучване на „Амнести интернешънъл“ относно положението на вътрешно разселените лица, основано на посещения в Афганистан през ноември 2015 г. и февруари 2016 г., установи, че

Разселените хора в лагерите и селищата, които посетихме в Кабул, Херат и Мазари Шариф неизменно живееха в изключително лоши жилищни условия [...] В Мазари Шариф някои от разселените живееха в къщи за наем на глина, за които плащат месечен наем от 500-1000 афгана (7-15 долара). Жителите заявиха пред „Амнести интернешънъл“, че къщите не защитават семействата от зимния студ или лятната жегла, а през лятото са пълни с прах и комари. Няколко семейства често трябва да живеят заедно в една и съща къща в една или две стаи, за да споделят разходите за наема. В резултат на това къщите са пренаселени, влажни и улесняват разпространението на болести (⁶²⁶).

Някои лагери на вътрешно разселени лица бяха премахнати и унищожени през 2011 г. Семействата живеят в различни условия в града или в покрайнините му (⁶²⁷).

През 2016 г. ВКБООН и партньорите се натъкнаха на вътрешно разселени лица, които бяха принудени да се настаняват без разрешение в джамии, да споделят стая с до 20 лица или които бяха приютени от властите в транзитни обекти без достъп до тоалетни и подходящ покрив. Завръщащите се и някои продължително вътрешно разселени лица успяват да закупят парцел в близките квартали, често в райони с ограничен достъп до пазари и основни услуги. Въпреки това, когато завръщащите се и вътрешно разселените лица купуват парцел, те често не могат да си позволят строеж на къща (⁶²⁸).

Освен това от 2016 г. насам няма хуманитарни агенции, които да подпомагат подслона за завръщащи се лица и предизвикани от конфликти вътрешно разселени лица в Мазари Шариф (⁶²⁹).

В миналото провинциалните власти в провинция Мазари Шариф и Балх са отпускали земи за подпомагане на завръщането и реинтеграцията на афганистански бежанци, завръщащи се от Пакистан и Иран. Въпреки това, по-голямата част от отпуснатите от провинциалните власти земи не са допринесли за ефективна и устойчива реинтеграция, тъй като са разположени в отдалечени географски райони и в райони, оспорвани от въоръжени групировки. Това доведе до изоставянето на някои обекти от завръщащите се и вътрешно разселените лица, които се преместиха в градския център на Мазари Шариф и сега живеят в несигурни условия с роднини или в импровизирани приюти (⁶³⁰).

Завръщащите се, изправени пред спорове за земя със съседни общности, срещат сериозни предизвикателства при получаването на средство за правна защита. Първо, правният процес е много скъп; второ, намесата, корупцията и принадлежността на обитателите на селата към въоръжени групи осуетяват желанието и способността на завръщащите се да търсят средства за правна защита (⁶³¹).

2.8. Стратегии за справяне и мрежа за подкрепа

2.8.1. Мрежата като социална защита

Въпреки установяването на Националната стратегия за социална защита за периода 2008-2013 г., държавната социална защита в Афганистан „остава много ограничена, като социална защита, чувствителна към деца и жени, почти не съществува“ (⁶³²). Според доклада на УНИЦЕФ / „Самюъл Хол“ обаче населението на Афганистан „разчита на солидарност, за да може да задоволи основните си социални и здравни нужди“ (⁶³³).

Афганистанците разчитат почти изцяло на семейството и мрежите си като система за защита (⁶³⁴). Устойчивостта и находчивостта на афганистанските семейства заедно със силните общностни мрежи са важни стратегии за справяне с шокови ситуации (⁶³⁵). За вътрешно разселените лица и завръщащите се, наличието на социална мрежа е от основно значение при избора на тяхната дестинация, тъй като роднините са

⁽⁶²⁶⁾ „Амнести интернешънъл“, „Деца ми ще умрат тази зима“ Неспазеното обещание на Афганистан към разселените лица“, 31 май 2016 г. ([url](#)), стр. 30-31.

⁽⁶²⁷⁾ „Амнести интернешънъл“, „Деца ми ще умрат тази зима“ Неспазеното обещание на Афганистан към разселените лица“, 31 май 2016 г. ([url](#)), стр. 31.

⁽⁶²⁸⁾ ВКБООН Афганистан, електронна поща, 3 март 2017 г. ВКБООН направи това допълнение по време на прегледа на този доклад.

⁽⁶²⁹⁾ ВКБООН Афганистан, електронна поща, 3 март 2017 г. ВКБООН направи това допълнение по време на прегледа на този доклад.

⁽⁶³⁰⁾ ВКБООН Афганистан, електронна поща, 3 март 2017 г. ВКБООН направи това допълнение по време на прегледа на този доклад.

⁽⁶³¹⁾ ВКБООН Афганистан, електронна поща, 3 март 2017 г. ВКБООН направи това допълнение по време на прегледа на този доклад.

⁽⁶³²⁾ УНИЦЕФ и „Самюъл Хол“, Система за социална защита, 2014 г. ([url](#)), стр. 6.

⁽⁶³³⁾ УНИЦЕФ и „Самюъл Хол“, Система за социална защита, 2014 г. ([url](#)), стр. 6.

⁽⁶³⁴⁾ „Афганистанска организация за изследване на обществената политика“, „Център за връзка за миграция и развитие“, април 2014 г. ([url](#)), стр. 12.

⁽⁶³⁵⁾ УНИЦЕФ и „Самюъл Хол“, Система за социална защита, 2014 г. ([url](#)), стр. 13.

главните източници на подкрепа и икономическа помощ, информация и сигурност⁽⁶³⁶⁾. И все пак, особено тези категории - завръщащи се бежанци, вътрешно разселени лица и депортирани - често нямат социални мрежи в района, в който са изселени или върнати, липсват и връзки за намиране на адекватна работа или подходящо обучение⁽⁶³⁷⁾. Афганистанското правителство установи, че „градовете представят уникален набор от динамики, които често комбинират уязвимостта на бедните градски домакинства, които често страдат от по-слаби механизми за справяне, по-често срещана несигурност на прехраната (34%) и по-малко социален капитал и мрежи за подкрепа в сравнение със селските домакинства“⁽⁶³⁸⁾.

Въпреки това, „с толкова много семейства в бедност или изпитващи принудително разселване през последните десетилетия, неформалните механизми за подкрепа на общността са загубили възможностите си. Нарастването на уязвимостта и многобройните шокови ситуации просто потапят семействата по-дълбоко в криза“, според Службата на ООН за координация на хуманитарните въпроси⁽⁶³⁹⁾. Съставният ефект на продължителното и насилствено разселване е, че намалява способността за самозащита на засегнатите общности, включително загубата на мрежи за социална подкрепа⁽⁶⁴⁰⁾. Капацитетът на приемащите общности за настаняване на роднини и приятели бавно намалява в следствие на повтарящия се и разтеглив характер на разселването⁽⁶⁴¹⁾. В традиционното общество на пушуните гостоприемството към непознати се разглежда като основна ценност на Пашунвали - кодекса на честта. „Традиционните форми на пушунското общество са преживели рязко и травматично пренастройване след съветската инвазия, заедно с появата на недържавни участници (талибани) и инвазията на САЩ в Афганистан“⁽⁶⁴²⁾. Както бе отбелязано от „Център за наблюдение на вътрешното разселване“, някои вътрешно разселени лица могат да получат помощ и гостоприемство от местните общности въз основа на тяхната етническа и племенна принадлежност, но много от приемащите семейства са икономически уязвими и бързо изчерпват ресурсите си⁽⁶⁴³⁾.

В случай на завръщащи се от Европа, които са били без документи в приемащата им страна, проучване на Университета на Организацията на обединените нации в Маастрихт установи, че:

Всички завръщащи се в проучването през 2007 г. бяха събрани отново с близките си и силно разчитаха на подкрепата на техните близки за жилище и храна. Много от завръщащите се също получиха парични преводи от близки, които все още живеят в чужбина. Независимо от това, връщането с празни ръце и зависимостта от роднини също влошава статуса им, което ги кара да се чувстват като непостижани успех. Връщайки се от Запада, те споменаха за недоверие и амбивалентно отношение към тях. Докато тяхната културна и религиозна цялост беше поставена под въпрос, те също така чувстваха, че хората се интересуват от парите им, което ги кара да крият факта, че са се завърнали от Европа. Обратната миграция беше спомената като травматично преживяване⁽⁶⁴⁴⁾.

Макар че всички респонденти в проучване на „Афганистанската организация за изследване на обществената политика“ (APPRO) заявиха, че имат членове на семействата си в Афганистан при завръщане от съседни страни, само малцина съобщават, че при завръщането си са получили помощ; и ако са получили някаква помощ, тя е била ограничена до настаняване. Авторите на изследването приписват тази ограничена помощ на трудностите, които все още са били ключова характеристика в много афганистански домакинства⁽⁶⁴⁵⁾. Това беше потвърдено от друго проучване, което установи, че някои завръщащи се редовно се преместват от един при друг член на семейството, отчасти за да избегнат възползване от гостоприемство за прекалено дълъг период⁽⁶⁴⁶⁾.

Състоянието на солидарност като социална система за подкрепа се влоши още повече в градовете⁽⁶⁴⁷⁾. Афганистанското правителство и ООН-Хабитат заявиха в проучване за състоянието на афганистанските градове:

Съществува схващане, че бедността, уязвимостта и социалното изключване са предимно проблеми в селските райони в Афганистан. В действителност обаче това не може да бъде по-далеч от истината. Докато градовете са центрове на икономическа активност, мрежите за социално осигуряване, достъпът до земя и прехраната с лично отгледани растения в селските райони не са сред характеристиките на градовете, където господства паричната икономика и огромен пазарен натиск оформя достъпността на услугите. Градските жители често се оказват в ситуации на сложна уязвимост, без достъп до редица важни механизми за справяне, които могат да бъдат налични в селските райони⁽⁶⁴⁸⁾.

⁽⁶³⁶⁾ Харпвикен, К. Б., „Социални мрежи и миграция във военновременен Афганистан“, 2009 г. ([url](#)), стр. 3.

⁽⁶³⁷⁾ „Самюъл Хол“, „Разселена градска младеж в Кабул. Част първа: Психичното здраве има значение“, юни 2016 г. ([url](#)), стр. 19.

⁽⁶³⁸⁾ Правителство на Ислямска република Афганистан, „Състояние на афганистанските градове 2015 г. Том първи“, 2015 г. ([url](#)), стр. 3.

⁽⁶³⁹⁾ Служба на ООН за координация на хуманитарните въпроси, „Общ преглед на хуманитарните нужди за 2017 г.“, 31 декември 2016 г. ([url](#)), стр. 7.

⁽⁶⁴⁰⁾ Служба на ООН за координация на хуманитарните въпроси, „Общ преглед на хуманитарните нужди за 2017 г.“, 31 декември 2016 г. ([url](#)), стр. 32.

⁽⁶⁴¹⁾ Служба на ООН за координация на хуманитарните въпроси, „Общ преглед на хуманитарните нужди за 2017 г.“, 31 декември 2016 г. ([url](#)), стр. 24.

⁽⁶⁴²⁾ Изследователски център за ФАПР, „Пашунвали: анализ на пушунския начин на живот“, в „Принципи на племенната и клановата структура в Афганистан и Пакистан, публикувано от: Австрия, Федерална служба за имиграция и убежище“, отдел ИСП, 5 април 2017 г. ([url](#)), стр. 29, 44.

⁽⁶⁴³⁾ ЦНВР, „Афганистан: Новите и дългосрочно вътрешно разселени лица рискуват да бъдат пренебрегнати заради засилването на конфликта“, 16 юли 2015 г. ([url](#)).

⁽⁶⁴⁴⁾ Ван Хюте, М., „Връщане назад или движение напред? Миграция за връщане след конфликта“, 20 ноември 2014 г. ([url](#)), стр. 96.

⁽⁶⁴⁵⁾ „Афганистанска организация за изследване на обществената политика“, „Център за връзка за миграция и развитие: работници на нестабилни работни места от Кабул“, април 2014 г. ([url](#)), стр. 12.

⁽⁶⁴⁶⁾ Опен, К. и Маджиди, Н., „Могат ли афганистанците да се реинтегрират след подпомогнатото завръщане от Европа?“, 2015 г. ([url](#)), стр. 3.

⁽⁶⁴⁷⁾ Правителство на Ислямска република Афганистан, „Състояние на афганистанските градове 2015 г. Том първи“, 2015 г. ([url](#)), стр. 19.

⁽⁶⁴⁸⁾ Правителство на Ислямска република Афганистан, „Състояние на афганистанските градове 2015 г. Том първи“, 2015 г. ([url](#)), стр. 19.

Според проучване на „Самюъл Хол“ от 2014 г. 76% от градските домакинства, изследвани от „Самюъл Хол“, са в дълг⁽⁶⁴⁹⁾. Много семейни мрежи в градовете не са достатъчно силни, за да подкрепят устойчивостта на домакинствата, тъй като паричните преводи в чужбина намаляват⁽⁶⁵⁰⁾. През 2015 г. в Афганистан са получени около 300 милиона щатски долара лични преводи, сума, която е стагнирала на това ниво от 2012 г. (до 2015 г.)⁽⁶⁵¹⁾.

Според „Афганистанската организация за изследване на обществената политика“ (APPRO):

Съществува силна традиция, при която по-заможните семейства в дадена общност подпомагат по-бедните си съседи и роднини чрез дарения за храна и дрехи. Тази традиция е по-често срещана в селските райони поради тесните връзки между далечни роднини, отколкото в градските райони. Освен това благотворителността е ad hoc и може да бъде ненадеждна. [...] Друг източник на хранителна помощ на местно ниво в някои общности е използването на закят - ислямски данък, който се събира от старейшините и се разпределя на крайно бедните [...] Джамии не играят пряка, постоянна роля в храненето на бедните⁽⁶⁵²⁾.

Както обаче установи Докладът за градската бедност за 2014 г.:

Отвъд системата на неформалните заеми, подпомагащи бедните общности, благотворителността също играе своята роля за подпомагане на домакинствата в тежко положение, обикновено на ad hoc основа. Както общностните, така и религиозните механизми на милосърдието съществуват на ниво общност, поне на теория [...] тези форми на защита на общността имат тенденцията да избледняват с разпадането на общинските структури в града и високите нива на трудности, които повечето градски домакинства изживяват сами. Разпадането на традиционните форми на системи за защита е огромен риск за устойчивостта на бедни градски жители, които при липсата на солидна система за социална защита, създадена от държавата, имат много малко стратегии, които да предприемат, за да избегнат глада⁽⁶⁵³⁾.

2.8.2. Мрежата като ключ към пазара на труда

Намирането на работа е от решаващо значение за успешната реинтеграция на завръщащите се. В обществата, базирани на парични средства, както са повечето градове в Афганистан, стабилният доход осигурява достъп до безопасност на храните и здравеопазване, намалява уязвимостта и повишава устойчивостта⁽⁶⁵⁴⁾. Достъпът до работни места на свиващия се пазар на труда повече от всякога зависи от връзките⁽⁶⁵⁵⁾. Изследване на „Международната организация на труда“ (МОТ) гласи: „Когато са помолени да обяснят как са наели служителите си, повечето работодатели са казали, че използват най-традиционната афганистанска мрежова система: приятели (62,6%) или роднини (57,9%)“⁽⁶⁵⁶⁾.

Периодично оплакване от търсещите работа на всички нива е, че работните места се разпределят чрез лични връзки или *yacuta* [*wasita*]⁽⁶⁵⁷⁾. Дори намирането на работа в структурите на местното управление също е почти изцяло чрез *yacuta*⁽⁶⁵⁸⁾. *Yacuta* се определя като „реципрочни връзки с тези с власт или влияние“⁽⁶⁵⁹⁾. Друга терминология, използвана в този контекст, включва *shanaxht* [*shanakht*], което означава както „идентичност“, така и „познаване на някого“, и *saфарииш* [*safarish*] или *сифарииш* [*sifarish*], което означава „препоръка“⁽⁶⁶⁰⁾.

Проучване на „Мърси Кор“ и „Самюъл Хол“ от 2011 г. на пазара на труда в четири северни града показва, че мрежите са далеч най-подходящият канал за набиране на персонал: повече от половината от анкетираните заявяват, че са били наети от приятели или роднини. Докато други 30% съобщават, че са приятели или роднини на друг служител. Само 15% съобщават, че са наети на работа през местния базар⁽⁶⁶¹⁾. Малките предприятия остават семейно занимание, като набирането на хора и достъпа до кредити се осъществяват предимно чрез социалните мрежи. Официалните договори остават рядкост⁽⁶⁶²⁾. В проучване на пазара на труда от „Международна организация на труда“ през 2012 г. набирането на персонал през пазара се разглежда също като неформален начин за набиране на персонал⁽⁶⁶³⁾. Конкретно в Кабул лидерските позиции в управлението изглежда се разпределят на онези, които са били активни през

⁽⁶⁴⁹⁾ „Самюъл Хол“, „Доклад за бедността в градовете“, 2014 г. ([url](#)), стр. 9. ⁽⁶⁵⁰⁾ „Самюъл Хол“, „Доклад за бедността в градовете“, 2014 г. ([url](#)), стр. 9.

⁽⁶⁵¹⁾ Световна банка, „Получени лични доходи (текущи, в щатски долари)“, без дата ([url](#)).

⁽⁶⁵²⁾ „Афганистанска организация за изследване на обществената политика“, „Продоволствена несигурност в Афганистан. Политическо резюме, октомври 2016 г. ([url](#))“, стр. 2.

⁽⁶⁵³⁾ „Самюъл Хол“, „Доклад за бедността в градовете“, 2014 г. ([url](#)), стр. 91.

⁽⁶⁵⁴⁾ „Самюъл Хол“, „Доклад за бедността в градовете“, 2014 г. ([url](#)), стр. 66; „Самюъл Хол“, Интервю по „Скайп“, 7 февруари 2017 г.

⁽⁶⁵⁵⁾ „Мрежа за подкрепа на бежанците“, „Разрушено бъдеще“, август 2012 г. ([url](#)), стр. 39.

⁽⁶⁵⁶⁾ „Международна организация на труда“, „Афганистан: Време е да преминем към устойчиви работни места“, 2 юни 2012 г. ([url](#)), стр. 31.

⁽⁶⁵⁷⁾ Фишстайн, П. и колектив, „Икономиката на Балх в преход“, август 2013 г. ([url](#)), стр. 20.

⁽⁶⁵⁸⁾ Салтмарш, Д. и Медхи, А., „Местно управление в Афганистан: поглед от ниско“, юни 2011 г. ([url](#)), стр. 19.

⁽⁶⁵⁹⁾ Салтмарш, Д. и Медхи, А., „Местно управление в Афганистан: поглед от ниско“, юни 2011 г. ([url](#)), пак там.

⁽⁶⁶⁰⁾ Нуристани, Х. А., разговор в Кабул по време на FFM от Белгийския център за документация и анализ Седока, 3 октомври 2014 г.

⁽⁶⁶¹⁾ „Мърси Кор“ и „Самюъл Хол“, „Афганистан: Икономическа оценка и проучване на пазара на труда в Мазари Шариф, Пули Хумри, Кандахар и Кундуз“, 2011 г. ([url](#)), стр. 49.

⁽⁶⁶²⁾ „Мърси Кор“ и „Самюъл Хол“, „Афганистан: Икономическа оценка и проучване на пазара на труда в Мазари Шариф, Пули Хумри, Кандахар и Кундуз“, 2011 г. ([url](#)), стр. 19.

⁽⁶⁶³⁾ „Международна организация на труда“, „Афганистан: Време е да преминем към устойчиви работни места“, 2 юни 2012 г. ([url](#)), стр. 31.

предизборната кампания през 2014 г., което прави правителствените работни места още по-малко достъпни за тези без правилните връзки⁽⁶⁶⁴⁾. Според Световната банка „тенденцията за разпределяне на правителствени позиции и достъп до ресурси чрез мрежи, базирани на патронаж, остава добре укрепена“⁽⁶⁶⁵⁾.

Според проучване на Кери Опен и Насим Маджиди, особено за завръщащите се от Европа и Иран - и според Ерве Никол афганистанските завръщащи се от Европа често произхождат от Иран⁽⁶⁶⁶⁾ - тези, които нямат силни или стабилни социални връзки, не могат да си намерят работа⁽⁶⁶⁷⁾. Основният определящ фактор при наемането на персонал е доверието, според Ерве Никол от „Самюъл Хол“. Това, което външните хора често окачествяват като корупция или непотизъм, всъщност е система, основана на (не)доверие. В афганистанското общество има толкова много недоверие, че всички възможни работодатели, включително международни участници, наемат само хора, които са им предложени. Ако никой не ви предложи на евентуален работодател, ще се окажете на непрекъснато намаляващия пазарен пазар на труда, дори ако притежавате диплома⁽⁶⁶⁸⁾. Дори за публикувани онлайн работни места в международни организации - като агенции на ООН е много вероятно действителното назначение да зависи от неформални препоръки⁽⁶⁶⁹⁾.

„Международна организация на труда“ предостави две допълнителни причини за високата степен на „непотизъм“ в контекста на набиране за работа на афганистанци:

- 1) тъй като дипломите нямат практическа стойност на пазара на труда, повечето работодатели предпочитат междуличностната мрежа като професионална гаранция;
- 2) тъй като трудовите разпоредби са рядкост (на практика) за малките и средни предприятия, това се превръща в начин за наемане на хора за по-ниска цена и задържане на парите в семейния кръг⁽⁶⁷⁰⁾.

Проучването на консултантската организация „Самюъл Хол“ установи, че младежите често не познават официалните възможности за професионално обучение, които в крайна сметка биха могли да им осигурят по-добър достъп до пазара на труда. Те знаят само за неформалния пазар, който осигурява обучение. Малкият бизнес обучава млади афганистанци в съответствие с традициите и конвенциите и няма връзка с държавната образователна система⁽⁶⁷¹⁾. И все пак, около 90% от тези предприятия принадлежат към неформалния сектор, който почива на силни мрежи и връзки⁽⁶⁷²⁾. Особено разселените младежи нямат такива социални мрежи⁽⁶⁷³⁾.

В една мрежа има много слоеве. За някои мрежата се състои от техните близки роднини, за други мрежата е по-широка и може да се състои от приятели. Когато се набират чрез мрежа, делът на наетите съответно чрез приятели или роднини е почти равен, според проучване от 2011 г. на „Самюъл Хол“ и „Мърси Кор“⁽⁶⁷⁴⁾.

Според управляващия директор на „Сътрудничество за мир и единство“ (CPAU), интервюиран по време на мисия за установяване на факти от Кабул от белгийския Център за документация и анализ (Cedoca) през 2014 г., за някои хазари мрежата в нов град може да бъде съсредоточена около джамия или религиозна институция или благотворителна организация⁽⁶⁷⁵⁾. Разглеждайки етническата принадлежност, моделите на пребиваване варират в зависимост от местоположението. В някои райони различните етнически групи лесно се смесват помежду си, в други е ясно, че се събират хора с един и същи произход⁽⁶⁷⁶⁾. Но като цяло етническата принадлежност сама по себе си не е достатъчно солидна мрежа за намиране на работа⁽⁶⁷⁷⁾.

⁽⁶⁶⁴⁾ „Афганистанска организация за изследване на обществената политика“, „Наблюдател на правата в Афганистан: цикъл на наблюдения 2: май - август 2016 г.“, 2 октомври 2016 г. ([url](#)), стр. 18.

⁽⁶⁶⁵⁾ Световна банка, „Подкрепа за растеж и стабилност в Афганистан“, 2016 г. ([url](#)), стр. 3.

⁽⁶⁶⁶⁾ „Самюъл Хол“, Интервю по „Скайп“, 7 февруари 2017 г.

⁽⁶⁶⁷⁾ Опен, К. и Маджиди, Н., „Могат ли афганистанците да се реинтегрират след подпомогнато завръщане от Европа?“, 2015 г. ([url](#)), стр. 3.

⁽⁶⁶⁸⁾ „Самюъл Хол“, Интервю по „Скайп“, 7 февруари 2017 г.

⁽⁶⁶⁹⁾ Директор на изследователска организация, Интервю по „Скайп“, 6 февруари 2017 г. Изследователската организация е със седалище в Кабул и провежда изследвания по въпросите на правата на човека и управлението. Лицето, с което контактувахме, пожела да остане анонимно от съображения за сигурност.

⁽⁶⁷⁰⁾ „Международна организация на труда“, „Афганистан: Време е да преиницием към устойчиви работни места“, 2 юни 2012 г. ([url](#)), стр. 32.

⁽⁶⁷¹⁾ „Самюъл Хол“, „Семинар за препоръки на 28 октомври 2014 г. Градско разселени младежи в град Кабул. Изоставена категория и изгубено поколение?“, 28 октомври 2014 г. ([url](#)), стр. 17.

⁽⁶⁷²⁾ „Самюъл Хол“, „Семинар за препоръки на 28 октомври 2014 г. Градско разселени младежи в град Кабул. Изоставена категория и изгубено поколение?“, 28 октомври 2014 г. ([url](#)), стр. 17.

⁽⁶⁷³⁾ „Самюъл Хол“, „Семинар за препоръки на 28 октомври 2014 г. Градско разселени младежи в град Кабул. Изоставена категория и изгубено поколение?“, 28 октомври 2014 г. ([url](#)), стр. 17.

⁽⁶⁷⁴⁾ „Мърси Кор“ и „Самюъл Хол“, „Афганистан: Икономическа оценка и проучване на пазара на труда в Мазари Шариф, Пули Хумри, Кандахар и Кундуз“, 2011 г. ([url](#)), стр. 49.

⁽⁶⁷⁵⁾ Заман, И., интервю в Кабул по време на мисия за установяване на факти на Cedoca, 9 октомври 2014 г., Управляващ директор в „Сътрудничество за мир и единство“ (CPAU).

⁽⁶⁷⁶⁾ „Самюъл Хол“, „Доклад за бедността в градовете“, 2014 г. ([url](#)), разглеждано на: 25 януари 2017 г., стр. 33-34; Директор на изследователска организация, Интервю по „Скайп“, 6 февруари 2017 г. Изследователската организация е със седалище в Кабул и провежда изследвания по въпросите на правата на човека и управлението. Лицето, с което контактувахме, пожела да остане анонимно от съображения за сигурност.

⁽⁶⁷⁷⁾ „Самюъл Хол“, Интервю по „Скайп“, 7 февруари 2017 г.

2.8.3. Социални мрежи и жени: защита и потисничество

В Афганистан централната социална единица е семейната и разширена родствена система, а хората и семействата разчитат на подкрепата си едни на други чрез такива мрежи, за да оцелеят поради липсата на обществени услуги. Според книга за афганистанската култура и обичаи от 2005 г., написана от Хафизула Емади ⁽⁶⁷⁸⁾, въпреки че държавата се опитва да създаде институционална подкрепа и услуги за семейства, на практика те обикновено не се прилагат широко, тъй като в афганистанското общество ислямското право и обичаи все още управляват повечето проблеми, свързани със семейството в Афганистан, като брак, наследство и бизнес ⁽⁶⁷⁹⁾.

Семейната структура и родствената система са силно патриархални, като централните авторитети начело на семейството са бащата и най-големият син. Дълбоко вкоренените културни ценности подчертават голямо уважение към поведението, възрастта, брака в млада възраст и майчинството, като честта и социалният статус на индивида се определят в голяма степен от семейството ⁽⁶⁸⁰⁾.

Членовете на разширено семейство често живеят в един и същи квартал и се чувстват задължени да си помагат. Системата на родството често се разпростира в политическата сфера, тъй като тези, които са на по-високи длъжности, често предоставят услуги на родствениците си. По-далечните роднини работят заедно във фермите или осъществяват общ бизнес в градовете, за да се подкрепят взаимно. Емади обяснява, че хората, които са от богати семейства, „предпочитат да живеят извън средата на по-далечните си роднини“ ⁽⁶⁸¹⁾.

Положението на жените и децата в семейството се влияе от патриархалната структура на семейството. Мъжете са доминиращата власт в семейството, клана или племето, като бащината фигура взема всички решения, наблюдава и контролира семейните дела и дейностите на членовете на семейството, като например образование и работа за децата ⁽⁶⁸²⁾. За жените културните норми определят положението на жената като главно ограничено до нейния дом и семейство ⁽⁶⁸³⁾. Жените се третират като лична собственост на мъжа или вещи, най-често в племенните общности ⁽⁶⁸⁴⁾. В домовете, където най-възрастният човек е жена, тя ще бъде уважавана като глава на семейството, но например син тийнейджър все още може да се смята за взимания решение ⁽⁶⁸⁵⁾.

Поведението на жените и мъжете е описано в племенните кодекси, а ислямското право и обичаи все още уреждат повечето въпроси, свързани със семейството в Афганистан ⁽⁶⁸⁶⁾. Жените се смятат за продължение на честта на съпруга им и следователно не са свободни да се държат както искат ⁽⁶⁸⁷⁾. За мъжете необходима част от техния личен и колективен дълг в такова общество, основано на чест, е контролът и защитата на честта на жените, което се разглежда от обществото едновременно като отражение на собствената му чест, предвид нейното значение в семейството, но също и като потенциален източник на социално *фитна* (разстройство), което трябва да се контролира ⁽⁶⁸⁸⁾. Средата на жената е нейната къща (майчинство, отглеждане на деца и домакинска работа) и свободата ѝ на движение извън къщата е силно ограничена. Разделянето на половете е задължително на обществени места. Например свободата на жените да си взаимодействат социално е ограничена. Обхватът на свободата и ограниченията обаче може да се различава в зависимост от семейния статус, образованието, етническия произход или племенната традиция ⁽⁶⁸⁹⁾.

Както е описано от Емади, жените биват наказвани строго за нарушаване на социалните и културни норми (включително убийства на честта, убийство с камъни или бичувания), а жените нямат правата или средствата да се защитят срещу подобни обвинения ⁽⁶⁹⁰⁾. Въпреки разпоредбите на закона, които криминализират нападения и побои, убийства на честта и насилието над жени от страна на мъжете членовете на техните семейства, паралелното правосъдие и държавните институции продължават да бъдат проблем, като стоици

⁽⁶⁷⁸⁾ Хафизула Емади е учен от племето хазари, публикувал множество книги за политиката и развитието в Афганистан и Азия.

⁽⁶⁷⁹⁾ Емади Х., „Култура и обичаи в Афганистан“, „Грийнууд прес“, Уестпорт, 2005, стр. 165-166.

⁽⁶⁸⁰⁾ Емади Х., „Култура и обичаи в Афганистан“, „Грийнууд прес“, Уестпорт, 2005, стр. 166.

⁽⁶⁸¹⁾ Емади Х., „Култура и обичаи в Афганистан“, „Грийнууд прес“, Уестпорт, 2005, стр. 166.

⁽⁶⁸²⁾ Емади Х., „Култура и обичаи в Афганистан“, „Грийнууд прес“, Уестпорт, 2005, стр. 168.

⁽⁶⁸³⁾ „Норвежки съвет за бежанците“, „Укрепване на жилищните, поземлените и имуществените права на разселените жени в Афганистан“, 15 ноември 2014 г. ([url](#)), стр. 28.

⁽⁶⁸⁴⁾ Емади Х., „Култура и обичаи в Афганистан“, „Грийнууд прес“, Уестпорт, 2005, стр. 169.

⁽⁶⁸⁵⁾ Университет на Западна Флорида, Център за доминация на информацията: Център за език, регионален експертен опит и култура, „Афганистан. Общество и норми - семейство и семеен живот: общ преглед“, без дата ([url](#))

⁽⁶⁸⁶⁾ Емади Х., „Култура и обичаи в Афганистан“, „Грийнууд прес“, Уестпорт, 2005 г., стр. 168; Университет на Западна Флорида, Център за доминация на информацията: Център за език, регионален експертен опит и култура, „Афганистан. Общество и норми - Роли на половете. Общ преглед“, без дата ([url](#))

⁽⁶⁸⁷⁾ Растин-Техрани и колектив, „Наръчник на Макс Планк по семейно право в Афганистан“, юли 2012 г. ([url](#)), стр. 18.

⁽⁶⁸⁸⁾ Ганеш, Л., „Предоставяне на икономически права на жените в Афганистан 2002-2012 г.“, ноември 2013 г. ([url](#)), стр. 7-8.

⁽⁶⁸⁹⁾ Емади Х., „Култура и обичаи в Афганистан“, „Грийнууд прес“, Уестпорт, 2005 г., стр. 169-171.

⁽⁶⁹⁰⁾ Емади Х., „Култура и обичаи в Афганистан“, „Грийнууд прес“, Уестпорт, 2005, стр. 171.

хиляди жени, съобщаващи за малтретиране от различни действащи лица, според неправителствени организации ⁽⁶⁹¹⁾. В статия на ИВМР от 2017 г. се посочва, че въпреки че през последните пет години са регистрирани близо 600 случая на убийства на честта, повечето извършители не са наказани или получават по-лека присъда ⁽⁶⁹²⁾.

Според индекса за човешко развитие на ООН за 2015 г. Афганистан е класиран на 171^{то} място от 188 държави ⁽⁶⁹³⁾, а по индекса на неравенството между половете, който отразява неравенствата, основани на пола в здравеопазването, предоставянето на права и икономическата активност, Афганистан е класиран на 152-ро място от 155 страни ⁽⁶⁹⁴⁾. Според австрийското Министерство на вътрешните работи, въпреки постигнатите крачки напред в публичната сфера, статутът на жените в семейството не се е променил съществено. Афганистанското общество все още остава дълбоко консервативно и като цяло е предпазливо по отношение на участието на централните власти по въпроси, за които се смята, че са семейни ⁽⁶⁹⁵⁾.

⁽⁶⁹¹⁾ Държавен департамент на САЩ, „Доклад за държава за практиките по въпросите на правата на човека 2016 г.“, 6 март 2017 г. ([url](#)), стр. 35, 37.

⁽⁶⁹²⁾ ИВМР, „Пропускът на Афганистан в домашното насилие“, 16 януари 2017 г. ([url](#)).

⁽⁶⁹³⁾ Доклади на ООН за индекс на човешко развитие, Индекс за развитие на половете 2015 г., ([url](#)), стр. 222.

⁽⁶⁹⁴⁾ ПРООН, Доклад за човешкото развитие Афганистан - 2016 г. ([url](#)), стр. 5.

⁽⁶⁹⁵⁾ Република Австрия - Федерално министерство на вътрешните работи, „Афганистан: 2014 г. и след това“, март 2014 г. ([url](#)), стр. 49.

3. Действащи лица в защитата

3.1. Контекст на сигурността

3.1.1. Намаляване на числеността на международните военни сили

Международните сили започнаха да се изтеглят от Афганистан през 2011 г., завършвайки смяната през 2014 г. и прехвърляйки отговорността за операциите по сигурността на Афганистанските национални сили за сигурност (ANSF) ⁽⁶⁹⁶⁾. Афганистанските национални сили за сигурност се състоят от правителствени сили за сигурност, включително Афганистанската национална армия (ANA), афганистанските военновъздушни сили (AAF), афганистанската национална полиция (ANP), местната полиция в Афганистан (ALP) и Националната дирекция за сигурност (NDS) ⁽⁶⁹⁷⁾. Местната полиция в Афганистан е „слабо регулирана единица“, която действа като спомагателна сила, действаща в селските райони, а не в градовете ⁽⁶⁹⁸⁾. Местната полиция в Афганистан и афганистанските военновъздушни сили не са в обхвата на настоящия доклад, тъй като тези организации не функционират конкретно като действащи лица по защитата в градските райони. Афганистанската национална армия и другите сили за сигурност са включени само за предоставяне на съответна основна информация по въпросите на сигурността и контекста, които засягат градските центрове.

Операция „Страж на свободата“ (OFS) е останалата военна мисия на САЩ в Афганистан и се състои от антитерористични операции срещу Ал Кайда и „Ислямска държава в провинция Хорасан“ (IS-KP), а също така включва американския принос към мисията, ръководена от НАТО - Операция „Решителна подкрепа“ ⁽⁶⁹⁹⁾. Операция „Решителна подкрепа“ е мисия наследник на Международните стабилизиращи сили в Афганистан (ISAF) и остава в Афганистан малък контингент от приблизително 13 000 военнослужещи от НАТО за „обучение, съветване и подпомагане“ на командването на Афганистанските национални сили за сигурност в Афганистан ⁽⁷⁰⁰⁾. Според доклада на Специалния генерален инспектор за реконструкция на Афганистан (СГИРА) от 30 януари 2017 г. до Конгреса на САЩ има 6 941 американски военнослужещи и приблизително 6 391 военнослужещи от други партньори от НАТО и извън НАТО в Афганистан ⁽⁷⁰¹⁾. Мисията „Решителна подкрепа“ работи с един център (в Кабул/Баграм) и четири представителства в Мазари Шариф, Херат, Кандахар и Лагман ⁽⁷⁰²⁾. Подкрепата за Афганистанската национална армия и Афганистанската национална полиция в рамките на мисията „Обучение, съветване и подпомагане“ на командването (ТААС) е разделена на географски зони ТААС, които очертават командните зони на Афганистанската национална армия и Афганистанската национална полиция в провинциите ⁽⁷⁰³⁾.

За информация относно участниците в конфликта и ситуацията по сигурността в Афганистан, включително областите провинции Херат, Балх и Кабул, моля, обърнете се към *Доклад на ЕСПОУ за Информация за страната на произход: Афганистан - Ситуация по сигурността* (ноември 2016 г.) ⁽⁷⁰⁴⁾.

Ежедневните служби за сигурност на афганистанците, включително управлението на усилията за борба с въоръжените бунтовници и групировки, включително талибаните и „Ислямска държава в провинция Хорасан“, станаха отговорност на афганистанското правителство от декември 2014 г., когато международните сили завършиха прехода към ръководено от Афганистан командване ⁽⁷⁰⁵⁾. Източници сочат, че мисията на НАТО „Решителна подкрепа“ включва консултантска подкрепа за висшите ръководни кадри в афганистанските сили за сигурност и не включва разполагане на съветници на ниво, по ниско от това на корпусите ⁽⁷⁰⁶⁾. Следователно, след преминаването към афганистанско командване и контрол, американските съветници имат слаб или никакъв контакт със силите за сигурност под нивото на централата на корпус на Афганистанската национална армия или зона на Афганистанската национална полиция ⁽⁷⁰⁷⁾. Въпреки това медийни източници съобщават, че американските сили са били разположени, съветвали и са работили в тясно сътрудничество с афганистанските сили за отблъскване на офанзивите на талибаните срещу Кундуз през 2015 и 2016 г. ⁽⁷⁰⁸⁾. През 2016 г. в столицата на провинция Хелманд Лашкар Гах бяха разположени над 100 американски военни, за да се предотврати превземането на града ⁽⁷⁰⁹⁾.

⁽⁶⁹⁶⁾ НАТО, „НАТО и Афганистан“, 13 октомври 2016 г. ([url](#)); Джустоци и Али, „Афганистанската армия след МССА“, март 2016 г. ([url](#)); Фондация Азия, „Проучване на афганистанския народ 2016 г.“, януари 2017 г. ([url](#)), стр. 35.

⁽⁶⁹⁷⁾ Съвет за сигурност на ООН, „Доклад на генералния секретар за децата и въоръжените конфликти в Афганистан“, 15 май 2015 г. ([url](#)), параграф 6.

⁽⁶⁹⁸⁾ МКГ, „Бъдещето на Местната полиция в Афганистан“, 4 юни 2015 г. ([url](#)).

⁽⁶⁹⁹⁾ Департамент на отбраната на САЩ, Операция „Страж на свободата“, 30 септември 2016 г. ([url](#)), стр. 11.

⁽⁷⁰⁰⁾ Фондация Азия, „Проучване на афганистанския народ 2016 г.“, януари 2017 г. ([url](#)), стр. 35.

⁽⁷⁰¹⁾ СГИРА, „Тримесечен доклад до Конгреса на САЩ“, 30 януари 2017 г. ([url](#)), стр. 91.

⁽⁷⁰²⁾ НАТО, Мисия „Решителна подкрепа“ в Афганистан, последно актуализирано: 13 октомври 2016 г. ([url](#)).

⁽⁷⁰³⁾ СГИРА, „Тримесечен доклад до Конгреса на САЩ“, 30 януари 2017 г. ([url](#)), стр. 95.

⁽⁷⁰⁴⁾ ЕСПОУ, Доклад за информация за страната на произход: Афганистан - Ситуация по сигурността, ноември 2016 г. ([url](#)).

⁽⁷⁰⁵⁾ Фондация Азия, „Проучване на афганистанския народ 2016 г.“, януари 2017 г. ([url](#)), стр. 35.

⁽⁷⁰⁶⁾ Джустоци и Али, „Афганистанската армия след МССА“, март 2016 г. ([url](#)), стр. 5; СГИРА, „Тримесечен доклад до Конгреса на САЩ“, 30 януари 2017 г. ([url](#)), стр. 94.

⁽⁷⁰⁷⁾ СГИРА, „Тримесечен доклад до Конгреса на САЩ“, 30 януари 2017 г. ([url](#)), стр. 94.

⁽⁷⁰⁸⁾ „Ню Йорк таймс“, „Двама американски войници и 30 афганистанци, убити в битката за Кундуз“, 3 ноември 2016 г. ([url](#)).

⁽⁷⁰⁹⁾ „Гардиън“, „Над сто американски войници бяха изпратени в Лашкар Гах за битка с талибаните“, 22 август 2016 г. ([url](#)).

и през 2017 г. САЩ обявиха, че ще разположат 300 морски пехотинци в Хелманд за по-нататъшно обучение и консултиране на афганистанските сили за това как да отблъснат талибаните ⁽⁷¹⁰⁾. Според ООН предоставянето на международна и афганистанска въздушна подкрепа и специални сили остава критично важно за запазване на правителствения контрол над провинциалните столици (Фарах, Кундуз, Лашкар Гах и Тирин Гот), които са подложени на нарастващ натиск от страна на талибаните ⁽⁷¹¹⁾.

3.1.2. Страх у населението за личната безопасност

Страхът за личната безопасност и несигурност остава ключов проблем за населението на Афганистан. Проучването на Фондация Азия от 2016 г. на афганистанците показва увеличение на процента на афганистанци, които в цялата страна заявяват, че се страхуват за личната си безопасност. През 2015 г. 67% са изпитвали страх винаги, често или понякога, а през 2016 г. това се е повишило до 69,8%. Резултатите от проучването също сочат към географски и социални фактори, като градските жители (73,5%) са по-притеснени за личната си безопасност, отколкото селското население (68,6%) ⁽⁷¹²⁾. Съобщава се, че страхът за личната безопасност се е засилил в повечето провинции в периода 2007-2016 г., като „само малки групи ... според съобщенията са по-малко засегнати от настоящия цикъл на насилие в страната“. Тези групи се намираха в Бадахшан, Джаузджан, Бамиян, Дайкунди и Панджшир ⁽⁷¹³⁾. „Интегрити Уоч Афганистан“ (IWA) изготви Национално проучване на корупцията през 2016 г. и установи, че огромно мнозинство (79%) от афганистанците оценяват сигурността като основен проблем, с който се сблъсква населението; на следващите места са безработицата и корупцията ⁽⁷¹⁴⁾. Според афганистанските учени Джустоци и Али слабостта на афганистанските държавни институции и институции за сигурност позволява на бунтовниците да се възползват от предполагаемата липса на легитимност и дава сила на подкрепата за тях ⁽⁷¹⁵⁾.

В регионален план страхът за личната безопасност през 2016 г. беше отчетен от Фондация Азия като най-силно проявяващ се сред анкетираните (по проценти, които са посочили „винаги, често или понякога“), както следва:

- Югозападният регион (82%), включително Хелманд, е класиран най-високо, както през 2015 г.;
- Източният регион (80,1%), който също се класира високо през 2015 г.;
- Североизточен регион, където има увеличение от 57,1% (2015 г.) до 63,2% през 2016 г.;
- Северозападен регион, където има увеличение от 58,1% (2015 г.) до 66,5%;
- Югоизточен регион, където има намаление от 81% (2015 г.) до 67% ⁽⁷¹⁶⁾.

3.2. Афганистанска национална армия (ANA)

3.2.2.1. Правомоция и структура

Афганистанската национална армия има правомощия да осигурява външна сигурност, но основно служи за борба с вътрешните бунтове и въоръжени групи ⁽⁷¹⁷⁾. Той се контролира от Министерството на отбраната и към ноември 2016 г. общият брой на служителите на Афганистанската национална армия, включително АВВС, но без цивилния персонал, е 168 327 души ⁽⁷¹⁸⁾. Цифрите обаче могат да бъдат с до 20% по-ниски за силите за отбрана и сигурност поради несъществуващи войници/полицая ⁽⁷¹⁹⁾.

Афганистанската национална армия е разделена на една дивизия и шест регионални корпуса: 111-а столична дивизия (Кабул), 201-ви корпус, 203-ти корпус, 205-и корпус, 207-ти корпус, 209-ти корпус и 215-ти корпус. Има и две бригади за мобилни ударни сили (в Кабул и Кандахар) и Националната инженерна бригада ⁽⁷²⁰⁾. А *кандак* се формира от приблизително 800 войници ⁽⁷²¹⁾. Всеки от

⁽⁷¹⁰⁾ „Ал Джазира“, „САЩ ще разположи 300 морски пехотинци в Хелманд в Афганистан“, 7 януари 2017 г. ([url](#)).

⁽⁷¹¹⁾ Генерален секретар на ООН, „Ситуацията в Афганистан и нейните последици за международния мир и сигурност“, 3 март 2017 г. ([url](#)), параграф 13.

⁽⁷¹²⁾ Фондация Азия, „Проучване на афганистанския народ 2016 г.“, януари 2017 г. ([url](#)), стр. 35.

⁽⁷¹³⁾ Фондация Азия, „Проучване на афганистанския народ 2016 г.“, януари 2017 г. ([url](#)), стр. 37.

⁽⁷¹⁴⁾ „Интегрити Уоч Афганистан“, „Национално проучване на корупцията 2016 г.“, 8 декември 2016 г. ([url](#)), стр. 11, 14.

⁽⁷¹⁵⁾ Джустоци и Али, „Афганистанската армия след МССА“, март 2016 г. ([url](#)), стр. 13.

⁽⁷¹⁶⁾ Фондация Азия, „Проучване на афганистанския народ 2016 г.“, януари 2017 г. ([url](#)), стр. 37.

⁽⁷¹⁷⁾ Държавен департамент на САЩ, „Държавни доклади за практиките по отношение на правата на човека за 2016 г. - Афганистан“, 3 март 2017 г. ([url](#)), стр. 7.

⁽⁷¹⁸⁾ СГИРА, „Тримесечен доклад до Конгреса на САЩ“, 30 януари 2017 г. ([url](#)), стр. 99.

⁽⁷¹⁹⁾ Генерален секретар на ООН, „Ситуацията в Афганистан и нейните последици за международния мир и сигурност“, 3 март 2017 г. ([url](#)), стр. 15.

⁽⁷²⁰⁾ Департамент на отбраната на САЩ, „Подобряване на сигурността и стабилността в Афганистан“, юни 2016 г. ([url](#)), стр. 57-58.

⁽⁷²¹⁾ Грисъм, А., „Рамо до рамо, битки в различни войни: съветници на НАТО и военна адаптация в Афганистанската национална армия, 2001-2011 г.“, 2013 г. ([url](#)), стр. 268.

корпус се подразделя на няколко *кандака*, или батальони, които служат като основни звена на Афганистанската национална армия⁽⁷²²⁾. Всеки корпус на Афганистанската национална армия обикновено се състои от щабен *кандак*, три до четири пехотни бригади и различни специализирани части *кандак*. Институтът за военни изследвания (ИВИ) предоставя организационна схема на структурата на корпусите на Афганистанската национална армия⁽⁷²³⁾.

3.2.2.2. Капацитет и ефективност

Източници съобщават, че ситуацията по сигурността в Афганистан продължава да се влошава през 2016 г.⁽⁷²⁴⁾ и сблъсъците са се засилили⁽⁷²⁵⁾. Въръжените сблъсъци между афганистанските сили за сигурност и талибаните достигнаха рекорд през 2016 г. и същата скорост на конфликти продължи и през 2017 г.⁽⁷²⁶⁾. В своя годишен доклад за 2016 г. МООНСА съобщава, че цивилните жертви от конфликта в Афганистан са достигнали най-високите си нива, откакто се води систематична документация - от 2009 г. МООНСА съобщи за 11 418 пострадали, включително 3 498 смъртни случая, през 2016 г.⁽⁷²⁷⁾. МООНСА посочва, че насилието от конфликта е засегнало силно жените и децата и отбелязва, че 11% от всички цивилни жертви през 2016 г. са жени. Жертвите деца са се увеличили с 24% в сравнение с 2015 г., най-високият брой на годишна база, регистриран от МООНСА⁽⁷²⁸⁾. През 2016 г. 636 500 души са избягали или са напуснали домовете си поради конфликт⁽⁷²⁹⁾.

Според СГИРА афганистанските сили за сигурност все още „не са в състояние да обезопасят изцяло Афганистан и са загубили територия от бунтовниците“⁽⁷³⁰⁾. Несигурността се засили през 2016 г., когато талибаните оказаха своето влияние⁽⁷³¹⁾, дори в области „номинално под контрол на правителството“⁽⁷³²⁾. Броят на областите под бунтовнически контрол се е увеличил през последното тримесечие на 2016 г., според американските власти⁽⁷³³⁾. През януари 2017 г. американските сили съобщиха, че приблизително 57,2% от 407 области в страната са били под контрол или влияние на афганистанското правителство, намаление от отчетеното през август 2016 г. 63,4% и 15% намаление в сравнение с ноември 2015 г.⁽⁷³⁴⁾. СГИРА съобщи, че талибаните са контролирали 9 области, 32 са били под тяхното „влияние“, а 133 области са „оспорвани“⁽⁷³⁵⁾. През януари 2017 г. талибаните заявиха на своя уебсайт, че контролират 41 области⁽⁷³⁶⁾. Американските сили идентифицираха регионите/провинциите с най-голям процент контролирани или повлияни от бунтовниците области като Урузган (83,3% от областите) и Хелманд (57,1%)⁽⁷³⁷⁾.

Източници съобщават, че ефективността на афганистанските сили остава силно зависима от международната подкрепа за осигуряване и запазване на контрола над територията и подкрепа на оперативния капацитет⁽⁷³⁸⁾. Това включва зависимост от международни сили, които да помогнат за отблъскване на набезите и прогреса на талибаните в ключови квартали, пътища и градски центрове⁽⁷³⁹⁾. Според доклада на Министерството на отбраната на САЩ от септември 2016 г. до Конгреса за Операция „Страж на свободата“, през тримесечието от юли до септември 2016 г. боевете са ескалирали в няколко афганистански провинции през това тримесечие, но афганистанските сили за сигурност не са позволили на талибаните да завземат столици на провинциите или центрове с многобройно население“⁽⁷⁴⁰⁾. Съветниците на „Решителна подкрепа“ заявиха, че афганистанските сили за сигурност се сблъскват с нарастващ брой битки от въстаническите сили и постигат успехи в някои области, но продължават да се сблъскват с „дългогодишни предизвикателства при преодоляване на лидерски недостатъци, корупция и внедряване на автоматизирани системи“⁽⁷⁴¹⁾. ООН съобщава, че между януари и октомври 2016 г. регистрираните инциденти със сигурността достигнаха най-високото си ниво от 2007 г. насам и описва афганистанските сили за сигурност като под

⁽⁷²²⁾ ИВИ, Афганистанска национална армия (ANA), без дата ([url](#)).

⁽⁷²³⁾ ИВИ, Афганистанска национална армия (ANA), без дата ([url](#)).

⁽⁷²⁴⁾ Служба на ООН за координация на хуманитарните въпроси, „Общ преглед на хуманитарните нужди за 2017 г.“, 31 декември 2016 г. ([url](#)), стр. 5, 9, 32; СГИРА, „Тримесечен доклад до Конгреса на САЩ“, 30 януари 2017 г. ([url](#)), стр. 85; „Афганистанска организация за изследване на обществената политика“, „Наблюдател на правата в Афганистан: цикъл на наблюдения 2: май - август 2016 г.“, септември 2016 г. ([url](#)), стр. 37; МООНСА, „Афганистан - Защита на цивилните лица във въръжен конфликт. Годишен отчет 2016“, 6 февруари 2017 г. ([url](#)), стр. 3, 5, 10.

⁽⁷²⁵⁾ Генерален секретар на ООН, „Ситуацията в Афганистан и нейните последици за международния мир и сигурност“, 13 декември 2016 г. ([url](#)), параграф 15.

⁽⁷²⁶⁾ Генерален секретар на ООН, „Ситуацията в Афганистан и нейните последици за международния мир и сигурност“, 3 март 2017 г. ([url](#)), параграф 3.

⁽⁷²⁷⁾ МООНСА, „Афганистан - Защита на цивилните лица във въръжен конфликт. Годишен доклад 2016“, 6 февруари 2017 г. ([url](#)), стр. 3.

⁽⁷²⁸⁾ МООНСА, „Афганистан - Защита на цивилните лица във въръжен конфликт. Годишен отчет 2016 г.“, 6 февруари 2017 г. ([url](#)), стр. 17, 22, 25.

⁽⁷²⁹⁾ МООНСА, „Афганистан - Защита на цивилните лица във въръжен конфликт. Годишен доклад 2016“, 6 февруари 2017 г. ([url](#)), стр. 37.

⁽⁷³⁰⁾ СГИРА, „Тримесечен доклад до Конгреса на САЩ“, 30 януари 2017 г. ([url](#)), стр. 58.

⁽⁷³¹⁾ „Фрийдъм хаус“, „Свобода в света 2016 г. - Афганистан“, 27 януари 2017 г. ([url](#)); „Мрежа на афганистанските анализатори“, „Какво да бъде проследено? Ключови въпроси, които трябва да се проследят в Афганистан през 2017 г.“, 27 януари 2017 г. ([url](#)).

⁽⁷³²⁾ „Фрийдъм хаус“, „Свобода в света 2016 г. - Афганистан“, 27 януари 2017 г. ([url](#)).

⁽⁷³³⁾ СГИРА, „Тримесечен доклад до Конгреса на САЩ“, 30 януари 2017 г. ([url](#)), стр. 89-90.

⁽⁷³⁴⁾ СГИРА, „Тримесечен доклад до Конгреса на САЩ“, 30 януари 2017 г. ([url](#)), стр. 89-90; СГИРА, „Тримесечен доклад до Конгреса на САЩ“, 30 октомври 2016 г. ([url](#)), стр. 104-105.

⁽⁷³⁵⁾ СГИРА, „Тримесечен доклад до Конгреса на САЩ“, 30 януари 2017 г. ([url](#)), стр. 89-90.

⁽⁷³⁶⁾ „Гласът на Джихада“, „Бялото знаме на Ислямското емирство беше развято над 41 области и обширни региони“, 8 януари 2017 г. ([url](#)).

⁽⁷³⁷⁾ СГИРА, „Тримесечен доклад до Конгреса на САЩ“, 30 януари 2017 г. ([url](#)), стр. 89-90.

⁽⁷³⁸⁾ ИВИ, „Частична оценка на заплахата в Афганистан: 23 ноември 2016 г. - 15 март 2017 г.“, 23 ноември 2016 г. ([url](#)); „Мрежа на афганистанските анализатори“, „Какво да бъде проследено? Ключови въпроси, които трябва да се проследят в Афганистан през 2017 г.“, 27 януари 2017 г. ([url](#)); Съвет за сигурност на ООН, „Ситуацията в Афганистан и нейните последици за международния мир и сигурност“, 7 септември 2016 г. ([url](#)), параграф 30.

⁽⁷³⁹⁾ „Мрежа на афганистанските анализатори“, „Какво да бъде проследено? Ключови въпроси, които трябва да се проследят в Афганистан през 2017 г.“, 27 януари 2017 г. ([url](#)).

⁽⁷⁴⁰⁾ Департамент на отбраната на САЩ, „Главен генерален инспектор за извънредни операции в чужбина“, 30 септември 2016 г. ([url](#)), стр. 1.

⁽⁷⁴¹⁾ Департамент на отбраната на САЩ, „Главен генерален инспектор за извънредни операции в чужбина“, 30 септември 2016 г. ([url](#)), стр. 1.

напрежение по отношение на командването и контрола и ръководството, въпреки че бяха отбелязани някои подобрения при постигането на целите на ниво войски⁽⁷⁴²⁾. Съобщава се, че загубата на персонал в афганистанските сили за сигурност се дължи на процента на жертвите и членовете, които са ранени, пленени или отсъстват без отпуск. Дезертърството е отговорно за две трети от случаите на изтощение⁽⁷⁴³⁾.

Според „Мрежа на афганистанските анализатори“ (AAN) силите за сигурност са под натиск заради изтощение и имат слабости в „бойната готовност, логистиката, въздушната сила, морала, разузнавателните способности, командването и контрола“. Силите нямат съгласуваност и координация и продължават да нарушават правата на човека и да причиняват цивилни жертви. В резултат на това „не само че войските на терен често не са в състояние или не желаят да реагират ефективно на атаките на талибаните, те също често са лошо екипирани, оставени сами да се оправят и са изправени пред неотзивчиво, безразлично и понякога некомпетентно ръководство, разтърсено от политически разделения, недоверие и корупция“⁽⁷⁴⁴⁾. По подобен начин в брифинг документ от март 2016 г. на „Отдел за изследвания и оценка в Афганистан“ за Афганистанската национална армия след оттеглянето на МССА, учените Антонио Джустоци и Али Мохамед посочват, че с оттеглянето на международните съветници и подкрепа военните са изправени пред слабости в логистиката, планирането и лидерството. Това положение се влошава от политическата намеса в назначенията на висши ръководители, което често води до назначаване на некомпетентни командири⁽⁷⁴⁵⁾.

3.2.2.3. Професионална етика

В годишния доклад на МООНСА за 2016 г. е записано, че Афганистанските национални сили за сигурност са причинили 1663 цивилни жертви (457 смъртни случая и 1 206 ранени) по време на операции на терен, което е увеличение с 41% в сравнение с 2015 г., включително 899 цивилни жертви (254 смъртни случая и 645 ранени), причинени от Афганистанската национална армия по време на операции на терен. Същият източник регистрира и увеличение от 2015 г. на броя на цивилните жертви, причинени от редовни служители на Афганистанските национални сили за сигурност извън операциите на терен или официалните операции. Тридесет и седем инцидента доведоха до 43 жертви⁽⁷⁴⁶⁾.

„Фондация Азия“ съобщава, че процентът на афганистанците, които възприемат Афганистанската национална армия като честна и справедлива, способна да осигури сигурност и защита на цивилните, е спаднал през 2016 г. в сравнение с 2015 г.⁽⁷⁴⁷⁾. Между февруари 2013 г. и декември 2014 г. МООНСА установява, че „при 20 от 60 интервюирани задържани (33 на сто), държани в помещения на Афганистанската национална армия или от войници на Афганистанската национална армия, е открито, че са били измъчвани или малтретирани. От 60-те задържани 33 са били задържани в обекти на Афганистанската национална армия извън Кабул, където са се случили 19 от 20-те случая на изтезания и малтретиране (58%)“⁽⁷⁴⁸⁾. Държавният департамент на САЩ докладва за проправителствените сили и силите за сигурност, които са участвали в извънсъдебни убийства, малтретиране и изтезания, а правителството не държи под отговорност извършителите⁽⁷⁴⁹⁾.

3.3. Национална дирекция по сигурността (НДС)

3.3.1. Правомощия, структура и капацитет

НДС е частично отговорна за гражданската защита в градските райони заедно с Афганистанската национална полиция⁽⁷⁵⁰⁾. НДС е основната афганистанска разузнавателна служба и отговаря за правоприлагането и вътрешния ред⁽⁷⁵¹⁾. Според ИМСАЩ НДС има „основна юрисдикция“ по дела, свързани с вътрешната сигурност, включително някои финансови престъпления и тероризъм⁽⁷⁵²⁾. Заедно с Афганистанската национална полиция, НДС може да задържа бунтовници съгласно наказателното право⁽⁷⁵³⁾. НДС има организационна структура,

⁽⁷⁴²⁾ Генерален секретар на ООН, „Ситуацията в Афганистан и нейните последици за международния мир и сигурност“, 13 декември 2016 г. ([url](#)), параграф 15, 20.

⁽⁷⁴³⁾ Департамент на отбраната на САЩ, Главен генерален инспектор за извънредни операции в чужбина, 30 септември 2016 г. ([url](#)), стр. 54; Съвет за сигурност на ООН, „Ситуацията в Афганистан и нейните последици за международния мир и сигурност“, 3 март 2017 г. ([url](#)), параграф 16.

⁽⁷⁴⁴⁾ „Мрежа на афганистанските анализатори“, „Какво да бъде проследено? Ключови въпроси, които трябва да се проследят в Афганистан през 2017 г.“, 27 януари 2017 г. ([url](#)).

⁽⁷⁴⁵⁾ Джустоци и Али, „Афганистанската армия след МССА“, март 2016 г. ([url](#)), стр. 1, 11.

⁽⁷⁴⁶⁾ МООНСА, „Афганистан - Защита на цивилните лица във въоръжен конфликт. Годишен отчет 2016, 6 февруари 2017 г. ([url](#)), стр. 45, 90.

⁽⁷⁴⁷⁾ Фондация Азия, „Проучване на афганистанския народ 2016 г.“, януари 2017 г. ([url](#)), разглеждано на: 3 февруари 2017 г., стр. 47.

⁽⁷⁴⁸⁾ МООНСА и Службата на Върховния комисар по правата на човека, „Актуализирана информация относно третирането на задържани във връзка с конфликти в арести в Афганистан“, февруари 2015 г. ([url](#)), стр. 23.

⁽⁷⁴⁹⁾ Държавен департамент на САЩ, „Държавни доклади за практиките по отношение на правата на човека за 2016 г. - Афганистан“, 3 март 2017 г. ([url](#)), стр. 1-2.

⁽⁷⁵⁰⁾ Западен служител, Интервю по „Скайп“, 7 февруари 2017 г.

⁽⁷⁵¹⁾ Държавен департамент на САЩ, „Държавни доклади за практиките по отношение на правата на човека за 2016 г. - Афганистан“, 3 март 2017 г. ([url](#)), стр. 7.

⁽⁷⁵²⁾ Хюз, М., „Афганистанската национална полиция през 2015 г. и след това“, май 2014 г. ([url](#)), стр. 14.

⁽⁷⁵³⁾ Хюз, М., „Афганистанската национална полиция през 2015 г. и след това“, май 2014 г. ([url](#)), стр. 2.

базирана на провинциални дивизии, с отделни звена на НДС за Херат, Балх и Кабул ⁽⁷⁵⁴⁾. Тя управлява съоръжение в Кабул за затворници, застрашили националната сигурност, които очакват предаване на съда за процес ⁽⁷⁵⁵⁾. НДС локализира своя провинциален щаб заедно с Афганистанската национална полиция и управлява свои собствени съоръжения за краткосрочно задържане на провинциално и областно ниво ⁽⁷⁵⁶⁾.

3.3.2. Ефективност

Западен служител, който се намира в Афганистан повече от десетилетие и провежда редовни полеви и мониторингови посещения в Херат и Мазар, и който беше интервюиран за този доклад, обясни, че НДС понякога управлява контролно-пропускателните пунктове в градовете. Те притежават „ударни сили“ и способности за специални операции, управляват тайни екипи за наблюдение и обикновено са запазени за операции „с хирургична точност“, базирани на разузнаване ⁽⁷⁵⁷⁾. Същият източник описа НДС като добре осигурена, ефективна и добре организирана за тази цел ⁽⁷⁵⁸⁾. Служителят заяви, че обикновените граждани са по-малко склонни да се сблъскат с НДС при ежедневните си придвижвания в и около градските центрове, отколкото редовната Афганистанска национална полиция ⁽⁷⁵⁹⁾.

3.3.3. Професионална етика

Въпреки че източниците смятат, че НДС има репутацията на по-малко покварена от други институции за сигурност ⁽⁷⁶⁰⁾, НДС е участвала в малтретиране и използване на изтезания ⁽⁷⁶¹⁾. Според НКПЧА, която проведе проучване на изтезанията при задържане в Афганистан през слънчевата 1394 година (март 2014 г. - март 2015 г.), като интервюира близо 1000 задържани лица в 32 провинции, от 287 регистрирани случая на изтезания от НКПЧА, 94 (33%) са регистрирани в съоръжения, управлявани от НДС ⁽⁷⁶²⁾. НКПЧА описва изтезанията като „широко практикувани“ в НДС ⁽⁷⁶³⁾. МООНСА съобщи, че през 2014 г. е имало систематични изтезания в ареста на НДС в една провинция (Фарах), редовно и преобладаващо използване на изтезания в ареста на НДС в 3 провинции, включително Кабул, и надеждни информации за случаи на изтезания в арести на НДС в 19 провинции, включително в Балх и Херат ⁽⁷⁶⁴⁾.

Според Държавния департамент на САЩ, въпреки че редовно наблюдение е било извършвано от НАТО, МООНСА и гражданското общество, е имало трудности при достъпа до съоръженията при пристигането им без предупреждение и препятствия от време на време възпрепятствали посещенията на някои места. Отчетността и съдебният надзор на НДС за изтезания, неправомерно поведение и малтретиране бяха слаби и рядко бяха налагани или достигащи съд ⁽⁷⁶⁵⁾. В своя доклад за дейностите по предварителна проверка за 2016 г. прокуратурата на Международния наказателен съд заяви, че въпреки „предполагаемия мащаб на предполагаемо малтретиране“ в съоръженията на НДС, само двама служители на НДС във връзка с един инцидент са били преследвани за малтретиране на задържани ⁽⁷⁶⁶⁾. В доклада се посочва, че има „разумна база“ да се смята, че НДС е извършила военни престъпления като изтезания и малтретиране ⁽⁷⁶⁷⁾.

По времето на президентството на Хамид Карзай се казваше, че офицерският корпус на НДС е доминиран от Панджишири ⁽⁷⁶⁸⁾, като 70% идват от Панджшир или имат връзки със Северния алианс ⁽⁷⁶⁹⁾. През 2013 г. медиите съобщиха, че това етническо разделение между пушуните и офицерския корпус, доминиран от таджики, се твърди, че е допринесло за провали в координацията на разузнаването между НДС и Кабул ⁽⁷⁷⁰⁾. Ръководителят на НДС Рахматула Набил подаде оставка през 2015 г. поради разногласия с правителството на президента Ашраф Гани относно политиката и участието на Пакистан в афганистанските разузнавателни дела ⁽⁷⁷¹⁾.

⁽⁷⁵⁴⁾ Западен служител, имейл, 10 февруари 2017 г.

⁽⁷⁵⁵⁾ Държавен департамент на САЩ, „Държавни доклади за практиките по отношение на правата на човека за 2016 г. - Афганистан“, 3 март 2017 г. ([url](#)), стр. 8.

⁽⁷⁵⁶⁾ Държавен департамент на САЩ, „Държавни доклади за практиките по отношение на правата на човека за 2016 г. - Афганистан“, 3 март 2017 г. ([url](#)), стр. 4.

⁽⁷⁵⁷⁾ Западен служител, Интервю по „Скайп“, 7 февруари 2017 г.

⁽⁷⁵⁸⁾ Западен служител, Интервю по „Скайп“, 7 февруари 2017 г.

⁽⁷⁵⁹⁾ Западен служител, Интервю по „Скайп“, 7 февруари 2017 г.

⁽⁷⁶⁰⁾ Изследовател, Интервю по „Скайп“, 30 януари 2017 г.; Западен служител, Интервю по „Скайп“, 7 февруари 2017 г.

⁽⁷⁶¹⁾ Западен служител, Интервю по „Скайп“, 7 февруари 2017 г.; НКПЧА, „Изтезания в ареста в Афганистан през 1394 г.“, 8 май 2016 г. ([url](#)), стр. 29-30; Рондо, К., „Колосален провал на разузнаването в Афганистан“, 22 януари 2013 г. ([url](#)), достъп до 3 март 2017 г.; МООНСА и Службата на Върховния комисар по правата на човека, „Актуализирана информация относно третирането на задържани във връзка с конфликти в арести в Афганистан“, февруари 2015 г. ([url](#)), стр. 18.

⁽⁷⁶²⁾ НКПЧА, „Изтезания в ареста в Афганистан през 1394 г.“, 8 май 2016 г. ([url](#)), стр. 8.

⁽⁷⁶³⁾ НКПЧА, „Изтезания в ареста в Афганистан през 1394 г.“, 8 май 2016 г. ([url](#)), стр. 29-30.

⁽⁷⁶⁴⁾ МООНСА и Службата на Върховния комисар по правата на човека, „Актуализирана информация относно третирането на задържани във връзка с конфликти в арести в Афганистан“, февруари 2015 г. ([url](#)), стр. xi, 22, 43, 53.

⁽⁷⁶⁵⁾ Държавен департамент на САЩ, „Държавни доклади за практиките по отношение на правата на човека за 2016 г. - Афганистан“, 3 март 2017 г. ([url](#)), стр. 7-9.

⁽⁷⁶⁶⁾ Международен наказателен съд - Прокуратура, Доклад за дейностите по предварителна проверка, 14 ноември 2016 г. ([url](#)), стр. 44, 48. ⁽⁷⁶⁷⁾ Международен наказателен съд - Прокуратура, Доклад за дейностите по предварителна проверка, 14 ноември 2016 г. ([url](#)), стр. 44, 48.

⁽⁷⁶⁸⁾ Кейт Кларк, „Нов шеф на НДС - кой е той?“, 18 юли 2010 г. ([url](#)); Рондо, К., „Колосален провал на разузнаването в Афганистан“, 22 януари 2013 г. ([url](#)).

⁽⁷⁶⁹⁾ „Крисчън Сайънс Монитор“, „Защо разузнавателната агенция на Афганистан има огромни пропуски“, 23 април 2012 г. ([url](#)).

⁽⁷⁷⁰⁾ Рондо, К., „Колосален провал на разузнаването в Афганистан“, 22 януари 2013 г. ([url](#)).

⁽⁷⁷¹⁾ „Хаама прес“, „Ръководителят на афганистанското разузнаване Рахматула Набил подаде оставка“, 10 декември 2015 г. ([url](#)); „Дипломат“, „Защо ръководителят на разузнаването в Афганистан просто напусна?“, 11 декември 2015 г. ([url](#)); „Биографии от Афганистан“, „Генерал-майор Рахматула Набил“, 28 април 2016 г. ([url](#)).

Според старшия политически анализатор етническият състав на НДС се е променил драстично под новото пушунско ръководство ⁽⁷⁷²⁾. През май 2016 г. Гани назначи нов ръководител на НДС, Масум Станикзай, описан от „Ройтерс“ като „лоялен съюзник“ на президента ⁽⁷⁷³⁾. Старшият политически анализатор обясни, че по-голямата част от новите офицери, повишени от разузнаването и вътрешните дирекции в НДС, са пушунци. Същият източник обясни, че независимо от етническата принадлежност, изтезанията са „приета норма“ за правоприлагащите органи и институции като част от организационната култура, като отбелязва, че това се извършва от всички етнически групи в тези органи ⁽⁷⁷⁴⁾.

3.4. Афганистанска национална полиция (АНП)

3.4.1. Правомощия и структура

Афганистанската национална полиция се контролира от Министерството на вътрешните работи и отговаря за вътрешния ред и сигурността ⁽⁷⁷⁵⁾. В административните центрове полицията е основната сила за отбрана срещу бунтовниците и следователно е силно милитаризирана ⁽⁷⁷⁶⁾. Афганистанската национална полиция ⁽⁷⁷⁷⁾ се състои от няколко вида части, включително афганистанската униформена полиция (AUP), афганистанската гранична полиция (ABP) и афганистанската национална полиция за граждански ред (ANCOP) ⁽⁷⁷⁸⁾. Според Министерството на вътрешните работи Афганистанската униформена полиция е най-големият компонент на афганистанската национална полиция. Афганистанската униформена полиция отговаря за общите полицейски задължения съгласно Закона за полицията, като съставлява приблизително 73% от националните полицейски сили през 2014 г., повечето от които са служители на ниво патрул. Министерството на вътрешните работи посочва, че Афганистанската униформена полиция е главно отговорна за набирането на персонал за полицейски участъци и контролно-пропускателни пунктове, като служи като първа полицейска служба за реагиране и за управление на статични и мобилни контролни пунктове за опазване на сигурността ⁽⁷⁷⁹⁾. Афганистанската униформена полиция отговаря за общите полицейски задължения, поддържането на вътрешното върховенство на закона и сигурността, както и предотвратяването на трафика на оръжие и наркотици. Тя е отговорна и за осигуряването на сигурност по пътищата, около инфраструктурата, културните обекти и реликви. Освен това той задържа заподозрени в престъпления и ги ангажира в съдебния процес със съдебната система ⁽⁷⁸⁰⁾.

Зоните на Афганистанската национална полиция с географска отговорност бяха разделени на зонална командна структура през ноември 2015 г. Осемте зони на Афганистанската национална полиция обикновено са в съответствие със зоните на отговорност на корпусите на Афганистанската национална армия ⁽⁷⁸¹⁾. Целта на тази нова структура на зоните на АНП беше да се справи с проблемите на намесата в полицейските задължения от страна на патронажа и местните власти. Новата структура централизира командването от МВР до командирите на зони ⁽⁷⁸²⁾.

Командите на зони на Афганистанската национална полиция обхващат провинциите, както следва:

- Зона 101: Кабул
- Зона 202: Нангархар, Лагман, Кунар, Нуристан, Пандшайр, Парван, Каписа
- Зона 303: Пактика, Газни, Хост, Пактия, Логар, Вардак, Бамиян
- Зона 404: Кандахар, Забул, Орузган, Дайкунди
- Зона 505: Хелманд, Нимроз
- Зона 606: Херат, Фарах, Гор, Бадгис
- Зона 707: Фаряб, Сарипол, Джаузджан, Балх, Саманган
- Зона 808: Баглан, Кундуз, Тахар, Бадахшан ⁽⁷⁸³⁾.

⁽⁷⁷²⁾ Ноджуми, Н., старши политически анализатор, електронно писмо, 22 март 2017 г.

⁽⁷⁷³⁾ „Ройтерс“, „Афганистанският президент премества и.д. министър на отбраната начело на агенция за разузнаване“, 6 май 2016 г. ([url](#)).

⁽⁷⁷⁴⁾ Ноджуми, Н., старши политически анализатор, електронно писмо, 22 март 2017 г.

⁽⁷⁷⁵⁾ Държавен департамент на САЩ, „Държавни доклади за практиките по отношение на правата на човека за 2016 г. - Афганистан“, 3 март 2017 г. ([url](#)), стр. 7.

⁽⁷⁷⁶⁾ „Фрийдъм хаус“, „Свобода в света 2016 г. - Афганистан“, 27 януари 2017 г. ([url](#)).

⁽⁷⁷⁷⁾ За подробно обяснение на всеки полицейски компонент вж.: Планти, Д. Дж. и колектив, „Преход при полицията в Афганистан“, февруари 2013 г. ([url](#)).

⁽⁷⁷⁸⁾ СГИРА, „Тримесечен доклад до Конгреса на САЩ“, 30 януари 2017 г. ([url](#)), стр. 110.

⁽⁷⁷⁹⁾ Ислямска република Афганистан - МВР, „Годишен доклад за Афганистанската национална полиция за периода 2013-2014 г.“, 21 септември 2014 г. ([url](#)).

⁽⁷⁸⁰⁾ Департамент на отбраната на САЩ, „Подобряване на сигурността и стабилността в Афганистан“, юни 2016 г. ([url](#)), стр. 90.

⁽⁷⁸¹⁾ Департамент на отбраната на САЩ, „Подобряване на сигурността и стабилността в Афганистан“, юни 2016 г. ([url](#)), стр. 15-17, 63, 95; СГИРА, „Тримесечен доклад до Конгреса на САЩ“, 30 януари 2017 г. ([url](#)), стр.

94-95.

⁽⁷⁸²⁾ Департамент на отбраната на САЩ, „Подобряване на сигурността и стабилността в Афганистан“, юни 2016 г. ([url](#)), стр. 87.

⁽⁷⁸³⁾ Департамент на отбраната на САЩ, „Подобряване на сигурността и стабилността в Афганистан“, юни 2016 г. ([url](#)), стр. 90.

На провинциално ниво полицията е разположена във всеки от селските райони и градските квартали, като всеки град е разделен на градски квартали и всеки има специално полицейско управление ⁽⁷⁸⁴⁾. Според интервюиран за този доклад западен служител, гражданската защита в градове като Кабул, Херат и Мазари Шариф се поема от Афганистанската национална полиция, а някои от Националната дирекция за сигурност (НДС) ⁽⁷⁸⁵⁾.

3.4.2. Капацитет

СГИРА съобщава, че към 20 ноември 2016 г. общата численост на Афганистанската национална полиция, включително афганистанската униформена полиция (AUP), афганистанската гранична полиция (ABP), афганистанската национална полиция за граждански ред (ANCOP), както и централата на MBP и институционалната подкрепа, е била 147 635 служители ⁽⁷⁸⁶⁾. Към януари 2017 г. Афганистанската национална полиция е на 94% от разрешената си крайна численост ⁽⁷⁸⁷⁾. Като се има предвид населението на Афганистан от 29 милиона, това означава приблизително 1 полицай на всеки 195 афганистанци ⁽⁷⁸⁸⁾. „Интегрити Уоч Афганистан“ съобщава, че „липсата на стабилно управление на човешките ресурси е довела до огромен брой несъществуващи войници и полицейски персонал“ ⁽⁷⁸⁹⁾.

В доклада на Министерството на отбраната на САЩ към Конгреса от юли 2016 г. бе отбелязано, че Афганистанската национална полиция често е отговорна за предоставянето на фронтова подкрепа за „задържане“ на територия след операции, свързани с бунтовниците, въпреки че те остават недостатъчно обучени и оборудвани за тази цел и разполагат с ограничено или никакво подходящо оръжие за противодействие. В доклада се посочва, че „за Афганистанската национална полиция е общопризнато, че изостава от Афганистанската национална армия в развитието си“ ⁽⁷⁹⁰⁾.

„Интегрити Уоч Афганистан“ съобщава за проблеми с професионализацията на полицейските сили, като отбелязва, че дори полицаите да са преминали обучение, това не винаги се е превръщало в професионализъм при изпълнение на задълженията ⁽⁷⁹¹⁾. Според СГИРА новобранците в Афганистанската национална полиция преминават 10 седмици първоначално основно полицейско обучение и две седмици обучение за грамотност (ниво 1), следвайки обучение на ниво единица за „грамотност на терен“ от нива 1-3 (еквивалентни на степен 1 до

3) ⁽⁷⁹²⁾. Според одит от януари 2014 г. на финансирани от САЩ програми за ограмотяване на афганистанските сили в по-широк план, правителството отбелязва бавен напредък в изпълнението на плановете за увеличаване на обучението до 16 седмици ⁽⁷⁹³⁾. Ниският процент на грамотност сред Афганистанската национална полиция допринася за лошия професионализъм, а ниската полицейска грамотност е проблем, дори в градските центрове ⁽⁷⁹⁴⁾. ИМСАЩ изчислява, че 80% от Афганистанската национална полиция са неграмотни ⁽⁷⁹⁵⁾. Според същия одит на финансираните от САЩ програми за ограмотяване на афганистанските сили, командните служители изчисляват, че половината от служителите на Афганистанските национални сили за сигурност са неграмотни, а служителите на НАТО изчисляват, че ниските нива на грамотност се очаква да се задържат до края на десетилетието ⁽⁷⁹⁶⁾. Полицията в градските райони е по-грамотна, но ниската грамотност и липсата на обучение все още са основни проблеми в рамките на Афганистанската национална полиция ⁽⁷⁹⁷⁾.

В доклада на Министерството на отбраната на САЩ от юли 2016 г. до Конгреса бе отбелязано, че в Афганистанската национална полиция има проблеми с оттеглянето на служители в резултат на лошото ръководство. Освен това Афганистанската национална полиция е „претърпяла несъразмерно по-голям брой жертви от Афганистанската национална армия поради неадекватно обучение и оборудване, лоши процеси на планиране и неоптимално позициониране на силите, които оставят силите на Афганистанската национална полиция уязвими на статични контролни пунктове“, което допринася за оттеглянето на служители ⁽⁷⁹⁸⁾. Съобщава се, че оттеглянето на служители е проблем в рамките на Афганистанските национални сили за сигурност, макар и по-малко за полицейските позиции на Афганистанската национална полиция в градовете, тъй като тези постове се възприемат като по-добри и по-малко опасни ⁽⁷⁹⁹⁾.

⁽⁷⁸⁴⁾ Ноджуми, Н., старши политически анализатор, Интервю по „Скайп“, 8 февруари 2017 г.

⁽⁷⁸⁵⁾ Западен служител, Интервю по „Скайп“, 7 февруари 2017 г.

⁽⁷⁸⁶⁾ СГИРА, „Тримесечен доклад до Конгреса на САЩ“, 30 януари 2017 г. ([url](#)), стр. 99.

⁽⁷⁸⁷⁾ СГИРА, „Тримесечен доклад до Конгреса на САЩ“, 30 януари 2017 г. ([url](#)), стр. 110.

⁽⁷⁸⁸⁾ „Трансперънси интернешънъл“, „Интегрити Уоч Афганистан“, „Оценка на националната система за професионална етика 2015 г.“, 16 февруари 2016 г. ([url](#)), стр. 88.

⁽⁷⁸⁹⁾ „Интегрити Уоч Афганистан“, „Борба с корупцията в сектора на отбраната и сигурността в Афганистан“, юли 2016 г. ([url](#)), стр. 1.

⁽⁷⁹⁰⁾ Министерство на отбраната на САЩ, „Подобряване на сигурността и стабилността в Афганистан“, юни 2016 г. ([url](#)), стр. 87.

⁽⁷⁹¹⁾ „Интегрити Уоч Афганистан“, „Назначения на висши позиции и корупция в градската полиция в Кабул“, декември 2015 г. ([url](#)) стр. 13.

⁽⁷⁹²⁾ СГИРА, „Въпреки съобщенията за успехи, остават опасенията относно резултатите от програмата за ограмотяване, надзор на договорите, преход и поддържане“, януари 2014 г. ([url](#)), стр. 14.

⁽⁷⁹³⁾ СГИРА, „Въпреки съобщенията за успехи, остават опасенията относно резултатите от програмата за ограмотяване, надзор на договорите, преход и поддържане“, януари 2014 г. ([url](#)), стр. 14.

⁽⁷⁹⁴⁾ Западен служител, Интервю по „Скайп“, 7 февруари 2017 г.; Изследовател, Интервю по „Скайп“, 30 януари 2017 г.

⁽⁷⁹⁵⁾ Планти, Д. Дж. и колектив, „Преход при полицията в Афганистан“, февруари 2013 г. ([url](#)), стр. 5.

⁽⁷⁹⁶⁾ СГИРА, „Въпреки съобщенията за успехи, остават опасенията относно резултатите от програмата за ограмотяване, надзор на договорите, преход и поддържане“, януари 2014 г. ([url](#)), стр. 7.

⁽⁷⁹⁷⁾ Западен служител, Интервю по „Скайп“, 7 февруари 2017 г.; Изследовател, Интервю по „Скайп“, 30 януари 2017 г.

⁽⁷⁹⁸⁾ Департамент на отбраната на САЩ, „Подобряване на сигурността и стабилността в Афганистан“, юни 2016 г. ([url](#)), стр. 88.

⁽⁷⁹⁹⁾ Западен служител, Интервю по „Скайп“, 7 февруари 2017 г.

През 2015 г. повечето афганистанци, завръщащи се в страната, предпочиташа да отидат в Кабул, Херат или Мазар-е Шариф поради възприемането за относителната сигурност и възможности ⁽⁸⁰⁰⁾. Град Кабул се възприема като по-сигурен от другите региони, тъй като той е столицата на централното правителство и е домакин на международни организации и сили за сигурност ⁽⁸⁰¹⁾. Западният служител, интервюиран за този доклад, заяви, че градовете Херат, Кабул и Мазари Шариф обикновено са далеч по-безопасни по отношение на терористични инциденти в сравнение с други райони на Афганистан ⁽⁸⁰²⁾. По отношение на капацитета на полицията градовете Кабул, Херат и Мазари Шариф са сравнително добре осигурени, наличен е персонал и оборудване - в сравнение със селските райони ⁽⁸⁰³⁾. В градовете, включително Херат, Кабул и Мазари, полицейските участъци са разположени във всяка *нахия*, или градска област ⁽⁸⁰⁴⁾. Афганистански изследовател, разположен в страната, който редовно пътува до тези градове и който е интервюиран за този доклад, обясни, че в по-големите градове като Кабул, Мазари Шариф и Херат полицията е по-видима на улицата на големи кръстовища, кръгови кръстовища и охранява инфраструктура ⁽⁸⁰⁵⁾.

3.4.3. Достъпност и ефективност

През 2016 г. Световен проект за справедливост анкетира повече от 1000 експерти по правни и здравни въпроси в Кабул, Херат и Кандахар и класира Афганистан на 111 място от 113 държави, оценени по редица показатели, свързани с правосъдието. За фактора, свързан с реда и сигурността, за който Афганистан получи национален рейтинг като цяло 0,34 (от 1), липсата на граждански конфликт беше оценена най-ниско (0,08 от 1), последвано от липса на насилие (0,38 от 1) ; 112^{то} място в глобалното класиране) и отсъствие на престъпност (0,56 от 1) ⁽⁸⁰⁶⁾. Широко разпространеното обществено насилие, особено срещу жени, остава проблем, тъй като полицията не успява да го предотврати или да реагира срещу него ⁽⁸⁰⁷⁾.

Според проучването на Фондация Азия през 2016 г. Афганистанската национална полиция се възприема като повишила значението си като осигуряваща сигурност за населението на Афганистан ⁽⁸⁰⁸⁾. Проучването обаче установи също така, че възприетията за капацитета, ефективността и репутацията на Афганистанската национална полиция за справедливост, ефективност и принос за подобряване на сигурността са намалели през 2016 г. ⁽⁸⁰⁹⁾. Въпреки това, според Фондация Азия, афганистанците с положително възприятие за Афганистанската национална армия и Афганистанската национална полиция далеч надхвърлят тези, които са критични към тях ⁽⁸¹⁰⁾. Фондация Азия съобщава, че най-високите нива на доверие в Афганистанската национална полиция са били в Панджшир, Кабул, Бамиан и Бадахшан. Тези провинции, които отчитат най-ниско доверие в Афганистанската национална полиция, са Забул, Хелманд, Гор, Вардак, Фарах и Херат ⁽⁸¹¹⁾. Според Фондация Азия спадът в рейтингите на одобрение „показва ефекта от това, че силите за сигурност на Афганистан поемат контрол върху вземането на решения и биват оценявани за действителните им постижения“ ⁽⁸¹²⁾.

Проучването на Фондация Азия за 2016 г. съобщава, че от хората, преживели престъпления или насилие, 50% са съобщили това на Афганистанската национална полиция, 19,5% на Афганистанската национална армия и 16,6% на областните власти ⁽⁸¹³⁾. Афганистанската национална полиция поддържа номера за спешни случаи 119, който е включен без прекъсване за общественоста, за да докладва за престъпна дейност, корупция или тероризъм ⁽⁸¹⁴⁾. Според годишния доклад на Министерството на вътрешните работи за афганистанската национална полиция за 2014 г. телефонни центрове са на разположение в Кабул, Кандахар, Хелманд, Нангархар, Херат, Балх ⁽⁸¹⁵⁾. В годишния доклад за 2014 г. се посочва, че по това време телефонният център е имал 58 служители, включително 7 жени ⁽⁸¹⁶⁾. По отношение на въздействието, в същия доклад се посочва, че на национално ниво телефонният център 119 е съдействал за арестуването на 29 заподозрени за убийство, 7 обвинени за отвлечения, 32 обвинени за кражби в домове и 19 обвинени крадци на автомобили ⁽⁸¹⁷⁾. Повишените годишни доклади не бяха достъпни на уебсайта на Министерството на вътрешните работи.

⁽⁸⁰⁰⁾ УНИЦЕФ, „Бележка за децата на УНИЦЕФ за 2015 г.“, 2015 г. ([url](#)), стр. 90; НКПЧА, „Завръщащите се лица - общ преглед на положението на завръщащите се в Афганистан - 2015 г.“, 22 юни 2016 г. ([url](#)), стр. 10

⁽⁸⁰¹⁾ Меткалф, В. и колектив, „Убежище в града? Разселване в градовете и уязвимост в Кабул“, юни 2012 г. ([url](#)), стр. 7.

⁽⁸⁰²⁾ Западен служител, Интервю по „Скайп“, 7 февруари 2017 г.

⁽⁸⁰³⁾ Изследовател, Интервю по „Скайп“, 30 януари 2017 г. ; Западен служител, Интервю по „Скайп“, 7 февруари 2017 г. ; Директор на изследователска организация, Интервю по „Скайп“, 6 февруари 2017 г.

⁽⁸⁰⁴⁾ Ноджуми, Н., старши политически анализатор, Интервю по „Скайп“, 8 февруари 2017 г. ; Изследовател, Интервю по „Скайп“, 30 януари 2017 г.

⁽⁸⁰⁵⁾ Изследовател, Интервю по „Скайп“, 30 януари 2017 г. Източникът поиска да остане анонимен

⁽⁸⁰⁶⁾ Световен проект за справедливост, „Индекс за върховенство на закона 2016 г.“, 2016 г., ([url](#)) стр. 47.

⁽⁸⁰⁷⁾ Държавен департамент на САЩ, „Държавни доклади за практиките по отношение на правата на човека за 2016 г. - Афганистан“, 3 март 2017 г. ([url](#)), стр. 7.

⁽⁸⁰⁸⁾ Фондация Азия, „Проучване на афганистанския народ 2016 г.“, януари 2017 г. ([url](#)), стр. 46-47.

⁽⁸⁰⁹⁾ Фондация Азия, „Проучване на афганистанския народ 2016 г.“, януари 2017 г. ([url](#)), стр. 47.

⁽⁸¹⁰⁾ Фондация Азия, „Проучване на афганистанския народ 2016 г.“, януари 2017 г. ([url](#)), стр. 48. ⁽⁸¹¹⁾ Фондация Азия, „Проучване на афганистанския народ 2016 г.“, януари 2017 г. ([url](#)), стр. 48.

⁽⁸¹²⁾ Фондация Азия, „Проучване на афганистанския народ 2016 г.“, януари 2017 г. ([url](#)), стр. 48.

⁽⁸¹³⁾ Фондация Азия, януари 2017 г., „Проучване на афганистанския народ 2016 г.“ ([url](#)), стр. 35, 43.

⁽⁸¹⁴⁾ ИВМР, „Гореща линия в Афганистан помага на полицията да се бори с престъпността“, 23 януари 2015 г. ([url](#)); Градска полиция в Кабул, „Относно 119 - номерът на полицията“, без дата ([url](#)).

⁽⁸¹⁵⁾ Ислямска република Афганистан - МВР, „Годишен доклад за Афганистанската национална полиция за периода 2013-2014 г.“, 21 септември 2014 г. ([url](#)).

⁽⁸¹⁶⁾ Ислямска република Афганистан - МВР, „Годишен доклад за Афганистанската национална полиция за периода 2013-2014 г.“, 21 септември 2014 г. ([url](#)).

⁽⁸¹⁷⁾ Ислямска република Афганистан - МВР, „Годишен доклад за Афганистанската национална полиция за периода 2013-2014 г.“, 21 септември 2014 г. ([url](#)).

Реакциите на полицията са характеризирани от източници като ненадеждни и непоследователни ⁽⁸¹⁸⁾. За да се предизвика реакция на полицията в град Херат, Мазар и Кабул, трябва да е извършено много тежко престъпление като убийство ⁽⁸¹⁹⁾, или да има жертви, които са богати или високопоставени лица ⁽⁸²⁰⁾. Западният служител, интервюиран за този доклад, каза, че обикновените афганистанци разглеждат полицията като агресивна и точно толкова вероятна да изостри ситуацията, колкото и да предложи помощ ⁽⁸²¹⁾. Източници обясняват, че в Афганистан, дори в градските райони, взаимодействието с полицията обикновено е под формата на посредничество около конфликт, а не на обаждане, реакция и арест ⁽⁸²²⁾. Семейните и битовите въпроси обикновено са частни и полицията не се включва ⁽⁸²³⁾.

В годишния доклад на Афганистанската национална полиция за 2014 г. се посочва, че отделът за криминални разследвания е „отговорен за разкриването и предотвратяването на престъпления и си сътрудничи с Генералната прокуратура при разследването на престъпления“, като Отделът за криминални разследвания участва в събирането на доказателства, разследвания, арести и насочване към прокуратура ⁽⁸²⁴⁾. Афганистанската национална полиция има слаб капацитет за разследване и ѝ липсва криминалистична подготовка и технически познания, като често премахва доказателства от местопрестъпление, преди да могат да бъдат събрани, или ги унищожава, като ги отмие, например след голямо нападение ⁽⁸²⁵⁾. Афганистанската национална полиция преминава от предимно военни функции към роля в защитата на общността и полицията ⁽⁸²⁶⁾. Според ИМСАЩ това е създадо непоследователност и липса на координация между звената, които се опитват да преминат от операции, водени от военно разузнаване, към операции, ръководени от полицията съгласно наказателното законодателство, като резултатът е, че на Афганистанската национална полиция ѝ липсва способността „непрекъснато да събира информация; да предотвратява и разкрива на престъпления, включително престъпления срещу вътрешната сигурност; да разглежда причините за конфликтите, преди те да ескалират в пълномащабни фракционни и антиправителствени действия“ ⁽⁸²⁷⁾.

В годишния доклад на Афганистанската национална полиция за 2014 г. се посочва, че в национален мащаб са били арестувани 2120 души за убийство, 445 за кражби, 234 за отвлечане, 991 за изневяра и 167 за трафик на хора. Докладът обаче също така посочва голям брой избягали престъпници и не предоставя броя на присъдите в резултат на полицейско и съдебно сътрудничество ⁽⁸²⁸⁾. Без да предоставя подробности за видовете престъпления, Централната статистическа служба на Афганистан отбелязва годишен ръст в статистиката на престъпността от 6768 през 2008 г. на 28 026 през 2015-2016 г. ⁽⁸²⁹⁾. Службата на главния прокурор съобщава, че през 2015-2016 г. са регистрирани общо 31 126 престъпления, включително: 2 029 убийства, 3 344 кражби, 972 морални престъпления, 1 971 престъпления, свързани с наркотици, 2 347 престъпления при движение по пътищата, 1 572 административни и финансови престъпления ⁽⁸³⁰⁾.

Службата на ООН за противодействие на наркотици и престъпления обаче заявява, че в Афганистан няма надеждна статистика за престъпността поради липсата на полицейски капацитет за разследване и защото престъпността, включително случаите на насилствени престъпления, често се разрешава чрез традиционни механизми като *шури* и *джирги* ⁽⁸³¹⁾. Статистика на ниво град за арестите и разследванията, извършени от полицията специално в Херат, Мазари Шариф и Кабул, не можа да бъде получена.

3.4.4. Професионална етика

Министерството на вътрешните работи беше засегнато от проблеми с професионалната етика като широко разпространена корупция, недостатъчна ефективност и злоупотреба с власт от служители на Афганистанската национална полиция ⁽⁸³²⁾.

3.4.4.1. Политическа намеса и клиентелизъм

Съобщава се, че политическата намеса в полицията е проблем с политиките, които имат влияние върху назначенията в МВР и Афганистанската национална полиция. Усилията за професионализиране на Афганистанската национална полиция не са противодействали на корупцията, което означава, че

⁽⁸¹⁸⁾ Западен служител, Интервю по „Скайп“, 7 февруари 2017 г.; Изследовател, Интервю по „Скайп“, 30 януари 2017 г.

⁽⁸¹⁹⁾ Западен служител, Интервю по „Скайп“, 7 февруари 2017 г.; Изследовател, Интервю по „Скайп“, 30 януари 2017 г.

⁽⁸²⁰⁾ Западен служител, Интервю по „Скайп“, 7 февруари 2017 г.

⁽⁸²¹⁾ Западен служител, Интервю по „Скайп“, 7 февруари 2017 г.

⁽⁸²²⁾ Западен служител, Интервю по „Скайп“, 7 февруари 2017 г.; Изследовател, Интервю по „Скайп“, 30 януари 2017 г.

⁽⁸²³⁾ Западен служител, Интервю по „Скайп“, 7 февруари 2017 г.; Изследовател, Интервю по „Скайп“, 30 януари 2017 г.

⁽⁸²⁴⁾ Ислямска република Афганистан - МВР, „Годишен доклад за Афганистанската национална полиция за периода 2013-2014 г.“, 21 септември 2014 г. ([url](#)).

⁽⁸²⁵⁾ Западен служител, Интервю по „Скайп“, 7 февруари 2017 г.

⁽⁸²⁶⁾ Фондация Азия, „Проучване на афганистанския народ 2016 г.“, януари 2017 г. ([url](#)), стр. 109; Хюз, М., „Афганистанската национална полиция през 2015 г. и след това“, май 2014 г. ([url](#)), стр. 1-2.

⁽⁸²⁷⁾ Хюз, М., „Афганистанската национална полиция през 2015 г. и след това“, май 2014 г. ([url](#)), стр. 7.

⁽⁸²⁸⁾ Ислямска република Афганистан - МВР, „Годишен доклад за Афганистанската национална полиция за периода 2013-2014 г.“, 21 септември 2014 г. ([url](#)).

⁽⁸²⁹⁾ Ислямска република Афганистан - „Централна статистическа служба“, „Престъпления, обществени библиотеки, радио и телевизионни предавания“, 2008-2015-2016, без дата ([url](#)).

⁽⁸³⁰⁾ Ислямска република Афганистан, „Работа и постижения на Службата на Главния прокурор през последните пет години (1390-1394, т.е. 2011-2015 г.)“, без дата ([url](#)), стр. 4.

⁽⁸³¹⁾ Служба на ООН за противодействие на наркотици и престъпления и Ислямска република Афганистан, Програма за страната на Служба на ООН за противодействие на наркотици и престъпления за Афганистан 2012-2014 г., 28 май 2012 г. ([url](#)), стр. 16-17.

⁽⁸³²⁾ Държавен департамент на САЩ, „Държавни доклади за практиките по отношение на правата на човека за 2016 г. - Афганистан“, 3 март 2017 г. ([url](#)), стр. 31.

полицаяте все още трябва да разчитат на патронажни мрежи, за да си осигурят постове и да бъде повишени. Това се случва във всички градски центрове, но особено в Кабул ⁽⁸³³⁾. Министерството на отбраната на САЩ също заявява, че лидерският капацитет в отделенията на униформената полиция варира, като отбелязва обаче, че като цяло „висшите ръководители на МВР и Афганистанската униформена полиция не дават правомощия на по-ниските нива да вземат решения. Нещо повече, местните звена и ръководители на Афганистанската униформена полиция са податливи на влияние от местни посредници и държавни служители“ ⁽⁸³⁴⁾. Според Министерството на отбраната на САЩ шефовете на провинциалните полиции и други местни служители често използват сили на Афганистанската национална полиция за провеждане на операции, които не са в рамките на техните правомощия, докато местните заемащи властови позиции могат да ги наемат като телохранители или да повлияват на полицията ⁽⁸³⁵⁾. Източници съобщават, че лоялността в силите за сигурност също често се основава на етническа принадлежност ⁽⁸³⁶⁾, както и на непотизъм и език ⁽⁸³⁷⁾.

3.4.4.2. Корупция и подкупи

Корупцията и подкупите остават сериозни проблеми в правосъдните институции на Афганистан и длъжностните лица често се занимават с такива дейности безнаказано, въпреки че съществуват законови санкции за наказване на такава дейност ⁽⁸³⁸⁾. „Фрийдъм хаус“ съобщава, че корупцията е „вилнееща“, отбелязвайки, че влошаването на сигурността е допринесло за безнаказаност за корупционни практики ⁽⁸³⁹⁾. „Интегрити Уоч Афганистан“ съобщава, че корупцията в институциите за отбрана и сигурност на Афганистан „силно е повлияла“ способността на тези сили да осигурят сигурност и легитимност на правителството ⁽⁸⁴⁰⁾. СГИРА отбелязва, че сред афганистанците, които са имали контакт с полицията през 2016 г., 48% казват, че са платили подкуп, в сравнение с 53% през 2015 г. ⁽⁸⁴¹⁾. Съобщава се, че 90% от афганистанците се сблъскват с корупция в ежедневието си, като повечето проблеми произтичат от необходимостта да плащат подкупи на полиция и държавни служители ⁽⁸⁴²⁾. Изследователят, интервюиран за този доклад, отбелязва, че произволни актове на подкуп от страна на полицията са по-склонни да се случат в селските райони, а градската полиция е по-малко склонна към това ⁽⁸⁴³⁾. Източници съобщават, че служителите на Афганистанската национална полиция също са участвали в престъпни дейности ⁽⁸⁴⁴⁾. Полицията иска подкупи, за да бъдат избегнати арест или затвор, а затворници са успявали да подкупят служители, за да си осигурят освобождаване ⁽⁸⁴⁵⁾.

Недостигът на заплати и ниското заплащане остават проблем, допринасящ за корупционни практики като подкупи и изнудване сред по-ниските чинове на Афганистанската национална полиция ⁽⁸⁴⁶⁾. Освен това СГИРА съобщава, че електронните системи за заплащане на полицията и МВР не функционират напълно, което означава, че около 20% от персонала на Афганистанската национална полиция може да не получи заплата, тъй като получава пари в брой от доверени агенти на МВР, които работят при малко надзор или отчетност ⁽⁸⁴⁷⁾.

3.4.4.3. Злоупотреби и липса на професионализъм

От полицията се изисква да следва указания като Кодекса за поведение на Афганистанската национална полиция ⁽⁸⁴⁸⁾ и Политика за използване на сила ⁽⁸⁴⁹⁾. Нарушенията на Кодекса за поведение от страна на полицията и прокурорите не са необичайни ⁽⁸⁵⁰⁾. Според проучване на „Афганистанска организация за изследване на обществената политика“, публикувано през април 2016 г., проблемите с Афганистанската национална полиция често се характеризират от несъответствия в поведението на полицейските служители, с евентуални последици от неравномерното прилагане на полицейската политика (като етичния кодекс и политиката за използване на сила) или вътрешен надзор върху поведението на полицаите ⁽⁸⁵¹⁾. Според източници, по отношение на готовността на полицията да изпълнява своите задължения, в нея има лица

⁽⁸³³⁾ Западен служител, Интервю по „Скайп“, 7 февруари 2017 г.; „Интегрити Уоч Афганистан“, „Назначения на висши позиции и корупция в градската полиция в Кабул“, декември 2015 г. ([url](#)), стр. 2, 22.

⁽⁸³⁴⁾ Департамент на отбраната на САЩ, „Подобряване на сигурността и стабилността в Афганистан“, юни 2016 г. ([url](#)), стр. 90.

⁽⁸³⁵⁾ Департамент на отбраната на САЩ, „Подобряване на сигурността и стабилността в Афганистан“, юни 2016 г. ([url](#)), стр. 87.

⁽⁸³⁶⁾ „Интегрити Уоч Афганистан“, „Борба с корупцията в сектора на отбраната и сигурността в Афганистан“, юли 2016 г. ([url](#)), стр. 1; Заман, Р. и Халид, А. Х., „Тенденции на радикализация сред редиците на Афганистанската национална полиция“, ноември 2015 г., ([url](#)), стр. 18.

⁽⁸³⁷⁾ „Интегрити Уоч Афганистан“, „Борба с корупцията в сектора на отбраната и сигурността в Афганистан“, юли 2016 г. ([url](#)), стр. 1.

⁽⁸³⁸⁾ Държавен департамент на САЩ, „Държавни доклади за практиките по отношение на правата на човека за 2016 г. - Афганистан“, 3 март 2017 г. ([url](#)), стр. 30-31.

⁽⁸³⁹⁾ „Фрийдъм хаус“, „Свобода в света 2016 г. - Афганистан“, 27 януари 2017 г. ([url](#)).

⁽⁸⁴⁰⁾ „Интегрити Уоч Афганистан“, „Борба с корупцията в сектора на отбраната и сигурността в Афганистан“, юли 2016 г. ([url](#)), стр. 1.

⁽⁸⁴¹⁾ СГИРА, „Тримесечен доклад до Конгреса на САЩ“, 30 януари 2017 г. ([url](#)), стр. 120.

⁽⁸⁴²⁾ „Фрийдъм хаус“, „Свобода в света 2016 г. - Афганистан“, 27 януари 2017 г. ([url](#)).

⁽⁸⁴³⁾ Изследовател, Интервю по „Скайп“, 30 януари 2017 г.

⁽⁸⁴⁴⁾ Представител на организация на гражданското общество в Афганистан, който поиска да остане анонимен, имейл, 28 януари 2017 г.; Западен служител, Интервю по „Скайп“, 7 февруари 2017 г.

⁽⁸⁴⁵⁾ Държавен департамент на САЩ, „Държавни доклади за практиките по отношение на правата на човека за 2016 г. - Афганистан“, 3 март 2017 г. ([url](#)), стр. 30.

⁽⁸⁴⁶⁾ Западен служител, Интервю по „Скайп“, 7 февруари 2017 г.

⁽⁸⁴⁷⁾ СГИРА, „Афганистанска национална полиция: Повече от 300 милиона щатски долара годишно плащания за заплати, финансирани от САЩ, се основават на частично проверени или съгласувани данни“, януари 2015 г. ([url](#)), стр. 3.

⁽⁸⁴⁸⁾ „Трансперънси интернешънъл“, „Интегрити Уоч Афганистан“, „Оценка на националната система за професионална етика 2015 г.“, 16 февруари 2016 г. ([url](#)), стр. 88; ПРООН, „Доверителен фонд за законност и ред за Афганистан (LOFA)“, без дата ([url](#)); Ислямска република Афганистан - МВР, АКодекс за поведение на Афганистанската национална полиция, без дата ([url](#)).

⁽⁸⁴⁹⁾ „Афганистанска организация за изследване на обществената политика“, „Наблюдател на правата в Афганистан: основен доклад“, април 2016 г. ([url](#)), стр. 114.

⁽⁸⁵⁰⁾ „Трансперънси интернешънъл“, „Интегрити Уоч Афганистан“, „Оценка на националната система за професионална етика 2015 г.“, 16 февруари 2016 г. ([url](#)), стр. 97.

⁽⁸⁵¹⁾ „Афганистанска организация за изследване на обществената политика“, „Наблюдател на правата в Афганистан: основен доклад“, април 2016 г. ([url](#)), стр. 114.

в институциите, които искат да се представят и държат професионално, но въпреки това се сблъскват с големи пречки заради корупция и не получават адекватно заплащане ⁽⁸⁵²⁾. Това ги насърчава да използват своята властова позиция, за да използват изнудване, за да допълнят ниските си доходи ⁽⁸⁵³⁾.

Източници съобщават, че продължават да се случват произволни арести и задържания от полицията ⁽⁸⁵⁴⁾. Полицията може да задържи лице за 72 часа, за да завърши предварително разследване и да предаде преписката на прокуратурата, но властите често не са обяснявали обвинението на задържаните или са ги задържали без обвинение, а произволно и продължително задържане е имало в цяла Афганистан, както отбелязва Държавният департамент на САЩ ⁽⁸⁵⁵⁾.

През 2015 г. президентът Гани стартира национален план за действие срещу изтезанията ⁽⁸⁵⁶⁾. Въпреки това, има слаб осезаем напредък по прилагането му през 2016 г. и изтезанията на задържаните от силите за сигурност, полицията и разузнаването продължават да бъдат проблем, според източници ⁽⁸⁵⁷⁾. Полицията използва изтезанията като инструмент за разследване и разпит ⁽⁸⁵⁸⁾. Западният служител обясни в Интервю по „Скайп“ за ЕСПОУ, че изтезанията са ендемични в полицията; съдебната система разчита на признанията като основен източник на доказателства, което насърчава изтезанията от полицията ⁽⁸⁵⁹⁾. Според НКПЧА, който проведе проучване на изтезанията при задържане в Афганистан през 1394 година по слънчевия календар (март 2014 г. - март 2015 г.), като интервюира близо 1000 задържани лица в 32 провинции, от 287 случая на изтезания, регистрирани от НКПЧА, 171 (59%) са извършени в полицейски арест ⁽⁸⁶⁰⁾. МООНСА събщи, че между февруари 2013 г. и декември 2014 г. установява, че Херат, Кандахар и Баглан са сред провинциите, където през 2015 г. са регистрирани най-много случаи на изтезания от Афганистанската национална полиция ⁽⁸⁶¹⁾.

Според Държавния департамент на САЩ процесите на поемане на отговорност, разследванията и преследванията за изтезания и злоупотреби от страна на Афганистанската национална полиция са били слаби и „рядко налагани“ ⁽⁸⁶²⁾. НКПЧА посочва, че „отговорните органи не са разглеждали по юридически път случаите на изтезания и не са преследвали извършителите на изтезания“, допринасяйки за проблема с безнаказаността за такива действия ⁽⁸⁶³⁾. НКПЧА събщи, че нито едно от делата, отнесени от НКПЧА до прокурорите, не е разгледано и не е изплатено обезщетение на жертвите ⁽⁸⁶⁴⁾. В своя доклад за предварителна проверка за 2016 г. прокуратурата на Международния наказателен съд заяви, че въпреки „предполагамия мащаб на предполагаемо малтретиране“ в съоръженията на Афганистанската национална полиция, нито един служител на Афганистанската национална полиция не е подложен на наказателно преследване ⁽⁸⁶⁵⁾. В доклада се посочва, че има „разумна база“ да се смята, че НДС е извършила военни престъпления като изтезания и малтретиране ⁽⁸⁶⁶⁾.

Съобщава се също, че Афганистанската национална полиция сексуално насилват деца безнаказано ⁽⁸⁶⁷⁾. Според ООН малтретирането на деца от страна на полицията е широко разпространено в южния регион на Афганистан ⁽⁸⁶⁸⁾.

⁽⁸⁵²⁾ Западнен служител, Интервю по „Скайп“, 7 февруари 2017 г. ; Директор на изследователска организация, Интервю по „Скайп“, 6 февруари 2017 г.

⁽⁸⁵³⁾ Директор на изследователска организация, Интервю по „Скайп“, 6 февруари 2017 г.

⁽⁸⁵⁴⁾ Западнен служител, Интервю по „Скайп“, 7 февруари 2017 г. ; Ноджуми, Н., старши политически анализатор, 8 и 16 февруари 2017 г., Интервю по „Скайп“.

⁽⁸⁵⁵⁾ Държавен департамент на САЩ, „Държавни доклади за практиките по отношение на правата на човека за 2016 г. - Афганистан“, 3 март 2017 г. ([url](#)), стр. 8, 9.

⁽⁸⁵⁶⁾ „Хюман Райтс Уоч“, „Афганистан - Събития през 2016 г.“, 12 януари 2017 г. ([url](#)).

⁽⁸⁵⁷⁾ „Фрийдъм хаус“, „Свобода в света 2016 г. - Афганистан“, 27 януари 2017 г. ([url](#)); Западнен служител, Интервю по „Скайп“, 7 февруари 2017 г. ; МООНСА и Службата на Върховния комисар по правата на човека, „Актуализирана информация относно третирането на свързани с конфликти задържани в арест лица в Афганистан“, февруари 2015 г. ([url](#)), стр. 38; Съвет за сигурност на ООН, „Ситуацията в Афганистан и нейните последици за международния мир и сигурност“, 3 март 2017 г. ([url](#)), стр. 24; „Хюман Райтс Уоч“, „Афганистан - Събития през 2016 г.“, 12 януари 2017 г. ([url](#)).

⁽⁸⁵⁸⁾ НКПЧА, „Изтезания в ареста в Афганистан през 1394 г.“, 8 май 2016 г. ([url](#)), стр. 33; Западнен служител, Интервю по „Скайп“, 7 февруари 2017 г. ; МООНСА и Службата на Върховния комисар по правата на човека, „Актуализирана информация относно третирането на задържани във връзка с конфликти в арести в Афганистан“, февруари 2015 г. ([url](#)), стр. 44.

⁽⁸⁵⁹⁾ Западнен служител, Интервю по „Скайп“, 7 февруари 2017 г.

⁽⁸⁶⁰⁾ НКПЧА, „Изтезания в ареста в Афганистан през 1394 г.“, 8 май 2016 г. ([url](#)), стр. 6, 24, 25.

⁽⁸⁶¹⁾ МООНСА и Службата на Върховния комисар по правата на човека, „Актуализирана информация относно третирането на задържани във връзка с конфликти в арести в Афганистан“, февруари 2015 г. ([url](#)), стр. 23.

⁽⁸⁶²⁾ Държавен департамент на САЩ, „Държавни доклади за практиките по отношение на правата на човека за 2016 г. - Афганистан“, 3 март 2017 г. ([url](#)), стр. 7.

⁽⁸⁶³⁾ НКПЧА, „Изтезания в ареста в Афганистан през 1394 г.“, 8 май 2016 г. ([url](#)), стр. 8-9, 31-32.

⁽⁸⁶⁴⁾ НКПЧА, „Изтезания в ареста в Афганистан през 1394 г.“, 8 май 2016 г. ([url](#)), стр. 8-9, 32.

⁽⁸⁶⁵⁾ Международен наказателен съд - Прокуратура, Доклад за дейностите по предварителна проверка, 14 ноември 2016 г. ([url](#)), стр. 44, 48.

⁽⁸⁶⁶⁾ Международен наказателен съд - Прокуратура, Доклад за дейностите по предварителна проверка, 14 ноември 2016 г. ([url](#)), стр. 44, 48.

⁽⁸⁶⁷⁾ Държавен департамент на САЩ, „Доклад за държавата за практиките по въпросите на правата на човека за 2015 г. - Афганистан“, 13 април 2016 г. ([url](#)), стр. 5.

⁽⁸⁶⁸⁾ Генерален секретар на ООН, „Ситуацията в Афганистан и нейните последици за международния мир и сигурност“, 3 март 2017 г. ([url](#)), стр. 26.

3.4.5. Афганистанска национална полиция в град Кабул

3.4.5.1. Структура и капацитет

Полицията в град Кабул има 22 полицейски участъка ⁽⁸⁶⁹⁾ и всички 14 района на Кабул имат свои полицейски участъци ⁽⁸⁷⁰⁾. На уебсайта на полицията на град Кабул е посочено, че задълженията на полицейските участъци на Афганистанската национална полиция в Кабул са разделени на тези, изпълнявани от районните полицейски участъци, които отговарят за защитата на живота и имуществото, в съответствие с командването на МВР; и други компоненти за оперативна помощ, фокусирани върху специализирана сигурност като защита на посолството, защита на магистрали, защита на „Стоманен пръстен“, сили по охраната на парламента и Генералния прокурор ⁽⁸⁷¹⁾. „Стоманеният пръстен“ е поредица от полицейски контролно-пропускателни пунктове, блокади на пътища и охранителни инсталации около централната част на Кабул за защита на правителствени служби, съдилища и посолства около центъра на града ⁽⁸⁷²⁾. Районът „Уазир Акбар Хан“ е описан от „БиБиСи“ като „най-сигурният вътрешен кръг“ на „Стоманения пръстен“ в Кабул ⁽⁸⁷³⁾.

По отношение на градската полиция в Кабул през 2015 г. „Интегрити Уоч Афганистан“ отбеляза, че по-голямата част от персонала на Афганистанската национална полиция е преминала първоначално основно обучение, което означава, че броят на професионалните полицаи в града се е увеличил, но отбелязва, че полицията в Кабул е „все още далеч от напълно професионални полицейски сили“. Афганистанската национална полиция в град Кабул беше описана от същия източник, че се държи по-скоро като военна, отколкото като цивилна правоприлагаща сила ⁽⁸⁷⁴⁾.

3.4.5.2. Реакции и ефективност

Град Кабул има видимо полицейско присъствие на улицата и около ключова инфраструктура и основните кръстовища, които са описани като добре защитени ⁽⁸⁷⁵⁾. През 2016 г. обаче продължиха мащабни нападения от талибаните и антиправителствените сили в населени с цивилни райони, включително в град Кабул, насочени към цивилни лица ⁽⁸⁷⁶⁾. Кабул Сити е описан като „силно значима цел“ за мащабни нападения с многобройни нападения на бунтовници, за които се съобщава през 2016 г. ⁽⁸⁷⁷⁾. Западният служител, интервюиран за този доклад, обясни, че е имало по-малко нападения в градските центрове, но тези, които се случват, са значително по-мащабни бомбени взривове с повече жертви ⁽⁸⁷⁸⁾.

Твърди се, че през март 2017 г. „Ислямска държава в провинция Хорасан“ осъществи няколко нападения срещу инсталации за сигурност, включително нападение на военната болница Дауд Хан [Dawood Khan] в град Кабул, където също се лекуват цивилни лица. При нападението загинаха 30 души, предимно лекари и пациенти ⁽⁸⁷⁹⁾. Това се случи в укрепения квартал Уазир Акбар Хан, където се намират американските и чуждестранните дипломатически мисии ⁽⁸⁸⁰⁾. В изявление в медията заместник министърът на отбраната на Афганистан заяви, че е необходимо разследване, за да се разбере как нападателите са проникнали в болницата ⁽⁸⁸¹⁾. Афганистански медии съобщават, че депутати в сградата на парламента са критикували лидерите на отбраната, МВР и НДС за нападенията и за това, че не са успели да предотвратят наскоро осъществените нападения в град Кабул ⁽⁸⁸²⁾.

Други примери за последните големи нападения в град Кабул включват:

- На 13 март 2017 г. избухна крайпътна бомба в полицейски район 10 в зона Таймана, убивайки един човек и ранявайки 19 ⁽⁸⁸³⁾.

⁽⁸⁶⁹⁾ ВКБООН Афганистан, електронна поща, 3 март 2017 г. ВКБООН направи това допълнение по време на прегледа на този доклад.

⁽⁸⁷⁰⁾ Градска полиция в Кабул, Сигурност на града, без дата ([url](#)).

⁽⁸⁷¹⁾ Градска полиция в Кабул, „Задължения на полицейските участъци“, без дата ([url](#)).

⁽⁸⁷²⁾ Тейлър, Р., „Стоманеният пръстен“ в Кабул поставя търпението на изпитание“, 9 юли 2010 г. ([url](#)); „Вашингтон пост“, „Командир на афганистанската полиция е изправен пред заплаха от атентатори-самоубийци с пистолети, молитви и сода“, 7 октомври 2015 г. ([url](#)).

⁽⁸⁷³⁾ „БиБиСи“, „Анализ: Какво казват атаките в Кабул за сигурността в Афганистан“, 12 април 2012 г. ([url](#)).

⁽⁸⁷⁴⁾ „Интегрити Уоч Афганистан“, „Назначения на висши позиции и корупция в градската полиция в Кабул“, декември 2015 г. ([url](#)).

⁽⁸⁷⁵⁾ Изследовател, Интервю по „Скайп“, 30 януари 2017 г.; Западнен служител, Интервю по „Скайп“, 7 февруари 2017 г.

⁽⁸⁷⁶⁾ Генерален секретар на ООН, „Ситуацията в Афганистан и нейните последици за международния мир и сигурност“, 7 септември 2016 г. ([url](#)), параграф 30; Съвет за сигурност на ООН, „Ситуацията в Афганистан и нейните последици за международния мир и сигурност“. Доклад на генералния секретар, 13 декември 2016 г. ([url](#)), параграф 19, 21, 31.

⁽⁸⁷⁷⁾ Държавен департамент на САЩ - Бюро за дипломатическа сигурност, „Доклад за престъпността и безопасността в Афганистан за 2017 г.“, 6 март 2017 г. ([url](#)).

⁽⁸⁷⁸⁾ Западнен служител, Интервю по „Скайп“, 7 февруари 2017 г.

⁽⁸⁷⁹⁾ „Гардиън“, бойци на „Ислямска държава“, „Бойци на „Ислямска държава“, маскирани като лекари, убиха 38 души при нападение в болница в Кабул“, 8 март 2017 г. ([url](#)); Анадолска агенция, „Най-малко 30 души бяха убити при нападение срещу военна болница в Кабул“, 8 март 2017 г. ([url](#)).

⁽⁸⁸⁰⁾ Информационна агенция „Синхуа“, „Пропуските в сигурността позволяват на терористите да атакуват военна болница, според афганистанци“, 10 март 2017 г. ([url](#)).

⁽⁸⁸¹⁾ Информационна агенция „Синхуа“, „Пропуските в сигурността позволяват на терористите да атакуват военна болница, според афганистанци“, 10 март 2017 г. ([url](#)).

⁽⁸⁸²⁾ „Толо Нюз“, „Сигурността и политическите ръководители са изложени на критики след нападение срещу болница“, 13 март 2017 г. ([url](#)); „1ТВ“, „Парламентът ще разпита служители по сигурността по повод нападението срещу болница в Кабул“, 11 март 2017 г. ([url](#)).

⁽⁸⁸³⁾ „Толо Нюз“, „Един убит и 19 ранени при експлозия на крайпътна бомба в Кабул, съобщи МВР“, 13 март 2017 г. ([url](#)); „Войс ъф Америка“, „Смъртоносен взрив на бомба, заложена край пътя, разтърси Кабул“, 13 март 2017 г. ([url](#)).

- На 8 февруари 2017 г. МООНСА регистрира 20 цивилни убити и 40 ранени след взрив пред Върховния съд ⁽⁸⁸⁴⁾.
- На 10 януари 2017 г. близо до афганистанския парламент се случи двоен атентат, при които загинаха поне 30 и бяха ранени още 43 души ⁽⁸⁸⁵⁾.
- Друго голямо самоубийствено нападение, насочено срещу членове на Службата за защита на президента, при което загинаха 8 цивилни, през ноември 2016 г. ; друг самоубийствен атентат през същия месец, насочен срещу шиитска джамия, при който загинаха 32 и бяха ранени 50 души ⁽⁸⁸⁶⁾.
- През септември 2016 г. талибаните поеха отговорност за комплексно нападение срещу Министерството на отбраната, при което загинаха 41 души ⁽⁸⁸⁷⁾.
- През август 2016 г. имаше голямо нападение на бунтовници срещу Американския университет в Афганистан, довело до смъртта на 7 студенти и 4 служители по сигурността; 28 цивилни бяха ранени, а 500 души бяха спасени ⁽⁸⁸⁸⁾.

МООНСА съобщи, че през 2016 г. централният регион е регистрирал втория по брой цивилни жертви в страната (2348), отбелязвайки 34% увеличение в сравнение с 2015 г., поради въздействието на самоубийства и комплексно нападение, извършени в Кабул през годината ⁽⁸⁸⁹⁾. Провинция Кабул регистрира най-много цивилни жертви от всички провинции през 2016 г. със 1758 цивилни жертви: 376 убити и 1382 ранени ⁽⁸⁹⁰⁾.

Западният представител коментира, че през 2016 г. в някои нападения в Кабул и Херат се появи ново сектантско, антишиитско измерение на насилието от „Ислямска държава“ и джихадистки групировки ⁽⁸⁹¹⁾. През 2016 г. в град Кабул бяха извършени три мащабни нападения на „Ислямска държава в провинция Хорасан“ срещу шиитските малцинства, в резултат на които 144 загинаха и 547 бяха ранени ⁽⁸⁹²⁾.

Нарастващите проблеми с престъпността в град Кабул след прехода на операциите по сигурността изостри градската несигурност ⁽⁸⁹³⁾. Един източник обясни, че това отчасти се дължи на бездействието на правителството по отношение на безнаказаността и корупцията, но също така за тези, които са отчаяни, престъпната дейност е средство за допълване на доходите в среда с висока безработица ⁽⁸⁹⁴⁾. Разселените младежи в Кабул, анкетирани от „Самюъл Хол“, заявиха, че основните форми на градско насилие, на които са били жертва, включват кражби, банди, терористични атаки, бомбардировки и тормоз от полицията ⁽⁸⁹⁵⁾. Отвлечането с цел откуп на богати хора е продължаващ проблем в Кабул и множество по-богати хора наемат частна охрана, живеят в защитени комплекси и в някои случаи се преместват извън страната и се връщат само за бизнес ⁽⁸⁹⁶⁾. В проучване през 2016 г. за няколко района на Кабул и неформалните населени места в град Кабул, АОИОП установи, че насилието в общността е широко разпространено и често възникват спорове за земя, вода и права на наследство, както и индивидуални конфликти между роднини. Повечето конфликти включват мъже, с изключение на случаите на наследяване, свързани с правата на жените и *махр* (зестра на съпругата в случаи на смърт или развод) ⁽⁸⁹⁷⁾.

Полицията в Кабул управлява номер 100 за спешни услуги ⁽⁸⁹⁸⁾. Полицейските обаждания се обработват в кол център и се изпращат в полицейските управления. Източници обаче сочат, че хората не разчитат на полицията да реагира и че реакцията е непоследователна ⁽⁸⁹⁹⁾. АОИОП съобщи, че в Кабул полицията е повиквана да предотвратява ескалация на насилието, но няма способността да „разрешава спорове“ ⁽⁹⁰⁰⁾. Според проучване на АОИОП, публикувано през април 2016 г., по-голямата част от анкетираните в трите области на провинция Кабул, включително в град Кабул, посочват, че са доволни от отношението и работата на Афганистанската национална полиция. Респондентите обаче посочиха, че поведението на Афганистанската национална полиция

⁽⁸⁸⁴⁾ МООНСА, „МООНСА осъжда нападението пред върховния съд в Кабул“, 8 февруари 2017 г. ([url](#)).

⁽⁸⁸⁵⁾ „Дойче веле“, „Съобщава се за множество жертви след експлозии в Афганистан“, 10 януари 2017 г. ([url](#)).

⁽⁸⁸⁶⁾ „БиБиСи“, „Афганистан: при самоубийствен атентат срещу джамия в Кабул загинаха десетки“, 21 ноември 2016 г. ([url](#)); МООНСА, „МООНСА осъжда убийството на цивилни във втората атака срещу джамия за 24 часа“, 12 октомври 2016 г. ([url](#)).

⁽⁸⁸⁷⁾ Генерален секретар на ООН, „Ситуацията в Афганистан и нейните последици за международния мир и сигурност“, 13 декември 2016 г. ([url](#)), параграф 19.

⁽⁸⁸⁸⁾ Държавен департамент на САЩ - Бюро за дипломатическа сигурност, „Доклад за престъпността и безопасността в Афганистан за 2017 г.“, 6 март 2017 г. ([url](#)).

⁽⁸⁸⁹⁾ МООНСА определя централния регион на Афганистан като включващ провинции Кабул, Каписа, Логар, Майдан Вардак, Парван и Панджшир. МООНСА, „Афганистан - Защита на цивилните лица във въоръжен конфликт. Годишен доклад 2016“, 6 февруари 2017 г. ([url](#)), стр. 4.

⁽⁸⁹⁰⁾ МООНСА, „Афганистан - Защита на цивилните лица във въоръжен конфликт. Годишен доклад 2016“, 6 февруари 2017 г. ([url](#)), стр. 4.

⁽⁸⁹¹⁾ Западен служител, Интервю по „Скайп“, 7 февруари 2017 г.

⁽⁸⁹²⁾ МООНСА, „Афганистан - Защита на цивилните лица във въоръжен конфликт. Годишен доклад 2016“, 6 февруари 2017 г. ([url](#)), стр. 43.

⁽⁸⁹³⁾ Изследовател, Интервю по „Скайп“, 30 януари 2017 г. ; Директор на изследователска организация, Интервю по „Скайп“, 6 февруари 2017 г.

⁽⁸⁹⁴⁾ Директор на изследователска организация, Интервю по „Скайп“, 6 февруари 2017 г.

⁽⁸⁹⁵⁾ „Самюъл Хол“, „Градски младежи, разселени в Кабул - част 1. Психичното здраве също е от значение“, 2016 г., ([url](#)), стр. 16-17.

⁽⁸⁹⁶⁾ Западен служител, Интервю по „Скайп“, 7 февруари 2017 г.

⁽⁸⁹⁷⁾ „Афганистанска организация за изследване на обществената политика“, „Наблюдател на правата в Афганистан: основен доклад“, април 2016 г. ([url](#)), стр. 55-56.

⁽⁸⁹⁸⁾ Градска полиция в Кабул, Сигурност на града, без дата ([url](#)).

⁽⁸⁹⁹⁾ Директор на изследователска организация, Интервю по „Скайп“, 6 февруари 2017 г. ; Западен представител, Интервю по „Скайп“, 7 февруари 2017 г.

⁽⁹⁰⁰⁾ „Афганистанска организация за изследване на обществената политика“, „Наблюдател на правата в Афганистан: основен доклад“, април 2016 г. ([url](#)), стр. 55-56.

към обществеността беше смесен и реакцията при подаване на жалби понякога води до арест или малтретиране на невинни хора. Проучването също така регистрира дискриминация от страна на полицията срещу етническите малцинства в град Кабул, по-специално на индусите и сикхите ⁽⁹⁰¹⁾.

Западният служител, интервюиран за този доклад, обясни, че реакцията на полицията на обажданията в центъра на Кабул е по-вероятно да бъде своевременна, отколкото в други области ⁽⁹⁰²⁾. Директорът на изследователска организация, интервюиран за този доклад, обясни, че на практика реакцията на полицията зависи от способността на човек да плаща, тоест плащането на пари е определящият фактор, влияещ върху реакцията на властите и „как се решават резултатите, както и връзки с властимащите“ ⁽⁹⁰³⁾. Други отбелязват, че дори човек да е заможен или да може да подкупи полицията, в много случаи качеството на реакцията така или иначе е лошо поради ниското ниво на обучение и компетентност или нежеланието да се свърши работата ⁽⁹⁰⁴⁾.

АОИОП също така забеляза, че в районите на Кабул извън града полицията има тенденция да препраща случаите към старейшини на селото за разрешаване. Респондентите в проучването също твърдят, че шефовете на полицията поддържат „тесни връзки с местните влиятелни лица“ ⁽⁹⁰⁵⁾.

За информацията относно участниците в конфликта и ситуацията по сигурността в районите на провинция Кабул, моля, обърнете се към *Доклад на ЕСПОУ за Информация за страната на произход: Афганистан - Ситуация по сигурността* (ноември 2016 г.) ⁽⁹⁰⁶⁾.

3.4.5.3. Професионална етика и корупция

„Интегрити Уоч Афганистан“ отбелязва, че тъй като полицията в град Кабул е в центъра на полицейската реформа от 2008 г. и предвид близостта на МВР и оказвания от него контрол, силите в града са прототип и предвестник на националните полицейски сили в Афганистан ⁽⁹⁰⁷⁾.

Корупцията и подкупите продължават да остават проблеми, както бе отбелязано в проучване от 2012 г. за градското разселване в Кабул. Това посочи, че полицията в град Кабул е зле платена и често очаква подкупи ⁽⁹⁰⁸⁾. През април 2016 г. АОИОП установи, че има съобщения за полици в град Кабул, които не са изпълнявали задълженията си и понякога са искали пари от бедните, които се обръщат към тях ⁽⁹⁰⁹⁾. Според доклада на „Интегрити Уоч Афганистан“ за 2015 г. за корупцията в полицията в град Кабул,

Въпреки че никой не отрече наличието на сериозна корупция, мненията бяха разделени между анкетираните по отношение на степента на корупция в полицията в Кабул. Някои смятат, че корупцията е удържана. Други смятат, че ключовите работни места в полицията в Кабул се продават... Някои от анкетираните смятат, че „през последната година има по-силен надзор над полицията. Един от източниците твърди, че оплакванията на хората от Афганистанската национална полиция са дали начало на сериозно разследване. По-голямата част от интервюираните обаче не успяха да открият значителни промени в това отношение ⁽⁹¹⁰⁾.

Полицията, която беше интервюирана от „Интегрити Уоч Афганистан“, посочи редица фактори, движещи корупцията в полицията в Кабул: всеобхватният климат на корупция в афганистанските институции, липсата на прозрачност по отношение на вътрешното правосъдие в полицията, схващането, че безнаказаността носи полза на корумпираните служители, ниските заплати, както и като възприятия за несигурност поради международното оттегляне ⁽⁹¹¹⁾. Няма обаче съобщения за нелегална полицейска дейност в град Кабул ⁽⁹¹²⁾. Западният служител обясни, че полицейските постове в градовете се смятат за по-желани от персонала на Афганистанската национална полиция, така че дезертирането е по-малък проблем в градските райони ⁽⁹¹³⁾. Според „Интегрити Уоч Афганистан“, типичните случаи на корупция в полицията включват подкупи от 5 хил. до 10 хил. афгана.

⁽⁹⁰¹⁾ „Афганистанска организация за изследване на обществената политика“, „Наблюдател на правата в Афганистан: основен доклад“, април 2016 г. ([url](#)), стр. 55-56.

⁽⁹⁰²⁾ Западнен служител, Интервю по „Скайп“, 7 февруари 2017 г.

⁽⁹⁰³⁾ Директор на изследователска организация, Интервю по „Скайп“, 6 февруари 2017 г.

⁽⁹⁰⁴⁾ Изследовател, Интервю по „Скайп“, 30 януари 2017 г.; Западнен служител, Интервю по „Скайп“, 7 февруари 2017 г.

⁽⁹⁰⁵⁾ „Афганистанска организация за изследване на обществената политика“, „Наблюдател на правата в Афганистан: основен доклад“, април 2016 г. ([url](#)), стр. 55-56.

⁽⁹⁰⁶⁾ ЕСПОУ, Доклад за информация за страната на произход: Афганистан - Ситуация по сигурността, ноември 2016 г. ([url](#)).

⁽⁹⁰⁷⁾ „Интегрити Уоч Афганистан“, „Назначения на висши позиции и корупция в градската полиция в Кабул“, декември 2015 г. ([url](#)) стр. 4.

⁽⁹⁰⁸⁾ Меткалф, В. и колектив, „Убежище в града? Разселване в градовете и уязвимост в Кабул“, юни 2012 г. ([url](#)), стр. 17.

⁽⁹⁰⁹⁾ „Афганистанска организация за изследване на обществената политика“, „Наблюдател на правата в Афганистан: основен доклад“, април 2016 г. ([url](#)), стр. 55-56.

⁽⁹¹⁰⁾ „Интегрити Уоч Афганистан“, „Назначения на висши позиции и корупция в градската полиция в Кабул“, декември 2015 г. ([url](#)).

⁽⁹¹¹⁾ „Интегрити Уоч Афганистан“, „Назначения на висши позиции и корупция в градската полиция в Кабул“, декември 2015 г. ([url](#)) стр. 21.

⁽⁹¹²⁾ „Интегрити Уоч Афганистан“, „Назначения на висши позиции и корупция в градската полиция в Кабул“, декември 2015 г. ([url](#)).

⁽⁹¹³⁾ Западнен служител, Интервю по „Скайп“, 7 февруари 2017 г.

„Интегрити Уоч Афганистан“ установи, че обективните данни за корупцията в полицията са ограничени в Кабул и тъй като толкова малко случаи водят до наказателно преследване и присъда, няма съдебна статистика, която да се анализира. Освен това арестите и разследването на висши офицери са още по-редки ⁽⁹¹⁴⁾.

Кабул Сити е описан като смесица от търгувачи с власт и притежатели на власт, всеки със свои собствени съюзници по сигурността, работещи за тях, което води до политически фракции в МВР ⁽⁹¹⁵⁾. Представител на организация на гражданското общество в Афганистан, която провежда проучвания и застъпничество по въпроси на управлението и върховенството на закона, който има принос към този доклад и поиска да остане анонимен, каза, че в град Кабул е належащ полицейски въпрос, свързан с нападения, извършени от лица на позиции на политическа власт срещу техните съперници, със слаба полицейска намеса ⁽⁹¹⁶⁾. Например през февруари 2017 г. телохранителите на първия вицепрезидент Достум бяха обвинени в злоупотреба и изтезание на узбекския политически лидер Ахмад Ишчи, един от политическите противници на Достум ⁽⁹¹⁷⁾. Съобщава се, че Службата на главния прокурор е започнала разследване ⁽⁹¹⁸⁾, обаче вицепрезидентът отказа да се съобрази с призовката за разпит, издадена от Службата на главния прокурор ⁽⁹¹⁹⁾. Източници на медии съобщават, че той също така е блокирал ареста заради инцидента на девет от телохранителите си ⁽⁹²⁰⁾.

АОИОП съобщи, че в провинция Кабул „случаите на насилие от страна на служители на реда изглежда не се регистрират“. Той каза, че правният отдел на полицейската централа в Кабул е заявил на АОИОП, че „не съществуват случаи на смърт, физически наранявания и изчезвания в резултат на арест или други актове на задържане от служители на реда“ ⁽⁹²¹⁾. Допълнителна информация за злоупотребите от полицията в град Кабул не може да бъде намерена.

3.4.6. Афганистанската национална полиция в град Херат

3.4.5.1. Структура и капацитет

Провинция Херат е етнически хетерогенна и говори дари ⁽⁹²²⁾. Публично достъпна информация за броя, етническата принадлежност и пола на полицията в град Херат не може да бъде намерена.

Градът е разделен на 16 административни единици ⁽⁹²³⁾. Всеки район на града има обособено полицейско управление ⁽⁹²⁴⁾. Старшият политически анализатор обясни, че Афганистанската национална полиция в Херат патрулира града и се занимава с интервенции, арести и полицейски действия на първа линия. Същият източник обаче обясни, че Афганистанската национална полиция като цяло страда от мрежа от отношения покровител-клиент. Въпреки че това е много по-малко в центъра, в селските райони местните полицейски началници са по-лоялни към местните носители на власт, отколкото към централното правителство; лоялността към Кабул намалява още повече с отдалечаване от центъра ⁽⁹²⁵⁾. Източници обясняват, че Исмаил Хан, бившият губернатор на Херат и ключово високопоставено лице в провинцията, е бил централна фигура във функционирането на полицията в провинция Херат до заминаването му през 2004 г. ⁽⁹²⁶⁾. Според книгата от 2013 г. *Полиция на Афганистан*, от Антонио Джустоци и Мохамед Исаказдех, след отстраняването на Исмаил Хан като губернатор, правителството премина към централизирана структура за командване и контрол през 2004 г., за да увеличи контрола на МВР върху силите. Това обаче до голяма степен се основава на доклади, изпратени до Кабул от служители, дислоцирани в Херат, или от инспекционни екипи, изпратени в провинцията. Авторите отбелязват, че централното правителство е изправено пред сериозни предизвикателства при контрола на полицията в Херат по две основни причини: поради разстоянието от Кабул и поради централизирането на контрола и връзката с покровителството от централното правителство в Кабул. Полицията в Херат се раздели на фракции, подкопвайки способността на Министерството на вътрешните работи да гарантира отчетност ⁽⁹²⁷⁾. Макар че Исмаил Хан вече не е губернатор, стабилността и влиянието на бившите му мрежи на власт все още присъстват в провинция Херат, въпреки че

⁽⁹¹⁴⁾ „Интегрити Уоч Афганистан“, „Назначения на висши позиции и корупция в градската полиция в Кабул“, декември 2015 г. ([url](#)), стр. 5, 20.

⁽⁹¹⁵⁾ Западен служител, Интервю по „Скайп“, 7 февруари 2017 г.

⁽⁹¹⁶⁾ Представител на организация на гражданското общество в Афганистан, който поиска да остане анонимен, имейл, 28 януари 2017 г., имейл.

⁽⁹¹⁷⁾ Държавен департамент на САЩ, „Държавни доклади за практиките по отношение на правата на човека за 2016 г. - Афганистан“, 3 март 2017 г. ([url](#)), стр. 3.

„Толо Нюз“, „Ата Нур настоява за роля в национален мащаб“, 31 януари 2017 г. ([url](#)).

⁽⁹¹⁸⁾ Държавен департамент на САЩ, „Държавни доклади за практиките по отношение на правата на човека за 2016 г. - Афганистан“, 3 март 2017 г. ([url](#)), стр. 3.

⁽⁹¹⁹⁾ Генерален секретар на ООН, „Ситуацията в Афганистан и нейните последици за международния мир и сигурност“, 3 март 2017 г. ([url](#)), параграф 5.

⁽⁹²⁰⁾ „Хаама прес“, „Армейски и полицейски сили бяха разположени близо до къщата на генерал Достум в Кабул“, 21 февруари 2017 г. ([url](#)).

⁽⁹²¹⁾ „Афганистанска организация за изследване на обществената политика“, „Наблюдател на правата в Афганистан: основен доклад“, април 2016 г. ([url](#)), стр. 55.

⁽⁹²²⁾ „Афганистанска организация за изследване на обществената политика“, „Наблюдател на правата в Афганистан: основен доклад“, април 2016 г. ([url](#)), стр. 47.

⁽⁹²³⁾ „Афганистанска организация за изследване на обществената политика“, „Наблюдател на правата в Афганистан: основен доклад“, април 2016 г. ([url](#)), стр. 47.

⁽⁹²⁴⁾ Ноджуми, Н., старши политически анализатор, Интервю по „Скайп“, 8 февруари 2017 г.

⁽⁹²⁵⁾ Ноджуми, Н., старши политически анализатор, Интервю по „Скайп“, 8 февруари 2017 г.

⁽⁹²⁶⁾ Изследовател, Интервю по „Скайп“, 30 януари 2017 г.; Ноджуми, Н., старши политически анализатор, Интервю по „Скайп“, 8 февруари 2017 г.

⁽⁹²⁷⁾ Джустоци, А. и Исаказдех, М., „Полиция в Афганистан: политиката на неубедителния Левиатан“, 2013, стр. 175-176.

то ерозира с появата на нови политически фигури⁽⁹²⁸⁾. „Мрежа на афганистанските анализатори“ обясни, че настоящият губернатор на Херат, Мохамед Асеф Рахими, не е от Херат, а от Кабул и много обикновени жители на Херат говорят за него като за символичен чиновник със слабо влияние, който не е силно ангажиран в политическата и икономическата динамика на провинцията⁽⁹²⁹⁾.

През декември 2014 г. в Херат се проведеха протести заради нарастващата несигурност⁽⁹³⁰⁾. В отговор президентът Газни уволни редица провинциални и областни служители в Херат, включително шефовете на полицията в района⁽⁹³¹⁾. Исмаил Хан публично критикува правителството на Газни заради уволнението на полицейски началници и местни служители и твърди, че муджахидините са най-ефективната сила за противодействие на заплахите от „Ислямска държава“ и талибаните⁽⁹³²⁾. Според „Мрежа на афганистанските анализатори“, пишейки през януари 2017 г., много служители от Херат не са заменени или постове все още са заети от временно изпълняващи длъжностите със слаб авторитет⁽⁹³³⁾. В края на януари 2017 г. правителството в Херат обяви усилия за борба с корупцията, като заяви, че 120 служители са били арестувани от НДС в Херат от 2016 г. по обвинения в корупция и небрежност⁽⁹³⁴⁾.

Шефът на провинциалния съвет на Херат Камран Ализаи поддържал собствена частна милиция и според източници е бил замесен в инциденти със заплахи и насилие през последните години⁽⁹³⁵⁾. Той е описан от „Мрежа на афганистанските анализатори“ като част от ново поколение издигащи се търгувачи с власт в Херат⁽⁹³⁶⁾.

От юли 2016 г. командващ провинциалната полиция за Херат е бригаден генерал Мухамад Аюб Ансари, който е от таджикски етнос⁽⁹³⁷⁾. През юли 2016 г. той наследил Абдул Маджид Рози, който се пенсионира след президентски указ и натиск заради проблеми със сигурността в Херат⁽⁹³⁸⁾.

3.4.6.2. Реакции и ефективност

В град Херат има много по-голямо полицейско присъствие, отколкото в селските райони⁽⁹³⁹⁾. Полицията в градските квартали е описвана като по-добре обучена и с по-добра репутация от полицията в селските райони⁽⁹⁴⁰⁾. „Паджук афган нюз“ обаче съобщи през февруари 2017 г., че местните жители се оплакват от слабостта на институциите за сигурност и правосъдие в град Херат в светлината на увеличаването на броя на убийствата през годината по слънчевия календар между март 2016 г. и март 2017 г.⁽⁹⁴¹⁾.

Сигурността в и около град Херат се влошава⁽⁹⁴²⁾. Несигурността в град Херат става все по-престъпна по своя характер, като се съобщава за случаи на отвлечения, убийства и грабежи⁽⁹⁴³⁾. ИМСАЩ също докладва за увеличаване на антиправителствената активност и убийствата на служители на силите за сигурност, както и за „превъоръжаването на милиции в и около града“⁽⁹⁴⁴⁾. Убийствата са нарастващ проблем⁽⁹⁴⁵⁾, особено тези на държавни служители⁽⁹⁴⁶⁾. Представителят на организация на гражданското общество, която даде своя принос за този доклад, заяви, че е един от най-належащите

⁽⁹²⁸⁾ Изследовател, Интервю по „Скайп“, 30 януари 2017 г. ; Западен служител, Интервю по „Скайп“, 7 февруари 2017 г. ; Ноджуми, Н., старши политически анализатор, Интервю по „Скайп“, 8 февруари 2017 г.

⁽⁹²⁹⁾ Каземи, С. Р., „Битката между закона и силата: разпръснатата политическа власт и влошаваща се сигурност подлагат на тест динамиката на Херат“, 11 януари 2017 г. ([url](#)).

⁽⁹³⁰⁾ „Паджук афган нюз“, „Президентът уволни 30 служители в Херат“, 28 декември 2014 г. ([url](#)).

⁽⁹³¹⁾ Каземи, С. Р., „Битката между закона и силата: разпръснатата политическа власт и влошаваща се сигурност подлагат на тест динамиката на Херат“, 11 януари 2017 г. ([url](#)); РСЕ/РС, „Афганистанският президент уволни длъжностни лица в западна провинция“, 27 декември 2014 г. ([url](#)); „Паджук афган нюз“, „Президентът уволни 30 служители в Херат“, 28 декември 2014 г. ([url](#)).

⁽⁹³²⁾ „Милитари таймс“, „Афганистански военачалник предупреждава за възхода на „Ислямска държава“, 14 април 2015 г. ([url](#)).

⁽⁹³³⁾ Каземи, С. Р., „Битката между закона и силата: разпръснатата политическа власт и влошаваща се сигурност подлагат на тест динамиката на Херат“, 11 януари 2017 г. ([url](#)); Вж. също, „Интегрити Уоч Афганистан“, „Назначения на висши позиции и корупция в градската полиция в Кабул“, декември 2015 г. ([url](#)), стр. 16.

⁽⁹³⁴⁾ „Толо Нюз“, „Трима служители от Херат бяха арестувани по обвинения в корупция“, 27 януари 2017 г. ([url](#)).

⁽⁹³⁵⁾ Държавен департамент на САЩ, „Държавни доклади за практиките по отношение на правата на човека за 2016 г. - Афганистан“, 3 март 2017 г. ([url](#)), стр. 21; Каземи, С. Р., „Битката между закона и силата: разпръснатата политическа власт и влошаваща се сигурност подлагат на тест динамиката на Херат“, 11 януари 2017 г. ([url](#)).

⁽⁹³⁶⁾ Каземи, С. Р., „Битката между закона и силата: разпръснатата политическа власт и влошаваща се сигурност подлагат на тест динамиката на Херат“, 11 януари 2017 г. ([url](#)).

⁽⁹³⁷⁾ „Биографии от Афганистан“, Бригаден генерал Ансари, Мухамад Аюб, 11 януари 2017 г. ([url](#)).

⁽⁹³⁸⁾ Каземи, С. Р., „Битката между закона и силата: разпръснатата политическа власт и влошаваща се сигурност подлагат на тест динамиката на Херат“, 11 януари 2017 г. ([url](#)).

⁽⁹³⁹⁾ Ноджуми, Н., старши политически анализатор, Интервю по „Скайп“, 8 февруари 2017 г.; Изследовател, Интервю по „Скайп“, 30 януари 2017 г.

⁽⁹⁴⁰⁾ Ноджуми, Н., старши политически анализатор, Интервю по „Скайп“, 8 февруари 2017 г.

⁽⁹⁴¹⁾ „Паджук афган нюз“, „174 души са убити в Херат от март насам“, 28 март 2017 г. ([url](#)).

⁽⁹⁴²⁾ АОИОП, „Наблюдател на правата в Афганистан: цикъл на наблюдения 2: май - август 2016 г.“, септември 2016 г. ([url](#)), стр. 17; Каземи, С. Р., „Битката между закона и силата: разпръснатата политическа власт и влошаваща се сигурност подлагат на тест динамиката на Херат“, 11 януари 2017 г. ([url](#)).

⁽⁹⁴³⁾ Каземи, С. Р., „Битката между закона и силата: разпръснатата политическа власт и влошаваща се сигурност подлагат на тест динамиката на Херат“, 11 януари 2017 г. ([url](#)); Лесли, Дж., „Политическа и икономическа динамика на Херат“, 2 април 2015 г. ([url](#)), стр. 32; „Вашингтон пост“, „В Афганистан талибаните не са единствената групировка, която се бори за земя“, 31 май 2016 г. ([url](#)).

⁽⁹⁴⁴⁾ Лесли, Дж., „Политическа и икономическа динамика на Херат“, 2 април 2015 г. ([url](#)), стр. 34.

⁽⁹⁴⁵⁾ Каземи, С. Р., „Битката между закона и силата: разпръснатата политическа власт и влошаваща се сигурност подлагат на тест динамиката на Херат“, 11 януари 2017 г. ([url](#)); Лесли, Дж., „Политическа и икономическа динамика на Херат“, 2 април 2015 г. ([url](#)), стр. 32; Представител на организация на гражданското общество в Афганистан и който пожела да остане анонимен, имейл, 28 януари 2017 г.; „Вашингтон пост“, „В Афганистан талибаните не са единствената групировка, която се бори за земя“, 31 май 2016 г. ([url](#)).

⁽⁹⁴⁶⁾ „Вашингтон пост“, „В Афганистан талибаните не са единствената групировка, която се бори за земя“, 31 май 2016 г. ([url](#)).

проблеми в град Херат е страхът от отвличане или от отвличане на деца за откуп⁽⁹⁴⁷⁾. Същият източник каза, че през последната година е имало възходяща тенденция на убийства на хора от гражданското общество, религиозни лидери и политици⁽⁹⁴⁸⁾. „Паджук нюз“ съобщи през февруари 2017 г., че през годината от слънчевия календар от март 2016 г. в провинция Херат са извършени 174 убийства, включително 34 по „политически причини“⁽⁹⁴⁹⁾.

Според ИМСАЩ несигурността е основна грижа за жителите на град Херат, тъй като тези, които могат да си го позволят, се преместват в „затворени анклавни“⁽⁹⁵⁰⁾. ИМСАЩ заявява, че в град Херат, както и при други градски центрове, „градската сигурност се превърна в пряка функция на градското богатство“⁽⁹⁵¹⁾. По същия начин изследователят, интервюиран за този доклад, посочи, че в град Херат има много богати хора, които плащат за собствени частни сили за сигурност поради нарастващата престъпност⁽⁹⁵²⁾.

Сектантското насилие порази град Херат с взрив срещу шиитска джамия на 1 януари 2017 г., при който загина 1 поклонник и бяха ранени 5 други, въпреки че никоя групировка не пое отговорност⁽⁹⁵³⁾. През следващите дни стотици протестиращи шиити проведоха шествие в град Херат в знак на протест срещу нападенията срещу шиитските джамии⁽⁹⁵⁴⁾.

Според проучването на АОИОП от април 2016 г. на респондентите в провинция Херат, „с някои изключения, има общо удовлетворение от работата и поведението на полицията“. Има обаче съобщения от фокус групи, че ниската грамотност и ниското ниво на образование на полицията влияят върху качеството на тяхното поведение⁽⁹⁵⁵⁾. Неамат Ноджуми, висш политически анализатор за Афганистан, който е специализиран във въпросите на човешката сигурност в Афганистан и който провежда редовни полеви изследвания в Афганистан, последно през 2016 г., обясни в интервю за този доклад, че в градските квартали на Херат полиците са по-активни и образовани. Той обаче отбеляза, че е по-вероятно полицията да нарушава правата на хората с нисък социално-икономически статус, които са бедни или разселени⁽⁹⁵⁶⁾.

През януари 2016 г. полицията на Херат обяви, че е арестувала 70 души по редица обвинения, включително тероризъм, отвличане, грабеж, убийство, трафик на наркотици и работа с талибаните⁽⁹⁵⁷⁾. През август 2016 г. полицията арестува мъж, отговорен за 13 убийства на цивилни лица и служители на силите за сигурност⁽⁹⁵⁸⁾. През юни 2016 г. полицията в Херат твърди, че е убила поне 200 талибански оперативни лица през предходните три месеца, по време на 35 операции в няколко области и в град Херат. Съобщава се, че полицията е арестувала 19 талибани и 278 заподозрени, за които се твърди, че са участвали в престъпни и терористични действия, свързани с талибаните⁽⁹⁵⁹⁾. В статията на „Паджук“ за арестите обаче се посочва също, че хората често биват освобождавани малко след това⁽⁹⁶⁰⁾.

Полицията разполага със спешната телефонна линия 119 в Херат. В статия от януари 2015 г. на „Институт за военни и мирновременни репортажи“ (ИВМР) се съобщава за среща на общността относно полицейската дейност, в която се посочва, че в Херат жителите са съобщили на полицията в рамките на 18 месеца за 700 съмнителни инцидента, използвайки полицейската спешна телефонна линия 119, на която полицията в Херат отдава предотвратяването на много инциденти. Същата статия обаче посочва, че полицията е критикувана за това, че не е успяла да информира обществеността в отдалечените райони по-добре за услугата 119. Освен това член на провинциалния съвет на Херат заяви на заседанието, че в някои райони жителите никога не са чували за услугата и че в някои райони няма покритие на мобилни телефони. Беше споменато, че понякога полицията „не желае“ да приема повиквания на 119⁽⁹⁶¹⁾.

Според статия от януари 2016 г. за „Паджук“ относно нарастващи проблеми с крайпътните бомби, Съветът на провинция Херат се оплаква от липсата на адекватен полицейски персонал, който е бил разпръснат и е имал твърде слабо покритие в провинцията⁽⁹⁶²⁾.

⁽⁹⁴⁷⁾ Представител на организация на гражданското общество в Афганистан, който поиска да остане анонимен, имейл, 28 януари 2017 г., имейл.

⁽⁹⁴⁸⁾ Представител на организация на гражданското общество в Афганистан, който поиска да остане анонимен, имейл, 28 януари 2017 г., имейл.

⁽⁹⁴⁹⁾ „Паджук нюз“, „174 души са убити в Херат от март насам“, 28 март 2017 г. ([url](#)).

⁽⁹⁵⁰⁾ Лесли, Дж., „Политическа и икономическа динамика на Херат“, 2 април 2015 г. ([url](#)), стр. 34.

⁽⁹⁵¹⁾ Лесли, Дж., „Политическа и икономическа динамика на Херат“, 2 април 2015 г. ([url](#)), стр. 35.

⁽⁹⁵²⁾ Изследовател, Интервю по „Скайп“, 30 януари 2017 г.

⁽⁹⁵³⁾ МООНСА, „Афганистан - Защита на цивилните лица във въоръжен конфликт. Годишен отчет 2016, 6 февруари 2017 г. ([url](#)), стр. 41; РСЕ/РС, „Стотици афганистански шиити протестираха заради убийства“, 3 януари 2017 г. ([url](#)).

⁽⁹⁵⁴⁾ РСЕ/РС, „Стотици афганистански шиити протестираха заради убийства“, 3 януари 2017 г. ([url](#)).

⁽⁹⁵⁵⁾ „Афганистанска организация за изследване на обществената политика“, „Наблюдател на правата в Афганистан: основен доклад“, април 2016 г. ([url](#)), стр. 48.

⁽⁹⁵⁶⁾ Ноджуми, Н., старши политически анализатор, Интервю по „Скайп“, 8 февруари 2017 г.

⁽⁹⁵⁷⁾ „Паджук афган нюз“, „70 задържани за различни престъпления в Херат“, 17 януари 2016 г. ([url](#)).

⁽⁹⁵⁸⁾ Информационна агенция „Расад“, „Полицията арестува най-опасния терорист в Херат“, 22 август 2016 г. ([url](#)).

⁽⁹⁵⁹⁾ „Паджук афган нюз“, „224 талибани бяха убити, а 278 престъпници задържани при полицейски акции в Херат“, 22 юни 2016 г. ([url](#)).

⁽⁹⁶⁰⁾ „Паджук афган нюз“, „224 талибани бяха убити, а 278 престъпници задържани при полицейски акции в Херат“, 22 юни 2016 г. ([url](#)).

⁽⁹⁶¹⁾ ИВМР, „Гореща линия в Афганистан помага на полицията да се бори с престъпността“, 23 януари 2015 г. ([url](#)), разглеждано на: 21 април 2017 г.

⁽⁹⁶²⁾ „Паджук афган нюз“, „Скокът в броя атентати с крайпътни бомби тревожат хората от Херат“, 1 януари 2016 г. ([url](#)).

За информацията относно участниците в конфликта и ситуацията по сигурността в районите на провинция Херат, моля, обърнете се към *Доклад на ЕСПОУ за Информация за страната на произход: Афганистан - Ситуация по сигурността* (ноември 2016 г.) ⁽⁹⁶³⁾.

3.4.6.3. Професионална етика и корупция

Присъствието на гражданско общество в град Херат повиши нивото на мониторинг върху дейността на полицията ⁽⁹⁶⁴⁾. Въпреки това администрацията в провинция Херат и областите е описана от източници като „като цяло нефункционална“ ⁽⁹⁶⁵⁾ и измъчвана от „широко разпространена корупция“ в местната власт ⁽⁹⁶⁶⁾. ИМСАЩ твърди, че провинциалното правителство на Херат работи относително по-ефективно от други, но че корупцията остава всеобхватна, като мощни личности могат да експлоатират държавни институции и корумпирани държавни служители, действащи безнаказано ⁽⁹⁶⁷⁾. Нивата на корупция в полицията, официалното правосъдие и сред публичните служители остават проблем в Херат, според доклада на АОИОП от септември 2016 г. ⁽⁹⁶⁸⁾. По същия начин в интервю за този доклад старшият политически анализатор за Афганистан отбеляза, че в град Херат хората се оплакват от корупция сред полицията и че плащането на подкуп е приета норма при извършване на бизнес в града ⁽⁹⁶⁹⁾.

Източници съобщават, че много жители на Херат вярват, че елементи на силите за сигурност се съюзяват с криминални елементи ⁽⁹⁷⁰⁾, а в някои случаи и антиправителствени групи ⁽⁹⁷¹⁾. Според статия от „Мрежа на афганистанските анализатори“ от януари 2017 г. за престъпността и сигурността в Херат, това споразумение допринесе за нарастващата престъпност, отвлечения, убийства и кражби, в контекста на намалените икономически възможности с изтеглянето на международните войски ⁽⁹⁷²⁾. Представителят на организацията на гражданското общество, който имаше принос за този доклад, описа полицейската реакция на несигурността и престъпността в град Херат като ограничена поради корупция сред полицията, заговор с престъпни групи и политически назначения ⁽⁹⁷³⁾. Афганистански медии съобщиха за един случай през 2016 г., когато афганистанските сили за сигурност са арестували член на провинциалния съвет за Херат за участието му в отвлечения ⁽⁹⁷⁴⁾.

Статия от „*Вашингтон пост*“ съобщава за случая от 2016 г. на човек от Херат, чиято земя е била превзета от предприемач, търгуващ със земя със силни връзки. Мъжът се е оплакал на служители, а след това предприемачът е заплашил, че ще го убие. Когато се е оплакал в полицията за заплахите, полицейският командир го е арестувал за един месец и му е казал да се откаже от иска си ⁽⁹⁷⁵⁾.

Според АОИОП журналистите са изправени пред заплахи за открити изказвания в Херат ⁽⁹⁷⁶⁾. Източници съобщават, че през януари 2017 г. полицията в град Херат е пребила журналист за нарушаване на забраната за каране на мотоциклети ⁽⁹⁷⁷⁾. Полицията заяви, че ще разследва ⁽⁹⁷⁸⁾. „Комитет за безопасност на афганистанските журналисти“ съобщи, че през август 2016 г. телевизионен репортер е бил физически и словесно малтретиран и задържан за кратко в полицейския щаб в град Херат, съобщава ръководителят на звеното за престъпления. Съобщава се, че журналистът е бил там, за да отразява история за заподозрян ⁽⁹⁷⁹⁾.

⁽⁹⁶³⁾ ЕСПОУ, Доклад за информация за страната на произход: Афганистан - Ситуация по сигурността, ноември 2016 г. ([url](#)).

⁽⁹⁶⁴⁾ Ноджуми, Н., старши политически анализатор, Интервю по „Скайп“, 8 февруари 2017 г.

⁽⁹⁶⁵⁾ Каземи, С. Р., „Битката между закона и силата: разпръснатата политическа власт и влошаваща се сигурност подлагат на тест динамиката на Херат“, 11 януари 2017 г. ([url](#)).

⁽⁹⁶⁶⁾ Лесли, Дж., „Политическа и икономическа динамика на Херат“, 2 април 2015 г. ([url](#)), стр. 22.

⁽⁹⁶⁷⁾ Лесли, Дж., „Политическа и икономическа динамика на Херат“, 2 април 2015 г. ([url](#)), стр. 36.

⁽⁹⁶⁸⁾ „Афганистанска организация за изследване на обществената политика“, „Наблюдател на правата в Афганистан: цикъл на наблюдения 2: май 2016 - август 2016 г.“, септември 2016 г. ([url](#)), стр. 17.

⁽⁹⁶⁹⁾ Ноджуми, Н., старши политически анализатор, Интервю по „Скайп“, 8 февруари 2017 г.

⁽⁹⁷⁰⁾ Каземи, С. Р., „Битката между закона и силата: разпръснатата политическа власт и влошаваща се сигурност подлагат на тест динамиката на Херат“, 11 януари 2017 г. ([url](#)); Лесли, Дж., „Политическа и икономическа динамика на Херат“, 2 април 2015 г. ([url](#)), стр. 32;

⁽⁹⁷¹⁾ Лесли, Дж., „Политическа и икономическа динамика на Херат“, 2 април 2015 г. ([url](#)), стр. 32.

⁽⁹⁷²⁾ Каземи, С. Р., „Битката между закона и силата: разпръснатата политическа власт и влошаваща се сигурност подлагат на тест динамиката на Херат“, 11 януари 2017 г. ([url](#)).

⁽⁹⁷³⁾ Представител на организацията на гражданското общество в Афганистан, който поиска да остане анонимен, имейл, 28 януари 2017 г., имейл.

⁽⁹⁷⁴⁾ 1TV, „Член на провинциален съвет на Херат беше арестуван по подозрение за отвлечение“, 8 август 2016 г. ([url](#)).

⁽⁹⁷⁵⁾ „Вашингтон пост“, „В Афганистан талибаните не са единствената групировка, която се бори за земя“, 31 май 2016 г. ([url](#)).

⁽⁹⁷⁶⁾ „Афганистанска организация за изследване на обществената политика“, „Наблюдател на правата в Афганистан: основен доклад“, април 2016 г. ([url](#)), стр. 49.

⁽⁹⁷⁷⁾ „Паджуок афган нюз“, „Полицията нанесе побой на главен редактор на местната телевизия в Херат“, 1 януари 2017 г. ([url](#)); „Афганистански журналистически център“, „Афганистански журналистически център“ осъжда полицията за пребит телевизионен журналист в Херат“, 6 февруари 2015 г. ([url](#)).

⁽⁹⁷⁸⁾ „Паджуок афган нюз“, „Полицията нанесе побой на главен редактор на местна телевизия в Херат“, 1 януари 2017 г. ([url](#)).

⁽⁹⁷⁹⁾ „Комитет за безопасност на афганистанските журналисти“, „Шестмесечен доклад за периода юли-декември 2016 г. Ексклузивен доклад: Анализ на насилието срещу журналисти 2012-2016 г.“, 18 януари 2016 г. ([url](#)), стр. 8.

3.4.7. Афганистанската национална полиция в Мазари Шариф

3.4.7.1. Структура и капацитет

Публично достъпна информация за броя на полицаите, както и за етническия и полов състав за провинция Мазари Шариф и Балх не може да бъде намерена. Интервюираният за този доклад старши политически анализатор обясни, че динамиката на полицията и относителната стабилност в Мазари Шариф е по-подобна на Херат, отколкото на положението в други провинции, поради влиянието на силни местни властимащи и фигури, като губернатора⁽⁹⁸⁰⁾. Губернаторът на Балх Ата Мохамад Нур от Партия Джамият е описан като една от най-доминиращите политически фигури в Северен Афганистан. Той е бивш командир на муджахидини и на таджикския етнос⁽⁹⁸¹⁾. През 2014 г. президентът Гани го освободи като губернатор, но той отказа да се оттегли⁽⁹⁸²⁾. „Толо Нюз“ съобщава през февруари 2017 г., че Ата е водил преговори за преместване в Кабул, за да заеме пост в националното правителство⁽⁹⁸³⁾. Източниците приписват относителната стабилност в провинция Балх на неговото лидерско господство⁽⁹⁸⁴⁾.

3.4.7.2. Реакции и ефективност

Вестник „Ню Йорк таймс“ събщи, че сигурността в Мазари Шариф постепенно се влошава след прехода към афганистанско командване през 2014 г.⁽⁹⁸⁵⁾. През май 2015 г. губернаторът на Балх Ата публично заяви, че ако правителството не стане по-ефективно при решаването на въпросите на сигурността в Северен Афганистан, той ще трябва да предприеме действия сам⁽⁹⁸⁶⁾. Мазари Шариф имаше репутацията на сравнително тих град до бомбения атентат срещу германското консулство през 2016 г.⁽⁹⁸⁷⁾. Старшият политически анализатор обясни, че е имало нова инфилтрация от бунтовници на север, които извършват например отвлечения, и заяви, че този вид дейност рядко се е случвала в северната част на страната⁽⁹⁸⁸⁾.

По отношение на реакцията на полицията, в Мазари Шариф гражданите, анкетирани от АОИОП през април 2016 г., заявиха, че като цяло са удовлетворени от условията за сигурност и Афганистанската национална полиция в града и съседните области. Въпреки това гражданите обикновено се оплакват „гласно“ от неформални притежатели на власт повече от Афганистанската национална полиция. Описано е, че полицията реагира добре във връзка с тормоз на улицата или като осигурява защита на момичетата, пътуващи до училище⁽⁹⁸⁹⁾. АОИОП съобщава, че между май и август 2016 г. в провинция Балх е имало увеличаване на пунктовете за сигурност и срещи за сигурност с губернатора и полицията, което е довело до подобряване на условията по сигурността, като същевременно е имало и подобрение в полицейската регистрация на случаи с жени и деца⁽⁹⁹⁰⁾. Има обаче съобщения за продължаващи проблеми със сигурността, например:

- През април 2017 г. талибани атакуваха армейска база в Мазари Шариф и убиха над сто войници, според някои изчисления - убити са 140, а ранени - още 160 войници⁽⁹⁹¹⁾.
- На 10 ноември 2016 г. самоделно взривно устройство, поставено в автомобил, беше взривено в германското консулство в Мазари Шариф, убивайки 4 цивилни и ранявайки 128 души, включително 19 жени и 38 деца⁽⁹⁹²⁾. Талибаните поеха отговорност за бомбените атентати⁽⁹⁹³⁾. Индийското консулство в Мазари Шариф също беше нападнато през 2016 г.⁽⁹⁹⁴⁾.

⁽⁹⁸⁰⁾ Ноджуми, Н., старши политически анализатор, Интервю по „Скайп“, 8 февруари 2017 г.

⁽⁹⁸¹⁾ „Ню Йорк таймс“, „В северната част на Афганистан, бивш военачалник предлага сигурност“, 17 май 2010 г. ([url](#)).

⁽⁹⁸²⁾ „Ню Йорк таймс“, „Те не могат да ме отстранят със сила“: военачалник по отношение бойни действия в Афганистан“, 2 април 2016 г. ([url](#)).

⁽⁹⁸³⁾ „Толо Нюз“, „Ата Нур настоява за роля в национален мащаб“, 31 януари 2017 г. ([url](#)).

⁽⁹⁸⁴⁾ „Хюман Райтс Уоч“, „Днес ще умрем - военачалниците в Афганистан и наследството на безнаказаността“, ([url](#)), стр. 36-37; „Ню Йорк таймс“, „В северната част на Афганистан, бивш военачалник предлага сигурност“, 17 май 2010 г. ([url](#)); Джустоци, А., „Устойчивият олигопол“, декември 2012 г. ([url](#)), стр. 43.

⁽⁹⁸⁵⁾ „Ню Йорк таймс“, „Атентатор-самоубиец от талибаните уби най-малко трима в Северен Афганистан“, 8 февруари 2016 г. ([url](#)).

⁽⁹⁸⁶⁾ „Толо Нюз“, „Нур заплашва с действия, ако насието на север продължи“, 15 май 2015 г. ([url](#)).

⁽⁹⁸⁷⁾ Изследовател, Интервю по „Скайп“, 30 януари 2017 г.

⁽⁹⁸⁸⁾ Ноджуми, Н., старши политически анализатор, Интервю по „Скайп“, 8 февруари 2017 г.

⁽⁹⁸⁹⁾ „Афганистанска организация за изследване на обществената политика“, „Наблюдател на правата в Афганистан: основен доклад“, април 2016 г. ([url](#)), стр. 23.

⁽⁹⁹⁰⁾ „Афганистанска организация за изследване на обществената политика“, „Наблюдател на правата в Афганистан: цикъл на наблюдения 2: май 2016 - август 2016 г.“, септември 2016 г. ([url](#)), стр. 9.

⁽⁹⁹¹⁾ „БиБиСи“, „Нападение в Мазар-е Шариф: траур в Афганистан след смъртоносно покушение на талибаните“, 22 април 2017 г. ([url](#)); „Ал Джазира“, „Талибански бойци атакуваха базата на афганистанската армия, убивайки 140 души“, 22 април 2017 г. ([url](#)).

⁽⁹⁹²⁾ Генерален секретар на ООН, „Ситуацията в Афганистан и нейните последици за международния мир и сигурност“, 13 декември 2016 г. ([url](#)), параграф 31.

⁽⁹⁹³⁾ МООНСА, „Афганистан - Защита на цивилните лица във въоръжен конфликт. Годишен доклад 2016“, 6 февруари 2017 г. ([url](#)), стр. 62.

⁽⁹⁹⁴⁾ МООНСА, „Афганистан - Защита на цивилните лица във въоръжен конфликт. Годишен доклад 2016“, 6 февруари 2017 г. ([url](#)), стр. 73.

- През април 2015 г. четирима талибански бойци нападنا правителствен комплекс в Мазари Шариф, в който се помещават провинциалният офис на Службата на Главния прокурор и апелативният съд на провинцията. Бяха убити петима членове на силите за сигурност и петима цивилни, а над 60 бяха ранени, включително жени и деца ⁽⁹⁹⁵⁾. Беше убит и шеф на районна полиция ⁽⁹⁹⁶⁾.
- През октомври 2014 г. централата на Афганистанската национална полиция в Мазари Шариф беше нападната от двама членове на талибаните, които убиха двама души и раниха 18, преди да бъдат убити от силите за сигурност ⁽⁹⁹⁷⁾.

В региона има политически разрыв между поддръжници на Ата и поддръжници на Достум, което е предизвикало вътрешни борби сред населението ⁽⁹⁹⁸⁾. През април 2016 г. уличното насилие избухна в Мазари Шариф между поддръжници на губернатора на Балх Ата и тези на първия вицепрезидент, генерал Достум, според съобщенията, защото Ата беше обвинен в свалянето на билборд на Достум ⁽⁹⁹⁹⁾. Ата твърди в медиите, че Достум се опитва да наруши мира в града и че има сили, които се опитват да влязат в провинцията, но че те са „отблъснати на граничните порти“ от силите на Ата ⁽¹⁰⁰⁰⁾.

За информацията относно участниците в конфликта и ситуацията по сигурността в районите на провинция Балх, моля, обърнете се към *Доклад на ЕСПОУ за Информация за страната на произход: Афганистан - Ситуация по сигурността* (ноември 2016 г.) ⁽¹⁰⁰¹⁾.

3.4.7.3. Професионална етика и корупция

Корупцията в полицията остава проблем в Мазари Шариф ⁽¹⁰⁰²⁾. Старшият политически анализатор, интервюиран за този доклад, обясни, че в Мазар има добро присъствие на полицията и че поведението на полицията значително се е подобрило в сравнение с източните или южните провинции, главно поради растежа и присъствието на гражданското общество. Същият източник обаче заяви, че способността на полицията да защитава зависи от социално-икономическия статус на жертвата; ако дадено лице не е в състояние да плаща подкупи, то е по-малко вероятно да получи помощ ⁽¹⁰⁰³⁾. Други източници са на мнение, че дребната полицейска престъпност е по-малко толерирана в Мазари Шариф от губернатора - в името на имиджа на града ⁽¹⁰⁰⁴⁾. Губернаторът Ата понякога посещава полицейски управления или съдилища като част от обществените си връзки. Ако даден въпрос пред полицията или съдилищата включва оплакване относно лице, което е свързано с местните политически власти, лицето, търсещо справедливост, няма вероятност да получи помощ ⁽¹⁰⁰⁵⁾. Според документ от декември 2012 г. на Антонио Джустоци за политическата динамика на Северен Афганистан, Ата поддържа голяма мрежа от покровителства, като много от покровителстваните лица са получили длъжности в полицията и държавната администрация. Той също е използвал приходите си, за да склонява съперници и привърженици да му сътрудничат. Например, някои полицейски райони в Мазари Шариф и областите са били обслужвани от бивши милиционери, които са били склонени да сътрудничат ⁽¹⁰⁰⁶⁾. Според Джустоци тези, които са отказали да сключват сделки с Ата, са разчистени от полицията и държавната администрация ⁽¹⁰⁰⁷⁾. Източници обясниха, че полицията в Мазари Шариф едва ли ще противоречи или ще се противопостави влиянието на Ата ⁽¹⁰⁰⁸⁾. В някои области полицията не да говори открито за правителството ⁽¹⁰⁰⁹⁾. „Хюман Райтс Уоч“ цитира поверителен доклад на НАТО, в който се посочва, че Ата има „значителен контрол върху Афганистанската национална полиция на областно ниво“ и се казва, че „каналзира влиянието си в [западната част на Мазари Шариф] главно чрез ... служители от администрацията на Балх, особено командващи в Афганистанската национална полиция и различни милиции и *арбаки* (племенно организирана полиция на общността) ⁽¹⁰¹⁰⁾.

Полицията се набира на местно ниво и следователно е под политическото влияние на местните носители на властта като губернатора, чието влияние е широкообхватно ⁽¹⁰¹¹⁾. Изследванията на Джустоци показват, че поради това представители на централното

⁽⁹⁹⁵⁾ PCE/PC, „Въоръжени мъже нападнаха офис на прокуратурата в Северен Афганистан“, 9 април 2015 г. ([url](#)).

⁽⁹⁹⁶⁾ „Войс ъф Америка“, „Талибани атентатори-самоубийци атакуваха афганистански съд“, 9 април 2015 г. ([url](#)).

⁽⁹⁹⁷⁾ „Ройтерс“, „Талибани, облечени като афганистански полицаи, убиха двама и раниха 18 в полицейския щаб“, 12 октомври 2014 г. ([url](#)).

⁽⁹⁹⁸⁾ Ноджуми, Н., старши политически анализатор, Интервю по „Скайп“, 16 февруари 2017 г.

⁽⁹⁹⁹⁾ „Ню Йорк таймс“, „Те не могат да ме отстранят със сила“: военачалник по отношение бойни действия в Афганистан“, 2 април 2016 г. ([url](#)).

⁽¹⁰⁰⁰⁾ „Ню Йорк таймс“, „Те не могат да ме отстранят със сила“: военачалник по отношение бойни действия в Афганистан“, 2 април 2016 г. ([url](#)).

⁽¹⁰⁰¹⁾ ЕСПОУ, Доклад за информация за страната на произход: Афганистан - Ситуация по сигурността, ноември 2016 г. ([url](#)).

⁽¹⁰⁰²⁾ „Афганистанска организация за изследване на обществената политика“, „Наблюдател на правата в Афганистан: цикъл на наблюдения 2: май 2016 - август 2016 г.“, септември 2016 г. ([url](#)), стр. 10.

⁽¹⁰⁰³⁾ Ноджуми, Н., старши политически анализатор, Интервю по „Скайп“, 16 февруари 2017 г.

⁽¹⁰⁰⁴⁾ Директор на изследователска организация, Интервю по „Скайп“, 6 февруари 2017 г.; Западен представител, Интервю по „Скайп“, 7 февруари 2017 г.

⁽¹⁰⁰⁵⁾ Ноджуми, Н., старши политически анализатор, Интервю по „Скайп“, 16 февруари 2017 г.

⁽¹⁰⁰⁶⁾ Джустоци, А., „Устойчивият олигопол“, декември 2012 г. ([url](#)), стр. 44.

⁽¹⁰⁰⁷⁾ Джустоци, А., „Устойчивият олигопол“, декември 2012 г. ([url](#)), стр. 45.

⁽¹⁰⁰⁸⁾ Западен служител, Интервю по „Скайп“, 7 февруари 2017 г.; Изследовател, Интервю по „Скайп“, 30 януари 2017 г.

⁽¹⁰⁰⁹⁾ Ноджуми, Н., старши политически анализатор, Интервю по „Скайп“, 16 февруари 2017 г.

⁽¹⁰¹⁰⁾ „Хюман Райтс Уоч“, „Днес ще умрем - военачалниците в Афганистан и наследството на безнаказаността“, 3 март 2015 г. ([url](#)), стр. 39.

⁽¹⁰¹¹⁾ Ноджуми, Н., старши политически анализатор, Интервю по „Скайп“, 16 февруари 2017 г.; Джустоци, А., „Устойчивият олигопол“, декември 2012 г. ([url](#)), стр. 46.

правителство в Кабул изпитват трудности при утвърждаването на своята власт над полицията на север⁽¹⁰¹²⁾. НКПЧА заяви в медиите, че губернаторът познава всички действащи лица в Мазари Шариф, включително престъпниците, и че някои са защитени, докато в други моменти той е придобил популярност например в следствие на връщане на откраднати стоки⁽¹⁰¹³⁾.

„Хюман Райтс Уоч“ съобщава, че Местната полиция в Афганистан в Балх са съюзници на Ата или бойци, които са включени в редиците на Местната полиция в Афганистан, които действат в селските райони⁽¹⁰¹⁴⁾. Тези бойни групи от Местната полиция в Афганистан са замесени в „сериозни нарушения на правата на човека“⁽¹⁰¹⁵⁾.

Според източници произволното задържане продължава да бъде проблем⁽¹⁰¹⁶⁾. Интервюираният за този доклад старши политически анализатор отбеляза, че в Мазари Шариф, както и в други части на Афганистан, липсва координация между полицията, прокуратурата и съдилищата. Въпреки че не се предполага, че полицията ще задържа хора извън законните срокове и след това трябва да освободи заподозрения или да го обработи чрез Службата на Главния прокурор, това не винаги се случва. Вместо това полицията извършва арести, но освобождава лицата, ако са свързани с местните притежатели на власт. Заподозрените с нисък социално-икономически статус често са задържани безусловно и за неопределено време⁽¹⁰¹⁷⁾.

„Хюман Райтс Уоч“ съобщи, че през 2015 г. началникът на Отдела за криминални разследвания, заместник-оперативен служител на НДС и старши служител на НДС са се занимавали с престъпни действия, включително тормоз на местни жители в Мазари Шариф, поддържане на неофициални телохранителни звена и подпомагане на банди за отвличане. В един случай Ата се намеси, за да предотврати преместването на похитител в Кабул за съдебно разследване⁽¹⁰¹⁸⁾.

НКПЧА съобщи за случай на изтезания през 2015 г. в Мазари Шариф, свързан с лице, което беше обвинено в тормоз на ръководителя на Отдела за криминални разследвания в Мазари Шариф. Докато е задържан, жертвата е бил удрян и измъчван от полицаи, за да получи самопризнание. Когато жертвата отказал да признае, той бил пребит до безсъзнание. Съобщава се, че той се е обърнал към Служба на главния прокурор в Мазари Шариф, за да се оплаче, но жалбата му не е получила внимание⁽¹⁰¹⁹⁾.

Жените в Балх продължават да имат ограничен достъп до официално правосъдие⁽¹⁰²⁰⁾. В своето проучване на провинция Балх през април 2016 г. АОИОП установи, че е установено, че някои служители на полицията са се държали непрофесионално и по „брутален“ начин спрямо жените, като „обиждат ученички, шофират бързо и тормозят улични търговци за подкупи“⁽¹⁰²¹⁾. Според ВКБООН в Мазари Шариф международни и неправителствени организации, работещи по превенция и реагиране на сексуално и основано на пола насилие, докладват за безнаказаност за престъпления, извършени от Афганистанската национална полиция, както и нежелание от Афганистанската национална полиция да разследва подобни случаи⁽¹⁰²²⁾.

3.5. Официална правосъдна система

3.5.1. Структура

Официалната правораздавателна система включва съдебната власт, която е независима от изпълнителната власт, Министерството на правосъдието, Службата на Главния прокурор и Министерството на вътрешните работи⁽¹⁰²³⁾. Член 116 от Конституцията на Афганистан предвижда, че съдебната власт е независима, с един Върховен съд, най-висшият съдебен орган⁽¹⁰²⁴⁾. Съдебната власт се състои от Върховния съд, както и апелативните и първичните съдилища, разположени във всички 34 провинции⁽¹⁰²⁵⁾. Върховният съд няма съдебна или административна власт над изпълнителната и законодателната власт⁽¹⁰²⁶⁾.

⁽¹⁰¹²⁾ Джустоци, А., „Устойчивият олигопол“, декември 2012 г. ([url](#)), стр. 46.

⁽¹⁰¹³⁾ „Ню Йорк таймс“, „В северната част на Афганистан, бивш военачалник предлага сигурност“, 18 май 2010 г. ([url](#)).

⁽¹⁰¹⁴⁾ „Хюман Райтс Уоч“, „Днес ще умрем - военачалниците в Афганистан и наследството на безнаказаността“, 3 март 2015 г. ([url](#)), стр. 38-39.

⁽¹⁰¹⁵⁾ „Хюман Райтс Уоч“, „Днес ще умрем - военачалниците в Афганистан и наследството на безнаказаността“, 3 март 2015 г. ([url](#)), стр. 36-37.

⁽¹⁰¹⁶⁾ Ноджуми, Н., старши политически анализатор, Интервю по „Скайп“, 16 февруари 2017 г.; Западен представител, Интервю по „Скайп“, 7 февруари 2017 г.

⁽¹⁰¹⁷⁾ Ноджуми, Н., старши политически анализатор, Интервю по „Скайп“, 16 февруари 2017 г.

⁽¹⁰¹⁸⁾ „Хюман Райтс Уоч“, „Днес ще умрем - военачалниците в Афганистан и наследството на безнаказаността“, 3 март 2015 г. ([url](#)), стр. 39, 41-42.

⁽¹⁰¹⁹⁾ НКПЧА, „Изтезания в ареста в Афганистан през 1394 г.“, 8 май 2016 г. ([url](#)), стр. 27.

⁽¹⁰²⁰⁾ „Афганистанска организация за изследване на обществената политика“, „Наблюдател на правата в Афганистан: цикъл на наблюдения 2: май 2016 - август 2016 г.“, септември 2016 г. ([url](#)), стр. 10.

⁽¹⁰²¹⁾ „Афганистанска организация за изследване на обществената политика“, „Наблюдател на правата в Афганистан: основен доклад“, април 2016 г. ([url](#)), стр. 23.

⁽¹⁰²²⁾ ВКБООН Афганистан, електронна поща, 3 март 2017 г. ВКБООН направи това допълнение по време на прегледа на този доклад.

⁽¹⁰²³⁾ Специален генерален инспектор за възстановяване на Афганистан (СПИРА), „Върховенство на закона в Афганистан: Американските агенции нямат стратегия и не могат да определят напълно ефективността на програмите, които струват над 1 милиард долара“, юли 2015 г. ([url](#)), стр. 3.

⁽¹⁰²⁴⁾ Ислямска република Афганистан, Конституция на Афганистан, 3 януари 2004 г. ([url](#)), Член 117.

⁽¹⁰²⁵⁾ Ислямска република Афганистан, Конституция на Афганистан, 3 януари 2004 г. ([url](#)), Член 117.

⁽¹⁰²⁶⁾ „Интегри ти Уоч Афганистан“, „Борба с корупцията в сектора на отбраната и сигурността в Афганистан“, юли 2016 г. ([url](#)), стр. 58-59.

Във всяка област (398 области в 34 провинции) има първични съдилища, които разглеждат всички въпроси от обикновени наказателни, граждански и семейни дела. В рамките на столицата на всяка провинция има апелативни съдилища, които имат юрисдикция над първичните съдилища и съдилищата по непълнолетни, търговски и семейни въпроси. Апелативните съдилища „наблюдават решенията на съдилищата от по-ниско ниво (...) и могат да коригират, отменят, изменят, потвърждават или отменят решенията и решенията на по-нисш съд“⁽¹⁰²⁷⁾.

Отделът хукук се опитва да разреши семейни проблеми чрез медиация. Ако това не успее, делото ще бъде прехвърлено към съд⁽¹⁰²⁸⁾.

Други основни институции в сектора на правосъдието са Министерството на правосъдието, което изготвя и преразглежда предложените закони в съответствие с Конституцията и предоставя правен съвет; както и Службата на Главния прокурор, която разследва и преследва престъпления, включително корупция⁽¹⁰²⁹⁾. Служба на главния прокурор има офиси в Кабул, във всички 34 провинции и в 365 прокурорски области⁽¹⁰³⁰⁾.

Според СГИРА до декември 2017 г. правителството планира да създаде, осигури персонал за и да създаде функционални прокуратури във всяка от 34-те провинции, които да се занимават конкретно със случаи на насилие над жени⁽¹⁰³¹⁾. Специализирани съдилища за непълнолетни функционираха в шест провинции (Кабул, Херат, Балх, Кандахар, Нангархар и Кундуз)⁽¹⁰³²⁾.

Наказателните дела включват до три етапа чрез първични съдилища, апелативни съдилища и последно - Върховния съд⁽¹⁰³³⁾. Наказателните дела се решават в големите градове, както е предвидено в закона, докато гражданските дела често се уреждат чрез традиционни системи или частни преговори, улеснени от адвокати и съдии⁽¹⁰³⁴⁾. Гражданските спорове обаче често се превръщат в наказателни дела⁽¹⁰³⁵⁾. ИМСАЩ пише, че собствеността и контролът върху земята например са довели до убийства⁽¹⁰³⁶⁾. Често се твърди, че неформалната система разглежда само граждански спорове. ИМСАЩ обаче проведе проучване през 2015 г., което установи, че неформалната или обичайната система също участва в наказателни дела, като намеса на старейшини при арести, осигуряване на освобождаване на затворници, организиране на помирение или посещение на жертви, за да ги убеди в необходимостта от помирение⁽¹⁰³⁷⁾.

3.5.2. Капацитет

Съгласно конституцията на Афганистан гражданите имат право на справедлив процес в независима съдебна система. Въпреки това, според Държавния департамент на САЩ, поради липсата на капацитет и проблемите на всеобхватната корупция и политическите заплахи, правото се прилага рядко⁽¹⁰³⁸⁾. Д-р Али Вардак, доцент по криминология в Университета в Южен Уелс, чиито публикувани изследвания през последното десетилетие са насочени към върховенството на закона в Афганистан, обяснява, че след 15 години на развитие и инвестиции в правосъдния сектор, Афганистан след талибаните успя да се сдобие с „функционираща съвременна правосъдна система“. Въпреки това, той продължава да бъде възпрепятстван от големи предизвикателства при предоставянето на ефективно правосъдие на афганистанците поради липса на прозрачност и обществено доверие, слаба координация и недостатъчни човешки и материални ресурси⁽¹⁰³⁹⁾. Според „Трансперънси интернешънъл“ и „Интегрити Уоч Афганистан“, Службата на главния прокурор разполага с достатъчно финансови ресурси, но има слабости по отношение на технически и човешки ресурси и липсват професионални прокурори на регионално ниво⁽¹⁰⁴⁰⁾. През 2013 г. междуправителствената организация „Организация за международно право за развитие“ установи, че в Службата на главния прокурор в Афганистан има 1845 прокурори⁽¹⁰⁴¹⁾.

⁽¹⁰²⁷⁾ „Интегрити Уоч Афганистан“, „Борба с корупцията в сектора на отбраната и сигурността в Афганистан“, юли 2016 г. ([url](#)), стр. 58-59.

⁽¹⁰²⁸⁾ „Афганистанска организация за изследване на обществената политика“, „Наблюдател на правата в Афганистан: основен доклад“, април 2016 г. ([url](#)), стр. 52.

⁽¹⁰²⁹⁾ СГИРА, „Върховенство на закона в Афганистан: Американските агенции нямат стратегия и не могат да определят напълно ефективността на програмите, които струват над 1 милиард долара“, юли 2015 г. ([url](#)), стр. 3.

⁽¹⁰³⁰⁾ „Организация за международно право за развитие“, „Участие на жените в професионалния сектор на Афганистан“, 6 юни 2014 г. ([url](#)), стр. 23.

⁽¹⁰³¹⁾ СГИРА, „Тримесечен доклад до Конгреса на САЩ“, 30 януари 2017 г. ([url](#)), стр. 146-147.

⁽¹⁰³²⁾ Държавен департамент на САЩ, „Държавни доклади за практиките по отношение на правата на човека за 2016 г. - Афганистан“, 3 март 2017 г. ([url](#)), стр. 8.

⁽¹⁰³³⁾ Държавен департамент на САЩ, „Държавни доклади за практиките по отношение на правата на човека за 2016 г. - Афганистан“, 3 март 2017 г. ([url](#)), стр. 9.

⁽¹⁰³⁴⁾ Държавен департамент на САЩ, „Държавни доклади за практиките по отношение на правата на човека за 2016 г. - Афганистан“, 3 март 2017 г. ([url](#)), стр. 12.

⁽¹⁰³⁵⁾ Ноджуми, Н., старши политически анализатор, Интервю по „Скайп“, 16 февруари 2017 г.

⁽¹⁰³⁶⁾ Хан, Х. М., „Ислямско право, обичайно право и афганистанско неформално правосъдие“, март 2015 г. ([url](#)), стр. 6.

⁽¹⁰³⁷⁾ Хан, Х. М., „Ислямско право, обичайно право и афганистанско неформално правосъдие“, март 2015 г. ([url](#)), стр. 13.

⁽¹⁰³⁸⁾ Държавен департамент на САЩ, „Държавни доклади за практиките по отношение на правата на човека за 2016 г. - Афганистан“, 3 март 2017 г. ([url](#)), стр. 11-12.

⁽¹⁰³⁹⁾ Вардак, А., „Десетилетие и половина от възстановяването на правосъдната система в Афганистан: Общ преглед“, 2016 г. ([url](#)), стр. 8, 18.

⁽¹⁰⁴⁰⁾ „Трансперънси интернешънъл“/„Интегрити Уоч Афганистан“, „Оценка на националната система за професионална етика 2015 г.“, 16 февруари 2016 г. ([url](#)), стр. 87, 88.

⁽¹⁰⁴¹⁾ „Организация за международно право за развитие“, „Участие на жените в професионалния сектор на Афганистан“, 6 юни 2014 г. ([url](#)), стр. 24.

В градските центрове официалната правосъдна система е относително силна в сравнение със селските райони, където централното правителство е слабо и липсва присъствие⁽¹⁰⁴²⁾. Интервюираният за този доклад изследовател обясни, че в по-големите градове, като Херат, Мазар и Кабул, официалните съдилища функционират и разполагат с персонал, но правният процес остава продължителен и системата е силно корумпирана, тъй като длъжностните лица не получават заплатите си⁽¹⁰⁴³⁾. Западният служител, интервюиран за този доклад, обяснява по подобен начин, че дори в градовете съдебните дела отнемат изключително много време и работещите в системата са изправени пред корупция⁽¹⁰⁴⁴⁾. Освен това изследователят обясни, че съдилищата често са претоварени поради броя на предявените дела, много от които са фалшиви или нямат подходящо правно основание, но остават в списъка с дела в системата⁽¹⁰⁴⁵⁾.

Държавният департамент на САЩ отбелязва широк недостиг на съдии в страната⁽¹⁰⁴⁶⁾. Източници съобщават за продължаващи проблеми на неадекватно обучени съдебни служители⁽¹⁰⁴⁷⁾. Общинските и провинциалните съдебни власти са имали минимално обучение и са продължили да издават решения въз основа на лични тълкувания на шариатското право без подходящо позоваване на закона, племенните кодекси на честта или местните обичаи⁽¹⁰⁴⁸⁾.

Малкият брой жени професионалисти в секторите на полицията и правосъдието остава ключов фактор за широко разпространената липса на доверие, което жените имат към официалните процеси за търсене на справедливост⁽¹⁰⁴⁹⁾. За информацията относно жените в съдебната система вж.

3.8.2 Съдебна власт.

3.5.3. Достъпност и ефективност

През 2016 г. Световен проект за справедливост анкетира повече от 1000 експерти по правни и здравни въпроси в Кабул, Херат и Кандахар и класира Афганистан на 111 място от 113 държави, оценени по редица показатели, свързани с правосъдието⁽¹⁰⁵⁰⁾. Най-добрите резултати в Афганистан са за ограничения на правителствените правомощия (0,43 от 1), основните права (0,40), отвореното правителство (0,40) и регулаторното изпълнение (0,36), докато най-лошите резултати са за реда и сигурността (0,34), гражданското правосъдие (0,34), наказателно правосъдие (0,28) и липсата на корупция, за която Афганистан се класира най-ниско в световен мащаб - 0,23 от 1⁽¹⁰⁵¹⁾.

По отношение на способността на хората да имат достъп до гражданско и наказателно правосъдие, „Световен проект за справедливост“ установи, че факторите, които най-силно влияят на тези сектори на съдебната система, са корупцията, дискриминацията и неправилното политическо влияние. По отношение на „липсата на корупция“ като показател, съдебната и законодателната власт бяха най-често посочени като засегнати от корупцията, докато изпълнителната власт и полицията/военните са с по-добра оценка⁽¹⁰⁵²⁾. Липсата на финансиране, персонал и адекватно обучение, както и пристрастията и заплахи за сигурността, също засегнаха сектора на правосъдието⁽¹⁰⁵³⁾. Докладът на Министерството на правосъдната система, включително несигурност в провинциите, липса на персонал за правна помощ, липса на съоръжения и офиси и слабо сътрудничество между полицията, прокурори и съдилища⁽¹⁰⁵⁴⁾. НКПЧА също установи редица пречки пред достъпа до правосъдие през 2015 г., включително липса на точно разследване за разкриване на престъпления, корупция в съдилищата и правосъдната система, липса на административен персонал, неактивни адвокатски кантори в някои области, неактивни първични съдилища, липса на достъп до адвокати, влиятелни и силни личности, влияещи върху съдебната система, липса на наказателно преследване на нарушителите и произволно задържане⁽¹⁰⁵⁵⁾.

Липсата на законно представителство на задържаните или обвиняемите остава проблем, според източници⁽¹⁰⁵⁶⁾. Много от задържаните не можаха да получат достъп до адвокат поради липса на адвокати защитници и практикуващи юристи, както и

⁽¹⁰⁴²⁾ Държавен департамент на САЩ, „Държавни доклади за практиките по отношение на правата на човека за 2016 г. - Афганистан“, 3 март 2017 г. ([url](#)), стр. 11.

⁽¹⁰⁴³⁾ Изследовател, Интервю по „Скайп“, 30 януари 2017 г.

⁽¹⁰⁴⁴⁾ Западнен служител, Интервю по „Скайп“, 7 февруари 2017 г.

⁽¹⁰⁴⁵⁾ Изследовател, Интервю по „Скайп“, 30 януари 2017 г.

⁽¹⁰⁴⁶⁾ Държавен департамент на САЩ, „Държавни доклади за практиките по отношение на правата на човека за 2016 г. - Афганистан“, 3 март 2017 г. ([url](#)), стр. 12.

⁽¹⁰⁴⁷⁾ „Фрийдъм хаус“, „Свобода в света 2016 г. - Афганистан“, 27 януари 2017 г. ([url](#)); Държавен департамент на САЩ, „Държавни доклади за практиките по отношение на правата на човека за 2016 г. - Афганистан“, 3 март 2017 г. ([url](#)), стр. 11.

⁽¹⁰⁴⁸⁾ Държавен департамент на САЩ, „Държавни доклади за практиките по отношение на правата на човека за 2016 г. - Афганистан“, 3 март 2017 г. ([url](#)), стр. 11.

⁽¹⁰⁴⁹⁾ „Организация за международно право за развитие“, „Участие на жените в професионалния сектор на Афганистан“, 6 юни 2014 г. ([url](#)), стр. 7; АОИОП 6 февруари 2017 г., Интервю по „Скайп“.

⁽¹⁰⁵⁰⁾ Световен проект за справедливост, „Индекс за върховенство на закона 2016 г.“, 2016 г., ([url](#)), стр. 21.

⁽¹⁰⁵¹⁾ „Световен проект за справедливост“, „Индекс за върховенство на закона 2016 г.“, 2016 г. ([url](#)), стр. 31, 47.

⁽¹⁰⁵²⁾ Световен проект за справедливост, „Индекс за върховенство на закона 2016 г.“, 2016 г., ([url](#)), стр. 47.

⁽¹⁰⁵³⁾ Държавен департамент на САЩ, „Държавни доклади за практиките по отношение на правата на човека за 2016 г. - Афганистан“, 3 март 2017 г. ([url](#)), стр. 11.

⁽¹⁰⁵⁴⁾ Ислямска република Афганистан - Министерство на правосъдието, Първият шестмесечен доклад за фискалната година (2016), септември 2016 г. ([url](#)), стр. 8.

⁽¹⁰⁵⁵⁾ НКПЧА, Годишен доклад 1394, 13 септември 2016 г. ([url](#)), стр. 58.

⁽¹⁰⁵⁶⁾ Западнен служител, Интервю по „Скайп“, 7 февруари 2017 г.; „Фрийдъм хаус“, „Свобода в света 2016 г. - Афганистан“, 27 януари 2017 г. ([url](#)).

корупция⁽¹⁰⁵⁷⁾. Съгласно закона обвиняемите имат право на адвокат и на правна помощ, но те често не са информирани за това по време на разследването⁽¹⁰⁵⁸⁾. Правна помощ се предоставя главно от гражданското общество; според западния служител държавната правна помощ не е достъпна по същество дори в градовете⁽¹⁰⁵⁹⁾. „Мрежа на афганистанските анализатори“ съобщава, че в Афганистан има 300 адвокати по правна помощ, от които само 69 са били наети от Отдела за правна помощ на Министерството на правосъдието в 16 провинции през 2012 г.⁽¹⁰⁶⁰⁾

НКПЧА съобщава, че за затворниците, задържани от силите за сигурност, достъпът до защитници е ограничен от служители, те не са наясно с правото си на представителство, а доставчиците на правна помощ на гражданското общество са съсредоточени основно в Кабул, Херат и Балх⁽¹⁰⁶¹⁾. Хората често бяха задържани за дълги периоди от време в очакване на процес⁽¹⁰⁶²⁾. В някои случаи НКПЧА съобщава, че служителите на съдебната власт не са запознати с основното право на представителство, каквото имат задържаните. НКПЧА вярва, че това е допринесло за излагането на изтезания при задържане⁽¹⁰⁶³⁾. Процедурите и съдебното преследване продължават да разчитат на признания, а не на доказателства⁽¹⁰⁶⁴⁾, както и на неподкрепени свидетелски показания⁽¹⁰⁶⁵⁾.

ИМСАЩ отбелязва, че липсват стандарти и последователност в „експлоатацията на местопрестъплението, обработката на доказателства, а наказателното разследване продължава да бъде широко разпространен национален проблем“⁽¹⁰⁶⁶⁾. Западният служител също така отбелязва, че доказателствата често се губят или унищожават, тъй като полицията не разполага с капацитет за провеждане на съдебни разследвания⁽¹⁰⁶⁷⁾.

Ефективността на правосъдната система е затруднена от липсата на междунституционално сътрудничество, интеграция и координация между полицията, прокурорите, съдилищата и затворническата система⁽¹⁰⁶⁸⁾. ИМСАЩ установи, че афганистанските лидери споделят продължаващо разочарование от неспособността на съдебната система да изведе разследване, генерирано от полицията, до успешно произнасяне“⁽¹⁰⁶⁹⁾. ИМСАЩ съобщава, че липсва последователност и стандартизация на процедурите на национално ниво между полицията и прокурорите, а на субнационално ниво има различия в „приложените инструменти, тактики и процедури“, в резултат на което стотици случаи са изхвърлени или не се преследват, защото доказателствата не съответстват на закона⁽¹⁰⁷⁰⁾. Криминологът и изследовател д-р Али Вардак отбелязва, че това, което е от особено значение за разбирането на ограниченията на достъпа до правосъдие и причините за липса на доверие в правосъдната система, е, че „дори в относително сигурни райони“ изпълнението на съдебните решения остава трудно за правосъдните институции⁽¹⁰⁷¹⁾.

През 2015-2016 г. (слънчева година 1394) Службата на Главния прокурор разследва 32 667 наказателни дела (включително дела, изостанали от предходната година) и ги препраща на съдилищата. Случаите бяха изброени, както следва:

- 15 933 дела са отнесени до първичния съд след първично разследване;
- 11 476 дела са решени в Апелативния съд и са приключени задължителните производства;
- 1 558 дела са „архивирани поради липса на достатъчно доказателства“.

Службата на главния прокурор „постигна съдебно споразумение“ по около 14 154 дела, свързани с гражданско преследване, 1895 дела, свързани с „вътрешна и външна сигурност“; 10 259 дела, свързани със заместник-главния прокурор по военни въпроси; 610 дела, свързани със специално преследване за борба с наркотиците; и 1225 дела, свързани с премахване на всички форми на насилие над жени (EVAW)⁽¹⁰⁷²⁾.

Допълнителна информация за съдебната статистика, включително наказателно преследване и присъди, не може да бъде намерена.

⁽¹⁰⁵⁷⁾ Държавен департамент на САЩ, „Държавни доклади за практиките по отношение на правата на човека за 2016 г. - Афганистан“, 3 март 2017 г. ([url](#)), стр. 11, 13.

⁽¹⁰⁵⁸⁾ Ислямска република Афганистан - Министерство на правосъдието, Първият шестмесечен доклад за фискалната година (2016), септември 2016 г. ([url](#)), стр. 8.

⁽¹⁰⁵⁹⁾ Западен служител, Интервю по „Скайп“, 7 февруари 2017 г.

⁽¹⁰⁶⁰⁾ Хан, С., „Правна помощ в Афганистан. Контекст, предизвикателства и бъдеще“, 18 април 2012 г. ([url](#)), стр. 6.

⁽¹⁰⁶¹⁾ Хан, С., „Правна помощ в Афганистан. Контекст, предизвикателства и бъдеще“, 18 април 2012 г. ([url](#)), стр. 6, 21.

⁽¹⁰⁶²⁾ Държавен департамент на САЩ, „Държавни доклади за практиките по отношение на правата на човека за 2016 г. - Афганистан“, 3 март 2017 г. ([url](#)), стр. 10.

⁽¹⁰⁶³⁾ НКПЧА, „Изтезания в ареста в Афганистан през 1394 г.“, 8 май 2016 г. ([url](#)), стр. 8-10.

⁽¹⁰⁶⁴⁾ Западен служител, Интервю по „Скайп“, 7 февруари 2017 г.

⁽¹⁰⁶⁵⁾ „Фрийдъм хаус“, „Свобода в света 2016 г. - Афганистан“, 27 януари 2017 г. ([url](#)).

⁽¹⁰⁶⁶⁾ Хюз, М., „Афганистанската национална полиция през 2015 г. и след това“, май 2014 г. ([url](#)), стр. 14.

⁽¹⁰⁶⁷⁾ Западен служител, Интервю по „Скайп“, 7 февруари 2017 г.

⁽¹⁰⁶⁸⁾ Вардак, А., „Десетилетие и половина от възстановяването на правосъдната система в Афганистан: Общ преглед“, 2016 г. ([url](#)), стр. 10.

⁽¹⁰⁶⁹⁾ Хюз, М., „Афганистанската национална полиция през 2015 г. и след това“, май 2014 г. ([url](#)), стр. 9.

⁽¹⁰⁷⁰⁾ Хюз, М., „Афганистанската национална полиция през 2015 г. и след това“, май 2014 г. ([url](#)), стр. 7.

⁽¹⁰⁷¹⁾ Вардак, А., „Десетилетие и половина от възстановяването на правосъдната система в Афганистан: Общ преглед“, 2016 г. ([url](#)), стр. 10.

⁽¹⁰⁷²⁾ Ислямска република Афганистан, „Работа и постижения на Службата на Главния прокурор през последните пет години (1390-1394, т.е. 2011-2015 г.)“, без дата ([url](#)), стр. 2, 3.

3.5.4. Професионална етика

Корупцията в съдебната система остава широко разпространен проблем и се характеризира като институционализирана и ендемична в обществото ⁽¹⁰⁷³⁾. Вардак описва официалната корупция като „сложно преплетена“ с интересите на военачалниците и политическите елити, които силно влияят на афганистанската държава и съдебната система, което улеснява корупцията ⁽¹⁰⁷⁴⁾. *Национално проучване на корупцията* от 2016 г. на „Интегрити Уоч Афганистан“ установи, че по-голямата част от анкетираните афганистанци изброяват съдиите, прокурорите и съдилищата, както и служителите на реда, като най-корумпирани институции в страната ⁽¹⁰⁷⁵⁾. Според „Интегрити Уоч Афганистан“ корупцията се е увеличила през 2016 г., както се указва от увеличаването на честотата и размера на подкупите, плащани от афганистанци на корумпирани служители ⁽¹⁰⁷⁶⁾.

Нов главен прокурор, Фарид Хамиди, беше назначен през април 2016 г. и според съобщенията е приел сериозно проблема с корупцията ⁽¹⁰⁷⁷⁾. Политическата намеса обаче остава проблем в Службата на Главния прокурор ⁽¹⁰⁷⁸⁾. Според 5-годишния доклад за дейността на Службата на главния прокурор, през 2015-2016 г. 18 служители на Службата на главния прокурор, които са замесени в корупция, са били предадени на наказателно преследване, но са били или оневинени, или са получили дисциплинарни наказания ⁽¹⁰⁷⁹⁾.

Според „Интегрити Уоч Афганистан“ през 2016 г. посещенията на съдилища, прокурори или общински държавни служби изискваха хората да плащат подкупи в повече от половината от случаите ⁽¹⁰⁸⁰⁾. Според Държавния департамент на САЩ се съобщава за широко разпространена корупция в сектора на правосъдието, особено по отношение на наказателното преследване, разрешените условия за освобождаване от затвора, намаляване на присъдите, спиране на разследванията или отхвърляне на обвиненията изцяло ⁽¹⁰⁸¹⁾.

„Трансперънси интернешънъл“ и „Интегрити Уоч Афганистан“ установиха, че според *Оценка на националната система за професионалната етика от 2015 г.* въпреки независимостта, осигурена на съдебната власт съгласно закона, тя се сблъсква с натиск и намеса от страна на държавни агенции и властимащи, които иска или изискват услуги или специално третиране ⁽¹⁰⁸²⁾. Както съобщава СГИРА, политическата намеса остава проблем, тъй като например Службата на главния прокурор се сблъсква с политическо влияние при разследването на дела, свързани с корупция ⁽¹⁰⁸³⁾.

Според интервюирания за този доклад изследовател, ангажирането с правната система никога не е пряк процес и въпреки че хората могат да се опитат да използват официалната система, както правят в по-големите градове, те често не проследяват случаите или са разочаровани от продължителния процес, недоволни от присъдата или решенията на съда не се изпълняват ⁽¹⁰⁸⁴⁾. Според „Фрийдъм хаус“ формалното правосъдие се прилага хаотично и се основава на комбинация от различни правни кодекси, а безпристрастността често се компрометира от подкупи, корупция и натиск от племенни старейшини, политици, бунтовници и семейства на обвиняемите ⁽¹⁰⁸⁵⁾. Старшият анализатор на политиките обясни, че в градовете човек, който иска да потърси решение на въпрос или жалба, би разпитал в рамките на собствената си общност, за да разбере кой има влияние или връзки в съдилищата или полицията или кой има политически връзки. Случаите се задържат в съдилищата за продължителни периоди от време, дори в градските райони. Същият източник обясни, че в зависимост от важността на въпроса по отношение на управляващите може да има силна политическа намеса в съдебния процес ⁽¹⁰⁸⁶⁾.

3.5.5. Проблеми със сигурността на правосъдния сектор

Както мъжете, така и жените юристи продължават да се сблъскват със заплахи за тяхната сигурност, сплашване и тормоз, включително в Кабул и Херат ⁽¹⁰⁸⁷⁾. Например Върховният съд в Кабул беше нападнат през февруари 2017 г. от

⁽¹⁰⁷³⁾ Западен служител, Интервю по „Скайп“, 7 февруари 2017 г.; „Интегрити Уоч Афганистан“, „Национално проучване на корупцията 2016 г.“, 8 декември 2016 г. ([url](#)), стр. 21; Държавен департамент на САЩ, „Държавни доклади за практиките по отношение на правата на човека за 2016 г. - Афганистан“, 3 март 2017 г. ([url](#)), стр. 30.

⁽¹⁰⁷⁴⁾ Вардак, А., „Десетилетие и половина от възстановяването на правосъдната система в Афганистан: Общ преглед“, 2016 г. ([url](#)), стр. 8.

⁽¹⁰⁷⁵⁾ „Интегрити Уоч Афганистан“, „Национално проучване на корупцията 2016 г.“, 8 декември 2016 г. ([url](#)), стр. 27.

⁽¹⁰⁷⁶⁾ „Интегрити Уоч Афганистан“, „Национално проучване на корупцията 2016 г.“, 8 декември 2016 г. ([url](#)), стр. 24.

⁽¹⁰⁷⁷⁾ Западен служител, Интервю по „Скайп“, 7 февруари 2017 г.; „Ню Йорк таймс“, „Новият афганистански прокурор търси справедливост в системата, запълнена от подкупи“, 3 септември 2016 г. ([url](#)).

⁽¹⁰⁷⁸⁾ СГИРА, „Тримесечен доклад до Конгреса на САЩ“, 30 януари 2017 г. ([url](#)), стр. 141.

⁽¹⁰⁷⁹⁾ Ислямска република Афганистан, „Работа и постижения на Службата на Главния прокурор през последните пет години (1390-1394, т.е. 2011-2015 г.)“, без дата ([url](#)), стр. 4.

⁽¹⁰⁸⁰⁾ „Интегрити Уоч Афганистан“, „Национално проучване на корупцията 2016 г.“, 8 декември 2016 г. ([url](#)), разглеждано на: 9 февруари 2017 г., стр. 33.

⁽¹⁰⁸¹⁾ Държавен департамент на САЩ, „Държавни доклади за практиките по отношение на правата на човека за 2016 г. - Афганистан“, 3 март 2017 г. ([url](#)), стр. 30.

⁽¹⁰⁸²⁾ „Трансперънси интернешънъл“, „Интегрити Уоч Афганистан“, „Оценка на националната система за професионална етика 2015 г.“, 16 февруари 2016 г. ([url](#)), стр. 61, 64.

⁽¹⁰⁸³⁾ СГИРА, „Тримесечен доклад до Конгреса на САЩ“, 30 януари 2017 г. ([url](#)), стр. 141-142.

⁽¹⁰⁸⁴⁾ Изследовател, Интервю по „Скайп“, 30 януари 2017 г.

⁽¹⁰⁸⁵⁾ „Фрийдъм хаус“, „Свобода в света 2016 г. - Афганистан“, 27 януари 2017 г. ([url](#)).

⁽¹⁰⁸⁶⁾ Ноджуми, Н., старши политически анализатор, Интервю по „Скайп“, 16 февруари 2017 г.

⁽¹⁰⁸⁷⁾ „Организация за международно право за развитие“, „Участие на жените в професионалния сектор на Афганистан“, 6 юни 2014 г. ([url](#)), стр. 46.

„Ислямска държава в Хорасан“, като бяха убити поне 20 цивилни, а 41 други бяха ранени, предимно съдебен персонал (1088). МООНСА заяви, че изглежда, че съдебните служители са били умишлено атакувани като част от постоянен модел на подобни атаки (1089). Върховният съд също беше нападнат през 2013 г., като бяха убити 17 и ранени 39 души (1090). „Трансперънси интернешънъл“/„Интегрити Уоч Афганистан“ съобщава в своя доклад за 2016 г., че от 2014 г. насам са убити 13 прокурори, а на среща на афганистанската асоциация на прокурорите през 2015 г. организацията се оплака, че правителството не осигурява достатъчна сигурност (1091). МООНСА е документирала 74 атаки срещу съдии, прокурори и съдебен персонал, които са имали за резултат 89 загинали и 214 ранени между 2015 г. и февруари 2017 г. (1092).

3.5.6. Пресечни точки с обичайното правосъдие и неформално разрешаване на спорове

Основното средство за уреждане както на наказателни, така и на съдебни спорове и налагане на наказания често е чрез местните старейшини и *шури* (местни консултативни събирания на мъже, избрани от общността) (1093). Наред с официалната съдебна система са обичайните системи на *Джирга* (Съвет на старейшините и мъдреците) и *Шура* (Съвет на Улама и мъдреците) (1094). Местно назначен представител на област/квартал или посредник между жителите и правителството е известен като *арбаб* в някои райони или в градовете и градските квартали, а *вакил-е-гозар* [*wakil-e-gozar*] (1095). Тези обичайни механизми на правосъдие се занимават с имуществото, семейството и решаването на спорове (1096). „Интегрити Уоч Афганистан“ посочи, че такива традиционни механизми са разположени „в почти всяко село в Афганистан“ и се използват за разрешаване на повечето спорове в страната (1097).

Според Вардак, афганистанските правосъдни институции обикновено се категоризират като „официални“ и „неофициални“. Съществува обаче „сложна множественост“ на участниците в правосъдието извън държавната правосъдна система, включително Министерството на въпросите на жените, НКПЧА, организациите на гражданското общество, *шура-е-гозари* в градските райони (квартална шура), *джирги/шури* както в селските, така и в градските райони, религиозните институции и старейшините, както и съдебната система на от мобилни съдилища на талибаните (1098).

Системите за обичайно правосъдие, основани на шариата или обичайните закони, се използват често, особено в селските райони (1099). Проучването на Фондация Азия през 2016 г. установи, че неформалните правосъдни системи остават изключително важни за афганистанските граждани, като

37,2% от анкетиранияте посочват, че са съобщили за престъпност на *шура/джирга* на селото, а 18,2% са съобщили на племенните старейшини (1100). Криминологът и изследовател д-р Али Вардак обясни, въз основа на изследване, проведено през 2015 г. в Кабул за ПРООН, че предполагаемите ползи от неофициалния подход за разрешаване на спорове включват: възстановително правосъдие, достъпност, по-ниски разходи, бързина и ефективност, собственост на общността, относителна прозрачност и запазването на репутацията на жените (1101). Той също така обяснява, че слабостите в системата включват: изключването на жените, нарушенията на закона и принципите на правата на човека и липсата на знания за тези законни права, влиянието на военачалниците или силните мъже и липсата на правно обвързващи, регистрирани решения (1102).

Според проучване от 2013 г. на „Интегрити Уоч Афганистан“ за ролята на градския *вакил-е-гозар*, *вакили* участват в представянето на интересите на своя район/квартал пред правителството, в осигуряването на арбитраж и разрешаване на спорове и в сделките за покупко-продажба на имоти. В случай на наказателни дела, включващи грабеж, убийства или кражба, „първото действие все още се извършва от полицията“ (1103). Проучването на „Интегрити Уоч Афганистан“ от 2013 г. за *вакили* посочи, че при полицейски обиски, *вакилите* служат като „местни водачи“ за квартала. Освен това полицията или НДС понякога искат съдействие от *вакили*, за да

(1088) „Толо Нюз“, „Даеш пое отговорност за нападението на Върховния съд в Кабул“, 9 февруари 2017 г. ([url](#)); „Хаама прес“, „Ислямска държава пое отговорност за нападение на Върховния съд в Кабул с 21 загинали и 41 ранени“, 8 февруари 2017 г. ([url](#)).

(1089) „Хаама прес“, „Ислямска държава пое отговорност за нападение на Върховния съд в Кабул с 21 загинали и 41 ранени“, 8 февруари 2017 г. ([url](#)).

(1090) „Толо Нюз“, „Даеш пое отговорност за нападението на Върховния съд в Кабул“, 9 февруари 2017 г. ([url](#)).

(1091) „Трансперънси интернешънъл“/„Интегрити Уоч Афганистан“, „Оценка на националната система за професионална етика 2015 г.“, 16 февруари 2016 г. ([url](#)), стр. 92.

(1092) МООНСА, „МООНСА осъжда нападението пред върховния съд в Кабул“, 8 февруари 2017 г. ([url](#)).

(1093) Държавен департамент на САЩ, „Държавни доклади за практиките по отношение на правата на човека за 2016 г. - Афганистан“, 3 март 2017 г. ([url](#)), стр. 12.

(1094) „Интегрити Уоч Афганистан“, „Борба с корупцията в сектора на отбраната и сигурността в Афганистан“, юли 2016 г. ([url](#)), стр. 58-59; СГИРА, „Върховенство на закона в Афганистан: Американските агенции нямат стратегия и не могат да определят напълно ефективността на програмите, които струват над 1 милиард долара“, юли 2015 г. ([url](#)), стр. 3.

(1095) Баракат, С. и Вардъл, Дж., „Капитализиране на капацитета на афганистанските жени: ролята на жените в възстановяването и развитието на Афганистан“, декември 2001 г. ([url](#)), стр. 44; „Интегрити Уоч Афганистан“, „Преглед на задълженията на Вакил-е-гозари и връзката им с административната корупция“, 2013 г. ([url](#)), стр. 7.

(1096) СГИРА, „Върховенство на закона в Афганистан: Американските агенции нямат стратегия и не могат да определят напълно ефективността на програмите, които струват над 1 милиард долара“, юли 2015 г. ([url](#)), р. 3.

(1097) „Интегрити Уоч Афганистан“, „Борба с корупцията в сектора на отбраната и сигурността в Афганистан“, юли 2016 г. ([url](#)), стр. 58-59.

(1098) Вардак, А., „Десетилетие и половина от възстановяването на правосъдната система в Афганистан: Общ преглед“, 2016 г. ([url](#)), стр. 11.

(1099) „Фрийдъм хаус“, „Свобода в света 2016 г. - Афганистан“, 27 януари 2017 г. ([url](#)).

(1100) Фондация Азия, „Проучване на афганистанския народ 2016 г.“, януари 2017 г. ([url](#)), стр. 43.

(1101) Вардак, А., „Десетилетие и половина от възстановяването на правосъдната система в Афганистан: Общ преглед“, 2016 г. ([url](#)), стр. 11.

(1102) Вардак, А., „Десетилетие и половина от възстановяването на правосъдната система в Афганистан: Общ преглед“, 2016 г. ([url](#)), стр. 113.

(1103) „Интегрити Уоч Афганистан“, „Преглед на задълженията на Вакил-е-гозари и връзката им с административната корупция“, 2013 г. ([url](#)), стр. 7, 13.

идентифицират заподозрени като престъпници ⁽¹¹⁰⁴⁾. Интервюираният за този доклад изследовател обясни, че системата шура все още се използва по-често от официалните правосъдни процеси, но това е по-скоро в полу-градските и селските райони, отколкото в по-големите градове, където официалното правосъдие присъства по-често ⁽¹¹⁰⁵⁾. В проучване на кварталните вакили „Интегрити Уоч Афганистан“ също съобщава, че повечето хора се опитват да използват съдебната система за разрешаване на спорове, като отбелязва обаче, че когато участва жена, съдилищата се „въздържат от ангажиране“ и връщат делото обратно на *джирги*, *вакил-е-гозари*, или на семейството. Съдия, интервюиран за проучването на „Интегрити Уоч Афганистан“, заяви, че причината за това е целта „съдебното време да не се губи“, че жените не могат да посещават редовно съда и че повечето семейства не допускат жени да се обръщат към съда. Проучването на „Интегрити Уоч Афганистан“ от 2013 г. установи, че е много рядко традиционните механизми за разрешаване на спорове да отнасят какъвто и да е въпрос до официалната съдебна система и не регистрира това да се е случвало ⁽¹¹⁰⁶⁾.

Поради разочарованията от официалната съдебна система, хората понякога се обръщат към племенни или талибански съдилища, за да разрешават споровете си ⁽¹¹⁰⁷⁾. Талибаните запазват собствена система за правосъдие в сянка, основана на тълкуването на шариата в регионите под техен контрол ⁽¹¹⁰⁸⁾. Според западния служител това се случва много по-рядко в градовете ⁽¹¹⁰⁹⁾.

3.5.7. Град Кабул

Съдебната практика в съдебната система в Кабул е описана от антрополога и изследователя Антонио Де Лаури като „форма на институционализирано социално договаряне“. Например, при наблюдение на граждански дела авторът описва „култура на преговори“ в първичните съдилища, където съдът играе посредническа роля, без да има за цел запазване на конкретни права или произнасяне на присъди. Съдилищата в Кабул се характеризират с климат на корупция, външен натиск и липса на ресурси, което кара много хора да прибегват до обичайното правосъдие ⁽¹¹¹⁰⁾. Според източници хората в град Кабул са склонни да се обръщат към официалната правосъдна система, но в областите и селските райони разчитат повече на обичайните и неофициалните системи ⁽¹¹¹¹⁾. Изследователят, интервюиран за този доклад, отбелязва, че в градовете хората могат да се опитват да следват и двата пътя в опитите си да получат задоволителен резултат или ако формалните процеси станат твърде продължителни и тромави ⁽¹¹¹²⁾. Западният представител отбелязва, че ако градските жители са разочаровани от официалната система, те също биха се обърнали към обичайните съдилища ⁽¹¹¹³⁾. Същият източник обясни, че дори в градските центрове формалната система отнема изключително дълго време и подкупите са ключът към постигането на желанния резултат. Длъжностното лице отбелязва, че понякога страните се опитват да ангажират някого като „арбитър“ за уреждане на спора, което по същество служи за договаряне на подкупи, дадени на съдии ⁽¹¹¹⁴⁾. Директорът на гражданското сдружение обясни, че в град Кабул решаването на спорове е до голяма степен свързано със способността на кандидатите да плащат за желанния резултат на лица от властта. Източникът каза, че тази динамика е еднаква в град Кабул, град Херат и в Мазари Шариф ⁽¹¹¹⁵⁾.

АОИОП отбелязва, въз основа на проучване на областите град Кабул, Исталиф и Хак-е-Джабер от провинция Кабул, че „има цялостно удовлетворение от работата на официалната правосъдна система, възприемана като сложна, бавна и корумпирана“. Освен това се съобщава, че подкупите на служители в съдебната система са станали обичайно явление. Имаше съобщения, че в рамките на преследването на официалната правосъдна система в Кабул, страни с връзки със съда или търгуващи с власт лица се намесват в резултатите и решенията на съдебните производства. Според АОИОП такава намеса включва подкупи, заплахи и унищожаване или фалшифициране на документи. Съобщава се, че отделни граждани „не са в състояние да се противопоставят на притежателите на власт в спорове“ без риск да бъдат убити или ранени ⁽¹¹¹⁶⁾.

Случаят с голямо значение с убийството от тълпа на Фархунда Маликзада в град Кабул, 27-годишна мюсюлманка, която получила фалшиво обвинение в изгаряне на Коран, след което беше бита и изгорена до смърт пред полицията, е илюстративна за многото проблеми с функционирането на афганистанската официална система, както и с прилагането на афганистанския закон за премахване на насилието над жени (EVAW). Полицията се опита да се намеси и в крайна сметка задържа 50 души за убийството, но не успя да го предотврати. От задържаните лица 49, включително 19

⁽¹¹⁰⁴⁾ „Интегрити Уоч Афганистан“, „Преглед на задълженията на Вакил-е-гозари и връзката им с административната корупция“, 2013 г. ([url](#)), стр. 14-15.

⁽¹¹⁰⁵⁾ Изследовател, Интервю по „Скайп“, 30 януари 2017 г.

⁽¹¹⁰⁶⁾ „Интегрити Уоч Афганистан“, „Преглед на задълженията на Вакил-е-гозари и връзката им с административната корупция“, 2013 г. ([url](#)), стр. 14.

⁽¹¹⁰⁷⁾ Западен служител, Интервю по „Скайп“, 7 февруари 2017 г. ; „Интегрити Уоч Афганистан“, „Национално проучване на корупцията 2016 г.“, 8 декември 2016 г. ([url](#)), стр. 15; „Войс ъф Америка“, „Корупцията насърчава паралелната съдебна система в Афганистан“, 12 януари 2016 г. ([url](#)).

⁽¹¹⁰⁸⁾ Държавен департамент на САЩ, „Държавни доклади за практиките по отношение на правата на човека за 2016 г. - Афганистан“, 3 март 2017 г. ([url](#)), стр. 12.

⁽¹¹⁰⁹⁾ Западен служител, Интервю по „Скайп“, 7 февруари 2017 г.

⁽¹¹¹⁰⁾ Де Лаури, А., „Корупция, правна модернизация и съдебна практика в Афганистан“, 2013 г. ([url](#)), стр. 537-538.

⁽¹¹¹¹⁾ Изследовател, Интервю по „Скайп“, 30 януари 2017 г. ; АОИОП, „Наблюдател на правата в Афганистан: основен доклад“, април 2016 г. ([url](#)), стр. 56-57.

⁽¹¹¹²⁾ Изследовател, Интервю по „Скайп“, 30 януари 2017 г.

⁽¹¹¹³⁾ Западен служител, Интервю по „Скайп“, 7 февруари 2017 г.

⁽¹¹¹⁴⁾ Западен служител, Интервю по „Скайп“, 7 февруари 2017 г.

⁽¹¹¹⁵⁾ Директор на изследователската организация, Интервю по „Скайп“, 6 февруари 2017 г.

⁽¹¹¹⁶⁾ „Афганистанска организация за изследване на обществената политика“, „Наблюдател на правата в Афганистан: основен доклад“, април 2016 г. ([url](#)), стр. 56-57.

полицейски служители, бяха подведени под отговорност; няколко ключови заподозрени лица обаче не бяха заловени от полицията. Адвокатите защитници се оплакват, че тези, които са на съд, не са получили адекватни права на защита от адвокат, като само 7 подсъдимите имат адвокати. Правителството оказва натиск върху съдебната система да намери виновници поради високата значимост на делото. След три дни обсъждания, съдията от Основния съд в Кабул осъди четирима мъже на смърт, 8 други бяха осъдени на 16 години затвор, 18 цивилни и 8 полицаи бяха признати за невинни поради липса на доказателства, а останалите 11 полицаи получиха най-леката възможна присъда - да останат в своите области и да се въздържат от пътуване за една година. В противоречие с афганистанската наказателна процедура, която позволява на различни страни да представят становища и доказателства, жалбата на обвиняемите пред съда се провежда при затворени врати ⁽¹¹¹⁷⁾. Четирите смъртни присъди бяха отменени от апелативния съд през юни 2016 г., без изявления от семейството на жертвата, и наказанията им бяха намалени на между 10 и 12 години затвор за убийството ⁽¹¹¹⁸⁾. Жените адвокати, които са проследили случая, допълнително отбелязват, че случаят подчертава пристрастията на системата към жените, като отбелязват, че някои държавни служители не подкрепят 50 мъже да бъдат наказани за смъртта на една жена ⁽¹¹¹⁹⁾. Върховният съд беше сезиран от адвокатска колегия с искане за ново разглеждане ⁽¹¹²⁰⁾. Върховният съд обаче потвърди намалените присъди ⁽¹¹²¹⁾.

На 8 февруари 2017 г. МООНСА регистрира 20 цивилни убити и 40 ранени след взрив пред Върховния съд в Кабул, много от които са били жени служители на Върховния съд ⁽¹¹²²⁾.

3.5.8. Град Херат

Според проучване на нуждите от обучение на правосъдния сектор в провинция Херат, проведено през 2013 г. и финансирано от италианското посолство в Афганистан, афганистанското министерство на правосъдието е имало 7 служители в провинция Херат ⁽¹¹²³⁾, докато отделът за правна помощ се е състоял от 5 служители, натоварени с назначаването на защитници за бедни лица по наказателни дела. Хората могат да се обърнат към отдела за правна помощ директно за съдействие или да го направят чрез полицията или други правосъдни служби. Отделът за правна помощ и служителите на Министерството на правосъдието в Херат, които бяха интервюирани за проучването, обясниха, че липсата на осведоменост на афганистанците за закона и ниските нива на грамотност, както и корупцията, са ключовите бариери пред достъпа до правосъдие в Херат. Когато бяха интервюирани, служителите от отдела за правна помощ на Херат посочиха, че делата често се бавят поради липса на персонал, голям брой на делата и липса на сътрудничество от страна на полицията и съдебните служители ⁽¹¹²⁴⁾.

Според доклад от 2014 г. Херат е единствената от 34 провинции, където Службата на главния прокурор се ръководи от жена прокурор ⁽¹¹²⁵⁾. През 2013 г. прокуратурата на Херат имаше 92 служители (прокурори и административен персонал) ⁽¹¹²⁶⁾. Три от петимата прокурори, работещи в службата, са имали бакалавърска степен, докато другите двама са завършили гимназия ⁽¹¹²⁷⁾.

НКПЧА документираща няколко случая в Херат, при които жителите са отправяли жалби, които са били отправяни до полицията или правосъдни служители във връзка с конфискация или присвояване на земя и имущество, но на техните жалби не е отговорено и властите не са предприели действия за разрешаването им. В един случай имотът на жената се предполага, че е закупен с фалшиви документи и в търсене на съдействието на съда са издадени постановления за предотвратяване на строителството на нови сгради на това място. Въпреки постановленията на съда и издадените заповеди на полицията, строителството все пак е продължило, твърди се, поради връзката на предприемача с политик в Кабул ⁽¹¹²⁸⁾.

АОИОП съобщава през април 2016 г., че формалната съдебна система на провинция Херат е засегната от корупция в резултат на липса на експертиза, ниско заплащане и политическа намеса от страна на притежателите на власт и държавни служители, което предизвиква обществено недоверие в съдебната система на държавата. Освен това процесите на официално правосъдие са продължителни и се характеризират с „неподходящи искания

⁽¹¹¹⁷⁾ „Ню Йорк таймс“, „Правосъдие с недостатъци след като тълпа уби афганистанска жена“, 26 декември 2015 г. ([url](#)); „Форин полиси“, „Година по-късно, все още няма правосъдие за Фархунда“, 1 април 2016 г. ([url](#)).

⁽¹¹¹⁸⁾ „Ню Йорк таймс“, „Твърди се, че Афганистан е отменил смъртни присъди за линч на жена“, 2 юли 2015 г. ([url](#)).

⁽¹¹¹⁹⁾ „Ню Йорк таймс“, „Твърди се, че Афганистан е отменил смъртни присъди за линч на жена“, 2 юли 2015 г. ([url](#)).

⁽¹¹²⁰⁾ „Ню Йорк таймс“, „Афганистанска комисия ще призове за повторно разглеждане на делото за смъртта на Фархунда, жена учен“, 12 август 2015 г. ([url](#)).

⁽¹¹²¹⁾ „Форин полиси“, „Година по-късно, все още няма правосъдие за Фархунда“, 1 април 2016 г. ([url](#)).

⁽¹¹²²⁾ МООНСА, „МООНСА осъжда нападението пред върховния съд в Кабул“, 8 февруари 2017 г. ([url](#)).

⁽¹¹²³⁾ „Афганистан Мениджмънт енд Маркетинг Кънсълтънтс“, „Основно проучване на нуждите от обучение на заинтересованите страни в областта на правосъдието в провинция Херат“, 2013 г. ([url](#)), стр. 29.

⁽¹¹²⁴⁾ „Афганистан Мениджмънт енд Маркетинг Кънсълтънтс“, „Основно проучване на нуждите от обучение на заинтересованите страни в областта на правосъдието в провинция Херат“, 2013 г. ([url](#)), стр. 30, 39.

⁽¹¹²⁵⁾ „Организация за международно право за развитие“, „Участие на жените в професионалния сектор на Афганистан“, 6 юни 2014 г. ([url](#)), стр. 24.

⁽¹¹²⁶⁾ „Организация за международно право за развитие“, „Участие на жените в професионалния сектор на Афганистан“, 6 юни 2014 г. ([url](#)), стр. 24.

⁽¹¹²⁷⁾ „Организация за международно право за развитие“, „Участие на жените в професионалния сектор на Афганистан“, 6 юни 2014 г. ([url](#)), стр. 24.

⁽¹¹²⁸⁾ НКПЧА, „Положението с правата на човека в Афганистан през 1393 г.“, 11 август 2015 г. ([url](#)), стр. 46-47.

от служители на официалното правосъдие“. АОИОП също така отбелязва, че в окръжите съдиите са изложени на риск да бъдат заплашени от местни властници и въоръжени групи ⁽¹¹²⁹⁾. През септември 2016 г. АОИОП съобщи, че в провинция Херат не са отбелязвани промени в нивата на корупция в официалните правосъдни институции ⁽¹¹³⁰⁾.

В Херат е съобщено, че през януари 2015 г. полицаи от Централното следствено отделение е арестуван за приемане на подкупи. Въпреки това срещу него не са взети дисциплинарни мерки ⁽¹¹³¹⁾. Наказани са и други случаи на сериозни нарушения на Кодекса за поведение, като например отстраняването от президента Гани на 20 полицаи от Херат, които са били подложени на разследване ⁽¹¹³²⁾.

През май 2016 г. правителството на Афганистан не успя да потърси отговорност от ръководителя на провинциалния съвет на Херат Хаджи Камран Ализаи, когато неговите телохранители са ранили сериозно офицер от НДС в центъра на Херат ⁽¹¹³³⁾. През август редакторът на вестник от Херат заяви, че Ализаи заплашва журналисти в регионалните офиси на вестника ⁽¹¹³⁴⁾. В друг пример, през есента на 2016 г., въоръжените телохранители на Ализаи също са нахлули в Апелативната прокуратура на Херат, за да освободят човек, обвинен в присвояване ⁽¹¹³⁵⁾. Съобщава се, че Ализаи е бил отстранен от длъжност, поставен под забрана за пътуване и е бил разследван от Службата на главния прокурор ⁽¹¹³⁶⁾.

През април 2016 г. шефът на Апелативния съд в Херат Самиуддин Рахин беше убит при стрелба от преминаващо превозно средство пред къщата си в петия квартал на град Херат. Двама души бяха арестувани за убийството на главния прокурор ⁽¹¹³⁷⁾.

3.5.9. Мазари Шариф

Нивата на корупция в Балх се описват като високи и непреодолими в съда, Службата на главния прокурор и Отдел Хукук ⁽¹¹³⁸⁾. В статия от 2015 г. на „Паджуок“ е цитиран председателят на провинциалния съвет на Балх, който посочва, че корупцията и подкупите в провинция Балх са проблем за всички правителствени ведомства в провинцията, но особено се отбелязва отделите за обществено здравеопазване и образование, както и службата на главния прокурор и съдилищата, където изглежда има по-високи нива на корупция ⁽¹¹³⁹⁾. Друга статия в медията обаче цитира говорител на провинциалното правителство, който заяви, че правителството не може да отрече нивото на корупция в местните отдели, но посочва, че тя е по-ниска в Балх в сравнение с други провинции ⁽¹¹⁴⁰⁾.

Старшият политически анализатор за Афганистан, който беше интервюиран за този доклад, заяви, че що се отнася до преминаването от арест към съдебен процес в официалната съдебна система в Мазари Шариф, хората често са освобождавани поради местни връзки или след подкупи ⁽¹¹⁴¹⁾. Същият източник направи забележката, че в съдебната система човек не може да води съдебен спор или да получи съдебно решение без подкуп - това е такса за система за услуги, което означава, че лицето, което плати най-високия подкуп, ще получи желаните резултат ⁽¹¹⁴²⁾. АОИОП направи същото наблюдение за провинция Балх в по-широк план, че има широко разпространено мнение, че „институциите за официално правосъдие обикновено решават случаите само когато се плащат подкупи или когато са включени лични връзки“. Същият източник съобщи, че дори в случаите, когато служителите на правосъдието се опитват да разрешават случаите по справедлив начин, те са изправени пред заплахи или натиск от страна на местните властимащи, което води до отмяната на решенията. АОИОП посочи, че подобна динамика е по-лоша в Мазари Шариф в сравнение с областите поради по-голямата концентрация на местни заинтересовани лица ⁽¹¹⁴³⁾. През септември 2016 г. АОИОП съобщи, че в провинция Балх се наблюдава

⁽¹¹²⁹⁾ „Афганистанска организация за изследване на обществената политика“, „Наблюдател на правата в Афганистан: основен доклад“, април 2016 г. ([url](#)), стр. 48-49.

⁽¹¹³⁰⁾ „Афганистанска организация за изследване на обществената политика“, „Наблюдател на правата в Афганистан: цикъл на наблюдения 2: май 2016 - август 2016 г.“, септември 2016 г. ([url](#)), стр. 16.

⁽¹¹³¹⁾ „Трансперънси интернешънъл“/„Интегрити Уоч Афганистан“, „Оценка на националната система за професионална етика 2015 г.“, 16 февруари 2016 г. ([url](#)), стр. 97.

⁽¹¹³²⁾ „Трансперънси интернешънъл“/„Интегрити Уоч Афганистан“, „Оценка на националната система за професионална етика 2015 г.“, 16 февруари 2016 г. ([url](#)), стр. 97.

⁽¹¹³³⁾ Каземи, С. Р., „Битката между закона и силата: разпръснатата политическа власт и влошаваща се сигурност подлагат на тест динамиката на Херат“, 11 януари 2017 г. ([url](#)).

⁽¹¹³⁴⁾ Държавен департамент на САЩ, „Държавни доклади за практиките по отношение на правата на човека за 2016 г. - Афганистан“, 3 март 2017 г. ([url](#)), стр. 21.

⁽¹¹³⁵⁾ Каземи, С. Р., „Битката между закона и силата: разпръснатата политическа власт и влошаваща се сигурност подлагат на тест динамиката на Херат“, 11 януари 2017 г. ([url](#)).

⁽¹¹³⁶⁾ Държавен департамент на САЩ, „Държавни доклади за практиките по отношение на правата на човека за 2016 г. - Афганистан“, 3 март 2017 г. ([url](#)), стр. 21.

⁽¹¹³⁷⁾ „Паджуок афган нюз“, „Двама задържани по обвинения в убийство на главния прокурор в Херат“, 29 април 2016 г. ([url](#)); „Хаама прес“, „Председателят на апелативния съд в Херат беше застрелян от неизвестни въоръжени лица“, 28 април 2016 г. ([url](#)).

⁽¹¹³⁸⁾ „Афганистанска организация за изследване на обществената политика“, „Наблюдател на правата в Афганистан: основен доклад“, април 2016 г. ([url](#)), стр. 24.

⁽¹¹³⁹⁾ „Паджуок афган нюз“, „Отделите на правителството в Балх са обзети от корупция, заяви Ръководителят на провинциалния съвет“, 17 юни 2015 г. ([url](#)).

⁽¹¹⁴⁰⁾ „Паджуок афган нюз“, „Отделите в Балх са най-малко корумпирани, твърди официален представител“, 27 февруари 2016 г. ([url](#)).

⁽¹¹⁴¹⁾ Ноджуми, Н., старши политически анализатор, Интервю по „Скайп“, 16 февруари 2017 г.

⁽¹¹⁴²⁾ Ноджуми, Н., старши политически анализатор, Интервю по „Скайп“, 16 февруари 2017 г.

⁽¹¹⁴³⁾ „Афганистанска организация за изследване на обществената политика“, „Наблюдател на правата в Афганистан: основен доклад“, април 2016 г. ([url](#)), стр. 24.

намаляване на корупцията в съдебната система поради преместването на някои длъжностни лица; нивата на корупция в полицията обаче останаха непроменени ⁽¹¹⁴⁴⁾. През януари 2015 г. съдия от апелативния съд в Балх беше арестуван в Мазари Шариф от НДС за приемане на подкупи ⁽¹¹⁴⁵⁾.

Поради корупция и закъснения делата в официалните съдебни институции могат да отнемат години ⁽¹¹⁴⁶⁾. Без да предоставя подробности, ръководителят на правосъдния отдел в Балх обясни в годишния си доклад за резултатите от работата пред обществеността за 2015 г., че от неговия отдел са изпратени 2320 дела до съда, 85 до полицейското управление и че 236 дела са „изчистени“ ⁽¹¹⁴⁷⁾.

При представянето на годишни отчети за изпълнението през 2015 г., докато представяше доклада си, ръководителят на Службата на главния прокурор в Балх каза, че „въз основа на инструкциите на правителството те нямат правомощията да [контролират] местните отдели“ и са отговорни само за провеждане на дела, заведени от институции за сигурност ⁽¹¹⁴⁸⁾.

НКПЧА идентифицира редица бариери пред достъпа до правосъдие през 2015 г. и отбеляза по отношение на Мазари Шариф, че „неспособността на полицията да призове обвиняемия, както и това, че адвокатът не ги е довел пред съда ... е довела до производство по дела да се забави“ ⁽¹¹⁴⁹⁾.

През юни 2016 г. „Паджуок афган нюз“ съобщи, че момиче е било изнасилено от местен политик в Балх. Старейшините на селото обвиниха губернатора Ата, че е скалъпил политически заговор срещу политически съперник, като го обвини в изнасилване на момиче. Съобщава се, че родителите на момичето са я завели в звеното за преследване по закона срещу насилието срещу жени в Службата на главния прокурор в Мазари Шариф, за да регистрират изнасилването и е издадена заповед на полицията да арестува заподозрения; обаче полицията не го арестува. Съобщава се, че старейшини от селото, които отричат да е било извършено изнасилване, са отишли до провинциалния съвет, за да ги помолят да оказват натиск върху съдебната власт да засили разследването по предполагаемия заговор ⁽¹¹⁵⁰⁾.

ВКБООН в Афганистан заяви, че в Мазари Шариф, както и при Афганистанската национална полиция, високото ниво на безнаказаност за престъпления със сексуално и основано на пола насилие засяга разследващите и обвинителните сегменти на системата за сигурност и съдебна система. Дискриминацията спрямо жените е често срещана и при дела за наследство и при издаване на лични карти от местните власти ⁽¹¹⁵¹⁾.

3.6. Усилията за борба с корупцията и механизмите за докладване на неправомерно поведение

3.6.1. Докладване на корупция и неправомерно поведение от длъжностни лица и полиция

Според Държавния департамент на САЩ законът предвижда наказания за корупция от длъжностни лица, но това не се прилага ефективно и корупцията се случва безнаказано ⁽¹¹⁵²⁾.

Граждански жалби за корупция могат да се подават до Върховната служба за надзор и корупция (НООАС), която според уебсайта си има правомощието да „управлява и разследва всяка жалба, свързана с твърдения за административна корупция“ ⁽¹¹⁵³⁾. Върховната служба за надзор и корупция отговаря за провеждането на първоначални разследвания и определянето дали да насочи жалбите към Службата на главния прокурор за разследване и наказателно преследване; тези разследвания обаче рядко водят до наказателно преследване. Според СГИРА службата „често няма авторитет и правомощия за изпълнение“ ⁽¹¹⁵⁴⁾.

„Трансперънси интернешънъл“/„Интегрити Уоч Афганистан“ оцени Върховната служба за надзор и корупция като „една от най-слабите агенции в афганистанската държавна структура“ поради липса на независимост, политическа намеса, слаба правна подкрепа, предполагаема корупция и лошо ръководство. Освен това,

⁽¹¹⁴⁴⁾ „Афганистанска организация за изследване на обществената политика“, „Наблюдател на правата в Афганистан: цикъл на наблюдения 2: май 2016 - август 2016 г.“, септември 2016 г. ([url](#)).

⁽¹¹⁴⁵⁾ „Бактар нюз“, „Съдия от съд беше арестуван в Балх“, 22 януари 2015 г. ([url](#)).

⁽¹¹⁴⁶⁾ „Афганистанска организация за изследване на обществената политика“, „Наблюдател на правата в Афганистан: основен доклад“, април 2016 г. ([url](#)), стр. 24.

⁽¹¹⁴⁷⁾ „Паджуок афган нюз“, „Беше представен годишен доклад за резултатите от работата на отделите в Балх“, 7 февруари 2015 г. ([url](#)).

⁽¹¹⁴⁸⁾ „Паджуок афган нюз“, „Беше представен годишен доклад за резултатите от работата на отделите в Балх“, 7 февруари 2015 г. ([url](#)).

⁽¹¹⁴⁹⁾ НКПЧА, Годишен доклад 1394, 13 септември 2016 г. ([url](#)), стр. 58.

⁽¹¹⁵⁰⁾ „Паджуок афган нюз“, „Старейшините на Алам Кел отричат групово изнасилване на момиче“, 9 юни 2016 г. ([url](#)).

⁽¹¹⁵¹⁾ ВКБООН, имейл, 3 март 2017 г. ВКБООН Афганистан направи това допълнение по време на прегледа на този доклад.

⁽¹¹⁵²⁾ Държавен департамент на САЩ, „Държавни доклади за практиките по отношение на правата на човека за 2016 г. - Афганистан“, 3 март 2017 г. ([url](#)), стр. 30.

⁽¹¹⁵³⁾ Ислямска република Афганистан - Върховната служба за надзор и корупция, „От какво мога да се оплача?“, без дата ([url](#)).

⁽¹¹⁵⁴⁾ СГИРА, „Тримесечен доклад до Конгреса на САЩ“, 30 януари 2017 г. ([url](#)), стр. 141-142.

обществото няма доверие в институцията, че ще разследва успешно корупцията. На практика случаите, разследвани от Върховната служба за надзор и корупция, не са преследвани съдебно поради липса на доказателства, според Службата на главния прокурор ⁽¹¹⁵⁵⁾. Според Държавния департамент на САЩ случаи на корупция рядко се разследват, особено ако включват полиция ⁽¹¹⁵⁶⁾.

„Трансперънси интернешънъл“/„Интегрити Уоч Афганистан“ съобщава, че въпреки че в закона има мерки за отчетност на полицията и на Службата на главния прокурор, такива закони „мълчат относно независимите механизми, чрез които гражданите могат да се оплакват от неправомерно поведение в полицейските действия“. МВР е отговорно за разследване на жалби срещу полиция, подадени от граждани и такива жалби трябва да бъдат преследвани по съдебен път от Службата на главния прокурор ⁽¹¹⁵⁷⁾. Директорът на изследователска организация, който беше интервюиран за този доклад, заяви, че няма вътрешен надзор над полицията, когато човек срещне несправедливост. Разглеждането на нечий жалби не се третира като право. Вместо това беше отбелязана способността на човек да плаща за правна защита чрез подкуп ⁽¹¹⁵⁸⁾.

Според представителя на организация на гражданското общество, предоставил информация за този доклад, има два основни метода за съобщаване на нарушение на полицията: да се обадят на горещата телефонна линия 119, при което гражданите могат да съобщат за всяко престъпление, включително неправилно поведение на полицията, или да се свържат с отдела на полицейския омбудсман на НКПЧА. Източникът съобщи, че тези механизми рядко се използват от гражданите, тъй като хората не са запознати със службата 119 и звеното НКПЧА. Същият източник заявява, че тези, които са докладвали за неправомерно поведение на полицията чрез услугата 119, не са получили адекватен отговор ⁽¹¹⁵⁹⁾. Старшият политически анализатор обясни също, че единственото средство за помощ, който човек има, ако иска да подаде оплакване от полицията, е да се обърне към НКПЧА или МООНСА, особено за случаите на малтретиране от полицията. Той смята, че има малко други средства, освен НКПЧА, МООНСА или обръщане към бунтовници, което хората понякога правят, въпреки че това се случва главно в селските райони ⁽¹¹⁶⁰⁾. ОКСФАМ съобщава, че НКПЧА има офис на полицейски омбудсман за външен надзор и жалби, с главен офис в Кабул и клонове в Нангархар, Балх и Херат. Същият източник отбелязва, че през 2012 г. в НКПЧА са получени 105 жалби от тормоз и сексуално насилие от полицията, но недостатъчното докладване е повсеместен проблем. Не беше предоставена допълнителна информация за резултатите от жалбите ⁽¹¹⁶¹⁾.

Има две институции, отговорни за разследването и преследването на корупцията в полицията: Дирекция военна прокуратура (Sagonwali Nezami, SN) и Военният съд (Mahkameh Nezami, MN). Според „Интегрити Уоч Афганистан“ случаите на полицейска корупция рядко биват отнасяни до тях за наказателно преследване и са подкупавани от политическа намеса ⁽¹¹⁶²⁾. Изследването на „Интегрити Уоч Афганистан“ върху полицията в град Кабул установи, че арестът и разследването на висши офицери са рядкост и „се смята, че е много трудно да се документират при липса на задълбочени разследвания“ ⁽¹¹⁶³⁾.

„Трансперънси интернешънъл“/„Интегрити Уоч Афганистан“ съобщава, че през 2015 г. МВР е разследвало 145 жалби, подадени срещу полицията, от които 51 са подадени от други полицейски служители, а 35 са подадени от граждани за местна полиция ⁽¹¹⁶⁴⁾. Информация за по-нататъшни действия, предприети по тези оплаквания, не може да бъде намерена.

Според „Интегрити Уоч Афганистан“ през 2014 г. на горещата телефонна линия на 119 са получени над 2000 жалби от корупция в полицията, подадени от граждани. Само 9 дела бяха отнесени за наказателно преследване и нито едно въздействие не беше проведено. Вместо това жалбите са използвани от служители на МВР за изнудване за пари от служителите, срещу които са подадени жалбите, преди отпадането на делата ⁽¹¹⁶⁵⁾. Ройтерс съобщава, че ООН е спонсорира доклад относно липсата на ефективност на горещата линия. Докладът на ООН установява, че началникът на Службата на генералния инспектор, отговарящ за разследването на жалбите, ги е игнорирал или блокирал ⁽¹¹⁶⁶⁾. Други източници съобщават, че когато се подават жалби за полиция, понякога те могат да бъдат използвани за изнудване на обвиняемия, вместо за разрешаване на проблема ⁽¹¹⁶⁷⁾.

⁽¹¹⁵⁵⁾ „Трансперънси интернешънъл“/„Интегрити Уоч Афганистан“, „Оценка на националната система за професионална етика 2015 г.“, 16 февруари 2016 г. ([url](#)), стр. 141-143.

⁽¹¹⁵⁶⁾ Държавен департамент на САЩ, „Държавни доклади за практиките по отношение на правата на човека за 2016 г. - Афганистан“, 3 март 2017 г. ([url](#)), стр. 30.

⁽¹¹⁵⁷⁾ „Трансперънси интернешънъл“/„Интегрити Уоч Афганистан“, „Оценка на националната система за професионална етика 2015 г.“, 16 февруари 2016 г. ([url](#)), стр. 94.

⁽¹¹⁵⁸⁾ Директор на изследователска организация, Интервю по „Скайп“, 6 февруари 2017 г.

⁽¹¹⁵⁹⁾ Представител на организация на гражданското общество в Афганистан, който поиска да остане анонимен, имейл, 28 януари 2017 г.

⁽¹¹⁶⁰⁾ Ноджуми, Н., старши политически анализатор, Интервю по „Скайп“, 16 февруари 2017 г.

⁽¹¹⁶¹⁾ ОКСФАМ, „Жените и афганистанската полиция“, 10 септември 2013 г. ([url](#)), стр. 18.

⁽¹¹⁶²⁾ „Интегрити Уоч Афганистан“, „Назначения на висши позиции и корупция в градската полиция в Кабул“, декември 2015 г. ([url](#)), стр. 22.

⁽¹¹⁶³⁾ „Интегрити Уоч Афганистан“, „Назначения на висши позиции и корупция в градската полиция в Кабул“, декември 2015 г. ([url](#)), стр. 20.

⁽¹¹⁶⁴⁾ „Трансперънси интернешънъл“/„Интегрити Уоч Афганистан“, „Оценка на националната система за професионална етика 2015 г.“, 16 февруари 2016 г. ([url](#)), стр. 95.

⁽¹¹⁶⁵⁾ „Интегрити Уоч Афганистан“, „Назначения на висши позиции и корупция в градската полиция в Кабул“, декември 2015 г. ([url](#)), стр. 22.

⁽¹¹⁶⁶⁾ „Ройтерс“, „Разследване на ООН открива корупция в афганистанския отдел за надзор на полицията“, 19 април 2015 г. ([url](#)).

⁽¹¹⁶⁷⁾ Директор на изследователска организация, Интервю по „Скайп“, 6 февруари 2017 г.; Западен представител, Интервю по „Скайп“, 7 февруари 2017 г.

3.6.2. „Център за антикорупционно правосъдие“ (АСЈС) и „Работна група за борба с особено тежки престъпления“ (МСТФ)

Правителството полага усилия за справяне с корупцията в съдебната система и публичните институции, като разследване и арестуване на съдии за корупция и уволнение на корумпирани служители⁽¹¹⁶⁸⁾. Според западен служител новото правителство се опитва да се справи с корупцията, но напредъкът е ограничен⁽¹¹⁶⁹⁾. През октомври 2016 г. СГИРА съобщи, че в Министерството на вътрешните работи не е отбелязан значителен напредък в усилията за борба с корупцията, отбелязвайки, че въпреки че и министерствата на отбраната и вътрешните работи са разработили антикорупционни планове, изпълнението е бавно, тъй като Министерството на отбраната е „постигнало известен напредък“, докато МВР все още чака одобрение на плана си⁽¹¹⁷⁰⁾.

През август 2016 г. президентът Гани откри „Център за антикорупционно правосъдие“ (АСЈС), за да преследва случаи за корупция на високо ниво в правителството⁽¹¹⁷¹⁾. Съобщава се, че центърът има 7 първоинстанционни съдии и 7 апелативни съдии, 25 прокурори и 12 следователи, както и административен помощен персонал⁽¹¹⁷²⁾. „Център за антикорупционно правосъдие“ обединява следователи от „Работна група за борба с особено тежки престъпления“ (МСТФ), прокурорите на Службата на Главния прокурор (АГО) и съдии⁽¹¹⁷³⁾. Правителството откри ново съоръжение за „Център за антикорупционно правосъдие“ (АСЈС) през януари 2017 г.⁽¹¹⁷⁴⁾.

СГИРА съобщава, че към декември 2016 г. 55 дела са били насочени към „Център за антикорупционно правосъдие“ с 8 дела, оценени за наказателно преследване⁽¹¹⁷⁵⁾. Бяха издадени две важни присъди: управител на банков клон беше осъден за присвояване на 152 500 долара и осъден на 10 години затвор, а прокурор на високо ниво от Службата на главния прокурор беше осъден за приемане на подкуп от 250 долара, с присъда от 2,5 години затвор и глоба в размер на 750 долара⁽¹¹⁷⁶⁾. Трета присъда беше достигната през януари 2017 г., когато Център за антикорупционно правосъдие и Работната група за борба с особено тежки престъпления успешно разследваха и преследваха висш служител на МВР за вземане на подкупи от стотици хиляди долари. Длъжностното лице беше признато за виновно, глобено и осъдено на 14 години затвор⁽¹¹⁷⁷⁾. Производството, предприето от Център за антикорупционно правосъдие, беше описано от международни наблюдатели като „процесуално справедливо, подредено и професионално“⁽¹¹⁷⁸⁾.

Между март 2015 г. и март 2016 г. Службата на главния прокурор съобщи, че е осъществила наказателно преследване срещу 163 афганистански служители за присвояване, 145 лица за подкуп (включително 94 от военната полиция и пет от Националната дирекция по сигурността) и 1030 служители за злоупотреба с власт⁽¹¹⁷⁹⁾. Генералната прокуратура има звено за борба с корупцията, което съобщава, че е осъществило наказателно преследване на 22 случая на корупция на ниско ниво от април 2016 г.⁽¹¹⁸⁰⁾.

Работната група за борба с особено тежки престъпления е полицейско звено, създадено за разследване и извършване на арести във връзка с корупция на високо ниво⁽¹¹⁸¹⁾. СГИРА отбеляза, че ефективността на Работната група за борба с особено тежки престъпления да предприеме действия срещу корупцията на високо ниво „продължава да бъде ограничена от външни фактори, като корупция в Службата на главния прокурор и политически натиск“. Съобщава се, че командирът на МВР на афганистанската униформена полиция „е заплашил да убие служители на Работната група за борба с особено тежки престъпления, ако започнат разследване без одобрението на командира“, а при друг инцидент министърът на вътрешните работи е наредил на Работната група за борба с особено тежки престъпления да освободи заподозрян поради тяхното „споделено географско наследство“; Работната група за борба с особено тежки престъпления обаче не е изпълнила нареждането⁽¹¹⁸²⁾.

Според Държавния департамент на САЩ безнаказаността е изострила корупцията сред длъжностните лица⁽¹¹⁸³⁾. Съобщава се, че съдебните преследвания при корупция са имали „слаб възпиращ ефект“ и влошената ситуация по сигурността е допринесла за безнаказаност за корупционни практики⁽¹¹⁸⁴⁾. Според „Интегрити Уоч Афганистан“, въпреки 10-годишната полицейска реформа, малко е постигнато по

⁽¹¹⁶⁸⁾ „Ариана нюз“, „7 бивши афганистански министри ще бъдат преследвани за корупция“, 7 февруари 2015 г. ([url](#)).

⁽¹¹⁶⁹⁾ Западен служител, Интервю по „Скайп“, 7 февруари 2017 г.

⁽¹¹⁷⁰⁾ СГИРА, „Тримесечен доклад до Конгреса на САЩ“, 30 октомври 2016 г. ([url](#)), стр. 168-169.

⁽¹¹⁷¹⁾ „Толо Нюз“, „Център за антикорупционно правосъдие“, 28 август 2016 г. ([url](#)); СГИРА, „Тримесечен доклад до Конгреса на САЩ“, 30 октомври 2016 г. ([url](#)), стр. 166; Операция „Страж на свободата“, 30 септември 2016 г. ([url](#)), стр. 63; Съвет за сигурност на ООН, „Ситуацията в Афганистан и нейните последици за международния мир и сигурност“, 13 декември 2016 г. ([url](#)), параграф 42.

⁽¹¹⁷²⁾ Департамент на отбраната на САЩ, „Главен генерален инспектор за извънредни операции в чужбина“, 30 септември 2016 г. ([url](#)), стр. 63.

⁽¹¹⁷³⁾ СГИРА, „Тримесечен доклад до Конгреса на САЩ“, 30 януари 2017 г. ([url](#)), стр. 139-141.

⁽¹¹⁷⁴⁾ Генерален секретар на ООН, „Ситуацията в Афганистан и нейните последици за международния мир и сигурност“, 3 март 2017 г. ([url](#)), разглеждано на: 7 март 2017 г., параграф 35.

⁽¹¹⁷⁵⁾ СГИРА, „Тримесечен доклад до Конгреса на САЩ“, 30 януари 2017 г. ([url](#)), стр. 140.

⁽¹¹⁷⁶⁾ Държавен департамент на САЩ, „Държавни доклади за практиките по отношение на правата на човека за 2016 г. - Афганистан“, 3 март 2017 г. ([url](#)), стр. 31; СГИРА, „Тримесечен доклад до Конгреса на САЩ“, 30 януари 2017 г. ([url](#)), стр. 140; „Фрийдъм хаус“, „Свобода в света 2016 г. - Афганистан“, 27 януари 2017 г. ([url](#)).

⁽¹¹⁷⁷⁾ СГИРА, „Тримесечен доклад до Конгреса на САЩ“, 30 януари 2017 г. ([url](#)), стр. 44.

⁽¹¹⁷⁸⁾ Държавен департамент на САЩ, „Държавни доклади за практиките по отношение на правата на човека за 2016 г. - Афганистан“, 3 март 2017 г. ([url](#)), стр. 31.

⁽¹¹⁷⁹⁾ СГИРА, „Тримесечен доклад до Конгреса на САЩ“, 30 октомври 2016 г. ([url](#)), стр. 166.

⁽¹¹⁸⁰⁾ СГИРА, „Тримесечен доклад до Конгреса на САЩ“, 30 януари 2017 г. ([url](#)), стр. 141.

⁽¹¹⁸¹⁾ „Вашингтон пост“, „Неотстъпчивите ченгета от афганистанския отдел за борба с особено тежки престъпления срещу „океан“ от закононарушения“, 4 юни 2016 г. ([url](#)).

⁽¹¹⁸²⁾ СГИРА, „Тримесечен доклад до Конгреса на САЩ“, 30 октомври 2016 г. ([url](#)), стр. 169-170.

⁽¹¹⁸³⁾ Държавен департамент на САЩ, „Държавни доклади за практиките по отношение на правата на човека за 2016 г. - Афганистан“, 3 март 2017 г. ([url](#)), стр. 31.

⁽¹¹⁸⁴⁾ „Фрийдъм хаус“, „Свобода в света 2016 г. - Афганистан“, 27 януари 2017 г. ([url](#)).

отношение на създаване на отговорни полицейски сили, дори в град Кабул ⁽¹¹⁸⁵⁾. Според АОИОП, в доклад от септември 2016 г., административни реформи, като промени в ръководството и смяна на корумпирани служители, както и обучения за полицията, са довели до положителни промени в няколко провинции, въпреки че корупцията остава проблем във всички провинции ⁽¹¹⁸⁶⁾. МООНСА съобщи, че гражданската защита се е влошила през 2016 г. от смесения ефект на „всеобхватно отсъствие на отговорност“ за нарушения на човешките права от страните в конфликта ⁽¹¹⁸⁷⁾.

3.7. Опит на разселени и завръщащи се лица

3.7.1. Мрежи за защита

Според изследователя, интервюиран за този доклад, проблемът за вътрешно разселените и завръщащите се лица е, че за хората, които са наскоро върнати, или хората, които са извън Афганистан за продължителен период, тези, които нямат изградени мрежи, които биха помогнали за защитата им и заселването им в тези градове, и които могат да се застъпят за тях, се сблъскват с трудности. Справянето с разселването изисква вътрешно разселени/завръщащи се лица да разчитат на семейни или племенни мрежи, тъй като те предоставят информация и улесняват придвижването. При липса на защита от властите в селища на вътрешно разселени лица или неформални селища, например, хората могат да бъдат прихванати от или трябва да потърсят защита от местни търгувачи с влияние. Също така, хората, които нямат изградена мрежа на местно ниво, е по-вероятно да бъдат използвани или да бъдат възприети с критика от местното население. Източникът каза, че полицията едва ли ще реагира на някого в такава ситуация, защото той или тя няма да има установени местни мрежи, които да се застъпят за него/нея ⁽¹¹⁸⁸⁾. Старшият политически анализатор в Афганистан, интервюиран за този доклад, обясни, че хората без изградени мрежи, които да помогнат на човек да се ориентира на местно ниво, биха изпитали значителни трудности при преселването. Хората, които са били извън страната, израснали в Иран, Европа или САЩ, биха били в особено трудно положение поради непознаването на местните системи. Той обясни, че лицето може да не знае как да реагира в местни ситуации, което би могло да го постави в положение, в което да бъде заплашено или правата му да бъдат нарушени ⁽¹¹⁸⁹⁾. Изследователят даде пример: ако човек е бил в Иран 20 години или е напуснал Афганистан, когато е бил много млад и е израснал в Европа и сега се връща, ще бъде много трудно този човек сега да се адаптира, защото той не знае как да работи в местната среда и култура, особено ако не е имал местна мрежа или отношения. Местната общност ще усети, че човек не се вписва правилно, хората веднага ще се възползват от него и това може да идентифицира човека като външен човек, което затруднява интеграцията ⁽¹¹⁹⁰⁾. Поради вкоренената корупция, клиентелизъм и непотизъм, които обхващат институциите, е трудно за хората, които не са местни, да разберат и да се адаптират към това, дори да получат основна документация като лична карта или шофьорска книжка ⁽¹¹⁹¹⁾.

Старшият политически анализатор обясни, че хората, които са живели в Иран продължително време или са израснали като деца в Иран и имат ирански акцент или говорят на ирански диалект на фарси, биха се открили и може да имат затруднения при интеграцията, защото може да не бъдат възприети като „афганистанци“ ⁽¹¹⁹²⁾. Изследователят, интервюиран за този доклад, също заяви, че афганистанците, които са живели в Иран продължително време, или особено в Техеран, имат силен акцент, когато говорят дари, което може да създаде пречки пред наемането на работа ⁽¹¹⁹³⁾.

За допълнителна информация относно мрежите вижте раздела [2.8 Стратегии за справяне/Мрежи за подкрепа](#).

3.7.2. Принудително изселване

Разселените хора, живеещи в населени места около градски центрове, включително град Кабул, Херат и Мазари Шариф, са изложени на постоянен риск от принудително изселване, тъй като им липсват възможности за жилища на достъпни цени и заемат собственост без разрешение ⁽¹¹⁹⁴⁾.

⁽¹¹⁸⁵⁾ „Интегрити Уоч Афганистан“, „Назначения на висши позиции и корупция в градската полиция в Кабул“, декември 2015 г. ([url](#)), стр. 24.

⁽¹¹⁸⁶⁾ „Афганистанска организация за изследване на обществената политика“, „Наблюдател на правата в Афганистан: цикъл на наблюдения 2: май 2016 – август 2016 г.“, септември 2016 г. ([url](#)), стр. 37, 39.

⁽¹¹⁸⁷⁾ МООНСА, „Афганистан - Защита на гражданите лица във въоръжен конфликт. Годишен доклад 2016“, 6 февруари 2017 г. ([url](#)), стр. 12.

⁽¹¹⁸⁸⁾ Изследовател, Интервю по „Скайп“, 30 януари 2017 г.

⁽¹¹⁸⁹⁾ Ноджуми, Н., старши политически анализатор, Интервю по „Скайп“, 8 февруари 2017 г.

⁽¹¹⁹⁰⁾ Изследовател, Интервю по „Скайп“, 30 януари 2017 г.

⁽¹¹⁹¹⁾ Ноджуми, Н., старши политически анализатор, Интервю по „Скайп“, 8 февруари 2017 г.

⁽¹¹⁹²⁾ Ноджуми, Н., старши политически анализатор, Интервю по „Скайп“, 8 февруари 2017 г.; Изследователи, Интервю по „Скайп“, 30 януари 2017 г.

⁽¹¹⁹³⁾ Изследовател, Интервю по „Скайп“, 30 януари 2017 г.

⁽¹¹⁹⁴⁾ „Амнести интернешънъл“, „Деца ми ще умрат тази зима“ Неспазеното обещание на Афганистан към разселените лица“, 31 май 2016 г. ([url](#)), стр. 31-32; „Център за наблюдение на вътрешното разселване“ и „Норвежки съвет за бежанците“, „Все още в риск: Сигурност на властта и принудително изгонване на вътрешно разселените лица и бежанците, завърнали се в Афганистан“, февруари 2014 г. ([url](#)), стр. 5, 9, 10, 17.

Източници посочват, че полицията е замесена в изселванията на разселени лица и неформални селища⁽¹¹⁹⁵⁾. Това е особено ясно в случаите, когато правителството иска земята, използвана за селището, да бъде върната⁽¹¹⁹⁶⁾. Доклад от 2014 г. на Центъра за наблюдение на вътрешното разселване (IDMC) и Норвежкия съвет за бежанците (NRC), който се фокусира върху разселените в градове лица, включително продължително разселени лица и завръщащи се, установява, че в Мазари Шариф 27 семейства са принудително изгонени от оспорвана общинска собственост в селището на кръстовището Фердауси. В град Кабул са изгонени 26 семейства от селището Якатут. Проучването също така установи, че 4900 семейства, заселени на общински и държавни земи, са изправени пред заплахата от изселване от селища Маслах, Шайдаи и Минарет в град Херат⁽¹¹⁹⁷⁾. През май 2016 г. ООН съобщи, че Маслах остава под заплаха от изселване⁽¹¹⁹⁸⁾. Към октомври 2016 г. семействата в селищата на разселените лица в Херат Минарет, Нав Абад, Полицейско управление и Шайдаи са получили множество заплахи за изселване, докато местните власти забраняват по-нататъшно строителство или ремонт⁽¹¹⁹⁹⁾. Според ВКБООН, Шайдаи е единствената част от селищата на вътрешно разселени лица в Херат, които са на общинска земя и се състои от правителствен град, който първоначално е бил разпределен на полицейски служители, но вътрешно разселените лица са се заселили там през последните две десетилетия. Правителството реши, че съществуващото селище Маслах трябва да се разшири до град Камалудин Бехзад. Официалното прехвърляне на собствеността върху селището Маслах все още е в ход. Правителството предвижда 80% от къщите в района да бъдат унищожени, което създаде съпротива сред населението, което няма алтернатива за настаняване⁽¹²⁰⁰⁾.

През 2014 г. в град Кабул Център за наблюдение на вътрешното разселване / Норвежки съвет за бежанците съобщи, че 1760 семейства в 5 различни неформални селища са изпитали заплахи за изселване⁽¹²⁰¹⁾.

Доклад на „Амнести интернешънъл“ от май 2016 г., който включва интервюта с повече от 100 разселени лица в лагери и селища за разселени лица в град Херат, град Кабул и Мазари Шариф, установява, че всички лагери и селища в тези райони са разположени на територия, контролирана от правителството⁽¹²⁰²⁾. Въпреки това, „Амнести интернешънъл“ съобщава, че тормозът и заплахите за експулсиране от имоти, в които вътрешно разселените лица са създали общности, е ежедневен проблем за интервюираните от Кабул и Мазари Шариф. Разселените жители на такива населени места са под натиск да напуснат, оказван от служители на местното правителство или местни военачалници или така наречената „поземлена мафия“⁽¹²⁰³⁾. В доклада се посочва, че според интервюта понякога лица, претендиращи за земята, в която живеят разселени лица, се обръщат към полицията и съдилищата, създавайки затруднения за разселените⁽¹²⁰⁴⁾.

Според „Амнести интернешънъл“ на 18 юни 2015 г. полицаи от Област четири на полицията в град Кабул, заедно с мъже, облечени във военни униформи, пристигнали в селището Чаман-е-Бабрак с булдозери и започнали да унищожават приютите. Съобщава се, че мъжете пребили възрастен човек, който се опитал да преговаря с тях и в лагера последвали протести. Тогава полицията и въоръжените мъже стреляха по жители, което доведе до смъртта на двама мъже и нараняване на 10 жители. Според „Амнести интернешънъл“, пишеща през април 2016 г., не е имало разследване на тези полицейски действия⁽¹²⁰⁵⁾.

Натискът от страна на населението и завръщането на голям брой бежанци и разселени лица са причинили разрастване на конфликта за земи в Херат⁽¹²⁰⁶⁾. Например, незаконното заграбване на земя от местни военачалници, корумпирани служители и строители на земи е съобщено като проблем в град Херат. Разселеното население, което се опитва да създаде неформални селища, също се сблъсква с проблеми⁽¹²⁰⁷⁾.

Старшият политически анализатор обясни, че разселените хора, които се преселват в Херат, не са възприемани добре. Той заяви, че Херат има исторически негативен възглед за разселените лица от южния регион на Афганистан, тъй като жителите на Херат свързват пушунските бежанци с талибаните, които според съобщенията са въоръжавали някои разселени пушунци в периода на властта на талибаните. Същият източник обясни, че в Херат е имало силни настроения срещу талибаните⁽¹²⁰⁸⁾. По същия начин и ВКБООН

⁽¹¹⁹⁵⁾ Изследовател, Интервю по „Скайп“, 30 януари 2017 г. ; „Амнести интернешънъл“, „Деца ми ще умрат тази зима“ Неспазеното обещание на Афганистан към разселените лица“, 31 май 2016 г. ([url](#)), стр.

31-32.

⁽¹¹⁹⁶⁾ Изследовател, Интервю по „Скайп“, 30 януари 2017 г.

⁽¹¹⁹⁷⁾ Център за наблюдение на вътрешното разселване и Норвежки съвет за бежанците, „Все още в риск: Сигурност на властта и принудително изгонване на вътрешно разселените лица и бежанците, завърнали се в Афганистан“, февруари 2014 г. ([url](#)), стр. 9, 10. ⁽¹¹⁹⁸⁾ ООН в Афганистан, Бюлетин за движението на населението, брой 3, 15 май 2016 г. ([url](#)).

⁽¹¹⁹⁹⁾ ООН-ХАБИТАТ и колектив, „Характеристики и план за реакция на продължително съществуващите селища за вътрешно разселени лица в Херат“, Междуведомствена инициатива за трайни решения, октомври 2016 г., ([url](#)), стр. 6. ⁽¹²⁰⁰⁾ ВКБООН, имейл, 3 март 2017 г. ВКБООН Афганистан направи това допълнение по време на прегледа на този доклад.

⁽¹²⁰¹⁾ Център за наблюдение на вътрешното разселване и Норвежки съвет за бежанците, „Все още в риск: Сигурност на властта и принудително изгонване на вътрешно разселените лица и бежанците, завърнали се в Афганистан“, февруари 2014 г. ([url](#)), стр. 9, 10; ООН в Афганистан, Бюлетин за движението на населението, брой 3, 15 май 2016 г. ([url](#)).

⁽¹²⁰²⁾ „Амнести интернешънъл“, „Деца ми ще умрат тази зима“ Неспазеното обещание на Афганистан към разселените лица“, 31 май 2016 г. ([url](#)), стр. 10.

⁽¹²⁰³⁾ „Амнести интернешънъл“, „Деца ми ще умрат тази зима“ Неспазеното обещание на Афганистан към разселените лица“, 31 май 2016 г. ([url](#)), стр. 31-32; „Норвежки съвет за бежанците“, цитиран във „Вашингтон пост“, „Броят на разселените лица в Афганистан се е удвоил от 2013 г. на 1,2 милиона, се казва в доклад“, 31 май 2016 г. ([url](#)).

⁽¹²⁰⁴⁾ „Амнести интернешънъл“, „Деца ми ще умрат тази зима“ Неспазеното обещание на Афганистан към разселените лица“, 31 май 2016 г. ([url](#)), стр. 31-32.

⁽¹²⁰⁵⁾ „Амнести интернешънъл“, „Деца ми ще умрат тази зима“ Неспазеното обещание на Афганистан към разселените лица“, 31 май 2016 г. ([url](#)), стр. 31-32.

⁽¹²⁰⁶⁾ Рао, С. и Туркстра, Дж., „Подобряване на сигурността на владението на земята за вътрешно разселени лица“, май 2014 г. ([url](#)), стр. 15-17.

⁽¹²⁰⁷⁾ „Вашингтон пост“, „В Афганистан талибаните не са единствената групировка, която се бори за земя“, 31 май 2016 г. ([url](#)).

⁽¹²⁰⁸⁾ Ноджуми, Н., старши политически анализатор, Интервю по „Скайп“, 8 февруари 2017 г.

обясни, че в Херат има схващания, че разселените лица пущунци са свързани с талибаните и че техният начин на живот и езиковите различия ще имат отрицателно въздействие върху приемащите общности (¹²⁰⁹). По-възрастните политически анализатори заявиха, че млади мъже без връзка с локална мрежа може да бъдат разглеждани като подозрителни от полицията (¹²¹⁰).

Според ВКБООН местните жители на Херат смятат, че разселените лица натоварват местния пазар на труда (¹²¹¹). ИРИМ съобщава, че има две гледни точки към разселените лица, живеещи в Херат - едната е, че другарите мюсюлмани трябва да бъдат подпомагани, докато другата е, че условията на живот са добри, но ВРЛ са виновни за отвлеченията и проблемите с наркотиците (¹²¹²). Според „Вашингтон пост“, местните лидери са описани като „гледащи с пренебрежение“ към разселените семейства, които са се преместили в град Херат. Разселените пущунски семейства, живеещи в град Херат, са създали незаконни села от къщи от кал на държавна земя, като например лагерът Шайдаи (¹²¹³). В някои случаи правителството се опитва да премести разселените семейства, живеещи близо до град Херат, в село на пет мили; обаче това е земя, заявена от други местни жители на селото. В покрайнините на града има и квартал на разселени етнически хазари. Общността построи път върху имот на местен селянин и той заведе дело за премахването му; той спечели, но заповедта не е изпълнена (¹²¹⁴).

3.7.3. Реакция на полицията при проблеми в зоните за разселени лица

Проучване от 2012 г. на „Институт за отвъдморско развитие“ (ODI) върху три общности на разселени лица в град Кабул установи, че достъпът до официално правосъдие е ограничен и хората разчитат на *вакили* (ръководители на местни общности), *шури* и *джирги* за разрешаване на спорове, тъй като те са разглеждани като по-ефективни, достъпни и по-малко корумпирани (¹²¹⁵). Проучване на APPRO от 2012 г. относно населението на заселените мигранти в три градски района на град Кабул също обяснява, че всички спорове, възникващи в общността, първо се отнасят до местните *вакили* за разрешаване, като следващата стъпка на насочване е старейшините на общността (шура). Ако спорът не може да бъде разрешен на този етап, се информират полицията или контролния пост на Афганистанската национална армия. Докладът на АОИОП обаче обяснява, че държавните органи са „последната инстанция“, тъй като те ще очакват подкупи, а страната, която е в състояние да плати най-много, ще получи решението спора в нейна полза (¹²¹⁶). Източници обясняват, че в градските райони полицията обикновено не влиза там, където се намират ВРЛ и не е толкова видима в тези райони (¹²¹⁷). Западният служител заяви, че в някои случаи полицията вярва, че животът им ще бъде изложен на опасност, ако влязат в тези неофициални селищни райони. Те обикновено няма да влязат в тях, освен ако нямат някаква форма на защитно споразумение, направено чрез посредници с местното управление (¹²¹⁸).

Според старши политически анализатор полицията не е склонна да разследва случаи, при които бежанец или ВРЛ е станало жертва на престъпление или насилие (¹²¹⁹). Според междуведомствен доклад, изготвен през октомври 2016 г. от агенции на ООН и гражданското общество, който профилира населените места в Херат и включва интервюта с разселени лица, респондентите изказват „нежелание на местната полиция да реагира своевременно на въпросите на закона и реда и да обърнат внимание на престъпността в тяхната локация“ (¹²²⁰). Проучването на АОИОП за три области в Кабул през 2012 г. установи, че полицията ще извършва периодично патрулиращи действия, когато населението на населените места е по-малко, често за да тормози жители без разрешителни за земя или да изнудва за подкупи в замяна на това, че не разрушава конструкции; с увеличаването на броя на заселниците, посещенията и тормозът от страна на полицията намаляват, с появяване на структури за управление на общността като *вакили* и *шури*. В случая на един от районите, полицията вече не влиза в района и не реагира, когато е призована за жалби за конфликти в общността (¹²²¹). Респондентите в проучването на „Институт за отвъдморско развитие“ за вътрешно разселени лица от 2012 г. в Кабул откриха, че макар да има различия в характера на заплахите към защитата в трите проучени района на Кабул, има тенденция в неспособността на правоприлагащите органи да поддържат върховенството на закона. Полицията често изискваше подкупи и онези, които са можели да плащат, са получили желаните резултат. Полицията също заплашва жителите с репресии, като например унищожаване на домовете им (¹²²²). Въпреки изразените опасения, проучването установи, че респондентите посочват, че достъпът им до правосъдие в Кабул е по-добър, отколкото в местата им на произход (¹²²³).

(¹²⁰⁹) ВКБООН, имейл, 3 март 2017 г. ВКБООН Афганистан направи това допълнение по време на прегледа на този доклад.

(¹²¹⁰) Ноджуми, Н., старши политически анализатор, Интервю по „Скайп“, 8 февруари 2017 г.

(¹²¹¹) ВКБООН, имейл, 3 март 2017 г. ВКБООН Афганистан направи това допълнение по време на прегледа на този доклад.

(¹²¹²) ИРИМ, „Нови решения за вътрешно разселените за продължителен период лица в Афганистан“, 20 февруари 2014 г. ([url](#)).

(¹²¹³) „Вашингтон пост“, „В Афганистан талибаните не са единствената групировка, която се бори за земя“, 31 май 2016 г. ([url](#)).

(¹²¹⁴) „Вашингтон пост“, „В Афганистан талибаните не са единствената групировка, която се бори за земя“, 31 май 2016 г. ([url](#)).

(¹²¹⁵) Меткалф, В. и колектив, „Убежище в града? Разселване в градовете и уязвимост в Кабул“, юни 2012 г. ([url](#)), стр. 15.

(¹²¹⁶) АОИОП, „Миграция и градско развитие в Кабул: Класификация или настаняване?“, октомври 2012 г. ([url](#)), стр. 14.

(¹²¹⁷) Западнен служител, Интервю по „Скайп“, 7 февруари 2017 г.; Изследовател, Интервю по „Скайп“, 30 януари 2017 г.

(¹²¹⁸) Западнен служител, Интервю по „Скайп“, 7 февруари 2017 г.; Директор на изследователска организация, Интервю по „Скайп“, 6 февруари 2017 г.

(¹²¹⁹) Ноджуми, Н., старши политически анализатор, Интервю по „Скайп“, 8 февруари 2017 г.

(¹²²⁰) ООН-ХАБИТАТ и колектив, Междуведомствена инициатива за трайни решения - „Характеристики и план за реакция на продължително съществуващите селища за вътрешно разселени лица в Херат“ октомври 2016 г. ([url](#)), стр. 38. (¹²²¹) АОИОП, „Миграция и градско развитие в Кабул: Класификация или настаняване?“, октомври 2012 г. ([url](#)), стр. 14.

(¹²²²) Меткалф, В. и колектив, „Убежище в града? Разселване в градовете и уязвимост в Кабул“, юни 2012 г. ([url](#)), стр. 15.

(¹²²³) Меткалф, В. и колектив, „Убежище в града? Разселване в градовете и уязвимост в Кабул“, юни 2012 г. ([url](#)), стр. 15.

Според интервюираните за този доклад западен служител разселените лица възприемат полицията като агресивна и е малко вероятно да се обърнат към тях за помощ⁽¹²²⁴⁾. По същия начин изследователят, интервюиран за този доклад, обяснява, че разселените лица и завръщащите се избягват взаимодействието с полицията от страх да не влязат в неприятности или да имат проблеми поради живот в неформални селища⁽¹²²⁵⁾. В дискусии във фокус групи, проведени от ВКБООН през 2016 г. с вътрешно разселените лица и връщащите се, мнозинството от анкетираните заявиха, че предпочитат неформалното разрешаване на конфликти, отколкото водене на наказателни дела, тъй като имат малко доверие в сектора на полицията и правосъдието поради широко разпространената корупция и бюрокрация. Един от механизмите за самозащита на завръщащите се, ВРЛ и дори местното население е да живеят заедно в една общност, за да се защитават едни други и местните интереси⁽¹²²⁶⁾.

Интервюираният за този доклад изследовател обясни, че за споровете между разселените лица и местното население това може да се превърне в проблем: разселените лица се възприемат като външни лица, а местните съдии или местните старейшини – особено в случай на традиционно разрешаване на спорове – е по-вероятно да облагодетелстват местните жители при решенията. Разселените лица няма да могат да се обърнат към съдия по спор за земя, например, защото нямат документи, които да докажат собствеността, или документи за самоличност⁽¹²²⁷⁾. Хората, идващи от селските райони, които са неграмотни или не говорят местния език и не са запознати с местните системи, ще се сблъскат с големи бариери на едно ново място⁽¹²²⁸⁾.

3.8. Достъп на жените до правосъдие и защита

3.8.1. Правна рамка

След споразумението от Бон през 2001 г. в правния ред на Афганистан трябваше да се приложат много промени, като правителството предприе стъпки за насърчаване на равни права на мъжете и жените, като например приемането на национална конституция, която съдържа принципа за равенство между половете и включва квоти по пол в публичната администрация и органите с изборни длъжности. Ратифицирането на Конвенцията за премахване на всички форми на дискриминация срещу жените (CEDAW) без резерви се състоя през 2003 г. Закон за елиминиране на насилието спрямо жени (EVAW) беше приет с президентски указ през 2009 г.⁽¹²²⁹⁾ Законът за елиминиране на насилието спрямо жени дефинира и наказва 22 акта на насилие над жени, включително изнасилване, насилие или побой; принудителен брак; унижение; сплашване; и лишаване от наследство⁽¹²³⁰⁾. Консервативните сили в афганистанското общество обаче възразяват срещу Закона за елиминиране на насилието спрямо жени и някои съдии поставят под въпрос неговия статус или не го прилагат. Законът не беше ратифициран от парламента и някои жени-депутати не подкрепиха закона⁽¹²³¹⁾. Прилагането, осведомеността и налагането на Закона за елиминиране на насилието спрямо жени е ограничено⁽¹²³²⁾.

Съществуват важни пропуски както в наказателното, така и в гражданското законодателство, които позволяват да продължи дискриминацията срещу жените при третирането на престъпленията, включващи насилие⁽¹²³³⁾. Например, съгласно член 398 от Наказателния кодекс, мъж може да убие или да нарани жена, „за да защити достойнството и уважението си“, без да бъде преследван за насилствено нападение или убийство, а вместо това ще бъде наказан с лишаване от свобода за не повече от две години⁽¹²³⁴⁾. Законът не осигурява необходимите средства за защита на жени и деца, които са били малтретираны, като например осигуряване на защита и ограничителни заповеди⁽¹²³⁵⁾.

Министерството на въпросите на жените (MoWA) и Отделите по въпросите на жените (DoWA) на провинциално ниво са основните държавни агенции, отговарящи за въпросите на политиките във връзка с пола. Министерството на въпросите на жените подкрепя правата на жените, осигурява обучение и

⁽¹²²⁴⁾ Западен служител, Интервю по „Скайп“, 7 февруари 2017 г.

⁽¹²²⁵⁾ Изследовател, Интервю по „Скайп“, 30 януари 2017 г.

⁽¹²²⁶⁾ ВКБООН, имейл, 3 март 2017 г. ВКБООН Афганистан направи това допълнение по време на прегледа на този доклад.

⁽¹²²⁷⁾ Изследовател, Интервю по „Скайп“, 30 януари 2017 г.

⁽¹²²⁸⁾ Изследовател, Интервю по „Скайп“, 30 януари 2017 г.

⁽¹²²⁹⁾ МООНСА и Службата на Върховния комисар по правата на човека, „Правосъдие през очите на афганистанските жени“, април 2015 г. ([url](#)), стр. 10-11, Република Австрия - Федерално министерство на вътрешните работи, „Афганистан: 2014 г. и след това“, март 2014 г. ([url](#)), стр. 44.

⁽¹²³⁰⁾ МООНСА и Службата на Върховния комисар по правата на човека, „Правосъдие през очите на афганистанските жени“, април 2015 г. ([url](#)), стр. 2, 11; Държавен департамент на САЩ, „Доклад за държава за практиките по въпросите на правата на човека 2016 г.“, 6 март 2017 г. ([url](#)), стр. 33.

⁽¹²³¹⁾ „Ал Джазира“, „Къде правото на Афганистан предава жените“, 2 януари 2015 г. ([url](#)).

⁽¹²³²⁾ Държавен департамент на САЩ, „Доклад за държава за практиките по въпросите на правата на човека 2016 г.“, 6 март 2017 г. ([url](#)), стр. 9, 10, 33.

⁽¹²³³⁾ ИВМР, „Пропусъкът на Афганистан в домашното насилие“, 16 януари 2017 г. ([url](#)); МООНСА и Службата на Върховния комисар по правата на човека, „Правосъдие през очите на афганистанските жени“, април 2015 г. ([url](#)), стр. 28-29.

⁽¹²³⁴⁾ ИВМР, „Пропусъкът на Афганистан в домашното насилие“, 16 януари 2017 г. ([url](#)).

⁽¹²³⁵⁾ МООНСА и Службата на Върховния комисар по правата на човека, „Правосъдие през очите на афганистанските жени“, април 2015 г. ([url](#)), стр. 29.

се координира с други правителствени и неправителствени организации в целия Афганистан ⁽¹²³⁶⁾. То обаче страда от липса на държавно финансиране, независимост и капацитет на персонала, лоша инфраструктура, неадекватна охрана, както и културни норми, засягащи неговото функциониране ⁽¹²³⁷⁾.

Има няколко други институции и инициативи, които предоставят известна подкрепа по отношение на проблемите, свързани с жените и семейството: Звена за реакция по семейни въпроси (FRU), координирани от полицията, звена по Закона за елиминиране на насилието спрямо жени, подчинени на главния прокурор, центрове за защита на семействата в здравните заведения, центрове за защита на жените, осигуряващи подслон за жертви на насилие, основано на пола и центрове за семейно ориентиране предоставят правна помощ и консултации ⁽¹²³⁸⁾.

3.8.2. Съдебна система

Първото звено по Закона за елиминиране на насилието спрямо жени е създадено в Службата на Главния прокурор в Кабул през 2010 г. ⁽¹²³⁹⁾. Службата на главния прокурор управлява 33 звена за преследване по Закон за елиминиране на насилието спрямо жени в 33 провинции ⁽¹²⁴⁰⁾. Към началото на 2014 г. тя е регистрирала над 4000 случая на свързано с пола насилие в Афганистан ⁽¹²⁴¹⁾. В други провинции назначените прокурори разглеждат случаи на насилие над жени поне на непълно работно време ⁽¹²⁴²⁾. Според Държавния департамент на САЩ от март 2014 г. до март 2015 г. :

правителството отчете 4541 регистрирани случаи на насилие над жени, като 3,038 са регистрирани съгласно Закона за елиминиране на насилието спрямо жени. Министерството на въпросите на жените, Министерството на вътрешните работи и Службата на главния прокурор също регистрираха 1 799 случая на развод, раздяла, анулиране на годещи, издръжка и попечителство над деца, които може да са, може и да не са произтичащи от домашно насилие, с което общият брой регистрирани случаи достига 5 720 ⁽¹²⁴³⁾.

Институционалната слабост на съдебната власт и дискриминацията срещу жените обаче възпрепятстват прилагането на Закона за елиминиране на насилието спрямо жени ⁽¹²⁴⁴⁾. Наложените централни правни норми, особено около правата на жените, често не се приемат изцяло от по-широкото афганистанско общество и правосъдния сектор. Нормативният закон често се възприема като по-малко важен от ислямското право, остава неефективно тълкуван, официалните правни системи са по-малко присъстващи в селските райони и обичайните и различни правни системи се припокриват ⁽¹²⁴⁵⁾. На администрацията липсват ресурси за прилагане на правна защита на жените, включително лоша инфраструктура, липса на жени полици или специализирани звена, липса на подходящ капацитет за разследване и криминалистика и липса на наказателно преследване на такива престъпления ⁽¹²⁴⁶⁾.

Участието на жените в официалната правосъдна система като съдии, прокурори и адвокати се увеличава, но жените продължават да остават недостатъчно представени ⁽¹²⁴⁷⁾. Доклад от 2014 г. за участието на жените в правосъдната система, изготвен от „Организация за международно право за развитие“, установи, че в Афганистан има 1652 съдии, включително 119 жени, на базата на данни от Върховния съд за 2010 г. Към 2013 г. това се увеличи до 2296 съдии, от които 152 жени, въпреки че останаха 503 свободни места ⁽¹²⁴⁸⁾. В афганистанския правосъден сектор има много малък брой обучени жени съдии ⁽¹²⁴⁹⁾. Според „Организация за международно право за развитие“ в секторите на правосъдието в цялата страна през 2013 г. жените са съставлявали 8,4% от съдиите и 6% от прокурорите ⁽¹²⁵⁰⁾. Това отбелязва леко увеличение на броя на съдиите от 4,7% през 2008 г. ⁽¹²⁵¹⁾. От 152 жени съдии в Афганистан през 2013 г., поради проблеми със сигурността и социалната стигма, много малко съдии са работили в Балх (8 съдии), Херат ⁽⁴⁾ и Баглан ⁽²⁾, като преобладаващото мнозинство от съдии жени работят в Кабул (12 в състава на Върховния

⁽¹²³⁶⁾ Ислямска република Афганистан - Министерство на въпросите на жените, История на Министерството на въпросите на жените, без дата ([url](#)).

⁽¹²³⁷⁾ Съвет на ООН по правата на човека, „Доклад на специалния докладчик за насилието спрямо жени, неговите причини и последствия, Приложение: Мисия в Афганистан“, 12 май 2015 г. ([url](#)), стр. 8.

⁽¹²³⁸⁾ ОКСФАМ, „Жените и афганистанската полиция“, 10 септември 2013 г., ([url](#)), стр. 16.

⁽¹²³⁹⁾ „Организация за международно право за развитие“, „Отделите срещу насилието над жени в Афганистан“, без дата ([url](#)).

⁽¹²⁴⁰⁾ Държавен департамент на САЩ, „Доклад за държава за практиките по въпросите на правата на човека 2016 г.“, 6 март 2017 г. ([url](#)), стр. 33.

⁽¹²⁴¹⁾ „Организация за международно право за развитие“, „Отделите срещу насилието над жени в Афганистан“, без дата ([url](#)).

⁽¹²⁴²⁾ Държавен департамент на САЩ, „Доклад за държава за практиките по въпросите на правата на човека 2016 г.“, 6 март 2017 г. ([url](#)), разглеждано на: 21 март 2017 г., стр. 36.

⁽¹²⁴³⁾ Държавен департамент на САЩ, „Доклад за държава за практиките по въпросите на правата на човека 2016 г.“, 6 март 2017 г. ([url](#)), разглеждано на: 21 март 2017 г., стр. 33.

⁽¹²⁴⁴⁾ Съвет на ООН по правата на човека, „Доклад на специалния докладчик за насилието над жени, неговите причини и последствия, Допълнение: Мисия в Афганистан“, 12 май 2015 г. ([url](#)), стр. 17, 18; АОИОП, „Спокойствие и сигурност за жените в Афганистан“, февруари 2016 г. ([url](#)), стр. 18-19; Държавен департамент на САЩ, „Доклад за държава за практиките по въпросите на правата на човека 2016 г.“, 6 март 2017 г. ([url](#)), стр. 39.

⁽¹²⁴⁵⁾ Република Австрия - Федерално министерство на вътрешните работи, „Афганистан: 2014 г. и след това“, март 2014 г. ([url](#)), стр. 45-46, 48-49; „Ал Джазира“, „Къде правото на Афганистан предава жените“, 2 януари 2015 г. ([url](#)); Хозяйнова, А., „Шариат и права на жените в Афганистан“, май 2014 г. ([url](#)), стр. 1.

⁽¹²⁴⁶⁾ Съвет на ООН по правата на човека, „Доклад на специалния докладчик за насилието спрямо жени, неговите причини и последствия, Приложение: Мисия в Афганистан“, 12 май 2015 г. ([url](#)), стр. 17-18.

⁽¹²⁴⁷⁾ „Организация за международно право за развитие“, „Участие на жените в професионалния сектор на Афганистан“, 6 юни 2014 г. ([url](#)), стр. 3.

⁽¹²⁴⁸⁾ „Организация за международно право за развитие“, „Участие на жените в професионалния сектор на Афганистан“, 6 юни 2014 г. ([url](#)), стр. 20.

⁽¹²⁴⁹⁾ „Организация за международно право за развитие“, „Участие на жените в професионалния сектор на Афганистан“, 6 юни 2014 г. ([url](#)), стр. 11; Директор на изследователска организация, Интервю по „Скайп“, 6 февруари 2017 г.

⁽¹²⁵⁰⁾ „Организация за международно право за развитие“, „Участие на жените в професионалния сектор на Афганистан“, 6 юни 2014 г. ([url](#)), стр. 7.

⁽¹²⁵¹⁾ „Организация за международно право за развитие“, „Участие на жените в професионалния сектор на Афганистан“, 6 юни 2014 г. ([url](#)), стр. 20.

съд и 58 в Апелативния съд в Кабул)⁽¹²⁵²⁾. През 2013 г. в Кабул имаше 79 прокурори, а в провинциите извън Кабул жените прокурори съставляваха 2,8% от всички прокурори в провинциите извън Кабул през 2013 г.⁽¹²⁵³⁾ В провинция Балх има 5 жени професионалисти, наети в Службата на главния прокурор⁽¹²⁵⁴⁾. През март 2017 г. ООН докладва, че Независимата адвокатска колегия на Афганистан посочва, че в страната има 2677 адвокати, 712 от които са жени⁽¹²⁵⁵⁾.

Съществуват и други големи пречки за жените и момичетата да се възползват от официалната правосъдна система. Източници споменават неотзивчивостта и всеобщите пристрастия по отношение на пола в полицейския сектор, нагласата, че домашното насилие е семеен въпрос, полицията обезсърчава жертвите да завеждат дела, климат на безнаказаност, който нормализира насилието и го прави приемливо, липса на познания за закона, страх от репресии от извършители и членове на семейството, социално изключване, финансови и други ограничения, липсата на свобода на движение, страх да не бъдат третирани като престъпници вместо като жертви, принудително тестване за девственост, както и липса на жени полицаи, корупция и липса на подходящо разследване на престъпления и липса на наказателно преследване⁽¹²⁵⁶⁾. Като се имат предвид консервативните норми, жените имат трудности и при това да общуват с мъже адвокати, особено по въпросите на насилието между половете⁽¹²⁵⁷⁾.

На практика достъпът до правосъдие е силно ограничен и повечето дела, свързани със семейството и пола, се решават чрез медиация, дори в големите градове. Дори ако официалната правна система е по-достъпна в големите градове, има твърдения, че съдебните решения често са пристрастни към пола и дискриминационни⁽¹²⁵⁸⁾. „Норвежки съвет за бежанците“ идентифицира следните „значителни недостатъци“ в традиционните механизми за разрешаване на спорове: липса на квалификация и умения; вредни традиционни практики; изключване на жените, непоследователно вземане на решения и корупция⁽¹²⁵⁹⁾ и липса на мониторинг⁽¹²⁶⁰⁾. Старши съдия, интервюиран от СГИРА, счита, че неформалните съдилища, съставени почти изцяло от мъже, са по-пристрастни към жените, отколкото официалните съдилища⁽¹²⁶¹⁾. Министерството на правосъдието не може да наблюдава правилно разрешените дела поради липса на персонал и ресурси⁽¹²⁶²⁾.

В провинция Балх, включително град Мазар, АОИОП съобщи, че има жалби за некомпетентност и дискриминация от официалната съдебна власт при нейното прилагане, а използването на неформални съдилища или старейшини за разрешаване на спорове остава често срещано⁽¹²⁶³⁾. В Херат полицията твърди, че използва Закона за елиминиране на насилието спрямо жени като основа за наказателно преследване и има по-малко оплаквания от съдебната система в сравнение с други провинции. Стигматизацията и социалният консерватизъм обаче възпрепятстваха достъпа на жените до официални правосъдни институции⁽¹²⁶⁴⁾.

Проучване от 2016 г. на лекарите Соня Стоукс, Андреа Серитан и Елизабет Милър, публикувано в списанието „Насилие срещу жени“, изследва модели на поведение за търсене на лекарски грижи сред 22 жени, които са преживели домашно насилие и основано на пола насилие в Афганистан и които живеят в приют за жени в Кабул, управляван от неправителствена организация. Проучването установи, че в някои случаи жените съобщават за нараняването на полицията и получават помощ; в други случаи полицията отказва да се намеси или ги подлага на арест за избягване от връзка, включваща насилие, или ги принуждава да преминат тестване за девственост⁽¹²⁶⁵⁾. ООН заявява, че в случаите на домашно насилие съдиите вземат предвид дали насилието е било отговор на „неподчинение на жените“. Това води до решения за неосъществяване на наказателно преследване или намаляване на присъдите⁽¹²⁶⁶⁾.

Проучване от 2015 г. за мира и сигурността на жените в 15 провинции на Афганистан изследва положението на закрила на жените в провинция Херат (Гузара и Инджил), Балх (Мазари Шариф, Даулатабад, Хулм) и Кабул (Исталиф и Баграми).

⁽¹²⁵²⁾ „Организация за международно право за развитие“, „Участие на жените в професионалния сектор на Афганистан“, 6 юни 2014 г. ([url](#)), стр. 20.

⁽¹²⁵³⁾ „Организация за международно право за развитие“, „Участие на жените в професионалния сектор на Афганистан“, 6 юни 2014 г. ([url](#)), стр. 24.

⁽¹²⁵⁴⁾ „Организация за международно право за развитие“, „Участие на жените в професионалния сектор на Афганистан“, 6 юни 2014 г. ([url](#)), стр. 24.

⁽¹²⁵⁵⁾ Генерален секретар на ООН, „Ситуацията в Афганистан и нейните последици за международния мир и сигурност“, 3 март 2017 г. ([url](#)), стр. 22.

⁽¹²⁵⁶⁾ „Аутлук Афганистан“, „Положителни и отрицателни страни по отношение на правата на жените“, 12 декември 2016 г. ([url](#)); Съвет на ООН по правата на човека, „Доклад на специалния докладчик за насилието спрямо жени, неговите причини и последици, Приложение: Мисия в Афганистан“, 12 май 2015 г. ([url](#)), стр. 17-18.

⁽¹²⁵⁷⁾ ИВМР, „Афганистан: Единствената жена адвокат в Нангархар - Липсата на представителство означава, че жените имат още повече трудности в достъпа до правосъдие“, 14 февруари 2017 г. ([url](#)).

⁽¹²⁵⁸⁾ „Аутлук Афганистан“, „Положителни и отрицателни страни по отношение на правата на жените“, 12 декември 2016 г. ([URL адрес](#)); Република Австрия - Федерално министерство на вътрешните работи, „Афганистан: 2014 г. и след това“, март 2014 г. ([url](#)), стр. 42-49; АОИОП, „Спокойствие и сигурност за жените в Афганистан“, февруари 2016 г. ([url](#)), стр. 18, 37, 41; МООНСА и Службата на Върховния комисар по правата на човека, „Правосъдие през очите на афганистанските жени“, април 2015 г. ([url](#)), стр. 2, 7.

⁽¹²⁵⁹⁾ „Норвежки съвет за бежанците“, „Укрепване на жилищните, поземлените и имуществените права на разселените жени в Афганистан“, 15 ноември 2014 г. ([url](#)), стр. 34.

⁽¹²⁶⁰⁾ „Паджуок афган нюз“, „Случаи на насилие над жени: медиацията ли е най-добрият вариант?“, 11 май 2016 г. ([url](#)).

⁽¹²⁶¹⁾ СГИРА, „Тримесечен доклад до Конгреса на САЩ“, 30 октомври 2016 г. ([url](#)), стр. 15.

⁽¹²⁶²⁾ Rajhwok Afghan News, „Случаи на насилие над жени: медиацията ли е най-добрият вариант?“, 11 май 2016 г. ([url](#)).

⁽¹²⁶³⁾ АОИОП, „Спокойствие и сигурност за жените в Афганистан“, февруари 2016 г. ([url](#)), стр. 18.

⁽¹²⁶⁴⁾ „Афганистанска организация за изследване на обществената политика“, „Спокойствие и сигурност за жените в Афганистан“, февруари 2016 г. ([url](#)), стр. 37.

⁽¹²⁶⁵⁾ Стоукс и колектив, „Модели за търсене на лекарски грижи сред жени, преживели насилие, основано на пола в Афганистан“, юни 2016 г., ([url](#)).

⁽¹²⁶⁶⁾ Съвет на ООН по правата на човека, „Доклад на специалния докладчик за насилието спрямо жени, неговите причини и последици, Приложение: Мисия в Афганистан“, 12 май 2015 г. ([url](#)), стр. 17-18.

То установи, че и в трите разгледани региона в Афганистанската национална полиция има недостатъчно женски персонал, липса на усилия от страна на официалната правосъдна система за защита на жените от насилие, основано на пола, докато корупцията и дискриминацията в съдебната система възпрепятстват достъпа на жените до правосъдие⁽¹²⁶⁷⁾.

Според източници жените продължават да бъдат арестувани в градовете Мазари Шариф, Кабул и Херат за поведение, счтено за неморално или нарушаващо семейната чест⁽¹²⁶⁸⁾. Жените могат да бъдат наказани за опит да избягат от семейното си положение, например в случай, че избягат от дома си, или от брак, включващ насилие, домашно насилие или изнасилване. През 2012 г. правителството разпреди прекратяване на преследването на жени заради избягване. Съобщава се, че прокурорите са обвинявали жените за *зина* (т.е. намерението да извършат или предположението, че са извършили извънбрачни сексуални отношения) или дори за „опит за *зина*“ от съда. Въпреки че конституцията и държавният закон не наказват такова поведение, някои съдии третирали това като престъпление съгласно ислямското законодателство. След това такива жени могат да бъдат задържани от полицията и наказателно преследвани от съдилищата⁽¹²⁶⁹⁾. В градовете обаче това е по-малък проблем, отколкото в селските райони или извънградските райони, тъй като в градските центрове има по-добър мониторинг от групи на гражданското общество⁽¹²⁷⁰⁾.

Според Махбубех Джамшиди, ръководител на отдела за въпросите на жените в Херат, „преобладаващото мнозинство от жени, преживели домашно насилие, развиват психични заболявания. Няма обаче стратегически план за справяне с проблемите на психичното здраве сред жените и само един психологически консултативен център за жени в Херат“⁽¹²⁷¹⁾.

3.8.3. Участие на жени в Афганистанската национална армия и Афганистанската национална полиция

От общата сила на Афганистанската национална армия (оценена на 160 000), приблизително 1500 са жени⁽¹²⁷²⁾. Общият процент на жените в афганистанските сили за сигурност остава 1,4%, повечето от които са в Афганистанската национална полиция⁽¹²⁷³⁾. Афганистанската национална полиция е наела 2 834 жени полицаи през 2015 г.⁽¹²⁷⁴⁾. Според „Решителна подкрепа“, по-голямата част от жените в рамките на Афганистанската национална полиция, към август 2016 г., са от таджикски етнос (1 246), последвани от хазари⁽⁸⁵⁶⁾, пушунци⁽⁴⁸⁰⁾ и узбеки⁽¹³¹⁾⁽¹²⁷⁵⁾.

Източници съобщават, че жените членове на Афганистанските национални сили за сигурност изпитват тормоз на работното място⁽¹²⁷⁶⁾. Това включва сексуален тормоз, посягателство и дискриминация, основана на пола, включително липса на равно заплащане и обезщетения⁽¹²⁷⁷⁾. Жените също така изпитват дискриминация при повишения на работа, нямат подходящи възможности и им се поставя етикет развратни или проститутки, особено от консервативните сектори на населението. Условието на труд за жените в Афганистанската национална полиция, заедно със загрижеността за сигурността и натиска от страна на мъжете от семейството, обясняват продължаващата липса на участие на жените⁽¹²⁷⁸⁾. Талибаните са нападали жените в армията и заедно с техните семейства те са преживели заплахи и дискриминация в общността⁽¹²⁷⁹⁾. През юли 2016 г. МВР установи механизъм за подаване на жалби за членове на Афганистанската национална полиция по отношение на такъв тормоз, но не предостави информация за изпълнението⁽¹²⁸⁰⁾.

3.8.4. Доверието на жените в полицията и съдебната власт

Обикновено се разбира, че насилието над жени в Афганистан е недостатъчно докладвано, отчасти поради липсата на доверие в съдебната система, както и приемането от обществото на практиката и заклеяването на жертвите⁽¹²⁸¹⁾.

⁽¹²⁶⁷⁾ АОИОП, „Спокойствие и сигурност за жените в Афганистан“, февруари 2016 г. ([url](#)), стр. 17-20, 35-38, 39-42.

⁽¹²⁶⁸⁾ Западен служител, Интервю по „Скайп“, 7 февруари 2017 г.; Директор на изследователска организация, Интервю по „Скайп“, 6 февруари 2017 г.

⁽¹²⁶⁹⁾ Държавен департамент на САЩ, „Доклад за държава за практиките по въпросите на правата на човека 2016 г.“, 6 март 2017 г. ([url](#)), стр. 6, 7, 9; МООНСА и Службата на Върховния комисар по правата на човека, „Правосъдие през очите на афганистанските жени“, април 2015 г. ([url](#)), стр. 29.

⁽¹²⁷⁰⁾ Изследовател, Интервю по „Скайп“, 30 януари 2017 г.

⁽¹²⁷¹⁾ ИВМР, „Депресията е широко разпространена сред афганистанските жени - насилието между половите, бедността и свързаните с нея социални проблеми подхранват широко разпространени проблеми с психичното здраве“, 12 февруари 2017 г. ([url](#)).

⁽¹²⁷²⁾ „Толо Нюз“, „Жените офицери от Афганистанската национална армия призовават за набиране на повече жени“, 13 февруари 2017 г. ([url](#)).

⁽¹²⁷³⁾ СГИРА, „Тримесечен доклад до Конгреса на САЩ“, 30 януари 2017 г. ([url](#)), стр. 114-115.

⁽¹²⁷⁴⁾ Държавен департамент на САЩ, „Доклад за държава за практиките по въпросите на правата на човека 2016 г.“, 6 март 2017 г. ([url](#)), стр. 39.

⁽¹²⁷⁵⁾ СГИРА, „Тримесечен доклад до Конгреса на САЩ“, 30 октомври 2016 г. ([url](#)), стр. 128.

⁽¹²⁷⁶⁾ СГИРА, „Тримесечен доклад до Конгреса на САЩ“, 30 януари 2017 г. ([url](#)), стр. 114-115; Директор на изследователска организация, Интервю по „Скайп“, 6 февруари 2017 г.

⁽¹²⁷⁷⁾ СГИРА, „Тримесечен доклад до Конгреса на САЩ“, 30 януари 2017 г. ([url](#)), стр. 114-115; Директор на изследователска организация, Интервю по „Скайп“, 6 февруари 2017 г.; Съвет на ООН по правата на човека, „Доклад на специалния докладчик за насилието спрямо жени, неговите причини и последствия, Приложение: Мисия в Афганистан“, 12 май 2015 г. ([url](#)), стр. 10.

⁽¹²⁷⁸⁾ Директор на изследователска организация, Интервю по „Скайп“, 6 февруари 2017 г.; СГИРА, „Тримесечен доклад до Конгреса на САЩ“, 30 октомври 2016 г. ([url](#)), стр. 128.

⁽¹²⁷⁹⁾ СГИРА, Тримесечен доклад до Конгреса на САЩ, 30 октомври 2016 г. ([url](#)), стр. 10; Държавен департамент на САЩ, „Доклад за държава за практиките по въпросите на правата на човека 2016 г.“, 6 март 2017 г. ([url](#)).

⁽¹²⁸⁰⁾ Съвет за сигурност на ООН, „Ситуацията в Афганистан и нейните последици за международния мир и сигурност“, 7 септември 2016 г. ([url](#)); Директор на организацията на гражданското общество, 6 февруари 2017 г., Интервю по „Скайп“.

⁽¹²⁸¹⁾ „Хаама прес“, „Шокиращ статут на жените в Афганистан“, 23 март 2016 г. ([url](#)); „Аутлук Афганистан“, „Постижения и изгубени позиции по отношение на правата на жените“, 12 декември 2016 г. ([url](#)); Държавен департамент на САЩ, „Доклад за държава за практиките по въпросите на правата на човека 2016 г.“, 6 март 2017 г. ([url](#)), стр. 34, 38, 39; АОИОП, „Спокойствие и сигурност за жените в Афганистан“, февруари 2016 г. ([url](#)), стр. 37.

Според проучването на Фондация Азия за 2016 г. броят на афганистанците, които са наясно с организация, орган или институция в техния район, към които една жена може да се обърне, за да получи помощ при решаването на проблемите си, се е „увеличил значително“ от 19,2% през 2014 г., до 23,9% през 2016 г. ⁽¹²⁸²⁾. От тези, които са били запознати с подобни институции, повечето хора са посочили Дирекцията по въпросите на жените (51,1%), Съвета за правата на човека (8,6%), областния офис (6,9%), женските шури (5,4%) или старейшините (4,5%)). Афганистанската национална полиция са определени като опция само от 2,1% от анкетираните, докато 3,1% са идентифицирали съда, 1,3% са посочили главния прокурор или правителствените организации (0,5%). В зависимост от вида на проблема жените могат да търсят различни механизми за разрешаване, въпреки че шури и джиргите е „значително по-вероятно да бъдат използвани от жените при семейни проблеми, отколкото други институции“ ⁽¹²⁸³⁾. Старши съдия, интервюиран от СГИРА, съобщи, че семействата често ограничават жените да водят дела пред съда поради опасения, че това би навредило на тяхната репутация ⁽¹²⁸⁴⁾. Проучването на Фондация Азия от 2016 г. установи, че жените, които търсят официално разрешаване на спорове, са по-склонни да отнесат семеен проблем до шура / джирга за разрешаване, докато за развод е по-вероятно да отнесат делото си пред държавен съд или отдел Хукук за решение“ ⁽¹²⁸⁵⁾. Въпреки това жените като тенденция съобщават за по-благоприятни възгледи за държавните съдилища, отколкото за шури / джиргите ⁽¹²⁸⁶⁾. Насилието срещу жени често не се съобщава и жените не го докладват заради семейния ред и репутация ⁽¹²⁸⁷⁾.

Според АОИОП, през април 2016 г., докато насилието над жени в областите на Херат изглежда се случва най-вече в семейството, в град Херат жените са изправени пред допълнителни форми на насилие, тъй като все повече жени работят в центъра на града и се появяват публично, което ги излага за злоупотреба и тормоз от мъже на улицата, включително полицията, и тормоз на работното място ⁽¹²⁸⁸⁾.

В Балх АОИОП установи, че има слабо доверие в правните институции, особено в селските райони, докато един информатор, когото интервюираха, даде мнение, че жените в градския център се обръщат към гражданското общество, АОИОП, Звена за реакция по семейни въпроси (FRUs), отдела за въпроси на жените и др. или шефа на полицията, но не и съдилищата, които се възприемат като корумпирани. Представители на квартал също понякога са ангажирани с домашни въпроси ⁽¹²⁸⁹⁾. В провинция Херат АОИОП установи, че корупцията в официалната правосъдна система се дължи на липса на опит, ниски заплати и влияние, а общественото недоверие отчасти се дължи на лекотата, с която влиятелните лица и държавните служители могат да се намесват в процеса ⁽¹²⁹⁰⁾. По отношение на град Кабул АОИОП отбеляза, че хората са склонни да разчитат на официални правосъдни институции, докато в областите има по-голяма зависимост от традиционните правосъдни системи. Официалната правосъдна система се счита за сложна, бавна и корумпирана ⁽¹²⁹¹⁾.

АОИОП посочи, че поради корупцията във формалната правосъдна система, жените са особено уязвими от отказ на правото им на правосъдие. АОИОП установи, че „жените рядко имат пари за плащане на подкупи, имат по-малко лични връзки с високопоставени лица и могат да се сблъскат с нелегитимни молби за сключване на брак или започване на неподходящи отношения. Някои твърдят, че неграмотността и липсата на осведоменост за законите отчасти са виновни за несправедливостите. Законът за елиминиране на насилието спрямо жени има много разпоредби за защита на правата на жените, но има малко осведоменост за правните разпоредби и има „недостатъчни механизми за прилагането му“ ⁽¹²⁹²⁾. Извършителите могат да платят подкуп, за да бъдат прекратени дела, което още повече подкопава доверието в официалната правораздавателна система ⁽¹²⁹³⁾.

⁽¹²⁸²⁾ Фондация Азия, „Проучване на афганистанския народ - Афганистан през 2016 г.“, януари 2017 г. ([url](#)), стр. 144-145.

⁽¹²⁸³⁾ Фондация Азия, „Проучване на афганистанския народ - Афганистан през 2016 г.“, януари 2017 г. ([url](#)), стр. 144-145.

⁽¹²⁸⁴⁾ СГИРА, „Тримесечен доклад до Конгреса на САЩ“, 30 октомври 2016 г. ([url](#)), стр. 16.

⁽¹²⁸⁵⁾ Фондация Азия, „Проучване на афганистанския народ - Афганистан през 2016 г.“, януари 2017 г. ([url](#)), стр. 144-145.

⁽¹²⁸⁶⁾ Фондация Азия, „Проучване на афганистанския народ - Афганистан през 2016 г.“, януари 2017 г. ([url](#)), стр. 146.

⁽¹²⁸⁷⁾ „Афганистанска организация за изследване на обществената политика“, „Наблюдател на правата в Афганистан: основен доклад“, април 2016 г. ([url](#)), стр. 62.

⁽¹²⁸⁸⁾ „Афганистанска организация за изследване на обществената политика“, „Наблюдател на правата в Афганистан: основен доклад“, април 2016 г. ([url](#)), стр. 52.

⁽¹²⁸⁹⁾ „Афганистанска организация за изследване на обществената политика“, „Наблюдател на правата в Афганистан: основен доклад“, април 2016 г. ([url](#)), стр. 28-29.

⁽¹²⁹⁰⁾ „Афганистанска организация за изследване на обществената политика“, „Наблюдател на правата в Афганистан: основен доклад“, април 2016 г. ([url](#)), стр. 48.

⁽¹²⁹¹⁾ „Афганистанска организация за изследване на обществената политика“, „Наблюдател на правата в Афганистан: основен доклад“, април 2016 г. ([url](#)), стр. 56.

⁽¹²⁹²⁾ „Афганистанска организация за изследване на обществената политика“, „Наблюдател на правата в Афганистан: основен доклад“, април 2016 г. ([url](#)), стр. 24.

⁽¹²⁹³⁾ Съвет на ООН по правата на човека, „Доклад на специалния докладчик за насилието спрямо жени, неговите причини и последствия, Приложение: Мисия в Афганистан“, 12 май 2015 г. ([url](#)), стр. 18.

3.8.5. Звена за реакция по семейни въпроси на Министерството на вътрешните работи / ANP (FRU)

Според Министерството на въпросите на жените „правоприлагащите органи са длъжни да прилагат Закона за елиминиране на насилието спрямо жени и да информират Министерството на въпросите на жените за инциденти. Всяка провинциална централа и голяма област трябва да имат Звено за реакция по семейни въпроси (FRU), в който работят полицаи“⁽¹²⁹⁴⁾. Първите Звена за реакция по семейни въпроси са създадени през 2006 г. в Кабул като специализирани звена от трима души за справяне със ситуации на домашно насилие и оказване на подкрепа на жертвите⁽¹²⁹⁵⁾.

Звената за реакция по семейни въпроси са отговорни за широк спектър от въпроси, свързани със семейството, като случаи на домашно насилие, отвлечения, сексуално насилие, опити за самоубийство, принудителни тестове за девственост, спорове за собственост, свързани с вдовици, въпроси за попечителство над деца, а също така се занимават с жени, заподозрени в престъпление. На практика Звената за реакция по семейни въпроси основно се занимават с прости семейни спорове, често базирани на икономически проблеми, или с улични просяци. Сериозни случаи на насилие, свързано с жени, се водят от Отдела за криминални разследвания⁽¹²⁹⁶⁾.

Според директора на изследователска организация във всеки от градовете Херат, Мазари Шариф и Кабул има Звено за реакция по семейни въпроси, но резултатите от работата им са разнообразни във всяко звено и при всеки отделен служител, с който може да се сблъска една жертва. Общият въпрос между Звената за реакция по семейни въпроси е липсата на стандартизация в процедурата за разглеждане на случаи на насилие, свързано с пола и липсата на капацитет⁽¹²⁹⁷⁾. По подобен начин ОКСФАМ обясни, че Звената за реакция по семейни въпроси имат нисък капацитет и недостатъчно обучен персонал, не се използват достатъчно, до голяма степен са ограничени до полицейски участъци и им липсва специално пространство и съоръжения⁽¹²⁹⁸⁾.

„Интегрити Уоч Афганистан“ описа предизвикателствата пред капацитета на Звената за реакция по семейни въпроси през декември 2015 г., като заяви, че

намаляващата роля на чуждестранните посолства и организации за оказване на влияние върху назначенията в полицията е добре демонстрирана от изпитващите трудности Звена за реакция по семейни въпроси, за чието създаване се застъпваха именно международни действащи лица. МВР изпитва трудности дори да намери персонал за шестте Звена за реакция по семейни въпроси в град Кабул. Въпреки че и шестте звена се ръководят от жени полицаи, само Звеното за реакция по семейни въпроси в район 4 (Шахр-е Нав - Колола Пуца [Shahr-e Naw - Kolola Pushta]) разполага с адекватно количество служители от 30 жени полицаи, докато останалите пет звена в Дар-ул-Аман [Dar-ul-Aman]⁽²⁾, Карт-е Парван [Kart-e Parwan]⁽²⁾ и Калай Фатаула [Qalay Fataullah] имаха само по пет жени полицаи към януари 2015 г. От тези 55 полицаи, освен това, само шепа са обучавани в полицейската академия, останалите са преминали само кратки 2-3 седмични курсове. Всъщност само Звеното в област 4 беше напълно функциониращо, докато останалите звена едва се използваха от обществеността. Съобщава се, че професионалните полицаи не обичат да бъдат командирани в Звената за реакция по семейни въпроси поради силните преобладаващи културни нагласи, които смятат, че Звената нарушават местната традиция и се намесват в делата на частните домакинства. Жените полицаи често са под натиск от собствените си семейства да не служат в такива звена⁽¹²⁹⁹⁾.

Броят на случаите, разглеждани от Звена за реакция по семейни въпроси, също е ограничен. Според данни от 2011 г. повечето Звена за реакция по семейни въпроси разглеждат по един или два случая на месец⁽¹³⁰⁰⁾. Според западния служител, отделни Звена за реакция по семейни въпроси в град Херат, Мазари Шариф и град Кабул съществуват, за да се справят с проблеми като домашно насилие; ако обаче делата отидат в съда, те се обработват чрез нормалната съдебна система, която е известна като бавна⁽¹³⁰¹⁾.

Според АОИОП към април 2016 г. в провинция Кабул в Звена за реакция по семейни въпроси и приютите за жени са били подслонени 80 жени⁽¹³⁰²⁾. Звената за реакция по семейни въпроси бяха възприемани негативно от обществото, включително в Кабул⁽¹³⁰³⁾. АОИОП също така установи, че жените, които са изправени пред заплахи за насилие, могат да имат достъп до приюти в Херат, но има социална стигма и негативизъм, свързани с това, въпреки че е по-малко тежка, отколкото в други провинции⁽¹³⁰⁴⁾. В провинцията има пет Звена за реакция по семейни въпроси, включително едно в град Херат и едно в Гузара. Приютите за жени са налични само в град Херат. Проучването на АОИОП документира положителни възгледи за подслоните сред мъжете и респондентите, въпреки че някои мъже също възприемат приютите като места, където жените са „сексуално малтретирани“⁽¹³⁰⁵⁾.

⁽¹²⁹⁴⁾ Ислямска република Афганистан - Министерството на въпросите на жените, „Първи доклад за прилагането на Закона за елиминиране на насилието спрямо жени в Афганистан“, 17 март 2014 г. ([url](#)), стр. 13.

⁽¹²⁹⁵⁾ ОКСФАМ, „Жените и афганистанската полиция“, 10 септември 2013 г., ([url](#)), стр. 16; Фонд на ООН за населението, „Отвори първото Звено за реакция по семейни въпроси в Афганистан“, 25 януари 2006 г. ([url](#)).

⁽¹²⁹⁶⁾ „Самюъл Хол“, „Възприятия на жените за Афганистанската национална полиция“, декември 2011 г. ([url](#)), стр. 9.

⁽¹²⁹⁷⁾ Директор на изследователска организация, Интервю по „Скайп“, 6 февруари 2017 г.

⁽¹²⁹⁸⁾ ОКСФАМ, „Жените и афганистанската полиция“, 10 септември 2013 г. ([url](#)), стр. 24.

⁽¹²⁹⁹⁾ „Интегрити Уоч Афганистан“, „Назначения на висши позиции и корупция в градската полиция в Кабул“, декември 2015 г. ([url](#)), стр. 10.

⁽¹³⁰⁰⁾ „Самюъл Хол“, „Възприятия на жените за Афганистанската национална полиция“, декември 2011 г. ([url](#)), стр. 9.

⁽¹³⁰¹⁾ Западен служител, имейл, 13 февруари 2017 г., кореспонденция по имейл.

⁽¹³⁰²⁾ „Афганистанска организация за изследване на обществената политика“, „Наблюдател на правата в Афганистан: основен доклад“, април 2016 г. ([url](#)), стр. 62.

⁽¹³⁰³⁾ „Афганистанска организация за изследване на обществената политика“, „Наблюдател на правата в Афганистан: основен доклад“, април 2016 г. ([url](#)), стр. 62.

⁽¹³⁰⁴⁾ „Афганистанска организация за изследване на обществената политика“, „Спокойствие и сигурност за жените в Афганистан“, февруари 2016 г. ([url](#)), стр. 37.

⁽¹³⁰⁵⁾ „Афганистанска организация за изследване на обществената политика“, „Наблюдател на правата в Афганистан: основен доклад“, април 2016 г. ([url](#)), стр. 52.

Според АОИОП в провинция Балх има само две Звена за реакция по семейни въпроси ⁽¹³⁰⁶⁾. Жените имат достъп до приюти, но са възпрепятствани да ги използват поради стигма и консерватизъм ⁽¹³⁰⁷⁾.

3.8.6. Центрове за защита на жените

Приютите на неправителствени организации обикновено се разглеждат от общността като места, които насърчават жените да напуснат домовете си или да се държат неморално. Съществуват опасения относно способността на приютите да осигуряват защита и над тяхната способност да предоставят дългосрочна подкрепа и реинтеграция на жените ⁽¹³⁰⁸⁾. Според ООН приютите на НПО често са единственото безопасно убежище за жени, преживели домашно насилие ⁽¹³⁰⁹⁾.

Източници съобщават, че функционират 28 приюта за жени в Афганистан ⁽¹³¹⁰⁾, наричани още центрове за защита на жените ⁽¹³¹¹⁾. Пространството в тези центрове е недостатъчно, особено в градските центрове и повечето от тях са разположени в западните, северните и централните райони ⁽¹³¹²⁾. Приютите бяха дом на около 3000 жени и деца през 2014 г. ⁽¹³¹³⁾. Примерите за убежища за гражданско общество включват:

Една организация, предоставяща подслон, е HAWCA („Хуманитарна помощ за жените и децата на Афганистан“), която присъства в Кабул, Херат, Джалалабад и Мазари Шариф. През 2015 г. организацията се грижеше за Центъра за защита на жените в Кабул, предоставяше правна помощ за жените в Кабул, Херат и Мазари Шариф, провеждаше обучения и сесии за осведоменост за ученички, оказваше помощ на работещи на улицата деца, координираше и провеждаше дейности за връзки с обществеността ⁽¹³¹⁴⁾. През 2015 г. „Хуманитарна помощ за жените и децата на Афганистан“ предостави услуги за защита на 199 жени в Кабул и правна помощ на 120 жени, жертви на насилие в Мазари Шариф и на 155 жени в Кабул и Херат ⁽¹³¹⁵⁾.

„Център за развитие на уменията на жените в Афганистан“ (AWSDC) също управлява „транзитен приют“ в Кабул, където жените имат достъп до правни съвети и посредничество ⁽¹³¹⁶⁾.

„Жени за афганистанските жени“ (WAW) управлява 11 конфиденциални приюта за жени, които се нуждаят от помощ, за да избягат от насилие в 11 провинции в Северен Афганистан и Кабул ⁽¹³¹⁷⁾. Приютите са свързани с Центровете за семейно ориентиране на „Жени за афганистанските жени“ ⁽¹³¹⁸⁾. „Жени за афганистанските жени“ експлоатира и един „център за рехабилитация“ за дългосрочен престой в Кабул ⁽¹³¹⁹⁾ и три преходни къщи за жени, напускащи затвора (в Кабул, Херат и Мазари Шариф) ⁽¹³²⁰⁾, както и четири центъра за подкрепа на деца (в Херат, Балх, Кабул и Кундуз) ⁽¹³²¹⁾. „Паджуок“ събщи за приют за жени в град Кабул, управляван от Министерството на жените, в който са настанени 57 жени и момичета, предлагащ настаняване, здравни услуги и консултации ⁽¹³²²⁾.

Жените, които не могат да се съберат със семейството си или са неженени, са принудени да останат в центровете за защита на жените, а приютите се възприемат от обществото като центрове на проституция ⁽¹³²³⁾. Според Министерството на жените някои служители в някои приюти възприемат жените в приютите като престъпници ⁽¹³²⁴⁾. Държавният департамент на САЩ съобщава, че Министерството на въпросите на жените, както и неправителствените организации, понякога са уреждали бракове

⁽¹³⁰⁶⁾ „Афганистанска организация за изследване на обществената политика“, „Наблюдател на правата в Афганистан: основен доклад“, април 2016 г. ([url](#)), стр. 28-29.

⁽¹³⁰⁷⁾ „Афганистанска организация за изследване на обществената политика“, „Спокойствие и сигурност за жените в Афганистан“, февруари 2016 г. ([url](#)), стр. 19.

⁽¹³⁰⁸⁾ Съвет на ООН по правата на човека, „Доклад на специалния докладчик за насилието спрямо жени, неговите причини и последствия, Приложение: Мисия в Афганистан“, 12 май 2015 г. ([url](#)), стр. 13, 15.

⁽¹³⁰⁹⁾ МООНСА и Службата на Върховния комисар по правата на човека, „Правосъдие през очите на афганистанските жени“, април 2015 г. ([url](#)), стр. 4.

⁽¹³¹⁰⁾ Държавен департамент на САЩ, „Доклад за държава за практиките по въпросите на правата на човека 2016 г.“, 6 март 2017 г. ([url](#)), стр. 36; „Паджуок афган нюз“, „Поглед отвътре в приютите за жертви на домашно насилие“, 7 март 2017 г. ([url](#)).

⁽¹³¹¹⁾ „Организация за международно право за развитие“, „Насоки за стартиране на центрове за защита на жените“, без дата ([url](#)).

⁽¹³¹²⁾ Държавен департамент на САЩ, „Доклад за държава за практиките по въпросите на правата на човека 2016 г.“, 6 март 2017 г. ([url](#)), стр. 36.

⁽¹³¹³⁾ „Централна статистическа служба“, жени и мъже в Афганистан 2014 г. ([url](#)), стр. 9.

⁽¹³¹⁴⁾ „Хуманитарна помощ за жените и децата на Афганистан“, „Годишен доклад 2015 г.“ ([url](#)).

⁽¹³¹⁵⁾ „Хуманитарна помощ за жените и децата на Афганистан“, Годишен отчет 2015 г. ([url](#)), стр. 10, 12, 13.

⁽¹³¹⁶⁾ „Център за развитие на уменията на жените в Афганистан“, Транзитни приюти ([url](#))

⁽¹³¹⁷⁾ „Жени за афганистанските жени“, Приюти за жени, без дата ([url](#)).

⁽¹³¹⁸⁾ „Жени за афганистанските жени“, Приюти за жени, без дата ([url](#)).

⁽¹³¹⁹⁾ „Жени за афганистанските жени“, „Център за рехабилитация“, без дата ([url](#)).

⁽¹³²⁰⁾ „Жени за афганистанските жени“, Преходни къщи, без дата ([url](#)).

⁽¹³²¹⁾ „Жени за афганистанските жени“, Центрове за подкрепа на деца, без дата ([url](#)).

⁽¹³²²⁾ „Паджуок афган нюз“, „Поглед отвътре в приютите за жертви на домашно насилие“, 7 март 2017 г. ([url](#)).

⁽¹³²³⁾ „Аутлук Афганистан“, „Постижения и изгубени позиции по отношение на правата на жените“, 12 декември 2016 г. ([url](#)); Държавен департамент на САЩ, „Доклад за държава за практиките по въпросите на правата на човека 2016 г.“, 6 март 2017 г. ([url](#)), стр. 36.

⁽¹³²⁴⁾ „Паджуок афган нюз“, „Поглед отвътре в приютите за жертви на домашно насилие“, 7 март 2017 г. ([url](#)).

за жени, които не са могли да се върнат при семействата си ⁽¹³²⁵⁾. Жените, които не могат да намерят защита, често попадат в затвора поради липса на защитни центрове или поради обвинения в бягство ⁽¹³²⁶⁾. Приютите за жени се възприемат от обществото като настаняващи проститутки или подслон на неморални жени ⁽¹³²⁷⁾. Жените, които са подслонени, може да не успеят да се върнат у дома поради такава стигма ⁽¹³²⁸⁾. Резултатът е, че жените живеят в приюти за дълги периоди, до пет години и остава необходимостта да се обърне внимание на дългосрочните им безопасни и независими условия на живот ⁽¹³²⁹⁾.

В провинции Балх и Кабул се съобщава, че в допълнение към стигматизацията, жените, които се връщат в своите общности от затвори или приюти, са били подложени на по-нататъшно насилие, агресия и дори убийства ⁽¹³³⁰⁾.

3.8.7. Центрове за закрила на семейството

Първите центрове за защита на семейството (FPC) са прикрепени към болници и здравни заведения. Те имат за цел да подкрепят жертвите на свързано с пола насилие, по отношение на психологическото и травматично консултиране, както и медицинско лечение. Центровете за защита на семейството са свързани с Звена за реакция по семейни въпроси и Министерството на въпросите на жените. Първите Центрове за защита на семейството са създадени през 2013 г. в провинции Кабул и Нангархар. Според Фонд на ООН за населението шест центъра в провинция Кабул, Нангархар, Херат, Балх, Бамян и Баглан и центровете имат капацитета да помагат на 6000 жени годишно ⁽¹³³¹⁾. През 2015 г. Центровете за защита на семейството регистрираха над 1900 случая на свързано с пола насилие, най-вече във връзка с физическо и психологическо насилие, насилствен или ранен брак, отказ от ресурси и изнасилване ⁽¹³³²⁾.

3.8.8. Центрове за семейно ориентиране

Центровете за семейно ориентиране предоставят правна помощ и консултации за жени и присъстват в 17 провинции ⁽¹³³³⁾. Центровете за семейно ориентиране стартираха първоначално в Кабул от неправителствената организация „Жени за афганистанските жени“ през 2006 г. ⁽¹³³⁴⁾. Центърът за семейно ориентиране в Мазар също има приют, управляван от неправителствената организация „Жени за афганистански жени“ ⁽¹³³⁵⁾. Клиентите могат да получат достъп до Център за семейно ориентиране чрез влизане или чрез препоръки от правителствени министерства, полиция, НКПЧА или други НПО ⁽¹³³⁶⁾.

Има много неправителствени организации, които подпомагат жени в нужда. Повечето са свързани с „Мрежа на афганистанските жени“ (AWN), която посочва на своята уеб страница, че има повече от 3500 индивидуални членове и 125 женски организации, повечето от които са включени в образователни програми, кампании за застъпничество и осведоменост, без да предоставят подслон ⁽¹³³⁷⁾.

3.9. Опитът на етническите малцинства

Източници съобщават, че хората от относите на индусите, сикхите и хазарите се сблъскват с обществена дискриминация от сунитското мнозинство ⁽¹³³⁸⁾. Проучване от 2015 г. за радикализация в редиците на Афганистанската национална полиция, включващо Херат, Балх и Кабул, установи, че 90% от анкетираните служители вярват, че всички религии са достойни за уважение, но също така 80% от анкетираните полици вярват, че е дълг на мюсюлманите да създадат халифат, но не възприемат тези две идеи като противоречиви ⁽¹³³⁹⁾. Според

⁽¹³²⁵⁾ Държавен департамент на САЩ, „Доклад за държава за практиките по въпросите на правата на човека 2016 г.“, 6 март 2017 г. ([url](#)), стр. 36; Съвет на ООН по правата на човека, „Доклад на специалния докладчик за насилието спрямо жени, неговите причини и последици, Приложение: Мисия в Афганистан“, 12 май 2015 г. ([url](#)), стр. 13, 15.

⁽¹³²⁶⁾ Държавен департамент на САЩ, „Доклад за държава за практиките по въпросите на правата на човека 2016 г.“, 6 март 2017 г. ([url](#)), разглеждано на: 21 март 2017 г., стр. 36; „Център за развитие на уменията на жените в Афганистан“, „Транзитни приюти“ ([url](#)).

⁽¹³²⁷⁾ Западен служител, Интервю по „Скайп“, 7 февруари 2017 г.

⁽¹³²⁸⁾ Изследовател, Интервю по „Скайп“, 30 януари 2017 г.

⁽¹³²⁹⁾ „Аутлук Афганистан“, „Постижения и изгубени позиции по отношение на правата на жените“, 12 декември 2016 г. ([url](#)).

⁽¹³³⁰⁾ АОИОП, „Спокойствие и сигурност за жените в Афганистан“, февруари 2016 г. ([url](#)), стр. 20, 42.

⁽¹³³¹⁾ „Хаама прес“, „Шокиращ статут на жените в Афганистан“, 23 март 2016 г. ([url](#)); Фонд на ООН за населението, „Стартира ново сътрудничество за предоставяне на така необходимата подкрепа на жените и момичетата“, 9 декември 2015 г. ([url](#)).

⁽¹³³²⁾ Фонд на ООН за населението, „Стартира ново сътрудничество за предоставяне на така необходимата подкрепа на жените и момичетата“, 9 декември 2015 г. ([url](#)).

⁽¹³³³⁾ Държавен департамент на САЩ, „Доклад за държава за практиките по въпросите на правата на човека 2016 г.“, 6 март 2017 г. ([url](#)), стр. 35-36.

⁽¹³³⁴⁾ „Жени за афганистанските жени“, Центрове за семейно ориентиране, без дата ([url](#)).

⁽¹³³⁵⁾ Шведска международна агенция за сътрудничество в развитието, Оценка на „Жени за афганистанските жени“ - Център за семейно ориентиране и приют в Мазари Шариф, 2014 г. ([url](#)), стр. 41.

⁽¹³³⁶⁾ „Жени за афганистанските жени“, Центрове за семейно ориентиране, без дата ([url](#)).

⁽¹³³⁷⁾ „Мрежа на афганистанските жени“, „История на „Мрежа на афганистанските жени“, без дата ([url](#)).

⁽¹³³⁸⁾ Държавен департамент на САЩ, „Държавни доклади за практиките по отношение на правата на човека за 2016 г. - Афганистан“, 3 март 2017 г. ([url](#)), стр. 47; „Фрийдъм хаус“, „Свобода в света 2016 г. - Афганистан“, 27 януари 2017 г. ([url](#)); „Ал Джазира“, „Упадъкът на индуските и сикхските общности в Афганистан“, 1 януари 2017 г. ([url](#)).

⁽¹³³⁹⁾ Заман, Р. и Халид, А. Х., „Тенденции на радикализация сред редиците на Афганистанската национална полиция“. Технически доклад, 2015 г. ([url](#)), стр. 22.

„Фрийдъм хаус“ „консервативните социални нагласи, нетолерантността и неспособността или нежеланието на служителите на реда да защитават индивидуалните свободи означават, че тези, които се възприемат като нарушаващи религиозни и социални норми, са силно уязвими на злоупотреби“⁽¹³⁴⁰⁾.

Проучването за радикализация от 2015 г. в редиците на Афганистанската национална полиция установи, че служителите по сигурността вярват, че в силите за сигурност съществува етническо неравенство, особено сред респондентите от Херат, Кундуз, Бамиян и Пактика⁽¹³⁴¹⁾. Организацията на гражданското общество твърдят, че правителството „често е назначавало служители на Афганистанската национална полиция хазари на символични длъжности с малко авторитет в Министерството на вътрешните работи“ или в по-несигурни райони⁽¹³⁴²⁾. Според западния служител, интервюиран за този доклад, в градовете Херат, Мазар и Кабул полицейските сили са до голяма степен отразяващи и смесени по отношение на етнически произход и относително толерантни към етническата принадлежност, в сравнение със селските райони. Западният чиновник заяви, че ако човек е от малцинство и в различен район на града, населен предимно с различна етническа група, той ще бъде възприет като не на място. Същият източник обясни, че в Афганистан е имало ендемичен проблем, при който хората благоприятстват собствената си етническа група или семейни връзки. Въпреки това, това се случва в по-голяма степен като непотизъм, отколкото като открита етническа дискриминация⁽¹³⁴³⁾.

Проучване на АОИОП, публикувано през април 2016 г., регистрира полицейската дискриминация на етническите малцинства в град Кабул, по-специално към индуси и сикхи. В доклада се дава пример за индус, който казва, че полицията нарича индусите „чужденци“ и иска да види националните им идентификационни карти⁽¹³⁴⁴⁾. През 2016 г. имаше напрежение между мюсюлманите и общността на сикхите и индусите, живеещи в покрайнините на Кабул, където жителите мюсюлмани се противопоставиха на техните погребални и кремационни ритуали. Местните жители хвърляха камъни и тухли по време на погребални процесии и общността се нуждаеше от полицейска защита за извършване на погребални ритуали. Правителството отдели място извън града за кремации⁽¹³⁴⁵⁾.

⁽¹³⁴⁰⁾ „Фрийдъм хаус“, „Свобода в света 2016 г. - Афганистан“, 27 януари 2017 г. ([url](#)).

⁽¹³⁴¹⁾ Заман, Р. и Халид, А. Х., „Тенденции на радикализация сред редиците на Афганистанската национална полиция“. Технически доклад, 2015 г. ([url](#)), стр. 22.

⁽¹³⁴²⁾ Държавен департамент на САЩ, „Държавни доклади за практиките по отношение на правата на човека за 2016 г. - Афганистан“, 3 март 2017 г. ([url](#)), стр. 47.

⁽¹³⁴³⁾ Западен служител, Интервю по „Скайп“, 7 февруари 2017 г.

⁽¹³⁴⁴⁾ „Афганистанска организация за изследване на обществената политика“, „Наблюдател на правата в Афганистан: основен доклад“, април 2016 г. ([url](#)), стр. 55-56.

⁽¹³⁴⁵⁾ „Ройтерс“, „Намалващите по численост общности на сикхите и индусите в Афганистан бягат от нови злоупотреби“, 22 юни 2016 г. ([url](#)).

4 Деца

4.1. Общи положения

Афганистан е много младо общество. Повече от 41% от населението е под 14-годишна възраст. Коефициентът на раждаемост е 5,2 деца на жена, докато детската смъртност е най-високата в света и отчита почти 113 смъртни случая на 1000 живородени [горните цифри са оценки за 2016 г.] ⁽¹³⁴⁶⁾.

Като цяло децата се считат за много важен елемент за приемствеността и благополучието в семейството. Всяко раждане се празнува, особено когато се роди син ⁽¹³⁴⁷⁾. Според докладите на ИВМР, синовете се считат за решаващ актив за икономическата сигурност и за „бъдещи защитници на правата и честта“, особено сред пушунските общности. Според ИВМР мъжете се чувстват стигматизирани, когато нямат мъжко дете и често третират зле, обиждат или дори убиват жените си заради тези предразсъдъци. Тези нагласи са по-малко видими в градските центрове и сред по-образованите. Обикновените хора често не разбират биологичните механизми, определящи пола на бебетата ⁽¹³⁴⁸⁾.

Мъжките и женските деца могат да играят заедно до 10-годишна възраст, след което момчетата обикновено остават у дома и учат основни домашни умения. Момчетата започват да помагат на бащите си и им помагат в бизнеса. Децата трябва да уважават възрастните и по-големите си братя или сестри. Семействата очакват децата да се грижат за родителите и да ги подкрепят в напреднала възраст ⁽¹³⁴⁹⁾. Според УНИЦЕФ „децата са длъжни да спазват строги, консервативни социални норми, докато все още развиват физическа и психологическа зрялост. От тях често се изисква или са задължени да поемат отговорности като на възрастни“ ⁽¹³⁵⁰⁾.

Децата често са подлагани на телесни наказания, включително шамари, словесни обиди, удари, ритане и удари с тънки пръчки, електрически кабели и обувки. Според проучване на „Отдел за изследвания и оценка в Афганистан“, проведено през 2008 г., „за много семейства този вид насилие може да се определи като нормално или ежедневно насилие“ ⁽¹³⁵¹⁾. Има някои екстремни примери за насилие срещу деца ⁽¹³⁵²⁾. Децата също често са принуждавани да сключват ранен брак или да полагат детски труд ⁽¹³⁵³⁾.

Общата несигурност пряко заплашва много деца или техните семейства, както и увеличава престъпните дейности и риска от малтретиране и насилие над деца ⁽¹³⁵⁴⁾. МООНСА регистрира рекорден брой жертви деца през 2016 г.: „цивилните жертви деца от наземни сблъсъци са се увеличили повече от тези на възрастните граждански жертви поради увеличаване на наземните боеве в населените от граждански райони, които обикновено са обитавани от големи семейства с много деца“ ⁽¹³⁵⁵⁾. Според Служба на ООН за координация на хуманитарните въпроси почти 6,5 милиона души, предимно жени и деца, са изправени пред значително повишена уязвимост към инфекции, болести и смърт поради непосредственото и кумулативно въздействие на конфликта върху предоставянето на обществени услуги ⁽¹³⁵⁶⁾.

Според ООН има многобройни заплахи за благосъстоянието на децата, включително недохранване, експлоатация, принудителен ранен брак, сексуално насилие и вреден детски труд. Тези въпроси засягат по-специално разселеното население. Децата съставляват повече от половината от разселените лица. Най-малко 1,3 милиона деца на възраст под пет години в Афганистан се нуждаят от помощ заради недохранване, докато само малка част получават хуманитарна помощ ⁽¹³⁵⁷⁾. На практика, без разширена семейна подкрепа, животът на децата е много труден, особено за тези, чиито семейства са без баща ⁽¹³⁵⁸⁾.

⁽¹³⁴⁶⁾ ЦРУ, „Справочник, Афганистан, Хора и общество“, 12 януари 2017 г. ([url](#)), разглеждано на: 6 март 2017 г.

⁽¹³⁴⁷⁾ Емади Х., „Култура и обичаи в Афганистан“, 2005 г., стр. 177-179.

⁽¹³⁴⁸⁾ IWPR, „Афганистан: Срамът да имаш дъщери“, 30 януари 2017 г. ([url](#)).

⁽¹³⁴⁹⁾ Емади Х., „Култура и обичаи в Афганистан“, 2005 г., стр. 177-179.

⁽¹³⁵⁰⁾ УНИЦЕФ, „Афганистан - картината в Афганистан“, без дата ([url](#)).

⁽¹³⁵¹⁾ Смит, Д. Дж., „Любов, страх и дисциплина: ежедневното насилие над деца в афганистанските семейства“, февруари 2008 ([url](#)), стр. 3.

⁽¹³⁵²⁾ Смит, Д. Дж., „Любов, страх и дисциплина: ежедневното насилие над деца в афганистанските семейства“, февруари 2008 ([url](#)), стр. 3.

⁽¹³⁵³⁾ ИВМР, „Увеличаване се броят на детските бракове в провинция на Афганистан“, 7 декември 2016 г. ([url](#)); Държавен департамент на САЩ, „Доклад за държава за практиките по въпросите на правата на човека 2016 г.“, 6 март 2017 г. ([url](#)), стр. 37.

⁽¹³⁵⁴⁾ УНИЦЕФ, „Афганистан - картината в Афганистан“, без дата ([url](#)).

⁽¹³⁵⁵⁾ МООНСА, „Афганистан - Защита на гражданските лица във въоръжен конфликт. Годишен доклад 2016“, 6 февруари 2017 г. ([url](#)), стр. 18.

⁽¹³⁵⁶⁾ Служба на ООН за координация на хуманитарните въпроси, „Общ преглед на хуманитарните нужди за 2017 г.“, 31 декември 2016 г. ([url](#)), стр. 16.

⁽¹³⁵⁷⁾ Служба за новини на ООН, „Хиляди афганистански деца умират от глад на фона на „безпрецедентно“ разселване“, 9 януари 2017 г. ([url](#)).

⁽¹³⁵⁸⁾ „Афган Орфанс“, „Сираци“, без дата ([url](#)).

Процентът на майчината и детската смъртност в Афганистан остава сред най-високите в света ⁽¹³⁵⁹⁾. Нестабилната ситуация по сигурността в много части на страната също е ограничила възможностите на екипите за ваксинация срещу полиомиелит да достигат до съответните деца. По време на кампанията през август 2016 г. осем области са напълно недостъпни и почти 350 000 деца не могат да бъдат достигнати и ваксинирани, главно в източните и североизточните региони ⁽¹³⁶⁰⁾.

В градовете особено децата на улицата са изправени пред много заплахи: риск от трафик на хора, сексуално насилие, отвлечане, пристрастяване към наркотици и вербуване от бунтовници или като преносители на наркотици ⁽¹³⁶¹⁾.

Проучване, цитирано от Службата на ООН за координация на хуманитарните въпроси, казва, че ранните бракове и детският труд са основните рискове, пред които са изправени върнатите в родината деца, които не са на училище ⁽¹³⁶²⁾. „Самюъл Хол“ подробно разгледа това по време на интервю. Чрез проучване, което „Самюъл Хол“ провежда в общностите на наскоро завърналите се, наблюдава силно увеличение на домашното насилие, детския труд и детските бракове. Семействата принуждават децата да работят или да просят по улиците, за да компенсират високите разходи за живот в Кабул. Детските бракове, започващи на възраст 7 или 8 години, се сключват между завръщащите се семейства, за да се създаде по-стабилна социална платформа ⁽¹³⁶³⁾.

4.2. ВРЛ и завърнали се деца

Прегледът на Службата на ООН за координация на хуманитарните въпроси за хуманитарните нужди за 2017 г. отбелязва, че „през 2016 г. конфликтът е довел до безпрецедентни нива на разселване, достигайки половин милион през ноември - най-големият брой, регистриран до момента. 56% от разселените са деца и са изправени пред особен риск от злоупотреба и експлоатация, както и от прекъснато посещение на училище и вреден детски труд. Съобщава се за множество форми на свързано с пола насилие, особено ранни и принудителни бракове, домашно, психологическо и сексуално насилие, които засягат както хората в приемащите, така и разселените общности“ ⁽¹³⁶⁴⁾. Същият източник обаче отбелязва, че „многобройните опасения за защитата [...] остават неотчетени или недостатъчно докладвани поради културната чувствителност, като по този начин се предотвратява успешната систематична оценка на тези явления и свързаните с тях нужди“ ⁽¹³⁶⁵⁾.

Приемането на отрицателни механизми за справяне с продоволствената сигурност е очевидно сред почти всички недокументирано завръщащи се - от намаляване на консумацията на храна до изпращане на деца на работа ⁽¹³⁶⁶⁾. От 1,8 милиона души, които се нуждаят от лечение заради остро недохранване, 1,3 милиона са деца под пет години ⁽¹³⁶⁷⁾.

4.3. Деца - държавна защита

Афганистан подписа Международната конвенция за правата на детето през 1994 г., но това не се счита за правно обвързващ инструмент във вътрешния ред и не е напълно инкорпориран в националната правна система ⁽¹³⁶⁸⁾.

Афганистан също е част от всички най-важни конвенции относно детския труд, включително Конвенцията на „Международна организация на труда“ за минималната възраст (С. 138), Конвенцията на „Международна организация на труда“ относно забраната и незабавните действия за премахване на най-лошите форми на детски труд (С. 182), Конвенция на ООН за правата на детето, Факултативен протокол към Конвенцията за правата на детето на ООН за въоръжени конфликти, Факултативен протокол към Конвенцията за правата на детето на ООН за продажба на деца, детска проституция и детска порнография и Протокол от Палермо за трафика на хора ⁽¹³⁶⁹⁾. Афганистан обаче не е ратифицирал Конвенция 29 на „Международна организация на труда“ относно принудителния труд ⁽¹³⁷⁰⁾. През 2014 г. правителството публикува и редица национални закони, касаещи тези въпроси, като списък от 29 професии и условия на труд, забранени за деца, закон, който криминализира набирането на деца на възраст под 18 години в институции за държавна сигурност, забрани за принудителен и нощен труд и въведе задължителна възраст за образование и безплатно обществено образование (член 17 от Закона за образованието

⁽¹³⁵⁹⁾ Служба на ООН за координация на хуманитарните въпроси, „Общ преглед на хуманитарните нужди за 2017 г.“, 31 декември 2016 г. ([url](#)), стр. 13.

⁽¹³⁶⁰⁾ Служба на ООН за координация на хуманитарните въпроси, „Общ преглед на хуманитарните нужди за 2017 г.“, 31 декември 2016 г. ([url](#)), стр. 13.

⁽¹³⁶¹⁾ ИВМР, „Няма отдиш за децата по улиците на Кабул“, 9 декември 2016 г. ([url](#)); ИВМР, „Афганистански деца, преследвани от банди на наркоразпространители“, 29 ноември 2016 г. ([url](#)).

⁽¹³⁶²⁾ Служба на ООН за координация на хуманитарните въпроси, „Афганистан: Доклад за кризисна ситуация на завръщащите се № 5“, 12 януари 2017 г. ([url](#)), стр. 6.

⁽¹³⁶³⁾ „Самюъл Хол“, Интервю по „Скайп“, 7 февруари 2017 г.

⁽¹³⁶⁴⁾ Служба на ООН за координация на хуманитарните въпроси, „Общ преглед на хуманитарните нужди за 2017 г.“, 31 декември 2016 г. ([url](#)), стр. 5.

⁽¹³⁶⁵⁾ Служба на ООН за координация на хуманитарните въпроси, „Общ преглед на хуманитарните нужди за 2017 г.“, 31 декември 2016 г. ([url](#)), стр. 33.

⁽¹³⁶⁶⁾ Служба на ООН за координация на хуманитарните въпроси, „Общ преглед на хуманитарните нужди за 2017 г.“, 31 декември 2016 г. ([url](#)), стр. 13.

⁽¹³⁶⁷⁾ Служба на ООН за координация на хуманитарните въпроси, „Общ преглед на хуманитарните нужди за 2017 г.“, 31 декември 2016 г. ([url](#)), стр. 5.

⁽¹³⁶⁸⁾ ИВМР, „Афганистан: Просяци, обвинени в умишлено осакатяване на деца“, 9 септември 2016 г. ([url](#)); Ислямска република Афганистан - Министерство на правосъдието, Прилагане на Конвенцията за правата на детето в Афганистан, 4 май 2011 г. ([url](#)); Ислямска република Афганистан - Министерство на външните работи, „Беше свикана първата сесия на периодичния процес на докладване на афганистанското правителство относно прилагането на Конвенцията за правата на детето“, 28 ноември 2016 г. ([url](#)).

⁽¹³⁶⁹⁾ Департамент по труда на САЩ, „Констатации от 2015 г. за най-лошите форми на детски труд“, без дата ([url](#)), стр. 2-3.

⁽¹³⁷⁰⁾ „Чайлд солджърс интернешънъл“, „Продължава набирането и използването на деца от участниците във въоръжения конфликт в Афганистан“, март 2016 г. ([url](#)), стр. 6.

)⁽¹³⁷¹⁾. „Хюман Райтс Уоч“ отбелязва, че „въпреки тези вътрешни закони и международни задължения детският труд, включително в някои от най-опасните индустрии в страната, е широко разпространен в Афганистан⁽¹³⁷²⁾. Според АОИОП детският труд и други злоупотреби се игнорират широко, тъй като има нужда от евтина работна ръка и големите семейства разчитат на децата да осигурят редовен доход⁽¹³⁷³⁾.

Според УНИЦЕФ през 2014 г. правителството на Афганистан „не разглежда Конвенцията за правата на детето като правно обвързваща и като такава пълният набор от права на детето не е системно включен в правната система или вътрешната политика. В Конституцията, в политическите и законодателните рамки или в диалога за политиките на национално ниво има малко пряко позоваване на правата на децата“⁽¹³⁷⁴⁾. УНИЦЕФ обвини „частичния и фрагментиран подход“, дал като резултат предоставяне на ниски бюджетни средства на тези сектори от правителството и партньорите⁽¹³⁷⁵⁾. Има много малко разпоредби в закона за изпълнение и на практика Министерство на труда, социалните въпроси, мъчениците и инвалидите няма правни инструменти за прилагане на тези разпоредби⁽¹³⁷⁶⁾.

Няколко институции са отговорни за механизмите за правоприлагане и контрол, свързани със защитата на децата, включително Министерство на труда, социалните въпроси, мъчениците и инвалидите, Министерството на вътрешните работи и Министерството на въпросите на жените. Министерство на труда, социалните въпроси, мъчениците и инвалидите може също да разследва случаите на детски труд и да ги насочва към службата на главния прокурор. През 2015 г. в Министерство на труда, социалните въпроси, мъчениците и инвалидите работят 18 инспектори по труда; необходими са обаче около 200⁽¹³⁷⁷⁾.

Основният механизъм за реагиране на случаи на детски труд е „Мрежа за действие за защита на децата“ (SPAN). През 2014 г. 19 технически съветници на „Мрежа за действие за защита на децата“ проведеха 350 инспекции на детския труд в Афганистан⁽¹³⁷⁸⁾. „Мрежа за действие за защита на децата“ е коалиция от правителствени органи, неправителствени организации и религиозни общности, упълномощени да извършват проверки и да се грижат за деца, ангажирани с опасен детски труд. „Мрежа за действие за защита на децата“ има широки правомощия за закрила на детето, които обхващат въпроси като набирание на деца войници, принудителни бракове и бракове в детска възраст и трафик на деца, в допълнение към уязвимите работещи деца⁽¹³⁷⁹⁾, така че провежда само много ограничени проверки на работните места за нарушения, свързани с детски труд⁽¹³⁸⁰⁾. През последните четири години „Мрежа за действие за защита на децата“ помага на средно 3000 деца годишно. Когато „Мрежа за действие за защита на децата“ идентифицира уязвимо работещо дете, то насочва детето към неправителствени организации или правителствени агенции, които предоставят съответна подкрепа, включително правна помощ, подслон и социални услуги като здравна и образователна подкрепа. Членовете на „Мрежа за действие за защита на децата“ в провинцията и техническите сътрудници не получават обучение по трудовото законодателство или разпоредбите за детския труд, ограничавайки способността им да идентифицират незаконни и вредни трудови практики⁽¹³⁸¹⁾.

Правителството също предприе умерени стъпки за разследване и борба с трафика на хора. Въпреки това няма информация за наказателно преследване, свързано с деца жертви. Всъщност според Държавния департамент на САЩ често жертвите на трафик на хора, сексуална експлоатация или деца войници са рутинно преследвани и осъждани за престъпления, а не извършителите⁽¹³⁸²⁾.

УНИЦЕФ посочва, че децата могат самостоятелно да поискат закрила и помощ от НКПЧА, а най-често срещаният начин за изслушване на такива молби от деца идва по време на посещения от НКПЧА за наблюдение в домове за сираци, центрове за реабилитация на младежи и приюти⁽¹³⁸³⁾.

Специални съдилища за непълнолетни са функционирали само в шест провинции (Кабул, Херат, Балх, Кандахар, Нангархар и Кундуз), а делата за деца на други места се разглеждат от обикновени съдилища. В детските центрове за реабилитация липсваше достъп до адекватна храна, здравни грижи и образование. Задържаните деца често са били лишени от основни права, включително

⁽¹³⁷¹⁾ АОИОП, „Наблюдения от „Наблюдател на правата в Афганистан“: Детски труд“, 19 юни 2016 г. ([url](#)); „Хюман Райтс Уоч“, „Те понасят цялата болка. Опасен детски труд в Афганистан“, 13 юли 2016 г. ([url](#)).

⁽¹³⁷²⁾ „Хюман Райтс Уоч“, „Те понасят цялата болка. Опасен детски труд в Афганистан“, 13 юли 2016 г. ([url](#)).

⁽¹³⁷³⁾ АОИОП, „Наблюдения от „Наблюдател на правата в Афганистан“: Детски труд“, 19 юни 2016 г. ([url](#)).

⁽¹³⁷⁴⁾ УНИЦЕФ, „Деца и жени в Афганистан: Ситуационен анализ 2014 г.“, ноември 2014 г. ([url](#)), стр. 22.

⁽¹³⁷⁵⁾ УНИЦЕФ, „Деца и жени в Афганистан: Ситуационен анализ 2014 г.“, ноември 2014 г. ([url](#)), стр. 22.

⁽¹³⁷⁶⁾ „Хюман Райтс Уоч“, „Те понасят цялата болка. Опасен детски труд в Афганистан“, 13 юли 2016 г. ([url](#)).

⁽¹³⁷⁷⁾ Департамент по труда на САЩ, „Констатации от 2015 г. за най-лошите форми на детски труд“, без дата ([url](#)), стр. 3-4.

⁽¹³⁷⁸⁾ Департамент по труда на САЩ, „Констатации от 2015 г. за най-лошите форми на детски труд“, без дата ([url](#)), стр. 3-4.

⁽¹³⁷⁹⁾ „Хюман Райтс Уоч“, „Те понасят цялата болка. Опасен детски труд в Афганистан“, 13 юли 2016 г. ([url](#)).

⁽¹³⁸⁰⁾ Департамент по труда на САЩ, „Констатации от 2015 г. за най-лошите форми на детски труд“, без дата ([url](#)), стр. 4.

⁽¹³⁸¹⁾ „Хюман Райтс Уоч“, „Те понасят цялата болка. Опасен детски труд в Афганистан“, 13 юли 2016 г. ([url](#)).

⁽¹³⁸²⁾ Департамент по труда на САЩ, „Констатации от 2015 г. за най-лошите форми на детски труд“, без дата ([url](#)), стр. 5; Държавен департамент на САЩ, „Доклад за държава за практиките по въпросите на правата на човека 2016 г.“, 6 март 2017 г. ([url](#)), стр. 67-68.

⁽¹³⁸³⁾ UNICEF, „Бележка за децата в Афганистан“, ноември 2015 г. ([url](#)), стр. 28.

презумпцията за невинност, правото да бъдат информирани за обвинения, достъп до защита и защита от самоинкриминация⁽¹³⁸⁴⁾. Във всяка провинция има поне един център за рехабилитация на непълнолетни, но децата понякога са държани и в отделни килии на затворите за възрастни поради липса на подходящи помещения⁽¹³⁸⁵⁾.

4.3.1. Сираци и други уязвими деца - социална подкрепа

Осиновяването не е юридически признато в Афганистан⁽¹³⁸⁶⁾. Родителското попечителство над непълнолетно лице се изпълнява по принцип от един от родителите или от член на семейството. Завещателното настойничество може да бъде възложено на лице от съд⁽¹³⁸⁷⁾.

Министерство на труда, социалните въпроси, мъчениците и инвалидите създаде редица програми за подпомагане на деца, които са определили като застрашени. Някои от тях са насочени към деца без семейство и подкрепа и се реализират чрез мрежа от сиропиталища, други включват деца, които имат семейства, но все още трябва да работят на улицата. Министерството може да предоставя малки и по-големи заеми в сътрудничество с неправителствени организации; обаче признава, че е невъзможно да се предостави помощта на всеки, който има нужда от нея, поради оскъдните финансови ресурси⁽¹³⁸⁸⁾. На министерството липсват пари за издръжка на съществуващи домове за сираци⁽¹³⁸⁹⁾.

Докладът на Държавния департамент на САЩ за правата на човека за 2016 г. за Афганистан посочва, че според Министерството на социалните въпроси има 84 центъра на „Мрежа за действие за защита на децата“ и 78 дома за сираци, които предоставят подслон и професионално обучение на деца от бедстващи семейства. Някои от тях са частни или институции, ръководени от НПО. Често децата там не са сираци, но техните семейства не са в състояние да ги издържат. Децата в домове за сираци съобщават за психическо, физическо или сексуално насилие и понякога са жертви на трафик на хора. Условието на живот в сиропиталище бяха лоши. В съоръженията липсваше течаща вода, отопление през зимата, образователни и развлекателни съоръжения⁽¹³⁹⁰⁾. Според ръководителя на отдела за сираци в Министерство на труда, социалните въпроси, мъчениците и инвалидите, 13 245 деца в домове за сираци представляват около 10% от всички сираци в страната⁽¹³⁹¹⁾.

Домовете за сираци, управлявани от неправителствени организации, дълбоко разчитат на чужда помощ, която намаля с оттеглянето на международните сили през 2014 г.⁽¹³⁹²⁾. Броят на организациите и благотворителните организации все още е недостатъчен, за да осигури домове за всички деца в нужда⁽¹³⁹³⁾.

4.3.2. Детски труд

Според Кодекса на труда децата под 14 години не могат да работят. На 14-годишна възраст те могат да бъдат наети като чираци, от 15 могат да работят законно, но до 18-годишна възраст те не трябва да бъдат наети повече от 35 часа седмично. Децата не могат да работят в опасни и вредни условия⁽¹³⁹⁴⁾.

Според доклада на Държавния департамент на САЩ за практиките на правата на човека за 2016 г. детският труд остава всеобхватен проблем. Министерството на труда отказа да направи оценка на броя на работещите деца, като се позовава на липса на данни и недостатъци в регистрациите на раждания⁽¹³⁹⁵⁾. Според доклад от 2015 г. на „Независима комисия за правата на човека на Афганистан“ (НКПЧА) „около 30 процента от децата в Афганистан работят. Според оценка на място от НКПЧА 22% от интервюираните заявиха, че децата им работят“⁽¹³⁹⁶⁾. Според Министерството на труда на САЩ децата са заети в тъкане на килими, производство на тухли, домашна работа, селско стопанство, принудени на сексуална експлоатация с търговска цел, работа на улицата (продажба, почистване на обувки, пренасяне на стоки, просия), събиране на боклук и контрабанда на наркотици⁽¹³⁹⁷⁾. Според доклада на ИВМР децата често работят безплатно, за да изплатят дълговете на родителите си⁽¹³⁹⁸⁾.

⁽¹³⁸⁴⁾ Държавен департамент на САЩ, „Доклад за държава за практиките по въпросите на правата на човека 2016 г.“, 6 март 2017 г. ([url](#)), стр. 8.

⁽¹³⁸⁵⁾ МООНСА, „Оценка на центровете за рехабилитация на младежи в Афганистан“, ноември 2016 г. ([url](#)), стр. 1.

⁽¹³⁸⁶⁾ Държавен департамент на САЩ, „Доклад за държава за практиките по въпросите на правата на човека 2016 г.“, 6 март 2017 г. ([url](#)), стр. 44; Растин-Техрани, К. и колектив, „Наръчник на Макс Планк по семейно право в Афганистан“, юли 2012 г. ([url](#)), стр. 117.

⁽¹³⁸⁷⁾ Растин-Техрани, К. и колектив, „Наръчник на Макс Планк по семейно право в Афганистан“, юли 2012 г. ([url](#)), стр. 103-115.

⁽¹³⁸⁸⁾ ИВМР, „Няма отдиш за децата по улиците на Кабул“, 9 декември 2016 г. ([url](#)).

⁽¹³⁸⁹⁾ ИВМР, „Няма отдиш за децата по улиците на Кабул“, 9 декември 2016 г. ([url](#)).

⁽¹³⁹⁰⁾ Държавен департамент на САЩ, „Доклад за държава за практиките по въпросите на правата на човека 2016 г.“, 6 март 2017 г. ([url](#)), стр. 45.

⁽¹³⁹¹⁾ „Афганистан таймс“, „Сираци: истинските жертви на афганистанската война“, 15 март 2015 г. ([url](#)).

⁽¹³⁹²⁾ „Асошиейтед прес“, „За изоставените и осиротели деца в Афганистан десетилетията на войната не помогнаха особено“, 29 април 2015 г. ([url](#)).

⁽¹³⁹³⁾ ИВМР, „Няма отдиш за децата по улиците на Кабул“, 9 декември 2016 г. ([url](#)).

⁽¹³⁹⁴⁾ „Хюман Райтс Уоч“, „Те понасят цялата болка: Резюме“, 13 юли 2016 г., ([url](#)); Департамент по труда на САЩ, „Констатации от 2015 г. за най-лошите форми на детски труд“, без дата ([url](#)), стр. 3.

⁽¹³⁹⁵⁾ Държавен департамент на САЩ, „Доклад за държава за практиките по въпросите на правата на човека 2016 г.“, 6 март 2017 г. ([url](#)), стр. 50.

⁽¹³⁹⁶⁾ НКПЧА, „Положението с правата на човека в Афганистан през 1393 г.“, 11 август 2015 г. ([url](#)), стр. 7.

⁽¹³⁹⁷⁾ Департамент по труда на САЩ, „Констатации от 2015 г. за най-лошите форми на детски труд“, без дата ([url](#)), стр. 2.

⁽¹³⁹⁸⁾ ИВМР, „Съвременни роби работници в Афганистан“, 24 януари 2017 г. ([url](#)).

Подробни данни за град Кабул показват, че 2,8% от децата между 5 и 17 години работят и че тези работещи деца са почти изключително момчета ⁽¹³⁹⁹⁾. В провинция Балх процентът е по-висок и се изчислява, че 7% от децата между 5 и 17 години работят (10,7% момчета и 3,1% момичета). Процентът на децата, ангажирани с работа, се увеличава в зависимост от възрастта. На 13-17-годишна възраст 25,5% от момчетата в Мазари Шариф работят ⁽¹⁴⁰⁰⁾.

Положението е по-лошо в семействата на вътрешно разселени лица и завръщащи се. ВКБООН отбелязва, че „с неотдавнашното завръщане на афганистански бежанци от Пакистан и новозаселените вътрешно разселени лица броят на работещите на улицата деца бързо нараства, децата са принудени от родителите си да събират боклук, за да се използва за отопление и дърва за огрев или да просят по улиците“ ⁽¹⁴⁰¹⁾.

Трафикът на наркотици и наркоманията е все по-голям проблем в градовете. Децата се използват за контрабанда и продажба на наркотици. За дилърите на наркотици е евтино да използват деца, а непълнолетните обикновено са изправени пред по-малко тежко наказание в случай на задържане. Корупцията предотвратява намесата на длъжностни лица и полиция ⁽¹⁴⁰²⁾.

Някои деца, особено малките или тези с увреждания, участват в придружаването на родителите си при просяка. Имаше и отделни съобщения, че някои родители са осакатявали децата си, за да станат просяци ⁽¹⁴⁰³⁾.

4.3.3. Деца - други въпроси

Сексуално насилие

Практиката на *бача бази*, насилствена практика, при която момчетата, обикновено на възраст между 10 и 18 години, се държат за целите на сексуалната експлоатация, обикновено от богати мъже или мощни местни военачалници, продължава ⁽¹⁴⁰⁴⁾. Съобщава се и за сексуално малтретиране на деца от силите за сигурност и държавен служител ⁽¹⁴⁰⁵⁾. Комисар на „Независима комисия за правата на човека на Афганистан“ (НКПЧА), интервюиран от *Дойче веле* през 2016 г. заяви, че практиката се среща във всички провинции ⁽¹⁴⁰⁶⁾.

Някои действия, свързани с *бача бази* може да бъдат преследвани съгласно член 427 от афганистанския наказателен кодекс, който предвижда, че прелюбодейството и педерастията са престъпления, подлежащи на „дълъг период на лишаване от свобода“ ⁽¹⁴⁰⁷⁾. Въпреки това, социалното одобрение и слабото върховенство на закона в Афганистан помагат да се създаде безнаказаност за извършителите ⁽¹⁴⁰⁸⁾. Според съобщения в пресата, законодателството, криминализиращо бача бази, трябва да бъде въведено в ревизирия наказателен кодекс ⁽¹⁴⁰⁹⁾. Бача бази не е ясно дефинирано в законодателството на Афганистан. Новото законодателство, което се разглежда от парламента, има за цел да определи по-ясно както престъплението, така и възможните наказания ⁽¹⁴¹⁰⁾.

Жертвите са предимно бедни, неграмотни, сираци или деца работници или домашни работници, и понякога са държани като момчета бача бази в продължение на много години ⁽¹⁴¹¹⁾.

Съобщава се, че някои семейства продават децата си в сексуално робство ⁽¹⁴¹²⁾. Според доклада на Държавния департамент за трафика на хора за 2016 г. децата, които пътуват без придружител, и сираците са са особено уязвими от трафик на хора или принуждаване към принудителен труд ⁽¹⁴¹³⁾. Без универсалност или изключителност, „Хагар Интернешънъл“ отбеляза, че най-рисковите популации, уязвими от трафик на хора, са непридружените непълнолетни момчета в арестите за непълнолетни, работещи деца, деца, зависими от наркотици, и деца в домове за сираци ⁽¹⁴¹⁴⁾.

⁽¹³⁹⁹⁾ „Централна статистическа служба“, „Социално-икономическо проучване - Кабул“, 2013 г. ([url](#)), стр. 55-56.

⁽¹⁴⁰⁰⁾ „Централна статистическа служба“, „Балх. Социално-демографско и икономическо проучване в Балх“, 5 януари 2015 г. ([url](#)), стр. 47-50.

⁽¹⁴⁰¹⁾ ВКБООН Афганистан, електронна поща, 3 март 2017 г. ВКБООН направи това допълнение по време на прегледа на този доклад.

⁽¹⁴⁰²⁾ ИВМР, „Афганистански деца, преследвани от банди на наркоразпространители“, 29 ноември 2016 г. ([url](#)).

⁽¹⁴⁰³⁾ ИВМР, „Афганистан: Просяци, обвинени в умишлено осакатяване на деца“, 9 септември 2016 г. ([url](#)); ИВМР, „Деца просяци в Афганистан“, 9 септември 2016 г. ([url](#)).

⁽¹⁴⁰⁴⁾ Държавен департамент на САЩ, „Доклад за държава за практиките по въпросите на правата на човека 2016 г.“, 6 март 2017 г. ([url](#)), стр. 42-43; „Дойче веле“, „Афганистанските закони са „двусмислени“ относно субкултурата на педофилската игра с момчета“, 20 юни 2016 г. ([url](#)); НКПЧА, „Причини и последици от бача бази в Афганистан“, 18 септември 2014 г. ([url](#)).

⁽¹⁴⁰⁵⁾ Държавен департамент на САЩ, „Доклад за държава за практиките по въпросите на правата на човека 2016 г.“, 6 март 2017 г. ([url](#)), стр. 43; МООНСА, „Афганистан - Защита на гражданите лица във въоръжен конфликт. Годишен доклад 2016 г.“, 6 февруари 2017 г. ([url](#)), стр. 19-20.

⁽¹⁴⁰⁶⁾ „Дойче веле“, „Афганистанските закони са „двусмислени“ относно субкултурата на педофилската игра с момчета“, 20 юни 2016 г. ([url](#)).

⁽¹⁴⁰⁷⁾ Ислямска република Афганистан, Афганистански наказателен кодекс, 7 октомври 1976 г. ([url](#)), чл. 427.

⁽¹⁴⁰⁸⁾ „Лифос“, „Доклад по тема: бача бази“, 30 ноември 2015 г. ([url](#)); „Агенция Франс Прес“, „Кабул ще накаже осъдените за експлоатация на момчета секс роби“, 22 февруари 2017 г. ([url](#)).

⁽¹⁴⁰⁹⁾ „Агенция Франс Прес“, „Кабул ще накаже осъдените за експлоатация на момчета секс роби“, 22 февруари 2017 г. ([url](#)).

⁽¹⁴¹⁰⁾ ИВМР, „Момчета са продадени за секс в афганистанска провинция“, 2 март 2017 г. ([url](#)).

⁽¹⁴¹¹⁾ „Дойче веле“, „Афганистанските закони са „двусмислени“ относно субкултурата на педофилската игра с момчета“, 20 юни 2016 г. ([url](#)).

⁽¹⁴¹²⁾ „Агенция Франс Прес“, „Липсата на законност, корупция, съществуване на въоръжени групи позволяват на бача бази да процъфтява в Афганистан“, 21 декември 2016 г. ([url](#)).

⁽¹⁴¹³⁾ Държавен департамент на САЩ, „Доклад за трафика на хора за 2016 г. - Афганистан“, 30 юни 2016 г. ([url](#)), стр. 66.

⁽¹⁴¹⁴⁾ „Хагар Интернешънъл“, „Край на забравата; трафик на момчета в Афганистан“, октомври 2013 г. ([url](#)), стр. 29-30, 31-38.

Набиране на хора в сили за сигурност и въоръжени групировки

Продължи набирането на деца в правителствени и неправителствени въоръжени групи ⁽¹⁴¹⁵⁾. Министерството на труда на САЩ докладва през 2016 г.: „Недържавни групировки като Талибан и Даеш (известни още като „Ислямска държава в провинция Хорасан“) набират деца за използване във въоръжен конфликт, за поставяне на самоделни взривни устройства или да действат като атентатори самоубийци. Талибаните използват някои училища за набиране на деца и военно обучение. Ограничените доказателства сочат, че Даеш е обучавала деца на 5-годишна възраст в употреба на оръжие. ООН също провери случаите на набиране и използване на деца от афганистанските сили за отбрана и сигурност. Ниската регистрация на раждания допринася за проблема, защото затруднява определянето на възрастта на набрания. Набирането на деца остава проблем поради лошите стандартизационни практики при набирането и трудностите при проверката на възрастта ⁽¹⁴¹⁶⁾.

През февруари 2016 г. беше въведен Законът за забрана на вербуването на деца ⁽¹⁴¹⁷⁾. Според ООН от декември 2016 г. Министерството на вътрешните работи разшири броя на звената за закрила на детето, вградени в центрове за набиране на хора на Афганистанската национална полиция, за да подпомогне предотвратяването на наемането на деца в силите за сигурност; в Афганистан има 17 такива центъра, включително в:

- Дайкунди, Пактия, Такхар, Бадахшан ⁽¹⁴¹⁸⁾
- Херат и Джалалабад ⁽¹⁴¹⁹⁾
- Кабул и Мазари Шариф, които са създадени през 2015 и 2016 г. ⁽¹⁴²⁰⁾
- Гор, Бадгис, Фарах ⁽¹⁴²¹⁾

ООН съобщава, че на тези центрове е признат приноса за предотвратяване на вербуването на стотици деца във въоръжения конфликт ⁽¹⁴²²⁾.

За допълнителна информация относно вербуването на деца вижте доклада на ЕСПОУ от ноември 2016 г. относно вербуването във въоръжени групировки ⁽¹⁴²³⁾.

Набиране на хора в банди

Източници съобщават, че в Херат е имало проблеми с вербуването на младежи и момчета в банди ⁽¹⁴²⁴⁾. Според статия за проблемните младежи в град Херат от градско селище, в което почти всички жители в един момент са били бежанци от Иран или Пакистан, момчетата в изследването имат проблеми с основните институции в общността, чувстват се отхвърлени или разочаровани от тях и на свой ред създават свои собствени социални пространства. Някои от тези банди са извършвали дребна престъпност, други са мигрирали, а някои са били привлечени от иранското правителство за борба в Сирия ⁽¹⁴²⁵⁾. В статия на ИВМР от ноември 2016 г. се посочва, че местните служители и гражданското общество в Херат са предупреждавали за увеличаване на броя на младежите, които стават мишени за наркотрафиканти, които ги използват в своите операции. В статията се посочва, че децата на улицата в Херат са особено уязвими и има съобщения за арестувани деца заради тяхното участие ⁽¹⁴²⁶⁾.

Поради трудностите при намирането на работа в Кабул, разселените градски младежи там също стават уязвими за преследване за набиране и принуждаване да участват в престъпност или банди ⁽¹⁴²⁷⁾. Проучване от 2014 г. за разселените градски младежи, живеещи в Кабул, посочва, че младежите са изложени на нарастваща престъпност в Кабул, както като жертви, така и като цели за вербуване в престъпни групи ⁽¹⁴²⁸⁾.

⁽¹⁴¹⁵⁾ „Чайлд солджърс интернешънъл“, „Кратка информация за Афганистан: продължаващо вербуване и използване на деца“, март 2016 г. ([url](#)); МООНСА, „Афганистан - Защита на гражданите лица във въоръжен конфликт. Годишен доклад 2016 г.“, 6 февруари 2017 г. ([url](#)), стр. 20-21.

⁽¹⁴¹⁶⁾ „Чайлд солджърс интернешънъл“, „Продължаващо вербуване и използване на деца“, март 2016 г. ([url](#)), стр. 9.

⁽¹⁴¹⁷⁾ Държавен департамент на САЩ, „Доклад за държава за практиките по въпросите на правата на човека 2016 г.“, 6 март 2017 г. ([url](#)), стр. 44.

⁽¹⁴¹⁸⁾ Генерален секретар на ООН, „Ситуацията в Афганистан и нейните последици за международния мир и сигурност“, 13 декември 2016 г. ([url](#)), параграф 34.

⁽¹⁴¹⁹⁾ Служба на ООН на специалния представител на генералния секретар за децата и въоръжените конфликти, „Афганистан: звена за закрила на детето държат децата далеч от националните сили за сигурност“, 3 март 2016 г. ([url](#)).

⁽¹⁴²⁰⁾ Служба на ООН на специалния представител на генералния секретар за децата и въоръжените конфликти, „Информационен бюлетин за Афганистан“, май 2016 г., ([url](#)).

⁽¹⁴²¹⁾ „Дойче веле“, „Деца войници - Каква е тяхната роля в афганистанския конфликт?“, 13 февруари 2016 г. ([url](#)).

⁽¹⁴²²⁾ Служба на ООН на специалния представител на генералния секретар за децата и въоръжените конфликти, Информационен бюлетин за Афганистан, май 2016 г. ([URL адрес](#)); Съвет за сигурност на ООН, „Доклад на генералния секретар за децата и въоръжените конфликти в Афганистан“, 15 май 2015 г., ([url](#)), параграф 23.

⁽¹⁴²³⁾ ЕСПОУ, Доклад на ЕСПОУ за Информация за страната на произход Афганистан: Набиране на хора от въоръжени групировки, септември 2016 г. ([url](#)), стр. 39-47.

⁽¹⁴²⁴⁾ Каземи, Реза С., „Новите банди на Херат: как младите афганистанци се отлъчват от общността си“, 24 октомври 2014 г. ([url](#)); ИВМР, „Афганистански деца, преследвани от банди на наркоразпространители“, 29 ноември 2016 г. ([url](#)).

⁽¹⁴²⁵⁾ Каземи, Реза С., „Новите банди на Херат: как младите афганистанци се отлъчват от общността си“, 24 октомври 2014 г. ([url](#)).

⁽¹⁴²⁶⁾ ИВМР, „Афганистански деца, преследвани от банди на наркоразпространители“, 29 ноември 2016 г. ([url](#)).

⁽¹⁴²⁷⁾ „Самюъл Хол“, „Градски младежи, разселени в Кабул - част 1. Психичното здраве също е от значение“, 2016 г., ([url](#)), стр. 16-17.

⁽¹⁴²⁸⁾ „Самюъл Хол“, „Градски младежи, разселени в Кабул - част 1. Психичното здраве също е от значение“, 2016 г., ([url](#)), стр. 16-17.

4.4. Деца - ежедневие в големите градове

4.4.4. Кабул

Половината от жителите на град Кабул през 2013 г. са на възраст под 18 години ⁽¹⁴²⁹⁾. Процентът на грамотност и посещаемостта на училище според проучване от 2013 г. на Централната статистическа служба е относително високо в провинция Кабул в сравнение с други провинции ⁽¹⁴³⁰⁾.

Въпреки това, според Норвежкия съвет за бежанците (NRC), ситуацията се различава в зависимост от мястото, където човек живее и е особено трудна в неформалните населени места и сред населението на вътрешно разселени лица, където посещаемостта на училище е много ниска. Нито едно момиче не е посещавало училище в някои анкетираните общности ⁽¹⁴³¹⁾. Вместо това според различни хуманитарни организации по улиците на Кабул са работили 60 000 - 100 000 деца ⁽¹⁴³²⁾. Повечето от тях са били момчета - смята се, че почти 5% от момчетата на възраст 5-17 години са работили през годината преди проучването през 2013 г. ⁽¹⁴³³⁾. В провинция Кабул по-голямата част от работещите деца са били заети в занаяти (занаятчийство, хранително-вкусова промишленост, дървообработване и облекла), в продажби и на работни места като слуги ⁽¹⁴³⁴⁾. Работещите деца също могат да бъдат изправени пред злоупотреба от страна на полицията, която им иска пари или ограничава достъпа им до определени зони ⁽¹⁴³⁵⁾.

Общият брой на сираците е неизвестен в Кабул, но се изчислява, че 0,75% от децата под 5 години са загубили поне един родител, а 0,05% са загубили и двамата. Броят им е по-малък, отколкото в други афганистански провинции ⁽¹⁴³⁶⁾. Според организация за защита на правата на децата в град Кабул, интервюирана от „Асошиейтед прес“, има 20 приюта за деца за 4,5 милиона жители на града и тези приюти нямат опит и капацитет за подпомагане на травмираните непълнолетни ⁽¹⁴³⁷⁾. Почти всички са базирани на чуждестранна помощ и силно зависят от нея. Съществува постоянна заплаха от липса на приемственост ⁽¹⁴³⁸⁾.

4.4.5. Херат

Според УНИЦЕФ приблизително 30% от децата на улицата са наскоро завърнали се или разселени лица, докато останалите идват от местната общност или предградията на Херат ⁽¹⁴³⁹⁾.

В Херат броят на децата, участващи в наркотрафик и наркомания, бързо нараства. Според фондация Васа може да има около 3 000 до 5 500 пристрастени деца. През 2015 г. над 50 деца бяха задържани за продажба на наркотици. Бандите от наркопласъори атакуват децата за малки количества пари или дори за храна. Има само една клиника за лечение на деца в зависимост, но тя може да помогне само на 100 деца годишно ⁽¹⁴⁴⁰⁾.

4.4.6. Мазари Шариф

Половината от жителите на Мазари Шариф през 2013 г. са на възраст под 18 години ⁽¹⁴⁴¹⁾. Коефициентът на грамотност и посещаемост на училище в Мазари Шариф е висок, а разликата в нивото на образование между мъжете и жените е най-малката в Афганистан ⁽¹⁴⁴²⁾. Разселените деца, живеещи в покрайнините на Мазари Шариф и в съседните квартали, са изправени пред множество предизвикателства по отношение на записване в училище. Макар финансовият капацитет на семейството да е основна пречка, други фактори като отдалеченост от училище, липса на транспорт и липса на учителки също възпрепятстват приемането на разселени деца ⁽¹⁴⁴³⁾.

⁽¹⁴²⁹⁾ „Централна статистическа служба“, „Социално-икономическо проучване - Кабул“, 2013 г. ([url](#)), стр. 21.

⁽¹⁴³⁰⁾ „Централна статистическа служба“, „Социално-икономическо проучване - Кабул“, 2013 г. ([url](#)), стр. 28, 34.

⁽¹⁴³¹⁾ „Норвежки съвет за бежанците“, „Изслушване на жени и момичета, разселени в градските части на Афганистан“, януари 2015 г. ([url](#)), стр. 8.

⁽¹⁴³²⁾ ИВМР, „Няма отдиш за децата по улиците на Кабул“, 9 декември 2016 г. ([url](#)).

⁽¹³⁹⁹⁾ „Централна статистическа служба“, „Социално-икономическо проучване - Кабул“, 2013 г. ([url](#)), стр. 56.

⁽¹⁴³⁴⁾ „Централна статистическа служба“, „Социално-икономическо проучване - Кабул“, 2013 г. ([url](#)), стр. 57-58.

⁽¹⁴³⁵⁾ „Афганистанска организация за изследване на обществената политика“, „Наблюдател на правата в Афганистан: основен доклад“, април 2016 г. ([url](#)), стр. 57-58.

⁽¹⁴³⁶⁾ „Централна статистическа служба“, „Социално-икономическо проучване - Кабул“, 2013 г. ([url](#)), стр. 70.

⁽¹⁴³⁷⁾ „Асошиейтед прес“, „За изоставените и осиротели деца в Афганистан десетилетията на войната не помогнаха особено“, 29 април 2015 г. ([url](#)).

⁽¹⁴³⁸⁾ „Асошиейтед прес“, „За изоставените и осиротели деца в Афганистан десетилетията на войната не помогнаха особено“, 29 април 2015 г. ([url](#)).

⁽¹⁴³⁹⁾ ВКБООН Афганистан, електронна поща, 3 март 2017 г. ВКБООН направи това допълнение по време на прегледа на този доклад.

⁽¹⁴⁴⁰⁾ ИВМР, „Афганистански деца, преследвани от банди на наркоразпространители“, 29 ноември 2016 г. ([url](#)).

⁽¹⁴⁴¹⁾ Централна статистическа служба, „Балх. Социално-демографско и икономическо проучване в Балх“, 5 януари 2015 г. ([url](#)), стр. 10.

⁽¹⁴⁴²⁾ „Централна статистическа служба“, „Балх. Социално-демографско и икономическо проучване в Балх“, 5 януари 2015 г. ([url](#)), стр. 16-27, 48, 62.

⁽¹⁴⁴³⁾ ВКБООН Афганистан, електронна поща, 3 март 2017 г. ВКБООН направи това допълнение по време на прегледа на този доклад.

В Мазари Шариф около 5% от децата на възраст 5-17 години са ангажирани с детски труд⁽¹⁴⁴⁴⁾. Според ВКБООН делът на разселените деца, ангажирани с детски труд, достига до 80% от децата на възраст над 6 години⁽¹⁴⁴⁵⁾.

Няма данни колко деца в града нямат родители. Въпреки това относително малък брой деца под 5 години са сираци - в Мазари Шариф само 0,01% от малките деца са загубили и двамата си родители и 0,6% един от тях⁽¹⁴⁴⁶⁾.

В провинция Балх АОИОП съобщава през април 2016 г., че „много малко дела, свързани с деца, са били разглеждани чрез официалната правораздавателна система. Тринадесет случая с деца бяха регистрирани от полицейското управление в периода между септември и декември 2015 г. Шест от тези случаи са свързани с кражба“⁽¹⁴⁴⁷⁾. Описвайки ситуацията в провинция Балх:

Децата са изправени пред редица нарушения на правата, най-вече отказът на достъп до образование и се изисква да работят на трудни работни места. Работещите деца са уязвими от сексуално насилие, пристрастяване, нарушения в развитието и престъпност. Децата от бедни семейства, особено вътрешно разселените и децата на мъченици или инвалиди, са най-склонни да започнат работа, свързана с ръчен труд. Мнозина смятат, че броят на работещите деца се увеличава. В отговор Губернаторската служба инициира проект за закрила на детето, който ще осигури стая и пансион и друга подкрепа за бедните деца да посещават училище, вместо да работят⁽¹⁴⁴⁸⁾.

⁽¹⁴⁴⁴⁾ „Централна статистическа служба“, „Балх. Социално-демографско и икономическо проучване в Балх“, 5 януари 2015 г. ([url](#)), стр. 16-27, 48, 62.

⁽¹⁴⁴⁵⁾ ВКБООН Афганистан, електронна поща, 3 март 2017 г. ВКБООН направи това допълнение по време на прегледа на този доклад.

⁽¹⁴⁴⁶⁾ „Централна статистическа служба“, „Балх. Социално-демографско и икономическо проучване в Балх“, 5 януари 2015 г. ([url](#)), стр. 64-66.

⁽¹⁴⁴⁷⁾ „Афганистанска организация за изследване на обществената политика“, „Наблюдател на правата в Афганистан: основен доклад“, април 2016 г. ([url](#)), стр. 24-25.

⁽¹⁴⁴⁸⁾ „Афганистанска организация за изследване на обществената политика“, „Наблюдател на правата в Афганистан: основен доклад“, април 2016 г. ([url](#)), стр. 24-25.

5. Пътуване в градовете

5.1. Ограничения за вътрешно пътуване до град Кабул, град Херат и Мазари Шариф

Няма законови ограничения за пътуване в Афганистан или за чуждестранни пътувания ⁽¹⁴⁴⁹⁾. Афганистанците имат право на свобода на движение и пребиваване ⁽¹⁴⁵⁰⁾. УНИЦЕФ съобщава, че афганистанците, които се връщат в страната, могат свободно да се установят там, където изберат при завръщането си, като отбелязва, че повечето, които се връщат, отиват в Кабул, Мазар, Херат, поради относителната сигурност там, или в други провинции с „по-нисък риск от нападения на бойци и бунтове“ ⁽¹⁴⁵¹⁾. Несигурността е централната бариера, която пречи на свободата на движение в страната ⁽¹⁴⁵²⁾. Според *Проучване на афганистанския народ* за 2016 г. на Фондация Азия, влошаването на ситуацията по сигурността е довело до това страха от пътуване между провинциите да достигне рекорд през 2016 г. 81,5% от афганистанците заявиха, че се страхуват, когато пътуват до други части на страната - увеличение от 20,5 пункта от 2008 г. ⁽¹⁴⁵³⁾. Същият доклад установява, че въоръжените групи са „все по-фокусирани върху прекъсването на основните пътища за движение, свързващи населените места в страната“ ⁽¹⁴⁵⁴⁾. Пътуването в страната по шосе е описано като „изключително опасно, особено през нощта“ поради рисковете от бунтовници, мини, бомби и бандити ⁽¹⁴⁵⁵⁾. Самоделни взривни устройства се използват често в Афганистан, особено в Кабул ⁽¹⁴⁵⁶⁾. Директорът на изследователска организация, интервюиран за този доклад, заяви, че пътуването по шосе по принцип е опасно и има множество контролни пунктове между Херат и Кабул, които през цялото време сменят собствениците си ⁽¹⁴⁵⁷⁾. Източници съобщават за случаи на незаконни контролно-пропускателни пунктове, създадени по пътищата с цел нападение на участниците в движението ⁽¹⁴⁵⁸⁾. Такива блокади и контролно-пропускателни пунктове се създават от силите за сигурност и от бунтовниците ⁽¹⁴⁵⁹⁾. Нелегалните прегради и контролно-пропускателни пунктове се използват за изнудване на пътници и шофьори ⁽¹⁴⁶⁰⁾. Имало е и случаи, когато силите за сигурност са стреляли по превозни средства, които не успяват да спрат на техните контролно-пропускателни пунктове ⁽¹⁴⁶¹⁾ или ако не заплатят поисканите такси ⁽¹⁴⁶²⁾. На неофициалните контролно-пропускателни пунктове, създадени от въоръжени групировки, те спират превозни средства и проверяват доказателства за връзки на човек с правителството, чуждестранно финансиране или неправителствени организации, а хората са били наказвани, арестувани или екзекутирани за това ⁽¹⁴⁶³⁾.

Културните и социални нагласи също ограничават способността на жените да се движат свободно ⁽¹⁴⁶⁴⁾, и е необходимо съгласие на мъж или мъж придружител ⁽¹⁴⁶⁵⁾. Понякога, например, полицията е спирала и е молила жените да покажат документите си за брак, когато придружават мъже ⁽¹⁴⁶⁶⁾. За допълнителна информация относно положението на жените и свободата на движение вижте Глава 4, раздел 4.2, Свобода на движение.

⁽¹⁴⁴⁹⁾ „Фрийдъм хаус“, „Свобода в света 2016 г. - Афганистан“, 27 януари 2017 г. ([url](#)); Държавен департамент на САЩ, „Държавни доклади за практиките по отношение на правата на човека за 2016 г. - Афганистан“, 3 март 2017 г. ([url](#)), стр. 25.

⁽¹³⁹⁶⁾ НКПЧА, „Положението с правата на човека в Афганистан през 1393 г.“, 11 август 2015 г. ([url](#)), стр. 43.

⁽¹⁴⁵¹⁾ UNICEF, „Бележка за децата в Афганистан“, ноември 2015 г. ([url](#)), стр. 90.

⁽¹⁴⁵²⁾ „Фрийдъм хаус“, „Свобода в света 2016 г. - Афганистан“, 27 януари 2017 г. ([url](#)); Държавен департамент на САЩ, „Доклад за държава за практиките по въпросите на правата на човека 2016 г.“, 6 март 2017 г. ([url](#)), стр. 25; НКПЧА, „Положението с правата на човека в Афганистан през 1393 г.“, 11 август 2015 г. ([url](#)), стр. 43.

⁽¹⁴⁵³⁾ Фондация Азия, „Проучване на афганистанския народ 2016 г.“, януари 2017 г. ([url](#)), стр. 39.

⁽¹⁴⁵⁴⁾ „Ню Йорк таймс“, „Талибаните прекъснаха магистрала в Афганистан, свързваща Кабул със Северните порти“, 14 май 2016 г. ([url](#)); Фондация Азия, „Проучване на афганистанския народ 2016 г.“, 27 януари 2017 г. ([url](#)), стр. 39.

⁽¹⁴⁵⁵⁾ Държавен департамент на САЩ, „Държавни доклади за практиките по отношение на правата на човека за 2016 г. - Афганистан“, 3 март 2017 г. ([url](#)), стр. 25-26.

⁽¹⁴⁵⁶⁾ Държавен департамент на САЩ - Бюро за дипломатическа сигурност, „Доклад за престъпността и безопасността в Афганистан за 2017 г.“, 6 март 2017 г. ([url](#)).

⁽¹⁴⁵⁷⁾ Директор на изследователска организация, Интервю по „Скайп“, 6 февруари 2017 г.

⁽¹⁴⁵⁸⁾ Канада - Министерство на външните работи и международната търговия, Афганистан, 10 февруари 2017 г. ([url](#)).

⁽¹⁴⁵⁹⁾ Държавен департамент на САЩ, „Доклад за държава за практиките по въпросите на правата на човека за 2015 г. - Афганистан“, 13 април 2016 г. ([url](#)), стр. 25; Държавен департамент на САЩ - Бюро за дипломатическа сигурност, „Доклад за престъпността и безопасността в Афганистан за 2017 г.“, 6 март 2017 г. ([url](#)).

⁽¹⁴⁶⁰⁾ Държавен департамент на САЩ, „Държавни доклади за практиките по отношение на правата на човека за 2016 г. - Афганистан“, 3 март 2017 г. ([url](#)), стр. 25; „Интегри Уоч Афганистан“, „По пътищата на Афганистан - изнудване и злоупотреба срещу шофьори“, ноември 2013 г. ([url](#)), стр. 1-2; ИВМР, „Афганистанската полиция е обвинена в злоупотреби по магистрала“, 13 ноември 2015 г. ([url](#)).

⁽¹⁴⁶¹⁾ Държавен департамент на САЩ - Бюро за дипломатическа сигурност, „Доклад за престъпността и безопасността в Афганистан за 2017 г.“, 6 март 2017 г. ([url](#)).

⁽¹⁴⁶²⁾ IWA, „По пътищата на Афганистан - изнудване и злоупотреба срещу шофьори“, ноември 2013 г. ([url](#)), стр. 11.

⁽¹⁴⁶³⁾ Директор на изследователска организация, Интервю по „Скайп“, 6 февруари 2017 г.

⁽¹⁴⁶⁴⁾ „Независима комисия за правата на човека на Афганистан“ (НКПЧА), „Положението с правата на човека в Афганистан през 1393 г.“, 11 август 2015 г. ([url](#)), стр. 43.

⁽¹⁴⁶⁵⁾ Държавен департамент на САЩ, „Държавни доклади за практиките по отношение на правата на човека за 2016 г. - Афганистан“, 3 март 2017 г. ([url](#)), стр. 26.

⁽¹⁴⁶⁶⁾ НКПЧА, „Положението с правата на човека в Афганистан през 1393 г.“, 11 август 2015 г. ([url](#)), стр. 43.

5.2. Документи, необходими за пътуване и влизане в град Херат, Мазар, град Кабул

Източниците не споменават специфичната необходимост от документи за влизане в град Херат, Мазари Шариф или град Кабул. Няма систематично изискване хората да представят документи, когато се движат в страната и през контролно-пропускателни пунктове ⁽¹⁴⁶⁷⁾. Консултативният съвет за сигурност в чужбина (OSAC) отбеляза, че „подходящата идентификация обикновено е достатъчна, за да позволи преминаването през контролно-пропускателните пунктове, управлявани от правителството“ ⁽¹⁴⁶⁸⁾. Изследователят, интервюиран за този доклад, обясни, че в по-големите градове на човек може да бъде поискан документ за самоличност на контролно-пропускателните пунктове, но това би било по-малко вероятно в по-селски райони. Повечето афганистанци предпочитат да не носят държавно издаден документ за самоличност и вместо това използват други форми на документ за самоличност, за да преминат през контролно-пропускателните пунктове, като например работен документ за самоличност или банкова карта, или други форми на документи за самоличност, които обикновено са приемливи ⁽¹⁴⁶⁹⁾.

Изследователят обясни, че човек може да няма законови ограничения, но когато се опитва да получи достъп до услуги на ново място, хората ще поставят под въпрос защо човекът не е на мястото си на произход и *тазкера* е първият документ, който установява самоличност ⁽¹⁴⁷⁰⁾. На практическо ниво *тазкера* е основният афганистански документ за самоличност и се изисква за достъп до редица обществени услуги ⁽¹⁴⁷¹⁾. Източници съобщават, че афганистанци без документи, които са разселени или се преместват от едно място на друго, изпитват пречки пред достъпа до услуги като достъп до образование, банкиране и здравеопазване поради липсата на документи ⁽¹⁴⁷²⁾. Без *тазкера*, разселените лица не могат да получат достъп до други форми на граждански документи като паспорти, удостоверения за раждане, брак или смърт, или собственост върху земя и актове за осигуряване на земя. Афганистанците казват, че подкупът и личните връзки ускоряват процесите за получаване на граждански документи ⁽¹⁴⁷³⁾.

Според информация, предоставена на УНИЦЕФ от организация на гражданското общество, която подпомага мигрантите, получаването на документи като лична карта може да бъде сложно, защото „за да докажат, че са афганистанци, афганистанците [които са върнати] трябва да бъдат признати поне от три лица, включително някои старейшини от собствената им общност. Особено когато са били извън страната, като бежанци, може да им е трудно да успеят“ ⁽¹⁴⁷⁴⁾. ВКБООН в Афганистан коментира, че в случаите, когато се изисква гражданска документация, хората трябва да се върнат в своите провинции на произход, за да я получат ⁽¹⁴⁷⁵⁾. По подобен начин изследователят обяснява, че в големите градове на разселените лица често се казва, че трябва да предоставят документи за самоличност или *тазкера* и че те трябва да се върнат в мястото си на произход, за да я получат ⁽¹⁴⁷⁶⁾.

Източници съобщават за възможността да бъдат уязвими на злоупотреби от страна на властите, ако дадено лице няма граждански документи ⁽¹⁴⁷⁷⁾. Директорът на изследователска организация, интервюиран за този доклад, обясни, че хората без документи могат да бъдат изнудвани от служители по сигурността, обикновено полиция, които заплашват, че ще задържат лицето, освен ако не плати подкуп. Афганистанци без документи, като родените в Иран, които са отишли в Европа и след това са върнати в Афганистан, са изправени пред особени проблеми при вкарването в ред на документацията, което обикновено не се случва без връзки и плащания на различни видове подкупи ⁽¹⁴⁷⁸⁾. „Норвежки съвет за бежанците“/„Самюъл Хол“ отбелязват, че гражданските документи са „решаващи“ за социалната интеграция на завърналите се ⁽¹⁴⁷⁹⁾.

Достъпът до официалната правосъдна система изисква *тазкера* ⁽¹⁴⁸⁰⁾. Изследователят, интервюиран за този доклад, обясни, че особено ВРЛ без документи не могат да отнесат своите искове пред съдия, например в спор за земя, тъй като нямат доказателство за претенция ⁽¹⁴⁸¹⁾. Без граждански документи като *тазкера*,

⁽¹⁴⁶⁷⁾ Вж. например, Канада - Съвет за имиграция и бежанци, „Афганистан, Документи, необходими за пътуване в Афганистан, документи, необходими за преминаване на контролно-пропускателни пунктове (2013 г. - януари 2015 г.)“, 3 февруари 2016 г. ([url](#)); Изследовател, Интервю по „Скайп“, 30 януари 2017 г.

⁽¹⁴⁶⁸⁾ Държавен департамент на САЩ - Бюро за дипломатическа сигурност, „Доклад за престъпността и безопасността в Афганистан за 2017 г.“, 6 март 2017 г. ([url](#)).

⁽¹⁴⁶⁹⁾ Изследовател, Интервю по „Скайп“, 30 януари 2017 г.

⁽¹⁴⁷⁰⁾ Изследовател, Интервю по „Скайп“, 30 януари 2017 г.

⁽¹⁴⁷¹⁾ „Норвежки съвет за бежанците“ и „Самюъл Хол“, „Достъп до тазкера и други граждански документи в Афганистан“, ноември 2016 г. ([url](#)), стр. 16; Директор на изследователска организация, Интервю по „Скайп“, 6 февруари 2017 г.; Изследовател, Интервю по „Скайп“, 30 януари 2017 г.; Западен представител, Интервю по „Скайп“, 7 февруари 2017 г.

⁽¹⁴⁷²⁾ Западен служител, Интервю по „Скайп“, 7 февруари 2017 г.; „Самюъл Хол Кънсълтинг“, „Динамика на разселването - Резюме: Проследяване на движението на вътрешно разселените лица, анализ на нуждите и уязвимостта, Херат и Хелманд“, 2014 г. ([url](#)), стр. 7.

⁽¹⁴⁷³⁾ „Норвежки съвет за бежанците“ и „Самюъл Хол“, „Достъп до тазкера и други граждански документи в Афганистан“, 8 ноември 2016 г. ([url](#)), стр. 20-21.

⁽¹⁴⁷⁴⁾ UNICEF, „Бележка за децата в Афганистан“, ноември 2015 г. ([url](#)), стр. 88.

⁽¹⁴⁷⁵⁾ ВКБООН, имейл, 3 март 2017 г. ВКБООН Афганистан направи това допълнение по време на прегледа на този доклад.

⁽¹⁴⁷⁶⁾ Изследовател, Интервю по „Скайп“, 30 януари 2017 г.

⁽¹⁴⁷⁷⁾ Директор на изследователска организация, Интервю по „Скайп“, 6 февруари 2017 г.; „Норвежки съвет за бежанците“ и „Самюъл Хол“, „Достъп до тазкера и други граждански документи в Афганистан“, ноември 2016 г. ([url](#)), стр. 38; „Самюъл Хол Кънсълтинг“, „Динамика на разселването - Резюме: Проследяване на движението на вътрешно разселените лица, анализ на нуждите и уязвимостта, Херат и Хелманд“, 2014 г. ([url](#)), стр. 7.

⁽¹⁴⁷⁸⁾ Директор на изследователска организация, Интервю по „Скайп“, 6 февруари 2017 г.

⁽¹⁴⁷⁹⁾ „Норвежки съвет за бежанците“ и „Самюъл Хол“, „Достъп до тазкера и други граждански документи в Афганистан“, ноември 2016 г. ([url](#)), стр. 39.

⁽¹⁴⁸⁰⁾ „Норвежки съвет за бежанците“ и „Самюъл Хол“, „Достъп до тазкера и други граждански документи в Афганистан“, 8 ноември 2016 г. ([url](#)), стр. 38.

⁽¹⁴⁸¹⁾ Изследовател, Интервю по „Скайп“, 30 януари 2017 г.

хората са по-склонни да се обърнат към обичайните правосъдни институции, които също поставят жените в неравностойно положение ⁽¹⁴⁸²⁾. ИРИМ съобщи, че афганистанците са свободни да се придвижват, където изберат. Въпреки това хората, които са били разселени от десетилетия, като продължително разселените лица в град Херат, продължават да срещат трудности при дългосрочната интеграция, тъй като местната власт запазва идеята ВРЛ да се върнат у дома възможно най-бързо ⁽¹⁴⁸³⁾.

5.2.1. Получаване на гражданска документация за жени

„Норвежки съвет за бежанците“ и „Самюъл Хол“ проведоха проучване на проблемите на защитата през 2015-2016 г., свързани с липсата на гражданска документация за връщане на афганистанци и вътрешно разселени лица в Мазари Шариф, Херат и Кабул. Това проучване разкри, че жените, особено разселените жени, са далеч по-малко склонни да имат *тазкера* или други форми на документи за самоличност в сравнение например със завръщащите се жени. Като сравнение, 90% от анкетираните мъже притежават *тазкера*, в сравнение с 38% от жените като цяло ⁽¹⁴⁸⁴⁾. Жените, които са самотни глави на домакинства, срещат трудности при получаването на услуги поради липса на документация ⁽¹⁴⁸⁵⁾. Без документация жените не могат да искат правата си, като земя, наследство или собственост ⁽¹⁴⁸⁶⁾. Процесът на кандидатстване за *тазкера* изисква роднини от мъжки пол да бъдат включени и да подкрепят процеса ⁽¹⁴⁸⁷⁾. ВКБООН коментира, че за жени и момичета, които са избягали от дома, е трудно да получат национална идентификационна карта без копие от картата на баща си или брат си, което след това също води до затруднения при получаването на свидетелства за брак ⁽¹⁴⁸⁸⁾.

Отделът за граждански регистрации в Мазари Шариф е функционален и ВКБООН не е наблюдавал дискриминационни практики, възпрепятстващи завръщащите се лица или разселените лица да искат граждански документи и документи за гражданско състояние. Процесът обаче остава по-малко достъпен за жени и момичета, които често са лишени заради културните практики от възможността да получат национален документ за самоличност. Корупцията и подкупите, засягащи отдела за регистрация на гражданското състояние, възпрепятстват достъпа до документи за вътрешно разселените лица и завръщащи се с ограничени финансови средства ⁽¹⁴⁸⁹⁾.

5.3. Международни и вътрешни самолетни връзки

Разписанията на полетите в Афганистан се променят често и авиокомпаниите понякога не поддържат актуализирани графици на полети на своите уебсайтове. Публикуваните онлайн графици на полети не отразяват непременно работещите полети.

Афганистанските авиокомпани наскоро са срещнали проблеми със стабилизирането на операциите поради финансови затруднения с плащането на данъци, включително големи превозвачи като Safi Airways, Kam Air и East Horizons Airlines ⁽¹⁴⁹⁰⁾. Safi Airways получи заповед от властите на гражданската авиация да бъде приземена през септември 2016 г. поради неплащане на данъци и операциите бяха преустановени ⁽¹⁴⁹¹⁾. Съобщава се, че авиокомпанията е работила отново през декември 2016 г., според статии в медиите ⁽¹⁴⁹²⁾. Източник на разузнавателните авиокомпани, „Ч-Авиешън“, съобщава, че работата на East Horizons Airlines е била преустановена от афганистанската служба за гражданска авиация (АСАА) от декември 2015 г. поради нарушаване на разпоредбите относно застаряващите самолети ⁽¹⁴⁹³⁾. По тази причина полетите на East Horizon Airlines не са включени в информацията по-долу.

⁽¹⁴⁸²⁾ „Норвежки съвет за бежанците“ и „Самюъл Хол“, „Достъп до тазкера и други граждански документи в Афганистан“, ноември 2016 г. ([url](#)), стр. 38.

⁽¹⁴⁸³⁾ ИРИМ, „Нови решения за вътрешно разселените за продължителен период лица в Афганистан“, 20 февруари 2014 г. ([url](#)).

⁽¹⁴⁸⁴⁾ „Норвежки съвет за бежанците“ и „Самюъл Хол“, „Достъп до тазкера и други граждански документи в Афганистан“, 8 ноември 2016 г. ([url](#)), стр. 23-25.

⁽¹⁴⁸⁵⁾ Държавен департамент на САЩ, „Доклад за държава за практиките по въпросите на правата на човека 2016 г.“, 6 март 2017 г. ([url](#)), стр. 26; „Норвежки съвет за бежанците“ и „Самюъл Хол“, „Достъп до тазкера и други граждански документи в Афганистан“, ноември 2016 г. ([url](#)), стр. 23-27.

⁽¹⁴⁸⁶⁾ „Норвежки съвет за бежанците“, „Укрепване на жилищните, поземлените и имуществените права на разселените жени в Афганистан“, 15 ноември 2014 г. ([url](#)), стр. 27; „Норвежки съвет за бежанците“, „Разселените жени нямат документи за самоличност“, 8 ноември 2016 г. ([url](#)).

⁽¹⁴⁸⁷⁾ „Норвежки съвет за бежанците“ и „Самюъл Хол“, „Достъп до тазкера и други граждански документи в Афганистан“, 8 ноември 2016 г. ([url](#)), стр. 12, 23, 30.

⁽¹⁴⁸⁸⁾ ВКБООН, имейл, 3 март 2017 г. ВКБООН Афганистан направи това допълнение по време на прегледа на този доклад.

⁽¹⁴⁸⁹⁾ ВКБООН, имейл, 3 март 2017 г. ВКБООН Афганистан направи това допълнение по време на прегледа на този доклад.

⁽¹⁴⁹⁰⁾ „Ч-Авиешън“, „Афганистански данъчни атакуваха Safi Airways“, 6 септември 2016 г. ([url](#)).

⁽¹⁴⁹¹⁾ „Ч-Авиешън“, „Афганистански данъчни атакуваха Safi Airways“, 6 септември 2016 г. ([url](#)); „Нешънъл“, „Най-голямата частна авиокомпания в Афганистан приземена заради неплащане“, 6 септември 2016 г. ([url](#)); „Ройтерс“, „Афганистанският превозвач Safi Airways приземен заради дългове“, 5 септември 2016 г. ([url](#)).

⁽¹⁴⁹²⁾ „Хаама прес“, „Самолет на Safi Airways направи аварийно кацане на летище Кабул“, 10 декември 2017 г. ([url](#)); „Еърлайн газет“, „Safi Airways с аварийно кацане поради проблем с колесника“, 10 декември 2016 г. ([url](#)).

⁽¹⁴⁹³⁾ „Ч-Авиешън“, „Тежките времена на афганистанските превозвачи стават по-тежки“, 3 май 2016 г. ([url](#)).

5.3.1. Кабул

5.3.1.1. Международни самолетни връзки

Международните самолетни услуги до Кабул се извършват през международното летище Хамид Карзаи ⁽¹⁴⁹⁴⁾. Онлайн разписанията на полетите за афганистанските авиокомпании изброяват следните дестинации за полети и графици за обслужване до Кабул:

- „Сафи еървейс“ посочва в своя график на полетите за 2015 г., че лети ежедневно до Кабул от Дубай, два пъти седмично от Исламабад (4Q-256) и от Джеда (4Q-292) и четири пъти седмично от Делхи (Q-244) ⁽¹⁴⁹⁵⁾;
- „Кам еър“ изброява редовни полети от 2017 г. за експлоатация до Кабул от Алмати, Делхи, Исламабад, Истанбул и Машхад ⁽¹⁴⁹⁶⁾;
- „Ариана афган еърлайнс“ предлага международни услуги до Кабул, както следва:
- Три полета седмично до Делхи;
- Пет полета седмично от Дубай;
- Два полета седмично от Анкара;
- Два полета седмично от Истанбул;
- Два полета седмично от Джеда;
- Един полет седмично от Москва;
- Един полет на седмица от Урумчи ⁽¹⁴⁹⁷⁾.

Онлайн графикът за „Пакистан интернешънъл еърлайнс“ показва, че той предлага и редовни услуги до Кабул от Исламабад ⁽¹⁴⁹⁸⁾. „Търкиш еърлайнс“ предлага ежедневно обслужване до Кабул от Истанбул на полет 706 ⁽¹⁴⁹⁹⁾.

„Флайтстатс“, уебсайт за проследяване на полети, показва, че международните полети, пристигащи в Кабул, са посочени като налични от няколко авиокомпании, пристигащи от Делхи, Дубай, Алмати, Исламабад и Истанбул ⁽¹⁵⁰⁰⁾. Уебсайтовете за проследяване на полети, които предоставят информация за полетите в реално време, изброяват следните международни полети, кацащи на международното летище в Кабул ⁽¹⁵⁰¹⁾:

- THY 706 („Търкиш еърлайнс“) от Истанбул до Кабул работи ежедневно ⁽¹⁵⁰²⁾
- AIC 243 („Еър Индия“) от Делхи до Кабул работи четири пъти седмично ⁽¹⁵⁰³⁾
- SEJ21 („Спайс джет“) от Делхи работи 5 дни в седмицата ⁽¹⁵⁰⁴⁾
- UAE640 („Емирейтс еър“) от Дубай до Кабул работи ежедневно ⁽¹⁵⁰⁵⁾
- FDB305 („ФлайДубай“) от Дубай до Кабул работи няколко пъти седмично ⁽¹⁵⁰⁶⁾
- FDB301 („ФлайДубай“) от Дубай до Кабул работи 5 пъти седмично ⁽¹⁵⁰⁷⁾.

Други данни за проследяване на полети показват следните входящи международни полети, изброени като пристигащи на 13 март 2017 г.: 4Q202 („Сафи еървейс“) от Дубай;

- W511-1 („Махан еър“) от Техеран
- FZ301 („ФлайДубай“) от Дубай
- TK706 („Търкиш еърлайнс“) от Истанбул
- SG21 („СпайсДжет“) от Делхи
- FZ303 („ФлайДубай“) от Дубай

⁽¹⁴⁹⁴⁾ CAPA - Център за авиация, „Международно летище Хамид Карзаи, Кабул“, без дата ([url](#)).

⁽¹⁴⁹⁵⁾ „Сафи еървейс“, Разписание на полетите (всичко в местната часова зона), без дата ([url](#)).

⁽¹⁴⁹⁶⁾ „Кам еър“, „Разписания на полети - Международно летище Хамид Карзаи в Кабул (KBL)“, без дата ([url](#)).

⁽¹⁴⁹⁷⁾ „Ариана афган еърлайнс“, „Разписания на полети“, без дата ([url](#)).

⁽¹⁴⁹⁸⁾ „Пакистан интернешънъл еърлайнс“, „Разписание на полетите - конкретна дестинация - Кабул, Афганистан“, без дата ([url](#)).

⁽¹⁴⁹⁹⁾ „Търкиш еървейс“, „Наличност - Истанбул до Кабул“, 13 март 2017 г. ([url](#)); „Търкиш еървейс“, имейл, 13 март 2017 г.

⁽¹⁵⁰⁰⁾ „Флайстатс“, „Полети, пристигащи на международното летище в Кабул (KBL)“, без дата ([url](#)).

⁽¹⁵⁰¹⁾ „ФлайтАуеър“, „Пристигащи полети: Международно летище Кабул [OAKB]“, без дата ([url](#)).

⁽¹⁵⁰²⁾ „Флайтрадар24“, „История на полета за полет TK706 на „Търкиш еърлайнс“, без дата ([url](#)).

⁽¹⁵⁰³⁾ „ФлайтАуеър“, „Еър Индия“ 243 - AIC243 / AI243, без дата ([url](#)).

⁽¹⁵⁰⁴⁾ „ФлайтАуеър“, „СпайсДжет“ 21 - SEJ21 / SG21, без дата ([url](#)).

⁽¹⁵⁰⁵⁾ „Флайтрадар24“, „История на полета за полет на Емирейтс EK640“, без дата ([url](#)).

⁽¹⁵⁰⁶⁾ „ФлайтАуеър“, „ФлайДубай“ 305 - FDB305 / FZ305, без дата ([url](#)).

⁽¹⁵⁰⁷⁾ „ФлайтАуеър“, „ФлайДубай“ 301 - FDB301 / FZ301, без дата ([url](#)).

- PK249 (PIA) от Исламабад
- EK640 („Емирейтс“) от Дубай
- RQ116 („Кам еър“) от Делхи
- 4Q204 („Сафи еър“) от Дубай
- RQ214 („Кам еър“) от Исламабад
- ZP57 („Силки еърлайнс“) от Баку
- FZ305 („ФлайДубай“) от Дубай ⁽¹⁵⁰⁸⁾

5.3.1.2. Вътрешни връзки от Кабул

Уебсайтът „Флайтстатс“, който проследява пристиганията и заминаванията на живо на летищата, посочва, че на международното летище в Кабул се предлагат вътрешни полети от редица авиокомпании, летящи от Кабул до Тарин Кот, Чагчаран, Фарах, Херат, Кандахар и Мазари Шариф ⁽¹⁵⁰⁹⁾. Например:

- „Сафи еър“ извършва ежедневно обслужване до Херат (4Q-501) според графика си, но не предоставя информация дали полетите са били изпълнени ⁽¹⁵¹⁰⁾;
- Списъкът с разписанията на полетите на „Кам еър“ за 2017 г. на техния уебсайт показва, че авиокомпанията лети редовно до Бамиян, Бост, Чагчаран, Фарах, Файзабад, Кандахар и Зарандж ⁽¹⁵¹¹⁾. Уебсайтът за статус на полетите на „Кам еър“ посочва, че полетите от Кабул са били активни от Бамиян, Фарах, Херат, Кандахар и Мазари Шариф, считано от 12 март 2013 г. ⁽¹⁵¹²⁾;
- Авиокомпания „Афган джет интернешънъл“ заявява на своя уебсайт, че предлага полети от Кабул до Чагчаран (два пъти седмично), Терин (два пъти седмично), Бост (два пъти седмично) и Кандахар (веднъж седмично) ⁽¹⁵¹³⁾. Информация дали тези полети са били работещи, не може да бъде намерена.
- „Ариана афган еърлайнс“ посочва в своя график на полетите, че предлага два пъти дневно обслужване на Херат от Кабул (полети 2205 и 251) ⁽¹⁵¹⁴⁾.

5.3.2. Херат (HEA)

5.3.2.3. Международни връзки

Онлайн разписанието на полетите на „Кам еър“ показва, че има изброени международни полети за 2017 г., които кацат в Херат от Истанбул и Машхад, а през 2015 г. в разписанието са изброени и полети от Делхи и Дубай ⁽¹⁵¹⁵⁾. Уебсайтът за състоянието на полета на „Кам еър“ показва активни полети на 12 март 2017 г. от Делхи (RQ-116) и Дубай, пристигащи в Херат (RQ-006) ⁽¹⁵¹⁶⁾. Допълнителна информация за това дали тези или други международни полети до Херат се изпълняват не може да бъде намерена.

5.3.1.2. Вътрешни връзки от Кабул

Уебсайтът на „Кам еър“ за „статус на полети“, разглеждан на дата 12 март 2017 г., изброява три полета, пристигащи в Херат от Кабул на ден (RQ-903, RQ-933, RQ-931) ⁽¹⁵¹⁷⁾. Разписанието на полетите, публикувано на уебсайта на „Ариана афган еърлайнс“ и достъпно на 13 март 2017 г., гласи, че авиокомпанията предлага два полета дневно (2205 и 251) до Херат от Кабул ⁽¹⁵¹⁸⁾.

⁽¹⁵⁰⁸⁾ Airport-departures-arrivals.com, KBL ПРИСТИГАЩИ – Пон 13-Март-2017 г., без дата ([url](#)).

⁽¹⁵⁰⁹⁾ „Флайтстатс“, „Излитания от международното летище в Кабул (KBL)“, без дата ([url](#)).

⁽¹⁵¹⁰⁾ „Сафи еър“, Разписание на полетите (всичко в местната часова зона), без дата ([url](#)).

⁽¹⁵¹¹⁾ „Кам еър“, „Разписания на полети - Международно летище Хамид Карзай в Кабул (KBL)“, без дата ([url](#)).

⁽¹⁵¹²⁾ „Кам еър“, „Разписания на полети - Международно летище Хамид Карзай в Кабул (KBL)“, без дата ([url](#)).

⁽¹⁵¹³⁾ „Афган джет интернешънъл“, KBL-CCN, без дата ([url](#)); „Афган джет интернешънъл“, KBL-TII, без дата ([url](#)); „Афган джет интернешънъл“, KBL-BST, без дата ([url](#)); „Афган джет интернешънъл“, KBL-KDH, без дата ([url](#)).

⁽¹⁵¹⁴⁾ „Ариана афган еърлайнс“, „Разписания на полети“, без дата ([url](#)).

⁽¹⁵¹⁵⁾ „Кам еър“, „Разписания на полети - Международно летище Херат (HEA)“, без дата ([url](#)).

⁽¹⁵¹⁶⁾ „Кам еър“, „Статус на полети - Международно летище Херат“, без дата ([url](#)).

⁽¹⁵¹⁷⁾ „Кам еър“, „Статус на полети - Международно летище Херат“, без дата ([url](#)).

⁽¹⁵¹⁸⁾ „Флай Ариана“, Разписание на полетите, без дата ([url](#)).

Въпреки това, уебсайтът „Флайтстатс“, който предоставя данни в реално време за пристиганията и излитанията на полети, изброява четири полета, пристигащи в Херат всеки ден, всички от Кабул. Тези полети до Херат се осигуряват от и до Кабул от „Кам еър“ (3 полета на ден: 903, 933, 931), а един полет на ден до Кабул се осигурява от „Ариана еърлайнс“⁽²⁵¹⁾ ⁽¹⁵¹⁹⁾.

Допълнителна информация за вътрешните полети до Херат не може да бъде намерена.

5.3.3. Мазари Шариф (MZR)

5.3.3.1. Международни връзки

Летището в Мазари Шариф, открито през 2013 г., е известно още като международно летище Мазар Маулана Джалалудин Балхи [Mazar Mawlana Jalaluddin Balkhi]⁽¹⁵²⁰⁾.

„Търкиш еърлайнс“ посочва, че превозвачът предлага директни полети от и до Истанбул от Мазари Шариф от 2013 г.⁽¹⁵²¹⁾. Международно обслужване до Мазари Шариф се предлага три пъти седмично директно от Истанбул на полет на „Търкиш еървейс“ - полет TK736⁽¹⁵²²⁾. „Флайтмапър“ и „ФлайтАуеър“, два уебсайта, които проследяват данни за полети на живо, също показват, че полет 736 на „Търкиш еърлайнс“ е редовен редовен международен полет от Истанбул до Мазари Шариф⁽¹⁵²³⁾.

В разписанието на полетите на „Кам еър“ са изброени международни полети за 2017 г. от Мазари Шариф до Истанбул и Машхад, според онлайн графика на полетите⁽¹⁵²⁴⁾. Полети също са изброени до Делхи и Дубай, но са от 2015 г.⁽¹⁵²⁵⁾. Информация за това дали международните полети от „Кам еър“ се изпълняват не може да бъде намерена.

5.3.3.2. Вътрешни връзки от Кабул

При разглеждане през март 2017 г. уебсайтът на „Кам еър“ относно „статус на полета“ на обслужването от Кабул до Мазари Шариф изброява полети RQ-941 и RQ-943 като активни⁽¹⁵²⁶⁾. Разглеждан през март 2017 г., FlightStats.com по подобен начин съобщава, че два вътрешни полета на ден до Кабул от Мазари Шариф и обратно се извършват от „Кам еър“ (полети 941 и 943)⁽¹⁵²⁷⁾.

Недатираният уебсайт на „Ариана афган еърлайнс“ изброява услугата до Мазари Шариф като един от вътрешните си полети; обаче график на полетите от Кабул до Мазари Шариф не е наличен на уебсайта му⁽¹⁵²⁸⁾.

„Сафи еървейс“ има графика за полети на октомври 2015 г. на своя уебсайт, указващ обслужване от Кабул до Мазари Шариф два пъти седмично. По-скорошна информация дали тези полети се извършват не може да бъде намерена.

При разглеждане през март 2017 г. „Кам еър“ също посочва услуга между Херат и Мазари Шариф като активна по полет RQ-006⁽¹⁵²⁹⁾.

⁽¹⁵¹⁹⁾ „Флайтстатс“, летище Херат - запитване, без дата ([url](#)).

⁽¹⁵²⁰⁾ „Паджуок афган нюз“, „Открит беше терминал на летище Балх“, 9 юни 2013 г. ([url](#)).

⁽¹⁵²¹⁾ „Търкиш еърлайнс“, „Търкиш еърлайнс“ добави Мазари Шариф, Афганистан като 240-та дестинация в 104 държави“, 19 ноември 2013 г. ([url](#)).

⁽¹⁵²²⁾ „Търкиш еърлайнс“, e-mail, 13 март 2017 г.

⁽¹⁵²³⁾ „Флайтмапър“, „Всички авиокомпани, които летят от Ататюрк, Истанбул (IST) до Мазари Шариф (MZR)“, без дата ([url](#)); „ФлайтАуеър“, История на дейностите по полети (ТНУ736), без дата ([url](#)).

⁽¹⁵²⁴⁾ „Кам еър“, „Разписания на полетите - международно летище Мазар Маулана Дж. М. (MZR)“, без дата ([url](#)).

⁽¹⁵²⁵⁾ „Кам еър“, „Разписания на полетите - международно летище Мазар Маулана Дж. М. (MZR)“, без дата ([url](#)).

⁽¹⁵²⁶⁾ „Кам еър“, „Статус на полетите - международно летище Мазар Маулана Дж. М. - 12 март 2017 г.“, без дата ([url](#)).

⁽¹⁵²⁷⁾ „Флайтстатс“, „Пристигане на летище Мазари Шариф (MZR)“, без дата ([url](#)).

⁽¹⁵²⁸⁾ „Ариана афган еърлайнс“, Нашите дестинации, без дата ([url](#)); „Ариана афган еърлайнс“, „Разписания на полети“, без дата ([url](#)).

⁽¹⁵²⁹⁾ „Кам еър“, „Статус на полетите - международно летище Мазар Маулана Дж. М. - 12 март 2017 г.“, без дата ([url](#)).

5.4. Охрана на пътищата от летища до градските центрове

Международното летище в Кабул е на около 1 километър север-североизточно от град Кабул ⁽¹⁵³⁰⁾. Около летището има специални помещения, както и бизнес и редовен трафик, тъй като хората се придвижват в и извън района до центъра на града ⁽¹⁵³¹⁾. През последните години около летището в Кабул се случиха бомбени взривове, нападения и инциденти по сигурността от бунтовници, атакуващи апарата за сигурност ⁽¹⁵³²⁾. Последните нападения в близост до летището включват:

- 30 януари 2015 г.: талибаните поеха отговорност за нападение от вътрешен човек - афганистанец, охранител на летището, като трима американски работници бяха застреляни и убити ⁽¹⁵³³⁾;
- 10 август 2015 г.: самоделно взривно устройство, поставено в автомобил експлодира близо до летището, когато държавните служители излязоха от гарнизона в Кабул с нетактически превозни средства ⁽¹⁵³⁴⁾;
- 28 декември 2015 г.: самоделно взривно устройство, поставено в автомобил експлодира близо до източната порта на летището, убивайки двама цивилни и ранявайки шестима ⁽¹⁵³⁵⁾;
- 4 януари 2016 г.: самоделно взривно устройство, поставено в автомобил експлодира близо до летището, като целта беше германско военно превозно средство ⁽¹⁵³⁶⁾;
- 14 декември 2016 г.: афганистански полицаи откри огън на контролно-пропускателен пункт пред летището, убивайки един човек и ранявайки други двама ⁽¹⁵³⁷⁾.

На летището няма хотели; съществуват транспортни услуги от летището с автобус и такси ⁽¹⁵³⁸⁾.

Летищата на Мазари Шариф и Херат се намират извън градовете ⁽¹⁵³⁹⁾. Летището на Мазари Шариф е на около 9 километра източно от град Мазари Шариф или на около 15 минути с кола до центъра на града ⁽¹⁵⁴⁰⁾. Западният служител, интервюиран за този доклад, каза, че пътищата до тези летища се патрулират редовно и че пътуването по тези маршрути през светлата част на деня обикновено е безопасно ⁽¹⁵⁴¹⁾. Изследователят, интервюиран за този доклад, изрази подобно мнение ⁽¹⁵⁴²⁾.

Летището на Херат е на около 18,5 километра южно от град Херат ⁽¹⁵⁴³⁾. В документ, предоставящ информация за летищните възможности, Афганистанската служба за гражданска авиация заяви, че настаняването на летището в Херат е достъпно само за военни служители. Без да предоставя подробности, същият източник заявява, че „по всички преходни пътници, които не са [на „Решителна подкрепа“/ Коалицията], транзитно преминаващите пътници трябва да пристигнат с валидно име и телефонен номер [на лице за контакт], за да осигурят настаняване през нощта“. Документът отбелязва, че на летището няма хотели, но в града има хотели, а такситата са на разположение на гражданския терминал ⁽¹⁵⁴⁴⁾.

Директорът на изследователска организация, интервюиран за този доклад, обясни, че главният път от летището на Херат до града преминава през два района (Инджил и Гозара), които са потенциално несигурни ⁽¹⁵⁴⁵⁾. Според местен кореспондент на национален вестник в тази област има група от 15 талибани ⁽¹⁵⁴⁶⁾.

⁽¹⁵³⁰⁾ Афганистанска служба за гражданска авиация, Международно летище Кабул, без дата ([url](#)).

⁽¹⁵³¹⁾ Изследовател, Интервю по „Скайп“, 30 януари 2017 г.

⁽¹⁵³²⁾ Държавен департамент на САЩ - Бюро за дипломатическа сигурност, „Доклад за престъпността и безопасността в Афганистан за 2017 г.“, 6 март 2017 г. ([url](#)); „Уол Стрийт Джърнъл“, „Афганистански полицаи откри огън близо до летището в Кабул“, 14 декември 2016 г. ([url](#)); „Лонг уор джърнъл“, „Талибаните поеха отговорност за нападение от вътрешен човек на летище Кабул, при което са загинали 3 американски работници“, 30 януари 2015 г. ([url](#)); РСЕ/РС, „Самоубиец атакува полицейски контролно-пропускателен пункт близо до летище Кабул“, 4 януари 2016 г. ([url](#)); „Ройтерс“, „Бойци, убити след дръзка атака срещу летище Кабул“, 17 юли 2014 г. ([url](#)); „Паджук афган нюз“, „Три американски работници бяха застреляни на летището в Кабул“, 30 януари 2015 г. ([url](#)).

⁽¹⁵³³⁾ „Паджук афган нюз“, „Три американски работници бяха застреляни на летището в Кабул“, 30 януари 2015 г. ([url](#)).

⁽¹⁵³⁴⁾ Държавен департамент на САЩ - Бюро за дипломатическа сигурност, „Доклад за престъпността и безопасността в Афганистан за 2017 г.“, 6 март 2017 г. ([url](#)).

⁽¹⁵³⁵⁾ Държавен департамент на САЩ - Бюро за дипломатическа сигурност, „Доклад за престъпността и безопасността в Афганистан за 2017 г.“, 6 март 2017 г. ([url](#)).

⁽¹⁵³⁶⁾ Държавен департамент на САЩ - Бюро за дипломатическа сигурност, „Доклад за престъпността и безопасността в Афганистан за 2017 г.“, 6 март 2017 г. ([url](#)).

⁽¹⁵³⁷⁾ „Уол Стрийт Джърнъл“, „Афганистански полицаи откри огън близо до летището в Кабул“, 14 декември 2016 г. ([url](#)).

⁽¹⁵³⁸⁾ Афганистанската служба за гражданска авиация, Публикация за въздухоплавателна информация - Република Афганистан, 2 март 2017 г. ([url](#)), стр. 145.

⁽¹⁵³⁹⁾ Западнен служител, Интервю по „Скайп“, 6 февруари 2017 г.; Изследовател, Интервю по „Скайп“, 30 януари 2017 г.

⁽¹⁵⁴⁰⁾ „Световна продоволствена програма“ - Оценка на логистичния капацитет, „Международно летище Мазари Шариф (Маулана Джалалудин Балхи) в Афганистан“, 21 март 2016 г. ([url](#)).

⁽¹⁵⁴¹⁾ Западнен служител, 6 февруари 2017 г., Интервю по „Скайп“.

⁽¹⁵⁴²⁾ Изследовател, Интервю по „Скайп“, 30 януари 2017 г.

⁽¹⁵⁴³⁾ Афганистанската служба за гражданска авиация, Публикация за въздухоплавателна информация - Република Афганистан, 2 март 2017 г. ([url](#)), стр. 103-106.

⁽¹⁵⁴⁴⁾ Афганистанската служба за гражданска авиация, Публикация за въздухоплавателна информация - Република Афганистан, 2 март 2017 г. ([url](#)), стр. 103-106.

⁽¹⁵⁴⁵⁾ Директор на изследователска организация, Интервю по „Скайп“, 6 февруари 2017 г.

⁽¹⁵⁴⁶⁾ Местен кореспондент на национален вестник, електронна поща, 6 април 2017 г.

Според „Мрежа на афганистанските анализатори“, в материал от януари 2017 г., силите за сигурност трябва да създадат патрули и контролно-пропускателни пунктове около портите и покрайнините на Херат, за да пазят града от несигурност, която се разпространява от кварталите в околността, като Карох и Гозара, на юг ⁽¹⁵⁴⁷⁾. През април 2017 г. местният кореспондент заяви, че силите за сигурност наскоро са увеличили дейността си по този път и са засилили усилията си за осигуряване на сигурност ⁽¹⁵⁴⁸⁾.

Западният анализатор по сигурността, свързан с този доклад, заяви в имейл през април 2017 г., че според неговата информация сигурността по пътя град Херат - летище се е „подобрила значително“ от 2015 г. до 2017 г. Броят на инцидентите по този път е спаднал от пет през 2015 г. до един през 2016 г. и нито един не е докладван през 2017 г. до началото на април 2017 г. ⁽¹⁵⁴⁹⁾. Местен кореспондент на национален вестник в Афганистан, който беше интервюиран за този доклад, заяви, че през последната година (афганистанска година, 21 март 2016 г. - 20 март 2017 г.), „имаше много проблеми по този път, като убийството на няколко лица, включително жени“ ⁽¹⁵⁵⁰⁾. В един пример от януари 2017 г. полицейски служител в Инджил е прострелян и убит от мотоциклетист в движение ⁽¹⁵⁵¹⁾. През 2016 г. НДС арестува кръг от похитители, действащи в Инджил и община град Херат; мъжете са били отговорни за девет отвлечения ⁽¹⁵⁵²⁾. От началото на новата - афганистанска - година обаче кореспондентът уточни, че по този път не са се случвали инциденти ⁽¹⁵⁵³⁾.

Два източника потвърдиха, че човек, шофиращ по пътя между града и летището, трябва да прави това само през дневната светлина ⁽¹⁵⁵⁴⁾ и когато има наличие на движение на улицата; не през нощта и трябва да не спира ⁽¹⁵⁵⁵⁾.

5.5. Свобода на движение на жените

В Афганистан обхватът на мобилността на жените, а оттам и техният социален и икономически живот, се определят от местните и семейни норми *гурда*, които са преплетени и обвързани с местните социокултурни кодекси на честта, срама и *Пащунвали*, сред пушуните ⁽¹⁵⁵⁶⁾. Други ограничения са предписани от закона, например чрез Закона за личния статус на шиитите, приет през 2009 г., който съдържа дискриминационни разпоредби срещу жените, като необходимостта да се получи разрешението на съпруга ѝ преди да напусне дома си ⁽¹⁵⁵⁷⁾.

Ограничителните социални норми обикновено ограничават свободата на движение на жените ⁽¹⁵⁵⁸⁾. Обикновено жените трябва да бъдат придружавани от съпруга си или от мъж член на семейството или трябва да имат разрешение да излизат извън дома и да работят ⁽¹⁵⁵⁹⁾. Според източници жените, които излизат навън сами или отиват на работа, често са подложени на сексуален тормоз на улицата, дори в градските райони ⁽¹⁵⁶⁰⁾. Според „Институт за военни и мирновременни репортажи“ уличният тормоз над жени е сериозен проблем в Кабул и Херат. Жените са спирани, канени в колите на младите мъже, присмиват им се или им се подиграват. Случват се и физически нападения, като случаи на атаки с киселина по улиците на Кабул. Полицията обаче заявява, че този вид нападение е свързано главно с частни спорове. Жените организираха публични протести срещу насилието по улиците през 2015 г. ⁽¹⁵⁶¹⁾.

Много жени все още се сблъскват с проблеми с достъпа до образование, здравеопазване и възможности за препитание, тъй като не могат да напускат къщите си ⁽¹⁵⁶²⁾. Това ограничение се отнася особено за неомъжени момичета и жени, както и за млади жени, които обикновено са отговорни за отглеждането на малки деца. По-възрастни жени с по-големи деца понякога

⁽¹⁵⁴⁷⁾ Каземи, С. Р., „Битката между закона и силата: разпръсната политическа власт и влошаваща се сигурност подлагат на тест динамиката на Херат“, 11 януари 2017 г. ([url](#)).

⁽¹⁵⁴⁸⁾ Местен кореспондент на национален вестник, електронна поща, 6 април 2017 г.

⁽¹⁵⁴⁹⁾ Западен служител по сигурността, специализиран в областта на сигурността в Афганистан, имейл, 5 април 2017 г.

⁽¹⁵⁵⁰⁾ Местен кореспондент на национален вестник, електронна поща, 6 април 2017 г.

⁽¹⁵⁵¹⁾ „Фронттиър пост“, „Ченге беше убито в Херат“, 18 януари 2017 г. ([url](#)).

⁽¹⁵⁵²⁾ „Паджуок афган нюз“, „10 задържани за контрабанда и отвлечане в Херат“, 26 март 2016 г. ([url](#)).

⁽¹⁵⁵³⁾ Местен кореспондент на национален вестник, електронна поща, 6 април 2017 г.

⁽¹⁵⁵⁴⁾ Директор на изследователска организация, Интервю по „Скайп“, 6 февруари 2017 г. ; Местен кореспондент на национален вестник, имейл, 6 април 2017 г.

⁽¹⁵⁵⁵⁾ Директор на изследователска организация, Интервю по „Скайп“, 6 февруари 2017 г.

⁽¹⁵⁵⁶⁾ „Нидерландска агенция за предприятията“, „Справяне с пречките пред афганистанските малки и средни предприятия да наемат жени и да подкрепят предоставянето им на икономически права“, 25 октомври 2016 г. ([url](#)), стр. 19.

⁽¹⁵⁵⁷⁾ Конвенция за премахване на всички форми на дискриминация срещу жените на ООН, „Заклучителни наблюдения върху комбинираните първоначален и втори периодични доклади за Афганистан“, 23 юли 2013 г. ([url](#)), стр. 12.

⁽¹⁵⁵⁸⁾ „Норвежки съвет за бежанците“, „Изслушване на жени и момичета, разселени в градските части на Афганистан“, януари 2015 г. ([url](#)), стр. 16; Държавен департамент на САЩ, „Доклад за държава за практиките по въпросите на правата на човека 2016 г.“, 6 март 2017 г. ([url](#)), стр. 26.

⁽¹⁵⁵⁹⁾ Държавен департамент на САЩ, „Доклад за държава за практиките по въпросите на правата на човека 2016 г.“, 6 март 2017 г. ([url](#)), стр. 26, 29.

⁽¹⁵⁶⁰⁾ Държавен департамент на САЩ, „Доклад за държава за практиките по въпросите на правата на човека 2016 г.“, 6 март 2017 г. ([url](#)), стр. 37; СГИРА, „Тримесечен доклад до Конгреса на САЩ“, 30 октомври 2016 г. ([url](#)), стр. 10.

⁽¹⁵⁶¹⁾ ИВМР, „Афганистанските жени изискват действия срещу уличния тормоз“, 27 януари 2016 г. ([url](#)); „Жени по света“, „Жените в Кабул търсят убежище на закрито след поредица от атаки с киселина“, 08 януари 2016 г. ([url](#)).

⁽¹⁵⁶²⁾ Държавен департамент на САЩ, „Доклад за държава за практиките по въпросите на правата на човека 2016 г.“, 6 март 2017 г. ([url](#)), стр. 39; „Норвежки съвет за бежанците“, „Изслушване на жени и момичета, разселени в градските части на Афганистан“, януари 2015 г. ([url](#)), стр. 16.

имат повече свобода да участват в икономически дейности и да оставят малките деца с най-голямата дъщеря ⁽¹⁵⁶³⁾. Неомъжените жени са изправени пред най-големите ограничения, особено в селските райони, средните и ниските класи в обществото и сред пушуните. По-бедните домакинства могат да позволят по-голяма мобилност на някои жени, като вдовици или възрастни жени, поради „спешни нужди“ на домакинството ⁽¹⁵⁶⁴⁾. Както съобщава СГИРА, талибаните се стремят да наказват жени, които работят или учат извън дома в райони, които те контролират ⁽¹⁵⁶⁵⁾.

Има някои обществени места изключително за жени, като обществени градини за жени или светилища, където жените могат да се срещат, да общуват или да се молят ⁽¹⁵⁶⁶⁾. Град Херат създаде две такива обществени градини, които се патрулират от мъже и жени полицаи с цел сигурност ⁽¹⁵⁶⁷⁾. В Кабул градината за жени Баг-е-Занана се поддържа от Министерството на въпросите на жените и в центъра на градината жените имат достъп до компютри, интернет и езиково обучение безплатно ⁽¹⁵⁶⁸⁾.

Според проучване на холандското правителство, фокусна група от жени предприемачи и работници в Мазари Шариф заяви, че много малко жени могат да пътуват сами и жените предприемачи все още се нуждаят от *махарам* (настойник) за бизнес екскурзии ⁽¹⁵⁶⁹⁾.

Според „Норвежки съвет за бежанците“, който изследва три неформални селища в Кабул, Кандахар и Джалалабад, в тези големи градове само 40% от анкетираните са се съгласили, че жените и момичетата могат да напуснат къщата, за да посетят приятели, а 30% са казали, че трябва да бъдат придружени от мъж, член на семейството. В неформалните населени места около големите градове жените често губят семейството и приятелите си от района на произход и не могат да създадат нови социални мрежи. Без да излизат от къщите си, те потъват още в по-дълбока изолация ⁽¹⁵⁷⁰⁾.

Докато свободата на движение на жените като цяло е силно ограничена, някои жени са в състояние да шофират. Броят на жените шофьори е ограничен, но интересът нараства в Херат и Кабул. Около 250 жени получиха шофьорските си книжки през 2016 г. в Херат, а около 1000 жени кандидатстват за свидетелство в Кабул всяка година. И жените шофьори, и техните обучители признават, че често се случва тормоз по време на обучение и когато шофират през града ⁽¹⁵⁷¹⁾.

5.6. Афганистански жени, пътуващи сами по въздух

Западният чиновник, интервюиран за този доклад, заяви, че афганистанските жени като цяло не са склонни да пътуват сами. Образована, опитна жена може да вземе международни и вътрешни полети, за да пътува сама, но това много зависи от индивидуалните обстоятелства на тази жена и нейното ниво на увереност ⁽¹⁵⁷²⁾.

⁽¹⁵⁶³⁾ „Груп ЮЕрДе“, „Изследване на хронично бедните жени в Афганистан - окончателен доклад“, май 2008 г. ([url](#)), стр. 25, 57.

⁽¹⁵⁶⁴⁾ „Нидерландска агенция за предприятията“, „Справяне с пречките пред афганистанските малки и средни предприятия да наемат жени и да подкрепят предоставянето им на икономически права“, 25 октомври 2016 г. ([url](#)), стр. 19-20.

⁽¹⁵⁶⁵⁾ СГИРА, „Тримесечен доклад до Конгреса на САЩ“, 30 октомври 2016 г. ([url](#)), стр. 10.

⁽¹⁵⁶⁶⁾ Университет на Монтана, „Програма за защита на критичния език/културата, афганистански жени, Ръководство за разбиране на ролята на афганистанската жена в нейното общество“, без дата ([url](#)), стр. 15.

⁽¹⁵⁶⁷⁾ ИВМР, „Паркове само за жени в Афганистан“, 27 януари 2016 г. ([url](#)).

⁽¹⁵⁶⁸⁾ „Афган зариза“, „Баг-е-Занана в Кабул, където жените се учат да се забавляват“, 6 юни 2014 г. ([url](#)).

⁽¹⁵⁶⁹⁾ „Нидерландска агенция за предприятията“, „Справяне с пречките пред афганистанските малки и средни предприятия да наемат жени и да подкрепят предоставянето им на икономически права“, 25 октомври 2016 г. ([url](#)), стр. 21.

⁽¹⁵⁷⁰⁾ „Норвежки съвет за бежанците“, „Изслушване на жени и момичета, разселени в градските части на Афганистан“, януари 2015 г. ([url](#)), стр. 16.

⁽¹⁵⁷¹⁾ „Паджуок афган нюз“, „Броят на жените шофьори се удвоява в Херат“, 30 ноември 2016 г. ([url](#)); ИВМР, „Афганистанските жени се развиват“, 14 октомври 2016 г. ([url](#)); „Агенция Франс Прес“, „За афганистанските жени шофирането на кола носи както страх, така и свобода“, 8 ноември 2015 г. ([url](#)).

⁽¹⁵⁷²⁾ Западен служител, Интервю по „Скайп“, 7 февруари 2017 г.

Библиография

Публични източници

„1ТВ“,

„Член на провинциален съвет на Херат беше арестуван по подозрение за отвлечане“, 8 август 2016 г.

(<http://1tvnews.af/en/news/afghanistan/24189-herat-provincial-council-member-arrested-on-suspicion-of-kidnapping>), разглеждано на: 13 март 2017 г.;

„Парламентът ще разпита служители по сигурността по повод нападението срещу болница в Кабул“, 11 март 2017 г.

(<http://1tvnews.af/en/news/afghanistan/28328-parliament-to-interrogate-security-officials-over-kabul-hospital-attack>), разглеждано на: 21 април 2017 г.

AAN („Мрежа на афганистанските анализатори“),

„Брюкселската конференция за Афганистан: Между помощта и миграцията“, 30 септември 2016 г. (<https://www.afghanistan-analysts.org/the-brussels-conference-on-afghanistan-between-aid-and-migration/>), разглеждано на: 24 май 2017 г.;

„Какво да бъде проследено? Ключови въпроси, които трябва да се проследят в Афганистан през 2017 г.“, 27 януари 2017 г.

(<https://www.afghanistan-analysts.org/what-to-watch-key-issues-to-follow-in-afghanistan-in-2017/>), разглеждано на: януари 2017 г.

„Проект за оценка на капацитета“, „Предизвикателство пред работата в Афганистан“, 1 декември 2014 г.

(https://www.acaps.org/sites/acaps/files/key-documents/files/afgh_jobs_challenge_final.pdf), разглеждано на: 2 февруари 2017 г.

ACCI (Камара на търговията и инвестициите на Афганистан), „Доклад от проучване на бизнес тенденциите - октомври 2016 г.“,

октомври 2016 г. (<http://www.acci.org.af/media/ACCI%20Business%20Tendency%20Survey%20Report%2012th-English.pdf>), разглеждано на: 31 януари 2017 г.

Адили, А. Й., „История на успеха, помрачена от измислени цифри: непоследователната статистика за образованието в

Афганистан“, „Мрежа на афганистанските анализатори“, 13 март 2017 г. (<https://www.afghanistan-analysts.org/a-success-story-marred-by-ghost-numbers-afghanistans-inconsistent-education-statistics/>), разглеждано на: 16 март 2017 г.

„Биографии от Афганистан“,

„Генерал-майор Рахматула Набил“, последна промяна: 28 април 2016 г. (http://www.afghan-bios.info/index.php?option=com_afghanbios&id=1165&task=view&total=3339&start=2012&Itemid=2), разглеждано на: 20 април 2017 г.;

Бригаден генерал Ансари, Мухамад Аюб, последна промяна: 11 януари 2017 г. (http://www.afghan-bios.info/index.php?option=com_afghanbios&id=3649&task=view&start=342), разглеждано на: 21 април 2017 г.

„Афган джет интернешънъл“,

KBL-BST, без дата (<http://flyaji.com/Flight-Details/KBL-BST>), разглеждано на: 21 април 2017 г.; KBL-CCN, без дата (<http://flyaji.com/Flight-Details/KBL-CCN>), разглеждано на: 21 април 2017 г.;

KBL-KDH, без дата (<http://flyaji.com/Flight-Details/KBL-KDH>), разглеждано на: 21 април 2017 г.;

KBL-TII, без дата (<http://flyaji.com/Flight-Details/KBL-TII>), разглеждано на: 21 април 2017 г.

„Афган Орфанс“, „Сираци“, без дата (<http://www.afghanorphans.org/orphans.php>) разглеждано на: 9 март 2017 г.

„Мрежа на афганистанските жени“, „История на „Мрежа на афганистанските жени“, без дата (<http://www.awn-af.net/index.php/cms/content/68>), разглеждано на: 21 март 2017 г.

„Афганистан Зариза“, „Баг-е-Занана в Кабул, където жените се учат да се забавляват“, 06 юни 2014 г. (<http://www.afghanzariza.com/2014/06/06/kabuls-bagh-e-zanana-where-women-learn-to-have-fun>)

разглеждано на: 9 март 2017 г.

Афганистанската служба за гражданска авиация (АСАА),

Международно летище Кабул, без дата (<http://aca.gov.af/en/page/kabul-international-airport>), разглеждано на: 13 март 2017 г.;

Публикация на аеронавигационната информация - Република Афганистан - Аеродром (AD), част 3, AIP издание 81, 2 март 2017 г.

(<http://aca.gov.af/Content/files/AERO%20AIP%20EDITION%2081%20-%202002%20March%202017.pdf>),

разглеждано на: 13 март 2017 г.

„Афганистан таймс“,

„Сираци: истинските жертви на афганистанската война“, 15 март 2015 г. (<http://afghanistantimes.af/orphans-the-real-casualties-of-afghan-war/>), разглеждано на: 8 март 2017 г.;

„Моди и Гани откриха дълго чакания проект за язовира Салма“, 4 юни 2016 г. (<http://afghanistantimes.af/pm-modi-prez-ghani-inaugurate-afghan-india-friend-dam/>), разглеждано на: 28 февруари 2017 г.

AFJC („Афганистански журналистически център“), „Афганистански журналистически център“ осъжда полицията за пребит телевизионен журналист в Херат“, 6 февруари 2015 г. (<http://afjc.af/english/index.php/af-media-news/western-provinces/herat/535-afjc-condemns-police-for-beaten-up-a-tv-journal-in-herat.html>), разглеждано на: 14 февруари 2017 г.

AFP („Агенция Франс Прес“),

„За афганистанските жени шофирането на кола носи както страх, така и свобода“, 8 ноември 2015 г. (<http://www.thenational.ae/world/central-asia/for-afghan-women-driving-a-car-brings-both-fear-and-freedom>), разглеждано на: 8 март 2017 г.;

„Липсата на законност, корупция, съществуване на въоръжени групи позволяват на бача бази да процъфтява в Афганистан“, 21 декември 2016 г., достъпно на: (<http://newafghanpress.com/?p=20634>) разглеждано на: 21 март 2017 г.;

„Кабул ще накаже осъдените за експлоатация на момчета секс робини“, 22 февруари 2017 г., достъпно на: (<http://www.thenational.ae/world/central-asia/kabul-to-punish-those-convicted-of-exploiting-boy-sex-slaves>), разглеждано на: 8 март 2017 г.

Ахмади, Б. и Лохани, С., „Принудителното завръщане на афганистански бежанци и последици за стабилността“, ИМКАШ, януари 2016 г., (<http://www.usip.org/publications/2016/01/13/the-forced-return-of-afghan-refugees-and-implications-stability>), разглеждано на: 10 февруари 2017 г.

AI („Амнести интернешънъл“), „Децата ми ще умрат тази зима“ Неспазеното обещание на Афганистан към разселените лица“, 31 май 2016 г. (<https://www.amnesty.org/en/documents/asa11/4017/2016/en/>), разглеждано на: 1 март 2017 г.

НКПЧА (Независима комисия на Афганистан по човешките права)

„Причини и последици от бача бази в Афганистан“, 18 септември 2014 г. (http://www.aihrc.org.af/home/report_report/3324), разглеждано на: 8 март 2017 г.;

„Положението с правата на човека в Афганистан през 1393 г.“, 11 август 2015 г. (http://www.aihrc.org.af/media/files/Research%20Reports/english/English_Situation%20of%20human%20rights%20in%201393.pdf), разглеждано на: 21 март 2017 г.;

„Изтезания в ареста в Афганистан през 1394 г.“, 8 май 2016 г. (http://www.aihrc.org.af/media/files/Report%20on%20Torture_1394_Final-English.pdf), разглеждано на: 20 април 2017 г.;

„Завръщащите се лица - общ преглед на положението на завръщащите се в Афганистан“⁽¹³⁹⁴⁾, 22 юни 2016 г. (http://www.aihrc.org.af/media/files/Report%20on%20the%20Situation%20of%20Returnees%20in%20Afghanistan_English.pdf), разглеждано на: 30 януари 2017 г.;

Годишен доклад за 1394 г., 13 септември 2016 г. (<http://www.aihrc.org.af/media/files/Reports/Annual%20Reports/English/Annual-Report-94-Eng-for-website.pdf>), разглеждано на: 21 април 2017 г.

„Еърлайн газет“, „Safi Airways с аварийно кацане поради проблем с колесника“, 10 декември 2016 г. (<http://airlinegazette.com/saif-airways-in-emergency-landing-due-to-landing-gear-problem/>), разглеждано на: 21 април 2017 г.

Airport-departures-arrivals.com, KBL ПРИСТИГАЩИ – Пон 13-Март-2017, без дата (<http://airport-departures-arrivals.com/afghanistan-airport/kabul-international-airport-live-arrivals/>), разглеждано на: 13 март 2017 г.

AJSC („Комитет за безопасност на афганистанските журналисти“), „Шестмесечен доклад за периода юли-декември 2016 г. Ексклузивен доклад: Анализ на насилието срещу журналисти 2012-2016 г.“, 18 януари 2016 г. (<http://ajsc.af/wp-content/uploads/2017/01/eng-report.pdf>), разглеждано на: 4 февруари 2017 г.

„Ал Джазира“,

„Къде правото на Афганистан предава жените“, 2 януари 2015 г. (<http://www.aljazeera.com/indepth/opinion/2015/01/where-afghan-law-fails-women-2015119256183362.html>), разглеждано на: 9 март 2017 г.;

„Упадъкът на индуските и сикхските общности в Афганистан“, 1 януари 2017 г. (<http://www.aljazeera.com/indepth/features/2016/12/decline-afghanistan-hindu-sikh-communities-161225082540860.html>), разглеждано на: 9 март 2017 г.;

„САЩ ще разположи 300 морски пехотинци в Хелманд в Афганистан“, 7 януари 2017 г. (<http://www.aljazeera.com/news/2017/01/deploy-300-marines-afghanistan-helmand-170107135920651.html>), разглеждано на: 3 март 2017 г.;

„Талибански бойци атакуваха базата на афганистанската армия, „убивайки 140 души“, 22 април 2017 г. (<http://www.aljazeera.com/news/2017/04/taliban-attacks-key-military-base-north-afghanistan-170421134021613.html>), разглеждано на: 26 април 2017 г.

Али, О.,

„Бойно поле канкур: Трудният път на афганистанските ученици към висшето образование“, „Мрежа на афганистанските анализатори“ (AAN), 23 януари 2015 г. (<https://www.afghanistan-analysts.org/battleground-kankur-afghan-students-difficult-way-into-higher-education/>), разглеждано на: 10 февруари 2017 г.;

„Измама и по-лошо: Изпитите за кандидатстване в университет (канкур) като пречка пред висшето образование“, „Мрежа на афганистанските анализатори“ (AAN), 26 февруари 2014 г. (<https://www.afghanistan-analysts.org/cheating-and-worse-the-university-entry-kankur-exams-as-a-bottleneck-for-higher-education/>), разглеждано на: 07 март 2017 г.

„Афганистан Мениджмънт енд Маркетинг Кънсълтънтс“, „Основно проучване на нуждите от обучение на заинтересованите страни в областта на правосъдието в провинция Херат“, 2013 г. (<https://www.slideshare.net/IDCOAFGHANISTAN/baseline-study-at-provincial-level-herateng>), разглеждано на: 8 февруари 2017 г.

„Анадолска агенция“, „Най-малко 30 души бяха убити при нападение срещу военна болница в Кабул“, 8 март 2017 г. (<http://aa.com.tr/en/world/at-least-30-killed-in-kabul-military-hospital-attack/766317>), разглеждано на: 11 март 2017 г.

"Асошиейтед прес", „За изоставените и осиротели деца в Афганистан десетилетията на войната не помогнаха особено“, 29 април 2015 г. (налично на адрес: <http://www.foxnews.com/world/2015/04/29/for-afghanistan-abandoned-and-orphaned-children-decades-war-have-brought-little.html>), разглеждано на: 4 февруари 2017 г.

АОИОП („Афганистанска организация за изследване на обществената политика“),

„Миграция и градско развитие в Кабул: Класификация или настаняване?“ Новодошлите и приемащите общности в райони 5, 7, 13 в Кабул, Афганистан, октомври 2012 г. (<https://www.scribd.com/document/131206631/Migration-and-Urban-Development-in-Kabul-Classification-or-Accommodation>), разглеждано на: 21 април 2017 г.;

„Миграция между селските и градските райони: случаят на Кабул“, 1 октомври 2012 г. (<http://appro.org.af/rural-urban-migration-case-of-kabul/>), разглеждано на: 22 март 2017 г.;

„Център за връзка за миграция и развитие: работници на нестабилни работни места от Кабул“, април 2014 г. (<http://appro.org.af/return-migration-and-development-nexus/>), разглеждано на: 27 януари 2017 г.;

„Спокойствие и сигурност за жените в Афганистан: бърза оценка на 15 провинции, февруари 2016 г. (<http://appro.org.af/wp-content/uploads/2017/03/314787439-Monitoring-Women-Peace-and-Security-A-Rapid-Assessment.pdf>), разглеждано на: 28 февруари 2017 г.;

„Наблюдател на правата в Афганистан: основен доклад“, април 2016 г. (<http://appro.org.af/wp-content/uploads/2017/03/312474752-2016-04-30-ARM-Baseline-Assessment.pdf>), разглеждано на: 28 февруари 2017 г.;

„Наблюдения от „Наблюдател на правата в Афганистан“: Детски труд“, 19 юни 2016 г. (<http://appro.org.af/observations-from-afghanistan-rights-monitor-child-labor/>), разглеждано на: 21 март 2017 г.;

„Наблюдател на правата в Афганистан“, цикъл на наблюдения 2: май 2016 - август 2016 г.“, септември 2016 г. (<http://appro.org.af/afghanistan-rights-monitor-monitoring-cycle-2-may-august-2016/>), разглеждано на: 14 февруари 2017 г.;

„Продоволствена несигурност в Афганистан. Кратка информация за политики“, октомври 2016 г. (https://www.scribd.com/document/326047952/Policy-Brief-Food-Insecurity-in-Afghanistan#fullscreen&from_embed), разглеждано на: 30 януари 2017 г.

„Център за развитие на уменията на жените в Афганистан“, „Транзитни приюти“ (http://www.awsdc.org.af/?page_id=362), разглеждано на: 28 февруари 2017 г.

„Ариана афган еърлайнс“,

„Разписания на полети“, без дата (<https://www.flyariana.com/flights/schedule>), разглеждано на: 21 април 2017 г.;

Нашите дестинации, без дата (<http://www.flyariana.com/#Destinations>), разглеждано на: 21 април 2017 г.

„Ариана нюз“, „7 бивши афганистански министри ще бъдат съдени за корупция“, 7 февруари 2015 г. (<http://ariananews.af/latest-news/7-ex-afghan-ministers-to-be-prosecuted-for-corruptions/>), разглеждано на: 21 април 2017 г.

Фондация Азия, „Проучване на афганистанския народ 2016 г.“, 27 януари 2017 г. (http://asiafoundation.org/wp-content/uploads/2016/12/2016_Survey-of-the-Afghan-People_full-survey.Jan2017.pdf), разглеждано на: 11 март 2017 г.

Азиатска банка за развитие, Основна статистика 2016, април 2016 г. (<https://www.adb.org/publications/basic-statistics-2016>), разглеждано на: 9 февруари 2017 г.

„Бактар нюз“,

„Започнаха строителни работи по 14 проекта в здравеопазването“, 15 януари 2017, (<http://bakhtarnews.com.af/eng/health/item/27057-construction-works-of-14-health-projects-initiated.html>), разглеждано на: 9 март 2017 г.;

„Съдия от съд беше арестуван в Балх“, 22 януари 2015 г. (<http://www.bakhtarnews.com.af/eng/security/item/16033-judge-of-a-court-arrested-in-balkh.html?src=ilaw>), разглеждано на: 3 февруари 2017 г.

Германска федерална служба за миграция и бежанци, Международна организация за миграция (МОМ) и Централна служба за информационно посредничество за подпомагане на връщанията (ZIRF),

„Информационен лист за страната: Афганистан за 2014 г.“, октомври 2014 г. (http://www.bamf.de/SharedDocs/MILO-DB/EN/Rueckkehrfoerderung/Laenderinformationen/Informationsblaetter/cfs_afghanistan-dl_en.pdf%3F__blob%3DpublicationFile), разглеждано на: 9 март 2017 г.;

„Информационен лист за страната: Афганистан“ 2016 г., 10 януари 2017, (https://milo.bamf.de/milop/livelink.exe/fetch/2000/702450/698578/704870/698704/698612/18363835/Afghanistan_-_Country_Fact_Sheet_2016%2C_englisch.pdf?nodeid=18446974&vernum=-2), разглеждано на: 28 февруари 2017 г.

Баракат, С. и Вардъл, Дж., „Капитализиране на капацитета на афганистанските жени: ролята на жените в възстановяването и развитието на Афганистан“, „Международна организация на труда“, декември 2001 (http://www.oit.org/wcmsp5/groups/public/---ed_emp/---emp_ent/---ifp_crisis/documents/publication/wcms_116393.pdf), разглеждано на: 13 март 2017 г.

„БиБиСи“,

„Афганистан: при самоубийствен атентат срещу джамия в Кабул загинаха десетки“, 21 ноември 2016 г. (<http://www.bbc.co.uk/news/world-asia-38048604>), разглеждано на: 6 март 2017 г.;

„Анализ: Какво казват атаките в Кабул за сигурността в Афганистан“, 12 април 2012 г. (<http://www.bbc.com/news/world-asia-17725266>), разглеждано на: 21 април 2017 г.;

„Помощ за Афганистан: Донори обещават 15,2 млрд. долара в Брюксел“, 5 октомври 2016 г. (<http://www.bbc.com/news/world-asia-37560704>), разглеждано на: 24 май 2017 г.;

„Въоръжени лица от „Ислямска държава“, облечени като медици, убили 30 души във военната болница в Кабул“, 8 март 2017 г. (<http://www.bbc.com/news/world-asia-39202525>), разглеждано на: 22 март 2017 г.;

„Нападение в Мазар-е Шариф: траур в Афганистан след смъртоносно покушение на талибаните“, 22 април 2017 г. (<http://www.bbc.com/news/world-asia-39680101>), разглеждано на: 26 април 2017 г.

Beyond the 11th, *Нашата работа*, без дата (<http://www.beyondthe11th.org/about-us/our-work>), разглеждано на: 28 февруари 2017

Биелица, Дж., „Завръщащите се бежанци в Афганистан: защо толкова много хора все още са без земя?“, „Мрежа на афганистанските анализатори“, 29 март 2016 г. (<https://www.afghanistan-analysts.org/afghanistans-returning-refugees-why-are-so-many-still-landless/>), разглеждано на: 24 февруари 2017 г.;

„Блумбърг“, „Ипотеките ще навлязат за първи път на афганистанския жилищен пазар, засегнат от талибаните“, 29 ноември 2016 г. (<https://www.bloomberg.com/news/articles/2016-11-29/mortgages-set-to-debut-in-taliban-hit-afghan-housing-market>), разглеждано на: 20 март 2017

Бослоу, С. Е., „Системи на здравеопазване по света: Сравнително ръководство“, СЕЙДЖ Пъбликейшънс, Лос Анджелис, 2013 г.

Бърд, Б. и Пайенда, М.К., „Приходи на правителството на Афганистан: Продължаващ силен растеж в условията на икономическата слабост“, „Мрежа на афганистанските анализатори“, 1 септември 2016 г. (<https://www.afghanistan-analysts.org/afghanistans-government-revenue-continuing-robust-growth-in-the-face-of-economic-weakness/>), разглеждано на: 27 януари 2016 г.

Канада - Министерство на външните работи и международната търговия, *Афганистан*, 10 февруари 2017 г. (<https://travel.gc.ca/destinations/afghanistan>), разглеждано на: 10 февруари 2017 г.

Канада - „Съвет за имиграция и бежанци“ „Афганистан, Документи, необходими за пътуване в Афганистан, документи, необходими за преминаване на контролно-пропускателни пунктове (2013 г. - януари 2015 г.)“, 3 февруари 2016 г. (<http://www.irb-cisr.gc.ca/Eng/ResRec/RirRdi/Pages/index.aspx?doc=456358&pls=1>), разглеждано на: 6 февруари 2017 г.

САРА - Център за авиация, „Международно летище Хамид Карзай, Кабул“, без дата (<https://centreforaviation.com/profiles/airports/kabul-hamid-karzai-international-airport-kbl>), разглеждано на: 20 януари 2017 г.

„Ч-Авиешън“,

„Тежките времена на афганистанските превозвачи стават по-тежки“, 3 май 2016 г. (<http://www.ch-aviation.com/portal/news/45920-afghan-carriers-tough-times-getting-tougher>), разглеждано на: 21 април 2017 г.;

„Афганистански данъчни атакуваха „Сафи еървейс“, 6 септември 2016 г. (<http://www.ch-aviation.com/portal/news/49139-afghan-taxman-comes-down-hard-on-safi-airways>), разглеждано на: 21 април 2017 г.

„Чайлд солджърс интернешънъл“, „Кратка информация за Афганистан: продължаващо вербуване и използване на деца“, март 2016 г. (<https://www.child-soldiers.org/shop/afghanistan-briefing-ongoing-recruitment-and-use-of-children-by-parties-to-the-armed-conflict-in-af>) разглеждано на: 21 март 2017 г.

„Крисчън Сайънс Монитор“, „Защо разузнавателната агенция на Афганистан има огромни пропуски“, 23 април 2012 г. (www.csmonitor.com/World/Asia-South-Central/2012/0423/Why-Afghanistan-s-intelligence-agency-has-a-major-blind-spot), разглеждано на: 20 април 2017 г.

ЦРУ (Централно разузнавателно управление), *Справочник Афганистан, хора и общество*, 12 януари 2017 г. (<https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/af.html>), разглеждано на: 22 март 2017 г.

Кларк, К., „Нов шеф на НДС - кой е той?“, „Мрежа на афганистанските анализатори“, 18 юли 2010 г. (<https://www.afghanistan-analysts.org/new-nds-boss-who-is-he/>), разглеждано на: 3 март 2017 г.

„Централна статистическа служба“ и ICONINSTITUT Public Sector GmbH, *Проучване на условията на живот в Афганистан 2014 г. Средносрочни резултати (предварителни данни)*, декември 2014 г. (<http://www.cso.gov.af/Content/files/ALCS%202014%20Half-year%20Report%20-%20141208%20BdB.pdf>), разглеждано на: 27 януари 2017 г.

Централна статистическа служба,

Престъпления, обществени библиотеки, радио и телевизионния предавания, 2008 -2015-2016, без дата (<http://cso.gov.af/Content/files/%D9%81%D8%B1%D9%87%D9%86%DA%AF%DB%8C%20%D8%A7%D9%86%DA%AF%D9%84%DB%8C%D8%B3%DB%8C.pdf>), разглеждано на: 14 март 2017 г.;

Жени и мъже в Афганистан 2014, без дата (<http://www.cso.gov.af/Content/files/Final%20English%20Sent%20for%20printing.pdf>), разглеждано на: 9 март 2017 г.;

„Социално-икономическо проучване - Кабул“, 2013, налично на: (http://afghanistan.unfpa.org/sites/default/files/pub-pdf/Kabul_Socio-demographic-Economic-Survey_English.pdf), разглеждано на: 10 април 2017 г.;

„Национална оценка на риска и уязвимостта 2011-2012 г.“, 2014 г., налично на: (<http://www.af.undp.org/content/dam/afghanistan/docs/MDGs/NRVA%20REPORT-rev-5%202013.pdf>), разглеждано на: 28 февруари 2017 г.;

„Социално-демографско и икономическо проучване в Балх“, 5 януари 2015, налично на адрес: (<http://afghanistan.unfpa.org/sites/asiapacific/files/pub-pdf/SDES%20Balkh%20Highlights%20-%20English.pdf>), разглеждано на: 20 март 2017 г.;

„Балх. Социално-демографско и икономическо проучване в Балх“, 5 януари 2015 г., налично на адрес: (http://afghanistan.unfpa.org/sites/default/files/pub-pdf/Balkh%20Socio-Demographic%20and%20Economic%20Survey_0.pdf), разглеждано на: 1 март 2017 г.;

Проучване на условията на живот в Афганистан 2013-2014 – Ключови индикатори, 3 май 2016 г. (<http://www.cso.gov.af/Content/files/01.pdf>), разглеждано на: 20 януари 2017 г.;

„Социално-демографско и икономическо проучване на провинция Балх. Акценти“, октомври 2016, налично на адрес: (<http://afghanistan.unfpa.org/sites/asiapacific/files/pub-pdf/SDES%20Balkh%20Highlights%20-%20English.pdf>), разглеждано на: 8 февруари 2017 г.;

„Социално-демографско и икономическо проучване - Херат“, 7 март 2017, налично на адрес: (http://afghanistan.unfpa.org/sites/default/files/pub-pdf/SDES_HERAT_FINAL_ENG.pdf), разглеждано на: 20 март 2017 г.

„Дейли мейл“, „Живот в предградията в стила на Кабул“, 10 октомври 2012 г. (<http://www.dailymail.co.uk/news/article-2215793/Poverty-Kabul-style-One-million-residents-populate-steep-hills-Afghan-capital--long-way-high-life.html>), разглеждано на: 24 февруари 2017 г.

„Дейли аутлук Афганистан“, „Кабул пред сериозна водна криза“, 10 юли 2016 г. (http://outlookafghanistan.net/topics.php?post_id=157092), разглеждано на: 1 март 2017 г.

Де Лаури, А., „Корупция, правна модернизация и съдебна практика в Афганистан“, в: „Ейжън стъдис ривю“ Том 37, № 4, стр. 527–545, 2013 г. (<http://dx.doi.org/10.1080/10357823.2013.832112>), разглеждано на: 14 март 2017 г.

„Дойче веле“,

„Афганистанските закони са „двусмислени“ относно субкултурата на педофилската игра с момчета“, 20 юни 2016 г. (<http://www.dw.com/en/afghan-laws-ambiguous-about-pedophilic-boy-play-subculture/a-19343339>), разглеждано на: 9 март 2017 г.;

„Афганистанските вдовици „по-скоро биха умрели“, 30 януари 2013 г. (<http://www.dw.de/afghan-widows-would-rather-die-a-16562576>), разглеждано на: 27 февруари 2017 г.;

„Деца войници - каква е тяхната роля в афганистанския конфликт?“, 13 февруари 2016, (<http://www.dw.com/en/child-soldiers-whats-their-role-in-the-afghan-conflict/a-19042010>), разглеждано на: 21 март 2017 г.;

„Съобщава се за множество жертви след експлозии в Афганистан“, 10 януари 2017 г. (<http://www.dw.com/en/multiple-casualties-reported-after-explosions-in-afghanistan/a-37077325>), разглеждано на: 21 април 2017 г.

„Дипломат“, „Защо ръководителят на разузнаването в Афганистан просто напусна?“, 11 декември 2015 г. (<http://thediplomat.com/2015/12/why-did-afghanistans-spy-chief-just-quit/>), разглеждано на: 20 април 2017 г.

Доналд Дж. Плант и Робърт М. Перито, „Преход при полицията в Афганистан“, ИМСАЩ, февруари 2013, (<https://www.usip.org/sites/default/files/SR322.pdf>), разглеждано на: 9 март 2017 г.

ЕСПОУ (Европейска служба за подкрепа в областта на убежището),

Доклад за Информация за страната на произход: Афганистан - ситуация по сигурността, ноември 2016, (<https://www.easo.europa.eu/sites/default/files/Nov%202016%20Afghanistan%20security%20report.compressed.pdf>), разглеждано на: 3 март 2017 г.

Доклад за информация за страната на произход. Афганистан: Набиране на хора от въоръжени групировки, септември 2016 г. (https://coi.easo.europa.eu/administration/easo/PLib/Afghanistan_recruitment.pdf), разглеждано на: 21 март 2017 г.

Емади Х., „Култура и обичаи в Афганистан“, „Грийнууд прес“, Уестпорт, 2005.

„ЕПОС Хелт мениджмънт“, „Рехабилитация на провинциална болница Балх в Мазари Шариф“, без дата (<http://www.epos.de/projects/rehabilitation-balkh-provincial-hospital-mazar-e-sharif>), разглеждано на: 22 март 2017 г.

Есар, Н., „Прикриване един на друг в Занабад: Непокорните вдовици на хълма“, „Мрежа на афганистанските анализатори“, 7 май 2015 г. (<https://www.afghanistan-analysts.org/covering-for-each-other-in-zanabad-the-defiant-widows-of-the-hill/>), разглеждано на: 28 февруари 2017 г.

Изследователски център на FATA, „Пашунвали: анализ на пушунския начин на живот“, в „Принципи на племенната и клановата структура в Афганистан и Пакистан“, стр. 26-56, Австрия, Федерална служба за имиграция и убежище, отдел Информация за страната на произход, 5 април 2017 г., налично на адрес: (https://coi.easo.europa.eu/administration/austria/PLib/ANALY_AfPak_tribal_and_clan_structure_2017_04_05.pdf), разглеждано на: 7 август 2017 г.

FEWS („Системи за ранно предупреждение за глад“), „Актуализация на Общ поглед на сигурността на прехраната в Афганистан“, декември 2016 г. (<http://www.fews.net/central-asia/afghanistan/food-security-outlook-update/december-2016>), разглеждано на: 26 януари 2017 г.

Фишщайн, П., Амаки, И. и Каасим, М., „Икономиката на Балх в преход“, Afghanistan Research Evaluation Unit (AREU), август 2013 г. (<http://www.areu.org.af/Uploads/EditionPdfs/1306%20IP%20Balkh%20Economy%20Aug%202013.pdf>), разглеждано на: 31 януари 2017 г.

Фишщайн, П., „Кратка бележка за работа на терен в провинция Балх, май 2015 г.“ „Макове за опиум и селски домакинства“, „Отдел за изследвания и оценка в Афганистан“, октомври 2015 г. (<http://www.areu.org.af/Uploads/EditionPdfs/1520E%20Briefing%20note%20in%20Balkh%20Province-%20Opium%20and%20the%20rural%20livelihoods.pdf>), разглеждано на: 1 февруари 2017 г.

„ФлайтАуеър“,

„Еър Индия“ 243 - AIC243 / AI243, без дата (<http://flightaware.com/live/flight/AIC243>), разглеждано на: 30 януари 2017 г.;

„Пристигащи полети: Международно летище Кабул [ОАКВ]“, без дата (<https://uk.flightaware.com/live/airport/OAKB/arrivals>), разглеждано на: 30 януари 2017 г.;

История на полетната активност (THY736), без дата (<https://uk.flightaware.com/live/flight/THY736/history>), разглеждано на: 30 януари 2017 г.;

„ФлайДубай“ 301 - FDB301 / FZ301, без дата (<https://flightaware.com/live/flight/FDB301>), разглеждано на: 30 януари 2017 г.;

„ФлайДубай“ 305 - FDB305 / FZ305, без дата (<https://flightaware.com/live/flight/FDB305>), разглеждано на: 30 януари 2017 г.;

„СпайсДжет“ 21 - SEJ21 / SG21, без дата (<http://flightaware.com/live/flight/SEJ21#flightPageActivityLog>), разглеждано на: 30 януари 2017 г.

„Флайтмапър“, „Всички авиокомпании, които летят от Атаютюрк, Истанбул (IST) до Мазари Шариф (MZR)“, без дата (http://info.flightmapper.net/route/YY_IST_MZR), разглеждано на: 30 януари 2017 г.;

„Флайтрадар24“,

„История на полета за полет на Емирейтс EK640“, без дата (<https://www.flightradar24.com/data/flights/ek640/>), разглеждано на: 30 януари 2017 г.;

„История на полета за полет TK706 на „Търкиш еърлайнс“, без дата (<https://www.flightradar24.com/data/flights/tk706/>), разглеждано на: 30 януари 2017 г.

„Флайтстатс“,

„Полети, пристигащи на международното летище в Кабул (KBL)“, без дата (<http://www.flightstats.com/go/FlightStatus/flightStatusByAirport.do?airportCode=KBL&airportQueryType=1>), разглеждано на: 15 февруари 2017 г.;

„Излитания от международното летище в Кабул (KBL)“, без дата (<http://www.flightstats.com/go/FlightStatus/flightStatusByAirport.do?airportCode=KBL&airportQueryType=0>), разглеждано на: 30 януари 2017 г.;

„Пристигане на летище Мазари Шариф (MZR)“, без дата (<http://www.flightstats.com/go/FlightStatus/flightStatusByAirport.do?airportCode=MZR&airportQueryType=1>), разглеждано на: 30 януари 2017 г.;

Летище Херат - заявка, без дата

(<http://www.flightstats.com/go/FlightStatus/flightStatusByAirport.do?airport=herat&airportQueryDate=2017-01-18&airportQueryTime=-1&airlineToFilter=&airportQueryType=0&x=18&y=7>), разглеждано на: 21 април 2017 г.

„Флай Ариана“, „Разписания на полети“, без дата (<http://www.flyariana.com/flights/schedule>), разглеждано на: 21 април 2017 г.

„Клъстер за сигурност на прехраната и земеделие“, „Сезонна оценка на сигурността на прехраната“, април-юни 2016 г., без дата (https://www.humanitarianresponse.info/system/files/documents/files/sfsa_2016_final_report.pdf), разглеждано на: 23 януари 2017 г.

„Форин полиси“, „Година по-късно, все още няма правосъдие за Фархунда“, 1 април 2016 г. (<http://foreignpolicy.com/2016/04/01/a-year-later-still-no-justice-for-farkhunda/>), разглеждано на: 21 април 2017 г.

„Фрийдъм хаус“, „Свобода в света 2016 – Афганистан“, 27 януари 2017 г. (<https://www.freedomhouse.org/report/freedom-world/2016/afghanistan>), разглеждано на: 20 април 2017 г.

„Фронтър пост“, „Ченге беше убито в Херат“, 18 януари 2017 г. (<http://www.thefrontierpost.com/article/427042/cop-killed-in-herat/>), разглеждано на: 3 февруари 2017 г.

Фрост А., Уилкинсън, М., Бойл, П., Пател, П., Съливън, Р., Анализ на бариерите пред достъпа до ДПХ в Афганистан, 15 ноември 2016 г. (<https://globalizationandhealth.biomedcentral.com/articles/10.1186/s12992-016-0212-6>), разглеждано на: 9 март 2017 г.

Ганеш, Л., „Предоставяне на икономически права на жените в Афганистан 2002-2012 г.“: Подреждане на информацията и ситуационен анализ, „Отдел за изследвания и оценка в Афганистан“, ноември 2013 г. (<http://areu.org.af/wp-content/uploads/2016/02/Synthesis-Paper-copy.pdf>), разглеждано на: 27 февруари 2017 г.

Гастон, Е. и Данг, Л., „Разрешаване на сухопътния конфликт в Афганистан“ ИМСАЩ, юни 2015 г.

(<https://www.usip.org/sites/default/files/SR372-Addressing-Land-Conflict-in-Afghanistan.pdf>), разглеждано на: 24 февруари 2017 г.

Джустоци и Али, „Афганистанската армия след МССА“, „Отдел за изследвания и оценка в Афганистан“, март 2016 г.

(<http://www.areu.org.af/uploads/editionpdfs/1603e%20the%20afghan%20national%20army%20after%20isaf.pdf>), разглеждано на: 1 февруари 2017 г.

Джустоци, А. и Исаказдех, М., „Полиция в Афганистан: политиката на неубедителния Левиатан“, Хърст, Лондон, 2013 г.

Джустоци, А., Устойчивият олигопол: Политическа икономика на Северен Афганистан 2001 г. и след това, „Отдел за изследвания и оценка в Афганистан“, декември 2012 г. (http://areu.org.af/wp-content/uploads/2016/02/1213E-Resilient-Oligopoly-IP-Dec-2012_17-Jan.pdf), разглеждано на: 7 февруари 2017 г.

„Глобализейшън енд Хелт“, „Оценка на бариерите пред достъпа до ОПЗУ в Афганистан“, 15 ноември 2016 г.

(<https://globalizationandhealth.biomedcentral.com/articles/10.1186/s12992-016-0212-6>), разглеждано на: 21 март 2017 г.

Грейс, Дж. „Кой притежава фермата? Достъп на жените в селските райони до земя и добитък“, „Отдел за изследвания и оценка в Афганистан“, февруари 2005 г. (<https://areu.org.af/wp-content/uploads/2005/02/503E-Who-Owns-the-Farm-WP-print.pdf>), разглеждано на: 28 февруари 2017 г.

Грисъм, А., „Рамо до рамо, битки в различни войни: съветници на НАТО и военна адаптация в Афганистанската национална армия, 2001-2011 г.“, в: *Военна адаптация в Афганистан*, редактирано от Фаръл, Т., Осинга, Ф., Ръсъл, Дж., Станфорд Юнивърсити Прес, 2013 г. (<https://books.google.com.mt/books?id=WolS7GeGRtKc&printsec=frontcover#v=onepage&q&f=false>), разглеждано на: 3 март 2017 г.

„Груп ЮЕрДе“, *Проучване сред хронично бедни жени в Афганистан - окончателен доклад*, май 2008 (http://www.urd.org/IMG/pdf/CPW_report_hand-ove_march2008.pdf), разглеждано на: 9 март 2017 г.

„Гардиън“,

„Афганистанската жена политик, която се укрива“, 14 януари 2014 г. (<https://www.theguardian.com/world/2014/jan/14/fghanistan-politician-hiding-women-rights>), разглеждано на: 6 февруари 2017 г.;

„Кабул - петият най-бързо развиващ се град в света - се пръска по шевовите“, 11 декември 2014 г. (<https://www.theguardian.com/cities/2014/dec/11/kabul-afghanistan-fifth-fastest-growing-city-world-rapid-urbanisation>), разглеждано на: 20 март 2017 г.;

„Убийство, а не лечение: смъртоносен бум на фалшиви лекарства в Афганистан“, 7 януари 2015 г. (<https://www.theguardian.com/world/2015/jan/07/counterfeit-medicine-afghanistan-corruption-border-controls-drugs-poor>), разглеждано на: 21 февруари 2017 г.;

„Афганистан, домашно насилие и развод“, 5 май 2015 г. (<https://www.theguardian.com/global-development/2015/may/05/afghanistan-domestic-violence-divorce-one-woman-harrowing-story-setara>) разглеждано на: 21 март 2017 г.;

„Над сто американски войници бяха изпратени в Лашкар Гах за битка с талибаните“, 22 август 2016 г. (<https://www.theguardian.com/us-news/2016/aug/22/us-troops-sent-afghanistan-taliban-lashkar-gah>), разглеждано на: 3 март 2017 г.;

„Майчината смъртност в Афганистан може да е по-висока, отколкото се смяташе досега“, 30 януари 2017 г. (<https://www.theguardian.com/global-development/2017/jan/30/maternal-death-rates-in-afghanistan-may-be-worse-than-previously-thought>), разглеждано на: 1 март 2017 г.;

„Бойци на „Ислямска държава“, маскирани като лекари, убиха 38 души при нападение в болница в Кабул“, 8 март 2017 г. (<https://www.theguardian.com/world/2017/mar/08/gunmen-dressed-as-doctors-attack-military-hospital-in-kabul>), разглеждано на: 21 април 2017 г.

„Хагар интернешънъл“, „Край на забравата; трафик на момчета в Афганистан“, октомври 2013 г. (<http://hagarinternational.org/australia/files/Forgotten-No-More.pdf>), разглеждано на: 21 март 2017 г.

Хан, С., „Правна помощ в Афганистан. Контекст, предизвикателства и бъдеще“, „Мрежа на афганистанските анализатори“, 18 април 2012 г. (https://www.afghanistan-analysts.org/wp-content/uploads/downloads/2013/08/20120417-SHan-Legal_Aid_in_Afghanistan1.pdf), разглеждано на: 21 април 2016, стр. 6.

Харакат - Организация за инвестиционен климат на Афганистан, „Оценка на ипотечния пазар в 5 големи града на Афганистан“, април 2014 г. (http://www.harakat.af/site_files/14011678611.pdf), разглеждано на: 20 март 2017 г.

Харпвикен, К. Б., „Социални мрежи и миграция във военновременен Афганистан“, 2009 г. (<http://www.palgraveconnect.com/pc/doi/finder/view/10.1057/9780230234208>), разглеждано на: 25 януари 2017 г.

„Хуманитарна помощ за жените и децата на Афганистан“, *Годишен доклад 2015 г.* (http://hawca.org/new/images/annual_report/annual_report_2015_final.pdf) разглеждано на: 2 февруари 2017 г.

Хозяйнова, А., „Шариат и права на жените в Афганистан“, Институт за мир на САЩ, май 2014 г. (https://www.usip.org/sites/default/files/SR347-Sharia_and_Women%E2%80%99s_Rights_in_Afghanistan.pdf), разглеждано на: 9 март 2017 г.

Хюз, М., „Афганистанската национална полиция през 2015 г. и след това“, Институт за мир на САЩ, май 2014 г. (https://www.usip.org/sites/default/files/SR346_The_Afghan_National_Police_in_2015_and_Beyond.pdf), разглеждано на: 7 март 2017 г.

HRW („Хюман Райтс Уоч“),

„Афганистан: Слагане на край на браковете с деца и на домашното насилие“, 4 септември 2013 г. (https://www.hrw.org/sites/default/files/related_material/Afghanistan_brochure_0913_09032013.pdf), разглеждано на: 10 април 2017 г.;

„Афганистан: Борба с широко разпространения сексуален тормоз“, 14 октомври 2014 г. (<https://www.hrw.org/news/2014/10/14/afghanistan-fight-rampant-sexual-harassment>), разглеждано на: 9 март 2017 г.;

„Днес ще умрем - военачалниците в Афганистан и наследството на безнаказаността“, 3 март 2015 г. (<https://www.hrw.org/report/2015/03/03/today-we-shall-all-die/afghanistans-strongmen-and-legacy-impunity>), разглеждано на: 8 февруари 2017 г.;

„Те понасят цялата болка: Резюме“, 13 юли 2016, (<https://www.hrw.org/report/2016/07/13/they-bear-all-pain/hazardous-child-labor-afghanistan>), разглеждано на: 8 март 2017 г.;

Събития от 2016 г., 12 януари 2017 г., (<https://www.hrw.org/world-report/2017/country-chapters/afghanistan>), разглеждано на: 21 април 2017 г.

Ибрахими, Н., „Бюрократични политики и политика на патронаж. Перспективи и предизвикателства пред частното висше образование в Афганистан“, „Мрежа на афганистанските анализатори“, 1 юни 2014 г. (http://www.afghanistan-analysts.org/wp-content/uploads/2014/05/20140527-NIbrahimi-Private_Higher_Education.pdf), разглеждано на: 10 февруари 2017 г.

„Международна кризисна група“,

„Бъдещето на Местната полиция в Афганистан“, Доклад за Азия № 268, 4 юни 2015 г. (<https://d2071andvip0wj.cloudfront.net/268-the-future-of-the-afghan-local-police.pdf>), разглеждано на: 3 март 2017 г.;

„Икономическото бедствие зад нарастващата човешка криза в Афганистан“, 3 октомври 2016 г. (<https://www.crisisgroup.org/asia/south-asia/afghanistan/economic-disaster-behind-afghanistan-s-mounting-human-crisis>), разглеждано на: 27 януари 2017 г.

„Организация за международно право за развитие“,

„Отделите срещу насилието над жени в Афганистан“, без дата (<http://www.idlo.int/what-we-do/initiatives/afghanistan%E2%80%99s-violence-against-women-units>), разглеждано на: 9 март 2017 г.;

„Насоки за стартиране на центрове за защита на жените“, без дата (<http://www.idlo.int/news/events/launch-women%E2%80%99s-protection-centers-guidelines>), разглеждано на: 9 март 2017 г.;

„Участие на жените в професионалния сектор на Афганистан: Предизвикателства и възможности“, 6 юни 2014 г. (http://www.idlo.int/sites/default/files/IDLO_Afghan%20Legal%20Professionals%20full%20report.pdf), разглеждано на: 8 февруари 2017 г.

Център за наблюдение на вътрешното разселване и „Норвежки съвет за бежанците“, „Все още в риск: Сигурност на властта и принудително изгонване на вътрешно разселените лица и бежанците, завърнали се в Афганистан“, февруари 2014 г. (<http://www.internal-displacement.org/assets/publications/2014/201402-ap-afghanistan-still-at-risk-report-en.pdf>), разглеждано на: 1 февруари 2017 г.

Център за наблюдение на вътрешното разселване, „Афганистан: Новите и дългосрочно вътрешно разселени лица рискуват да бъдат пренебрегнати заради засилването на конфликта“, 16 юли 2015 г. (<http://internal-displacement.org/south-and-south-east-asia/afghanistan/2015/afghanistan-new-and-long-term-idps-risk-becoming-neglected-as-conflict-intensifies>), разглеждано на: 14 февруари 2017 г.

„Международна организация на труда“, „Афганистан: Време е да преминем към устойчиви работни места“ Проучване на състоянието на заетостта в Афганистан, 2 юни 2012 г. (http://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---asia/---ro-bangkok/documents/publication/wcms_182253.pdf), разглеждано на: 10 февруари 2017 г.

МВФ (Международен валутен фонд), Департамент за Близкия изток и Централна Азия, „Връщанията на афганистанските бежанци в Афганистан отбелязва скок докато страната се справя с възстановяването си“, 26 януари 2017 г. (<http://www.imf.org/en/News/Articles/2017/01/26/NA012617-Return-of-Afghan-Refugees-to-Afghanistan-Surges-Country-Copes-Rebuild>), разглеждано на: 20 март 2017 г.

Международен наказателен съд - прокуратура, Доклад за дейностите по предварителен изпит, 14 ноември 2016 г. (https://www.icc-cpi.int/iccdocs/otp/161114-otp-rep-PE_ENG.pdf), разглеждано на: 14 март 2017 г.

МОМ (Международна организация за миграция), „Социално-икономическо проучване на завърнали се бежанци без документи“, 7 февруари 2017 г. (https://afghanistan.iom.int/sites/default/files/Reports/iom_afghanistan_socio-economic_survey_of_undocumented_returnees_as_of_7_february_2017.pdf), разглеждано на: 9 март 2017 г.

ИРИМ,

„Мрачни перспективи за 1,5 милиона вдовици в страната“, 30 януари 2008 (<http://www.irinnews.org/feature/2008/01/30/bleak-prospects-country%E2%80%99s-estimated-15-million-widows>), разглеждано на: 21 март 2017 г.;

„Нови решения за вътрешно разселените за продължителен период лица в Афганистан“, 20 февруари 2014 г. (<http://www.irinnews.org/feature/2014/02/20/new-solutions-afghanistan%E2%80%99s-protracted-idps>), разглеждано на: 5 февруари 2017 г.

Ислямска република Афганистан,

Афганистански наказателен кодекс, 7 октомври 1976 г. на разположение на: (https://www.unodc.org/tldb/pdf/afghanistan_penal_code.pdf), разглеждано на: 21 март 2017 г.;

Конституция на Афганистан, 3 януари 2004 г., достъпна на: (<http://www.wipo.int/edocs/lexdocs/laws/en/af/af004en.pdf>), разглеждано на: 21 април 2017 г.;

Общ преглед на сектора на образованието. Начално и средно образование, юни 2012 г. (<http://anfafe.af/wp-content/uploads/2016/09/Primary-and-Secondary-Schooling-Sub-Sector-Report.pdf>), разглеждано на: 10 февруари 2017 г.;

Статут на афганистанските градове, том 1, 2015 г. (налично на адрес: <http://unhabitat.org/books/soac2015/#>), разглеждано на: 30 януари 2017 г.

Ислямска република Афганистан - Служба на главния прокурор, *Резултати от работата и постижения на Генералната прокуратура през последните пет години (1390-1394, т.е. 2011-2015)*, без дата (<http://ago.gov.af/Content/Media/Documents/Review-AGOFiveYearActivityReportfor1390-1394-English692016152816339553325325.pdf>), разглеждано на: 9 март 2017 г.

Ислямска република Афганистан - Министерство на външните работи, „Беше свикана първата сесия на периодичния процес на докладване на афганистанското правителство относно прилагането на Конвенцията за правата на детето“, 28 ноември 2016 г. (<http://mfa.gov.af/en/news/first-reporting-session-of-the-implementation-of-the-convention-on-the-rights-of-the-child>), разглеждано на: 9 март 2017 г.

Ислямска република Афганистан - Върховна служба за надзор и корупция, „От какво мога да се оплача?“, без дата (<http://anti-corruption.gov.af/en/Page/3370>), разглеждано на: 21 април 2017 г.

Ислямска република Афганистан - Министерство на вътрешните работи, *Кодекс за поведение на Афганистанската национална позиция*, без дата (<http://moi.gov.af/en/page/3177/usulnama>), разглеждано на: 9 март 2017 г.;

„Годишен доклад за Афганистанската национална полиция за периода 2013-2014 г.“, 21 септември 2014 г. (<http://moi.gov.af/en/article/annual-report-2014>), разглеждано на: 20 април 2017 г.

Ислямска република Афганистан - Министерство на правосъдието,

Първи шестмесечен доклад за фискалната година (2016), септември 2016 г. (<http://moj.gov.af/Content/files/6%20Months%20Report%20Base%20of%20Results%20-%20%20%20English.pdf>), разглеждано на: 9 март 2017 г.;

Прилагане на Конвенцията за правата на детето в Афганистан, 4 май 2011 г. (<http://moj.gov.af/en/news/1383>), разглеждано на: 9 март.

Ислямска република Афганистан - Министерство на общественото здраве и Централна статистическа служба, *Афганистан - Проучване на смъртността 2010, 2011 г.* (<http://dhsprogram.com/pubs/pdf/FR248/FR248.pdf>) разглеждано на: 21 март 2017 г.

Ислямска република Афганистан - Министерството на въпросите на жените,

История на Министерството на въпросите на жените, без дата (<http://mowa.gov.af/en/page/1331/1332/mowa-history>), разглеждано на: 9 март 2017 г.;

„Първи доклад за прилагането на Закона за елиминиране на насилието спрямо жени в Афганистан“, 17 март 2014 г. (http://mowa.gov.af/Content/files/EVAW%20Law%20Report_Final_English_17%20%20March%202014.pdf), разглеждано на: 9 март 2017 г.

Институт за военни изследвания,

Афганистанска национална армия, без дата (<http://www.understandingwar.org/afghanistan-national-army-ana>), разглеждано на: 20 април 2017 г.;

„Частична оценка на заплахата в Афганистан“: 22 ноември 2016 г., 23 ноември 2016 г. (<http://www.understandingwar.org/backgrounder/afghanistan-partial-threat-assessment-november-22-2016>), разглеждано на: 20 април 2017 г.

„Интегрити Уоч Афганистан“,

„Преглед на задълженията на Вакил-е-гозари и връзката им с административната корупция“, 2013 г. (https://iwaweb.org/wp-content/uploads/2014/12/wakil_e_gozar_en.pdf), разглеждано на: 14 март 2017 г.;

„По пътищата на Афганистан - изнудване и злоупотреба срещу шофьори“, ноември 2013 г. (https://iwaweb.org/wp-content/uploads/2014/12/on_afghanistans_roads_extortion_and_abuse_against_driver.pdf), разглеждано на: 5 февруари 2017 г.;

„Назначения на висши позиции и корупция в градската полиция в Кабул“, декември 2015 г. (<https://iwaweb.org/wp-content/uploads/2016/04/Kabul-Police-Report-English.pdf>), разглеждано на: 2 февруари 2017 г.;

„Национално проучване на корупцията 2016 г.“, 8 декември 2016 г. (<https://iwaweb.org/national-corruption-corruption-survey-2016/>), разглеждано на: 9 февруари 2017 г.;

„Борба с корупцията в сектора на отбраната и сигурността в Афганистан“, юли 2016 г. (<https://iwaweb.org/wp-content/uploads/2016/07/Policy-Brief-Defense-and-Security-English1.pdf>), разглеждано на: 20 април 2017 г.

„Институт за военни и мирновременни репортажи“,

„Афганистанците се оплакват от лекарства, които не покриват стандартите“, 11 юли 2014 г. (<https://iwpr.net/global-voices/afghans-complain-substandard-medicines>), разглеждано на: 9 март 2017 г.;

„Гореща линия в Афганистан помага на полицията да се бори с престъпността“, 23 януари 2015 г. (<https://iwpr.net/global-voices/afghan-hotline-helps-police-fight-crime>), разглеждано на: 21 април 2017 г.;

„Правата за развод все още са неизползваеми за афганистанските жени“, 15 септември 2015 г. (<https://iwpr.net/global-voices/divorce-rights-still-elusive-afghan-women>), разглеждано на: 21 март 2017 г.;

„Афганистанската полиция е обвинена в злоупотреби по магистрала“, 13 ноември 2015 г. (<https://iwpr.net/global-voices/afghan-police-accused-highway-abuses>), разглеждано на: 6 февруари 2017 г.;

„Паркове само за жени в Афганистан“, 27 януари 2016 г. (<https://iwpr.net/global-voices/afghanistans-women-only-parks>), разглеждано на: 9 март 2017 г.;

„Афганистанските жени изискват действия срещу уличния тормоз“, 27 януари 2016 г. (<https://iwpr.net/global-voices/afghan-women-demand-action-over-street>), разглеждано на: 9 март 2017 г.;

„Афганистанските жени са засегнати от криза с психичното здраве“, 12 май 2016 г. (<https://iwpr.net/global-voices/afghan-women-hit-mental-health-crisis>), разглеждано на: 16 май 2017 г.;

„Афганистан: Просяци, обвинени в умишлено осакатяване на деца“, 9 септември 2016 г. (<https://iwpr.net/global-voices/afghanistan-beggars-accused-intentionally>), разглеждано на: 9 март 2017 г.;

„Афганистанските жени се развиват“, 14 октомври 2016 г. (<https://iwpr.net/global-voices/afghan-women-going-places>), разглеждано на: 14 март 2017 г.;

„Афганистанските жени са ограничени до работа в сферата на образованието и здравните грижи“, 14 ноември 2016 г. (<https://iwpr.net/global-voices/afghan-women-limited-education-and-healthcare>), разглеждано на: 9 март 2017 г.;

„Жените, занимаващи се с бизнес от Херат искат подкрепа от държавата“, 15 ноември 2016 г. (<https://iwpr.net/global-voices/herat-businesswomen-demand-state-support>), разглеждано на: 01 февруари 2017 г.;

„Афганистански деца, преследвани от банди на наркоразпространители“, 29 ноември 2016 г. (<https://iwpr.net/global-voices/afghan-children-targeted-drug-gangs>), разглеждано на: 9 март 2017 г.;

„Увеличава се броят на детските бракове в провинция на Афганистан“, 7 декември 2016 г. (<https://iwpr.net/global-voices/child-marriages-rise-afghan-province>), разглеждано на: 6 март 2017 г.;

„Няма отдиш за децата по улиците на Кабул“, 9 декември 2016 г. (<https://iwpr.net/global-voices/no-respite-kabuls-street-children>), разглеждано на: 9 март 2017 г.;

„Пропусъкът на Афганистан в домашното насилие“, 16 януари 2017 г. (<https://iwpr.net/global-voices/afghanistans-domestic-violence-loop-hole>), разглеждано на: 9 март 2017 г.;

„Съвременни роби работници в Афганистан“, 24 януари 2017 г. (<https://iwpr.net/global-voices/afghanistans-modern-day-slave-labourers>), разглеждано на: 9 март 2017 г.;

„Афганистан: Срамът да имаш дъщери“, 30 януари 2017 г. (<https://iwpr.net/global-voices/afghanistan-shame-having-daughters>), разглеждано на: 6 март 2017 г.;

„Афганистанските акушерки имат свой принос“, 9 февруари 2017 г. (<https://iwpr.net/global-voices/afghan-midwives-make-their-mark>), разглеждано на: 17 март 2017 г.;

„Депресията е широко разпространена сред афганистанските жени - насилието, свързано с пола, бедността и свързаните с тях социални проблеми подхранват широко разпространени проблеми с психичното здраве“, 12 февруари 2017 г. (<https://iwpr.net/global-voices/depression-rampant-among-afghan-women>), разглеждано на: 21 март 2017 г.;

„Афганистан: Единствената жена адвокат в Нангархар - Липсата на представителство означава, че жените имат още повече трудности в достъпа до правосъдие“, 14 февруари 2017 г. (<https://iwpr.net/global-voices/afghanistan-nangarhars-sole-female-lawyer>), разглеждано на: 9 март 2017 г.;

„Деца просяци в Афганистан“, 27 февруари 2017 г. (<https://iwpr.net/global-voices/afghanistans-child-beggars>), разглеждано на: 10 март 2017 г.;

„Момчета са продадени за секс в афганистанска провинция“, 2 март 2017 г. (<https://iwpr.net/global-voices/boys-sold-sex-afghan-province>), разглеждано на: 21 март 2017 г.

Полиция в град Кабул,

„Относно 119 - номерът на полицията“, без дата, интернет страницата е архивирана на 3 януари 2015 г. (<http://archive.is/20150103184926/kcp.gov.af/en/page/emergency-119/about-119-police>), разглеждано на: 21 април 2017 г.;

Задължения на полицейските участъци, без дата, интернет страница архивирана на 2 октомври 2016 г. (<https://web.archive.org/web/20150104223733/http://kcp.gov.af/en/page/services/duties-of-police-stations>), разглеждано на: 24 януари 2017 г.

„Кабул таймс“,

„Обикновените афганистанци страдат от свиваща се икономика и несигурност“, 14 юли 2015 г. (<http://thekabultimes.gov.af/index.php/opinions/politics/7386-ordinary-afghans-suffer-from-shrinking-economyinsecurity.html>), разглеждано на: 26 януари 2017 г.;

„Оптимизмът относно стандартното лечение“, 15 юни 2016 г. (<http://thekabultimes.gov.af/index.php/opinions/social/10908-optimism-about-standard-treatment-in-afghanistan.html>), разглеждано на: 9 март 2017 г.

„Кам еър“,

Разписания на полетите - Международно летище Херат (HEA), без дата (<https://www.kamair.com/flight-schedules?apt=HEA>), разглеждано на: 13 март 2017 г.;

„Разписания на полети - Международно летище Хамид Карзай в Кабул (KBL)“, без дата (<https://www.kamair.com/flight-schedules?apt=KBL>), разглеждано на: 13 март 2017 г.;

„Разписания на полетите - международно летище Мазар Маулана Дж. М. (MZR)“, без дата (<https://www.kamair.com/flight-schedules?apt=MZR>), разглеждано на: 13 март 2017 г.;

„Статус на полети - Международно летище Херат“, без дата (<https://www.kamair.com/menu/travel-with-us/flight-t>), разглеждано на: 13 март 2017 г.;

„Статус на полетите - международно летище Мазар Маулана Дж. М. - 12 март 2017 г.“, без дата (<https://www.kamair.com/menu/travel-with-us/flight-t>), разглеждано на: 13 март 2017 г.

Каземи, Р. С.,

„Новите банди на Херат: как младите афганистанци се отлъчват от общността си“, „Мрежа на афганистанските анализатори“, 24 октомври 2014 г. (<https://www.afghanistan-analysts.org/the-new-gangs-of-herat-how-young-afghans-turn-away-from-their-community/>), разглеждано на: 6 февруари 2017 г.;

„Битката между закона и силата: разпръсната политическа власт и влошаваща се сигурност подлагат на тест динамиката на Херат“, „Мрежа на афганистанските анализатори“, 11 януари 2017 г. (<https://www.afghanistan-analysts.org/the-battle-between-law-and-force-scattered-political-power-and-deteriorating-security-test-herats-dynamism/>), 2 февруари 2017 г.

„Хаама прес“,

„Ръководителят на афганистанското разузнаване Рахматула Набил подаде оставка“, 10 декември 2015 г. (<http://www.khaama.com/afghan-intelligence-chief-rahmatullah-nabil-resigns-1795>), разглеждано на: 20 април 2017 г.;

„Шокиращ статут на жените в Афганистан“, 23 март 2016 г. (<http://www.khaama.com/shocking-status-of-women-in-afghanistan-0422>), разглеждано на: 21 февруари 2017 г.;

„Председателят на апелативния съд в Херат беше застрелян от неизвестни въоръжени лица“, 28 април 2016 г. (<http://www.khaama.com/herat-chief-prosecutor-shot-dead-by-unknown-gunmen-0780>), разглеждано на: 27 април 2017 г.;

„Самолет на Safi Airways направи аварийно кацане на летище Кабул“, 10 декември 2016 г. (<http://www.khaama.com/safi-airways-plane-makes-emergency-landing-in-kabul-airport-02452>), разглеждано на: 21 април 2017 г.;

„Ислямска държава пое отговорност за нападение на Върховния съд в Кабул с 21 загинали и 41 ранени“, 8 февруари 2017 г. (<http://www.khaama.com/isis-claims-kabul-supreme-court-attack-that-left-21-dead-41-wounded-02841>), разглеждано на: 21 април 2017 г.;

„Армейски и полицейски сили бяха разположени близо до къщата на генерал Достум в Кабул“, 21 февруари 2017 г. (<http://www.khaama.com/army-and-police-forces-deployed-near-gen-dostums-house-in-kabul-02943>), разглеждано на: 21 април 2017 г.

Хан, А., „Несъществуващи ученици, несъществуващи учители, несъществуващи училища“, 29 юли 2015 г. (https://www.buzzfeed.com/azmatkhan/the-big-lie-that-helped-justify-americas-war-in-afghanistan?utm_term=gfm1DIYBKq#peOY5ewX1N), разглеждано на: 8 февруари 2017 г.

Хан, Х. М., „Ислямско право, обичайно право и афганистанско неформално правосъдие“, Институт за мир на САЩ, март 2015 г. (<https://www.usip.org/sites/default/files/SR363-Islamic-Law-CustomaryLaw-and-Afghan-Informal-Justice.pdf>), разглеждано на: 14 март 2017 г.

Ким, К., Сайид, К. М. А., Салехи, А. С. и Зенг, В., „Анализ на справедливостта на използването на здравни услуги в Афганистан с помощта на национално проучване сред домакинствата“, ВМС Публично здравеопазване, 5 декември 2016 г. (<https://bmcpublichealth.biomedcentral.com/articles/10.1186/s12889-016-3894-z>), разглеждано на: 9 март 2017 г.

Лакуна, Вдовство в Афганистан, юли 2015 г. (<http://lacuna.org.uk/equality/widowhood-in-afghanistan/>), разглеждано на: 21 март 2017 г.

„Ландинфо“, *Афганистан: Брак*, 19 май 2011 г. (<http://www.landinfo.no/asset/1852/1/18>), разглеждано на: 21 март 2017 г.

Лесли, Дж., „*Политическа и икономическа динамика на Херат*“, Институт за мир на САЩ, 2 април 2015 г. (<http://www.usip.org/sites/default/files/PW107-Political-and-Economic-Dynamics-of-Herat.pdf>), разглеждано на: 1 февруари 2017 г.

„Лифос“, „*Доклад по тема: бача бази*“, 30 ноември 2015 г. (<http://lifos.migrationsverket.se/dokument?documentAttachmentId=42852>), разглеждано на: 21 март 2017 г.

„Лонг уор джърнъл“, „*Талибаните поеха отговорност за нападение от вътрешен човек на летище Кабул, при което са загинали 3 американски работници*“, 30 януари 2015 г. (http://www.longwarjournal.org/archives/2015/01/taliban_claims_insider.php), разглеждано на: 3 февруари 2017 г.

„Ем фор хелт“, „*Проект за изграждане на здравен център майка и дете*“, 28 ноември 2016 г. (<http://m4health.pro/mother-child-health-mch-centre-construction-project-balkh-regional-hospital-mazar-e-sharif-afghanistan/>), разглеждано на: 28 февруари 2017 г.

Маджиди, Н., Хенион, К., „*Устойчивост при разселване? Изграждане на потенциала на афганистанските разселени жени*“, в: *Списание за вътрешното разселване*, том 4, брой 1, януари 2014, налично на адрес: (<http://samuelhall.org/REPORTS/Building%20the%20resilience%20of%20Afghan%20displaced%20women.pdf>), разглеждано на: 21 март 2017 г.

Маджиди, Н.,

„*Завръщащи се в градовете и вътрешно разселени лица в Афганистан*“, Институт за близкия изток - Фондация за стратегически проучвания, 25 януари 2011 г. (http://www.refugeecooperation.org/publications/afghanistan/pdf/01_majidi.pdf), разглеждано на: 17 март 2017 г.;

„*Разселени младежи в Афганистан. Регионална среща на неправителствени организации относно бежанците, завръщащите се и трайните решения в Афганистан.*“ 17- 18 ноември 2015 г., без дата (http://samuelhall.org/wp-content/uploads/2016/03/Regional-Workshop-on-Afghan-Refugees_Tehran-2015.pdf), разглеждано на: 26 януари 2017 г.

Масуда, С., „*Спасяване на частните предприятия в Афганистан*“, „Ню Йорк таймс“ (страница за мнения), 2 януари 2017 г. (<https://www.nytimes.com/2017/01/02/opinion/saving-private-enterprise-in-afghanistan.html?>), разглеждано на: 30 януари 2017 г.

Проект „*Медицинска информация за страна на произход*“, „*Информация за достъпност в Афганистан*“ BDA-6460, 9 февруари 2017 г. (BDA-20170209-AF-6460.pdf), разглеждано на: 9 март 2017 г.

„Мърси кор“ и „Самюъл Хол“, *Афганистан: Икономическа оценка и проучване на пазара на труда на Мазари Шариф, Пули Хумри, град Кандахар и град Кундуз*, 2011 г. (<http://samuelhall.org/wp-content/uploads/2011/11/Economic-Assessment-and-Labour-Market-Survey.pdf>), разглеждано на: 31 януари 2017 г.

Меткалф, В. [Metcalf, V.], Хайсъм, С. [Haysom, S.] и Мартин, Е. [Martin, E.], „*Убежище в града? Разселване в градовете и уязвимост в Кабул*“, „Институт за отвъдморско развитие“, юни 2012 г. (<https://www.odi.org/sites/odi.org.uk/files/odi-assets/publications-opinion-files/7722.pdf>), разглеждано на: 21 април 2017 г.

„Милитари таймс“, „*Афганистански военачалник предупреждава за възхода на „Ислямска държава*“, 14 април 2015 г. (<http://www.militarytimes.com/story/military/2015/04/14/afghan-warlord-warns-of-isis-rise/25765809/>), разглеждано на: 7 февруари 2017 г.

„Лекари без граници“, „*Между реториката и реалността*“, февруари 2014 г. (http://www.msf.org/sites/msf.org/files/msf_afghanistan_report_final.pdf), разглеждано на: 9 март 2017 г.

„*Международен ден на жената: Грижа за безопасните раждания в Афганистан*“, 1 март 2017 г. (<http://www.msf.org/en/article/international-women%E2%80%99s-day-2017-safe-delivery-care-afghanistan>), разглеждано на: 9 март 2017 г.

Музхари, Ф., „*Цената за булка: афганистанската традиция да се заплаща за съпруги*“, „Мрежа на афганистанските анализатори“, 25 октомври 2016 г. (<https://www.afghanistan-analysts.org/the-bride-price-the-afghan-tradition-of-paying-for-wives/>), разглеждано на: 25 февруари 2017 г.

„Нешънъл“, „*Най-голямата частна авиокомпания в Афганистан приземена заради неплащане*“, 6 септември 2016 г. (<http://www.thenational.ae/business/aviation/biggest-private-airline-in-afghanistan-grounded-over-non-payment>), разглеждано на: 21 април 2017 г.

„Национален център за политически изследвания, Университет в Кабул“, „*Безработица: Причини и нейните икономически резултати през последните години в Афганистан*“, 2013 г., налично на адрес: (<http://docplayer.net/21446998-Unemployment-causes-and-its-economics-outcomes-during-recent-years-in-afghanistan.html>), разглеждано на: 3 март 2017 г.

Организация на Северноатлантическия договор (НАТО),

НАТО и Афганистан, 13 октомври 2016 г. (http://www.nato.int/cps/en/natohq/topics_8189.htm), разглеждано на: 2 март, 2017 г.;

Решителна мисия за подкрепа в Афганистан, последно актуализирано на: 13 октомври 2016 г. (http://www.nato.int/cps/en/natohq/topics_113694.htm), разглеждано на: 12 април 2017 г.

Назире, Х., Кита, М., Окйере, С. А. и Мацубара, С., „Ефекти от надграждането на неформални селища в град Кабул. Афганистан: проучване на случая на района Афшар“, в: *Текущи градоустройствени изследвания*, 4, 476- 494, 28 декември 2016 г. (<http://dx.doi.org/10.4236/cus.2016.44031>), разглеждано на: 24 февруари 2017 г.

„Нидерландска агенция за предприятията“, „Справяне с пречките пред афганистанските малки и средни предприятия да наемат жени и да подкрепят предоставянето им на икономически права“, 25 октомври 2016 г. (<https://www.rvo.nl/sites/default/files/2016/12/Gender-and-SMEs-Afghanistan.pdf>), разглеждано на: 9 март 2017 г.

„Нюз ленс - Пакистан“, „Здравеопазването в Белуджистан е под натиск“, 9 септември 2016 г. (<http://www.newslens.pk/healthcare-in-balochistan-under-stress-from-afghan-patients/>), разглеждано на: 9 март 2016 г.

„Ню Йорк таймс“,

„В северната част на Афганистан, бивш военачалник предлага сигурност“, 17 май 2010 г. (<http://www.nytimes.com/2010/05/18/world/asia/18mazar.html>), разглеждано на: 21 април 2017 г.;

„Прогонени от война, сега преследвани от зимния студ“, 3 февруари 2012 г. (<http://www.nytimes.com/2012/02/04/world/asia/cold-weather-kills-children-in-afghan-refugee-camps.html>), разглеждано на: 14 февруари 2017 г.;

„Твърди се, че Афганистан е отменил смъртни присъди за линч на жена“, 2 юли 2015 г. (<https://www.nytimes.com/2015/07/03/world/asia/death-sentences-in-lynching-of-afghan-woman-reportedly-overtuned.html>), разглеждано на: 21 април 2017 г.;

„Афганистанска комисия ще призове за повторно разглеждане на делото за смъртта на Фархунда, жена учен“, 12 Augustus 2015 г. (<https://www.nytimes.com/2015/08/13/world/asia/farkhunda-afghanistan-retrial.html>), разглеждано на: 21 април 2017 г.;

„Правосъдие с недостатъци след като тълпа уби афганистанска жена“, 26 декември 2015 г. (https://www.nytimes.com/2015/12/27/world/asia/flawed-justice-after-a-mob-killed-an-afghan-woman.html?_r=0), разглеждано на: 21 април 2017 г.;

„Атентатор-самоубиец от талибаните уби най-малко трима в Северен Афганистан“, 8 февруари 2016 г. (www.nytimes.com/2016/02/09/world/asia/taliban-suicide-bomber-kills-at-least-3-in-northern-afghanistan.html?_r=0), разглеждано на: 30 януари 2017 г.;

„Те не могат да ме отстранят със сила“: военачалник по отношение бойни действия в Афганистан“, 2 април 2016 г. (https://www.nytimes.com/2016/04/03/world/asia/they-cannot-remove-me-by-force-a-strongman-on-afghan-infighting.html?_r=0), разглеждано на: 7 февруари 2017 г.;

„Талибаните прекъснаха магистрала в Афганистан, свързваща Кабул със Северните порти“, 14 май 2016 г. (https://www.nytimes.com/2016/05/15/world/asia/taliban-cut-off-afghan-highway-linking-kabul-to-northern-gateways.html?_r=1), разглеждано на: 13 март 2017 г.;

„Новият афганистански прокурор търси справедливост в системата, запълнена от подкупи“, 3 септември 2016 г. (https://www.nytimes.com/2016/09/04/world/asia/new-afghan-attorney-general-seeks-justice-in-system-rife-with-graft.html?_r=1), разглеждано на: 21 април 2017 г.;

„Двама американски войници и 30 афганистанци, убити в битката за Кундуз“, 3 ноември 2016 г. (https://www.nytimes.com/2016/11/04/world/asia/us-military-afghanistan-kunduz.html?_r=2), разглеждано на: 3 март 2017 г.

„Нюз“, „Силен спад на пациентите от Афганистан, търсещи лечение в Пакистан“, 11 юли 2016 г. (<https://www.thenews.com.pk/print/133897-Big-drop-in-Afghan-patients-seeking-treatment-in-Pakistan>), разглеждано на: 9 март 2016 г.

„Норвежки съвет за бежанците“,

„Укрепване на жилищните, поземлените и имуществените права на разселените жени в Афганистан“, ноември 2014 г. (<https://www.nrc.no/globalassets/pdf/reports/strengthening-displaced-womens-housing-land-and-property-rights-in-afghanistan.pdf>), разглеждано на: 9 март 2017 г.;

„Изслушване на жени и момичета, разселени в градските части на Афганистан“, януари 2015 г. (<https://www.nrc.no/globalassets/pdf/reports/listening-to-women-and-girls-displaced-to-urban-afghanistan.pdf>), разглеждано на: 9 март 2017 г.;

„Разселените жени нямат документи за самоличност“, 8 ноември 2016 г. (<https://www.nrc.no/news/2016/november/displaced-afghan-women-lack-identity-documents> /), разглеждан на: 27 февруари 2017 г. ;

„Достъп до тазкера и други граждански документи в Афганистан“, 8 ноември 2016 г. (https://www.nrc.no/globalassets/pdf/reports/af_civil-documentation-study_081116.pdf), разглеждано на: 14 февруари 2017 г.

„Норвежки съвет за бежанците“ и „Самюъл Хол“, „Достъп до тазкера и други граждански документи в Афганистан“, ноември 2016 г. (http://samuelhall.org/wp-content/uploads/2016/11/af_civil-documentation-study_081116.pdf), разглеждано на: 6 февруари 2017 г.

Опен, К. и Маджиди, Н., „Могат ли афганистанците да се реинтегрират след подпомогнато завръщане от Европа?“, Институт за изследване на мира Осло (PRIO), 2015 г. (http://file.prio.no/publication_files/PRIO/Oeppen%20-%20Can%20Afghans%20Reintegrate%20after%20Assisted%20Return%20from%20Europe,%20PRIO%20Policy%20Brief%207-2015.pdf), разглеждано на: 27 януари 2017 г.

„Аутлук Афганистан“,

„Нискокачествени лекарства“, 19 октомври 2016 г. (http://www.outlookafghanistan.net/topics.php?post_id=16439), разглеждано на: 9 март 2017 г.;

„Сравяне с безработицата в Афганистан“, 8 юли 2015 г. (http://outlookafghanistan.net/topics.php?post_id=12546), разглеждано на: 9 февруари 2017 г.;

„Постижения и изгубени позиции по отношение на правата на жените“, 12 декември 2016 г. (http://www.outlookafghanistan.net/topics.php?post_id=16880), разглеждано на: 9 март 2017 г.

ОКСФАМ, „Жените и афганистанската полиция“, 10 септември 2013, налично на адрес:

(http://www.europarl.europa.eu/meetdocs/2009_2014/documents/d-af/dv/wip_repo/wip_report.pdf), разглеждано на: 5 февруари 2017 г.

„Паджуок афган нюз“,

„Предистория на профила на провинция Кабул“, без дата (<http://www.elections.pajhwok.com/en/content/kabul-province-background-profile>), разглеждано на: 10 март 2017 г.;

„Открит беше терминал на летище Балх“, 9 юни 2013 г. (<http://www.pajhwok.com/en/2013/06/09/balkh-airport-terminal-inaugurated>), разглеждано на: 30 януари 2017 г.;

„Президентът уволни 30 служители в Херат“, 28 декември 2014 г. (<http://www.pajhwok.com/en/2015/03/10/president-sacks-30-officials-herat>), разглеждано на: 21 април 2017 г.;

„Три амеркански работници бяха застреляни на летището в Кабул“, 30 януари 2015 г.

(<http://www.pajhwok.com/en/2015/03/10/3-american-contractors-gunned-down-kabul-airport>), разглеждано на: 3 февруари 2017 г.;

„Беше представен годишен доклад за резултатите от работата на отделите в Балх“, 7 февруари 2015 г.

(<http://www.pajhwok.com/en/2015/03/10/balkh-depts-annual-performance-report-submitted>), разглеждано на: 8 февруари 2017 г.;

„Отделите на правителството в Балх са обзети от корупция, заяви Ръководителят на провинциалния съвет“, 17 юни 2015 г.

(<http://www.pajhwok.com/en/2015/06/17/balkh-govt-departments-riddled-corruption-pc-head>), разглеждано на: 13 февруари 2017 г.;

„Държавните болници в Кабул са изправени пред недостиг на лекарства“, 12 август 2015 г.

(<http://www.pajhwok.com/en/2015/08/12/state-run-hospitals-kabul-faced-medicine-shortage>), разглеждано на: 9 март 2017 г.;

„В търсене на работа, младежите в Кабул предупреждават за умножаване на броя на бунтовниците“, 7 септември 2015 г.

(<http://www.pajhwok.com/en/2015/09/07/seeking-jobs-kabul-youth-warn-swelling-rebel-ranks>), разглеждано на: 9 февруари 2017 г.;

„Скокът в броя атентати с крайпътни бомби тревожат хората от Херат“, 1 януари 2016 г.

(<http://www.pajhwok.com/en/2016/01/25/roadside-bombings-spike-worries-herat-people>), разглеждано на: 5 февруари 2017 г.;

„70 задържани за различни престъпления в Херат“, 17 януари 2016 г. (<http://www.pajhwok.com/en/2016/01/17/70-detained-over-various-crimes-herat>), разглеждано на: 2 февруари 2017 г.;

„Отделите в Балх са най-малко корумпирани, твърди официален представител“, 27 февруари 2016 г.

(<http://www.pajhwok.com/en/2016/02/27/balk-departments-least-corrupt-claims-official>), разглеждано на: 21 април 2017 г.;

„10 задържани за контрабанда и отвлечане в Херат“, 26 март 2016 г. (<http://www.pajhwok.com/en/2016/03/26/10-detained-smuggling-kidnapping-charges-herat>), разглеждано на: 30 януари 2017 г.;

„Двама задържани по обвинения в убийство на главния прокурор в Херат“, 29 април 2016 г.

(<http://www.pajhwok.com/en/2016/04/29/two-held-murder-charges-chief-prosecutor-herat>), разглеждано на: 2 февруари 2017 г.;

„Нарастваща безработица: младите хора в Херат се противопоставят на правителството“, 9 май 2016 г.

(<http://www.pajhwok.com/en/2016/05/09/growing-unemployment-herat-youth-hit-out-govt>), 1 февруари 2017 г.;

„Случаи на насилие над жени: медиацията ли е най-добрият вариант?“, 11 май 2016 г.

(<http://www.pajhwok.com/en/2016/05/11/cases-violence-against-women-mediation-best-option>) разглеждано на: 9 март 2017 г.;

„224 талибани бяха убити, а 278 престъпници задържани при полицейски акции в Херат“, 22 юни 2016 г.

(<http://www.pajhwok.com/en/2016/06/22/224-taliban-killed-278-criminals-held-herat-raids>), разглеждано на: 2 февруари 2017 г.;

„Старейшините на Алам Кел отричат групово изнасилване на момиче“, 9 юни 2016 г.

(<http://www.pajhwok.com/en/2016/06/09/balkh%E2%80%99s-alam-khel-elders-deny-girl-gang-raped>), accessed, 5 февруари 2017 г.;

- „Фондация за борба с рака в Афганистан беше открита в Кабул“, 28 юли 2016, (<http://www.pajhwok.com/en/2016/07/28/afghanistan-cancer-foundation-inaugurated-kabul>), разглеждано на: 9 март 2017 г.;
- „Според работници, безработицата нараства при правителството на единството“, 4 август 2016 г. (<http://www.pajhwok.com/en/2016/08/04/joblessness-surges-under-unity-govt-labourers>), разглеждано на: 9 февруари 2017 г.;
- „Броят на жените шофьори се удвоява в Херат“, 30 ноември 2016 г. (<http://www.pajhwok.com/en/2016/11/30/number-female-drivers-doubles-herat>), разглеждано на: 9 март 2017 г.;
- „Полицията нанесе побой на главен редактор на местна телевизия в Херат“, 1 януари 2017 г. (<http://www.pajhwok.com/en/2017/01/01/police-beat-local-tv-chief-editor-herat>), разглеждано на: 4 февруари 2017 г.;
- „В суровата зима живеещите в палатки в Кабул се борят да оцелеят“, 24 януари 2017 г. (<http://www.pajhwok.com/en/2017/01/24/harsh-winter-kabul%E2%80%99s-tent-dwellers-struggle-survive>), разглеждано на: 14 февруари 2017 г.;
- „Вътрешно разселени лица от Кундуз, силно нуждаещи се от спешна помощ в Херат“, 24 януари 2017 г. (<http://www.pajhwok.com/en/2017/01/24/kunduz-idps-dire-need-urgent-aid-herat>), разглеждано на: 10 февруари 2017 г.;
- „174 души са убити в Херат от март насам“, 28 февруари 2017 г. (<http://www.pajhwok.com/en/2017/02/28/174-people-murdered-herat-march>), разглеждано на: 13 март 2017 г.;
- „Поглед отвътре в приютите за жертви на домашно насилие“, 7 март 2017 г. (<http://www.pajhwok.com/en/2017/03/07/inside-shelters-victims-domestic-violence>), разглеждано на: 21 март 2017 г.;
- „Преминването на границата при Торкам ще е отново отворено скоро“, 12 март 2017 г. (<http://www.pajhwok.com/en/2017/03/12/torkham-crossing-reopen-soon-hopes-senator>), разглеждано на: 17 март 2017 г.;
- „Пакистан интернешънъл еърлайнс“, „Разписание на полетите - конкретна дестинация - Кабул, Афганистан“, без дата (http://www.piac.com.pk/schedule/display_Destination.asp?date=6:53:04%20PM), разглеждано на: 13 март 2017 г.;
- Планти, Д. Дж. и Робърт, М. П., „Преход при полицията в Афганистан“, Институт за мир на САЩ, февруари 2013 г. (<https://www.usip.org/sites/default/files/SR322.pdf>), разглеждано на: 25 февруари 2017 г.;
- Рахим, С. А., „Може ли икономиката на Афганистан да се възстанови през 2017 г.“, „Дипломат“, 25 януари 2017 г. (<http://thediplomat.com/2017/01/can-afghanistans-economy-rebound-in-2017/>), разглеждано на: 24 май 2017 г.;
- Рао, Шабха и Ян Туркстра, „Подобряване на сигурността на владението на земя за вътрешно разселени лица“ в „Преглед на принудителната миграция“, Издание 46: Разселените хора в Афганистан – 2014 г. и след това, май 2014 г. (<http://www.fmreview.org/sites/fmr/files/FMRdownloads/en/afghanistan.pdf>), разглеждано на: 1 февруари 2017 г.;
- Информационна агенция „Расад“, „Полицията арестува най-опасния терорист в Херат“, 22 август 2016 г. (<http://rasad.af/en/2016/08/22/police-arrest-most-dangerous-terrorist-in-herat>), разглеждано на: 21 април 2017 г.;
- Растин-Техерани, К. и Ясари, Н., „Наръчник на Макс Планк по семейно право в Афганистан“, „Институт за сравнително и международно частно право Макс Планк“, юли 2012 г. (https://www.mpipriv.de/files/pdf3/max_planck_manual_on_afghan_family_law_english.pdf), разглеждано на: 21 март 2017 г.;
- REACH, „Бърза оценка на вътрешно разселените лица в Херат“, април 2015 г. (http://www.reachresourcecentre.info/system/files/resource-documents/afg_profile_herat_displacement_profile_april_2015.pdf), разглеждано на: 10 февруари 2017 г.;
- РЕКС Интернешънъл Инк. и Ячийо Енджиниъринг Ко., „Проект за общ устройствен план на град Кабул“, юни 2011, налично на адрес: (http://pdf.usaid.gov/pdf_docs/pa00jmmj.pdf), разглеждано на: 14 март 2017 г.;
- „Мрежа за подкрепа на бежанците“, „Разрушено бъдеще. Млади афганистанци търсеци убежище във Великобритания и в страната им на произход“, август 2012 г. (<http://refugeesupportnetwork.org/sites/default/files/files/Broken%20futures%20final%20version.pdf>), разглеждано на: 27 януари 2017 г.;
- Република Австрия - Федерално министерство на вътрешните работи, „Афганистан: 2014 г. и след това“, март 2014 г. (http://www.bfa.gv.at/files/broschueren/AFGH_Monographie_2014_03.pdf), разглеждано на: 9 март 2017 г.;
- „Ройтерс“,
- „Бойци, убити след дръзка атака срещу летище Кабул“, 17 юли 2014 г. (<http://www.reuters.com/article/us-afghanistan-airport-attacks-idUSKBN0FM02M20140717>), разглеждано на: 3 февруари 2017 г.;
- „Талибани, облечени като афганистански полицаи, убиха двама и раниха 18 в полицейския щаб“, 12 октомври 2014 г. налично на адрес: (<http://www.voanews.com/a/taliban-attack-afghan-police-station-kill-2-injure-18/2481218.html>), разглеждано на: 30 януари 2017 г.;

- „Разследване на ООН открива корупция в афганистанския отдел за надзор на полицията“, 19 април 2015 г. (<http://www.reuters.com/article/us-afghanistan-corruption-idUSKBN0NA06C20150419>), разглеждано на: 13 март 2017 г.;
- „Афганистанският президент премести и.д. министър на отбраната начело на агенция за разузнаване“, 6 май 2016 г. (<http://uk.reuters.com/article/uk-afghanistan-minister-idUKKCN0XX0GA>), разглеждано на: 20 април 2017 г.;
- „Намаляващите по численост общности на сикхите и индусите в Афганистан бягат от нови злоупотреби“, 22 юни 2016 г. (<http://www.reuters.com/article/us-afghanistan-minority-idUSKCN0Z82SL>), разглеждано на: 9 март 2017 г.;
- „Афганистанският превозвач „Сафи Еървейс“ приземен заради дългове“, 5 септември 2016 г. (<http://www.reuters.com/article/afghanistan-airlines-idUSL8N1BH2YH>), разглеждано на: 21 април 2017 г.;
- „Търсещите убежище от Афганистан, изпратени у дома, се боят, че депортациите ще увеличат хаоса“, 16 декември 2016 г. (<http://www.reuters.com/article/us-afghanistan-migrants-return-idUSKBN14512Q>), разглеждано на: 8 февруари 2017 г.;
- „Жадните жители на афганистанската столица копаят дълбоко, за да се борят със сушата и прекалената употреба“, 28 февруари 2017 г. (<http://news.trust.org/item/20170228054220-2qity/>), разглеждано на: 01 март 2017 г.

РСЕ/РС (Радио „Свободна Европа“/„Радио Свобода“),

- „Афганистанският президент уволни длъжностни лица в западна провинция“, 27 декември 2014 г. (<http://www.rferl.org/a/afghanistan-herat-ghani-visit-dismissals-corruption/26765556.html>), разглеждано на: 21 април 2017 г.;
- „Въоръжени мъже нападناха офис на прокуратурата в Северен Афганистан“, 9 април 2015 г. (<http://www.rferl.org/a/gunmen-storm-prosecutors-office-in-northern-afghanistan/26946590.html>), разглеждано на: 30 януари 2017 г.;
- „Самоубиец атакува полицейски контролно-пропускателен пункт близо до летище Кабул“, 4 януари 2016 г. (<http://www.rferl.org/a/afghan-suicide-bomb-police-checkpoint-near-kabul-airport/27466388.html>), разглеждано на: 3 февруари 2017 г.;
- „Променящото се лице на Кабул“, 13 юни 2016 г. (<http://www.rferl.org/a/changing-face-of-kabul-uncertain-future-foreign-troops-leaving/27795414.html>), разглеждано на: 01 март 2017 г.;
- „Стоотици афганистански шиити протестираха заради убийства“, 3 януари 2017 г. (<http://www.rferl.org/a/afghanistan-shia-protest-killings/28211528.html?lflags=mailer>), разглеждано на: 3 януари 2017 г.

Рондо, К., „Колосален провал на разузнаването в Афганистан“, „Форин полиси“, 22 януари 2013 г. (<http://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:eyKySejA300J:foreignpolicy.com/2013/01/22/afghanistans-colossal-intelligence-failure/+&cd=1&hl=bg&ct=clnk&gl=mt>), разглеждано на: 3 март 2017 г.

„Сафи еървейс“, „Разписания на полети“ (всички часове са в местната часова зона), без дата (http://www.safiairways.com/index.php?_route_=schedule), разглеждано на: 30 януари 2017 г.

Салтмарш, Д. и Медхи, А., „Местно управление в Афганистан: поглед от ниско“, „Отдел за изследвания и оценка в Афганистан“, юни 2011 г. (<http://areu.org.af/wp-content/uploads/2016/02/1114E-Local-Governance-in-Afghanistan-SP-2011.pdf>), 27 януари 2017 г.

„Самюъл Хол“,

- „Възприятия на жените за Афганистанската национална полиция“, декември 2011 г. (<http://samuelhall.org/wp-content/uploads/2011/12/Gender-Dynamics-of-Kabul-Women-and-Police.pdf>), разглеждано на: 2 февруари 2017 г.;
- „Динамика на разселването - Резюме: Проследяване на движението на вътрешно разселените лица, анализ на нуждите и уязвимостта, Херат и Хелманд“, поръчано от Международна организация по миграция (МОМ), 2014 г. (<https://www.iom.int/files/live/sites/iom/files/Country/docs/IOM-Afghanistan-IDP-Survey-Herat-Helmand-Summary-Final.pdf>), разглеждано на: 3 февруари 2017 г.;
- „Доклад за бедността в градовете. Изследване на бедността, продоволствената сигурност и устойчивостта в афганистанските градове“, 2014 г. (<http://samuelhall.org/REPORTS/DRC%20PIN%20Urban%20Poverty%20Report.pdf>), разглеждано на: 25 януари 2017 г.;
- „Семинар за препоръки на 28 октомври 2014 г. Градско разселени младежи в град Кабул. Изоставена категория и изгубено поколение?“, 28 октомври 2014 г. (<http://samuelhall.org/wp-content/uploads/2014/11/UDY-Workshop.pdf>), разглеждано на: 2 февруари 2017 г.;
- „Разселена градска младеж в Кабул - част 1. Психичното здраве също е от значение“, 2016 г., (<http://samuelhall.org/wp-content/uploads/2016/06/UDY-Chapter-1-Mental-Health.pdf>), разглеждано на: 1 март 2017 г.

Шаран, Т., „Защо европейският план за връщане на афганистански бежанци няма да проработи“, „Политико“ (страници за мнения), 23 септември 2016 г. (<http://www.politico.eu/article/europe-afghan-refugees-back-repatriation-timor-sharan-icg/>), разглеждано на: 23 февруари 2017 г.

Шведска международна агенция за сътрудничество в развитието, „Оценка на „Жени за афганистанските жени“ - Център за семейно ориентиране и приют в Мазари Шариф“, 2014 г. (http://www.sida.se/contentassets/1d12971f21a84130a3f1f5caa38da775/evaluation-of-women-for-afghan-women---family-guidance-center-and-shelter-in-mazar-e-sharif---final-report_3845.pdf), разглеждано на: 21 март 2017 г.

СГИРА (Специален генерален инспектор за реконструкция на Афганистан),

„Въпреки съобщенията за успехи, остават опасенията относно резултатите от програмата за ограмотяване, надзор на договорите, преход и поддръжане“, януари 2014 г. (https://www.sigar.mil/pdf/audits/SIGAR_14-30-AR.pdf), разглеждано на: 4 февруари 2017 г.;

„Афганистанска национална полиция: Повече от 300 милиона щатски долара годишно плащания за заплати, финансирани от САЩ, се основават на частично проверени или съгласувани данни“, януари 2015 г. (<https://www.sigar.mil/pdf/audits/SIGAR-15-26-AR.pdf>), разглеждано на: 1 февруари 2017 г.;

„Върховенство на закона в Афганистан: Американските агенции нямат стратегия и не могат да определят напълно ефективността на програмите, които струват над 1 милиард долара“, юли 2015 г. (<https://www.sigar.mil/pdf/audits/SIGAR-15-68-AR.pdf>), разглеждано на: 8 февруари 2017 г.;

„Тримесечен доклад до Конгреса на САЩ“, 30 юли 2016 г. (<https://www.sigar.mil/pdf/quarterlyreports/2016-07-30qr.pdf>), разглеждано на: 24 май 2017 г.;

„Корупцията в атмосферата на конфликта: уроци от американската практика в Афганистан“, септември 2016 г. (<https://www.sigar.mil/pdf/lessonslearned/SIGAR-16-58-LL.pdf>), разглеждано на: 24 май 2017 г.

„Тримесечен доклад до Конгреса на САЩ“, 30 октомври 2016 г. (<https://www.sigar.mil/pdf/quarterlyreports/2016-10-30qr.pdf>), разглеждано на: 20 април 2017 г.;

„Сектор на здравеопазването в Афганистан“, януари 2017 г. (<https://www.sigar.mil/pdf/audits/SIGAR-17-22-AR.pdf>), разглеждано на: 9 март 2017 г.;

„Тримесечен доклад до Конгреса на САЩ“, 30 януари 2017 г. (<https://www.sigar.mil/pdf/quarterlyreports/2017-01-30qr.pdf>), разглеждано на: 1 февруари 2017 г.

Сингх, Д.,

„Корупция и клиентелизъм в ниските нива на афганистанската полиция“, в *Конфликт, сигурност и развитие*. Том 14, № 5, стр. 621-650, Кингс Колидж (Лондонски университет). Институт за международна политика, Тейлър и Франсис („Раутлидж“), Лондон, 2014 г.;

„Обяснение на разновидностите на корупцията в афганистанския правосъден сектор“, в: „Списание за намеса и изграждане на държавата“, Том 9, № 2, стр. 231-255, 2015 г.;

„Теоретизиране на корупцията в афганистанския съдебен сектор“, 13 януари 2016 г. (<https://www.ssrresourcecentre.org/2016/01/13/theorizing-corruption-in-the-afghan-judicial-sector/>), разглеждано на: 24 януари 2017 г.

Смит, Д. Дж., „Любов, страх и дисциплина: ежедневното насилие над деца в афганистанските семейства“, „Отдел за изследвания и оценка в Афганистан“, февруари 2008 (<https://areu.org.af/wp-content/uploads/2016/01/804E-Love-Fear-and-Discipline-IP-print.pdf.pdf>), разглеждано на: 6 март 2017 г.

„Старс енд страйпс“,

„Здравеопазването в Афганистан е изложено на риск заради намаляването на размера на международната помощ“, 5 януари 2015 г. (<https://www.stripes.com/news/afghan-health-care-at-risk-as-international-aid-is-scaled-back-1.322440>), разглеждано на: 9 март 2017 г.;

„Отпътуването на чужденците срути жилищния пазар за мега-имения в Кабул“, 15 март 2015 г. (<https://www.stripes.com/news/departure-of-foreigners-collapses-housing-market-for-kabul-s-mega-mansions-1.334681>), разглеждано на: 01 март 2017 г.

Стоукс и колектив, „Модели за търсене на лекарски грижи сред жени, преживели насилие, основано на пола в Афганистан“, в: „Насилие срещу жени“, юни 2016, том 7, (<https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/26681300>), разглеждано на: 4 февруари 2017 г.

Специална група за неформалните селища в Кабул, „Помощ през зимата в неофициалните селища в Кабул“ Зима 2015/2016 г. – Обобщение на резултатите от оценката, подход и интервенции, януари 2016 г. (https://www.humanitarianresponse.info/system/files/documents/files/kis_needs_assessment_-_summary_of_results_draft-updated.pdf), разглеждано на: 22 март 2017 г.

Тейлър, Р., „Стоманият пръстен“ в Кабул поставя търпението на изпитание“ [блог], „Ройтерс“, 9 юли 2010 г. (<http://blogs.reuters.com/world-wrap/2010/07/09/kabuls-ring-of-steel-tests-patience/>), разглеждано на: 21 април 2017 г.

„Трансперънси интернешънъл“/„Интегрити Уоч Афганистан“, „Оценка на националната система за професионална етика 2015 г.“, 16 февруари 2016 г. (http://files.transparency.org/content/download/1962/12860/file/2015_AfghanistanNIS_EN_V2.pdf), разглеждано на: 6 февруари 2017 г.

„Толо нюз“,

„Нур заплашва с действия, ако насилието на север продължи“, 15 май 2015 г. (<http://www.tolone.ws.com/afghanistan/noor-threatens-action-if-violence-north-continues>), разглеждано на: 5 февруари 2017 г.;

„Инвестициите падат, докато Афганистан се подготвя за срещата на върха в Брюксел“, 16 Augustus 2016 г. (<http://www.tolone.ws.com/brussels-summit/26744-investments-fall-as-afghanistan-prepares-for-brussels-summit>), разглеждано на: 30 януари 2017 г.;

„Център за антикорупционно правосъдие“ беше отворен, 28 август 2016 г. (<http://www.tolone.ws.com/brussels-summit/26895-anti-corruption-justice-center-opens-for-business>) разглеждано на: 14 февруари 2017 г.;

„Длъжностни лица, призовани в Парламента заради вакантни държавни работни места“, 1 октомври 2016 г. (<http://www.tolone.ws.com/afghanistan/officials-summoned-parliament-over-vacant-govt-posts>), разглеждано на: 9 февруари 2017 г.;

„Обсъждане на тенденцията на прося в афганистанските градове“, 1 януари 2017 г. (<http://www.tolone.ws.com/farakhabar/farakhabar-begging-trend-afghan-cities-discussed>), разглеждано на: 19 януари 2017 г.;

„Трима служители от Херат бяха арестувани по обвинения в корупция“, 27 януари 2017 г. (<http://www.tolone.ws.com/afghanistan/provincial/three-herat-officials-arrested-corruption-charges>), разглеждано на: 3 февруари 2017 г.;

„Ата Нур настоява за роля в национален мащаб“, 31 януари 2017 г. (<http://www.tolone.ws.com/afghanistan/atta-noor-pushes-role-national-stage>), разглеждано на: 31 януари 2017 г.;

„12 деца загинаха в студено време в Кабул за седмица“, 7 февруари 2017 г. (<http://www.tolone.ws.com/afghanistan/12-children-die-kabul%E2%80%99s-cold-weather-week>), разглеждано на: 14 февруари 2017 г.;

„Даеш пое отговорност за нападението на Върховния съд в Кабул“, 9 февруари 2017 г. (<http://www.tolone.ws.com/afghanistan/daesh-claims-responsibility-kabul-supreme-court-attack>), разглеждано на: 21 април 2017 г.;

„Жените офицери от Афганистанската национална армия призовават за набиране на повече жени“, 13 февруари 2017 г. (<http://www.tolone.ws.com/afghanistan/female-ana-officers-call-more-women-recruits>), разглеждано на: 14 февруари 2017 г.;

„Един убит и 19 ранени при експлозия на крайпътна бомба в Кабул, съобщи МВР“, 13 март 2017 г. (<http://www.tolone.ws.com/afghanistan/one-killed-eight-wounded-roadside-mine%C2%A0blast-kabul-moi>), разглеждано на: 21 април 2017 г.;

„Сигурността и политическите ръководители са изложени на критики след нападение срещу болница“, 13 март 2017 г. (<http://www.tolone.ws.com/afghanistan/security-political-leadership-under-fire-after-hospital-attack>), разглеждано на: 21 април 2017 г.

Икономика на търговията, Коефициент на безработица в Афганистан. Прогноза 2016-2020 г., последна актуализация 17 февруари 2017 г. (<http://www.tradingeconomics.com/afghanistan/unemployment-rate/forecast>), разглеждано на: 17 февруари 2017 г.

„Търкиш еърлайнс“,

„Търкиш еърлайнс“ добави Мазари Шариф, Афганистан като 240-та дестинация в 104 държави“, 19 ноември 2013 г. (<http://www.turkishairlines.com/en-int/corporate/press-room/press-releases/press-release-detail/mazar-i-sharif-afghanistan-joins-the-network>), разглеждано на: 21 април 2017 г.;

Наличност - Истанбул до Кабул, 13 март 2017 г. (<https://online.turkishairlines.com/internet-booking/availabilityInt.tk>), разглеждано на: 13 март 2017 г.

МООНСА (Мисия на ООН за съдействие в Афганистан) и Служба на Върховния комисар на ООН за правата на човека,

„Актуализирана информация относно третирането на свързани с конфликти задържани в арест лица в Афганистан“, февруари 2015 г. (http://www.ohchr.org/Documents/Countries/AF/UNAMA_OHCHR_Detention_Report_Feb2015.pdf), разглеждано на: 20 април 2017 г.;

„Правосъдие през очите на афганистанските жени“, април 2015 г. (https://unama.unmissions.org/sites/default/files/unama_ohchr_justice_through_eyes_of_afghan_women_-15_april_2015.pdf) разглеждано на: 20 февруари 2017 г.

МООНСА (Мисия на ООН за съдействие в Афганистан),

„Откраднатите земи на Афганистан и неговите хора“, август 2014 г. (https://unama.unmissions.org/sites/default/files/unama_rol_unit_part_1_legal_framework_final-2.pdf), разглеждано на: 24 февруари 2017 г.;

„Годишен доклад 2014 г. - Защита на цивилните във въоръжения конфликт“, февруари 2015 г. (<https://unama.unmissions.org/sites/default/files/2014-annual-report-on-protection-of-civilians-final.pdf>) разглеждано на: 21 март 2017 г.;

„МООНСА осъжда убийството на цивилни във втората атака срещу джамия за 24 часа“, 12 октомври 2016 г. (<https://unama.unmissions.org/unama-condemns-killing-civilians-second-mosque-attack-24-hours>), разглеждано на: 6 март 2017 г.;

„Оценка на центровете за реабилитация на младежи в Афганистан“, ноември 2016 г. (https://unama.unmissions.org/sites/default/files/2016_12_04_jrc_report_final-english.pdf), разглеждано на: 21 март 2017 г.;

„Афганистан. Защита на цивилните във въоръжения конфликт. Годишен доклад 2016 г.“, февруари 2017 г. (https://unama.unmissions.org/sites/default/files/protection_of_civilians_in_armed_conflict_annual_report_march_2016_final.pdf), разглеждано на: 9 март 2017 г.;

„МООНСА осъжда нападението пред върховния съд в Кабул“, 8 февруари 2017 г. (<https://unama.unmissions.org/unama-condemns-attack-outside-supreme-court-kabul>), разглеждано на: 6 март 2017 г.

ПРООН (Програма за развитие на ООН),

„Доклад за човешкото развитие 2015 г.“, без дата (http://hdr.undp.org/sites/default/files/2015_human_development_report_1.pdf) разглеждано на: 9 март 2017 г.;

„Доклад за човешкото развитие Афганистан 2016 г.“, без дата (http://hdr.undp.org/sites/all/themes/hdr_theme/country-notes/AFG.pdf) разглеждано на: 9 март 2017 г.;

„Доверителен фонд за законност и ред за Афганистан (LOTFA)“, без дата (http://www.af.undp.org/content/afghanistan/en/home/operations/projects/crisis_prevention_and_recovery/lotfa/), разглеждано на: 21 април 2017 г.

UNFPA (Фонд на ООН за населението в Афганистан),

„Отвори първото Звено за реакция по семейни въпроси в Афганистан“, 25 януари 2006 г. (<http://www.unfpa.org/news/afghanistans-first-family-response-unit-open-business>), разглеждано на: 9 март 2017 г.;

Акушерски доклад 2014, 2014 г. (https://countryoffice.unfpa.org/filemanager/files/afghanistan/2014/reports/midwifery_report_2014_english.pdf), разглеждано на: 21 март 2017 г.;

Възстановяване на живота: Центровете за закрила на семейството подкрепят оцелелите от насилие, свързано с пола, 7 декември 2014 г. (<http://afghanistan.unfpa.org/news/rebuilding-lives-family-protection-centres-support-survivors-gender-based-violence>), разглеждано на: 1 март 2017 г.;

„Стартира ново сътрудничество за предоставяне на така необходимата подкрепа на жените и момичетата“, 9 декември 2015 г. (<http://afghanistan.unfpa.org/news/new-collaboration-launched-provide-much-needed-support-women-and-girls-who-have-survived>), разглеждано на: 9 март 2017 г.;

„Начало на акцентите от социално-демографското и икономическото проучване на Херат 2016 г.“, 20 декември 2016 г. (<http://afghanistan.unfpa.org/news/launch-herat-socio-demographic-and-economic-survey-highlights-2016>), разглеждано на: 01 март 2017 г.

UNHABITAT (Програма на ООН за населените места) и др., „Междуведомствена инициатива за трайни решения - Характеристики и план за реакция на продължително съществуващите селища за вътрешно разселени лица в Херат“, октомври 2016 г.

(http://earlyrecovery.global/sites/default/files/inter_agency_durable_solutions_report_herat_october_2016_english_version_636173927520870000.pdf), разглеждано на: 1 февруари 2017 г.

ВКБООН (Върховен комисар на ООН за бежанците) и Световната банка, „Неустойчивост и движение на населението в Афганистан“, 3 октомври 2016 г. (<http://documents.worldbank.org/curated/en/315481475557449283/pdf/108733-REVISED-PUBLIC-WB-UNHCR-policy-brief-FINAL.pdf>), разглеждано на: 3 февруари 2017 г.

ВКБООН (Върховен комисар на ООН за бежанците), „Характеристики и план за реакция на продължително съществуващите селища за вътрешно разселени лица в Херат“, октомври 2016 г.

(http://www.unhcr.af/UploadDocs/DocumentLibrary/Inter_Agency_Durable_Solutions_report_Herat_October_2016_English_version_636173927520870000.pdf), разглеждано на: 2 февруари 2017 г.

УНИЦЕФ (Детски фонд на ООН) и „Самюъл Хол“, „Система за социална защита: афганистанско проучване, анализиращо потенциала на програма за парични трансфери на социална защита, насочена към децата в Балх“, 2014 г. (http://samuelhall.org/wp-content/uploads/2015/05/UNICEF-Social-Protection_Final.pdf), разглеждано на: 25 януари 2017 г.

УНИЦЕФ (Детски фонд на ООН),

Афганистан. Картината в Афганистан, без дата (<https://www.unicef.org/afghanistan/protection.html>), разглеждано на: 6 март 2017 г.;

Афганистан. „Основно образование и равенство между половете“, без дата (<https://www.unicef.org/afghanistan/education.html>), разглеждано на: 7 март 2017 г.;

„Децата и жени в Афганистан: Ситуационен анализ 2014 г.“, ноември 2014 г. (https://www.unicef.org/afghanistan/SitAn_-_Long_Report_-_small_size_.pdf), разглеждано на: 21 март 2017 г.;

„Преосмисляне на бъдещето“, 2015 г. (https://www.unicef.org/publications/files/SOWC_2015_Summary_and_Tables.pdf), разглеждано на: 4 май 2017 г.;

„Бележка за децата в Афганистан“, ноември 2015 г.

(https://www.unicef.nl/media/4340650/unc_rapport_child_notice_afghanistan_en_final_web.pdf), разглеждано на: 19 февруари 2017 г.

Комитет на ООН за премахване на всички форми на дискриминация срещу жените, „Заклучителни наблюдения върху комбинираните първоначален и втори периодични доклади за Афганистан“, 23 юли 2013 г.

(<http://docstore.ohchr.org/SelfServices/FilesHandler.ashx?enc=6QkG1d%2FPPRiCAqhKb7yhsgcjdM0xgERNaIXh22nhTUkKQTKDrE0nx47As8n4%2BLnyzSULXtFONH6qKk2YmLIVPSSO9BCs%2FfUDuf4NQGF3zN7pEzblo2vGSerxhbcpxK2>), разглеждано на: 9 март 2017 г.

Съвет на ООН по правата на човека, „Доклад на специалния докладчик за насилието спрямо жени, неговите причини и последствия, Приложение: Мисия в Афганистан“, 12 май 2015 г. (<http://www.refworld.org/docid/5583f8224.html>), разглеждано на: 21 март 2017 г.

ООН в Афганистан,

Бюлетин за движението на населението, Издание 3, 15 май 2016 г. (https://unama.unmissions.org/sites/default/files/un_afghanistan_-_population_movement_bulletin_-_issue_3_-_may_2016-final_0.pdf), разглеждано на: 1 февруари 2017 г.;

Бюлетин за движението на населението, Издание 8, 26 януари 2017 г.

(https://unama.unmissions.org/sites/default/files/un_afghanistan_-_population_movement_bulletin_-_issue_8_-_jan_2017_standard_size.pdf), разглеждано на: 8 февруари 2017 г.

Служба за новини на ООН,

„Афганистан: Мисията на ООН осъжда терористичното нападение срещу военната болница в Кабул“, 8 март 2017 г. (<http://www.un.org/apps/news/story.asp?NewsID=56313#.WNOern1SHm0>), разглеждано на: 22 март 2017 г.;

„Хиляди афганистански деца умират от глад на фона на „безпрецедентно“ разселване“, 9 януари 2017 г. (<http://www.refworld.org/docid/5874f15640e.html>), разглеждано на: 9 март 2017 г.

Служба на ООН на специалния представител на генералния секретар за децата и въоръжените конфликти,

„Афганистан: звена за закрила на детето държат децата далеч от националните сили за сигурност“, 3 март 2016 г. (<https://childrenandarmedconflict.un.org/afghanistan-child-protection-units/>), разглеждано на: 21 март 2017 г.;

Информационен бюлетин за Афганистан, май 2016, (<https://childrenandarmedconflict.un.org/wp-content/uploads/2016/04/Afghanistan-Fact-Sheet-May-2016.pdf>), разглеждано на: 21 март 2017 г.

Университет в Монтана, „Програма за защита на критичния език/културата“, Морийн и Майк Мансфийлд Център, „Афганистански жени, Ръководство за разбиране на ролята на афганистанската жена в нейното общество“, без дата (https://www.umt.edu/mansfield/dclcp/documents/womeninafghanistan_full.pdf) разглеждано на: 9 март 2007.

Университет на Западна Флорида, Център за доминация на информацията: Център за език, регионален експертен опит и култура,

„Афганистан. Общество и норми - семейство и семеен живот: общ преглед.“, без дата (<http://uwf.edu/atcdev/afghanistan/Society/Lesson1Family.html>), разглеждано на: 9 март 2017 г. ♦

УНОСНА (Служба на ООН за координация на хуманитарните въпроси),

„АФГАНИСТАН: Прогноза за населението за 2015 г.“, 26 август 2015 г., (https://www.humanitarianresponse.info/system/files/documents/files/afg_mm_population_aug2015_a3.pdf), разглеждано на: 3 март 2017 г.;

„Афганистан - спешен призив 2016 г. Един милион души в движение“, 7 септември 2016 г.

(https://www.humanitarianresponse.info/system/files/documents/files/afg_2016_flash_appeal_0.pdf), разглеждано на: 2 февруари 2016 г.;

„Общ преглед на хуманитарните нужди за 2017 г.“, 31 декември 2016 г. (https://www.humanitarianresponse.info/system/files/documents/files/afg_2017_hno_english.pdf), разглеждано на: 20 януари 2017 г.;

„Афганистан: Доклад за кризисна ситуация на завръщащите се № 5“, 12 януари 2017 г.

(https://www.humanitarianresponse.info/system/files/documents/files/afghanistan_returnee_crisis_situation_report_no_5_12jan2017.pdf), разглеждано на: 26 януари 2017 г.;

Хуманитарен бюлетин Афганистан Брой 59. 01 - 31 декември 2016, 15 януари 2017 г.

(https://www.humanitarianresponse.info/system/files/documents/files/afghanistan_monthly_humanitarian_bulletin_december_2016_web.pdf), разглеждано на: 26 януари 2017 г.

UNODC (Служба на ООН за противодействие на наркотици и престъпления) и Ислямска република Афганистан, *Държавна програма на UNODC за Афганистан 2012-2014*, 28 май 2012 г. (https://www.unodc.org/documents/afghanistan/New%20Country%20Programme/Country_Programme_for_Afghanistan_2012-2014_signed.pdf), разглеждано на: 4 февруари 2017 г.

Генерален секретар на ООН,

„Доклад на генералния секретар за децата и въоръжените конфликти в Афганистан“ (Отчетен период: 1 септември 2010 г. до 31 декември 2014 г.), 15 май 2015, налично на адрес: (<http://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/N1514306.pdf>), разглеждано на: 30 януари 2017 г.;

„Ситуацията в Афганистан и нейните последици за международния мир и сигурност“, 7 септември 2016 г. (<https://unama.unmissions.org/sites/default/files/sg-report-7sept2016.pdf>), разглеждано на: 31 януари 2017 г.;

Ситуацията в Афганистан и нейните последици за международния мир и сигурност, 13 декември 2016 г. (https://unama.unmissions.org/sites/default/files/sg_report_to_sc_on_afghanistan_13dec2016.pdf), разглеждано на: 27 януари 2017 г.;

„Ситуацията в Афганистан и нейните последици за международния мир и сигурност“, 3 март 2017 г. (<https://unama.unmissions.org/sites/default/files/n1705111.pdf>), разглеждано на: 10 март 2017 г.

Агенция на ООН за равенство между половете и увеличаване на правата и възможностите на жените, „Центровете за жени в Афганистан“, без дата (<https://www.unwomen-usnc.org/progafghanwomen>), разглеждано на: 28 февруари 2017 г.

Американска агенция за международно развитие, *Афганистан - Информационен бюлетин за сектора: Здравеопазване*, юли 2016, (<https://scms.usaid.gov/sites/default/files/documents/1871/03%20FINAL%20Sector%20Fact%20Sheet%20OHN%20July%202016.pdf>), разглеждано на: 1 март 2017 г.

Департамент по труда на САЩ, *2015 Констатации за най-лошите форми на детски труд*, без дата (https://www.dol.gov/sites/default/files/images/ilab/child-labor/Afghanistan_0.pdf), разглеждано на: 9 март 2017 г.

Департамент на отбраната на САЩ,

„Подобряване на сигурността и стабилността в Афганистан“, юни 2016 г. (https://www.defense.gov/Portals/1/Documents/Enhancing_Security_and_Stability_in_Afghanistan-June_2016.pdf), разглеждано на: 20 април 2017 г.

Главен генерален инспектор за извънредни операции в чужбина, *Операция „Страж на свободата“*. Доклад пред Конгреса на САЩ, 30 септември 2016 г. (http://www.dodig.mil/IGInformation/archives/OFS4_Sept2016_Gold_508.pdf), разглеждано на: 20 април 2017 г.

Държавен департамент на САЩ,

Операция „Страж на свободата“, Доклад пред Конгреса на САЩ - 1 юли 2016 г. - 30 септември 2016 г., 30 септември 2016 г. (http://www.dodig.mil/IGInformation/archives/OFS4_Sept2016_Gold_508.pdf), разглеждано на: 8 март 2017 г.;

„Доклад за трафика на хора за 2016 г. - Афганистан“, 30 юни 2016 г. (<https://www.state.gov/documents/organization/258878.pdf>), разглеждано на: 21 март 2017 г.;

„Доклад за държава за практиките по въпросите на правата на човека 2016 г.“, 6 март 2017 г. (<https://www.state.gov/documents/organization/265742.pdf>), разглеждано на: 21 март 2017 г.;

„Доклад за страна за практиките в областта на човешките права 2015 г.“, 13 април 2016 г. (<https://www.state.gov/j/drl/rls/hrrpt/humanrightsreport/index.htm?year=2015&dld=252957>), разглеждано на: 24 януари 2017 г.

Държавен департамент на САЩ - Бюро за дипломатическа сигурност, „Афганистан, Доклад за престъпността и безопасността от 2017 г.“, 6 март 2017 г. (<https://www.osac.gov/Pages/ContentReportDetails.aspx?cid=21383>), разглеждано на: 11 март 2017 г.

Посолство на САЩ в Афганистан, „Списък на осигуряващите медицински грижи в Афганистан“, без дата (<https://kabul.usembassy.gov/Impa.html>), разглеждано на: 9 март 2017 г.

Ван Хюте, М., „Връщане назад или движение напред? Миграция за връщане след конфликта“, 20 ноември 2014 г. (www.merit.unu.edu/training/theses/vanhoute.pdf), разглеждано на: 27 януари 2017 г.

VOA („Войс ъф Америка“),

„Талибани атентатори-самоубийци атакуваха афганистански съд“, 9 април 2015 г. (<http://www.voanews.com/a/taliban-suicide-bombers-target-afghan-courthouse/2712491.html>), разглеждано на: 30 януари 2017 г.;

„Корупцията насърчава паралелната съдебна система в Афганистан“, 12 януари 2016 г. (<http://www.voanews.com/a/corruption-encourages-parallel-judiciary-afghanistan/3142316.html>), разглеждано на: 4 февруари 2017 г.;

„Смъртоносен взрив на бомба, заложен край пътя, разтърси Кабул“, 13 март 2017 г. (<http://www.voanews.com/a/deadly-roadside-bomb-blast-hits-kabul/3763223.html>), разглеждано на: 21 април 2017 г.

„Гласът на Джихада“, „Бялото знаме на Ислямското емирство беше развято над 41 области и обширни региони“, 8 януари 2017 г. (<http://alemarah-english.com/?p=9464>), разглеждано на: 20 април 2017 г.

„Уол Стрийт Джърнъл“,

„Афганистански полицай откри огън близо до летището в Кабул“, 14 декември 2016 г. (<https://www.wsj.com/articles/afghan-policeman-opens-fire-near-kabul-airport-1481734892>), разглеждано на: 24 януари 2017 г.;

„След десетилетия на конфликт много жени в Афганистан изпитват трудности да оцеляват сами“, 23 ноември 2017 г. (<https://www.wsj.com/articles/after-decades-of-conflict-many-struggle-to-survive-on-their-own-1446601663>), разглеждано на: 10 април 2017 г.

Вардак, А., „Десетилетие и половина от възстановяването на правосъдната система в Афганистан: Общ преглед“, 2016 г. (<https://www.universiteitleiden.nl/binaries/content/assets/rechtsgeleerdheid/metajuridica/afghanistans-justice-system-vs-2016.10.04.pdf>), разглеждано на: 14 март 2017 г.

„Вашингтон пост“,

„Международни донори обещаваат допълнителни 21 млрд. долара за Афганистан“, 13 юни 2008 (<http://www.washingtonpost.com/wp-dyn/content/article/2008/06/12/AR2008061200269.html>), разглеждано на: 24 май 2017 г.

„Афганистански вдовици изградиха общност на хълм в Кабул“, 14 август 2011 г. (https://www.washingtonpost.com/world/asia-pacific/afghan-widows-form-community-on-kabul-hill/2011/08/02/gIQA35KtFJ_story.html?utm_term=.a67e6bb634c) разглеждано на: 28 февруари 2017 г.;

„Командир на афганистанската полиция е изправен пред заплаха от атентатори-самоубийци с пистолети, молитви и сода“, 7 октомври 2015 г. (https://www.washingtonpost.com/world/asia_pacific/the-perilous-job-of-running-an-afghan-highway-checkpoint/2015/10/06/c5f580c6-5d4a-11e5-8475-781cc9851652_story.html?tid=ss_mail&utm_term=.06a54bb237c2), разглеждано на: 21 април 2017 г.;

„В Афганистан талибаните не са единствената групировка, която се бори за земя“, 31 май 2016 г. (https://www.washingtonpost.com/world/asia_pacific/in-afghanistan-the-taliban-isnt-the-only-group-battling-for-land/2016/05/30/ae931813-109c-43d4-adca-f5bae69cd061_story.html?utm_term=.fbc01f319afb), разглеждано на: 21 април 2017 г.;

„Броят на разселените лица в Афганистан се е удвоил от 2013 г. на 1,2 милиона, се казва в доклад“, 31 май 2016 г. (https://www.washingtonpost.com/world/number-of-displaced-inside-afghanistan-doubled-since-2013-to-12-million-says-report/2016/05/31/dc49481b-74e5-42d1-a4d1-2e6584309ebd_story.html?utm_term=.ae7e7b42d073), разглеждано на: 1 февруари 2017 г.;

„Неотстъпчивите ченгета от афганистанския отдел за борба с особено тежки престъпления срещу „океан“ от закононарушения“, 4 юни 2016 г. (https://www.washingtonpost.com/world/asia_pacific/hard-boiled-cops-of-afghan-major-crimes-unit-up-against-ocean-of-lawbreaking/2016/06/02/fa409577-dd98-46b0-819f-6372def9a6e1_story.html?utm_term=.f6220e702803), разглеждано на: 24 януари 2017 г.

„Уоч лист“, „Всяка клиника в момента е на фронтовата линия“, 6 март 2017 г. (<http://watchlist.org/wp-content/uploads/2213-watchlist-field-report-afghanistan-lr.pdf>), разглеждано на: 21 март 2017 г.

„Фондация за правни изследвания за жени и деца“, „Право на жените на наследство и собственост“, 2011 г. (<http://wclrf.org/wp-content/uploads/2017/04/Womens-access-to-inheritance-English-book.pdf>), разглеждано на: 21 март 2017 г.

WFP (Световна програма за храните), Уебсайт за оценка на логистичния капацитет (LCA), Афганистан международно летище Мазари Шариф (Маулана Джалалудин Балхи), 21 март 2016 г. (<http://dlca.logcluster.org/display/public/DLCA/2.2.2+Afghanistan++Mazar-e-Sharif+%28Maulana+Jalaluddin+Balkhi%29+International+Airport>), разглеждано на: 3 февруари 2017 г.

СЗО (Световна здравна организация),

„Основни лекарствени и фармацевтични политики“, без дата (<http://www.emro.who.int/afg/programmes/emp.html>), разглеждано на: 22 март 2017 г.;

„СЗО подкрепя ретоварените здравни служби, докато броят на завръщащи се в Афганистан нараства“, 20 ноември 2016 г. (<http://www.emro.who.int/afg/afghanistan-news/health-afghan-refugees-returnees.html>), разглеждано на: 28 февруари 2017 г.;

Плана HEALTH за клъстър за стратегическо реагиране, 2 февруари 2017 г. (https://www.humanitarianresponse.info/system/files/documents/files/health_hrp_section_2017_0.pdf), разглеждано на: 9 март 2017 г.

„Жени за афганистанските жени“,

Центрове за подкрепа на деца, без дата (<http://www.womenforafghanwomen.org/children-s-support-centers>), разглеждано на: 28 февруари 2017 г.;

„Център за рехабилитация“, без дата (<http://www.womenforafghanwomen.org/halfway-house>), разглеждано на: 28 февруари 2017 г.;

„Преходни домове“, без дата (<http://www.womenforafghanwomen.org/transitional-houses>), разглеждано на: 28 февруари 2017 г.;

Приюти за жени, без дата (<http://www.womenforafghanwomen.org/women-s-shelters>), разглеждано на: 28 февруари 2017 г.

„Жени по света“, „Жените в Кабул търсят убежище на закрито след поредица от атаки с киселина“, 8 януари 2016 г. (<http://nytlive.nytimes.com/womenintheworld/2016/08/10/kabuls-women-seek-safety-indoors-after-a-series-of-acid-attacks/>), разглеждано на: 9 март 2017 г.

Световна банка,

Афганистан - Данни, без дата (<http://data.worldbank.org/country/afghanistan>), разглеждано на: 26 април 2017 г.;

„Безработица, обща (% от общата работна сила) (модел за оценка на „Международна организация на труда“)“, без дата (<http://data.worldbank.org/indicator/SL.UEM.TOTL.ZS?locations=AF>), разглеждано на: 24 януари 2017

„Съотношение на броя на бедните в градовете по националните линии на бедност (% от градското население)“, без дата (<http://data.worldbank.org/indicator/SI.POV.URHC?end=2011&locations=AF&start=2007>), разглеждано на: 23 март 2017 г.;

Показатели за световно развитие, без дата (<http://databank.worldbank.org/data/reports.aspx?source=2&country=AFG>), разглеждано на: 27 януари 2017

„Ислямска република Афганистан. Преглед на селскостопанския сектор. Съживяване на земеделието за икономически растеж, създаване на работни места и продоволствена сигурност, юни 2014 г.

(<http://documents.worldbank.org/curated/en/245541467973233146/pdf/AUS9779-REVISED-WP-PUBLIC-Box391431B-Final-Afghanistan-ASR-web-October-31-2014.pdf>), разглеждано на: 2 февруари 2017 г.;

„Афганистан изгражда капацитет за посрещане на предизвикателствата в здравеопазването“, 22 декември 2015 г.

(<http://www.worldbank.org/en/news/feature/2015/12/22/afghanistan-builds-capacity-meet-healthcare-challenges>) разглеждано на: 8 март 2017);

„Ефективно използване на урбанизацията в Афганистан“, 2016 г.

(<http://www.worldbank.org/en/country/afghanistan/publication/leveraging-urbanization-afghanistan>), разглеждано на: 22 март 2017 г.;

„Актуализирана информация за развитието на Афганистан: Афганистан е изправен пред препятствията на по-ниската помощ“, 20 април 2016 г. (<http://www.worldbank.org/en/news/feature/2016/04/20/afghanistan-development-update-afghanistan-riding-into-the-headwinds-of-lower-aid>), разглеждано на: 23 януари 2017 г.;

„Общ преглед на Афганистан“, 2 ноември 2016 г. (<http://www.worldbank.org/en/country/afghanistan/overview>), разглеждано на: 9 март 2017 г.;

Получени лични парични преводи (текущи щатски долари), без дата

(<http://data.worldbank.org/indicator/BX.TRF.PWKR.CD.DT?end=2015&locations=AF&start=2008&view=chart>), разглеждано на: 25 януари 2017 г.;

„Актуализирана информация за състоянието на бедността“, октомври 2015 г.

(<http://documents.worldbank.org/curated/en/594051468180880731/pdf/100638-v2-WP-P145128-PUBLIC-Box393238B-Poverty-Status-Update-Report.pdf>), разглеждано на: 30 януари 2017 г.;

„Подкрепа за растеж и стабилност в Афганистан. Резюме на рамката за партньорство за държава от 2017 до 2020 г., 1 януари 2017 г. (<http://documents.worldbank.org/curated/en/981921484280075232/pdf/111972-WP-P159310-PUBLIC-Summary-CPF-2017-2020-English-Webversion.pdf>), разглеждано на: 24 януари 2017 г.

„Световен проект за справедливост“, „Индекс за върховенство на закона 2016 г.“, 2016 г.

(http://worldjusticeproject.org/sites/default/files/media/wjp_rule_of_law_index_2016.pdf), разглеждано на: 21 април 2017 г.

„Синхуа“, „Пропуските в сигурността позволяват на терористите да атакуват военна болница, според афганистанци“, 10 март 2017 г. (http://news.xinhuanet.com/english/2017-03/10/c_136119185.htm), разглеждано на: 21 април 2017 г.

Заман, Р. и Халид, А. Х., „Тенденции на радикализация сред редиците на Афганистанската национална полиция“. Технически доклад, Афганистански институт за стратегически изследвания, ноември 2015 г.

(https://kar.kent.ac.uk/52645/1/Trends%20of%20Radicalization%20among%20the%20Ranks%20of%20the%20Afghan%20National%20Police_English.pdf), разглеждано на: 1 февруари 2017 г.

Уеб страница Зардози, Годишен доклад 2015 г. (<https://www.docdroid.net/0WEoQ2q/a4-zardozi-2016-an-Year-report.pdf.html#page=8>), разглеждано на: 27 февруари 2017 г.

Анонимни и непублични източници

Представител на организация на гражданското общество в Афганистан, електронна поща, 28 януари 2017 г. Организацията на гражданското общество е независима организация с нестопанска цел, която извършва проучвания по въпросите на публичната политика и управление в многобройни офиси в страната. Представителят поиска да остане анонимен.

Западен служител, Интервю по „Скайп“, 7 февруари 2017 г. Базираният в Кабул служител работи за международна организация с офиси в цялата страна и е базиран в страната от повече от десетилетие. Служителят редовно провежда посещения на място в Херат, Мазари Шариф и Кабул по политически въпроси, права на човека, сигурност и управление. Източникът пожела да остане анонимен.

Западен служител, електронна поща, 10 и 13 февруари 2017 г. Базираният в Кабул служител работи за международна организация с офиси в цялата страна и е базиран в страната от повече от десетилетие. Служителят редовно провежда посещения на място в Херат, Мазари Шариф и Кабул по политически въпроси, права на човека, сигурност и управление. Източникът пожела да остане анонимен.

Джустоци, А., електронна поща, 27 февруари 2017 г. Професор Антонио Джустоци е независим изследовател и анализатор и автор на много книги и публикации за Афганистан. Той направи това допълнение по време на прегледа на този доклад.

Местен кореспондент на национален вестник, електронна поща, 6 април 2017 г.

Ноджуми, Н., старши политически анализатор, Интервю по „Скайп“, 8 и 16 февруари 2017 г. Неамат Ноджуми е учен, специалист по въпросите на Централна и Югозападна Азия и старши анализатор в Афганистан.

Ноджуми, Н., старши политически анализатор, електронна поща, 22 март 2017 г. Неамат Ноджуми е учен, специалист по въпросите на Централна и Югозападна Азия и старши анализатор в Афганистан.

Нуристани, Х. А., разговор в Кабул по време на FFM от Белгийския център за документация и анализ Седока, 3 октомври 2014 г. Хава Нуристани е бивш водещ на новини и депутат. В момента тя е комисар в „Независима комисия за правата на човека на Афганистан“ (НКПЧА) и член на Висшия съвет за мир.

Изследовател от независима изследователска организация в Афганистан, Интервю по „Скайп“, 30 януари 2017 г. Изследователската организация е базирана в Кабул и се фокусира върху политическите и икономическите проблеми и проблемите на сигурността в страната. Лицето за контакт пожела да остане анонимно.

„Самюъл Хол“, електронна поща, 12 март 2017 г.

„Самюъл Хол“, Интервю по „Скайп“, 7 февруари 2017 г.

Директор на изследователска организация, Интервю по „Скайп“, 6 февруари 2017 г. Изследователската организация е със седалище в Кабул и провежда изследвания по въпросите на правата на човека и управлението. Лицето, с което контактувахме, пожела да остане анонимно от съображения за сигурност.

„Търкиш еърлайнс“, електронна поща, 13 март 2017 г.

ВКБООН Афганистан, електронна поща, 3 март 2017 г. ВКБООН направи това допълнение по време на прегледа на този доклад. Западен служител по сигурността, специализиран в областта на сигурността в Афганистан, електронна поща, 5 април 2017 г.

Заман, И., интервю в Кабул по време на мисия за установяване на факти на Sedoca, 9 октомври 2014 г., управляващ директор на „Сътрудничество за мир и единство“ (CPAU).

Цели

През 2016 г. ЕСПОУ инициира пилотен проект за улесняване на сътрудничеството между държавите-членки в разработването на бележки с указания за Афганистан. В контекста на този проект бе определена необходимостта от актуализирана информация по важни теми за разглеждане на Алтернатива за вътрешна защита (ИПП) в Афганистан, с акцент върху градовете Кабул, Херат и Мазари Шариф:

- Социално-икономически показатели
 - Заетост
 - Бедност
 - Продоволствена сигурност
 - Жилище
 - Образование
 - Медицински грижи
 - Мрежи за социална подкрепа
- Държавни участници в защитата
 - Правомощия и структура
 - Капацитет
 - Достъп и ефективност
 - Професионална етика
- Мобилност и вътрешни пътувания
 - Правни изисквания за пътуване в Афганистан
 - Ограничения на мобилността
 - Ситуация и достъп до летищата в градовете Кабул, Херат и Мазари Шариф
 - Изпълнявани международни и вътрешни полети
- Ситуация на уязвимите групи във връзка с всички горепосочени теми
 - Вътрешно разселени лица
 - Завръщащи се лица
 - Жени
 - Деца

КАК ДА ПОЛУЧИТЕ ПУБЛИКАЦИИ НА ЕС

Безплатни публикации:

- едно копие:
чрез EU Bookshop (<http://bookshop.europa.eu>);
- повече от едно копие или плакати/карти:
от представителствата на Европейския съюз (http://ec.europa.eu/represent_en.htm);
от делегациите в държави извън ЕС (http://eeas.europa.eu/delegations/index_en.htm);
като се свържете с услугата Europe Direct (http://europa.eu/europedirect/index_en.htm)
или се обадите на 00 800 6 7 8 9 10 11 (безплатен телефонен номер от всяка точка на ЕС) (*).

(*). Предоставената информация е безплатна, както и повечето обаждания (въпреки че някои оператори, улични телефони или хотели могат да ви таксуват).

Платени публикации:

- чрез EU Bookshop (<http://bookshop.europa.eu>).

